Dokument
podpisany przez
Marek Głuch
Data: 2019.05.28
15:10:37 CEST

Załącznik nr 20

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO PRZYPORZĄDKOWANYCH DO BRANŻY OPIEKI ZDROWOTNEJ (MED)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży opieki zdrowotnej, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

1) asystentka stomatologiczna;
2) higienistka stomatologiczna;
3) opiekun medyczny;
4) ortoptystka;
5) protetyk słuchu;
6) technik dentystyczny;
7) technik elektroniki i informatyki medycznej;
8) technik elektroradiolog;
9) technik farmaceutyczny;
10) technik masażysta;
11) technik ortopeda;
12) technik sterylizacji medycznej;
13) terapeuta zajęciowy.

ASYSTENTKA STOMATOLOGICZNA 325101

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie asystentka stomatologiczna powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy:
1) przygotowywania gabinetu i stanowiska pracy lekarza dentysty do pracy;
2) asystowania lekarzowi dentyście podczas wykonywania zabiegów;
3) przygotowywania i przechowywania leków i materiałów stosowanych w stomatologii;
4) przygotowania, konserwowania, dekontaminacji, przechowywania narzędzi oraz sprzętu stosowanego w stomatologii zgodnie z przepisami;
5) prowadzenia dokumentacji związanej z funkcjonowaniem gabinetu dentystycznego.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy	
MED.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią 2) wymienia przepisy prawa dotyczące zasad organizacji gabinetu dentystycznego oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w tym gabinecie 3) opisuje podstawowe zasady bezpieczeństwa pożarowego na stanowisku pracy 4) opisuje zasady gospodarowania odpadami medycznymi i przemysłowymi
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) wyjaśnia znaczenie regulaminów dotyczących warunków pracy oraz instrukcji obsługi urządzeń stosowanych na stanowisku pracy 4) rozróżnia znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) dostrzega związki przyczynowo-skutkowe między higieną osobistą a zachorowaniem na choroby zakaźne 2) wymienia zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w gabinecie dentystycznym 3) zapobiega zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu wykonywania czynności zawodowych

	4) charakteryzuje współczesne zagrożenia zdrowia, takie jak: nerwice, AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome), wirusowe zapalenie wątroby (WZW) 5) opisuje przyczyny i skutki chorób cywilizacyjnych oraz możliwości zapobiegania im 6) identyfikuje źródła zagrożeń dla zdrowia występujące na stanowisku pracy na skutek działania czynników szkodliwych uciążliwych i niebezpiecznych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia zasady organizacji stanowiska pracy zgodnie z wymogami ergonomii 2) przygotowuje stanowisko pracy lekarza dentysty i asystentki stomatologicznej zgodnie z przepisami prawa 3) dobiera wyposażenie i sprzęt do pracy zgodnie z wymogami ergonomii
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej używane w gabinecie dentystycznym 2) dobiera środki ochrony indywidualnej w zależności od rodzaju wykonywanej pracy
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.01.2. Podstawy pomocy stomatologicznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) współpracuje z lekarzem dentystą w czasie udzielania pierwszej pomocy	1) wymienia zadania członków zespołu stomatologicznego podczas udzielania pierwszej pomocy 2) określa przyczyny i objawy stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego, najczęściej występujących w gabinecie dentystycznym 3) identyfikuje sytuacje mogące prowadzić do nagłego stanu zagrożenia zdrowotnego w różnych grupach wiekowych 4) określa stan pacjenta w zakresie przytomności, oddechu i krążenia 5) opisuje procedury ratownicze w różnego rodzaju stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego 6) wskazuje czynności w udzielaniu pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego występujących najczęściej w gabinecie dentystycznym 7) wykonuje czynności ratowania zdrowia i życia zgodnie z kompetencjami asystentki stomatologicznej

2) posługuje się urządzeniami do kontroli ciśnienia krwi i tętna	1) opisuje procedury utrzymywania aparatów w sprawności i bieżącej kontroli gotowości do użycia 2) rozpoznaje urządzenia do kontroli ciśnienia krwi 3) stosuje aparaturę do kontroli ciśnienia krwi i tętna dostępne w gabinecie dentystycznym
3) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) wymienia przepisy prawa dotyczące działalności zawodowej asystentki stomatologicznej 2) opisuje procedury związane z wykonywaniem zadań zawodowych wynikające z przepisów prawa 3) opisuje zasady etyczne właściwe dla zawodu 4) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów i współpracowników
4) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu opieki zdrowotnej	1) określa specyfikę wykonywanego zawodu 2) rozróżnia instytucje będące potencjalnymi pracodawcami dla asystentki stomatologicznej 3) analizuje potrzeby rynku pracy
5) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym podczas świadczenia usług stomatologicznych	1) współpracuje z innymi członkami zespołu podczas wykonywania czynności diagnostycznych, profilaktycznych i leczniczych 2) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym podczas świadczenia usług stomatologicznych w zakresie swoich kompetencji 3) kieruje pacjenta do poradni specjalistycznych na zlecenie lekarza dentysty zachowując ciągłość opieki
6) charakteryzuje organizację opieki zdrowotnej	1) wyjaśnia strukturę systemu organizacyjnego opieki zdrowotnej 2) wymienia przepisy prawa dotyczące funkcjonowania podmiotów leczniczych 3) wymienia przepisy prawa dotyczące wykonywania zawodów medycznych 4) wskazuje podmioty uprawnione do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu stomatologii 5) wymienia zasady korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej
7) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych	1) opisuje system ubezpieczeń zdrowotnych 2) wskazuje rodzaje ubezpieczeń zdrowotnych 3) wymienia zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego 4) rozróżnia dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne
8) wskazuje źródła i sposoby finansowania świadczeń opieki zdrowotnej	1) opisuje finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej 2) wyjaśnia istotę polityki zdrowotnej 3) opisuje finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej – budżet Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) na świadczenia stomatologiczne 4) wymienia rodzaje kontraktów na usługi medyczne 5) opisuje warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego, 6) wymienia zasady ubiegania się o kontraktowanie świadczeń stomatologicznych 7) analizuje przepisy prawa dotyczące finansowania podmiotów leczniczych
9) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) rozróżnia podstawowe procesy życiowe organizmu 2) wymienia układy i narządy organizmu człowieka 3) opisuje położenie poszczególnych układów i narządów 4) opisuje ogólną budowę układów 5) opisuje funkcje poszczególnych układów
10) opisuje budowę głowy i szyi człowieka ze szczególnym uwzględnieniem funkcji narządu żucia	1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu anatomii głowy i szyi oraz fizjologii narządu żucia 2) charakteryzuje budowę i czynności struktur jamy ustnej

	3) omawia podstawowe procesy zachodzące w jamie ustnej 4) opisuje układ narządu żucia 5) opisuje rodzaje tkanek występujących w jamie ustnej i ich funkcje 6) opisuje topografię układu stomatognatycznego 7) wymienia okresy wyrzynania zębów mlecznych i stałych 8) omawia budowę czaszki i stawu skroniowo-żuchwowego 9) różnicuje makroskopową i mikroskopowa budowę zęba 10) opisuje rolę i funkcje przyzębia 11) opisuje układ mięśniowy głowy i szyi 12) wskazuje rolę układu naczyniowego i nerwowego narządu żucia
11) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu promocji i profilaktyki zdrowia	1) wymienia wymiary dobrostanu człowieka 2) określa cele promocji zdrowia 3) wymienia poziomy działania promocji zdrowia 4) rozróżnia rodzaje profilaktyki medycznej 5) wyjaśnia pojęcia: zdrowie, promocja zdrowia, zdrowy styl życia, zachowania prozdrowotne
12) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia	1) opisuje czynniki warunkujące zdrowie i dbałość o zdrowie 2) wskazuje czynniki decydujące o stylu życia 3) wymienia czynniki zachowań zdrowotnych 4) posługuje się normami i statystykami opisującymi stan zdrowia ludności 5) opisuje cele Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) 6) wymienia choroby społeczne i cywilizacyjne
13) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) rozpoznaje objawy u osób dotkniętych przemocą psychiczną i fizyczną 2) definiuje procedury postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy 3) wdraża procedury w razie stwierdzenia objawów występowania przemocy
14) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) używa programów komputerowych do tworzenia dokumentacji elektronicznej 2) prowadzi i przechowuje korespondencję w postaci elektronicznej 3) opisuje zakres korespondencji elektronicznej w praktyce stomatologicznej
15) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
16) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.01.3. Przygotowanie gabinetu dentystycznego zgodnie z zasadami obowiązującymi w stomatologii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) określa metody pracy i wyposażenie gabinetów dentystycznych w zależności od specjalności	1) klasyfikuje metody pracy w gabinecie dentystycznym zgodnie z zasadami ergonomii 2) rozróżnia podstawowe, specjalistyczne i dodatkowe wyposażenie gabinetu dentystycznego
2) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki w codziennej pracy: a) wykonuje sanityzację, dezynfekcję i sterylizację zgodnie z procedurami b) stosuje zasady aseptyki i antyseptyki ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zakażeń HCV (hepatitis C virus), HBV (hepatitis B virus), HIV (human immunodeficiency virus)	1) wyjaśnia pojęcia: aseptyka, antyseptyka, materiał skażony, zakażenia krzyżowe 2) stosuje bariery ochronne personelu i pacjenta 3) stosuje zasady sporządzania, stosowania i przechowywania roztworów płynów dezynfekcyjnych 4) przygotowuje roztwory płynów dezynfekcyjnych zgodnie z odpowiednim stężeniem 5) przygotowuje narzędzia do sterylizacji 6) przeprowadza sterylizację materiałów i narzędzi
3) przestrzega zasad asystowania lekarzowi dentyście podczas wykonywania zabiegów profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych	1) klasyfikuje metody i zasady pracy przy pacjencie leżącym podczas wykonywanych zabiegów 2) rozróżnia zasady pracy metodą na cztery ręce i sześć rąk przy leżącym pacjencie 3) stosuje zasady ergonomii w czasie wykonywania zabiegów
4) rozróżnia materiały stomatologiczne	1) klasyfikuje materiały stomatologiczne 2) określa materiały do wypełnień czasowych, podkładowych, wypełnień stałych, endodontycznych oraz stosowane w protetyce i ortodoncji 3) opisuje materiały opatrunkowe stosowane w stomatologii 4) wymienia preparaty wybielające 5) przygotowuje materiały zgodnie z procedurami 6) przygotowuje materiały do określonego zabiegu na zlecenie lekarza dentysty 7) stosuje techniki zarabiania materiałów
5) stosuje środki lecznicze i leki stomatologiczne przestrzegając zasad ich przygotowywania, podawania i przechowywania	1) stosuje procedury przygotowania i podawania środków leczniczych zgodnie z zasadami i na zlecenie lekarza dentysty 2) opisuje leki stomatologiczne i środki hemostatyczne oraz środki do anestezji 3) podaje leki stomatologiczne na zlecenie lekarza dentysty 4) przechowuje leki stomatologiczne zgodnie z zaleceniami producenta 5) ocenia przydatność stosowanego leku na podstawie wyglądu, terminu ważności
6) przestrzega procedur dotyczących obsługi, dekontaminacji, dezynfekcji i sterylizacji oraz konserwacji aparatury i sprzętu stomatologicznego	1) opisuje urządzenia do diagnostyki i leczenia podtrzymującego 2) opisuje aparaty do diagnostyki jamy ustnej 3) korzysta z instrukcji obsługi aparatury i sprzętu w trakcie tworzenia procedur 4) użytkuje sprzęt i aparaturę zgodnie z obowiązującymi procedurami 5) wykonuje testy kontroli procesu dekontaminacji 6) wykonuje dezynfekcję aparatury i sprzętu w gabinecie dentystycznym zgodnie z obowiązującymi procedurami 7) przygotowuje aparaturę, narzędzia i sprzęt do sterylizacji 8) dobiera opakowania i wskaźniki do sterylizacji 9) wykonuje sterylizację instrumentarium, sprzętu, materiałów 10) konserwuje aparaturę zgodnie z procedurami

7) przestrzega zasad prowadzenia ewidencji zużycia leków i materiałów stosowanych w gabinecie dentystycznym	1) sporządza wykaz leków i materiałów gabinetu dentystycznego 2) dokonuje inwentaryzacji materiałów i leków gabinetu dentystycznego 3) prowadzi zapis zużycia leków i materiałów
8) sporządza zapotrzebowanie na materiały i leki stosowane w stomatologii	1) aktualizuje wiedzę o produktach leczniczych i materiałach stosowanych w stomatologii 2) przygotowuje zapotrzebowanie na materiały i leki stosowane w stomatologii 3) stosuje przepisy prawa dotyczące terminów ważności leków i materiałów stosowanych w stomatologii
9) charakteryzuje instrumenty stosowane w gabinetach dentystycznych ogólnych i specjalistycznych	1) określa instrumentarium podstawowe stosowane w stomatologii 2) określa instrumentarium specjalistyczne stosowane w stomatologii 3) opisuje budowę i zastosowanie instrumentów do leczenia zachowawczego i endodontycznego 4) opisuje budowę i zastosowanie instrumentów periodontologicznych i chirurgicznych 5) opisuje budowę i zastosowanie instrumentów protetycznych i ortodontycznych
10) stosuje segregację odpadów medycznych zgodnie z przepisami prawa	1) opisuje zagrożenia w przypadku kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 2) segreguje odpady medyczne w gabinecie dentystycznym zgodnie z przepisami 3) magazynuje odpady medyczne z zgodnie z przepisami prawa 4) współtworzy z lekarzem dentystą szczegółową procedurę postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania
11) charakteryzuje procedury dokumentowania przekazywanych odpadów medycznych zgodnie z przepisami prawa	1) opisuje zalecenia i procedury stacji sanitarno-epidemiologicznej dotyczące przechowywania i utylizacji odpadów medycznych 2) wskazuje oznaczenia odpadów medycznych 3) komunikuje się z przedsiębiorstwami odpowiedzialnymi za utylizację odpadów medycznych 4) prowadzi dokumentację utylizacji odpadów medycznych
MED.01.4. Asystowanie lekarzowi dentyście różnymi metodami	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się terminologią z zakresu oznaczania zębów, profilaktyki, leczenia i rehabilitacji narządu żucia	1) rozróżnia systemy znakowania zębów 2) stosuje różne schematy znakowania zębów 3) stosuje sektorowe oznaczanie uzębienia jamy ustnej 4) prowadzi oznaczanie zębów i obszarów jamy ustnej w pakiecie świadczeniodawcy 5) posługuje się pojęciami z zakresu profilaktyki jamy ustnej 6) posługuje się pojęciami z zakresu leczenia podstawowych schorzeń jamy ustnej 7) posługuje się terminami z zakresu rehabilitacji narządu żucia

2) określa metody pracy i wyposażenie gabinetów dentystycznych w zależności od specjalności	1) stosuje metody pracy w gabinecie dentystycznym różnych specjalności 2) opisuje podstawowe, specjalistyczne i dodatkowe wyposażenie gabinetu dentystycznego w zależności od specjalności
3) organizuje stanowiska pracy lekarza dentysty i asystentki stomatologicznej zgodnie ze specjalnością gabinetu dentystycznego i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy	1) rozróżnia aparaturę i sprzęt w zależności od rodzaju planowanego zabiegu 2) dobiera aparaturę i sprzęt w zależności od potrzeb zabiegowych zgodnie z obowiązującymi procedurami 3) obsługuje aparaturę zgodnie z instrukcją 4) stosuje bariery ochronne lekarza dentysty, asystentki stomatologicznej i pacjenta
4) przestrzega zasad pracy na cztery ręce i sześć rąk	1) określa zasady pracy metodą na cztery ręce i sześć rąk przy leżącym pacjencie 2) dobiera metody ergonomiczne w czasie wykonywania zabiegów 3) stosuje metody pracy na cztery ręce i sześć rąk przy leżącym pacjencie 4) określa rolę asystentki stomatologicznej podczas wykonywania zabiegów stomatologicznych przy leżącym pacjencie
5) asystuje różnymi metodami lekarzowi dentyście w trakcie wykonywania zabiegów	1) wykonuje czynności asystentki stomatologicznej podczas pracy zgodnie z metodą pracy preferowaną przez lekarza dentystę 2) wykonuje polecenia lekarza dentysty w trakcie wykonywanych zabiegów
6) kompletuje zestawy instrumentów, materiałów i leków w zależności od rodzaju zabiegu	1) rozróżnia specjalistyczne zabiegi stomatologiczne 2) dobiera instrumentarium, materiały i leki do zabiegów stomatologii zachowawczej z endodoncją, chirurgicznych, periodontologicznych, protetycznych i ortodontycznych
7) kontroluje pole zabiegowe utrzymując jego suchość i widoczność	1) posługuje się ssakiem i ślinociągiem utrzymując suchość pola zabiegowego 2) posługuje się dmuchawką wodno-powietrzną 3) kontroluje widoczność pola zabiegowego podczas wykonywania zabiegów 4) przygotowuje zestaw koferdam do utrzymania suchości
8) asystuje lekarzowi dentyście przy zakładaniu materiałów do wypełnień stosowanych w stomatologii	1) asystuje lekarzowi dentyście przy wykonywaniu zabiegów stomatologii zachowawczej 2) posługuje się lampą polimeryzacyjną 3) dobiera materiał światłoutwardzalny na zlecenie lekarza dentysty
9) porządkuje stanowiska pracy lekarza i asystentki stomatologicznej oraz gabinet dentystyczny zgodnie z procedurami	1) przygotowuje gabinet dentystyczny do przyjęcia pacjenta 2) porządkuje gabinet dentystyczny po przyjęciu pacjenta i po zakończonym dniu pracy zgodnie z procedurami obowiązującymi w gabinecie
10) przygotowuje psychicznie i fizycznie pacjentów do zabiegów stomatologicznych	1) opisuje możliwe zachowania pacjentów w gabinetach dentystycznych i wyjaśnia przyczyny tych zachowań 2) wyjaśnia pacjentowi przebieg wizyty w sposób zrozumiały w zależności od wieku i stanu psychicznego pacjenta 3) dobiera metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej dostosowane do wieku i możliwości percepcyjnych pacjenta 4) przedstawia przebieg planowanych zabiegów w sposób zrozumiały dla pacjenta

11) przestrzega zasad przekazywania pacjentom zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych	1) wymienia metody i techniki przekazywania pacjentom informacji zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych 2) dobiera formę przekazania pacjentom zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych 3) interpretuje informacje lekarza dentysty i przekazuje je w sposób jasny i zrozumiały pacjentowi
MED.01.5. Prowadzenie dokumentacji gabinetu dentystycznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza dokumentację medyczną na zlecenie lekarza dentysty archiwizując wyniki badań	1) opisuje szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w gabinecie dentystycznym 2) sporządza dokumentację indywidualną i zbiorczą 3) rozróżnia wzory dokumentacji stosowanej w gabinecie dentystycznym 4) korzysta z gotowych wzorów dokumentacji medycznej 5) określa rodzaj i zakres dokumentacji w leczeniu dentystycznym 6) przechowuje dokumentację medyczną na zlecenie lekarza dentysty 7) opisuje wzory dokumentacji medycznej odnośnie zgody pacjentów na zabiegi zlecone przez lekarza dentystę
2) stosuje przepisy prawa dotyczące dostępu do dokumentacji medycznej	1) wymienia przepisy prawa dotyczące dostępu do dokumentacji medycznej 2) stosuje przepisy prawa medycznego dotyczące procedur dostępu do dokumentacji medycznej 3) określa służby kontrolne uprawnione do wglądu do dokumentacji medycznej
3) posługuje się programem komputerowym do obsługi gabinetu dentystycznego	1) wykorzystuje system elektroniczny do rozliczeń z ubezpieczycielem świadczeń 2) stosuje ewidencję pacjentów dostosowaną do potrzeb gabinetu 3) przetwarza dane do rozliczeń z ubezpieczycielem świadczeń 4) określa podstawy ewidencji pacjentów w systemie komputerowym
4) sporządza dokumentację elektroniczną w gabinecie dentystycznym	1) wykorzystuje technikę komputerową do monitorowania pracy gabinetu dentystycznego 2) korzysta z programów użytkowych do obsługi bazy danych z zakresu stomatologii 3) opracowuje dane dla potrzeb sprawozdawczych i ubezpieczeniowych 4) gromadzi dane pacjentów na nośnikach elektronicznych w gabinecie dentystycznym 5) wypełnia dokumentację medyczną w systemie elektronicznym na zlecenie lekarza dentysty
5) stosuje przepisy prawa i procedury przechowywania dokumentacji medycznej	1) opisuje konsekwencje braku zabezpieczeń dokumentacji medycznej 2) wyjaśnia przepisy prawa dotyczące przechowywania dokumentacji medycznej
6) stosuje przepisy prawa dotyczące ewidencjonowania, dokumentowania i sprawozdawczości	1) dobiera system ewidencjonowania pacjentów do potrzeb gabinetu dentystycznego 2) kontroluje zgodność treści dokumentów z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych 3) stosuje zasadę czytelności i przejrzystości prowadzonej dokumentacji 4) tworzy zbiory i kartoteki dokumentów

7) współpracuje z pracownią techniki dentystycznej	1) przygotowuje formularze dokumentacji na zlecenie lekarza dentysty 2) sporządza zlecenia do pracowni techniki dentystycznej 3) rozróżnia rodzaje prac protetycznych 4) sporządza opisy etapów klinicznych i laboratoryjnych prac protetycznych na zlecenie lekarza dentysty
8) współpracuje z nadzorem sanitarnym stosując jego zalecenia	1) opisuje zadania i uprawnienia służb sanitarnych 2) określa zasady ustanowione przez nadzór sanitarny 3) sporządza dokumentację procedur higienicznych obowiązujących w gabinecie dentystycznym 4) ocenia skutki nieprzestrzegania zaleceń nadzoru sanitarnego 5) przygotowuje dokumentację niezbędną do celów kontrolnych 6) udostępnia dokumentację organom kontrolującym

MED.01.6. Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko

a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) identyfikuje naturalne potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) rozróżnia pojęcia dotyczące potrzeb indywidualnych i potrzeb społecznych 2) rozróżnia potrzeby indywidualne i oczekiwania człowieka 3) opisuje zagrożenia wynikające z powodu braku zaspokajania indywidualnych potrzeb pacjenta 4) rozróżnia pojęcia: empatia i asertywność 5) podaje przykłady postawy empatycznej i asertywnej w relacjach asystentka stomatologiczna – pacjent
2) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) wyjaśnia, na czym polega wysoka jakość usług stomatologicznych 2) opisuje wpływ komunikowania się asystentki stomatologicznej z pacjentem na jakość świadczonych usług stomatologicznych 3) wyjaśnia wpływ kompetencji asystentki stomatologicznej na jakość świadczonych usług stomatologicznych
3) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia normy zachowania etycznego i kulturalnego w relacjach z członkami zespołu stomatologicznego 2) stosuje zasady etyki i kultury w codziennych kontaktach w gabinecie dentystycznym 3) przestrzega praw pacjenta 4) respektuje normy moralne przejawiające się wrażliwością na potrzeby pacjenta i jego rodziny 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 6) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
4) planuje wykonanie zadania	1) określa czas i koszt realizacji zadania 2) rozpoznaje możliwości realizacji zadania 3) ocenia podjęte zadania 4) dokonuje weryfikacji podjętych przez siebie zadań
5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) podejmuje działania, przestrzegając norm i procedur postępowania w gabinecie dentystycznym 2) wyjaśnia zasady odpowiedzialności prawnej za wykonywane zadania z zakresu utrzymania gabinetu dentystycznego w gotowości do pracy 3) podaje przykłady naruszenia norm i procedur postępowania w gabinecie dentystycznym
6) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) dostosowuje się do nieoczekiwanych zmian sytuacji 2) podejmuje działanie w nieprzewidzianych sytuacjach 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów
7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wyjaśnia przyczyny sytuacji stresowych 2) opisuje skutki stresu personelu w gabinecie dentystycznym 3) zapobiega sytuacjom wywołującym stres w gabinecie dentystycznym 4) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) korzysta z różnych źródeł informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych 2) weryfikuje poziom swojej wiedzy przez ustawiczne doskonalenie zawodowe 3) uczestniczy w ponadprogramowych kursach, konferencjach i szkoleniach zawodowych
9) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) komunikuje się z członkami zespołu stomatologicznego 2) udziela pacjentowi konstruktywnej informacji zwrotnej 3) nawiązuje kontakt wzrokowy ze swoimi rozmówcami 4) przekazuje pacjentowi jasne i precyzyjne komunikaty

10) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) wyjaśnia główne przyczyny konfliktów wśród członków zespołu stomatologicznego 2) omawia skutki konfliktów międzyludzkich w podstawowych sferach życia człowieka 3) opisuje proces tworzenia dobrych relacji w kontaktach z członkami zespołu stomatologicznego
11) współpracuje w zespole	1) realizuje zadania uwzględniając wytyczne lekarza dentysty 2) konsultuje działania z innymi członkami zespołu stomatologicznego 3) zapobiega sytuacjom konfliktowym w gabinecie dentystycznym
MED.01.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przydziela pracę poszczególnym członkom zespołu stomatologicznego 2) monitoruje realizację zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) ocenia kompetencję poszczególnych osób w zespole 2) planuje zadania zgodnie z umiejętnościami i kompetencjami członków zespołu
3) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) wymienia kryteria jakości realizowanych zadań 2) stosuje kryteria jakości realizowanych zadań 3) opiniuje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE ASYSTENTKA STOMATOLOGICZNA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy

Pracownia stomatologiczna wyposażona w:

- ciąg technologiczny (sterylizacyjny) wyposażony w odcinek (blat) materiałów skażonych, wanienkę z sitem do dezynfekcji narzędzi i pojemnik z sitem do dezynfekcji narzędzi obrotowych, zlew dwukomorowy, myjkę ultradźwiękową, odcinek materiałów czystych, zgrzewarkę, autoklaw typu B (z kartą pamięci lub drukarką), odcinek materiałów sterylnych, umywalkę wolnostojącą do higieny rąk zlokalizowaną poza ciągiem technologicznym,
- fantom do ćwiczeń z modelami szczęki i żuchwy (jeden fantom dla jednego ucznia),
- unit stomatologiczny wyposażony w ślinociąg, ssak i pompę ssącą, mikrosilnik stomatologiczny, końcówki stomatologiczne (turbinową, kątnicę na mikrosilnik, prostnicę), dmuchawkę wodno-powietrzną, lampę bezcieniową, fotel stomatologiczny,
- urządzenia stomatologiczne: skaler ultradźwiękowy z zestawem tipów i kluczami dynamometrycznymi, piaskarkę, wstrząsarkę do materiałów kapsułkowanych, destylarkę, lampę polimeryzacyjną, negatoskop, endometr,
- podstawowe instrumentarium stomatologiczne: pistolet do amalgamatu, pistolet do masy silikonowej, zestawy do mieszania materiałów stomatologicznych (płytki szklane, łopatki metalowe, plastikowe, agatowe oraz bloczki woskowanego papieru), zestawy do przygotowania masy wyciskowej alginatowej

i silikonowej, zestawy do odlewania modeli diagnostycznych, zestaw do założenia koferdamu i koferdam, karpulę, endobox wyposażony w drobne narzędzia endodontyczne wraz z linijką endodontyczną, metalowy ochraniacz na palec, retraktor do policzków, zestawy narzędzi do leczenia endodontycznego, periodontologicznego, zachowawczego, ortodontycznego, protetycznego, chirurgicznego,

- podstawowe materiały i leki stosowane w stomatologii do profilaktyki oraz leczenia: endodontycznego, periodontologicznego, zachowawczego, ortodontycznego, protetycznego, chirurgicznego,
- środki ochrony indywidualnej dla operatora, asysty i pacjenta: przyłbicę, okulary ochronne, okulary ochronne z filtrem UV akcesoria jednorazowego użytku: maseczki, rękawiczki, serwety ochronne, ochraniacze na zagłówek, wkłady do spluwaczki, kubki plastikowe, końcówki ślinociągu, rękawice gospodarcze, fartuchy ochronne foliowe,
- stanowisko komputerowe z pakietem programów biurowych i specjalistycznym programem kompleksowo obsługującym gabinet dentystyczny,
- projektor multimedialny i tablicę interaktywną z oprogramowaniem,
- filmy dydaktyczne o tematyce stomatologicznej,
- zestaw procedur higienicznych.

Pracownia do nauki anatomii i pierwszej pomocy wyposażona w:

- plansze anatomiczne przedstawiające różne układy (np. kostny, mięśniowy, nerwowy, oddechowy, krążenia, moczowo-płciowy),
- tablice wypukłe lub płaskie: komórek, tkanek, stawów, kręgów, kości, mięśni,
- model głowy z szyją, model czaszki, model szczegółowej budowy szczęki i żuchwy wraz z zębami (zęby mleczne, stałe), modele poglądowe zębów w skali 1:1 i większe,
- wzorce zębów, wzorce powierzchni żujących,
- modele łuków zębowych,
- aparat do mierzenia ciśnienia (naramienny, półautomatyczny),
- atlasy anatomiczne,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- środki opatrunkowe, chustę trójkątną, koc termoizolacyjny, maseczki do sztucznej wentylacji (jednorazowego użytku), rękawiczki ochronne jednorazowego użytku,
- algorytmy postępowania zgodne z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i specjalistycznych wspomagających wykonywanie zawodu,
- projektor multimedialny.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: gabinety dentystyczne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.01. Asystowanie lekarzowi dentyście i utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.01.2. Podstawy pomocy stomatologicznej	160
MED.01.3. Przygotowanie gabinetu dentystycznego zgodnie z zasadami obowiązującymi w stomatologii	224
MED.01.4. Asystowanie lekarzowi dentyście różnymi metodami	224
MED.01.5. Prowadzenie dokumentacji gabinetu dentystycznego	32
MED.01.6. Język obcy zawodowy	64

Razem	736
MED.01.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.01.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

HIGIENISTKA STOMATOLOGICZNA 325102

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie higienistka stomatologiczna powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia:

1) realizowania świadczeń z zakresu profilaktyki stomatologicznej;
2) organizowania prac związanych ze świadczeniem usług z zakresu stomatologii;
3) wykonywania czynności administracyjnych i prowadzenia dokumentacji związanej z funkcjonowaniem gabinetu dentystycznego;
4) wykonywania wstępnych badań stomatologicznych, profilaktycznych, diagnostycznych i zabiegów rehabilitujących jamę ustną;
5) prowadzenia stomatologicznej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia w różnych środowiskach.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia	
MED.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opisuje prawa i obowiązki pracownika, pracodawcy, instytucji oraz służb działających w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony pracy i ochrony środowiska	1) omawia przepisy prawa dotyczące bezpiecznej organizacji pracy 2) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska 3) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb kontrolujących stosowanie przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, ochrony środowiska
2) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) określa sytuacje niebezpieczne dla zdrowia i życia własnego oraz pacjentów występujące w gabinetach dentystycznych 2) wykorzystuje dostępne środki w celu zabezpieczenia mienia w miejscu pracy oraz mienia pacjentów 3) opisuje przyczyny i skutki zagrożeń występujących w miejscu pracy 4) charakteryzuje zagrożenia i podstawowe procedury przeciwdziałania zagrożeniom
3) określa zagrożenia związane z występowaniem czynników szkodliwych w środowisku pracy	1) przytacza normy bezpieczeństwa występujące w przepisach dla stanowisk pracy w gabinecie dentystycznym 2) organizuje miejsce pracy z wykluczeniem czynników szkodliwych jak skażenie mikrobiologiczne, hałas, naświetlenie, wibracje 3) podaje normy dotyczące stosowania światła na stanowisku pracy i skutki ich niestosowania
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa	1) wyjaśnia standardy przygotowania podmiotu leczniczego do udzielania świadczeń określone w przez stację sanitarno-epidemiologiczną

dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	2) opisuje zasady dotyczące organizacji pracy w gabinecie higieny dentystycznej 3) opisuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące eksploatacji narzędzi i aparatury na stanowisku pracy
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do planowanych zadań 2) rozpoznaje niezbędne środki ochrony indywidualnej podczas pracy z pacjentami 3) wybiera środki ochrony indywidualnej wspomagające ochronę przed zagrożeniami
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje procedury niezbędne do bezpiecznej pracy w gabinecie dentystycznym 2) ocenia ryzyko możliwe do wystąpienia w placówce realizującej ambulatoryjne świadczenia dentystyczne 3) operuje procedurami związanymi z ochroną środowiska w miejscu pracy 4) analizuje przyczyny i skutki ryzykownych zachowań w czasie wykonywania zadań zawodowych 5) interpretuje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne, ochrony przeciwpożarowej i sygnały alarmowe
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.02.2. Podstawy higieny dentystycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) rozróżnia podstawowe procesy życiowe organizmu 2) wymienia układy i narządy organizmu człowieka 3) opisuje położenie poszczególnych układów i narządów 4) opisuje ogólną budowę układów 5) opisuje funkcje poszczególnych układów
2) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia	1) rozróżnia czynniki dotyczące zachowania zdrowia 2) objaśnia pojęcia dotyczące promocji zdrowia ogólnego 3) wyjaśnia pojęcia z zakresu zapobiegania chorobom cywilizacyjnym
3) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia	1) rozpoznaje elementy składające się na zdrowy styl życia 2) wybiera zasady promujące zdrowy styl życia 3) promuje zdrowy styl życia
4) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii	1) opisuje zmiany patologiczne zachodzące w organizmie człowieka 2) przedstawia etiologię podstawowych zaburzeń i zmian chorobowych

	3) rozpoznaje typowe objawy i przyczyny zmian chorobowych jamy ustnej
5) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	4) rozpoznaje objawy u osób dotkniętych przemocą psychiczną i fizyczną 5) definiuje procedury postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy 6) wdraża procedury w razie stwierdzenia objawów występowania przemocy
6) komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną	1) opisuje sposoby komunikowania się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną 2) porozumiewa się z pacjentem w trakcie leczenia 3) buduje zaufanie pacjentów do podmiotu świadczącego usługi medyczne
7) charakteryzuje organizację ochrony zdrowia	1) opisuje strukturę systemu ochrony zdrowia 2) opisuje zakres zadań administracji rządowej w systemie ochrony zdrowia 3) wymienia cechy systemu ubezpieczeniowego
8) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych	1) opisuje system ubezpieczeń zdrowotnych 2) wskazuje rodzaje ubezpieczeń zdrowotnych 3) wymienia zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego 4) rozróżnia dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne
9) określa źródła i sposoby finansowania świadczeń opieki zdrowotnej	1) udziela informacji o świadczeniach opieki zdrowotnej w opiece szpitalnej i ambulatoryjnej 2) opisuje sposoby kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej 3) rozpoznaje możliwe źródła finansowania świadczeń opieki zdrowotnej
10) wyjaśnia specyfikę rynku usług medycznych	1) opisuje dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej 2) definiuje interesariuszy związanych z rynkiem usług ambulatoryjnych 3) dokonuje analizy działań uczestników rynku usług medycznych
11) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
12) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki	1) definiuje podstawowe procesy z zakresu aseptyki i antyseptyki 2) rozróżnia zasady postępowania w procesach niszczenia drobnoustrojów chorobotwórczych w czasie świadczenia usług medycznych 3) stosuje się do procedur w kontaktach z materiałami skażonymi 4) zapobiega zakażeniom krzyżowym w miejscu pracy
13) opisuje sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym	1) charakteryzuje podstawowe zagrożenia występujące w miejscu wykonywania świadczeń profilaktyczno-leczniczych 2) opisuje przyczyny i skutki występowania zakażeń wirusowych szczególnie typu: HCV (hepatitis C virus), HBV (hepatitis B virus), HIV (human immunodeficiency virus) 3) wymienia metody eliminacji drobnoustrojów chorobotwórczych na stanowisku pracy

	4) dobiera metody postępowania zgodne z aktualną wiedzą w kontakcie z pacjentami chorymi
14) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu	1) wymienia przepisy prawa dotyczące wykonywania zawodu 2) określa etyczne uwarunkowania zawodu 3) uzasadnia konieczność stosowania przepisów prawa i etyki zawodowej
15) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i europejskim	1) opisuje rolę zawodu higienistki stomatologicznej w systemie ochrony zdrowia 2) określa własne ograniczenia w świadczeniu usług profilaktyczno-leczniczych 3) opisuje rolę higienistki stomatologicznej w zapobieganiu chorobom jamy ustnej w Unii Europejskiej
16) sporządza, prowadzi i archiwizuje dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące sposobów prowadzenia dokumentacji w podmiotach świadczących usługi dentystyczne 2) przygotowuje, gromadzi i przechowuje dokumentację podmiotu świadczącego usługi dentystyczne
17) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	1) opisuje zasady i zalety współpracy wielodyscyplinarnej 2) różnicuje świadczenia profilaktyczno-lecznicze na podstawowe i specjalistyczne w systemie ochrony zdrowia 3) opisuje zadania higienistki stomatologicznej w zespołach tworzonych w różnych działach stomatologii 4) zasięga opinii i kieruje pacjenta zgodnie z jego potrzebami profilaktyczno-leczniczymi do odpowiednich podmiotów w systemie ochrony zdrowia
18) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników	1) stosuje zasady etyki zawodowej w kontaktach z pacjentami 2) świadczy usługi profilaktyczno-lecznicze i promujące zdrowie, stosując zasady etyki zawodowej 3) opisuje zasady etyczne przyjęte przez środowisko zawodowe
19) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.02.3. Współpracowanie z lekarzem dentystą w czasie wykonywania zadań zawodowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje różne metody pracy podczas udzielania świadczeń	1) charakteryzuje metody usprawniające pracę w gabinetach dentystycznych 2) klasyfikuje ergonomiczne metody pracy stosowane podczas zabiegów profilaktycznych i leczniczych 3) dobiera metody pracy do zaplanowanych zabiegów profilaktycznych 4) asystuje lekarzowi dentyście na zlecenie w razie konieczności
2) współpracuje z lekarzem dentystą podczas zabiegów wykonywanych różnymi metodami	1) charakteryzuje rolę higienistki stomatologicznej podczas wykonywania różnych zabiegów w jamie ustnej 2) aranżuje stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 3) stosuje ergonomiczne techniki w pracy jako druga asysta w zespole trzyosobowym

3) przygotowuje pacjenta do zabiegów ogólnostomatologicznych i specjalistycznych	1) informuje pacjenta o zakresie niezbędnych świadczeń profilaktyczno-leczniczych 2) wykonuje na zlecenie lekarza dentysty badania i pomiary 3) zapisuje wyniki niezbędne do realizacji planu profilaktyczno-leczniczego 4) tłumaczy przebieg zabiegów pacjentowi w celu uzyskania jego zgody na wykonanie zabiegów
4) rozróżnia zabiegi wykonywane w poszczególnych specjalnościach stomatologicznych	1) charakteryzuje niektóre zabiegi typowe dla różnych specjalności stomatologicznych 2) klasyfikuje zabiegi stomatologiczne różnych specjalności 3) charakteryzuje możliwy przebieg i korzyści z jego wykonania
5) współpracuje z lekarzem dentystą w czasie wykonywania zabiegów specjalistycznych	1) przygotowuje jamę ustną pacjenta do zabiegów leczniczych 2) wykonuje wymagane procedury profilaktyczno-lecznicze utrzymujące efekty leczenia 3) organizuje stanowiska pracy według zaleceń lekarza specjalisty
6) przewiduje zachowania pacjentów w różnym wieku spotykane w gabinetach dentystycznych	1) opisuje możliwe zachowania pacjentów w gabinetach dentystycznych 2) dobiera metody komunikowania się z pacjentami
7) przestrzega zasad przekazywania pacjentom zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych	1) rozpoznaje zasady informowania pacjentów dotyczące zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych 2) uzgadnia z lekarzem dentystą treść zaleceń przedzabiegowych i pozabiegowych 3) sporządza zalecenia dla pacjentów w formie pisemnej 4) przekazuje pacjentom zalecenia przedzabiegowe i pozabiegowe w formie ustnej i pisemnej
8) posługuje się urządzeniami do kontroli ciśnienia krwi i tętna	1) opisuje procedury utrzymywania aparatów w sprawności i bieżącej kontroli gotowości do użycia 2) rozpoznaje urządzenia do kontroli ciśnienia krwi 3) stosuje aparaturę do kontroli ciśnienia krwi i tętna dostępne w gabinecie dentystycznym
9) współpracuje z lekarzem dentystą w czasie udzielania pierwszej pomocy	1) określa kompetencje członków zespołu stomatologicznego podczas udzielania pierwszej pomocy 2) wykonuje czynności ratowania zdrowia i życia zgodnie z kompetencjami 3) udziela pierwszej pomocy poszkodowanemu zgodnie z aktualnym algorytmem i procedurami 4) świadczy usługi według kolejności, najszybciej pacjentom z bólem
MED.02.4. Wykonywanie wstępnych badań oraz zabiegów podtrzymujących efekty leczenia jamy ustnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady i procedury podczas wykonywania wstępnych badań stomatologicznych	1) analizuje procedury dotyczące wykonywania wstępnych badań stomatologicznych 2) ocenia potrzeby pacjenta dotyczące poprawy zdrowia jamy ustnej, we współpracy z lekarzem 3) przygotowuje procedury zabiegów profilaktycznych 4) wykonuje procedury zabiegowe zgodnie z aktualną wiedzą medyczną
2) klasyfikuje pacjentów na podstawie wstępnych badań do zabiegów stomatologicznych	1) dokonuje analizy wyników badań wykonanych w laboratoriach 2) dobiera badania ankietowe i kliniczne do ustalenia sytuacji zdrowotnej i społecznej pacjenta 3) aranżuje we współpracy z lekarzem proces dalszego leczenia pacjenta

3) monitoruje efekty leczenia uzyskane przez specjalistów z różnych dziedzin stomatologii	1) definiuje zadania higienistki stomatologicznej w zabiegach podtrzymujących efekty leczenia 2) klasyfikuje pacjentów pod względem potrzeb, na podstawie objawów klinicznych, we współpracy z lekarzem dentystą 3) uczestniczy w procesie gromadzenia danych klinicznych 4) utrzymuje kontakty z pacjentem dla utrwalenia efektów leczenia uzyskanych przez różnych specjalistów
4) rozróżnia aparaturę do diagnostyki i leczenia podtrzymującego	1) klasyfikuje urządzenia dostępne w gabinecie dentystycznym 2) określa funkcję urządzeń w realizacji świadczeń diagnostycznych i profilaktyczno-leczniczych 3) dobiera we współpracy z lekarzem dentysta urządzenia do wykonywanych zabiegów leczniczych
5) posługuje się aparaturą, narzędziami i materiałami w zabiegach podtrzymujących efekty leczenia	1) rozpoznaje aparaturę, narzędzia, materiały stosowane w gabinecie dentystycznym 2) dobiera aparaturę, narzędzia, materiały do zabiegów podstawowych i specjalistycznych 3) stosuje urządzenia zgodnie z zaleceniem producenta i potrzebami zabiegowymi do zabiegów, takich jak: usuwanie złogów twardych i miękkich, lakowanie, diagnostyka próchnicy, piaskowanie uzębienia 4) przygotowuje materiały zgodnie z procedurami 5) gromadzi zasoby materiałów i narzędzi zgodnie z potrzebami zabiegowymi
MED.02.5. Prowadzenie dokumentacji gabinetu dentystycznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa	1) omawia przepisy prawa dotyczące prowadzenia dokumentacji medycznej 2) rozróżnia wzory dokumentacji medycznej obowiązujące w gabinecie dentystycznym 3) opisuje sposoby dokumentowania przebiegu zabiegów podstawowych i specjalistycznych 4) analizuje czytelność, aktualność i wiarygodność sporządzanej dokumentacji
2) stosuje przepisy prawa dotyczące dostępu do dokumentacji medycznej	1) wymienia przepisy prawa dotyczące dostępu do dokumentacji medycznej 2) objaśnia przepisy prawa dotyczące udostępniania dokumentacji medycznej w gabinecie dentystycznym 3) tworzy zbiory i kartoteki dokumentów niezbędne w procesie udzielania świadczeń profilaktyczno-leczniczych
3) sporządza dokumentację elektroniczną, posługując się programem do obsługi gabinetu dentystycznego	1) gromadzi dane pacjentów na nośnikach elektronicznych w gabinecie stomatologicznym 2) sporządza kopie baz danych na nośnikach wewnętrznych 3) chroni dostęp do informacji gromadzonych w postaci elektronicznej
4) ewidencjonuje pacjentów i usługi na potrzeby wewnętrzne i dla celów sprawozdawczych	1) sporządza ewidencję pacjentów i usług stomatologicznych na zlecenie lekarza dentysty 2) prowadzi terminarz przyjęć pacjentów 3) sporządza dokumentację zbiorczą i sprawozdawczą 4) rozróżnia wzory dokumentacji stomatologicznej dotyczące zgody pacjentów na zabiegi 5) korzysta z gotowych wzorów dokumentacji 6) przestrzega zasad prowadzenia ewidencji zasobów gabinetu dentystycznego

5) klasyfikuje dokumenty pomocnicze na potrzeby zewnętrzne	1) sporządza dokumentację wewnętrzną na potrzeby organów kontrolnych 2) przygotowuje dokumenty do współpracy z pracownią techniki dentystycznej 3) dobiera dokumentację pomocniczą w celu usprawnienia funkcjonowania podmiotu leczniczego
MED.02.6. Wykonywanie diagnostyki, zabiegów profilaktycznych i rehabilitujących jamę ustną	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia budowę i fizjologię układu stomatognatycznego	1) rozpoznaje morfologię zębów i przyzębia 2) opisuje elementy anatomiczne w obrębie głowy i szyi 3) stosuje terminologię z zakresu morfologii, anatomii prawidłowej i fizjologii uzębienia mlecznego i stałego 4) opisuje prawidłową budowę łuków zębowych i funkcje układu stomatognatycznego 5) rozpoznaje anomalie stomatologiczne na modelach i w badaniu klinicznym
2) opisuje stany patologiczne narządu żucia	1) wymienia przyczyny nieprawidłowości w budowie zębów i przyzębia 2) posługuje się prawidłową terminologią do opisania patologii narządu żucia 3) rozpoznaje stany chorobowe tkanek i układów w obrębie głowy i szyi na modelach i w badaniu klinicznym
3) opisuje mikroflorę bakteryjną jamy ustnej	1) opisuje znaczenie i różnorodność mikroflory bakteryjną jamy ustnej 2) definiuje pojęcia dotyczące epidemiologii chorób narządu żucia 3) wyjaśnia rolę mikroorganizmów w jamie ustnej i przewodzie pokarmowym 4) różnicuje mikroflorę bakteryjną na fizjologiczną i chorobotwórczą 5) ocenia rodzaj i ilość mikroorganizmów zasiedlających jamę ustną w celu określenia ryzyka chorób
4) rozpoznaje techniki diagnozowania na potrzeby leczenia stomatologicznego	1) określa możliwości diagnozowania chorób jamy ustnej 2) przedstawia wskaźniki higieny jamy ustnej, próchnicy i chorób przyzębia w ramach zadań higienistki stomatologicznej 3) dobiera sposoby i techniki diagnozowania zębów i przyzębia 4) ocenia zdrowie jamy ustnej pacjentów w różnym wieku na podstawie wyników badań klinicznych 5) prowadzi badania przesiewowe w różnych grupach
5) prowadzi różnymi metodami profilaktykę indywidualną i grupową dostosowaną do wieku pacjentów	1) opisuje metody profilaktyki indywidualnej i grupowej 2) planuje zabiegi profilaktyczne dostosowane do indywidualnych potrzeb pacjentów 3) dobiera metody profilaktyki grupowej dla wszystkich grup wiekowych pacjentów
6) przeprowadza zabiegi profilaktyczne grupowe	1) rozpoznaje wskazania i możliwości wykonania zabiegów profilaktycznych grupowych w miejscu przebywania pacjentów 2) organizuje zabiegi profilaktyczne dla pacjentów z grup wysokiego ryzyka próchnicy 3) dobiera różne formy działań profilaktycznych grupowych 4) opisuje bierne i czynne zaangażowanie pacjentów wpływających na poprawę zdrowia

7) sporządza wyciski i modele orientacyjne uzębienia dla celów diagnostycznych	1) opisuje procedury wykonywania wycisków i modeli orientacyjnych uzębienia 2) dobiera niezbędne narzędzia i materiały do wykonania wycisków i modeli orientacyjnych uzębienia 3) wykonuje wyciski i modele orientacyjne uzębienia mlecznego i stałego 4) różnicuje modele uzębienia na podstawie analizy potrzeb profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych
8) organizuje ciągłość leczenia pacjentów w trakcie użytkowania aparatów ortodontycznych	1) charakteryzuje wady zgryzu wymagające stosowania aparatów stałych i ruchomych 2) prognozuje czas leczenia pacjentów we współpracy z lekarzem ortodontą 3) monitoruje ciągłość leczenia ortodontycznego pacjentów w różnym wieku
9) rehabilituje jamę ustną przy pomocy podstawowych ćwiczeń ortodontycznych	1) określa etiologię wad zgryzu 2) charakteryzuje ćwiczenia przywracające funkcję narządu żucia 3) przywraca funkcję narządu żucia za pomocą ćwiczeń usprawniających zalecanych przez ortodontę

MED.02.7. Edukowanie pacjentów w zakresie profilaktyki stomatologicznej i promocji zdrowia

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje działania na rzecz zdrowia jamy ustnej w różnych środowiskach społecznych	1) rozpoznaje stomatologiczne potrzeby zdrowotne społeczeństwa 2) planuje zakres działań promujących zdrowie jamy ustnej adekwatnie do potrzeb leczniczych indywidualnych i form grupowych 3) modyfikuje formy edukacji i działań prozdrowotnych w zakresie chorób jamy ustnej zależnie od możliwości systemu i wkładu finansowego pacjentów 4) nawiązuje kontakty z przedstawicielami innych zawodów medycznych w celu promowania zdrowia w populacji
2) stosuje strategie promowania zdrowia jamy ustnej w zależności od środowiska	1) charakteryzuje możliwe strategie promowania zdrowia jamy ustnej 2) analizuje dane statystyczne dotyczące występowania choroby próchnicowej i chorób przyzębia 3) wdraża zaplanowane działania w kierunku poprawy zdrowia jamy ustnej
3) planuje różne formy i metody edukacji indywidualnej i grupowej w zakresie profilaktyki promocji zdrowia jamy ustnej	1) dokonuje analizy skuteczności metod i form edukacji zdrowotnej w zakresie profilaktyki promocji zdrowia jamy ustnej 2) inicjuje odpowiednie formy i metody stosowane w edukacji indywidualnej i grupowej w zakresie profilaktyki promocji zdrowia jamy ustnej 3) instruuje pacjentów różnymi metodami jak: pokazy, pogadanki, demonstracje środków do higieny jamy ustnej 4) opisuje skuteczne metody edukowania dedykowane dzieciom i rodzicom dla zachowania zdrowia jamy ustnej
4) dobiera różne formy edukacji zdrowotnej pacjentów stomatologicznych, posługując się wiedzą z zakresu socjologii, psychologii i pedagogiki	1) rozróżnia formy ekstensywne i intensywne w edukacji i promocji zdrowia 2) rozróżnia formy edukowania dostosowane do możliwości poznawczych pacjentów stomatologicznych
5) udziela porad na temat racjonalnego odżywiania w celu zachowania zdrowia jamy ustnej u pacjentów w różnym wieku	1) określa rolę pożywienia w etiologii chorób jamy ustnej 2) opisuje rolę diety w zapobieganiu próchnicy 3) określa rolę witamin, mikroelementów zawartych w diecie w profilaktyce chorób jamy ustnej

	4) ocenia rolę składników mineralnych niezbędnych do zachowania zdrowia jamy ustnej 5) udowadnia szkodliwość niskiego pH śliny na środowisko jamy ustnej 6) wylicza szkodliwe działania cukrów prostych na tkanki zębów i przyzębia
6) stosuje pomoce dydaktyczne odpowiednie do wieku i grupy odbiorców	1) rozpoznaje pomoce dydaktyczne stosowane w edukacji i promocji zdrowia 2) charakteryzuje dostępną literaturę stosowną do poziomu i wieku odbiorców 3) dobiera środki wizualne i audiowizualne w dydaktyce 4) wykorzystuje aparaty i urządzenia w działalności edukacyjnej 5) sporządza pomoce dydaktyczne stosowne do wieku odbiorcy
7) dobiera metody współdziałania z opiekunami dziecka w realizacji programu promocji zdrowia	1) weryfikuje sposoby współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka 2) określa metody współpracy z opiekunami dzieci w kształtowaniu postaw prozdrowotnych 3) używa odpowiednich metod w profilaktyce społecznej i środowiskowej 4) organizuje programy promujące zdrowie zębów i przyzębia w celu podniesienia kultury zdrowotnej środowiska
MED.02.8. Posługiwanie się wybraną aparaturą zgodnie z procedurami	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozpoznaje aparaturę stosowaną w gabinetach różnych specjalności	1) charakteryzuje podstawowe wyposażenie wymagane w gabinetach dentystycznych i promujących zdrowie 2) opisuje zastosowanie aparatury podstawowej i specjalistycznej w zabiegach profilaktyczno-leczniczych 3) kontroluje sprawność aparatury stosowanej w gabinecie i w praktyce specjalistycznej 4) rozróżnia procedury konserwacji aparatury stosowanej w praktyce dentystycznej
2) charakteryzuje wymogi i ogólne przepisy dotyczące posługiwania się aparaturą w gabinecie dentystycznym	1) posługuje się aparaturą zgodną z normami Unii Europejskiej 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa pracy z aparaturą fizykalną 3) opisuje warunki techniczne urządzeń fizykalnych stosowanych w gabinecie dentystycznym
3) obsługuje aparaturę fizykalną do diagnostyki i leczenia stomatologicznego	1) opisuje metody fizykalne stosowane w profilaktyce, diagnostyce i leczeniu jamy ustnej 2) omawia zastosowanie aparatury fizykodiagnostycznej 3) stosuje aparaturę fizykalną w celu usprawnienia czynności układu stomatognatycznego 4) opisuje działanie różnych postaci energii fizycznej na tkanki jamy ustnej
4) wykonuje zabiegi rehabilitacyjne, stosując metody fizykalne	1) wykorzystuje działanie pola elektromagnetycznego w rehabilitacji tkanek jamy ustnej 2) stosuje urządzenia emitujące światło w diagnostyce i terapii 3) stosuje metody fizykalne w celu zredukowania bólu i stanów zapalnych tkanek jamy ustnej
5) stosuje przepisy prawa dotyczące wykonywania zabiegów fizykalnych	1) przedstawia opis zabiegów fizykalnych wykonywanych w gabinecie dentystycznym

	2) stosuje się do zasad dotyczących stosowania zabiegów fizykalnych opisuje wzory dokumentów zawierających zgodę pacjenta na proponowane zabiegi
MED.02.9. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.02.10. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) identyfikuje naturalne potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) rozróżnia pojęcia dotyczące potrzeb indywidualnych i potrzeb społecznych 2) rozróżnia potrzeby indywidualne i oczekiwania pacjenta 3) opisuje zagrożenia wynikające z powodu braku zaspokajania indywidualnych potrzeb pacjenta 4) podaje przykłady postawy empatycznej i asertywnej w relacjach z pacjentem
2) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) wyjaśnia na czym polega wysoka jakość usług 2) opisuje wpływ kompetencji w zawodzie na jakość świadczonych usług 3) wyjaśnia znaczenie profilaktyki w zapobieganiu chorobom jamy ustnej dla jakości życia
3) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia normy zachowania etycznego i kulturalnego w relacjach z członkami zespołu stomatologicznego 2) stosuje zasady etyki i kultury w codziennych kontaktach w gabinecie dentystycznym 3) wyjaśnia normy postępowania w miejscach kontaktu z grupami pacjentów 4) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 5) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
4) planuje wykonanie zadania	1) określa czas i koszt wykonania zabiegów stomatologicznych w obrębie jamy ustnej 2) rozpoznaje możliwości realizacji zadania 3) dokonuje weryfikacji podjętych przez siebie zadań
5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) podejmuje działania przestrzegając norm i procedur postępowania w gabinecie dentystycznym 2) wyjaśnia zasady odpowiedzialności prawnej za wykonywane zadania z zakresu działalności

	profilaktyczno-leczniczej oraz utrzymania gabinetu w gotowości do pracy 3) podaje przykłady naruszenia norm i procedur postępowania w gabinecie dentystycznym i promocji zdrowia
6) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podejmuje odpowiednie działanie w nieprzewidzianych sytuacjach 2) proponuje sposoby rozwiązywania problemu 3) kreuje nowe podejście do współpracy w ramach zespołu
7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wyjaśnia przyczyny sytuacji stresowych 2) opisuje skutki stresu we współpracy zespołu dla pacjenta 3) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wybiera różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych 2) weryfikuje poziom swojej wiedzy przez ustawiczne doskonalenie zawodowe 3) uczestniczy w kursach, konferencjach i szkoleniach zawodowych
9) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej.	1) komunikuje się z członkami zespołu stomatologicznego 2) udziela pacjentowi konstruktywnej informacji 3) przekazuje pacjentowi jasne i precyzyjne komunikaty
10) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) wyjaśnia główne przyczyny konfliktów 2) omawia skutki konfliktów międzyludzkich w podstawowych sferach życia człowieka 3) opisuje proces tworzenia dobrych relacji międzyludzkich
11) współpracuje w zespole	1) prowadzi działalność profilaktyczno-leczniczą na zlecenie lekarza dentysty 2) realizuje zadania uwzględniając wytyczne lekarza dentysty 3) konsultuje działania z innymi członkami zespołu dentystycznego
MED.02.11. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przydziela pracę członkom zespołu zgodnie z kompetencjami 2) monitoruje jakość realizacji zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań według kompetencji	1) opisuje kompetencje członków zespołu stomatologicznego 2) planuje wykonywanie zadań zgodnie z kompetencjami członków zespołu
3) kieruje wykonywaniem przydzielonych zadań w miejscu ich realizacji	1) aranżuje stanowiska pracy stosownie do potrzeb 2) utrzymuje stanowisko pracy w gotowości do pracy 3) integruje współpracowników 4) organizuje ciągłość wykonywania świadczeń
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje jakość świadczonych usług 2) modyfikuje procedury dla uzyskania oczekiwanych efektów pracy 3) opiniuje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów w danej organizacji
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy 3) stosuje metody motywujące do pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE HIGIENISTKA STOMATOLOGICZNA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia

Pracownia do ćwiczeń przedklinicznych wyposażona w:
- stół do ćwiczeń,
- szafki stojące z ciągłym blatem na sprzęty,
- demonstracyjne zestawy narzędzi do leczenia zachowawczego, endodoncji oraz przykłady narzędzi do zabiegów chirurgicznych, protetycznych, ortodontycznych i periodontologicznych,
- katalogi i spisy narzędzi podstawowych i specjalistycznych,
- typowe urządzenia z wyposażenia gabinetów dentystycznych: przybory i urządzenia do zarabiania materiałów i podawania leków właściwe dla stomatologii,
- materiały do leczenia zachowawczego, protetycznego i ortodoncji,
- materiały i akcesoria jednorazowego użycia,
- środki dezynfekcyjne,
- leki, nici chirurgiczne, pojemniki i wanienki,
- przykładowe drobne narzędzia rotacyjne w tym różne rodzaje wierteł, środki ochrony indywidualnej, ubrania ochronne,
- wzory dokumentacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- fantomy symulacyjne i modele gipsowe uzębienia mlecznego i stałego.

Gabinet higieny i promocji zdrowia wyposażony w:
- szafki stojące i wiszące na zestawy narzędzi, leków i materiałów,
- stanowisko do zarabiania materiałów,
- umywalkę, dozowniki do płynów,
- autoklaw,
- zgrzewarkę,
- asystory,
- unit z możliwością montażu fantomów do nauki ergonomicznych metod pracy,
- wanienki do dezynfekcji, środki do dezynfekcji,
- zgrzewarkę, materiały jednorazowe, torebki foliowe do pakowania narzędzi, rękaw folia-papier do narzędzi w różnych szerokościach,
- pojemnik na drobne narzędzia rotacyjne,
- stojaki na materiały,
- buteleczki i kieliszki na leki,
- dozownik do płynów dezynfekcyjnych,
- zestawy materiałów tymczasowych do nauki zarabiania, materiały podkładowe, masy protetyczne, kasety do segregacji zestawów narzędzi, materiały opatrunkowe, strzykawki różnych rozmiarów i igły do wstrzyknięć i płukania kieszonek.
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i specjalistycznych wspomagających wykonywanie zawodu,
- projektor multimedialny.

Pracownia – gabinet dentystyczny wyposażony w:
- asystory,
- unit stomatologiczny ze standardowym wyposażeniem w konsolę z końcówkami, 2 krzesełka do unitu, wiadra pedałowe,
- skaler, piaskarkę, lampę do utwardzania wypełnień, wstrząsarkę do zarabiania materiałów,
- materiały czasowe i stałe, masy wyciskowe, materiały protetyczne,

- endobox z linijką, endometr, negatoskop,
- zestaw przeciwwstrząsowy, apteczkę, okulary ochronne,
- materiały jednorazowe,
- zestawy narzędzi do leczenia zachowawczego, endodoncji i do chirurgii: podstawowy zestaw kleszczy i dźwignie, igłotrzymacz, znieczulenia, karpule,
- leki do tamowania krwawienia i leczenia zapalenia zębodołu,
- strzykawki, materiały opatrunkowe,
- podstawowe instrumentarium protetyczne, chirurgiczne i ortodontyczne,
- zestawy periodontologiczne,
- drobne narzędzia, takie jak: formówki, paski foliowe i metalowe, gumeczki, kamienie, gładziki, szczoteczki na mikrosilnik, kasety na narzędzia,
- zestawy dokumentacji wewnętrznej i zewnętrznej, karty zbiorcze, dziennik przyjęć, kartotekę pacjentów,
- szafkę na archiwum kart i wyników badań, komputer, stanowisko do rejestracji pacjentów.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: gabinet dentystyczny, gabinet specjalistyczny (chirurgiczny, protetyczny, ortodontyczny, periodontologiczny, pedodontyczny, fizykoterapeutyczny), szkoła, przedszkole, szpital, dom dziecka, dom pomocy społecznej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin), w tym 70 godzin w gabinetach dentystycznych, 70 godzin w gabinetach specjalistycznych (chirurgicznych, protetycznych, ortodontycznych, periodontologicznych, pedodontycznych, fizykoterapeutycznych), 70 godzin w szkole, przedszkolu, szpitalu, domu dziecka lub domu pomocy społecznej.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.02. Wykonywanie świadczeń stomatologicznych z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia jamy ustnej oraz współuczestniczenie w procesie leczenia	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.02.2. Podstawy higieny dentystycznej	224
MED.02.3. Współpracowanie z lekarzem dentystą w czasie wykonywania zadań zawodowych	192
MED.02.4. Wykonywanie wstępnych badań oraz zabiegów podtrzymujących efekty leczenia jamy ustnej	160
MED.02.5. Prowadzenie dokumentacji gabinetu dentystycznego	96
MED.02.6. Wykonywanie diagnostyki, zabiegów profilaktycznych i rehabilitujących jamę ustną	224
MED.02.7. Edukowanie pacjentów w zakresie profilaktyki stomatologicznej i promocji zdrowia	192
MED.02.8. Posługiwanie się wybraną aparaturą zgodnie z procedurami	128
MED.02.9. Język obcy zawodowy	64
Razem	1312
MED.02.10. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.02.11. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUN MEDYCZNY 532102

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekun medyczny powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej:
1) rozpoznawania problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i w różnym wieku;
2) świadczenia usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i w różnym wieku.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	
MED.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy podczas ręcznych prac transportowych 2) określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy w zawodzie, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów 3) rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) opisuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) omawia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym przestrzegania obowiązujących standardów i procedur postępowania oraz reagowania na sytuacje niepożądane 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) wymienia czynniki ryzyka na stanowisku pracy 2) wymienia środki czyszczące, dezynfekcyjne i sterylizujące, zawierające substancje szkodliwe, które mogą uszkadzać skórę, błony śluzowe oraz układ oddechowy 3) omawia procedury postępowania przeciwdziałającego czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy 4) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas asystowania osobie niesamodzielnej w trakcie badania w pracowni RTG (radioisotope thermoelectric generator) w celu ograniczenia do minimum narażenia na napromieniowanie

	5) opisuje objawy oparzeń skóry w wyniku zadziałania wysokiej temperatury, kontaktu z gorącymi powierzchniami i uszkodzonym sprzętem elektrycznym 6) opisuje objawy ze strony układu mięśniowo-szkieletowego spowodowane przemieszczaniem pacjentów lub dźwiganiem ciężkich przedmiotów 7) opisuje objawy zespołu wypalenia zawodowego w wyniku pracy zmianowej, nocnej i długotrwałego kontaktu z ciężko chorymi osobami 8) zapobiega zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy
5) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia obowiązki pracownika dotyczące ochrony przeciwpożarowej, w tym wynikające z instrukcji obowiązującej w zakładzie pracy 2) wymienia podstawowe zabezpieczenia na wypadek pożaru, procedurę wszczynania alarmu, reagowania na alarm pożarowy oraz zasady organizacji akcji ratowniczej do czasu przybycia straży pożarnej
6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wyjaśnia zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej, takie jak: likwidacja barier architektonicznych oraz czysta, sucha podłoga 2) określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo na stanowisku pracy, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów 3) dobiera wyposażenie i sprzęt do stanowiska pracy, takie jak: łóżko z regulowaną wysokością i oprzyrządowaniem, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów 4) sprawdza sprawność sprzętu i zabezpieczenie przewodów elektrycznych 5) stosuje bezpieczne metody przemieszczania pacjentów w obrębie łóżka i poza nim oraz przenoszenia ciężkich przedmiotów
7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje przeznaczenie odzieży służbowej i ochronnej, w tym odzieży, obuwia, rękawic 2) stosuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

MED.03.2. Podstawy opieki nad osobą chorą i niesamodzielną	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia prawno-etyczne podstawy wykonywania zawodu	1) omawia zasady etyki zawodowej oraz cechy, jakie powinna posiadać osoba wykonująca dany zawód 2) wymienia kompetencje zawodowe wynikające z przepisów prawa 3) wymienia prawa pacjenta wynikające z przepisów prawa 4) przestrzega przepisów dotyczących praw pacjenta, ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, w związku z realizacją zadań zawodowych
2) opisuje system ochrony zdrowia i pomocy społecznej	1) opisuje główne podmioty opieki zdrowotnej udzielające świadczeń przeznaczonych dla osoby chorej i niesamodzielnej, takie jak: podstawowa opieka zdrowotna, ambulatoryjna opieka specjalistyczna, opieka stacjonarna szpitalna, opieka długoterminowa w stacjonarnych zakładach opiekuńczo-leczniczych, w zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych i w hospicjum stacjonarnym, opieka długoterminowa domowa oraz opieka domowa hospicyjna 2) wyjaśnia finansowanie systemu ochrony zdrowia 3) opisuje główne formy organizacyjne pomocy społecznej, takie jak: stacjonarne domy pomocy społecznej, dzienne domy pomocy społecznej, środowiskowe domy wsparcia oraz usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
3) charakteryzuje rynek usług medycznych i opiekuńczych	1) wyjaśnia pojęcia dotyczące świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych, w tym pojęcia: pacjent, podopieczny, ubezpieczony oraz kryteria kwalifikacyjne do opieki: stan zagrożenia życia, stan zdrowia, poziom sprawności, wiek 2) wyjaśnia pojęcia: standard usług zdrowotnych, standard usług medycznych i standard usług opiekuńczych 3) wymienia kryteria oceny jakości świadczonej opieki 4) wyjaśnia podstawowe różnice w funkcjonowaniu podmiotów leczniczych publicznych i niepublicznych dotyczące podmiotu tworzącego oraz źródeł finansowania działalności leczniczej 5) wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu instytucji publicznych i niepublicznych pomocy społecznej dotyczące organu założycielskiego oraz źródeł finansowania
4) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) omawia budowę tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 3) opisuje czynności i funkcje komórek, tkanek i narządów oraz prawa, które tymi funkcjami rządzą 4) omawia rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach jego życia
5) stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy zgodnie z posiadanymi kompetencjami	1) objaśnia pojęcia: pierwsza pomoc, kwalifikowana pierwsza pomoc, reanimacja, resuscytacja, nagłe zagrożenie zdrowotne

	2) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowane chorobą, urazem fizycznym, termicznym i chemicznym 3) ocenia stan poszkodowanego i dokonuje pomiarów podstawowych czynności życiowych 4) wykonuje podstawowe czynności resuscytacyjne zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji 5) posługuje się automatycznym defibrylatorem zewnętrznym (AED – Automatyczny Elektryczny Defibrylator)
6) charakteryzuje pojęcia i procesy dotyczące niepełnosprawności i niesamodzielności oraz zmian patologicznych	1) opisuje przyczyny i skutki naruszenia funkcji ciała, takie jak: uraz, przewlekła choroba, podeszły wiek oraz czynniki kontekstowe – osobowe i środowiskowe mające wpływ na funkcjonowanie osoby chorej i niepełnosprawnej 2) wyjaśnia pojęcie niepełnosprawności z uwzględnieniem orzekania o niepełnosprawności do celów rentowych i pozarentowych 3) wyjaśnia pojęcie niesamodzielności (niezdolności do samodzielnej egzystencji) 4) określa poziom zaangażowania zawodowego i modyfikowania postępowania w zależności od stopnia niesamodzielności osoby chorej lub niesamodzielnej przez wyjaśnienie pojęć: asystowanie, pomaganie i opieka 5) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii 6) wyjaśnia pojęcia: wielki problem geriatryczny, starcza wielochorobowość 7) opisuje objawy i skutki zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu człowieka spowodowane procesem starzenia i unieruchomieniem
7) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
8) podejmuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki	1) wyjaśnia pojęcia: promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, wychowanie zdrowotne, profilaktyka, polityka zdrowotna 2) określa zakres działań i podmioty realizujące promocję zdrowia i profilaktykę 3) wymienia metody profilaktyki stosowane w pracy zawodowej 4) uzasadnia udział opiekuna medycznego w promocji zdrowia i profilaktyce 5) współdziała z osobą niesamodzielną i jej rodziną w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki skutków zaniedbań pielęgnacyjnych
9) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) definiuje pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy 2) stosuje procedury dotyczące przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy 3) wskazuje działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji

10) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	4) definiuje pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy 5) stosuje procedury dotyczące przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy 6) wskazuje działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji
11) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) przestrzega zasad netykiety i norm prawnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu oraz ochrony informacji i danych 2) wyszukuje, gromadzi, selekcjonuje, przetwarza i wykorzystuje informacje przydatne w wykonywaniu zadań zawodowych 3) wprowadza dane do elektronicznej dokumentacji zgodnie z kompetencjami zawodowymi i kodem dostępu
12) charakteryzuje dokumentację medyczną	1) omawia rodzaje dokumentacji medycznej stosowanej w procesie leczenia, opieki i pielęgnacji 2) wypełnia dokumentację medyczną związaną z wykonywaniem zadań opiekuna, taką jak: plan opieki, kartę kontroli podstawowych parametrów życiowych 3) dokumentuje wykonanie czynności zawodowych 4) chroni dokumentację medyczną przed osobami postronnymi i przed zniszczeniem
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.03.3. Rozpoznawanie problemów opiekuńczych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozpoznaje problemy funkcjonalne oraz potrzeby biologiczne i psychospołeczne człowieka w poszczególnych fazach życia i stanach zdrowia	1) omawia metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów wzrostu, masy ciała, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, temperatury ciała, obliczania wskaźnika Masy Ciała – Body Mass Index (BMI) 2) stosuje metody, techniki i sprzęt do wykonania: pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego, oddechu, temperatury ciała, obliczania wskaźnika Masy Ciała – Body Mass Index (BMI) 3) dokumentuje wykonanie pomiarów, także z użyciem technik komputerowych 4) wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia
2) współpracuje w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	1) wymienia osoby współpracujące w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej 2) objaśnia potrzebę współpracy w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej 3) uzasadnia rolę rodziny w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

	4) nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej 5) nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
3) charakteryzuje skutki niesamodzielności w zakresie zaspokajania potrzeb życiowych, w tym: a) odżywiania b) kontroli mikcji i defekacji c) mobilności d) utrzymania higieny ciała	1) wyjaśnia pojęcia: niedożywienie i odwodnienie oraz wymienia skutki tych stanów dla zdrowia i życia człowieka 2) wyjaśnia pojęcia, takie jak: mikcja i defekacja oraz wymienia skutki braku kontroli nad wydalaniem 3) opisuje skutki długotrwałego unieruchomienia 4) omawia skutki zaniedbań higienicznych
4) rozpoznaje możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoopieki	1) wyjaśnia istotę samoopieki oraz deficytu samoopieki 2) opisuje skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności dnia codziennego i życiowych, w tym skale: Barthel, Katza, Lawtona 3) omawia skalę Barthel i jej zastosowanie jako narzędzia do kwalifikowania osób chorych do opieki długoterminowej 4) wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi 5) zachęca osobę chorą i niesamodzielną do samoopieki, wskazując na jej zasoby biologiczne i psychiczne oraz znaczenie każdej aktywności w terapii i profilaktyce
5) wyjaśnia znaczenie efektywnego komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną oraz jej rodziną w rozpoznawaniu potrzeb i problemów	1) omawia relacje międzyludzkie i ich znaczenie 2) wymienia warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się w procesie terapeutycznym 3) opisuje zasadę pierwszego kontaktu 4) określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządów zmysłów wzroku, słuchu lub mowy 5) prowadzi rozmowę z osobą chorą i niesamodzielną 6) przeprowadza wywiad z rodziną osoby chorej i niesamodzielnej
6) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) opisuje procedury dotyczące postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy w miejscu pracy 2) wdraża procedury w razie stwierdzenia objawów występowania przemocy 3) podejmuje działania dotyczące profilaktyki przemocy
MED.03.4. Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne adekwatnie do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej	1) różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia, 2) rozróżnia rodzaje niepełnosprawności i stopnia niesamodzielności, w tym niepełnosprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną, niepełnosprawność narządów zmysłów, niesamodzielność częściową, znaczną, całkowitą

	3) uwzględnia wyniki pomiarów w postępowaniu pielęgnacyjno-opiekuńczym oraz udostępnia je innym osobom uczestniczącym w procesie terapeutycznym zgodnie z przepisami prawa
2) określa wpływ choroby i niesamodzielności na sytuację życiową jednostki i jej rodziny	1) omawia chorobę przewlekłą i jej wpływ na funkcjonowanie jednostki i jej rodziny 2) charakteryzuje najczęściej występujące choroby przewlekłe 3) wyjaśnia istotę niesamodzielności, różnicuje jej poziomy (stopnie) 4) opisuje niesamodzielność jako skutek choroby przewlekłej 5) omawia wpływ choroby i niesamodzielności na stan biologiczny oraz psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej 6) opisuje specyficzne dla chorób przewlekłych problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze
3) modyfikuje działania w zależności od zmieniających się problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	1) wyjaśnia pojęcia: kompensacja i modyfikacja 2) uzasadnia potrzebę modyfikacji działań opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej 3) dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną 4) planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu 5) planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej
MED.03.5. Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej	1) rozróżnia i wyjaśnia pojęcia: higiena, utrzymanie w czystości, pielęgnacja i utrzymanie kondycji 2) przygotowuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osoby niesamodzielnej i własne, efektywność i ergonomię pracy 3) wyjaśnia zasady wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, w tym w oparciu o zlecony przez pielęgniarki plan pielęgnowania 4) uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy 5) omawia skutki zaniedbań higienicznych i pielęgnacyjnych dla zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej 6) dobiera materiały i produkty medyczne, środki oraz sprzęt do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych odpowiednie do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej 7) dobiera metody i techniki do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej

	8) opisuje specjalne produkty chłonne zabezpieczające skórę i bieliznę oraz preparaty pielęgnacyjne zabezpieczające i poprawiające kondycję skóry
2) wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej	1) omawia podstawowe zasady i procedury stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej 2) omawia prawa pacjenta, w tym prawo do dobrej jakości opieki, prawo do wyrażania zgody lub odmowy zgody na wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, prawo do tajemnicy, prawo do intymności 3) omawia przyczyny powstania odleżyny 4) opisuje zmiany odleżynowe 5) stosuje profilaktykę przeciwodleżynową 6) posługuje się sprzętem, przyborami, narzędziami, materiałami i środkami do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych 7) wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej, przestrzegając zasad, procedur oraz praw pacjenta
3) uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki	1) wyjaśnia pojęcia: aseptyka i antyseptyka, dezynfekcja, sterylizacja 2) omawia metody sterylizacji 3) stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażania 4) wyjaśnia procedury i zasady postępowania w sytuacji bezpośredniego narażenia się na zakażenie
4) przestrzega procedur sanitarno-epidemiologicznych podczas wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych	1) charakteryzuje źródła zakażenia oraz drogi szerzenia się drobnoustrojów w szpitalu, takie jak: personel medyczny (nosiciele, skóra rąk), niejałowe narzędzia, sprzęt medyczny, aparatura, materiały zanieczyszczone, powietrze i bielizna 2) omawia ogniwa łańcucha epidemicznego 3) opisuje podstawowe metody zapobiegania zakażeniom biologicznym 4) omawia zasady higieny obowiązujące w zakładach opieki medycznej 5) stosuje procedurę higienicznego mycia rąk 6) stosuje procedury dotyczące zabezpieczania i usuwania zużytego medycznego sprzętu jednorazowego, takiego jak: igły, strzykawki, cewniki, worki na mocz, sprzęt stomijny, oraz postępowania z brudną bielizną 7) omawia procedury segregacji i usuwania odpadów medycznych 8) segreguje odpady medyczne i zabezpiecza je zgodnie z obowiązującymi zasadami 9) przestrzega obowiązujących zasad podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
5) wykonuje określone zabiegi i czynności na zlecenie i pod nadzorem lekarza lub pielęgniarki	1) omawia kompetencje opiekuna medycznego w zakresie wykonywania zabiegów i czynności na zlecenie i pod nadzorem lekarza lub pielęgniarki 2) wykorzystuje glukometr celem oznaczenia stężenia glukozy we krwi osoby chorej i niesamodzielnej oraz dokumentuje dokonanie pomiaru i przekazuje informację o wynikach pomiaru lekarzowi lub pielęgniarce

	3) identyfikuje zaburzenia połykania u osoby chorej i niesamodzielnej 4) obserwuje i rejestruje rodzaj i objętość przyjmowanych posiłków oraz płynów u osób ze stwierdzonymi zaburzeniami odżywiania 5) karmi osobę chorą i niesamodzielną drogą doustną oraz dojelitową – przez zgłębnik lub gastrostomię, w tym PEG (percutaneous endoscopic gastrostomy) (metodą porcji) lub pomaga podczas karmienia 6) omawia zasady pomocy osobie chorej i niesamodzielnej przy przyjmowaniu leków 7) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę i na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych 8) utrzymuje higienę i pielęgnuje skórę wokół niepowikłanej tracheostomii, gastrostomii, ileostomii, kolostomii oraz wykonuje wymianę worka stomijnego w przypadku stomii wydalniczej 9) wskazuje rodzaje stomii, w tym tracheostomię, ileostomię, kolostomię, urostomię, gastrostomię (PEG), oraz rodzaje stosowanego sprzętu stomijnego 10) dokonuje wymiany worka stomijnego 11) omawia monitorowanie bilansu płynów i procedurę dobowej zbiórki moczu 12) wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz 13) dobiera, zakłada i wymienia produkty chłonne 14) prowadzi dobową zbiórkę moczu i bilans płynów, 15) prowadzi trzydniowy dzienniczek mikcji oraz ustala schemat wydalania i wdraża kontrolę mikcji i defekacji 16) rozróżnia zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze 17) wykonuje (na zlecenie i pod nadzorem pielęgniarki) zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze
6) przestrzega zasad postępowania wobec osoby chorej i niesamodzielnej w sytuacjach trudnych	1) opisuje sytuacje trudne występujące w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, w tym skrajnie zły stan zdrowia, zaburzenia świadomości, agresja, nadwaga połączona z upośledzeniem funkcji narządów ruchu, odmowa jedzenia i picia, znaczne upośledzenie funkcji zmysłów wzroku, słuchu i mowy 2) rozpoznaje sytuacje trudne dla osoby chorej i niesamodzielnej i dobiera możliwie najlepszą metodę komunikowania się oraz sposób działania 3) omawia podstawowe zasady postępowania w sytuacjach trudnych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, uznając za priorytet dobro osoby chorej i niesamodzielnej oraz bezpieczeństwo innych pacjentów, współpracowników i własne
7) przeprowadza edukację w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych adekwatnie do oceny poziomu wiedzy, umiejętności i możliwości osoby chorej i niesamodzielnej	1) objaśnia pojęcia dotyczące edukacji zdrowotnej jako ważnego ogniwa w promocji zdrowia 2) uzasadnia celowość i zakres prowadzenia edukacji osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych

	3) opracowuje plan edukacji osoby chorej i niesamodzielnej lub rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych 4) przeprowadza edukację osoby chorej i niesamodzielnej lub rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz prowadzenia zdrowego stylu życia
MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej	1) wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności 2) omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej 3) uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej 4) dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej 5) dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych 6) sporządza plan czynności opiekuńczych
2) wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej	1) omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i szeroko pojętym bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych 2) przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych 3) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej 4) posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych 5) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego 6) przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi niezbędnymi do wykonywania czynności opiekuńczych
3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych	1) opisuje trudne sytuacje życiowe i omawia formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej 2) omawia rolę opiekuna w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej 3) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością

	4) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w placówkach ochrony zdrowia lub pomocy społecznej 5) współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym
4) współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	1) omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną (w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa) 2) uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym i wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej 3) dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, także z użyciem technik komputerowych
5) komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną	1) omawia proces komunikacji interpersonalnej 2) tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się 3) nawiązuje przyjazne relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania 4) stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną 5) stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się 6) pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania 7) wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną, grupą społeczną
MED.03.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.03.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia pojęcia: etyka, etyka zawodowa, wartości moralne, hierarchia wartości, reguła, norma moralna, kodeks etyczny, kultura, kultura zachowania 2) omawia zasady kultury osobistej i etyki, w tym etyki zawodowej (w zawodach medycznych) 3) rozpoznaje przypadki naruszeń praw pacjenta i praw człowieka 4) wskazuje skutki nieprzestrzegania praw pacjenta 5) rozpoznaje zachowania etyczne i nieetyczne w życiu codziennym i zawodowym 6) stosuje zasady etykiety językowej, zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 7) przestrzega zasad netykiety w komunikacji w sieci 8) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 9) dba o prestiż i wizerunek zawodu 10) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 11) przestrzega zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zadań zawodowych
2) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany oraz konsekwencją w realizacji zadań zawodowych	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na innowacyjność 2) wymienia techniki twórczego rozwiązania problemu 3) proponuje alternatywne, nowatorskie rozwiązania problemów 4) stosuje techniki twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu 5) opisuje źródła zmian organizacyjnych 6) działa w sytuacji zmiany warunków pracy, stanu podopiecznego, metod i technik wykonywania czynności, sprzętu, materiałów, środków stosowanych w realizacji zadań zawodowych, czynników pozazawodowych 7) wskazuje możliwości wprowadzania zmiany w realizacji zadań zawodowych 8) planuje i wykonuje działania pielęgnacyjno-opiekuńcze zgodnie z przyjętym planem i czasem 9) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań w kontekście jakości świadczonych usług
3) przewiduje skutki podejmowanych działań	1) zarządza czasem pracy oraz zarządza sobą w czasie

	2) analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur 3) rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje 4) wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań 5) przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy 6) dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów 7) informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje
4) radzi sobie ze stresem	1) wyjaśnia pojęcia: stres, eustres, dystres, 2) omawia czynniki stresogenne 3) wymienia objawy stresu oraz konsekwencje długotrwałego pozostawania pod wpływem stresu 4) omawia objawy wypalenia zawodowego 5) wskazuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 6) opisuje i stosuje techniki radzenia sobie z emocjami i stresem
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu 2) uzasadnia znaczenie kształcenia ustawicznego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych 3) analizuje własne kompetencje i ustala cele oraz planuje dalszą ścieżkę rozwoju 4) dobiera formy doskonalenia zawodowego do swoich potrzeb i możliwości 5) doskonali własną wiedzę i umiejętności zawodowe 6) dzieli się wiedzą i własnym doświadczeniem z innymi 7) analizuje swoje predyspozycje w zakresie samozatrudnienia
6) negocjuje warunki porozumień	1) wyjaśnia pojęcia: konflikt, negocjacje, mediacje i arbitraż 2) uzasadnia potrzebę rozwiązywania konfliktów 3) wymienia metody rozwiązywania konfliktów 4) uzasadnia potrzebę utrzymywania poprawnych relacji z odbiorcami usług i współpracownikami 5) określa czynniki ułatwiające i utrudniające negocjacje 6) rozpoznaje negocjacje: miękkie, twarde i rzeczowe 7) opisuje style prowadzenia negocjacji
7) współpracuje w zespole podczas realizacji zadań zawodowych	1) uzasadnia korzyści wynikające z pracy zespołowej oraz celowość planowania pracy zespołu 2) wymienia cechy grupy społecznej, różne formy współpracy w grupie oraz czynniki związane z procesami rozwoju grupy 3) wymienia konsekwencje niewłaściwego planowania pracy w zespole 4) wskazuje aspekty właściwego doboru ról w zespole i określa swoją rolę w zespole 5) wymienia korzyści wynikające z właściwego zarządzania zespołem i określa osobiste predyspozycje do kierowania zespołem
8) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej

	2) wypowiada się w sposób zrozumiały, jasny i swobodny, logicznie argumentuje 3) interpretuje mowę ciała w komunikacji 4) wykorzystuje pytania, parafrazę w komunikacji interpersonalnej 5) przestrzega zasady asertywności w komunikacji interpersonalnej 6) udziela informacji zwrotnej 7) przestrzega zasad etykiety językowej
MED.03.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) wymienia czynniki związane z procesami rozwoju grupy w kontekście pracy zespołowej 2) uzasadnia celowość planowania pracy zespołu 3) wskazuje konsekwencje niewłaściwego planowania pracy w zespole
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań 2) identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole 3) przydziela zadania, uwzględniając poziom umiejętności i kompetencje członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) wskazuje cechy skutecznego menedżera i lidera grupy 2) opisuje zakres obowiązków kierownika zespołu 3) stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania 4) zachęca członków zespołu do wykonywania zadań 5) przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje 6) monitoruje działania zespołu zadaniowego 7) sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) analizuje wyniki badań przeprowadzanych wśród pracowników dotyczących warunków pracy 2) wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych 3) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy 4) proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN MEDYCZNY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- modele i plansze anatomiczne,
- filmy dydaktyczne,
- atlasy anatomiczne,
- edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii.

Pracownia pierwszej pomocy medycznej wyposażona w:
- wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- środki opatrunkowe,
- zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, wizualizer cyfrowy, tablica szkolna biała suchościeralna, telewizor, tablica interaktywna z oprogramowaniem specjalistycznym).

Pracownia zabiegów pielęgnacyjnych oraz czynności opiekuńczych wyposażona w:
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- fantomy pielęgnacyjne osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych osoby dorosłej,
- fantom pielęgnacyjny geriatryczny,
- podnośnik pacjenta,
- łóżko ortopedyczne,
- wózek inwalidzki służący do transportowania pacjenta,
- zestaw drobnego sprzętu medycznego: ciśnieniomierz elektroniczny i sprężynowy, fonendoskop, termometr elektroniczny, zestaw do profilaktyki odleżynowej,
- zestaw wyposażenia sanitarnego i higienicznego, taki jak: dozownik na mydło, ręczniki, środek dezynfekcyjny, kosz i worki na odpady,
- łóżka szpitalne elektryczne z oprzyrządowaniem, szafki przyłóżkowe z regulowanym blatem,
- bieliznę pościelową i osobistą,
- parawany, taborety, pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady,
- sprzęt do przemieszczania chorych, taki jak: chodziki, ślizgi,
- materace przeciwodleżynowe, udogodnienia dla chorych,
- sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny,
- wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego,
- środki pielęgnacyjne, bańki bezogniowe, zestaw do zabiegów przeciwzapalnych, jałowe materiały opatrunkowe,
- stoliki zabiegowe, tace, termometry elektroniczne i paskowe, aparaty do mierzenia ciśnienia, środki dezynfekcyjne
- zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, tablica szkolna biała suchościeralna, telewizor, tablica interaktywna z oprogramowaniem specjalistycznym).

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: podmioty lecznicze, jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.03. Świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.03.2. Podstawy opieki nad osobą chorą i niesamodzielną	160
MED.03.3. Rozpoznawanie problemów opiekuńczych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną	96

MED.03.4. Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej	104
MED.03.5. Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej	104
MED.03.6. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	144
MED.03.7. Język obcy zawodowy	32
Razem	672
MED.03.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.03.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

ORTOPTYSTKA 325906

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie ortoptystka powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki:
1) wykonywania badań ortoptycznych i określonych badań okulistycznych;
2) prowadzenia ćwiczeń ortoptycznych w niedowidzeniu, zezie i innych zaburzeniach mięśni gałkoruchowych oraz zaburzeniach widzenia obuocznego;
3) dobierania pomocy optycznych i nieoptycznych do wykonywania ćwiczeń ortoptycznych;
4) współpracy z pacjentem, lekarzem okulistą, ortometrystą i zespołem terapeutycznym;
5) prowadzenia profilaktyki dotyczącej narządu wzroku.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki	
MED.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) wymienia podstawowe przepisy prawa regulujące wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wskazuje zasady organizacji pracy na stanowisku pracy 3) wyjaśnia znaczenie przestrzegania przepisów prawa pracy dla kondycji psychofizycznej człowieka 4) analizuje instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy regulujące warunki pracy dotyczące dostosowania do stanowiska pracy 5) wyjaśnia znaczenie działań z zakresu ochrony środowiska stosowanych w pracy z uwzględnieniem specyfiki stanowiska, takie jak: oświetlenie energooszczędne, segregacja odpadów, organizacja pracy biurowej
2) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wyjaśnia zapisy instrukcji przeciwpożarowej w odniesieniu do ich praktycznego zastosowania w środowisku pracy 2) rozróżnia środki gaśnicze stosowane w placówkach ochrony zdrowia 3) klasyfikuje znaki ostrzegawcze, oznakowania dróg ewakuacyjnych oraz sygnały stosowane w placówkach ochrony zdrowia dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 4) analizuje przepisy prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej w placówkach ochrony zdrowia w kontekście odpowiedzialności zawodowej za zdrowie i życie pacjentów
3) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) opisuje możliwe zagrożenia w środowisku pracy 2) dokonuje analizy szkodliwości środowiska pracy 3) omawia zagrożenia związane z długotrwałą pracą w jednej pozycji 4) analizuje konsekwencje działania czynników szkodliwych na organizm człowieka w bezpośredniej i dalszej perspektywie czasowej

	5) dobiera sposoby przeciwdziałania szkodliwym czynnikom i zagrożeniom na stanowisku pracy
4) wymienia i stosuje środki ochrony zbiorowej i indywidualnej	1) wykonuje czynności związane z dezynfekcją elementów urządzeń i powierzchni zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia zasady, procedury i standardy w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi 3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas kontaktu z materiałem skażonym
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.04.2. Podstawy ortoptyki	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wymienia cele i zadania związane z wykonywanym zawodem	1) definiuje pojęcia: ortoptyka, pleoptyka, niedowidzenie, zez 2) wymienia zadania zawodowe realizowane w zawodzie
2) wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) opisuje elementy budowy i działanie układów, takich jak: kostny, mięśniowy, nerwowy, oddechowy, krążenia, pokarmowy, wydalniczy i płciowy 2) opisuje budowę i funkcje skóry 3) opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny rozwojowej
3) rozpoznaje objawy procesów patologicznych i zmian chorobowych w organizmie człowieka	1) wymienia podstawowe choroby poszczególnych układów 2) wymienia charakterystyczne objawy wybranych chorób 3) wymienia przyczyny i sposoby leczenia wybranych chorób
4) nawiązuje kontakt z pacjentem, jego rodziną, środowiskiem zawodowym i społecznym w celu rozpoznania przyczyn zeza, niedowidzenia i innych zaburzeń wzroku	1) opisuje zasady kontaktu z pacjentem, jego rodziną, środowiskiem zawodowym i społecznym 2) prowadzi wywiad z pacjentem i jego opiekunem z zachowaniem zasad efektywnej komunikacji 3) rejestruje uzyskane informacje w dokumentacji medycznej pacjenta 4) określa przyczynę nieprawidłowości w obrębie narządu wzroku na podstawie przeprowadzonego wywiadu
5) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	1) wyjaśnia rolę zespołu wielodyscyplinarnego w sprawowaniu specjalistycznej opieki nad pacjentem

	2) uwzględnia i stosuje zalecenia innych członków zespołu wielodyscyplinarnego dotyczące pacjenta
6) wykorzystuje programy komputerowe używane w placówkach opieki zdrowotnej	1) posługuje się programami komputerowymi w celach terapeutycznych i diagnostycznych 2) używa specjalistycznych programów komputerowych w celu rejestracji pacjentów 3) dobiera odpowiedni program komputerowy w celu poprawy tempa i jakości pracy 4) przestrzega przepisów prawa dotyczących ochrony danych osobowych
7) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
8) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) rozpoznaje objawy u osób dotkniętych przemocą psychiczną i fizyczną 2) definiuje procedury postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy 3) wdraża procedury w razie stwierdzenia objawów występowania przemocy
9) charakteryzuje obszary promocji zdrowia i poziomy działań profilaktycznych	1) definiuje pojęcia: promocja i profilaktyka zdrowia 2) wymienia metody działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia 3) wskazuje obszary i poziomy działań profilaktycznych mających wpływ na zdrowy styl życia 4) wymienia czynniki mające wpływ na zdrowy styl życia, w tym zagrażające i wspomagające
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.04.3. Wykonywanie badań ortoptycznych i określonych badań okulistycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje budowę i funkcjonowanie narządu wzroku	1) opisuje rozwój embrionalny gałki ocznej 2) porównuje parametry gałki ocznej u noworodka, małego dziecka z gałką oczną dorosłej osoby 3) opisuje budowę oczodołu i jego funkcje 4) wyjaśnia funkcje aparatu ochronnego oka 5) opisuje i analizuje budowę, działanie i unerwienie mięśni gałkoruchowych oraz mięśni wewnątrzgałkowych 6) opisuje fizjologiczny rozwój widzenia oraz fotochemię widzenia 7) analizuje drogę wzrokową 8) rozpoznaje zaburzenia drogi wzrokowej na podstawie wyniku pola widzenia
2) opisuje choroby i wady rozwojowe mające wpływ na funkcje narządu wzroku	1) wymienia choroby związane z nieprawidłowym przebiegiem ciąży i przedwczesnym porodem, w tym retinopatii wcześniaczej 2) wymienia choroby zakaźne mające wpływ na powstanie zeza 3) wskazuje anomalie rozwojowe w obrębie głowy, twarzy, oczodołów, powiek, tęczówki

	4) opisuje objawy oczne współistniejących chorób układowych
3) opisuje choroby poszczególnych elementów gałki ocznej wraz z oczodołem	1) wymienia objawy chorób: rogówki, twardówki, soczewki, ciała szklistego, błony naczyniowej ciała rzęskowego, siatkówki i nerwu wzrokowego oraz aparatu ochronnego oka 2) różnicuje objawy zaćmy i jaskry wrodzonej 3) opisuje urazy narządu wzroku ze szczególnym uwzględnieniem oczodołu i aparatu ruchowego oka 4) rozróżnia leki okulistyczne stosowane miejscowo i ogólnie w leczeniu chorób narządu wzroku z uwzględnieniem wskazań, przeciwwskazań oraz działań niepożądanych
4) wymienia objawy wrodzonych zespołów ocznych oraz rodzaje oczopląsu	1) wymienia objawy wrodzonych zespołów ocznych, w tym STD (zespół Stillinga-Türka-Duane'a), Browna, Moebiusa, Marcusa Gunna, jednostronnego porażenia elewatorów, zeza ustalonego i wrodzonego porażenia mięśni gałkoruchowych 2) klasyfikuje oczopląs oraz zespół blokady oczopląsu przez konwergencję 3) wymienia techniki operacyjne stosowane w leczeniu choroby zezowej i oczopląsu
5) wymienia objawy, przyczyny oraz skutki choroby zezowej	1) wyjaśnia przyczyny powstawania choroby zezowej 2) opisuje skutki choroby zezowej, takie jak: niedowidzenie, fiksacja ekscentryczna, zaburzenia obuocznego widzenia, nieprawidłowa korespondencja siatkówkowa, zaburzenia konwergencji, zaburzenia ruchomości gałek ocznych 3) przeprowadza wywiad z pacjentem w celu ustalenia przyczyny i czasu powstania choroby zezowej 4) wykonuje badania ostrości widzenia, wielkości kąta zeza, parametrów obuocznego widzenia, fiksacji, korespondencji siatkówkowej, konwergencji, ruchomości gałek ocznych, akomodacji, uwzględniając wiek i rozwój psychomotoryczny pacjenta 5) dobiera metody i narzędzia w celu wykonania badania stosownie do możliwości pacjenta 6) analizuje otrzymane wyniki badań i ustala przebieg leczenia 7) sporządza dokumentację wykonywanych działań
6) wymienia objawy i przyczyny zezów porażennych oraz diplopii	1) opisuje objawy porażeń mięśni ocznych 2) wyjaśnia pojęcie diplopii 3) przeprowadza wywiad z pacjentem w celu ustalenia przyczyn zeza porażennego 4) wykonuje badania wskazujące na przyczynę zeza porażennego, takie jak: ekran Hessa, smuga Hessa, badanie na synoptoforze lub synoptometrze obuocznego widzenia w dziewięciu kierunkach spojrzenia 5) analizuje wyniki otrzymanych badań wskazujących na przyczynę zezów porażeniowych 6) ustala we współpracy z lekarzem okulistą, neurologiem i rehabilitantem przebieg leczenia porażeń 7) dobiera moc odpowiedniego pryzmatu w celu usunięcia diplopii

7) opisuje objawy chorób wieku dziecięcego mogących mieć wpływ na narząd wzroku	1) wymienia objawy chorób wynikających z niedoboru witamin, chorób metabolicznych, nowotworowych, zakaźnych, układu nerwowego oraz chorób w ostrych zatruciach i urazach głowy 2) opisuje typowe stany patologiczne podstawowych układów i narządów u dziecka 3) określa poziom rozwoju psychofizycznego dziecka 4) wyjaśnia wpływ środowiska rodzinnego i szkolnego na powstawanie chorób wieku dziecięcego
8) wyjaśnia przyczyny zaburzeń akomodacji i krótkowzroczności szkolnej u dzieci i sposoby zapobiegania im	1) wyjaśnia pojęcia: akomodacja i krótkowzroczność szkolna 2) określa skutki zaburzeń akomodacji i krótkowzroczności szkolnej u dzieci 3) wymienia sposoby zapobiegania zaburzeniom akomodacji i krótkowzroczności szkolnej, np. przez prowadzenie profilaktycznych badań narządu wzroku wśród dzieci
9) rozpoznaje przyczyny zeza, niedowidzenia i innych zaburzeń widzenia na podstawie wywiadu	1) przeprowadza wywiad z pacjentem lub opiekunem z zachowaniem ogólnie przyjętych standardów 2) sporządza dokumentację medyczną pacjenta 3) interpretuje zebrane informacje w celu rozpoznania przyczyn niedowidzenia i innych zaburzeń widzenia
10) ocenia stan psychofizyczny pacjenta przed wyborem metody badania ortoptycznego lub określonego badania okulistycznego	1) wybiera metodę diagnostyczną adekwatnie do potrzeb i możliwości pacjenta i uzasadnia swój wybór 2) różnicuje metody badań stosowanych w niedowidzeniu i różnych rodzajach zeza 3) wymienia badania stosowane u dzieci w pierwszym roku życia w celu zapobiegania powstaniu niedowidzenia, fiksacji ekscentrycznej i nieprawidłowej korespondencji siatkówek 4) stosuje metody łagodzące lęk i stres pacjenta związany z pobytem w gabinecie
11) przygotowuje pacjenta do badań ortoptycznych i określonych badań okulistycznych	1) wyjaśnia pacjentowi cel i sposób wykonania badań 2) stosuje we współpracy z lekarzem okulistą środki rozszerzające źrenice i porażające akomodację lub inne leki zlecone przez lekarza konieczne do wykonania badań
12) posługuje się specjalistyczną aparaturą i przyrządami do wykonywania badań ortoptycznych i określonych badań okulistycznych	1) wymienia aparaty i przyrządy stosowane w diagnostyce okulistycznej 2) wymienia i stosuje aparaty i przyrządy niezbędne do badań ortoptycznych 3) używa aparatury specjalistycznej zgodnie z jej przeznaczeniem i ustalonymi zasadami 4) wykonuje badania ruchomości gałek ocznych, kąta zeza, obuocznego widzenia, korespondencji, fiksacji, akomodacji, diplopii, koordynometrii 5) wykonuje badania okulistyczne, takie jak: badanie wady refrakcji na refraktometrze, badanie pola widzenia i badanie ciśnienia śródgałkowego na zlecenie lekarza
13) interpretuje wyniki badań ortoptycznych i określonych badan okulistycznych	1) ustala diagnozę ortoptyczną na podstawie uzyskanych wyników badań 2) ustala przebieg leczenia na postawie przeprowadzonych badań 3) ocenia rokowanie leczenia na podstawie uzyskanych wyników badań

14) archiwizuje dokumentację pacjentów zgodnie z zasadami ochrony danych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące sporządzania, przechowywania i archiwizowania dokumentacji medycznej pacjenta 2) wymienia i stosuje przepisy dotyczące ochrony danych osobowych
MED.04.4. Prowadzenie ćwiczeń ortoptycznych w niedowidzeniu, zezie i w innych zaburzeniach mięśni gałkoruchowych oraz widzenia obuocznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera rodzaje, metody i techniki ćwiczeń stosowanych w niedowidzeniu	1) wyjaśnia cel i sposób wykonania ćwiczeń ortoptycznych w leczeniu niedowidzenia 2) wymienia metody leczenia niedowidzenia, takie jak: metoda Cuppersa, Bangertera, Cambella 3) definiuje pojęcia fiksacji centralnej i ekscentrycznej 4) dokonuje pomiaru ostrości wzroku 5) klasyfikuje stopnie niedowidzenia 6) wykonuje badania w celu ustalenia fiksacji 7) dobiera odpowiednią metodę ćwiczeń w zależności od stopnia niedowidzenia, wieku pacjenta oraz jego predyspozycji psychofizycznych 8) stosuje obturację z użyciem reduktorów ostrości widzenia 9) wywołuje powidoki w przypadku fiksacji ekscentrycznej po wcześniejszej mydriazie 10) wykonuje ćwiczenia metodą Cuppersa, Bangertera, Cambella 11) wykonuje ćwiczenia z pacjentami, u których zastosowano metodę penalizacji 12) wykonuje badania kontrolne i modyfikuje ćwiczenia w oparciu o ich wyniki
2) stosuje na zlecenie lekarza okulisty środki farmakologiczne rozszerzające źrenice podczas prowadzenia ćwiczeń	1) różnicuje środki farmakologiczne rozszerzające źrenice i porażające akomodację zarejestrowane na polskim rynku 2) zakrapla oczy pacjenta środkiem poszerzającym źrenice we współpracy z lekarzem okulistą 3) wymienia objawy niepożądane i informuje pacjenta w przypadku podania leku rozszerzającego źrenice
3) dobiera i stosuje różne metody i techniki ćwiczeń w leczeniu zaburzeń widzenia obuocznego	1) omawia metody leczenia zaburzeń obuocznego widzenia z użyciem synoptoforu 2) omawia metody leczenia zaburzeń obuocznego widzenia w wolnej przestrzeni 3) omawia metody leczenia zaburzeń obuocznego widzenia za pomocą pryzmatów z uwzględnieniem metody szczecińskiej 4) określa kryteria doboru pacjentów do ćwiczeń 5) wykonuje badania obuocznego widzenia 6) ocenia korespondencję siatkówkową 7) analizuje wyniki badań i dobiera rodzaj ćwiczeń stosowanych w leczeniu zaburzeń widzenia obuocznego 8) wykonuje ćwiczenia widzenia obuocznego na synoptoforze, z użyciem listw pryzmatycznych, kart stereogramowych oraz cheiroskopie 9) ocenia sprawność akomodacji 10) wykonuje ćwiczenia akomodacji przy użyciu flipperów akomodacyjnych, tablic Harta, akomodometru i diploskopu

	11) wykonuje ćwiczenia z wykorzystaniem diplopii fizjologicznej 12) wykonuje badania kontrolne i modyfikuje ćwiczenia w oparciu o ich wyniki
4) dobiera i stosuje różne metody i techniki ćwiczeń w zaburzeniach mięśni gałkoruchowych	1) omawia działanie mięśni gałkoruchowych 2) wykonuje badania i ocenia działanie mięśni gałkoruchowych 3) określa kryteria doboru ćwiczeń mięśni gałkoruchowych 4) wykonuje ćwiczenia mięśni w dziewięciu kierunkach spojrzenia różnymi metodami 5) wykonuje ćwiczenia mięśni w konwergencji i dywergencji z użyciem synoptoforu i listw pryzmatycznych 6) określa wskazania i przeciwskazania oraz dobiera korekcję pryzmatyczną w uzasadnionych przypadkach zaburzeń gałkoruchowych
5) ocenia stan psychofizyczny pacjenta przed przystąpieniem do ćwiczeń	1) prowadzi rozmowę z pacjentem w celu oceny jego stanu psychofizycznego 2) analizuje stan psychofizyczny pacjenta na podstawie przeprowadzonej rozmowy i dobiera odpowiedni rodzaj ćwiczeń
6) nadzoruje wykonywanie ćwiczeń lub bierze w nich czynny udział	1) planuje ćwiczenia z uwzględnieniem możliwości pacjenta i ustala harmonogram spotkań na podstawie analizy przebiegu ćwiczeń 2) kontroluje przebieg ćwiczeń 3) dokonuje oceny postępów pacjenta 4) konsultuje z lekarzem prowadzącym wyniki badań i ćwiczeń przed, w trakcie i po zakończeniu terapii
7) prowadzi dokumentację pacjenta	1) wymienia rodzaje dokumentacji medycznej 2) sporządza dokumentację wykonywanych badań i ćwiczeń zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych 3) uzupełnia dokumentację pacjenta w oparciu o przeprowadzone badania i ćwiczenia 4) sporządza kopie lub odpisy dokumentacji zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych 5) analizuje okazaną dokumentację pacjenta 6) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych
8) rozpoznaje przyczyny trudności w czytaniu i pisaniu	1) analizuje wyniki badań psychologa i innych specjalistów 2) przeprowadza ocenę stanu narządu wzroku w oparciu o badanie ortoptyczne 3) przeprowadza ocenę lateralizacji 4) klasyfikuje trudności wzrokowe z uwzględnieniem współistniejących zaburzeń, takich jak: dysleksja, ADHD (attention-deficit hyperactivity disorder)
9) przeprowadza terapię zaburzeń akomodacyjno-konwergencyjnych	1) dobiera rodzaj ćwiczeń w celu przezwyciężenia trudności w czytaniu i pisaniu 2) dokumentuje przebieg terapii 3) ustala częstotliwość spotkań
MED.04.5. Dobieranie pomocy optycznych i nieoptycznych do ćwiczeń ortoptycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) rozpoznaje wady refrakcji	1) definiuje i charakteryzuje rodzaje wad refrakcji 2) dokonuje pomiaru wady refrakcji za pomocą autorefraktometru 3) dokonuje zapisu wady wzroku na podstawie przeprowadzonego badania okulistycznego 4) ocenia wadę na podstawie otrzymanych wyników badań okulistycznych, skierowań lub okularów pacjenta
2) rozróżnia rodzaje soczewek okularowych i soczewek kontaktowych	1) opisuje budowę i właściwości soczewek okularowych z uwzględnieniem materiału, z którego powstały 2) wyjaśnia podstawowe pojęcia i prawa z zakresu fizyki optycznej i optyki geometrycznej, takie jak: soczewka sferyczna, cylindryczna, sfero-cylindryczna, skupiająca, rozpraszająca, pryzmat, obraz rzeczywisty i pozorny, aberracja sferyczna i chromatyczna, prawo odbicia i prawo załamania 3) opisuje sposób zastosowania różnych soczewek 4) wyjaśnia różnicę między soczewkami systematycznej wymiany a soczewkami jednorazowymi
3) charakteryzuje pomoce optyczne i nieoptyczne stosowane w leczeniu choroby zezowej i niedowidzenia	1) wyjaśnia pojęcia: pomoc optyczna i nieoptyczna 2) różnicuje pomoce optyczne i nieoptyczne 3) dobiera i opisuje pomoce nieoptyczne wspomagające widzenie stosowane w leczeniu choroby zezowej 4) wymienia elektroniczne środki wspomagające widzenie 5) opisuje procedury doboru pomocy optycznych i nieoptycznych niezbędnych w leczeniu choroby zezowej, w niedowidzeniu i w objawach astenopijnych 6) dobiera pomoce optyczne i nieoptyczne niezbędne do wykonywania ćwiczeń w leczeniu choroby zezowej, w niedowidzeniu i w objawach astenopijnych 7) wyjaśnia pacjentowi cel i sposób użytkowania pomocy wzrokowych
4) wyjaśnia zastosowanie pryzmatu w schorzeniach okulistyczno-strabologicznych	1) charakteryzuje budowę i działanie pryzmatu 2) określa wskazania do zastosowania pryzmatów w zaburzeniach widzenia obuocznego 3) określa przeciwwskazania do zastosowania pryzmatów w zaburzeniach widzenia obuocznego 4) dobiera moc potrzebnego pryzmatu adekwatnie do problemu wzrokowego
MED.04.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) odszukuje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi: 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) pyta o upodobania i intencje innych osób 7) proponuje, zachęca 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)

	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.04.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia pojęcie etyki 2) stosuje ogólnie przyjęte reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy 3) wymienia zasady etycznego postępowania w pracy 4) wyjaśnia, na czym polega etyczne postępowanie w stosunku do pacjentów i współpracowników 5) stosuje zasady kultury osobistej 6) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 7) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
2) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidywalne sytuacje 2) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji
3) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa skutki stresu 2) wymienia techniki eliminowania stresu 3) realizuje zadania zawodowe w sytuacji stresowej
4) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych 2) planuje działania związane z uczeniem się i doskonaleniem zawodowym
MED.04.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań 2) sporządza plan pracy zespołu 3) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań 4) przydziela zadania według umiejętności i kompetencji 5) weryfikuje sposób wykonania przydzielonych zadań
2) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) formułuje sposoby optymalizacji pracy zespołu 2) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy 3) modyfikuje pracę zespołu przez wprowadzenie zmian organizacyjnych i technicznych

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE ORTOPTYSTKA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- plansze, preparaty i modele narządu wzroku, atlasy anatomiczne,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- kołnierze ortopedyczne, środki opatrunkowe,
- modele i plansze anatomiczne, filmy dydaktyczne, atlasy anatomiczne, edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i specjalistycznych wspomagających wykonywanie zawodu,
- projektor multimedialny.

Pracownia ortoptyczna wyposażona w sprzęt i aparaty do diagnostyki i terapii ortoptycznej.

Pracownia diagnostyki wyposażona w:
- rzutnik i tablice do badania ostrości wzroku,
- autorefraktometr lub autorefraktokeratometr,
- skiaskop, listwy do skiaskopii, kasetę okulistyczną z oprawą próbną lub foropter,
- oftalmoskop z gwiazdką fiksacyjną lub wizuskop, pupillometr, dioptromierz, synoptofor,
- test stereoskopowy czerwono-zielony, test stereoskopowy polaryzacyjny, test do rozpoznawania barw, test do badania równowagi sensorycznej, krzyż i skrzydło Maddoxa,
- listwy pryzmatyczne, ekran Hessa,
- akomodometr lub inny aparat do pomiaru amplitudy akomodacji, flippery akomodacyjne, okludery i fiksatory.

Pracownia terapii ortoptycznej wyposażona w:
- koordynator, cheiroskop lub bernelloskop, stymulator wzrokowy Cam, lokalizator świetlny lub dźwiękowy, diploskop, aparat do ćwiczeń konwergencji, aparat do ćwiczeń mięśni ocznych, eutyskop,
- biały ekran i lampę z migającym światłem, flippery sferyczne i pryzmatyczne, stereoskop lub karty stereogramowe, karty fuzyjne.

Gabinet medycyny szkolnej wyposażony w:
- tablice do badania ostrości wzroku,
- testy do badania widzenia stereoskopowego i widzenia barw.

Szkoła zapewnia dostęp do:
- poradni leczenia zeza i niedowidzenia lub gabinetu ortoptycznego,
- szpitalnych lub klinicznych oddziałów okulistycznych wyposażonych w autorefraktokeratometr lub foropter, lampę szczelinową lub biomikroskop oftalmoskop, dioptromierz, perymetr, pachymetr, OCT (optical coherence tomography), ekran Hessa, tonometr, egzoftalmometr, aparat USG, HRT (Heidelberg Retina Tomograf),
- poradni okulistycznej dla dzieci wyposażonej w autorefraktometr ręczny lub skiaskop z listwami do skiaskopii, oftalmoskop, tablice do oceny widzenia, np. tablice do badania ostrości wzroku (np. paletki i tablice LEA, karty Tellera), lampę szczelinową lub biomkroskop, testy stereoskopowe dla dzieci, testy do badania widzenia barw dla dzieci, testy równowagi sensorycznej do dali i bliży.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: poradnie leczenia zeza i niedowidzenia, gabinety ortoptyczne, pleoptyczno-ortoptyczne lub okulistyczne, szpitalne i kliniczne oddziały okulistyczne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.04. Świadczenie usług medycznych w zakresie ortoptyki	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.04.2. Podstawy ortoptyki	160
MED.04.3. Wykonywanie badań ortoptycznych i określonych badań okulistycznych	288
MED.04.4. Prowadzenie ćwiczeń ortoptycznych w niedowidzeniu, zezie i w innych zaburzeniach mięśni gałkoruchowych oraz widzenia obuocznego	576
MED.04.5. Dobieranie pomocy optycznych i nieoptycznych do ćwiczeń ortoptycznych	128
MED.04.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	1248
MED.04.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.04.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

PROTETYK SŁUCHU 321401

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie protetyk słuchu powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu:

1) wykorzystywania w praktyce wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii narządu słuchu;
2) wykonywania badań słuchu u dorosłych i dzieci;
3) analizowania i oceniania wyników badań słuchu na potrzeby protezowania;
4) dobierania i dopasowywania aparatów słuchowych oraz urządzeń wspomagających słyszenie;
5) sprawowania opieki audioprotetycznej po doborze aparatów słuchowych oraz urządzeń wspomagających słyszenie;
6) prowadzenia działań profilaktycznych promujących edukację zdrowotną.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu	
MED.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje zagadnienia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną środowiska	1) wymienia podstawowe przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia znaczenia pojęć związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy stosowanych w przepisach 3) objaśnia podstawowe zasady organizacji pracy 4) analizuje instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy regulujące warunki pracy w zakresie dostosowania do stanowiska pracy 5) wyjaśnia znaczenie działań z zakresu ochrony środowiska stosowanych w pracy z uwzględnieniem specyfiki stanowiska pracy, w tym oświetlenie energooszczędne, segregacja odpadów, organizacja pracy biurowej
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) analizuje odpowiedzialność pracodawcy w zakresie zapewnienia wymaganych prawem warunków pracy w placówce ochrony zdrowia 2) omawia prawa pracownicze w egzekwowaniu bezpieczeństwa pracy w branży medycznej 3) omawia obowiązki pracownika dotyczące przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku pracy 4) przewiduje konsekwencje nieprzestrzegania przepisów przez pracodawcę i pracownika 5) omawia ryzyko zawodowe na stanowisku pracy 6) objaśnia sposoby redukowania i zapobiegania ryzyku zawodowemu na stanowisku pracy
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) opisuje możliwe zagrożenia w środowisku pracy 2) dokonuje analizy szkodliwości środowiska pracy 3) omawia zagrożenia związane z długotrwałą pracą przy komputerze

	4) analizuje konsekwencje działania czynników szkodliwych na organizm człowieka w bezpośredniej i dalszej perspektywie czasowej 5) dobiera właściwe sposoby przeciwdziałania czynnikom szkodliwym i zagrożeniom na stanowisku pracy
5) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) analizuje przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej 2) rozróżnia środki gaśnicze stosowane w placówkach ochrony zdrowia 3) klasyfikuje znaki ostrzegawcze, oznakowania dróg ewakuacyjnych oraz sygnały stosowane w placówkach ochrony zdrowia, dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 4) analizuje specyfikę przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej w placówkach ochrony zdrowia w kontekście odpowiedzialności zawodowej za zdrowie i życie pacjentów
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) analizuje przepisy prawa w odniesieniu do organizacji stanowiska pracy objaśnia zasady organizowania stanowiska pracy 2) objaśnia zasady pracy przy komputerze zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia 3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z zasadami ergonomii, komfortu pracy oraz bezpieczeństwa pacjenta
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w placówce ochrony zdrowia 2) omawia środki ochrony indywidualnej stosowane na stanowisku pracy 3) ocenia znaczenie stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej w odniesieniu do bezpieczeństwa pracownika i pacjenta 4) przewiduje skutki nieprzestrzegania zasad stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w placówce ochrony zdrowia
7) stosuje przepisy dotyczące aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi	1) wyjaśnia pojęcia: materiał biologicznie skażony, aseptyka, antyseptyka 2) rozróżnia rodzaje odpadów medycznych i ich oznaczenia graficzne 3) omawia i stosuje procedury postępowania z odpadami medycznymi 4) analizuje zapisy procedur zapobiegania zakażeniom, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania po ekspozycji oraz innych podobnych dokumentów 5) wyjaśnia procedury i zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń 6) omawia zagrożenia w przypadku kontaktu z materiałem biologicznie skażonym w placówkach służby zdrowia 7) przewiduje skutki nieprzestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki oraz bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby

	6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.05.2. Podstawy protetyki słuchu	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje organizację i finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz systemu ubezpieczeń zdrowotnych	1) opisuje system ubezpieczeń zdrowotnych 2) różnicuje publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze i określa zasady ich funkcjonowania w systemie 3) wyjaśnia zadania poszczególnych instytucji systemu zdrowia i ubezpieczeń zdrowotnych 4) omawia zadania instytucji ochrony praw pacjentów 5) wyjaśnia system finansowania świadczeń opieki zdrowotnej 6) objaśnia zasady refundacji środków zaopatrzenia medycznego (w tym aparatów słuchowych, implantów słuchowych oraz systemów wspomagających słyszenie) 7) omawia zadania instytucji pomocy społecznej w dofinasowaniu opieki zdrowotnej 8) różnicuje systemy opieki zdrowotnej w Unii Europejskiej 9) opisuje różne systemy finansowania środków zaopatrzenia medycznego w Unii Europejskiej (w tym aparatów słuchowych, implantów słuchowych oraz systemów wspomagających słyszenie)
2) stosuje przepisy prawa oraz etyki zawodowej dotyczące realizacji zadań zawodowych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony zdrowia 2) wymienia przepisy prawa dotyczące wymagań zawodowych w określonym zawodzie 3) wyjaśnia określenie zawód regulowany oraz znaczenie tego terminu dla wykonywanego zawodu 4) objaśnia rolę stowarzyszeń zawodowych, w tym Polskiego Stowarzyszenia Protetyków Słuchu 5) wymienia cechy etycznego postępowania we współpracy z producentami aparatów słuchowych 6) omawia zasady etycznego postępowania dla dobra pacjenta
3) sporządza dokumentację medyczną pacjenta zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych	1) wskazuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia, przechowywania i archiwizacji dokumentacji medycznej 2) wyjaśnia znaczenie prawa ochrony danych osobowych w kontekście prowadzenia dokumentacji medycznej zawierającej dane wrażliwe 3) wskazuje zasady prowadzenia dokumentacji medycznej z uwzględnieniem praw pacjenta 4) wypełnia formularze medyczne dla pacjenta z uszkodzonym słuchem w postaci papierowej i elektronicznej 5) opisuje obieg dokumentacji medycznej dotyczącej refundacji środków zaopatrzenia medycznego
4) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) opisuje objawy stosowania przemocy wobec dorosłych i dzieci 2) opisuje rodzaje zachowań przemocowych oraz ich wpływ na kondycję psychofizyczną człowieka 3) wyjaśnia zasady reagowania i postępowania w przypadkach podejrzenia lub zaistnienia bezpośrednich sytuacji przemocowych 4) opisuje znaczenie przeciwdziałania przemocy

	5) wskazuje podstawy prawne dotyczące obowiązku reagowania na podejrzenie występowania przemocy 6) wymienia miejsca udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz instytucje pomocowe
5) posługuje się językiem migowym	1) rozpoznaje podstawowe znaki języka migowego 2) stosuje podstawowe znaki języka migowego, w tym zwroty grzecznościowe, nazwy dni tygodnia, miesięcy, liczebniki, proste polecenia 3) używa alfabetu palcowego w sytuacjach wymagających zastosowania nazw własnych 4) korzysta ze słownika języka migowego w wersji papierowej i multimedialnej 5) wymienia instytucje organizujące kursy języka migowego i ułatwiające kontakty z osobami niesłyszącymi 6) opisuje sposoby totalnej komunikacji z osobą niesłyszącą i niedosłyszącą posługującą się językiem migowym 7) omawia prawa osób niesłyszących w zakresie korzystania z usług tłumacza języka migowego w życiu publicznym
6) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) opisuje systemy elektroniczne stosowane w ochronie zdrowia 2) wykonuje rejestrację pacjenta w systemie elektronicznym 3) wprowadza dane dotyczące realizacji świadczeń medycznych do systemu elektronicznego w zakresie zaopatrzenia w środki medyczne 4) wskazuje programy do terapii słuchowej dla dzieci i osób dorosłych 5) wykonuje ćwiczenia z pacjentem z zakresu treningu słuchowego używając programu do terapii słuchowej
7) charakteryzuje działania profilaktyczne w zakresie ochrony zdrowia	1) wymienia programy dotyczące profilaktyki zdrowotnej 2) wymienia instytucje i organizacje zajmujące się planowaniem i prowadzeniem profilaktyki prozdrowotnej 3) określa działania związane z profilaktyką prozdrowotną, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących ochrony słuchu 4) opisuje sposoby minimalizowania i unikania czynników szkodliwych dla słuchu w różnych środowiskach akustycznych 5) uzasadnia konieczność podejmowania działań profilaktycznych w zakresie ochrony zdrowia w aspekcie indywidualnym i społecznym 6) formułuje zasady zdrowego trybu życia zapewniającego dobre słyszenie 7) wskazuje środowiskowe uwarunkowania ważne dla słuchu
8) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.05.3. Stosowanie wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii słuchu	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje anatomię i fizjologię narządu słuchu i równowagi	1) opisuje elementy anatomiczne narządu słuchu i równowagi 2) objaśnia struktury obwodowe narządu słuchu 3) objaśnia działanie ośrodka słuchu w centralnym układzie nerwowym

	4) omawia prawidłowe funkcjonowanie narządu słuchu i równowagi 5) opisuje proces przewodzenia, odbioru i przetwarzania dźwięku w narządzie słuchu
2) określa ogólnorozwojowe i społeczne następstwa ubytku słuchu u dzieci i dorosłych	1) opisuje możliwe następstwa rozwojowe związane z ubytkiem słuchu u dzieci oraz wtórne w dalszej perspektywie czasowej 2) wyjaśnia skutki ogólnorozwojowe i społeczne ubytku słuchu u dzieci z uwzględnieniem czynników psychofizycznych i środowiskowych 3) różnicuje skutki ubytku słuchu u dzieci na poszczególnych etapach ich rozwoju 4) opisuje skutki społeczne ubytku słuchu u osób dorosłych niesłyszących od urodzenia 5) opisuje skutki społeczne ubytku słuchu u osób dorosłych z nabytą wadą słuchu 6) określa skutki społeczne ubytku słuchu u osób w wieku senioralnym
3) analizuje obraz małżowiny usznej, przewodu słuchowego zewnętrznego oraz błony bębenkowej u pacjenta	1) opisuje prawidłowy wygląd małżowiny usznej 2) opisuje prawidłowy wygląd przewodu słuchowego zewnętrznego 3) opisuje prawidłowy wygląd błony bębenkowej 4) opisuje wygląd ucha zewnętrznego z zastosowaniem fachowej terminologii dotyczącej objawów stanów patologicznych
4) przeprowadza badanie otoskopowe	1) wymienia zasady bezpieczeństwa oraz przeciwskazania do wykonania badania otoskopowego 2) analizuje wynik badania otoskopowego 3) opisuje stany patologiczne błony bębenkowej oraz przewodu słuchowego zewnętrznego z zastosowaniem fachowej terminologii
5) klasyfikuje typy uszkodzeń słuchu	1) opisuje kryteria klasyfikacji uszkodzeń słuchu 2) rozróżnia typy uszkodzeń słuchu ze względu na czas ich powstania, lokalizację i głębokość ubytku 3) określa rodzaj, wielkość oraz stopień niedosłuchu 4) określa przyczyny i skutki uszkodzeń słuchu z uwzględnieniem ich typologii 5) stosuje wiedzę o różnych typach uszkodzeń narządu słuchu w zakresie wskazań do rodzaju protezowania słuchu u pacjenta 6) uzasadnia wskazania do rodzaju protezowania słuchu z uwzględnieniem wiedzy o typologii uszkodzeń słuchu
6) omawia etapy rozwoju mowy i funkcji słuchowych u dzieci	1) wymienia etapy rozwoju funkcji słuchowych oraz mowy u dziecka w wieku do 6 lat 2) opisuje cechy rozwoju słuchu i mowy u dziecka na danym etapie 3) wyjaśnia korelację między rozwojem funkcji słuchowych i mowy w procesie rozwoju dziecka 4) opisuje skutki dysharmonii rozwojowej u dziecka z zaburzeniami słuchu w zakresie funkcji językowych i słuchowych
7) rozróżnia jednostki chorobowe narządu słuchu i równowagi	1) opisuje stany chorobowe ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego 2) opisuje jednostki chorobowe narządu równowagi 3) opisuje podstawowe objawy chorobowe stanów zapalnych ucha środkowego 4) opisuje przeciwwskazania do protezowania słuchu u pacjentów z objawami chorób narządu słuchu i równowagi

	5) uzasadnia wskazania do konsultacji lekarskich w przypadkach podejrzenia stanów chorobowych w obrębie narządu słuchu i równowagi
8) stosuje podstawowe pojęcia używane w audiofonologii: a) charakteryzuje pole mowy w zależności od jego poziomu akustycznego b) wykorzystuje znajomość fonetyki akustycznej, audytywnej i wizualnej w pracy zawodowej	1) opisuje zakres głosek języka polskiego na audiogramie 2) klasyfikuje głoski języka polskiego w zależności od ich poziomu akustycznego i częstotliwości 3) różnicuje głoski języka polskiego pod względem cech audytywnych 4) interpretuje przykładowe audiogramy pacjentów z uszkodzonym słuchem pod względem słyszalności dźwięków mowy 5) zaznacza pole mowy na audiogramie 6) wyjaśnia znaczenie obniżonej słyszalności głosek języka polskiego dla komunikowania się pacjenta
9) charakteryzuje zagrożenia środowiskowe dla narządu słuchu	1) określa zagrożenia dla narządu słuchu we współczesnym świecie 2) różnicuje czynniki szkodliwe dla narządu słuchu pod względem poziomu głośności dźwięków 3) opisuje konsekwencje związane z przebywaniem w hałasie oraz użytkowaniem współczesnych technologii audio 4) formułuje zalecenia dotyczące unikania i minimalizowania zagrożeń dla narządu słuchu w różnych warunkach środowiskowych
MED.05.4. Wykonywanie badań słuchu oraz analizowanie i ocenianie ich wyników na potrzeby protezowania słuchu	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu akustyki i psychoakustyki	1) opisuje podstawowe parametry fali akustycznej 2) objaśnia parametry poziomu natężenia dźwięku i poziomu ciśnienia akustycznego 3) definiuje pojęcia z zakresu psychoakustyki 4) ocenia czynniki wpływające na odbiór fali akustycznej 5) objaśnia powiązania między bodźcem akustycznym a wrażeniem słuchowym 6) analizuje czynniki psychoakustyczne w procesie protezowania słuchu u pacjenta
2) rozróżnia metody badania słuchu u dzieci i dorosłych	1) klasyfikuje metody badania słuchu ze względu na wiek pacjenta 2) omawia metody badania słuchu stosowane u osób dorosłych 3) omawia metody badania słuchu stosowane u dzieci 4) analizuje przydatność poszczególnych metod ze względu na wiek pacjenta 5) określa znaczenie diagnostyczne poszczególnych metod ze względu na wiek pacjenta
3) wyjaśnia pacjentowi cel, zasady i przebieg planowanego badania słuchu	1) określa cel badania słuchu 2) opisuje przebieg badania słuchu 3) formułuje jasne komunikaty skierowane do pacjenta przed i w trakcie badania słuchu 4) formułuje komunikaty związane z badaniem słuchu skierowane do dzieci 5) wyjaśnia zasady modyfikowania informacji dotyczących badania słuchu w sposób zrozumiały i wystarczający dla dziecka 6) wyjaśnia pacjentowi uzyskane wyniki zgodnie z kompetencjami
4) posługuje się aparaturą i urządzeniami do badania słuchu u dzieci i dorosłych	1) identyfikuje różne rodzaje aparatury do badania słuchu 2) omawia zasady działania różnych rodzajów aparatury do badania słuchu

	3) używa audiometru tonalnego 4) stosuje tympanometr 5) używa urządzenia do badania otoemisji akustycznych 6) używa aparatury do badania potencjałów wywołanych 7) opisuje w zakresie podstawowym stan techniczny urządzeń do badania słuchu w zakresie sprawności i poprawności uzyskiwanych wyników
5) określa specyfikę przeprowadzania badań słuchu (subiektywnych i obiektywnych) u dzieci	1) opisuje zasady przygotowania dziecka do badań audiometrycznych 2) omawia specyfikę przeprowadzania obiektywnych i subiektywnych badań słuchu u dzieci 3) wyjaśnia pojęcie warunkowania do badań słuchu 4) opisuje zasady przeprowadzania audiometrii zabawowej
6) przeprowadza badania słuchu u dzieci i dorosłych, w tym posługuje się odpowiednimi technikami zagłuszania ucha niebadanego	1) wykonuje badania akumetryczne u dzieci i dorosłych 2) wykonuje audiometryczne badania słuchu u dorosłych (audiometria tonalna i mowy) 3) wykonuje badania audiometryczne u dzieci 4) wykonuje badania otoemisji akustycznych u dzieci i dorosłych 5) wykonuje badania audiometrii impedancyjnej u dzieci i dorosłych 6) opisuje zasady przygotowania dziecka do badania potencjałów wywołanych ABR (auditory brainstem response) 7) stosuje techniki zagłuszania ucha niebadanego podczas badań audiometrycznych u dzieci i dorosłych
7) objaśnia zachowania pacjenta, na które należy zwracać uwagę podczas badania słuchu u dzieci i dorosłych	1) opisuje specyfikę zachowań pacjentów dorosłych podczas badania słuchu 2) opisuje specyficzne reakcje dzieci podczas badania słuchu 3) opisuje zasady obserwacji reakcji dzieci podczas badania słuchu 4) objaśnia znaczenie obserwacji zachowania pacjenta podczas badań słuchu dla prawidłowej weryfikacji wyniku 5) dokonuje analizy wyników badań słuchu na podstawie oceny dodatkowych uwarunkowań
8) ocenia ubytek słuchu na podstawie dostępnych badań słuchu	1) określa próg słyszenia na podstawie wykresu krzywej audiometrycznej 2) analizuje wykres krzywej audiometrycznej 3) identyfikuje typ uszkodzenia słuchu ze względu na jego lokalizację na podstawie wyników badań
MED.05.5. Dobieranie i dopasowywanie aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje budowę, działanie i parametry techniczne aparatów słuchowych	1) opisuje elementy budowy aparatów słuchowych 2) objaśnia działanie poszczególnych elementów aparatów słuchowych 3) różnicuje budowę aparatów słuchowych ze względu na stopień zaawansowania technicznego 4) objaśnia typy kryteriów wyróżniające aparaty słuchowe 5) rozróżnia aparaty słuchowe ze względu na typy i rodzaje obudów 6) różnicuje dane techniczne i właściwości aparatów słuchowych różnych producentów, w tym programy słuchowe i własności adaptacyjne
2) wyjaśnia funkcje układów obróbki sygnału stosowanych w aparatach słuchowych	1) różnicuje typy przetworników elektroakustycznych 2) opisuje działanie przetworników elektroakustycznych

	3) omawia budowę i działanie przyrządów do pomiarów elektroakustycznych aparatów słuchowych
3) posługuje się programami do edycji i obróbki dźwięku	1) odtwarza dźwięki z wykorzystaniem przetworników elektroakustycznych 2) używa dostępnych nagrań do określenia parametrów dźwięku 3) ocenia parametry akustyczne mowy wykorzystując programy komputerowe
4) wykonuje pomiary podstawowych charakterystyk aparatów słuchowych	1) opisuje podstawowe charakterystyki aparatów słuchowych 2) mierzy podstawowe charakterystyki aparatów słuchowych wykorzystując dostępny sprzęt 3) analizuje wyniki pomiarów podstawowych charakterystyk aparatów słuchowych
5) opisuje rodzaje urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci i dorosłych	1) wymienia rodzaje urządzeń wspomagających słyszenie 2) opisuje budowę i działanie urządzeń wspomagających słyszenie 3) różnicuje rodzaje urządzeń wspomagających słyszenie osób dorosłych i dzieci 4) opisuje rozwiązania dotyczące łączności urządzeń wspomagających słyszenie z różnymi urządzeniami audio, wykorzystując aktualną wiedzę
6) wyjaśnia budowę implantów słuchowych oraz podstawowe zasady ich działania i zastosowanie	1) opisuje budowę i zasadę działania implantów ślimakowych, pniowych oraz zakotwiczonych w kości 2) opisuje budowę i zasadę działania implantów ucha środkowego 3) wymienia wskazania kwalifikujące pacjenta do zastosowania implantów słuchowych
7) analizuje potrzeby pacjenta w zakresie doboru aparatów słuchowych, implantów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie: a) określa właściwy dla pacjenta typ protezowania słuchu b) analizuje potrzeby pacjenta pod względem audiologicznym i psychospołecznym	1) różnicuje podstawowe sposoby protezowania słuchu 2) uzasadnia wybór określonego sposobu protezowania w zależności od potrzeb i uwarunkowań pacjenta 3) objaśnia kryteria kwalifikacji pacjenta do danego sposobu protezowania 4) ocenia sytuację pacjenta w zakresie wskazań do określonego sposobu protezowania
8) organizuje proces doboru i dopasowania aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie	1) opisuje poszczególne etapy doboru aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie 2) opisuje zasady współpracy z pacjentem w procesie doboru aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie 3) modyfikuje proces dopasowania aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie w zależności od potrzeb i sytuacji pacjenta 4) wymienia placówki zajmujące się pomocą finansową związaną z protezowaniem słuchu 5) omawia warunki uzyskania pomocy finansowej w zakresie protezowania dla osób z uszkodzonym słuchem
9) konsultuje się z lekarzem specjalistą w doborze aparatów słuchowych oraz w sytuacjach wątpliwych medycznie	1) wyjaśnia zasady współpracy z lekarzem w zakresie doboru aparatów słuchowych dla osób dorosłych i dzieci 2) objaśnia zakresy kompetencyjne lekarza i protetyka słuchu w kontekście procesu protezowania słuchu 3) omawia sytuacje wymagające bezwzględnie specjalistycznych konsultacji lekarskich
10) wykonuje odlew ucha	1) opisuje zasady postępowania z pacjentem przed wykonaniem odlewu ucha 2) określa zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania odlewów ucha 3) sporządza odlew ucha zgodnie z zasadami postępowania i bezpieczeństwa 4) różnicuje rodzaje i typy wkładek usznych

	5) omawia zastosowanie określonego typu wkładek usznych w zależności od potrzeb pacjenta 6) dobiera rodzaj i typ wkładki do określonego niedosłuchu 7) analizuje odlew ucha pod względem prawidłowości wykonania
11) stosuje zasady i procedury modelowania przestrzennego w otoplastyce	1) opisuje zasady modelowania przestrzennego w otoplastyce 2) różnicuje materiały stosowane w otoplastyce 3) opisuje właściwości materiałów stosowanych w otoplastyce 4) opisuje procedurę modelowania przestrzennego w otoplastyce
12) dokonuje doboru i dopasowania aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie do indywidualnych potrzeb pacjentów dorosłych	1) określa odpowiedni rodzaj i typ aparatu słuchowego oraz urządzeń wspomagających słyszenie w zależności od potrzeb pacjenta dorosłego 2) ustawia aparat słuchowy i urządzenia wspomagające słyszenie odpowiednio do potrzeb pacjenta dorosłego, wykorzystując jego dane audiologiczne 3) uzasadnia za pomocą kryteriów audiologicznych i psychospołecznych dobór aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie u pacjentów dorosłych 4) zmienia ustawienia aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie na podstawie uwag i odczuć pacjenta dorosłego 5) wymienia zasady doboru urządzeń wspomagających słyszenie dla pacjentów dorosłych implantowanych
13) wykonuje dobór i dopasowanie aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie do indywidualnych potrzeb dzieci	1) określa odpowiedni rodzaj i typ aparatu słuchowego oraz urządzeń wspomagających słyszenie w zależności od potrzeb dziecka 2) ustawia aparat słuchowy i urządzenia wspomagające słyszenie odpowiednio do potrzeb dziecka wykorzystując jego dane audiologiczne 3) uzasadnia za pomocą kryteriów audiologicznych i psychospołecznych oraz danych z obserwacji rodziców i logopedów dobór aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci 4) weryfikuje ustawienia aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie z uwzględnieniem obserwacji reakcji słuchowych u dzieci 5) przestrzega zasad doboru aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci implantowanych
14) stosuje programy komputerowe podczas dopasowania aparatów słuchowych	1) wymienia systemy komputerowego dopasowania aparatów słuchowych 2) opisuje funkcje stosowane w systemach komputerowego dopasowania aparatów słuchowych 3) porównuje różne systemy komputerowego dopasowania aparatów słuchowych
15) dobiera urządzenia do indywidualnej ochrony słuchu	1) opisuje typy urządzeń do indywidualnej ochrony słuchu 2) rozróżnia urządzenia do indywidualnej ochrony słuchu ze względu na ich przydatność do potrzeb zawodowych pacjenta 3) objaśnia konieczność korzystania z urządzeń indywidualnej ochrony słuchu 4) uzasadnia dobór urządzeń indywidualnej ochrony słuchu do potrzeb pacjenta w zależności od jego uwarunkowań psychospołecznych i środowiska pracy
16) interpretuje sposoby oceny skuteczności protezowania na podstawie badań i obserwacji	1) opisuje testy kontrolne oceniające skuteczność protezowania 2) opisuje rolę środowiska rodzinnego pacjenta w przekazywaniu obserwacji dotyczących reakcji słuchowych 3) omawia znaczenie opinii innych specjalistów (np. logopedy) w ocenie skuteczności protezowania

	4) dokonuje analizy efektywności protezowania na podstawie testów kontrolnych 5) porównuje skuteczność protezowania w zależności od zastosowanej protezy słuchu
17) przedstawia najnowsze rozwiązania techniczne stosowane w aparatach słuchowych, implantach słuchowych oraz systemach łączności bezprzewodowej i urządzeniach wspomagających słyszenie	1) wymienia najnowsze rozwiązania techniczne stosowane w aparatach słuchowych i implantach słuchowych 2) opisuje najnowsze osiągnięcia technologiczne wykorzystywane do wspomagania słyszenia, posługując się fachową terminologią 3) różnicuje najnowsze urządzenia wspomagające słyszenie 4) różnicuje najnowsze rozwiązania techniczne dotyczące implantów słuchowych 5) wymienia źródła pozyskiwania wiedzy na temat najnowszych rozwiązań w audiologii 6) uzasadnia potrzebę ustawicznego poszerzania wiedzy
MED.05.6. Sprawowanie opieki audioprotetycznej nad osobą niedosłyszącą po doborze aparatów słuchowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa potrzeby pacjenta z ubytkiem słuchu w różnych okresach życia w zakresie opieki audioprotetycznej	1) uzasadnia konieczność ponawianej oceny audiologicznej u dziecka i osoby dorosłej z uszkodzonym słuchem 2) przedstawia podstawowe potrzeby edukacyjne i społeczne dziecka z uszkodzonym słuchem 3) opisuje wymogi dotyczące opieki audioprotetycznej nad pacjentem w wieku senioralnym 4) opisuje potrzeby pacjenta dorosłego czynnego zawodowo w zakresie opieki audioprotetycznej
2) objaśnia etapy wychowania i treningu słuchowego stosowanego w rehabilitacji zaburzeń słuchu	1) wyjaśnia pojęcia wychowania słuchowego i treningu słuchowego 2) uzasadnia potrzebę stosowania ćwiczeń w zakresie wychowania słuchowego u dzieci z uszkodzonym słuchem 3) uzasadnia potrzebę stosowania ćwiczeń w zakresie treningu słuchowego u młodzieży i osób dorosłych 4) opisuje etapy i zasady prowadzenia wychowania słuchowego u dzieci 5) opisuje etapy prowadzenia treningu słuchowego u młodzieży i dorosłych 6) sporządza plan treningu słuchowego dla przykładowego pacjenta
3) rozpoznaje instytucje i placówki specjalistyczne udzielające pomocy medycznej i rehabilitacyjnej związanej z protezowaniem słuchu	1) podaje przykłady programów medycznych przesiewowych i profilaktycznych badań słuchu 2) wymienia placówki medyczne zajmujące się diagnozowaniem i leczeniem narządu słuchu 3) omawia zakres działania placówek medycznych zajmujących się diagnozowaniem i leczeniem narządu słuchu 4) opisuje warunki uzyskania pomocy w placówkach medycznych zajmujących się opieką nad pacjentem z uszkodzonym słuchem 5) wymienia placówki medyczne i oświatowe zajmujące się rehabilitacją słuchu i mowy 6) opisuje działalność placówek medycznych i oświatowych zajmujących się rehabilitacją słuchu i mowy 7) opisuje znaczenie rehabilitacji słuchu i mowy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci
4) objaśnia zasady opieki nad pacjentami po doborze aparatu słuchowego i urządzeń wspomagających słyszenie	1) opisuje etapy współpracy z pacjentem protezowanym 2) wyjaśnia konieczność współpracy z rodzicami w przypadku protezowania dzieci

	3) opisuje zasady użytkowania i konserwacji aparatów słuchowych, wkładek usznych i urządzeń wspomagających słyszenie 4) formułuje krótkie instrukcje dotyczące użytkowania aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie dla różnych grup pacjentów
5) analizuje instrukcje obsługi aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie oraz inne zalecenia poszczególnych producentów	1) wyjaśnia zapisy instrukcji obsługi aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie 2) wyjaśnia fachowe słownictwo stosowane w instrukcjach obsługi i zaleceniach producentów aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie 3) modyfikuje informacje z instrukcji obsługi, stosując słownictwo zrozumiałe dla pacjenta
6) ocenia stan techniczny i rodzaje uszkodzeń aparatów słuchowych	1) określa przyczyny uszkodzenia aparatów słuchowych 2) sprawdza stan baterii i dźwiękowodu 3) sprawdza stan techniczny aparatu słuchowego 4) opisuje rodzaje uszkodzeń aparatów słuchowych na podstawie dostępnych danych
7) określa zakres czynności związanych z wymianą wskazanych przez producenta części i naprawą aparatów słuchowych	1) analizuje instrukcje obsługi aparatów słuchowych w zakresie dokonywania dozwolonych napraw 2) podaje zakres wymiany elementów aparatów słuchowych możliwy do wykonania przez protetyka słuchu 3) wyjaśnia sposób komunikowania się protetyka słuchu z autoryzowanymi serwisami 4) opisuje sposób postępowania podczas przyjęcia aparatów słuchowych do naprawy 5) formułuje jasne komunikaty dla pacjenta związane z naprawą aparatów słuchowych
8) wykonuje dopasowania wkładek usznych i wymiany elementów aparatów słuchowych zgodnie z zaleceniami producenta	1) wykonuje drobne korekty wkładki usznej 2) wymienia zużytą lub skorodowaną baterię aparatu słuchowego 3) wymienia niesprawny dźwiękowód aparatu słuchowego 4) wymienia uszkodzone elementy w aparatach słuchowych z uwzględnieniem zaleceń producenta
MED.05.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	6) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 4) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.05.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej w kontakcie z pacjentem i współpracownikami	1) opisuje podstawowe zasady komunikacji interpersonalnej 2) identyfikuje sposoby porozumiewania się werbalnego i niewerbalnego 3) formułuje zrozumiałe i zwięzłe komunikaty na zadany temat 4) wyjaśnia konieczność doskonalenia komunikacji interpersonalnej
2) nawiązuje kontakt z pacjentem z zaburzeniami słuchu, jego rodziną, środowiskiem zawodowym i społecznym	1) opisuje specyfikę rozmowy z pacjentem z zaburzeniami słuchu 2) wymienia informacje, które należy pozyskać od pacjenta w celu efektywnej diagnozy i protezowania słuchu 3) omawia warunki zewnętrzne ważne dla kontaktu z pacjentem z zaburzeniami słuchu 4) objaśnia zasady kontaktu ze środowiskiem zawodowym, społecznym i rodzinnym w uzasadnionych przypadkach 5) wyjaśnia potrzebę zaangażowania środowiska zawodowego, społecznego i rodzinnego pacjenta w procesie rehabilitacji 6) wyjaśnia wpływ kondycji psychofizycznej pacjenta na określenie potrzeb w zakresie protezowania słuchu
3) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia pojęcia dotyczące zasad kultury i etyki zawodowej 2) opisuje zasady zachowania norm społecznych i etykiety w środowisku zawodowym 3) wyjaśnia podstawowe obowiązki pracownika dotyczące zachowania w pracy 4) opisuje zasady rzetelności i lojalności w postępowaniu zawodowym 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 6) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
4) charakteryzuje zasady etyki w komunikacji z pacjentem	1) wyjaśnia ogólne zasady etycznej postawy wobec pacjenta 2) wskazuje etyczne uwarunkowania w zakresie zawodu, takie jak: rzetelność informacji bez względu na interes ekonomiczny własny lub pracodawcy, zachowanie tajemnicy związanej z zawodem 3) wymienia nieetyczne sposoby komunikacji z pacjentem typu: perswazja, manipulacja, nierzetelna informacja 4) prowadzi rozmowę z pacjentem z zachowaniem zasad rzetelnej informacji oraz uczciwej postawy
5) stosuje techniki negocjowania porozumienia w pracy zawodowej	1) różnicuje techniki negocjacji porozumienia 2) dobiera techniki negocjowania porozumienia w sprawach zawodowych w rozmowach z pacjentami oraz kontrahentami 3) uzasadnia wybór techniki negocjacji porozumienia w konkretnej sytuacji

	4) wyjaśnia znaczenie aspektów etycznych w prowadzeniu negocjacji w sprawach zawodowych
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania zawodowe	1) omawia zakres odpowiedzialności zawodowej w stosunku do innych specjalistów zespołu interdyscyplinarnego: lekarza, logopedy, psychologa 2) wyjaśnia procedury wykonywania zadań zawodowych dotyczące diagnostyki pacjenta, procesu sprzedaży aparatu słuchowego 3) weryfikuje na podstawie przykładowych sytuacji przypadki przekroczenia kompetencji 4) analizuje przykłady naruszenia norm i procedur zachowania w wykonywaniu zadań zawodowych
7) planuje i podejmuje działania w zakresie zadań zawodowych	1) określa szacunkowy czas wykonania zadania 2) wyznacza kolejność działań 3) przewiduje trudności i sposoby ich przezwyciężenia 4) wskazuje możliwości różnych sposobów działania 5) wykonuje plan działania w zakresie zadań zawodowych z uwzględnieniem optymalnych warunków 6) oblicza budżet konkretnego zadania zawodowego 7) opisuje warunki optymalne dla wykonania zadania zawodowego
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) uzasadnia konieczność nieustannego doskonalenia zawodowego 2) objaśnia specyfikę protetyki słuchu ze względu na dynamikę rozwoju: postęp techniczny, zmiany technicznych rozwiązań stosowanych w aparatach słuchowych 3) wskazuje możliwości doskonalenia zawodowego 4) weryfikuje wiarygodność informacji i ich źródła
MED.05.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Efekty kształcenia
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania zadań w zawodzie	1) objaśnia zadania przydzielone zespołowi pod względem wspólnej realizacji 2) sporządza logiczny, spójny plan działania dla zespołu 3) rozpoznaje uwarunkowania planu pracy zespołowej z uwzględnieniem specyfiki współpracy bezpośredniej i na odległość 4) prognozuje realne ramy czasowe wykonania zadania zawodowego 5) wskazuje możliwe trudności w realizacji zadania oraz sposoby ich przezwyciężania
2) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	7) uzasadnia wprowadzanie zmian organizacyjnych i technicznych w pracy zespołu 8) optymalizuje pracę zespołu przez zmiany organizacyjne 9) proponuje nowoczesne rozwiązania w zakresie kontaktu na odległość
3) współpracuje w zespole interdyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	1) opisuje zespół interdyscyplinarny zapewniający ciągłość opieki nad pacjentem 2) wyjaśnia znaczenie interdyscyplinarności w opiece nad pacjentem z zaburzeniami słuchu 3) analizuje informacje przekazywane przez członków zespołu interdyscyplinarnego zapewniającego ciągłość opieki nad pacjentem 4) zapisuje swoje obserwacje dotyczące pacjenta z zaburzeniami słuchu przeznaczone dla członków zespołu

	interdyscyplinarnego zapewniającego ciągłość opieki nad pacjentem 5) formułuje swoje oczekiwania wobec członków zespołu interdyscyplinarnego w opiece nad pacjentem z zaburzeniami słuchu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE PROTETYK SŁUCHU

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, wizualizer cyfrowy, tablica szkolna biała suchościeralna), modele i plansze anatomiczne, filmy dydaktyczne, atlasy anatomiczne, edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii, tablicę interaktywną z oprogramowaniem specjalistycznym,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- środki opatrunkowe.

Pracownia badań słuchu i otoplastyki wyposażona w:
- stanowisko do wykonywania badań wstępnych wyposażone w formularze medyczne,
- stanowisko do wykonywania badań słuchu wyposażone w kabinę audiometryczną, audiometr diagnostyczny, zestaw testów do audiometrii słownej, tympanometr diagnostyczny, aparaturę do badania otoemisji akustycznych, komplet stroików, otoskop, komplet druków do rejestracji, wyników,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z pakietem programów biurowych, z drukarką i skanerem (jedno urządzenie na cztery stanowiska),
- stanowisko do pobierania odlewu ucha i modelowania wkładek usznych wyposażone w zestaw mas do odlewów, strzykawki, otoskopy, sztabki świetlne, chusty zabezpieczające, pęsety, fantom umożliwiający wykonanie odlewu, nożyczki, płytki, mieszadła, gąbki zabezpieczające, mikrosilnik z kompletem frezów do korekty wkładek.

Pracownia komputerowego doboru aparatów słuchowych wyposażona w:
- stanowiska komputerowego dopasowania aparatów słuchowych dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów), interfejs do dobierania aparatów słuchowych, zestaw baterii, kabli i łączników do aparatów słuchowych różnych producentów, różne rodzaje aparatów słuchowych (modele pokazowe) wraz z danymi technicznymi, zestaw wkładek uniwersalnych, oprogramowanie do dobierania aparatów słuchowych różnych producentów, przykładowe urządzenia wspomagające słyszenie,
- stanowisko pomiarowe wyposażone w urządzenie do pomiaru parametrów akustycznych aparatów słuchowych,
- stanowisko serwisu technicznego wyposażone w zestaw podstawowych części zamiennych oraz zestaw środków czyszczących (myjkę ultradźwiękową, gruszkę osuszającą, zestaw wyciorków, lupę).

Szkoła zapewnia dostęp do:
- aparatury do badań potencjałów wywołanych,
- komputera z oprogramowaniem umożliwiającym modelowanie przestrzenne wkładek usznych i drukarką 3D.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: punkty protezowania słuchu, specjalistyczne przychodnie, ośrodki kliniczne, ośrodki rehabilitacji słuchu oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.05. Świadczenie usług medycznych w zakresie badania i protezowania słuchu	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	64
MED.05.2. Podstawy protetyki słuchu	128
MED.05.3. Stosowanie wiedzy z zakresu anatomii, fizjologii i patologii słuchu	160
MED.05.4. Wykonywanie badań słuchu oraz analizowanie i ocenianie ich wyników na potrzeby protezowania słuchu	320
MED.05.5. Dobieranie i dopasowywanie aparatów słuchowych i urządzeń wspomagających słyszenie	336
MED.05.6. Sprawowanie opieki audioprotetycznej nad osobą niedosłyszącą po doborze aparatów słuchowych	256
MED.05.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1328
MED.05.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.05.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK DENTYSTYCZNY 321402

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik dentystyczny powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy:
1) wykonywania protez zębowych oraz aparatów ortodontycznych z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń i technologii zgodnie z projektem klinicznym oraz na podstawie wycisków wykonanych przez lekarza dentystę;
2) wykonywania protez pooperacyjnych, epitez twarzy i szyn z zastosowaniem nowoczesnej aparatury i materiałów zgodnie z projektem klinicznym oraz na podstawie wycisków wykonanych przez lekarza dentystę lub inną osobę na podstawie posiadanych kwalifikacji;
3) naprawiania protez zębowych i pooperacyjnych, szyn, aparatów ortodontycznych i epitez twarzy na zlecenie lekarza dentysty lub lekarza.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy	
MED.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, w tym dotyczące utylizacji odpadów powstających w czasie wykonywania zadań zawodowych 2) rozróżnia zadania służb, takich jak: Państwowa Inspekcja Pracy i Państwowa Inspekcja Sanitarna 3) wymienia dokumenty regulujące bezpieczeństwo i higienę pracy na poziomie pracowni protetycznej 4) określa warunki pracy w zawodzie dostosowane do możliwości psychofizycznych człowieka 5) opisuje organizację stanowisk pracy charakterystycznych dla zawodu zgodną z zasadami ergonomii
2) analizuje prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wskazuje prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) opisuje konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) wyjaśnia pojęcie ryzyka zawodowego 4) opisuje metody zapobiegania i zmniejszania ryzyka zawodowego podczas wykonywania czynności zawodowych
3) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) opisuje szkodliwe czynniki stanowiące zagrożenie na stanowisku pracy 2) klasyfikuje występowanie szkodliwych czynników w zależności od sposobu oddziaływania na organizm człowieka

	3) wymienia metody przeciwdziałania wpływom szkodliwych czynników na organizm człowieka 4) opisuje skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 5) wymienia materiały i urządzenia wykorzystywane w zawodzie stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia
4) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi	1) stosuje się do procedur i zasad w sytuacji wystąpienia zakażeń w czasie wykonywania zadań zawodowych 2) przestrzega zasad postępowania z materiałami biologicznie skażonymi 3) rozpoznaje czynniki ryzyka zakażeń podczas wykonywania zadań zawodowych 4) rozpoznaje czynniki ryzyka zakażeń, w tym szpitalnych 5) stosuje procedury zapobiegania zakażeniom 6) stosuje procedury i standardy w zakresie aseptyki, antyseptyki podczas wykonywania zadań zawodowych 7) określa zagrożenia biologiczne podczas pracy na wszystkich etapach współpracy pracownia – gabinet 8) wymienia zasady dezynfekcji prac ortodontycznych i protetycznych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia zasady organizacji stanowiska pracy 2) rozróżnia rodzaje wentylacji 3) opisuje rodzaj i moc oświetlenia na stanowisku pracy 4) określa zasady rozmieszczenia zaworów gazu, wody i prądu w pracowniach protetycznych 5) wymienia procesy technologiczne w technice dentystycznej niosące zagrożenie dla środowiska i przyporządkowuje im odpowiednie metody ochrony środowiska 6) stosuje zasady ergonomii podczas organizowania stanowiska pracy i w trakcie wykonywania zadań zawodowych 7) przewiduje konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska w zakresie wykonywania czynności zawodowych 8) różnicuje zagrożenia pożarowe 9) wymienia środki gaśnicze mające zastosowanie w pomieszczeniach pracowni techniki dentystycznej 10) dobiera właściwy środek gaśniczy do poszczególnych materiałów i obiektów
6) stosuje środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych	1) wymienia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w odniesieniu do poszczególnych czynności zawodowych 2) wymienia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w odniesieniu do wykorzystywanych urządzeń i materiałów 3) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania uzupełnień protetycznych i napraw 4) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania aparatów ortodontycznych i szyn 5) stosuje środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania uzupełnień protetycznych i napraw 6) stosuje środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania aparatów ortodontycznych i szyn
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego

	3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.06.2. Podstawy techniki dentystycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) opisuje budowę tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 2) opisuje funkcje tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 3) wyjaśnia procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka
7) objaśnia funkcje i budowę anatomiczną głowy i układu stomatognatycznego	1) opisuje elementy składowe budowy głowy i układu stomatognatycznego, w tym mięśnie, kości, tętnice, nerwy, zęby i ślinianki 2) rozróżnia na rycinach poszczególne elementy budowy głowy 3) objaśnia rolę poszczególnych elementów anatomicznych układu stomatognatycznego dla funkcjonalności narządu żucia 4) wymienia elementy pola protetycznego 5) opisuje topografię pola protetycznego szczęki i żuchwy w zakresie planowanego uzupełnienia protetycznego 6) charakteryzuje wzajemne relacje przestrzenne zębów 7) rozróżnia normy okluzji na rysunkach i modelach 8) opisuje cechy okluzji
8) objaśnia budowę i działanie stawów skroniowo-żuchwowych oraz rozróżnia nieprawidłowości zgryzowe i zębowe	1) wymienia elementy wchodzące w skład stawu skroniowo-żuchwowego 2) objaśnia funkcje poszczególnych elementów stawu skroniowo-żuchwowego, w tym w czasie wykonywania ruchów artykulacyjnych 3) opisuje nieprawidłowości zębowe i zgryzowe 4) rozróżnia na rycinach i modelach poszczególne nieprawidłowości zębowe i zgryzowe
9) określa objawy i przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych w obrębie układu stomatognatycznego	1) charakteryzuje choroby zębów i błony śluzowej w obrębie układu stomatognatycznego 2) wymienia choroby błony śluzowej występujące w jamie ustnej 3) rozróżnia stany chorobowe błony śluzowej oraz próchnicowe na zębach na podstawie zdjęć i rysunków 4) rozróżnia stomatopatie i paradontopatie 5) określa przyczyny stomatopatii i paradontopatii. 6) przewiduje skutki nieprawidłowo zaplanowanych i wykonanych uzupełnień protetycznych
10) charakteryzuje procesy patologiczne i objawy chorób	1) rozróżnia normy i patologie w organizmie człowieka 2) rozpoznaje na podstawie opisów i rysunków objawy podstawowych procesów patologicznych i zmian chorobowych w organizmie człowieka

	3) wyjaśnia etiologię podstawowych procesów patologicznych 4) wymienia podstawowe objawy chorobowe najczęściej występujących chorób, w tym chorób cywilizacyjnych
11) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	5) definiuje pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy 6) stosuje procedury dotyczące przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy 7) wskazuje działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji
12) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia	1) wyjaśnia pojęcie zdrowia 2) wyjaśnia pojęcie zdrowego stylu życia 3) rozróżnia dobre i złe nawyki dotyczące stylu życia i żywienia 4) planuje rozkład dnia z uwzględnieniem zasad dbania o zdrowie 5) planuje program żywieniowy z uwzględnieniem zasad dbania o zdrowie 6) opisuje obszary promocji zdrowia i poziomy działań profilaktycznych 7) realizuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki
13) charakteryzuje rolę technika dentystycznego w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	1) opisuje zasady współpracy w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem 2) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem 3) wymienia skład zespołu wielodyscyplinarnego zapewniającego ciągłość opieki nad pacjentem
14) stosuje programy komputerowe i urządzenia cyfrowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) wykorzystuje programy komputerowe i urządzenia cyfrowe do prowadzenia pracowni protetycznej 2) opisuje etapy procesu projektowania komputerowego uzupełnień protetycznych 3) obsługuje urządzenia sterowane cyfrowo stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych
15) wykonuje uzupełnienia protetyczne i aparaty ortodontyczne zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty	1) wykonuje ruchome protezy dentystyczne zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty 2) wykonuje stałe uzupełnienia protetyczne zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty 3) wykonuje protezy, rekonstrukcje i naprawy protez dentystycznych zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty 4) stosuje zalecenia lekarza dentysty dotyczące doboru materiałów i technologii wykonania uzupełnienia protetycznego 5) wykonuje protezy dentystyczne zgodnie z projektem danego uzupełnienia protetycznego 6) wykonuje aparaty ortodontyczne i ich naprawy zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty
16) wykonuje uzupełnienia protetyczne, aparaty ortodontyczne i protezy dziecięce zgodnie z zaleceniami technologicznymi zawartymi w karcie laboratoryjnej	1) stosuje zalecenia technologiczne zawarte w karcie laboratoryjnej do wykonania wszystkich uzupełnień protetycznych, aparatów ortodontycznych i protez dziecięcych 2) wykonuje elementy druciane, akrylowe lub metalowe zgodnie z projektem lekarza dentysty 3) montuje elementy druciane, akrylowe lub metalowe w aparatach ortodontycznych i protezach dziecięcych zgodnie z zaleceniami zawartymi w karcie laboratoryjnej

17) rozróżnia i dobiera nowoczesne technologie stosowane w pracy	1) opisuje nowoczesne technologie stosowane w technice dentystycznej 2) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do zastosowania w nowych technologiach 3) opisuje odpowiednią technologię, w zależności od rodzaju pracy 4) rozpoznaje narzędzia i urządzenia niezbędne do pracy w danej technologii
18) obsługuje urządzenia w zależności od wybranej technologii wykonania uzupełnień protetycznych i prac ortodontycznych	1) dobiera urządzenia do wykonania protez ruchomych osiadających 2) dobiera urządzenia do wykonania protez częściowych nieosiadających 3) dobiera urządzenia do wykonania uzupełnień stałych 4) obsługuje urządzenia stosowane w pracowniach protetycznych do wykonania uzupełnień protetycznych 5) stosuje narzędzia i urządzenia stosowane do wykonania aparatów ortodontycznych zgodnie z przeznaczeniem 6) objaśnia zasady obsługi urządzeń stosowanych do wybranej technologii pracy
19) analizuje otrzymane wyciski protetyczne i ortodontyczne	1) rozróżnia rodzaje i przeznaczenie mas wyciskowych 2) rozróżnia rodzaje wycisków dentystycznych 3) analizuje wyciski protetyczne do wykonania modeli do protez całkowitych, protez częściowych osiadających i nieosiadających, protez stałych, protez pooperacyjnych, szyn i epitez twarzy 4) analizuje wyciski ortodontyczne w zależności od rodzaju wykonywanego aparatu ortodontycznego i protezy dziecięcej 5) ocenia przydatność otrzymanego wycisku do wykonania danego uzupełnienia protetycznego, aparatu ortodontycznego lub protezy dziecięcej
20) montuje modele w artykulatorze	1) omawia budowę zwieraków, zgryzadeł i artykulatorów oraz ich zastosowanie w zależności od rodzaju planowanej pracy 2) opisuje montowanie modeli w artykulatorze na podstawie przekazanych indywidualnych pomiarów artykulometrycznych 3) montuje w artykulatorze modele na podstawie wartości średnich 4) montuje w artykulatorze modele do wykonania protez ruchomych i stałych 5) montuje w artykulatorze modele za pomocą różnych rejestratorów zwarcia 6) montuje modele w zwierakach i zgryzadłach
21) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
22) wymienia akty prawne dotyczące realizacji zadań zawodowych	1) charakteryzuje normy ilościowe i jakościowe obowiązujące w zawodzie 2) wyjaśnia zasady rejestrowania wyrobów medycznych 3) określa zużycie materiałowe w odniesieniu do poszczególnych prac protetycznych

	4) opracowuje i stosuje plan optymalnego użytkowania urządzeń 5) oblicza koszty optymalnego zużycia materiałowego 6) omawia pojęcie amortyzacji sprzętu i urządzeń
23) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.06.3. Modelowanie i projektowanie koron zębów, łuków zębowych i uzupełnień protetycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje rysunki zębów stałych w określonej skali	1) wykonuje rysunki zębów w rzutach przestrzennych w skali 2) wykonuje rysunki łuków zębowych w skali 3) wymienia punkty styczne i wypukłości poszczególnych zębów
2) modeluje korony zębów stałych w określonej skali	1) modeluje korony zębów stałych powiększone oraz w rozmiarach naturalnych 2) modeluje korony zębów metodą odejmowania 3) modeluje korony zębów metodą dodawania oraz nawarstwiania wosku metodą kropelkową 4) modeluje zęby abrazyjne w relacji zwarcia centralnego z zachowaniem punktów stycznych 5) modeluje zęby anatomiczne w relacji zwarcia centralnego z zachowaniem punktów stycznych 6) wskazuje znaczenie odtworzenia punktów stycznych podczas wykonywania uzupełnień protetycznych
3) rozróżnia zęby na podstawie opisu anatomicznego	1) rozróżnia zęby stałe od mlecznych na podstawie opisu anatomicznego 2) rozróżnia zęby stałe na podstawie opisu oraz na podstawie rysunków 3) rozróżnia odmiany zębów stałych 4) opisuje kształt poszczególnych zębów stałych 5) określa rolę poszczególnych grup zębów w procesie żucia i mowy 6) omawia budowę zębów stałych i mlecznych 7) wskazuje elementy morfologii zębów na rysunkach i modelach 8) wymienia elementy anatomiczne zębów
4) charakteryzuje typy konstytucjonalne człowieka	1) wymienia typy konstytucjonalne człowieka 2) opisuje typy konstytucjonalne człowieka według Kretschmera 3) opisuje kształt zębów w zależności od typu konstytucjonalnego człowieka 4) wskazuje na modelach i rysunkach kształty zębów charakterystycznych dla danego typu konstytucjonalnego człowieka
5) charakteryzuje cechy łuków zębowych	1) wymienia cechy łuków zębowych 2) opisuje cechy uzębienia szczęki i żuchwy oraz ich relacji w zwarciu centralnym
6) klasyfikuje braki zębowe według różnych autorów	1) stosuje klasyfikację braków zębowych według Kennnedy'ego 2) stosuje klasyfikację braków zębowych według Galasińskiej-Landsbergerowej 3) rozróżnia na rysunkach i modelach poszczególne rodzaje braków zębowych

	4) stosuje zawodową terminologię do opisania braków zębowych
7) rozróżnia i stosuje systemy oznaczania zębów	1) opisuje systemy oznaczania zębów 2) stosuje system oznaczania zębów według Zsigmondy'ego 3) stosuje system oznaczania zębów według Haderupa 4) stosuje system oznaczania zębów Viohla 5) stosuje system oznaczania zębów uniwersalny (amerykański)
8) wykonuje projekty konstrukcji uzupełnień protetycznych z zastosowaniem technologii cyfrowych	1) wymienia etapy pracy podczas skanowania modelu 2) obsługuje urządzenie skanujące 3) projektuje uzupełnienia jednozębowe, konstrukcje mostu protetycznego oraz konstrukcje uzupełnienia ruchomego z zastosowaniem technologii cyfrowej 4) opisuje etapy pracy podczas wykonania uzupełnienia protetycznego w systemie CAD (Computer Aided Design) w zależności od wybranego materiału
9) charakteryzuje zasady obsługi urządzeń do wykonania uzupełnień protetycznych w systemie CAD	1) opisuje zasady obsługi skanera protetycznego 2) opisuje zasady projektowania cyfrowego 3) opisuje zasady pracy z wykorzystaniem urządzeń wspomagających wykonanie uzupełnienia protetycznego w systemie CAD
MED.06.4. Wykonywanie protez ruchomych osiadających	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje modele gipsowe do protez osiadających	1) wymienia rodzaje gipsu dentystycznego 2) opisuje materiały na bazie żywic do wykonywania modeli 3) charakteryzuje rodzaje modeli protetycznych 4) charakteryzuje techniki wykonania modeli gipsowych do wykonywania protez ruchomych osiadających 5) dobiera rodzaje gipsu do wykonania modeli diagnostycznych i roboczych do wykonania protez osiadających 6) wykonuje modele gipsowe do protez całkowitych 7) wykonuje modele gipsowe do protez częściowych osiadających
2) charakteryzuje materiały stosowane w technice dentystycznej oraz określa ich oddziaływanie na tkanki i organizm człowieka	1) rozróżnia materiały podstawowe i pomocnicze stosowane w technice dentystycznej 2) określa wpływ składu chemicznego danego materiału na tkanki i organizm człowieka 3) określa wpływ jakości przetwarzania materiałów na tkanki i organizm człowieka
3) dobiera materiały do wykonywania osiadających protez dentystycznych	1) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania protezy osiadającej w zależności od wybranej technologii 2) stosuje materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania protezy osiadającej zgodnie z charakterystyką materiału i technologią jego przetwarzania
4) wykonuje łyżki indywidualne z zastosowaniem różnych technologii	1) opisuje rodzaje materiałów do wykonania łyżek indywidualnych 2) wymienia części składowe łyżek indywidualnych 3) opisuje technologie wykonania łyżek indywidualnych z materiału termoplastycznego, termoformowalnego, akrylowego i kompozytu światłoutwardzalnego 4) opisuje etap zastosowania łyżki indywidualnej z uwzględnieniem etapu klinicznego

	5) wykonuje łyżki indywidualne z szelaku, materiału samopolimeryzującego i materiału światłoutwardzalnego 6) obsługuje urządzenia do wykonywania łyżek indywidualnych właściwe dla danej technologii pracy 7) wymienia kryteria poprawności wykonania łyżek indywidualnych z różnych materiałów
5) wykonuje wzorniki zwarciowe z zastosowaniem różnych technologii	1) wymienia elementy składowe wzornika zwarciowego 2) wymienia zasady wykonania wzorników zwarciowych 3) omawia zastosowanie wzorników zwarciowych w zależności od rodzaju braków zębowych 4) dobiera technikę wykonania w zależności od rodzaju materiału 5) wykonuje wzorniki zwarciowe na płycie woskowej i na płycie sztywnej 6) wymienia kryteria poprawności wykonania wzorników zwarciowych
6) charakteryzuje budowę, funkcje oraz zastosowanie protez ruchomych całkowitych i częściowych	1) określa budowę i cel wykonania protez ruchomych całkowitych 2) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez ruchomych całkowitych i częściowych osiadających w zależności od zastosowanej technologii
7) charakteryzuje metody ustawiania zębów sztucznych w protezach całkowitych i częściowych	1) opisuje metody ustawiania zębów sztucznych w protezach całkowitych, w tym metodę biofunkcjonalną uwzględniającą biomechanikę układu stomatognatycznego 2) opisuje metody ustawiania zębów sztucznych w protezach częściowych
8) ustawia zęby w protezach całkowitych i częściowych	1) stosuje artykulacyjną metodę ustawiania zębów w protezach ruchomych całkowitych 2) stosuje sferyczną metodę ustawiania zębów w protezach ruchomych całkowitych 3) stosuje metody ustawiania zębów w protezach ruchomych częściowych
9) charakteryzuje przebieg i działanie protetycznych klamer doginanych	1) określa zasady działania klamer doginanych 2) opisuje rodzaje klamer doginanych 3) projektuje przebieg klamer doginanych w zależności od głębokości podcienia 4) dobiera grubość drutu do danego rodzaju zęba i klamry doginanej
10) charakteryzuje różne technologie wykonania protez ruchomych osiadających	1) opisuje różne technologie wykonania protez ruchomych całkowitych 2) opisuje różne technologie wykonania protez ruchomych częściowych osiadających
11) wykonuje protezy ruchome z wykorzystaniem różnych technologii i materiałów	1) opisuje różne technologie wykonania protez ruchomych całkowitych i protez ruchomych częściowych osiadających 2) określa zasięg pola protetycznego protez ruchomych osiadających 3) wykonuje klamry doginane do protezy częściowej 4) modeluje płytę protezy całkowitej i częściowej 5) przygotowuje protezę do polimeryzacji w zależności od wybranej technologii 6) wykonuje puszkowanie i przeprowadza proces polimeryzacji w zależności od wybranej technologii wykonania protez 7) wykonuje obróbkę mechaniczną i polerowanie protez dostosowaną do wybranej technologii i zastosowanego materiału

	8) wykonuje protezy ruchome całkowite i częściowe w technologii termicznej i wlewowej 9) wykonuje protezy ruchome w technologii wtrysku materiału termoplastycznego
12) wymienia błędy w wykonawstwie protez osiadających oraz zapobiega ich powstawaniu	1) określa błędy powstałe podczas wykonywania protez całkowitych i częściowych i sposoby zapobiegania im 2) określa błędy i sposoby zapobiegania im przy wykonywaniu protez częściowych osiadających
13) identyfikuje błędy na poszczególnych etapach wykonawstwa protez ruchomych osiadających oraz zapobiega ich powstawaniu	1) dokonuje analizy etapów pracy w wykonawstwie protez ruchomych, osiadających, w czasie których możliwe jest popełnienie błędów i zapobiega ich powstawaniu 2) zapobiega błędom w wykonaniu protez ruchomych całkowitych i protez ruchomych częściowych osiadających
14) ocenia jakość protez ruchomych osiadających na całym etapie ich wytwarzania	1) wymienia kryteria poprawności wykonania uzupełnień protetycznych ruchomych osiadających 2) ocenia poprawność wykonanych protez ruchomych osiadających 3) ocenia poprawność doboru materiału do danej technologii 4) ocenia wykonane protez ruchomych osiadających pod względem przetworzenia użytych materiałów 5) ocenia estetykę wykonania protez ruchomych osiadających 6) ocenia poprawność wykonania etapów pośrednich w trakcie wykonywania protez ruchomych osiadających
MED.06.5. Wykonywanie protez ruchomych nieosiadających	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera materiały do wykonywania nieosiadających protez dentystycznych	1) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania protezy nieosiadającej w zależności od wybranej technologii wykonania 2) stosuje materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania protezy nieosiadającej zgodnie z charakterystyką materiału i technologią jego przetwarzania
2) wykonuje modele oraz analizę paralelometryczną modeli do wykonania protez nieosiadających	1) wykonuje modele gipsowe i wtórne do wykonania protez ruchomych nieosiadających 2) objaśnia pojęcia związane z analizą paralelometryczną 3) wykonuje analizę pola protetycznego z zastosowaniem paralelometru 4) wyznacza tor wprowadzania protezy 5) wykreśla linie orientacyjne na modelu 6) rysuje na modelu projekt protezy szkieletowej zgodnie z zaleceniami lekarza lub lekarza dentysty 7) omawia zasady projektowania protezy nieosiadającej
3) omawia budowę, funkcje oraz zastosowanie protez ruchomych nieosiadających	1) wymienia elementy składowe protez nieosiadających 2) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez nieosiadających w zależności od zastosowanej technologii
4) charakteryzuje technologie wykonania ruchomych protez nieosiadających i nakładowych	1) wymienia elementy protezy szkieletowej i protezy nakładowej 2) określa cel wykonania protez szkieletowych i nakładowych 3) opisuje proces technologiczny wykonania protez szkieletowych z zastosowaniem odlewnictwa metalu

	4) opisuje proces technologiczny wykonania protez częściowych z zastosowaniem polimerów termoplastycznych 5) omawia etapy leczenia pacjenta w przypadku zastosowania protez nakładowych 6) wymienia etapy pracy podczas wykonania protezy nakładowej 7) opisuje proces technologiczny wykonania protezy nakładowej w zależności od wybranej technologii licowania
5) charakteryzuje elementy utrzymania precyzyjnego stosowane w protezach nieosiadających	1) rozróżnia elementy utrzymania precyzyjnego 2) opisuje różne rodzaje elementów utrzymania precyzyjnego 3) rozpoznaje elementy utrzymania precyzyjnego na rysunkach i przykładowych pracach protetycznych 4) omawia wykonanie pracy protetycznej z zastosowaniem elementów utrzymania precyzyjnego
6) dobiera technologię wykonania odpowiednią do rodzaju protezy ruchomej nieosiadającej: a) wykonuje protezy szkieletowe z zastosowaniem różnych technologii b) wykonuje protezy nakładowe z zastosowaniem różnych technologii	1) dobiera technologię wykonania protez ruchomych nieosiadających 2) przygotowuje model do powielenia 3) powiela i utwardza model z zastosowaniem różnych technologii 4) modeluje na modelu powielonym protezę szkieletową z wosku 5) wykonuje formę odlewniczą do różnego typu odlewni 6) przeprowadza proces odlewniczy wybraną technologią 7) wykonuje obróbkę mechaniczną metalowej i akrylowej części protezy szkieletowej 8) stosuje polerowanie elektrolityczne 9) ustawia zęby w protezie szkieletowej 10) wykonuje zamianę wosku na akryl metodą termiczną i ciśnieniową 11) wykonuje obróbkę termiczną dostosowaną do wybranej technologii i wybranego stopu metalu
7) określa etapy wykonania protez szkieletowych i nakładowych z zastosowaniem różnych technologii	1) omawia wszystkie etapy pracy, narzędzia, urządzenia i materiały zastosowane do każdej technologii wykonania protez szkieletowych 2) omawia wszystkie etapy pracy, narzędzia, urządzenia i materiały zastosowane do każdej technologii wykonania protez nakładowych 3) stosuje właściwe urządzenia do dobranej technologii pracy podczas wykonania protez szkieletowych i nakładowych
8) określa błędy w wykonawstwie protez nieosiadających oraz zapobiega ich powstawaniu	1) wymienia błędy na wszystkich etapach wykonania protez nieosiadających 2) omawia sposoby zapobiegania błędom podczas wykonywania protez nieosiadających 3) dokonuje analizy etapów pracy w wykonawstwie uzupełnień protetycznych, w czasie których możliwe jest popełnienie błędów i zapobiega ich powstawaniu 4) wskazuje skutki błędów i metody ich naprawy na dalszych etapach pracy

9) ocenia jakość wykonanych protez nieosiadających	1) ocenia poprawność wykonanego uzupełnienia protetycznego 2) ocenia poprawność doboru materiału do danej technologii 3) ocenia wykonane uzupełnienie protetyczne pod względem przetworzenia użytych materiałów 4) ocenia estetykę wykonanego uzupełnienia protetycznego 5) ocenia poprawność wykonania etapów pośrednich w trakcie wykonywania uzupełnień protetycznych
MED.06.6. Wykonywanie uzupełnień protetycznych stałych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje modele gipsowe do wykonania uzupełnień stałych z zastosowaniem różnych technik	1) dobiera rodzaje gipsu do wykonania modeli roboczych do uzupełnień stałych 2) rozróżnia materiały na bazie żywic do wykonywania modeli 3) wykonuje modele do protez stałych, w tym modele dzielone 4) wykonuje modele dzielone z użyciem różnych technologii 5) obsługuje urządzenie do nawiercania otworów pod piny, piłę do segmentowania modeli oraz inne urządzenia do wykonywania modeli dzielonych
2) dobiera materiały do wykonywania uzupełnień stałych	1) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania uzupełnień stałych w zależności od wybranej technologii wykonania 2) stosuje materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania uzupełnień stałych zgodnie z charakterystyką materiału i technologią jego przetwarzania
3) charakteryzuje wykonanie protez stałych z zastosowaniem różnych technologii: a) dokonuje podziału protez stałych b) charakteryzuje procesy technologiczne wykonania protez stałych c) określa wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez stałych d) charakteryzuje technologię tłoczenia materiału ceramicznego	1) wymienia uzupełnienia stałe z uwzględnieniem podziału na jedno- i wielozębowe według różnych kryteriów podziału 2) opisuje wykonanie i zastosowanie koron i mostów tymczasowych 3) opisuje proces wykonania uzupełnień stałych metalowych, kompozytowych i ceramicznych 4) opisuje proces wykonania uzupełnień stałych licowanych kompozytem 5) opisuje proces wykonania uzupełnień stałych licowanych ceramiką 6) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez stałych w zależności od wybranej metody wykonania i materiału 7) opisuje materiały i etapy pracy stosowane w technologii tłoczenia
4) dobiera technologię wykonania odpowiednią do rodzaju protezy stałej	1) dobiera materiały, urządzenia do danej technologii 2) wskazuje etapy pracy w danej technologii 3) dobiera metodę modelowania do danego materiału licującego
5) charakteryzuje biomechanikę działania uzupełnień stałych	1) opisuje zasady projektowania uzupełnienia stałego z uwzględnieniem odtworzenia punktów stycznych 2) określa zależność między rozległością przęsła a jego szerokością 3) określa zasady stosowania mostów jednobrzeżnych 4) rozróżnia i stosuje różne przekroje przęseł

	5) określa poprawne relacje zwarciowe różnicując pasywne i aktywne odtworzenie powierzchni żujących
6) wykonuje uzupełnienia stałe z zastosowaniem różnych technologii z zachowaniem zasad biomechaniki	1) wykonuje czapeczki różnymi technologiami 2) wykonuje korony pełnometalowe i pełnokompozytowe 3) wykonuje korony i mosty licowane kompozytem i ceramiką na podbudowie metalowej 4) wykonuje uzupełnienia stałe z uwzględnieniem poprawnych relacji zwarciowych, różnicując pasywne i aktywne odtworzenie powierzchni żujących 5) opisuje etapy pracy z materiałem ceramicznym oraz kompozytowym 6) modeluje wax-up na zlecenie lekarza
7) wykonuje wkłady protetyczne z zastosowaniem różnych technologii	1) charakteryzuje rodzaje wkładów protetycznych z uwzględnieniem podziału na inlay, onlay, overlay 2) wykonuje modele do wykonania wkładów 3) modeluje wkłady metodą pośrednią 4) modeluje wkłady z materiałów pomocniczych i podstawowych 5) wykonuje wkłady koronowe, koronowo-korzeniowe i korzeniowe z różnych materiałów
8) ocenia jakość wykonanych uzupełnień stałych: a) dokonuje oceny wykonanych koron protetycznych b) dokonuje oceny wykonanych mostów protetycznych c) dokonuje oceny wykonanych wkładów	1) ocenia poprawność wykonanego uzupełnienia stałego 2) ocenia poprawność doboru materiału do danej technologii 3) ocenia wykonane uzupełnienie protetyczne pod względem przetworzenia użytych materiałów 4) ocenia estetykę wykonanego uzupełnienia protetycznego 5) ocenia poprawność wykonania etapów pośrednich w trakcie wykonywania uzupełnienia stałego 6) wymienia kryteria oceny poprawności wykonania uzupełnień stałych
9) określa błędy w wykonawstwie uzupełnień stałych oraz zapobiega ich powstawaniu	1) wskazuje etapy pracy w wykonawstwie stałych uzupełnień protetycznych, w czasie których możliwe jest popełnienie błędów 2) zapobiega błędom podczas wykonywania stałych uzupełnień protetycznych 3) wskazuje skutki błędów i możliwość ich naprawy na dalszych etapach pracy
MED.06.7. Wykonywanie aparatów ortodontycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia normy zgryzu w poszczególnych okresach rozwoju człowieka	1) wymienia okresy rozwojowe człowieka 2) opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych okresów rozwojowych człowieka 3) opisuje normy zgryzu w poszczególnych okresach rozwojowych człowieka 4) rozpoznaje normy rozwojowe człowieka na rysunkach i modelach

2) rozróżnia zaburzenia w obrębie narządu żucia i rozpoznaje przyczyny ich powstawania	1) opisuje punkty antropometryczne 2) opisuje płaszczyzny przestrzenne 3) opisuje zaburzenia w obrębie narządu żucia 4) opisuje wady zgryzu według klasyfikacji Angle'a 5) omawia przyczyny powstawania zaburzeń w obrębie narządu żucia 6) rozpoznaje nieprawidłowości w obrębie narządu żucia na rysunkach i modelach 7) klasyfikuje nieprawidłowości zgryzowe i zębowe względem płaszczyzn
3) analizuje zasady działania i zastosowania aparatów ortodontycznych	1) klasyfikuje aparaty ortodontyczne, stosując różne kryteria podziału 2) opisuje rodzaje aparatów ortodontycznych ze względu na sposób działania 3) opisuje rodzaje aparatów ortodontycznych ze względu na ich zastosowanie 4) rozróżnia aparaty jedno- i dwuszczękowe 5) opisuje działanie i zastosowanie aparatów jedno- i dwuszczękowych 6) opisuje działanie i zastosowanie aparatów wewnątrzustnych i zewnątrzustnych
4) wykonuje modele ortodontyczne: a) określa rodzaje modeli ortodontycznych b) określa zasady wykonania modeli ortodontycznych z uwzględnieniem płaszczyzn przestrzennych	1) wymienia rodzaje modeli ortodontycznych 2) opisuje rodzaje modeli ortodontycznych ze względu na ich przeznaczenie 3) opisuje płaszczyzny przestrzenne, względem których są wykonywane modele ortodontyczne 4) opisuje zasady wykonania modeli ortodontycznych z uwzględnieniem płaszczyzn przestrzennych 5) dobiera rodzaj gipsu w zależności od rodzaju wykonywanego modelu ortodontycznego 6) wykonuje modele diagnostyczne 7) wykonuje modele ortodontyczne do wykonania aparatów stosowanych w profilaktyce i wczesnym leczeniu ortodontycznym 8) wykonuje modele ortodontyczne do wykonania aparatów jednoszczękowych i dwuszczękowych, protezy dziecięcej oraz aparatów retencyjnych 9) wykonuje inne modele ortodontyczne, diagnostyczne i robocze na zlecenie lekarza
5) charakteryzuje budowę oraz zasady działania aparatów ortodontycznych	1) opisuje elementy budowy aparatów ortodontycznych ruchomych i stałych 2) opisuje rodzaje aparatów ortodontycznych ze względu na zastosowany materiał i technologię wykonania 3) rozpoznaje rodzaje aparatów ortodontycznych na rysunkach i modelach 4) opisuje zasady działania aparatów stosowanych w profilaktyce i wczesnym leczeniu ortodontycznym, aparatów jednoszczękowych i dwuszczękowych, aparatów retencyjnych, aparatów ortodontycznych stałych
6) stosuje techniki i metody wykonania aparatów ortodontycznych: a) aparatów profilaktycznych b) aparatów jednoszczękowych i dwuszczękowych	1) dobiera metody i techniki wykonywania aparatów ortodontycznych adekwatne do rodzaju aparatu ortodontycznego 2) dobiera metody i techniki wykonywania aparatów ortodontycznych zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty 3) stosuje różne metody polimeryzacji akrylu

c) aparatów stosowanych w profilaktyce i wczesnym leczeniu ortodontycznym d) protezy dziecięcej e) aparatów stałych – zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty	4) stosuje metodę termoformowania 5) stosuje technologię łączenia metali (lutowania)
7) dobiera materiały i narzędzia stosowane do wykonania aparatów ortodontycznych	1) wymienia materiały podstawowe i materiały pomocnicze stosowane do wykonania aparatów ortodontycznych 2) dobiera materiały podstawowe i materiały pomocnicze stosowane do wykonania aparatów ortodontycznych 3) opisuje właściwości materiałów do wykonania aparatów ortodontycznych 4) wykorzystuje materiały zgodne z zastosowaną technologią wykonania aparatu ortodontycznego 5) dobiera zestawy narzędzi niezbędnych do wykonania poszczególnych aparatów ortodontycznych 6) obsługuje urządzenia niezbędne do wykonania poszczególnych aparatów ortodontycznych
8) wykonuje aparaty stosowane w profilaktyce i wczesnym leczeniu szczękowo-ortodontycznym	1) określa etapy wykonania aparatów stosowanych w profilaktyce i wczesnym leczeniu szczękowo-ortodontycznym 2) opisuje poszczególne etapy wykonawstwa aparatów stosowanych w profilaktyce i wczesnym leczeniu szczękowo-ortodontycznym
9) wykonuje aparaty ortodontyczne lecznicze	1) opisuje technologie stosowane w wykonawstwie aparatów ortodontycznych leczniczych jedno- i dwuszczękowych 2) dobiera metody wykonania aparatów leczniczych jednoszczękowych i dwuszczękowych 3) opisuje poszczególne etapy wykonawstwa aparatów leczniczych jednoszczękowych i dwuszczękowych w zależności od wybranej technologii wykonania 4) opisuje poszczególne etapy wykonawstwa aparatów ortodontycznych leczniczych stałych 5) dobiera metody wykonania aparatów ortodontycznych leczniczych stałych 6) wykonuje aparaty jednoszczękowe i dwuszczękowe zgodnie z zasadami dobranej technologii pracy 7) wykonuje aparaty ortodontyczne stałe zgodnie z zasadami dobranej technologii pracy
10) wykonuje aparaty retencyjne: a) charakteryzuje procedury technologiczne wykonania aparatów retencyjnych b) dobiera metodę wykonania w zależności od rodzaju aparatu retencyjnego	1) opisuje technologie wykonania aparatów retencyjnych 2) wymienia poszczególne etapy wykonawstwa aparatów retencyjnych w zależności od wybranej technologii pracy 3) dobiera technologie do wykonania aparatów retencyjnych 4) wykonuje aparaty retencyjne zgodnie z zasadami dobranej technologii pracy
11) wykonuje protezy dziecięce	1) dokonuje podziału protez dziecięcych 2) wymienia wskazania do wykonania protezy dziecięcej 3) wskazuje podobieństwa i różnice w budowie protezy dziecięcej i protezy przeznaczonej dla osoby dorosłej 4) opisuje materiały i technologie stosowane w wykonawstwie protezy dziecięcej 5) modeluje w wosku brakujące zęby mleczne 6) ustawia zęby sztuczne w protezie dziecięcej

	7) modeluje płytę protezy dziecięcej 8) wykonuje elementy druciane utrzymujące właściwe dla protezy dziecięcej
12) określa zastosowanie śrub ortodontycznych	1) opisuje rodzaje śrub ortodontycznych stosowanych w aparatach ortodontycznych 2) rozróżnia rodzaje śrub ortodontycznych na podstawie opisu, ryciny, zdjęcia 3) opisuje zasady działania śrub ortodontycznych montowanych w aparatach ortodontycznych 4) opisuje sposób umieszczenia śruby w aparacie ortodontycznym w zależności od materiału, z którego jest wykonywany aparat 5) opisuje zasady usytuowania śrub ortodontycznych w aparatach ortodontycznych 6) opisuje skutki niezgodnego z zasadami zastosowania śrub ortodontycznych
13) dobiera, wykonuje i montuje elementy do aparatów ortodontycznych	1) rozróżnia elementy druciane w aparatach ortodontycznych na podstawie zdjęć, rycin lub opisów 2) opisuje przebieg elementów drucianych montowanych w aparatach ortodontycznych 3) opisuje funkcje poszczególnych elementów drucianych i akrylowych stosowanych w aparatach ortodontycznych 4) opisuje metody mocowania elementów na modelach w zależności od wybranej technologii wykonania aparatu ortodontycznego 5) opisuje zasięgi części akrylowych aparatów ortodontycznych w zależności od ich rodzaju 6) dobiera rodzaje drutów i ich średnice do wykonania elementów doginanych 7) wykonuje elementy druciane działające i utrzymujące oraz części akrylowe aparatów adekwatne do rodzaju wykonywanego aparatu ortodontycznego 8) montuje elementy druciane i akrylowe do aparatów ortodontycznych 9) montuje śruby ortodontyczne
14) wykonuje aparaty ortodontyczne i płytki retencyjne z zastosowaniem różnych technologii	1) opisuje różne technologie stosowane w wykonawstwie aparatów ortodontycznych i aparatów retencyjnych 2) stosuje technologię wykonania adekwatną do rodzaju wykonywanego aparatu 3) wykonuje aparaty ortodontyczne i płytki retencyjne technologią akrylu sypanego 4) wykonuje aparaty ortodontyczne i płytki retencyjne technologią formowania wgłębnego 5) wykonuje aparaty ortodontyczne i płytki retencyjne technologią polimeryzacji termicznej 6) wykonuje aparaty ortodontyczne i płytki retencyjne stosując technologię łączenia metali 7) dobiera technologie i materiały do rodzaju wykonywanych aparatów ortodontycznych 8) dobiera technologie i materiały do rodzaju wykonywanych aparatów retencyjnych

15) identyfikuje błędy w wykonawstwie aparatów ortodontycznych oraz zapobiega ich powstawaniu	1) wskazuje przyczyny błędów popełnianych w trakcie wykonawstwa aparatów ortodontycznych i protez dziecięcych 2) wskazuje etapy wykonawstwa aparatów ortodontycznych i protez dziecięcych podczas których możliwe jest popełnienie błędu 3) przedstawia sposoby zapobiegania powstawaniu błędów na poszczególnych etapach wykonania aparatów ortodontycznych 4) wykonuje aparaty ortodontyczne w sposób uniemożliwiający popełnienie błędów 5) opisuje skutki błędów popełnianych w trakcie wykonawstwa aparatów ortodontycznych i protez dziecięcych
16) ocenia jakość wykonanych aparatów ortodontycznych	1) wymienia kryteria oceny poprawności wykonania aparatów ortodontycznych w zależności od ich rodzaju i wybranej technologii ich wykonania 2) ocenia poprawność doboru materiałów do wybranej technologii wykonania aparatu ortodontycznego 3) ocenia poprawność przetworzenia materiałów podczas wykonywania aparatu ortodontycznego 4) ocenia zgodność wykonanego aparatu z zaleceniami zawartymi w karcie laboratoryjnej 5) ocenia poprawność dogięcia elementów drucianych, wykonania płyty akrylowej, umocowania i aktywowania śruby ortodontycznej
17) wykonuje aparaty stałe z zastosowaniem technologii łączenia metalu	1) wymienia elementy budowy aparatów stałych z uwzględnieniem ich roli i sposobu działania 2) opisuje etapy wykonawstwa aparatów stałych w zależności od ich konstrukcji 3) opisuje zastosowanie technologii łączenia metali w wykonawstwie aparatów stałych 4) wykonuje aparaty stałe z zastosowaniem pierścieni ortodontycznych i technologii łączenia metali
MED.06.8. Wykonywanie szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje modele gipsowe do wykonania szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy z zastosowaniem różnych technik	1) charakteryzuje techniki wykonania modeli gipsowych do wykonywania szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy 2) dobiera rodzaje gipsu protetycznego do wykonania modeli do szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy 3) wykonuje modele gipsowe do protez pooperacyjnych i protez natychmiastowych 4) wykonuje modele do wykonania różnego rodzaju szyn 5) wykonuje modele gipsowe do epitez twarzy
2) rozróżnia rodzaje i określa zastosowanie szyn	1) wymienia rodzaje szyn stosowanych w technice dentystycznej i ortodoncji 2) rozpoznaje rodzaje szyn stosowanych w stomatologii na podstawie opisu, zdjęcia, ryciny 3) omawia technologie stosowane do wykonywania szyn 4) opisuje materiały do wykonywania szyn i nakładek do wybielania zębów 5) omawia etapy wykonania szyn i nakładek do wybielania zębów 6) opisuje budowę szyn i nakładek do wybielania zębów

	7) wyjaśnia funkcje szyn i nakładek do wybielania zębów
3) dobiera metody, materiały i urządzenia do wykonania szyn	1) dokonuje podziału metod wykonania szyn w zależności od ich rodzaju 2) dobiera metodę, materiały i urządzenia w zależności od przeznaczenia szyn 3) omawia obsługę urządzeń do wykonania szyn w zależności od ich rodzaju oraz przeznaczenia i metody wykonania
4) wykonuje szyny i nakładki stosowane w stomatologii z zastosowaniem różnych technologii	1) omawia technologię wykonania szyn terapeutycznych, szyn pourazowych, szyn ochronnych, nakładek do wybielania zębów i aplikacji leków 2) omawia technologię wykonania szyny akrylowej oraz technologię tłoczenia wgłębnego (termoformowania) 3) dobiera odpowiednią technologię wykonania szyn zgodnie ze zleceniem lekarza 4) wykonuje nakładki do wybielania zębów i szyny terapeutyczne zgodnie ze zleceniem lekarza 5) wykonuje szyny akrylowe oraz szyny w technologii tłoczenia wgłębnego (termoformowania)
5) wykonuje protezy pooperacyjne (z obturatorem)	1) określa rodzaje protez pooperacyjnych, w tym z obturatorem 2) określa budowę i cel wykonania protez pooperacyjnych 3) opisuje rodzaje i zasady konstrukcji obturatorów 4) określa wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez pooperacyjnych 5) opisuje proces technologiczny wykonania protez pooperacyjnych 6) dobiera technologię wykonania odpowiednią do rodzaju protezy pooperacyjnej 7) wykonuje protezy pooperacyjne oraz protezy z obturatorem na podstawie zlecenia lekarza
6) wykonuje protezy zewnątrzustne (epitezy twarzy)	1) opisuje poszczególne rodzaje protez zewnątrzustnych 2) rozpoznaje poszczególne rodzaje protez zewnątrzustnych 3) określa budowę i funkcje protez zewnątrzustnych 4) omawia technologie wykonania protez zewnątrzustnych 5) określa rodzaje, zasady konstrukcji i utrzymania protez zewnątrzustnych 6) omawia właściwości fizykochemiczne materiałów stosowanych w wykonawstwie protez zewnątrzustnych 7) rozróżnia i dobiera materiały podstawowe do wykonania protez zewnątrzustnych 8) modeluje protezę ucha i nosa w wosku 9) wykonuje protezę nosa i ucha
7) określa błędy w wykonawstwie szyn i protez pooperacyjnych oraz zapobiega ich powstawaniu	1) omawia błędy w wykonaniu protez pooperacyjnych i szyn 2) wskazuje przyczyny powstawania błędów podczas wykonywania szyn i protez pooperacyjnych 3) wskazuje sposoby zapobiegania potencjalnym błędom w wykonywaniu protez pooperacyjnych i szyn

8) ocenia jakość wykonanych szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy	1) ocenia poprawność doboru materiałów do danej technologii wykonania szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy 2) ocenia poprawność przetworzenia materiałów stosowanych w czasie wykonywania szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy 3) ocenia zgodność wykonanych szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy z zaleceniami lekarza
9) wykonuje szyny, protezy pooperacyjne i epitezy twarzy zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty lub innej osoby na podstawie posiadanych kwalifikacji zawodowych	1) wykonuje szyny i protezy pooperacyjne z wykorzystaniem materiałów i technologii wskazanych w zleceniu lekarza 2) wykonuje epitezy twarzy z wykorzystaniem materiałów i technologii wskazanych w zleceniu lekarza lub innej osoby na podstawie posiadanych kwalifikacji 3) modeluje epitezy twarzy zgodnie ze zleceniem lekarza dentysty lub innej osoby na podstawie posiadanych kwalifikacji zawodowych
MED.06.9. Wykonywanie rekonstrukcji i napraw protez dentystycznych, aparatów ortodontycznych i szyn	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa rodzaje i przyczyny powstawania uszkodzeń protez ruchomych	1) wymienia przyczyny powstawania uszkodzeń dotyczących części akrylowej protez ruchomych 2) wymienia przyczyny powstawania uszkodzeń dotyczących elementów utrzymujących protezy ruchome 3) wymienia przyczyny powstawania uszkodzeń dotyczących części metalowej protez ruchomych 4) opisuje przyczyny powstawania uszkodzeń protez ruchomych
2) wykonuje podścielenie protez całkowitych	1) wymienia wskazania do wykonania podścielenia oraz rebazacji protez całkowitych 2) wymienia etapy wykonania podścielenia i rebazacji protez całkowitych 3) opisuje etapy wykonania podścielenia i rebazacji protez całkowitych 4) opisuje metody wykonania podścielenia i rebazacji protez całkowitych 5) dobiera materiały, narzędzia i sprzęt niezbędny do wykonania podścielenia i rebazacji 6) wykonuje podścielenie i rebazację protezy całkowitej zgodnie z wybraną technologią wykonania
3) wykonuje rekonstrukcje i naprawy protez ruchomych	1) wymienia rodzaje uszkodzeń protez ruchomych dotyczących części akrylowej, elementów utrzymujących, zębów i części metalowej 2) opisuje technologie stosowane w naprawie protez ruchomych 3) dobiera metody wykonania napraw protez ruchomych w zależności od rodzaju uszkodzenia 4) opisuje etapy wykonania napraw protez ruchomych 5) opisuje rekonstrukcje i naprawy protez ruchomych z zastosowaniem technologii łączenia metali 6) stosuje technologie łączenia metali podczas wykonywania napraw protez ruchomych 7) wykonuje naprawy uszkodzonych uzupełnień protetycznych, w tym złamanie, dostawienie klamry,

	dostawienie zęba i rekonstrukcje z zastosowaniem różnych technologii
4) określa rodzaje i przyczyny powstawania uszkodzeń uzupełnień stałych	1) wymienia rodzaje uszkodzeń uzupełnień stałych ze względu na zastosowany materiał 2) opisuje rodzaje uszkodzeń uzupełnień stałych ze względu na zastosowany materiał 3) opisuje rodzaje uszkodzeń uzupełnień stałych ze względu na zastosowaną technologię 4) wskazuje sposoby zapobiegania powstawaniu uszkodzeń uzupełnień stałych
5) określa rodzaje i przyczyny powstawania uszkodzeń aparatów ortodontycznych	1) opisuje uszkodzenia aparatów ortodontycznych dotyczące części akrylowej, metalowej, elementów drucianych i śruby ortodontycznej 2) wskazuje rodzaje uszkodzeń aparatów ortodontycznych powstałych na skutek błędów popełnionych w zastosowanej technologii wykonania 3) wskazuje rodzaje uszkodzeń aparatów ortodontycznych powstałych w wyniku nieprawidłowego sposobu użytkowania
6) wykonuje naprawy i rekonstrukcje aparatów ortodontycznych	1) opisuje etapy wykonania napraw aparatów ortodontycznych ruchomych, w tym wymiana elementów drucianych, akrylowych i śruby ortodontycznej i rekonstrukcji aparatów ortodontycznych 2) dobiera materiały, narzędzia i sprzęt niezbędny do wykonania napraw aparatów ortodontycznych ruchomych 3) dobiera metody wykonania napraw aparatów ortodontycznych w zależności od rodzaju uszkodzenia 4) wykonuje rekonstrukcje i naprawy ruchomych aparatów ortodontycznych w tym wymiana śruby, wymiana elementu drucianego
7) rozróżnia metody wykonywania napraw szyn stosowanych w stomatologii	1) wymienia metody naprawy szyn terapeutycznych i pourazowych ze względu na zastosowany materiał 2) opisuje metody wykonania napraw szyn terapeutycznych i pourazowych ze względu na rodzaj uszkodzenia
8) rozróżnia metody wykonywania napraw protez pooperacyjnych	1) wymienia metody naprawy protez pooperacyjnych ze względu na zastosowany materiał 2) opisuje metody wykonania napraw protez pooperacyjnych ze względu na rodzaj uszkodzenia
9) ocenia jakość wykonanych napraw i rekonstrukcji	1) wymienia kryteria oceny poprawności wykonania napraw i rekonstrukcji protez dentystycznych i aparatów ortodontycznych 2) stosuje kryteria poprawności wykonania protez dentystycznych i aparatów ortodontycznych do oceny jakości wykonanych prac 3) ocenia jakość wykonanych napraw i rekonstrukcji protez dentystycznych oraz aparatów ortodontycznych pod względem jakości materiału, jego przetworzenia i zgodności z zaleceniami zawartymi w karcie laboratoryjnej
MED.06.10. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:

uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.06.11. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) identyfikuje naturalne potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) wymienia indywidualne potrzeby człowieka 2) omawia piramidę potrzeb ludzkich 3) wymienia potrzeby ludzkie w kolejności ich zaspokajania 4) wyjaśnia pojęcie empatii i asertywności w odniesieniu do współpracowników
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) rozróżnia etyczne i nieetyczne zachowania w odniesieniu do wykonywanych czynności zawodowych oraz w odniesieniu do współpracowników 2) przestrzega reguł i procedur obowiązujących w środowisku pracy 3) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 4) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przestrzega technologii przetwarzania materiałów 2) ocenia przypadki naruszania norm i procedur postępowania podczas wykonywania zadań zawodowych 3) wymienia konsekwencje prawne wynikające z nieprzestrzegania przepisów prawa w zakresie wykonywania wyrobów medycznych

	4) określa pojęcie wysokiej jakości wykonanych wyrobów medycznych
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidywalne sytuacje występujące w czasie wykonywania zadań zawodowych 2) modyfikuje działania w oparciu o wspólnie wypracowane stanowisko
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wymienia czynniki stresujące podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wymienia techniki łagodzenia stresu 3) określa skutki stresu 4) opisuje wpływ stresu na wykonywane przez siebie zadania zawodowe
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje literaturę zawodową 2) uczestniczy w szkoleniach zawodowych 3) doskonali umiejętności zawodowe 4) stosuje nowe technologie podczas wykonywania zadań zawodowych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) rozwiązuje problemy przez nawiązanie kontaktu ze współpracownikami 2) komunikuje się ze współpracownikami i zleceniodawcą bezpośrednio 3) stosuje różne środki w komunikacji podczas wykonywania zadań zawodowych
8) charakteryzuje pojęcie problemu i konfliktu	1) wymienia sytuacje sprzyjające powstawaniu konfliktów w środowisku pracy na poziomie pracowni i na poziomie współpracy ze zleceniodawcą 2) analizuje możliwości rozwiązania konfliktu 3) wskazuje skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 4) omawia metody utrzymywania prawidłowych relacji w środowisku zawodowym 5) wymienia sytuacje problemowe mogące zaistnieć w środowisku pracy 6) opisuje strategię rozwiązania problemu 7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów
9) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych 2) wymienia rodzaje dokumentacji medycznej charakterystyczne dla pracowni protetycznej 3) opisuje zasady archiwizacji dokumentacji medycznej 4) wyjaśnia procedury dostępu do dokumentacji medycznej 5) sporządza dokumentację medyczną właściwą dla zawodu
MED.06.12. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa zakres prac związany z realizacją przydzielonych zadań 2) określa sposób wykonania przydzielonych zadań 3) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań zawodowych
2) planuje wykonanie zadania	1) analizuje czas pracy w odniesieniu do planowanego zadania zawodowego 2) szacuje zużycie materiałów niezbędnych do wykonania danego wyrobu medycznego 3) wykonuje zadania zawodowe z zachowaniem ich terminowości

	4) oblicza koszt materiałów podstawowych i pomocniczych niezbędnych do wykonania wskazanego uzupełnienia protetycznego na podstawie otrzymanych danych
3) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) określa niezbędne kompetencje i umiejętności do wykonania danego zadania zawodowego 2) określa niezbędne cechy psychofizyczne osoby do wykonania danego zadania zawodowego 3) analizuje kompetencje, umiejętności oraz cechy psychofizyczne członków zespołu pod względem realizacji przydzielonych zadań
4) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań i ocenia ich jakość	1) określa zakresy obowiązków pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy 2) stosuje zasady podziału obowiązków między pracowników 3) ustala kryteria jakości realizowanych zadań 4) ocenia jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 5) dobiera metody skutecznej motywacji pracownika 6) wydaje dyspozycje osobom realizującym poszczególne zadania
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych możliwych do wprowadzenia w środowisku pracy 2) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne sprzyjające poprawie wydajności i jakości pracy 3) planuje działania związane z wdrożeniem nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych wpływających na poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK DENTYSTYCZNY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- modele, plansze anatomiczne i fizjologiczne, foliogramy, filmy dydaktyczne, teksty źródłowe, atlasy anatomiczne, modele anatomiczne,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej (dziecka i niemowlęcia) do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- aparat do mierzenia ciśnienia, kołnierze ortopedyczne, środki opatrunkowe,
- edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii człowieka.

Pracownia protetyczno-ortodontyczna wyposażona w:
- stanowiska pracy dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) i stanowisko dla nauczyciela wyposażone w: stół z wyciągiem miejscowym, oświetleniem miejscowym, palnikiem gazowym, mikrosilnikiem, narzędzia do modelowania, nożyk elektryczny do modelowania metodą kropelkową, mikropalnik spirytusowy, artykulator i zwieraki, komplet kleszczy protetycznych i ortodontycznych, puszki do termicznej polimeryzacji akrylu, puszki do ciśnieniowo-termicznej polimeryzacji akrylu, puszki do powielania modeli,
- przyrząd do pomiarów równoległości zębów – paralelometr (jedno urządzenie dla sześciu uczniów),
- piec do wypalania ceramiki,

- urządzenia do utwardzania materiałów kompozytowych - lampa do utwardzania kompozytów pomocniczych (jedno urządzenie dla trzech uczniów),
- urządzenie do utwardzania kompozytów podstawowych,
- urządzenie do tłoczenia wgłębnego (jedno urządzenie dla trzech uczniów),
- urządzenie do pracy w wosku techniką zanurzania (jedno urządzenie dla trzech uczniów),
- urządzenie do wykonywania modeli dzielonych - pinarka (jedno urządzenie dla sześciu uczniów).

Gipsownia wyposażona w:
- instalację wodno-kanalizacyjną z osadnikami,
- wyciąg mechaniczny oraz stół z dużym blatem i pojemnikami na gips,
- mieszadła mechaniczne z podciśnieniem (mieszadła próżniowe),
- obcinarki do gipsu, wstrząsarki (wibratory),
- piłę do segmentacji modeli dzielonych,
- prasy hydrauliczne, wagę laboratoryjną i naczynie skalowane do dozowania płynów,
- dygestoria, urządzenia do polimeryzacji termicznej i ciśnieniowej,
- urządzenie do wykonywania protez ruchomych metodą wtrysku,
- urządzenia do wyparzania wosku,
- stanowisko ze sprężonym powietrzem,
- mieszalnik automatyczny do rozdrabniania i topienia agaru,
- myjkę ultradźwiękową.

Pracownia ceramiki wyposażona w:
- stanowiska pracy dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) i stanowisko dla nauczyciela wyposażone w stół z wyciągiem miejscowym, oświetleniem miejscowym, palnikiem gazowym, mikrosilnikiem, narzędzia do modelowania, nożyk elektryczny do modelowania metodą kropelkową, zestaw pędzli do nakładania ceramiki, mikropalnik spirytusowy, artykulator,
- piec do wypalania ceramiki,
- urządzenie do pracy w wosku techniką zanurzania (jedno urządzenie dla trzech uczniów),
- urządzenie do wykonywania modeli dzielonych – pinarkę (jedno urządzenie dla sześciu uczniów).

Pracownia odlewnictwa metalu wyposażona w:
- dygestoria i wyciągi mechaniczne do pieców, suszarek i piaskarek lub systemy filtrów specjalistycznych oraz suszarkę do modeli powielonych,
- piece do wygrzewania form odlewniczych,
- odlewnię indukcyjną,
- zestaw do lutowania stopów,
- piaskarki,
- kompresor do obsługi piaskarek z przystosowaną instalacją sprężonego powietrza,
- dłuto pneumatyczne.

Pracownia obróbki końcowej (polerownia) z wydzielonymi stanowiskami do polerowania tworzyw polimerowych i kompozytowych oraz stopów metali wyposażona w:
- wyciąg mechaniczny oraz szlifierki do metalu z wyciągami stanowiskowymi,
- polerki do akrylu i metalu z wyciągami stanowiskowymi,
- aparat do polerowania elektrolitycznego,
- urządzenie ciśnieniowo-parowe (wytwornicę pary wodnej).

Gabinet dentystyczny wyposażony w:
- fotel dentystyczny, asystor stomatologiczny, specjalistyczne krzesło dla lekarza i dla asysty, artykulator, łuk twarzowy z kilkoma zestawami do przenoszenia danych artykulometrycznych, leki, materiały i narzędzia stomatologiczne, umywalkę i zlewozmywak do mycia narzędzi, urządzenie i narzędzia do usuwania złogów nazębnych, zestawy diagnostyczne, zestawy instrumentów stomatologicznych, produkty lecznicze i wyroby medyczne stosowne w protetyce dentystycznej i ortodoncji, zestawy łyżek wyciskowych, podajniki ze środkiem myjącym i dezynfekującym,
- autoklaw klasy B, urządzenie do pakowania instrumentów, myjkę ultradźwiękową, pojemnik do dezynfekcji narzędzi,
- lodówkę na preparaty,

- formularze dokumentacji stomatologicznej stosowanej w gabinetach stomatologicznych, procedury i standardy postępowania zgodne z wymaganiami sanitarno-epidemiologicznymi.

Pracownia komputerowa wyposażona w:
- komputer dla nauczyciela i komputery dla uczniów (jeden komputer dla pięciu uczniów) z zainstalowanym oprogramowaniem do systemu projektowania cyfrowego CAD,
- projektor multimedialny.

Szkoła zapewnia dostęp do:
- skanera do prac protetycznych i ortodontycznych,
- frezarki,
- drukarki 3D.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: pracownie lub laboratoria protetyczne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.06. Wykonywanie i naprawa wyrobów medycznych z zakresu protetyki dentystycznej, ortodoncji oraz epitez twarzy	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.06.2. Podstawy techniki dentystycznej	188
MED.06.3. Modelowanie i projektowanie koron zębów, łuków zębowych i uzupełnień protetycznych	200
MED.06.4. Wykonywanie protez ruchomych osiadających	300
MED.06.5. Wykonywanie protez ruchomych nieosiadających	192
MED.06.6. Wykonywanie uzupełnień protetycznych stałych	406
MED.06.7. Wykonywanie aparatów ortodontycznych	290
MED.06.8. Wykonywanie szyn, protez pooperacyjnych i epitez twarzy	64
MED.06.9.Wykonywanie rekonstrukcji i napraw protez dentystycznych, aparatów ortodontycznych i szyn	64
MED.06.10. Język obcy zawodowy	64
Razem	1800
MED.06.11. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.06.12. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK ELEKTRONIKI I INFORMATYKI MEDYCZNEJ 311411

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik elektroniki i informatyki medycznej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej:
1) instalowania i uruchamiania urządzeń elektroniki medycznej zgodnie z instrukcją obsługi;
2) instalowania i uruchamiania urządzeń informatyki medycznej zgodnie z instrukcją obsługi;
3) eksploatowania urządzeń elektroniki i informatyki medycznej w sieci komputerowej;
4) prowadzenia dokumentacji techniczno-eksploatacyjnej urządzeń elektroniki i informatyki medycznej;
5) przeprowadzania montażu urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej zgodnie z dokumentacją;
6) wykonywania pomiarów i oceniania stanu technicznego urządzeń elektroniki i informatyki medycznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej	
MED.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia znaczenie pojęć związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii podczas wykonywania zadań zawodowych 2) posługuje się regulacjami wewnątrzzakładowymi związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią 3) rozpoznaje symbole związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią
2) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych	1) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód środowisku 2) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 3) reaguje w przypadku zagrożenia pożarowego zgodnie z określonymi zasadami 4) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania 5) przewiduje konsekwencje naruszenia zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
3) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
4) opisuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) opisuje konsekwencje naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika 2) określa obowiązki pracodawcy w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy

	3) wskazuje prawa i obowiązki pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy wynikające z przepisów prawa 4) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy 5) wskazuje prawa i obowiązki pracownika, który zachorował na chorobę zawodową wynikające z przepisów prawa 6) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu choroby zawodowej
5) określa skutki oddziaływania szkodliwych czynników na organizm człowieka	1) wymienia skutki oddziaływania czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm człowieka podczas wykonywania zadań zawodowych 2) określa skutki oddziaływania czynników niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka 3) określa metody eliminacji niebezpiecznych źródeł i szkodliwych czynników występujących podczas wykonywania zadań zawodowych
6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa ergonomiczne zasady organizacji stanowisk pracy 2) przygotowuje wybrane stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii, zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej 2) określa zasady doboru środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych 3) charakteryzuje funkcje odzieży ochronnej 4) ocenia prawidłowość doboru środków ochrony indywidualnej i zbiorowej do wykonywanych zadań zawodowych 5) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej z uwzględnieniem wykonywanych zadań
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.07.2. Podstawy elektrotechniki i elektroniki	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje parametry oraz dobiera elementy obwodów elektrycznych	1) rozpoznaje elementy obwodów elektrycznych na podstawie oznaczeń, symboli, wyglądu 2) rozpoznaje układy zasilające, zabezpieczające, sterujące, sygnalizacyjne 3) wymienia parametry elementów obwodów elektrycznych 4) odczytuje wartości parametrów elementów na podstawie oznaczeń na schematach, elementach obwodów elektrycznych 5) stosuje nazwy oraz wartości jednostek fizycznych 6) odczytuje schematy ideowe obwodów elektrycznych 7) dobiera elementy instalacji obwodów elektrycznych 8) posługuje się katalogami elementów obwodów elektrycznych
2) stosuje prawa elektrotechniki podczas wykonywania pomiarów oraz obliczania parametrów obwodów elektrycznych i charakteryzuje zjawiska związane z prądem oraz napięciem elektrycznym	1) wyjaśnia skutki przepływu prądu stałego i przemiennego przez elementy obwodów elektrycznych 2) oblicza wielkości fizyczne związane z polem elektrycznym, magnetycznym i elektromagnetycznym 3) oblicza parametry obwodów elektrycznych z wykorzystaniem praw Ohma i Kirchhoffa 4) oblicza parametry filtrów 5) oblicza parametry obwodów rezonansowych
3) rozpoznaje i charakteryzuje elementy i układy elektroniki analogowej	1) identyfikuje na schematach elementy i układy elektroniki analogowej 2) rozpoznaje na schematach układy: prostowników, generatorów, wzmacniaczy, stabilizatorów 3) wymienia parametry elementów i układów elektroniki analogowej 4) wskazuje zastosowania elementy i układów elektroniki analogowej 5) posługuje się katalogami w celu charakteryzowania analogowych elementów elektronicznych
4) dobiera elementy elektroniczne do budowy układów analogowych	1) określa wpływ elementów biernych na pracę wzmacniacza tranzystorowego 2) oblicza parametry elementów biernych w układach wzmacniaczy operacyjnych 3) dobiera elementy elektroniczne do budowy układów zasilających
5) charakteryzuje parametry elementów i układów elektroniki cyfrowej	1) określa funkcje realizowane przez funktory logiczne 2) wymienia parametry wejścia/ wyjścia układów cyfrowych 3) rozpoznaje elektroniczne układy cyfrowe 4) określa realizowaną funkcję układu cyfrowego na podstawie przebiegów stanów logicznych 5) posługuje się katalogami w celu charakteryzowania elementów elektroniki cyfrowej
6) dobiera elementy elektroniczne do budowy układów elektroniki cyfrowej	1) rysuje schematy układów kombinacyjnych na podstawie funkcji logicznych 2) dokonuje minimalizacji prostych funkcji logicznych wykorzystując prawa De Morgana
7) wykonuje pomiary w obwodach elektrycznych i elektronicznych	1) dobiera metody pomiarów wielkości elektrycznych w obwodach elektrycznych i układach elektronicznych 2) dobiera przyrządy do pomiaru wielkości elektrycznych w obwodach elektrycznych, układach elektronicznych

	3) wykonuje pomiary parametrów obwodów elektrycznych 4) wykonuje pomiary parametrów obwodów elektronicznych analogowych i cyfrowych 5) oblicza wartości wielkości elektrycznych i elektronicznych na podstawie wykonanych pomiarów 6) wykonuje pomiary wartości logicznych w obwodach cyfrowych
8) klasyfikuje sygnały na podstawie opisu, przebiegów czasowych i przebiegu stanów logicznych	1) rozpoznaje sygnały analogowe na podstawie parametrów, przebiegów czasowych 2) wyznacza parametry sygnałów na podstawie oscylogramów 3) wyznacza poziomy stanów logicznych na podstawie przebiegu sygnału
9) wykonuje rysunki techniczne	1) wymienia zasady tworzenia rysunku technicznego 2) wymienia zasady sporządzania schematów elektrycznych, elektronicznych 3) sporządza schematy obwodów elektrycznych i elektronicznych z wykorzystaniem techniki odręcznej i komputerowej 4) sporządza schematy obwodów elektronicznych analogowych i cyfrowych z wykorzystaniem techniki odręcznej i komputerowej
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.07.3. Wykorzystanie oddziaływania czynników fizykalnych na organizm człowieka	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) wyjaśnia pojęcia medyczne z zakresu budowy ciała i funkcjonowania organizmu 2) rozróżnia pojęcia dotyczące procesu diagnostycznego i terapeutycznego 3) rozpoznaje poszczególne układy w organizmie i funkcje życiowe człowieka 4) opisuje anatomię i fizjologię układów w organizmie człowieka
2) określa możliwości wykorzystania terapeutycznego działania prądów elektrycznych i czynników fizykalnych o różnych parametrach oraz zapobieżenia niepożądanym skutkom	1) określa skutki oddziaływania ciepła i zimna na organizm człowieka 2) określa skutki oddziaływania na organizm człowieka fal elektromagnetycznych, ultradźwiękowych, promieniowania podczerwonego, jonizującego i nadfioletowego 3) wskazuje możliwości wykorzystania terapeutycznego oddziaływania prądów elektrycznych na organizm człowieka 4) wskazuje możliwości zapobiegania niepożądanym skutkom działania prądów elektrycznych i czynników fizykalnych o różnych parametrach na organizm człowieka
3) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia	1) klasyfikuje pojęcia związane z profilaktyką zdrowia 2) wymienia czynniki mające wpływ na promocję i profilaktykę zdrowia

4) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii	1) klasyfikuje pojęcia z zakresu patologii 2) rozpoznaje zmiany chorobowe 3) opisuje rodzaje zmian chorobowych
5) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki	1) rozróżnia pojęcia aseptyki i antyseptyki 2) wymienia zasady aseptyki i antyseptyki 3) stosuje zasady aseptyki i antyseptyki
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z materiałami biologicznie skażonymi	1) wskazuje materiały biologicznie skażone 2) rozróżnia zasady postępowania z materiałami biologicznie skażonymi 3) postępuje zgodnie z zasadami postępowania z materiałami biologicznie skażonymi
7) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym	1) określa warunki współpracy w zespole interdyscyplinarnym 2) opisuje zadania poszczególnych członków zespołu wielodyscyplinarnego
8) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
MED.07.4. Instalacja, uruchamianie i konfiguracja urządzeń elektroniki i systemów informatyki medycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje urządzenia elektroniki i informatyki medycznej	1) rozróżnia urządzenia elektroniki i informatyki medycznej pod względem budowy, zasady działania i zastosowania 2) opisuje budowę urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) opisuje zasadę działania urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 4) wskazuje zastosowanie urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 5) dobiera stosownie do wymagań użytkowych urządzenia elektroniki i informatyki medycznej
2) objaśnia działanie, funkcje i zastosowanie bloków systemu komputerowego	1) rozpoznaje elementy systemu komputerowego 2) opisuje działanie bloków systemu komputerowego 3) rozpoznaje funkcje elementów jednostki centralnej 4) wskazuje zastosowanie elementów jednostki centralnej
3) interpretuje parametry katalogowe urządzeń techniki komputerowej	1) rozróżnia urządzenia techniki komputerowej pod względem budowy, zasady działania oraz na podstawie parametrów katalogowych 2) dobiera urządzenia techniki komputerowej na podstawie parametrów katalogowych 3) objaśnia parametry katalogowe urządzeń techniki komputerowej
4) dobiera narzędzia i sprzęt kontrolno-pomiarowy do montażu i uruchamiania urządzeń elektroniki medycznej	1) rozpoznaje narzędzia do montażu urządzeń elektroniki medycznej 2) dobiera sprzęt kontrolno-pomiarowy do montażu urządzeń elektroniki medycznej 3) wskazuje narzędzia i sprzęt kontrolno-pomiarowy do wykonywania pomiarów w obwodach urządzeń elektroniki medycznej
5) wykonuje montaż mechaniczny urządzeń elektroniki medycznej	1) montuje urządzenia elektroniki medycznej w wybranym miejscu jednostki służby zdrowia 2) wykonuje montaż mechaniczny urządzeń sieciowych elektroniki medycznej

	3) sprawdza jakość wykonanego montażu
6) posługuje się dokumentacją techniczną urządzeń elektroniki i systemów informatyki medycznej podczas instalacji i uruchamiania	1) korzysta z dokumentacji oprogramowania systemu informatyki medycznej 2) posługuje się instrukcją montażu podczas wykonywania czynności instalacyjnych urządzeń elektroniki medycznej 3) uruchamia urządzenia elektroniki medycznej w oparciu o dokumentację techniczną 4) wykonuje pomiary kontrolne
7) dobiera urządzenia sieciowe pod względem budowy, zasady działania i zastosowania	1) rozróżnia pojęcia dotyczące sieci komputerowych 2) opisuje budowę i parametry mediów transmisyjnych 3) rozróżnia symbole graficzne urządzeń sieciowych 4) identyfikuje urządzenia sieciowe 5) rozpoznaje topologie sieci komputerowych 6) wskazuje miejsca instalacji urządzeń sieciowych w jednostce służby zdrowia 7) dobiera stosowne do wymagań użytkowych urządzenia infrastruktury sieciowej
8) instaluje urządzenia infrastruktury sieciowej współpracujące z systemami medycznymi	1) wykonuje okablowanie strukturalne sieci komputerowej 2) instaluje urządzenia infrastruktury sieciowej 3) uruchamia i konfiguruje urządzenia infrastruktury sieciowej współpracujące z systemami medycznymi
9) sprawdza poprawność połączeń zainstalowanych urządzeń elektroniki i informatyki medycznej oraz dokonuje modyfikacji połączeń zgodnie z dokumentacją techniczną	1) wykonuje test sprawdzający poprawność połączeń urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) modyfikuje połączenia zainstalowanych urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) weryfikuje poprawność połączeń urządzeń elektroniki i informatyki medycznej zgodnie z dokumentacją 4) instaluje okablowanie urządzeń elektroniki medycznej 5) podłącza urządzenia elektroniki medycznej do instalacji 6) wykonuje pomiary kontrolne
10) konfiguruje urządzenia elektroniki i informatyki medycznej do pracy w sieci	1) rozpoznaje protokoły sieciowe 2) programuje urządzenia elektroniki i informatyki medycznej do pracy w sieci 3) koryguje ustawienia urządzeń informatyki medycznej pracującej w sieci komputerowej
11) uruchamia urządzenia elektroniki i informatyki medycznej zgodnie z obowiązującą procedurą	1) dokonuje uruchomienia urządzeń elektroniki medycznej oraz urządzenia informatyki medycznej 2) dokumentuje uruchomienie urządzeń elektroniki i informatyki medycznej
12) konfiguruje aparaturę i urządzenia elektroniki i informatyki medycznej do potrzeb placówek medycznych	1) weryfikuje poprawność konfiguracji urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) określa parametry aparatury i urządzeń elektroniki medycznej ze względu na współpracę z siecią zasilającą i teleinformatyczną w placówce medycznej 3) konfiguruje parametry aparatury i urządzeń elektroniki medycznej ze względu na współpracę z siecią zasilającą i teleinformatyczną w placówce medycznej
13) instaluje, zakłada i administruje bazy danych w systemach informatyki medycznej	1) posługuje się programami do tworzenia baz danych 2) zakłada bazy danych w systemie informacji medycznej 3) dostosowuje bazę danych do potrzeb placówki medycznej

14) obsługuje systemy operacyjne wielodostępowe i wielozadaniowe dla informatyki medycznej	1) posługuje się systemami operacyjnymi wielodostępowymi dla informatyki medycznej 2) konfiguruje oprogramowanie do wykonywania automatycznych kopii zapasowych
15) archiwizuje dane na różnych nośnikach w systemach informatyki medycznej	1) posługuje się programami archiwizującymi dane 2) odzyskuje dane z kopii zapasowych 3) zabezpiecza kopie bezpieczeństwa 4) dobiera nośniki danych w zależności od potrzeb i wielkości danych
16) charakteryzuje pojęcia oraz stosuje oprogramowanie specjalistyczne dotyczące technik programowania w systemach informatyki medycznej	1) rozpoznaje pojęcia dotyczące technik programowania w systemach informatyki medycznej 2) stosuje oprogramowanie specjalistyczne do przeprowadzania konserwacji systemów informatyki medycznej
MED.07.5. Eksploatacja urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) obsługuje System Informacji Medycznej	1) odczytuje dane z Systemu Informacji Medycznej 2) dokonuje operacji eksportu i importu danych z Systemu Informacji Medycznej 3) posługuje się danymi Systemu Informacji Medycznej 4) zabezpiecza dane pochodzące z Systemu Informacji Medycznej
2) prowadzi dokumentację techniczno-eksploatacyjną urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	1) sporządza dokumentację eksploatacyjną urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) monitoruje terminy legalizacji urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) uzupełnia dokumentację techniczno-eksploatacyjną po wykonanych pomiarach kontrolnych urządzeń elektroniki i informatyki medycznej
3) modernizuje system komputerowy	1) dobiera podzespoły do rozbudowy systemu komputerowego 2) rozbudowuje system komputerowy 3) sprawdza poprawność działania systemu komputerowego po rozbudowie
4) programuje urządzenia elektroniki i informatyki medycznej	1) ustawia parametry urządzenia elektroniki i informatyki medycznej zgodnie z dokumentacją 2) testuje oprogramowanie urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) sprawdza poprawność działania urządzenia elektroniki i informatyki medycznej po konfiguracji
5) kontroluje pracę urządzeń elektronicznych i sprzętu stosowanych do badań i zabiegów	1) nadzoruje pracę elektronicznego sprzętu diagnostycznego i terapeutycznego 2) ustawia parametry eksploatacyjne urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) sprawdza poprawność działania urządzenia na zlecenie personelu medycznego 4) obsługuje urządzenia elektroniki medycznej oraz sprzęt diagnostyczny i terapeutyczny
6) dobiera narzędzia i sprzęt kontrolno-pomiarowy do naprawy i regulacji urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	1) rozpoznaje narzędzia do naprawy i regulacji urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) kompletuje sprzęt kontrolno-pomiarowy do naprawy i regulacji urządzeń elektroniki i informatyki medycznej

7) wykonuje pomiary związane z oceną stanu technicznego urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	1) rozróżnia parametry eksploatacyjne urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) dobiera metody do pomiaru parametrów eksploatacyjnych urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) przeprowadza pomiary parametrów urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 4) porównuje wyniki pomiarów parametrów z dokumentacją techniczną 5) określa sprawność działania urządzeń elektroniki medycznej na podstawie uzyskanych wyników pomiarów parametrów urządzeń elektroniki i informatyki medycznej
8) przeprowadza kalibrację i autodiagnostykę urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	1) dokonuje kalibracji urządzeń elektroniki medycznej zgodnie z obowiązującymi procedurami 2) wykonuje pomiary parametrów urządzeń informatyki medycznej po kalibracji 3) analizuje wyniki przeprowadzonej autodiagnostyki
9) wykonuje okresowe przeglądy oraz konserwację urządzeń elektroniki i informatyki medycznej zgodnie z zaleceniami	1) przeprowadza okresowy przegląd urządzeń elektroniki i informatyki medycznej zgodnie z zaleceniami producenta sprzętu 2) określa stan techniczny urządzeń elektroniki i informatyki medycznej po przeprowadzonym przeglądzie
10) diagnozuje uszkodzenia urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	1) rozpoznaje uszkodzenia urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 2) lokalizuje uszkodzenia urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 3) wykonuje działania zgodne z zaleceniami producenta w celu naprawy urządzeń elektroniki i informatyki medycznej 4) wymienia zużyte materiały eksploatacyjne 5) przeprowadza kalibracje oraz testy urządzeń elektroniki i informatyki medycznej po usunięciu usterek lub wymianie materiałów eksploatacyjnych
11) współdziała w zespołach diagnostyczno-terapeutycznych	1) komunikuje się z personelem medycznym 2) stosuje się do poleceń personelu medycznego 3) rozróżnia pojęcia związane z obsługą elektronicznego i informatycznego sprzętu diagnostycznego i terapeutycznego
MED.07.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy, b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych, c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych, d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych, e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych w języku obcym (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu w języku obcym nowożytnym 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje w języku obcym nowożytnym 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu w języku obcym nowożytnym 4) układa informacje w określonym porządku w języku obcym nowożytnym
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, cv, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem –według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi w języku obcym nowożytnym 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych w języku obcym nowożytnym (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze w języku obcym nowożytnym 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji w języku obcym nowożytnym
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie w języku obcym nowożytnym (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego w języku obcym nowożytnym (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę w języku obcym nowożytnym 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi w języku obcym nowożytnym 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np.

typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym b) współdziała w grupie operując językiem obcym c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego języka obcego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wymienia uniwersalne zasady etyki 2) wskazuje przykłady zachowań etycznych w swoim zawodzie 3) stosuje zasady etykiety językowej 4) stosuje formy grzecznościowe w piśmie i w mowie 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 6) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
2) planuje wykonanie zadania	1) opisuje techniki organizacji czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) planuje pracę zespołu 4) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 5) monitoruje realizację zaplanowanych zadań 6) dokonuje modyfikacji zaplanowanych zadań
3) stosuje zasady odpowiedzialności za podejmowane działania	1) przewiduje skutki swoich działań 2) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje życia społecznego i gospodarczego 2) wymienia przykłady zachowań hamujących wprowadzenie zmiany 3) analizuje różne scenariusze wprowadzania zmian 4) wprowadza zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 5) podejmuje działania w sytuacjach nietypowych 6) korzysta z różnych źródeł informacji 7) samodzielnie planuje, realizuje i demonstruje proste działania
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wymienia kilka technik radzenia sobie ze stresem

	2) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje umiejętności i kompetencje niezbędne do pracy na stanowisku pracy w zawodzie 2) analizuje własne kompetencje 3) wskazuje dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia rodzaje komunikatów stosowane w komunikacji interpersonalnej 2) stosuje różne rodzaje komunikatów 3) rozpoznaje model komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji 4) wskazuje bariery w procesie komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji 5) wskazuje sposoby eliminowania barier powstałych w procesie komunikacji 6) identyfikuje style komunikacji interpersonalnej i ocenia ich skuteczność
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) wykonuje czynności unikając wystąpienia niepożądanych zdarzeń 2) modyfikuje sposób wykonywania czynności, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MED.07.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) dobiera osoby do wykonywania przydzielonych zadań 2) ocenia przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 3) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań 3) wydaje dyspozycje osobom wykonującym poszczególne zadania
3) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje prace zespołu 2) ocenia pracę poszczególnych członków zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy 3) dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK ELEKTRONIKI I INFORMATYKI MEDYCZNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej

Pracownia elektrotechniki i elektroniki wyposażona w:
- stanowiska pomiarowe (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) z instalacją jednofazową, trójfazową z zabezpieczeniem różnicowo-prądowym oraz łatwo dostępnym wyłącznikiem awaryjnym i wyłącznikiem awaryjnym centralnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z oprogramowaniem umożliwiającym symulację pracy układów elektrycznych i elektronicznych,
- stanowiska do badania układów elektrycznych i elektronicznych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowiska do badania typowych elementów półprzewodnikowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do badania układów scalonych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do badania układów logicznych: liczników, przerzutników, przetworników A/C i C/A (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do badania elementów układów zasilających aparaturę medyczną (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowiska lutownicze do montażu elementów i układów elektronicznych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do badania czujników i sond wykorzystywanych w elektronice medycznej (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- przyrządy pomiarowe cyfrowe i analogowe, np. multimetry na każdym stanowisku.
- zasilacze stabilizowania napięcia stałego,
- generatory funkcyjne,
- oscyloskopy, transformatory, autotransformatory,
- przekaźniki i styczniki, łączniki, wskaźniki, sygnalizatory, silniki elektryczne małej mocy.

Pracownia rysunku technicznego wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu z urządzeniem wielofunkcyjnym oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz z dostępem do urządzeń wielofunkcyjnych, z zainstalowanym pakietem programów biurowych, programem do wspomagania projektowania i wykonywania rysunków technicznych (Computer Aided Design), nakładką do rysowania schematów elektrycznych i elektronicznych dla CAD,
- pomoce dydaktyczne do kształtowania wyobraźni przestrzennej oraz do wykonywania szkiców odręcznych i rysunków technicznych,
- zestaw modeli, symulatorów, typowych części, mechanizmów maszyn i urządzeń, prostych brył geometrycznych,
- wybrane normy dotyczące rysunku technicznego, normy techniczne i branżowe i katalogi fabryczne oraz poradniki stosowane w budowie i konstrukcji maszyn, dokumentacje techniczne maszyn, przykładowe rysunki wykonawcze,
- dokumentacje konstrukcyjne maszyn i urządzeń elektroniki medycznej,
- przykładowe schematy elektryczne i elektroniczne,
- tablice z symbolami elementów elektrycznych i elektronicznych.

Pracownia aparatury medycznej wyposażona w:
- kardiograf, spirometr, miernik do pomiaru ciśnienia, lampę Sollux, lampę kwarcową, diadynamik, diatermię chirurgiczną, diatermię krótkofalową, pulsatronik, stymat, ultraton, inhalator, spektrofotometr, pH-metr,
- modele anatomiczne, audiometr, ultrasonograf, zestaw intensywnego nadzoru kardiologicznego, respiratory, pompy infuzyjne, pulsoksymetry, aparaty EKG (elektrokardiografy), aparat EEG (elektroencefalograf), tablice przedstawiające elementy i układy aparatów elektromedycznych,
- elementy i układy urządzeń elektroniki medycznej,
- dokumentację serwisową aparatury medycznej,
- testery do aparatury medycznej.

Pracownia informatyki wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, wyposażone w oprogramowanie biurowe, licencjonowane oprogramowanie systemu informacji medycznej,
- oprogramowanie, narzędzia i elementy składowe sieci komputerowych umożliwiające budowę, konfigurację i analizę pracy sieci komputerowych różnego typu,
- stanowisko przeznaczone do administrowania i zarządzania bazami danych (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- narzędzia oraz podzespoły umożliwiające montaż komputera osobistego, dodatkowe elementy komputera osobistego umożliwiające jego rekonfigurację,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z drukarką, skanerem oraz projektorem multimedialnym.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: jednostki ochrony zdrowia i placówki medyczne lub przedsiębiorstwa świadczące usługi informatyczne dla jednostek ochrony zdrowia wyposażone w specjalistyczne systemy medyczne, instytucje wykorzystujące sprzęt i oprogramowanie medyczne związane z administrowaniem bazami danych, oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.07. Montaż i eksploatacja urządzeń elektronicznych i systemów informatyki medycznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.07.2. Podstawy elektrotechniki i elektroniki	384
MED.07.3. Wykorzystanie oddziaływania czynników fizykalnych na organizm człowieka	256
MED.07.4. Instalacja, uruchamianie i konfiguracja urządzeń elektroniki i systemów informatyki medycznej	336
MED.07.5. Eksploatacja urządzeń elektroniki i informatyki medycznej	288
MED.07.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	1360
MED.07.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.07.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK ELEKTRORADIOLOG 321103

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik elektroradiolog powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii:

1) przygotowania bliższe pacjenta do badań diagnostycznych i zabiegów w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii;
2) wykonywania prac związanych z przygotowaniem badań diagnostycznych i zabiegów w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii;
3) wykonywania samodzielnie lub w zespole badań diagnostycznych i zabiegów terapeutycznych z wykorzystaniem promieniowania jonizującego, pola magnetycznego, pierwiastków promieniotwórczych oraz badań w diagnostyce elektromedycznej;
4) analizowania poprawności wykonanych badań diagnostycznych i zabiegów w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej, radioterapii oraz przygotowania badań do opisu przez lekarza;
5) wdrażania i koordynowania programu zapewnienia jakości w placówkach ochrony zdrowia w zakresie elektroradiologii.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii	
MED.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem pracy, higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią 2) rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach dla zdrowia zgodnie z obowiązującymi normami 3) rozpoznaje symbole graficzne i oznaczenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową i ochroną środowiska
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy 2) omawia zakresy odpowiedzialności pracownika i pracodawcy z tytułu naruszenia przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy 3) wymienia prawa i obowiązki pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy 4) opisuje prawa i obowiązki pracownika, który zachorował na chorobę zawodową

4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) wskazuje szkodliwe czynniki, uciążliwe i zagrożenia występujące w środowisku pracy 2) identyfikuje źródła zagrożeń dla zdrowia na stanowisku pracy 3) wymienia sposoby zapobiegania zagrożeniom na stanowisku pracy 4) opisuje konsekwencje oddziaływania szkodliwych czynników występujących na stanowisku pracy dla zdrowia i życia pracownika 5) wymienia objawy chorób zawodowych typowych dla zawodu
5) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) przestrzega przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujących w zakładzie lub pracowni i na stanowisku pracy 2) przewiduje konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony radiologicznej, a także ochrony środowiska	1) przygotowuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony radiologicznej, a także ochrony środowiska 2) opisuje zasady bezpiecznej obsługi aparatury stosowanej w elektroradiologii 3) opisuje wymagania dotyczące pracowni oraz użytkowania aparatury emitującej promieniowanie jonizujące zgodnie z przepisami prawa 4) przeciwdziała zagrożeniom wynikającym z niewłaściwego użytkowania sprzętu i aparatury wykorzystywanej do realizacji zadań zawodowych z zakresu elektroradiologii
7) stosuje zasady, sposoby i środki ochrony indywidualnej i zbiorowej przed zakażeniami	1) opisuje zasady, sposoby i środki ochrony indywidualnej i zbiorowej przed zakażeniami stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej przed zakażeniami stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 3) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej przed zakażeniami 4) wykorzystuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej przed zakażeniami podczas realizacji zadań zawodowych
8) stosuje zasady, sposoby i środki ochrony radiologicznej wobec siebie i pacjenta	1) opisuje zasady, sposoby i środki ochrony radiologicznej podczas wykonywania zadań zawodowych 2) rozróżnia środki ochrony radiologicznej stosowane podczas realizacji zadań zawodowych 3) dobiera środki ochrony radiologicznej pacjenta w zależności od realizowanych procedur diagnostycznych lub terapeutycznych 4) wykorzystuje środki ochrony radiologicznej podczas wykonywania zadań zawodowych 5) przestrzega zasad ochrony radiologicznej podczas wykonywania zadań zawodowych

9) postępuje zgodnie z procedurami w przypadku zdarzeń lub wypadków radiacyjnych zgodnie z procedurami	1) opisuje procedury postępowania w przypadku zaistnienia niepożądanych zdarzeń radiacyjnych 2) zapewnia bezpieczeństwo sobie i pacjentowi oraz osobom znajdującym się w pobliżu w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń radiacyjnych
10) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.08.2. Podstawy elektroradiologii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) wymienia zadania zawodowe 2) analizuje przeciwwskazania do wykonania badania z zakresu elektroradiologii zgodnie ze stanem faktycznym pacjenta 3) umożliwia bezpieczną obecność osób towarzyszących pacjentowi podczas realizacji procedur z zakresu elektroradiologii w celu zapewnienia komfortu psychicznego pacjentowi 4) wykonuje procedury z zakresu elektroradiologii zachowując zasady poszanowania zdrowia i życia pacjenta 5) omawia przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych 6) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do współpracowników 7) stosuje przepisy prawa związane z wykorzystaniem promieniowania jonizującego oraz pola elektromagnetycznego podczas realizacji diagnostycznych lub terapeutycznych procedur medycznych
2) charakteryzuje rynek usług zdrowotnych i medycznych	1) omawia standardy usług z zakresu elektroradiologii 2) wymienia warunki mające wpływ na jakość usług z zakresu elektroradiologii 3) omawia istotne cechy usługi lub produktu (wynik badań lub terapii) świadczące o wysokiej jakości usług z zakresu elektroradiologii 4) wymienia źródła finansowania usług zdrowotnych
3) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) wymienia części organizmu człowieka 2) wskazuje linie, płaszczyzny, osie ciała ludzkiego 3) omawia budowę struktur wchodzących w skład układu: kostnego, oddechowego, pokarmowego,

	krwionośnego, moczowego, rozrodczego, nerwowego 4) określa topografię poszczególnych struktur wchodzących w skład układu: kostnego, oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, moczowego, rozrodczego, nerwowego 5) omawia funkcje układu: kostnego, oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, moczowego, rozrodczego, nerwowego 6) wyjaśnia procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka
4) modyfikuje sposoby i zakres działań zawodowych w zależności od fazy życia człowieka	1) dostosowuje sposoby i zakres działań zawodowych w stosunku do pacjenta pediatrycznego 2) dobiera sposoby i zakres działań zawodowych w stosunku do pacjenta geriatrycznego 3) dopasowuje sposoby i zakres działań zawodowych do stanu klinicznego pacjenta dorosłego
5) charakteryzuje procesy patologiczne i objawy chorób	1) klasyfikuje choroby 2) opisuje etapy choroby 3) omawia znamiona śmierci 4) wymienia główne objawy chorób 5) opisuje objawy zatrzymania krążenia i zaburzeń oddychania 6) różnicuje objawy uszkodzenia mózgu i udaru mózgu 7) rozróżnia złamanie otwarte od zamkniętego 8) rozpoznaje objawy wstrząsu anafilaktycznego 9) opisuje rumień popromienny 10) odróżnia objawy niedosłuchu i urazu akustycznego
6) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) definiuje pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy 2) stosuje procedury dotyczące przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy 3) wskazuje działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji
7) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami skażonymi	1) omawia zasady aseptyki i antyseptyki oraz zasady bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi 2) używa środków dezynfekujących zgodnie z ich przeznaczeniem 3) wykonuje procedury z zakresu elektroradiologii z użyciem rękawiczek jednorazowych 4) przekazuje do utylizacji materiały rozszczepialne i materiały biologicznie skażone podczas realizacji procedur z zakresu elektroradiologii 5) opisuje czynniki ryzyka zakażeń, w tym szpitalnych oraz procedury postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń 6) rozpoznaje czynniki ryzyka zakażeń, w tym szpitalnych 7) omawia następstwa nieprzestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki oraz niewłaściwego postępowania z materiałami skażonymi 8) stosuje procedury postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń
8) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) rozpoznaje objawy przemocy 2) stosuje procedury dotyczące zjawiska przemocy
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń

	2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
10) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia, a także obszary promocji zdrowia i poziomy działań profilaktycznych	1) podaje definicję zdrowia i choroby 2) omawia wskaźniki zdrowia 3) opisuje funkcje promocji zdrowia 4) wymienia zasady profilaktyki zdrowia 5) omawia korzyści z profilaktycznych badań przesiewowych z zakresu elektroradiologii 6) określa sposoby promocji zdrowia wśród pacjentów i współpracowników 7) omawia elementy zdrowego stylu życia
11) komunikuje się z pacjentem lub jego rodziną lub opiekunem prawnym podczas realizacji świadczeń opieki zdrowotnej	1) weryfikuje dane osobowe pacjenta zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych 2) przeprowadza wywiad z pacjentem 3) omawia przygotowanie bliższe i dalsze pacjenta do poszczególnych procedur z zakresu elektroradiologii 4) przekazuje pacjentowi lub jego rodzinie lub opiekunom prawnym informacje dotyczące terminu i sposobu odebrania wyniku 5) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej 6) omawia zmiany psychiczne towarzyszące pogorszeniu lub utracie zdrowia
12) stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych	1) przestrzega regulaminów na stanowisku pracy (regulaminy pracowni, regulaminy stanowiskowe bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przeciwpożarowe i przeciwporażeniowe) 2) wymienia źródła przepisów prawa dotyczących ochrony radiologicznej 3) przestrzega przepisów prawa dotyczących stanowiska pracy 4) wykonuje działania dotyczące ochrony radiologicznej zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi prawa atomowego 5) stosuje zasady systemu zapewnienia jakości 6) opisuje uprawnienia zawodowe i obowiązki na stanowisku pracy
13) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem	1) omawia zadania zawodowe technika elektroradiologa w zespole wielodyscyplinarnym w diagnostyce obrazowej, elektromedycznej, medycynie nuklearnej i radioterapii 2) uczestniczy w procesie diagnostyczno-terapeutycznym podczas realizacji procedur z zakresu diagnostyki obrazowej, diagnostyki elektromedycznej, medycyny nuklearnej i radioterapii 3) przekazuje informacje dotyczące pacjenta w celu zapewnienia ciągłości opieki nad pacjentem ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zasad ochrony danych osobowych podczas realizacji procesu diagnostyczno-terapeutycznego

14) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) posługuje się sprzętem i oprogramowaniem komputerowym podczas realizacji zadań zawodowych z zakresu diagnostyki obrazowej, elektromedycznej, medycyny nuklearnej i radioterapii 2) korzysta z programów komputerowych do obróbki lub prezentacji badań i zabiegów z zakresu diagnostyki obrazowej, elektromedycznej, medycyny nuklearnej i radioterapii 3) obsługuje systemy informacyjne do rejestracji i przesyłania danych w placówce ochrony zdrowia
15) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.08.3. Wykonywanie badań z zakresu diagnostyki obrazowej (rentgenografia, rentgenoskopia, radiodiagnostyka stomatologiczna, mammografia, densytometria rentgenowska, tomografia komputerowa)	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia obrazy struktur anatomicznych poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka na obrazach radiologicznych	1) wskazuje poszczególne narządy na obrazach rentgenowskich i tomografii komputerowej 2) rozpoznaje obrazy poszczególnych narządów odwzorowanych w radiografii i tomografii komputerowej 3) opisuje położenie poszczególnych narządów na podstawie radiogramów i skanów tomografii komputerowej 4) określa topografię poszczególnych narządów głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej oraz miednicy na podstawie obrazów rentgenowskich i skanów tomografii komputerowej 5) rozróżnia na obrazach rentgenowskich i tomografii komputerowej elementy funkcjonalne układu: oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, szkieletowego, moczowego, rozrodczego
2) charakteryzuje zmiany patologiczne w strukturach organizmu człowieka na obrazach radiologicznych	1) rozpoznaje na obrazach rentgenowskich i skanach tomografii komputerowej patologie stanowiące bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia pacjenta 2) odróżnia obrazy prawidłowe od zmian patologicznych w strukturach organizmu człowieka na podstawie rentgenogramów, skanów tomografii komputerowej (np. związane z wiekiem) 3) określa topografię zmienionych patologicznie struktur organizmu człowieka na podstawie obrazów rentgenowskich i skanów tomografii komputerowej (np. złamania i zmiany nowotworowe) 4) wymienia symptomy stanów zagrożenia zdrowia i życia widoczne na rentgenogramach, skanach tomografii komputerowej
3) charakteryzuje właściwości i oddziaływanie promieniowania rentgenowskiego z materią	1) omawia właściwości promieniowania rentgenowskiego

	2) opisuje podstawowe zjawiska towarzyszące oddziaływaniu promieniowania jonizującego z materią 3) objaśnia skutki działania promieniowania jonizującego na organizmy żywe (genetyczne i somatyczne, stochastyczne i deterministyczne) 4) omawia zjawiska fizyczne zachodzące podczas wykonywania badań rentgenowskich 5) opisuje proces powstawania obrazu rentgenowskiego
4) charakteryzuje metody badań rentgenowskich	1) rozróżnia pojęcia z zakresu rentgenodiagnostyki 2) omawia metodykę badań rentgenodiagnostycznych 3) wymienia wskazania i przeciwwskazania do badań rentgenodiagnostycznych 4) opisuje przygotowanie bliższe i dalsze pacjenta do badań rentgenodiagnostycznych 5) omawia przebieg badań rentgenodiagnostycznych 6) analizuje ułożenia i projekcje podstawowe i uzupełniające, w tym przebieg promienia centralnego stosowane w rentgenodiagnostyce, w tym z użyciem środka kontrastowego 7) opisuje kolejne kroki procedur standardowych i ich modyfikacje w przypadkach niestandardowych, w tym wykorzystujące dożylne oraz dojelitowe środki cieniujące stosowane w tomografii komputerowej 8) dobiera środek cieniujący i jego ilość do kontrastowego badania rentgenowskiego i tomografii komputerowej oraz normy jego stosowania w przeliczeniu na wagę pacjenta 9) rozpoznaje efekty uboczne mogące powstać na skutek wykonania badań z użyciem środka cieniującego
5) stosuje zasady i środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w rentgenodiagnostyce	1) używa pojęć z zakresu ochrony radiologicznej 2) rozróżnia rodzaje dawek promieniowania 3) charakteryzuje zasady i metody ograniczenia narażenia na promieniowanie jonizujące ze źródeł zewnętrznych 4) wykorzystuje zasady ochrony radiologicznej w realizacji procedur rentgenodiagnostycznych 5) stosuje zasadę ALARA 6) rozróżnia sposoby i środki ochrony radiologicznej w rentgenodiagnostyce 7) dobiera środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w rentgenodiagnostyce 8) omawia zadania inspektora ochrony radiologicznej w pracowni rentgenodiagnostyki
6) charakteryzuje ogólną budowę i zasady działania sprzętu i aparatury diagnostycznej wykorzystywanej w rentgenodiagnostyce	1) omawia schematy budowy aparatury wykorzystywanej w rentgenodiagnostyce 2) analizuje zasady działania aparatury wykorzystywanej w rentgenodiagnostyce 3) wymienia materiały i sprzęt stosowany w poszczególnych badaniach z zakresu rentgenodiagnostyki
7) obsługuje aparaturę diagnostyczną i sprzęt wykorzystywany w rentgenodiagnostyce	1) użytkuje aparaturę wykorzystywaną w rentgenodiagnostyce

	2) dobiera materiały i sprzęt wykorzystywane do poszczególnych badań z zakresu rentgenodiagnostyki 3) wykorzystuje sprzęt komputerowy do uzyskania, przetwarzania, przekazywania i archiwizacji obrazów otrzymanych podczas rentgenodiagnostyki
8) zapewnia jakość w rentgenodiagnostyce	1) stosuje wymagania systemu zapewnienia jakości w rentgenografii, rentgenoskopii, w radiodiagnostyce stomatologicznej, mammografii, densytometrii rentgenowskiej, tomografii komputerowej 2) ocenia obrazy w rentgenodiagnostyce pod względem wymagań systemu zapewnienia jakości (przydatności diagnostycznej)
9) organizuje stanowisko pracy w rentgenodiagnostyce	1) przygotowuje stanowisko pracy w pracowni rentgenodiagnostyki 2) przestrzega ładu i porządku na stanowisku pracy w rentgenodiagnostyce
10) przygotowuje pacjenta do badań z zakresu rentgenodiagnostyki	1) opisuje przygotowanie dalsze pacjenta do badania z zakresu rentgenodiagnostyki 2) wyjaśnia pacjentowi sposób przygotowania bliższego do badania rentgenodiagnostycznego 3) informuje pacjenta o przebiegu badania rentgenodiagnostycznego
11) wykonuje badania z zakresu diagnostyki rentgenowskiej zgodnie ze skierowaniem lekarskim	1) dobiera projekcje zgodnie ze skierowaniem lekarskim i potrzebami diagnostycznymi 2) ustawia parametry ekspozycji do badań z zakresu diagnostyki rentgenowskiej 3) wykonuje badania rentgenowskie zgodnie z obowiązującymi procedurami wzorcowymi i standardami, w tym także z użyciem środków kontrastowych 4) opisuje przebieg procedur standardowych w tomografii komputerowej 5) wykonuje tomografię komputerową zgodnie ze skierowaniem, standardami i zaleceniami lekarza specjalisty w dziedzinie radiologii 6) omawia podstawowe ułożenia i projekcje stosowane w rentgenografii, radiologii stomatologicznej, mammografii, tomografii komputerowej 7) dobiera środek cieniujący do kontrastowego badania rentgenowskiego 8) omawia skutki uboczne związane z podaniem środka kontrastującego 9) dostosowuje sposób wykonania badania rentgenodiagnostycznego do sytuacji klinicznej 10) zapewnia techniczną poprawność badań rentgenodiagnostycznych 11) dokumentuje wielkość dawki pochłoniętej i warunki ekspozycji zgodnie z procedurami
12) przygotowuje obrazy badań rentgenodiagnostycznych do opisu przez lekarza	1) ocenia wartość techniczną i diagnostyczną obrazów w poszczególnych badaniach rentgenowskich 2) dokonuje obróbki technicznej badania (cyfrowej, analogowej)

	3) opracowuje dokumentację medyczną wykonanego badania rentgenodiagnostycznego 4) opracowuje dwu- i trójwymiarowe rekonstrukcje obrazu 5) przekazuje lekarzowi zapis badania do opisu
13) prowadzi dokumentację medyczną wykonanych badań z zakresu rentgenodiagnostyki	1) sporządza dokumentację medyczną związaną z wykonywanym badaniem z zakresu rentgenodiagnostyki, w tym tomografii komputerowej 2) archiwizuje dokumentację badań obrazowych 3) wykorzystuje bazę danych badań oraz pacjentów
MED.08.4. Współuczestniczenie w wykonywaniu badań i zabiegów z zakresu diagnostyki obrazowej (rezonansu magnetycznego, radiologii interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej)	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia obrazy struktur anatomicznych poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka na obrazach radiologicznych i rezonansu magnetycznego w zakresie kompetencji zawodowych	1) wskazuje poszczególne narządy na obrazach radiologicznych, rezonansu magnetycznego, scyntygraficznych 2) rozpoznaje obrazy poszczególnych narządów na radiogramach, skanach w rezonansie magnetycznym, scyntygramach 3) określa topografię poszczególnych narządów głowy i szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej oraz miednicy na podstawie radiogramów, skanów rezonansu magnetycznego, scyntygramów 4) rozróżnia na obrazach radiologicznych, rezonansu magnetycznego, scyntygraficznych elementy funkcjonalne układu: oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, szkieletowego, moczowego, rozrodczego
2) charakteryzuje zmiany patologiczne zagrażające życiu i zdrowiu człowieka na obrazach radiologicznych, rezonansu magnetycznego oraz w medycynie nuklearnej	1) rozpoznaje na obrazach radiologicznych, skanach rezonansu magnetycznego patologie stanowiące bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia pacjenta 2) określa topografię zmienionych patologicznie struktur organizmu człowieka na podstawie radiogramów, obrazów rezonansu magnetycznego, scyntygrafii
3) charakteryzuje właściwości i oddziaływanie z materią promieniowania jonizującego i pola magnetycznego	1) wymienia pierwiastki promieniotwórcze stosowane w medycynie nuklearnej 2) omawia wpływ promieniowania jonizującego i pola elektromagnetycznego na organizm człowieka 3) opisuje zjawiska, które wpływają na powstawanie obrazu radiologicznego 4) wymienia właściwości pola elektromagnetycznego wykorzystywane do wykonywania badań obrazowych
4) charakteryzuje metody badań i zabiegów z zakresu diagnostyki rezonansu magnetycznego, radiologii interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej	1) wymienia metody i techniki badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego 2) rozróżnia pojęcia z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego 3) wymienia wskazania i przeciwwskazania do badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej,

	interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego 4) opisuje przygotowanie bliższe i dalsze pacjenta do badań z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego 5) omawia metodykę standardowych procedur badań i zabiegów z zakresu: radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego
5) stosuje zasady i środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radiologii interwencyjnej i w medycynie nuklearnej	1) rozróżnia rodzaje dawek promieniowania 2) stosuje zasady ochrony radiologicznej 3) omawia środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radiologii interwencyjnej i medycynie nuklearnej 4) dobiera środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radiologii interwencyjnej i w medycynie nuklearnej 5) wykorzystuje mierniki promieniowania jonizującego 6) omawia zadania inspektora ochrony radiologicznej w pracowniach radiologii interwencyjnej i medycyny nuklearnej
6) charakteryzuje ogólną budowę i zasady działania sprzętu i aparatury diagnostycznej wykorzystywanej w radiologii naczyniowej i interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej i rezonansie magnetycznym	1) omawia schematy budowy aparatury wykorzystywanej w radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamice, medycynie nuklearnej i rezonansie magnetycznym 2) omawia zasady działania aparatury wykorzystywanej w radiologii zabiegowej, medycynie nuklearnej, rezonansie magnetycznym
7) obsługuje aparaturę diagnostyczną i sprzęt wykorzystywany w radiologii interwencyjnej, medycynie nuklearnej oraz w badaniach otrzymanych metodą rezonansu magnetycznego	1) obsługuje aparaturę wykorzystywaną w radiologii naczyniowej i interwencyjnej oraz hemodynamice, medycynie nuklearnej i rezonansie magnetycznym 2) dobiera materiały i sprzęt wykorzystywane do poszczególnych badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego 3) wykorzystuje sprzęt komputerowy do uzyskania, przetwarzania, przekazywania i archiwizacji obrazów otrzymanych podczas badań lub zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego
8) zapewnia jakość w radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej i w badaniach z wykorzystaniem rezonansu magnetycznego	1) stosuje wymagania systemu zapewnienia jakości w radiologii naczyniowej i interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej, rezonansie magnetycznym 2) ocenia obrazy w radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej, rezonansie magnetycznym pod względem wymagań systemu zapewnienia jakości
9) organizuje stanowisko pracy w radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej i rezonansie magnetycznym	1) przygotowuje stanowisko pracy w pracowni radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego

	2) przestrzega ładu i porządku na stanowisku pracy w radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamice, medycynie nuklearnej i rezonansie magnetycznym
10) przygotowuje pacjenta do badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego	1) opisuje przygotowanie dalsze pacjenta do badania lub zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego 2) wyjaśnia pacjentowi sposób przygotowania bliższego do badania lub zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej i rezonansu magnetycznego 3) informuje pacjenta o przebiegu badania lub zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego
11) wykonuje badania i zabiegi z zakresu medycyny nuklearnej zgodnie ze skierowaniem lekarskim	1) przeprowadza badania z medycyny nuklearnej zgodnie z procedurami wzorcowymi i ze zleceniem lekarza 2) dobiera radioizotop do badania lub zabiegu 3) omawia zalecenia dla pacjenta po wykonanym badaniu lub zabiegu z zastosowaniem radioizotopu 4) dostosowuje technikę badania lub zabiegu do sytuacji klinicznej pacjenta 5) zapewnia techniczną poprawność badań i zabiegów w medycynie nuklearnej
12) współuczestniczy w realizacji procedur diagnostyczno-terapeutycznych z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki	1) dobiera protokół badania lub zabiegu z zakresu radiologii interwencyjnej zgodnie ze skierowaniem lekarskim i zaleceniem lekarza specjalisty w dziedzinie radiologii lub innego specjalisty 2) wykonuje badania lub zabiegi z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki zgodnie z obowiązującymi procedurami wzorcowymi, standardami i kompetencjami zawodowymi 3) dobiera środek kontrastujący do badania i zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej i interwencyjnej 4) omawia skutki uboczne związane z podaniem środka kontrastującego 5) dostosowuje technikę badania do sytuacji klinicznej pacjenta 6) omawia zalecenia dla pacjenta po wykonanym badaniu lub zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki 7) zapewnia techniczną poprawność wykonania badań i zabiegów w radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamice
13) wykonuje badania metodą rezonansu magnetycznego	1) dobiera sekwencje zgodnie ze skierowaniem lekarskim i zaleceniami lekarza specjalisty w dziedzinie radiologii lub innego lekarza specjalisty 2) dobiera parametry pola magnetycznego zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty w dziedzinie radiologii lub innego lekarza specjalisty 3) wykonuje badania metodą rezonansu magnetycznego zgodnie z obowiązującymi

	proceduramі i standardami oraz zaleceniami lekarza 4) dobiera środek kontrastowy do badania rezonansem magnetycznym 5) omawia skutki uboczne związane z podaniem środka kontrastującego 6) dostosowuje technikę badania metodą rezonansu magnetycznego do sytuacji klinicznej pacjenta 7) zapewnia techniczną poprawność badania metodą rezonansu magnetycznego
14) uczestniczy w pracach zespołu diagnostyczno-terapeutycznego	1) podejmuje współpracę w zespole diagnostyczno-terapeutycznym podczas wykonywania badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej i hemodynamiki oraz w medycynie nuklearnej 2) omawia zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności technika elektroradiologa w zespole diagnostyczno-terapeutycznym
15) przygotowuje obrazy wykonanych badań i zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej oraz otrzymanych metodą rezonansu magnetycznego do opisu przez lekarza	1) ocenia wartość techniczną i diagnostyczną obrazów wykonanych badań i zabiegów 2) dokonuje cyfrowej obróbki badania 3) opracowuje dokumentację wykonanych badan i zabiegów 4) przekazuje zapis badania do opisu lekarzowi specjaliście w dziedzinie radiologii lub innemu lekarzowi specjaliście
16) prowadzi dokumentację medyczną wykonanych badań lub zabiegów z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego	1) sporządza dokumentację medyczną związaną z wykonywanym badaniem lub zabiegiem z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, medycyny nuklearnej, rezonansu magnetycznego 2) archiwizuje zapis badania lub zabiegu z zakresu radiologii naczyniowej, interwencyjnej, hemodynamiki, rezonansu magnetycznego oraz medycyny nuklearnej 3) wykorzystuje bazę danych badań oraz pacjentów zgodnie z prawem do realizacji procedur medycznych
MED.08.5. Wykonywanie badań elektromedycznych (elektrokardiografii, elektroencefalografii, elektromiografii, audiometrii, spirometrii, ultrasonografii, densytometrii ultrasonograficznej)	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje struktury anatomiczne i funkcjonowanie poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka na podstawie badań elektromedycznych	1) wskazuje struktury anatomiczne na obrazach ultrasonograficznych 2) rozróżnia narządy na obrazach ultrasonograficznych 3) omawia funkcjonowanie układu bodźcowo-przewodzącego serca na podstawie elektrokardiogramu 4) opisuje czynność bioelektryczną mózgu na podstawie elektroencefalogramu 5) opisuje sprawność narządu słuchu na podstawie audiogramu 6) analizuje funkcjonowanie układu oddechowego na podstawie spirogramu

	7) opisuje przewodnictwo nerwowe na podstawie elektromiogramu 8) opisuje gęstość kości na podstawie sensytogramu ultrasonograficznego
2) charakteryzuje w zapisie badań elektromedycznych patologiczne zmiany zagrażające zdrowiu i życiu człowieka	1) rozróżnia patologiczne struktury organizmu człowieka na podstawie obrazów ultrasonograficznych 2) rozpoznaje patologiczne zmiany w zapisie elektrokardiograficznym zagrażające bezpośrednio zdrowiu i życiu pacjenta (np. zawał pełnościenny, zawał niepełnościenny, częstoskurcz komorowy, trzepotanie komór, migotanie komór, zaburzenia rytmu serca) 3) rozpoznaje padaczkę w zapisie elektroencefalograficznym 4) odróżnia patologiczne zmiany w zapisie elektromiografii od artefaktów zgodnie z kompetencjami zawodowymi 5) wskazuje patologiczne zmiany w zapisie spirografii zgodnie z kompetencjami zawodowymi 6) rozpoznaje patologiczne zmiany na audiogramie (uraz akustyczny, niedosłuch, głuchota)
3) charakteryzuje zjawiska fizyczne stanowiące podstawę diagnostyki elektromedycznej	1) opisuje prawa i zjawiska fizyczne z zakresu elektryczności 2) opisuje procesy bioelektryczne zachodzące w organizmie człowieka 3) omawia zjawiska akustyczne i cechy fizyczne fal dźwiękowych
4) wykonuje zadania zawodowe z wykorzystaniem sprzętu i aparatury do diagnostyki elektromedycznej	1) przygotowuje aparaturę i sprzęt wykorzystywany w diagnostyce elektromedycznej 2) obsługuje aparaturę i sprzęt wykorzystywany w diagnostyce elektromedycznej 3) dobiera środki do wykonania badania elektromedycznego w zależności od skierowania lekarskiego i stanu pacjenta
5) organizuje stanowisko w pracowni diagnostyki elektromedycznej	1) przygotowuje stanowisko w pracowni diagnostyki elektromedycznej 2) przestrzega ładu i porządku na stanowisku pracy w pracowni diagnostyki elektromedycznej
6) przygotowuje pacjenta do badania elektromedycznego	1) opisuje przygotowanie dalsze pacjenta do badania elektromedycznego 2) wyjaśnia pacjentowi sposób przygotowania się bliższego do badania elektromedycznego 3) informuje pacjenta o przebiegu badania elektromedycznego
7) realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie diagnostyki elektromedycznej zgodnie ze skierowaniem lekarskim	1) wykonuje badania zgodnie ze skierowaniem lekarskim 2) współuczestniczy w wykonywaniu badania ultrasonograficznego zgodnie ze skierowaniem lekarskim
8) zapewnia jakość w diagnostyce elektromedycznej	1) ocenia wartość techniczną i diagnostyczną badań elektromedycznych 2) identyfikuje artefakty w zapisach badań elektromedycznych 3) eliminuje artefakty w zapisach badań elektromedycznych

	4) stosuje wymagania systemu zapewnienia jakości w diagnostyce elektromedycznej
9) prowadzi dokumentację medyczną wykonanych badań elektromedycznych	1) sporządza dokumentację medyczną wykonywanego badania elektromedycznego 2) przekazuje lekarzowi zapis badania do opisu 3) archiwizuje dokumentację badań elektromedycznych
MED.08.6. Wykonywanie radioterapii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości promieniowania jonizującego i jego oddziaływanie z materią	1) opisuje właściwości promieniowania jonizującego 2) rozróżnia typy promieniowania jonizującego stosowanego w radioterapii 3) opisuje oddziaływanie promieniowania jonizującego (fotonowego, cząsteczkowego) z materią 4) opisuje podstawowe zasady radiobiologii
2) charakteryzuje metody i techniki terapii zgodnie ze standardami w radioterapii	1) omawia stopnie zaawansowania nowotworów w systemie klasyfikacji TNM 2) rozróżnia metody i techniki radioterapii 3) omawia procedury i standardy wykonywania poszczególnych zabiegów stosowanych w radioterapii 4) opisuje techniki brachyterapii
3) chroni pacjenta przed niepożądanym napromienieniem za pomocą unieruchomienia oraz osłon lub modyfikatorów wykorzystywanych w radioterapii	1) rozróżnia rodzaje osłon i modyfikatorów wykorzystywanych w radioterapii 2) sporządza unieruchomienia oraz osłony lub modyfikatory potrzebne do przeprowadzenia radioterapii 3) stosuje unieruchomienia oraz osłony lub modyfikatory w radioterapii
4) stosuje zasady i środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radioterapii	1) omawia zasady ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radioterapii 2) rozróżnia środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radioterapii 3) dobiera środki ochrony radiologicznej pacjenta i personelu w radioterapii
5) wykonuje zadania zawodowe z wykorzystaniem sprzętu i aparatury stosowanej w procesie planowania leczenia promieniami i podczas radioterapii	1) dobiera sprzęt stosowany w procesie planowania leczenia promieniami i w radioterapii 2) obsługuje aparaturę stosowaną w procesie planowania leczenia promieniami i w radioterapii 3) wykorzystuje sprzęt komputerowy do archiwizacji radioterapii
6) przygotowuje stanowisko w pracowni radioterapii	1) dobiera sprzęt niezbędny do wykonania radioterapii 2) stosuje materiały niezbędne do wykonania radioterapii
7) uczestniczy w pracach zespołu diagnostyczno-terapeutycznego podczas planowania leczenia i wykonywania radioterapii	1) podejmuje współpracę w zespole diagnostyczno-terapeutycznym 2) omawia obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność technika elektroradiologa w zespole diagnostyczno-terapeutycznym podczas planowania leczenia i radioterapii

8) przygotowuje pacjenta do radioterapii oraz rozpoznaje odczyn popromienny	1) udziela pacjentowi informacji na temat metody, przebiegu, czasu i miejsca leczenia 2) opisuje odczyn popromienny 3) postępuje zgodnie z procedurą w przypadku rozpoznania odczynu popromiennego
9) realizuje napromienianie zgodnie ze zleceniem lekarskim i planem leczenia	1) pozycjonuje pacjenta do radioterapii 2) wykonuje napromienianie zgodnie ze skierowaniem lekarskim i planem leczenia
10) prowadzi dokumentację medyczną związaną z radioterapią	1) sporządza dokumentację medyczną po wykonanej radioterapii 2) archiwizuje dokumentację medyczną po wykonanej radioterapii
11) zapewnia jakość w radioterapii	1) omawia wymagania systemu zapewnienia jakości w radioterapii 2) stosuje wymagania systemu zapewnienia jakości w radioterapii
MED.08.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową).	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko,

zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję), b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, pacjentem w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych, b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e- mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, b) współdziała w grupie, c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się ze słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) pracuje z tekstem z tekstem w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy. 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.08.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) identyfikuje potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) omawia koncepcję mechanizmu działania systemu motywacji i piramidę potrzeb człowieka 2) rozróżnia potrzeby niższego rzędu i wyższego rzędu w piramidzie potrzeb człowieka 3) wyjaśnia znaczenie pojęć: empatia, asertywność, potrzeby człowieka 4) wymienia zagrożenia z powodu braku zaspokojenia potrzeb człowieka w procesie diagnostyczno-terapeutycznym
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 2) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 3) stosuje zwroty grzecznościowe w komunikacji z przełożonym, ze współpracownikami i z pacjentami 4) dobiera formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 5) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem prac
3) ponosi odpowiedzialność za realizację zleconych działań	1) wskazuje sposoby ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilno-prawnej 2) opisuje sposoby ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany związane z organizacją pracy i modernizacjami stanowiska pracy	1) wymienia obowiązkowe szkolenia wstępne, okresowe i bieżące 2) przystosowuje się do zmodernizowanych warunków pracy 3) aktualizuje wiedzę i umiejętności zawodowe niezbędne na zmodernizowanym stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) przewiduje sytuacje wywołujące stres na stanowisku pracy 2) rozpoznaje sytuacje wywołujące stres pacjentów 3) stosuje techniki relaksacji 4) niweluje u pacjentów uczucie niepewności związane z badaniem 5) określa skutki stresu 6) realizuje zadania zawodowe w sytuacji stresowej
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia instytucje prowadzące szkolenia dla elektroradiologów 2) uczestniczy w różnych formach doskonalenia zawodowego 3) podejmuje samokształcenie 4) krytycznie korzysta z zasobów portali medycznych w internecie
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) rozróżnia sygnały werbalne i niewerbalne w komunikacji interpersonalnej 2) rozróżnia metakomunikaty 3) jasno i precyzyjnie wyraża się w mowie i w piśmie 4) doskonali swoje umiejętności interpersonalne

8) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) rozróżnia pojęcia: współzawodnictwo, rywalizacja, konflikt 2) wymienia główne przyczyny konfliktów międzyludzkich 3) rozróżnia komunikaty typu: „ja" – „ty" 4) omawia znaczenie parafrazy usłyszanych komunikatów w komunikacji międzyludzkiej
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) identyfikuje problemy 2) omawia strategię rozwiązania problemu 3) określa etapy rozwiązania problemu
10) współpracuje w zespole	1) uwzględnia opinie i rozwiązania innych członków zespołu 2) modyfikuje działania w oparciu o wspólnie wypracowane stanowisko 3) rozwiązuje konflikty w zespole
MED.08.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań 2) planuje swoje działania w związku z realizacją zadania przydzielonego zespołowi diagnostyczno-terapeutycznemu
2) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) stosuje kryteria jakości realizowanych zadań 2) ocenia jakość wykonanych zadań według obowiązujących kryteriów
3) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy 2) wprowadza dostępne rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy
4) komunikuje się ze współpracownikami	1) stosuje formy interakcji wewnętrznej 2) słucha aktywnie argumentów i wyjaśnień współpracowników 3) asertywnie argumentuje swoje decyzje w rozmowach ze współpracownikami

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK ELEKTRORADIOLOG

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii

Pracownia anatomii i fizjologii człowieka wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu z oprogramowaniem biurowym, programami do nauki anatomii i fizjologii,
- drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4,
- projektor multimedialny,
- ekran projekcyjny, wizualizer cyfrowy,
- tablica szkolna biała suchościeralna,
- telewizor,
- modele i plansze anatomiczne,
- podręczniki anatomii opisowej, topograficznej i fizjologii.

Pracownia anatomii radiologicznej wyposażona w:

- negatoskopy lub stanowiska komputerowe z obrazami w formie zapisu cyfrowego,
- atlasy anatomii radiologicznej, podręczniki radiologii,
- zestawy zdjęć obrazujących badania: rentgenowskie, tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego, badań naczyniowych, mammografii, stomatologii,
- stanowiska komputerowe z oprogramowaniem do analizy badań obrazowych,
- modele i plansze anatomiczne, filmy dydaktyczne, atlasy anatomiczne,
- edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii.

Pracownia diagnostyki elektromedycznej ze stanowiskiem do elektrokardiografii wyposażona w:
- elektrokardiografy do badania spoczynkowego, komplety elektrod, przykładowe elektrokardiogramy,
- aparaty do mierzenia ciśnienia i stetoskopy,
- elektrody i krążki jednorazowego użytku,
- apteczkę pierwszej pomocy, materiały opatrunkowe i środki odkażające,
- wybrane elementy zestawu do reanimacji,
- tablice przedstawiające kryteria diagnostyczne,
- stanowisko komputerowe z oprogramowaniem do rejestracji pacjenta, dokumentowania badań i ich archiwizacji oraz oceny zapisu badań elektrokardiograficznych,
- algorytmy wykonywania badań elektrokardiograficznych podręczniki do elektrokardiografii z ćwiczeniami.

Pracownia rentgenografii wyposażona w:
- zestaw przepisów prawa dotyczących ochrony radiologicznej, instrukcja ramowa, przepisy prawa dotyczące prawa atomowego i zasad pracy w pracowniach rentgenowskich,
- aparat rentgenowski bez źródła promieniowania ze stołem diagnostycznym i statywem,
- aparat rentgenowski do diagnostyki stomatologicznej bez źródła promieniowania,
- kasety rentgenowskie standardowych formatów,
- osłony radiologiczne (fartuchy, półfartuchy i rękawice ołowiowe, osłony na gonady żeńskie i męskie, osłony na tarczycę i inne osłony),
- urządzenia unieruchamiające, negatoskopy,
- zestaw przeciwwstrząsowy,
- zestawy środków kontrastowych,
- zestawy do oznakowania zdjęć,
- stanowisko komputerowe z oprogramowaniem do rejestracji pacjenta dokumentowania badań i ich archiwizacji,
- algorytmy wykonywania badań rentgenowskich.

Pracownia diagnostyki elektromedycznej ze stanowiskiem do:
- spirometrii wyposażone w: spirometr z zestawem komputerowym lub przystawkę spirometryczną do aparatu EKG, ustniki jednorazowego użytku, rękawiczki jednorazowego użytku,
- densytometrii ultrasonograficznej wyposażone w: densytometr z zestawem komputerowym,
- audiometrii wyposażone w: drukarkę, krzesło lub leżankę dla pacjenta,
- elektroencefalografii wyposażone w: zestaw do elektroencefalografii.

Pracownia pierwszej pomocy wyposażona w:
- wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- środki opatrunkowe, apteczkę pierwszej pomocy.

Szkoła zapewnia uczniowi dostęp do następujących pracowni:
- pracownia rentgenografii,
- pracownia radiologii stomatologicznej,
- pracownia mammografii,
- pracownia tomografii komputerowej,
- pracownia radiodiagnostyki interwencyjnej (badania naczyniowe),

- pracownia hemodynamiki,
- pracownia densytometrii kośćca,
- pracownia medycyny nuklearnej (diagnostyki izotopowej),
- pracownia rezonansu magnetycznego,
- pracownia ultrasonografii,
- pracownia spirometrii,
- pracownia elektrokardiografii,
- pracownia badań wysiłkowych,
- pracownia echokardiografii,
- pracownia elektroencefalografii,
- pracownia elektromiografii,
- pracownia ultrasonografii,
- pracownia audiologii,
- pracownia radioterapii (planowania leczenia, teleradioterapii, brachyterapii).

W pracowniach, do których szkoła zapewnia dostęp, znajdujących się na terenie placówek ochrony zdrowia w szpitalach, przychodniach, oddziałach i innych komórkach organizacyjnych podmiotów leczniczych może jednocześnie przypadać nie więcej niż czterech uczniów na pracownię oraz nie więcej niż dwóch uczniów na jedno stanowisko.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: szpitale, przychodnie, oddziały i inne komórki organizacyjne podmiotów leczniczych, w których znajdują się następujące pracownie: radiodiagnostyki (rentgenografii, radiologii stomatologicznej, mammografii, densytometrii kośćca) tomografii komputerowej lub rezonansu magnetycznego, badań naczyniowych lub radiodiagnostyki interwencyjnej lub hemodynamiki, medycyny nuklearnej, diagnostyki elektromedycznej (ultrasonografii, spirometrii, elektrokardiografii, badań wysiłkowych, echokardiografii, elektroencefalografii, elektromiografii, audiologii) oraz radioterapii.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.08. Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.08.2. Podstawy elektroradiologii	192
MED.08.3 Wykonywanie badań z zakresu diagnostyki obrazowej (rentgenografia, rentgenoskopia, radiodiagnostyka stomatologiczna, mammografia, densytometria rentgenowska, tomografia komputerowa)	704
MED.08.4. Współuczestniczenie w wykonywaniu badań i zabiegów z zakresu diagnostyki obrazowej (rezonansu magnetycznego, radiologii interwencyjnej i hemodynamiki, medycyny nuklearnej)	288
MED.08.5. Wykonywanie badań elektromedycznych (elektrokardiografii, elektroencefalografii, elektromiografii, audiometrii, spirometrii, ultrasonografii, densytometrii ultrasonograficznej)	256
MED.08.6. Wykonywanie radioterapii	256
MED.08.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1792
MED.08.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.08.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK FARMACEUTYCZNY 321301

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.09. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik farmaceutyczny powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.09. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa:
1) sporządzania i wytwarzania produktów leczniczych, suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, sporządzania preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, do żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, wytwarzania płynów infuzyjnych, przygotowywania roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej oraz przygotowywania leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z przepisów obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
2) prowadzenia obrotu produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu aptecznego i pozaaptecznego na podstawie przepisów prawa zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z przepisów prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
3) współuczestniczenia w analizach produktów leczniczych i wyrobów medycznych w laboratoriach zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z przepisów prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.09. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.09. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa	
MED.09.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią: a) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód środowisku b) określa warunki pracy dostosowane do możliwości psychofizycznych człowieka	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) opisuje metody utylizacji substancji chemicznych i leków, które zapobiegają zanieczyszczeniom środowiska 3) wyjaśnia zasady ergonomii
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

	2) opisuje skutki nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy ze szczególnym uwzględnieniem środków biobójczych i cytotoksycznych oraz określa sposoby przeciwdziałania czynnikom szkodliwym i zagrożeniom	1) wymienia czynniki szkodliwe i zagrożenia dla zdrowia człowieka w środowisku pracy 2) wymienia substancje silnie działające stosowane w recepturze aptecznej 3) opisuje zagrożenia podczas pracy z substancjami silnie działającymi 4) opisuje konsekwencje oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka, np. substancji cytotoksycznych, biobójczych i innych substancji niebezpiecznych 5) opisuje sposoby postępowania w przypadku zagrożenia zdrowia i życia w wyniku kontaktu z substancją niebezpieczną
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wykonuje zadania zawodowe z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy 2) przestrzega zasad ochrony przeciwpożarowej w miejscu pracy 3) wymienia środki gaśnicze stosowane w aptece i przemyśle farmaceutycznym 4) dokonuje utylizacji odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) wymienia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej 2) opisuje zasady stosowania ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.09.2. Podstawy zawodu technik farmaceutyczny	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) wymienia przepisy prawa regulujące wykonywanie zawodu 2) omawia uprawnienia technika farmaceutycznego wynikające z przepisów prawa 3) opisuje zasady etyki zawodowej
2) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) wymienia i omawia budowę i funkcje narządów organizmu ludzkiego

	2) omawia działanie poszczególnych układów organizmu człowieka 3) posługuje się terminologią z zakresu fizjologii, anatomii człowieka w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań zawodowych
3) charakteryzuje zasady prawidłowego odżywiania	1) opisuje zasady prawidłowego odżywiania 2) wymienia choroby związane z nieprawidłowym odżywianiem
4) wymienia podstawowe mechanizmy powstawania chorób, w szczególności chorób cywilizacyjnych	1) wymienia procesy patologiczne towarzyszące powstawaniu chorób, w szczególności chorób cywilizacyjnych 2) opisuje obraz kliniczny poszczególnych chorób cywilizacyjnych
5) charakteryzuje podstawowe pojęcia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki	1) definiuje pojęcia: zdrowie, promocja zdrowia, profilaktyka 2) opisuje obszary oddziałujące na zdrowie według Marca Lalonde'a 3) wymienia działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki
6) przestrzega zasad w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz rozróżnia sposoby postępowania z materiałami biologicznie skażonymi i radiofarmaceutykami	1) uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki oraz bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi, materiałami skażonymi, substancjami niebezpiecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem środków biobójczych, substancji cytotoksycznych i radiofarmaceutyków 2) omawia zasady aseptyki i antyseptyki oraz bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi 3) omawia czynniki ryzyka zakażeń, w tym szpitalnych 4) omawia procedury postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń 5) wskazuje źródła procedur i zasad postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń 6) stosuje procedury postępowania w sytuacji wystąpienia zakażeń 7) wymienia źródła klasyfikujące substancje jako niebezpieczne i cytotoksyczne
7) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
8) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.09.3. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych i preparatów leczniczych na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia surowce farmaceutyczne i metody pozyskiwania surowców farmaceutycznych	1) określa pochodzenie surowca farmaceutycznego

	2) opisuje sposoby pozyskiwania surowców farmaceutycznych 3) stosuje polskie, łacińskie i międzynarodowe nazewnictwo surowców farmaceutycznych 4) używa synonimowych nazw surowców farmaceutycznych
2) rozróżnia substancje czynne od substancji pomocniczych i wykorzystuje substancje stosowane do sporządzania poszczególnych postaci leku	1) objaśnia różnice między substancją czynną a substancją pomocniczą 2) opisuje wymagania stawiane substancjom pomocniczym 3) stosuje substancje pomocnicze do sporządzania poszczególnych postaci leku 4) stosuje metody obliczania ilości substancji potrzebnych do sporządzania postaci leku recepturowego
3) charakteryzuje postacie leków recepturowych i leków aptecznych	1) rozróżnia poszczególne postacie leków recepturowych i leków aptecznych 2) określa warunki przechowywania leków recepturowych i leków aptecznych 3) opisuje postacie leków sporządzanych w aptece: roztwory, mieszanki, zawiesiny, emulsje, maści, proszki, czopki, gałki, krople do użytku wewnętrznego i zewnętrznego, krople do oczu 4) opisuje postacie leków recepturowych pod względem właściwości fizykochemicznych i zastosowanej drogi podania 5) opisuje postacie leków aptecznych pod względem właściwości fizykochemicznych i zastosowanej drogi podania
4) omawia zasady sporządzania leku recepturowego i leku aptecznego	1) odczytuje zapis na recepcie lekarskiej w aspekcie sporządzania leku recepturowego 2) interpretuje zapis na recepcie lekarskiej w celu sporządzenia leku recepturowego 3) odczytuje przepis farmakopealny w aspekcie sporządzania leku aptecznego 4) interpretuje przepis farmakopealny w celu poprawnego wykonania leku aptecznego 5) sprawdza receptę pod względem formalnym identyfikuje niezgodność recepturową 6) opisuje niezgodności fizyczne w każdej z postaci leku 7) opisuje niezgodności chemiczne w każdej z postaci leku 8) stosuje techniki zapobiegania niezgodnościom recepturowym
5) ocenia prawidłowość zapisu ilości składników, dla których określono dawki i stężenia maksymalne	1) oblicza stężenia składników leku 2) oblicza dawki składników leku 3) analizuje ilość składników, dla których określono dawki i stężenia maksymalne
6) ustala ilość surowców farmaceutycznych potrzebnych do sporządzania leku recepturowego i leku aptecznego	1) stosuje metody obliczeniowe w celu ustalenia ilości surowców farmaceutycznych potrzebnych do sporządzania leku recepturowego lub leku aptecznego 2) oblicza ilość surowców farmaceutycznych potrzebnych do sporządzania leku recepturowego 3) oblicza ilość surowców farmaceutycznych potrzebnych do sporządzania leku aptecznego

7) planuje przebieg prac związanych ze sporządzaniem leku aptecznego i leku recepturowego	1) wymienia podstawowe zasady organizacji pracy w oparciu o system jakości 2) opisuje metody sporządzania leku aptecznego do zapisanej postaci leku 3) omawia warunki sporządzania leku recepturowego do zapisanej postaci leku 4) stosuje właściwą metodę sporządzania leku recepturowego 5) stosuje odpowiednią aparaturę i urządzenia niezbędne do sporządzania przepisanej postaci leku 6) rozróżnia sprzęt stosowany do sporządzania określonej postaci leku 7) opisuje podstawowe procesy w trakcie wykonywania leku 8) podaje przykłady dokumentowania procesów w trakcie wykonywania leków
8) sporządza postacie leków recepturowych i leków aptecznych zgodnie z uprawnieniami zawodowymi: a) przestrzega zasad aseptyki i ochrony indywidualnej podczas sporządzania leków b) wykonuje czynności pomocnicze podczas przygotowywania leku cytotoksycznego, radiofarmaceutycznego oraz przygotowywania mieszaniny żywieniowej dożylnej	1) korzysta z aktualnej Farmakopei Polskiej i zasad Dobrej Praktyki Wytwarzania w celu sporządzania leku recepturowego i leku aptecznego 2) sporządza lek recepturowy zalecony przez lekarza 3) sporządza lek apteczny zgodnie ze specyfikacją farmakopealną 4) dobiera rodzaj opakowania do sporządzanej postaci leku 5) pakuje sporządzony lek 6) wykonuje etykietowanie opakowań 7) przygotowuje sprzęt do sporządzenia produktów leczniczych oraz preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, do żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, wytwarzania płynów infuzyjnych, przygotowywania roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej oraz przygotowywania leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych 8) przygotowuje pomieszczenie do sporządzenia produktów leczniczych oraz preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, do żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, wytwarzania płynów infuzyjnych, przygotowywania roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej oraz przygotowywania leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych 9) omawia zasady wykonywania czynności pomocniczych przy sporządzaniu produktów leczniczych oraz preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, do żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, wytwarzaniu płynów infuzyjnych, przygotowywaniu roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej oraz przygotowywaniu leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych
9) prowadzi dokumentację dotyczącą sporządzanych leków recepturowych i aptecznych	1) wypełnia niezbędną dokumentację dotyczącą sporządzanych leków recepturowych i aptecznych 2) omawia dokumentację dotyczącą leków sporządzanych w aptece

10) omawia zadania technika farmaceutycznego w procesie sporządzania i wytwarzania produktów leczniczych oraz sporządzania preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, do żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, wytwarzania płynów infuzyjnych, przygotowywania roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej oraz przygotowywania leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych	1) omawia kolejność wykonania poszczególnych etapów technologicznych w procesie sporządzania leku recepturowego i leku aptecznego oraz w produkcji przemysłowej 2) dobiera aparaturę potrzebną do zadanego procesu technologicznego 3) przygotowuje się do sporządzenia leku recepturowego i leku aptecznego 4) przygotowuje się do sporządzenia jałowego leku recepturowego i leku aptecznego 5) przygotowuje sprzęt do sporządzenia leku recepturowego, leku aptecznego oraz jałowego leku recepturowego i jałowego leku aptecznego 6) przygotowuje pomieszczenie do sporządzenia leku recepturowego i leku aptecznego 7) omawia zasady przygotowania pomieszczenia do sporządzenia mieszaniny żywieniowej oraz leku cytotoksycznego 8) przygotowuje pomieszczenie do sporządzenia jałowego leku recepturowego i jałowego leku aptecznego 9) omawia wykonywanie czynności pomocniczych podczas sporządzania i wykonywania preparatów leczniczych do żywienia pozajelitowego, żywienia dojelitowego, produktów radiofarmaceutycznych, 10) omawia wykonywanie czynności pomocniczych przy wytwarzaniu płynów infuzyjnych oraz przygotowywaniu leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych 11) omawia wykonywanie czynności pomocniczych przy przygotowywaniu roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej
11) obsługuje aparaturę, urządzenia i sprzęt wykorzystywany w aptece oraz przemyśle farmaceutycznym	1) dobiera aparaturę do procesów technologicznych 2) stosuje aparaturę, urządzenia i sprzęt wykorzystywany w aptece oraz przemyśle farmaceutycznym zgodnie z instrukcją obsługi urządzeń używanych w aptece i przemyśle farmaceutycznym 3) zabezpiecza urządzenia po zakończonym procesie technologicznym
MED.09.4. Współuczestniczenie w analizie produktów leczniczych i wyrobów medycznych w laboratoriach na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) prowadzi analizę substancji roślinnych i przetworów roślinnych wykorzystywanych w lecznictwie	1) wymienia metody badań surowców roślinnych i ich przetworów 2) wykonuje badania surowców roślinnych i ich przetworów zgodnie z wymaganiami farmakopealnymi
2) omawia zasady analizy jakości sporządzanych leków w aptece	1) opisuje metody badań analitycznych 2) opisuje metody badań instrumentalnych 3) dobiera metody badania odpowiednie do sporządzanych postaci leku recepturowego i leku aptecznego 4) wykonuje badania leków recepturowych i aptecznych zalecane przez Farmakopeę Polską 5) wykonuje analizę ilościową i jakościową leku recepturowego i leku aptecznego

	6) omawia wyniki badań leków recepturowych i leków aptecznych
3) omawia teoretyczne podstawy analizy chemicznej	1) opisuje cele, zadania i metody analizy chemicznej 2) wyjaśnia podstawowe pojęcia i prawa chemiczne 3) opisuje zagadnienia analizy jakościowej, ilościowej i instrumentalnej 4) podaje metody rozdziału mieszanin chemicznych
4) posługuje się Farmakopeą Polską, normami i instrukcjami	1) omawia zasady tworzenia nazw substancji leczniczych i odczynników 2) posługuje się monografiami ogólnymi i szczegółowymi 3) omawia układ Farmakopei Polskiej i wiadomości w niej zawarte, w szczególności o odczynnikach i odczynnikach w postaci roztworów, roztworów mianowanych i roztworów buforowych
5) przeprowadza badania zawartości substancji i produktów leczniczych	1) przeprowadza oznaczenie zawartości substancji w badanej próbie metodami miareczkowymi 2) przeprowadza oznaczenie zawartości substancji w badanej próbie metodami instrumentalnymi
6) dokonuje rozdziału substancji złożonych	1) wymienia metody rozdziału mieszanin chemicznych – dekantacja, sączenie, wirowanie, krystalizacja, adsorpcja, destylacja, sublimacja, ekstrakcja, chromatografia 2) rozdziela mieszaniny chemiczne stosując różne metody rozdziału
7) przeprowadza badania fizykochemiczne różnych postaci leków	1) wymienia rodzaje badań fizykochemicznych podawanych w Farmakopei Polskiej – oznaczanie temperatury topnienia i krzepnięcia, gęstości, rozpuszczalności, lepkości, pH 2) przeprowadza wybrane badania fizykochemiczne
8) przeprowadza badanie dostępności farmaceutycznej substancji czynnej z różnych postaci leku	1) omawia metody badania dostępności farmaceutycznej różnych postaci produktów leczniczych 2) przeprowadza badania dostępności farmaceutycznej dla tabletek, zawiesin, maści 3) sporządza dokumentację laboratoryjną 4) wykonuje podstawowe obliczenia chemiczne 5) wykonuje obliczenia z zakresu analizy ilościowej 6) charakteryzuje i interpretuje błędy analityczne 7) stosuje zasady dobrej praktyki laboratoryjnej i kontroli produktów leczniczych i wyrobów medycznych
9) omawia nieprawidłowości mogące świadczyć o sfałszowaniu substancji leczniczych, surowców farmaceutycznych i produktów leczniczych	1) wskazuje w Farmakopei Polskiej informacje dotyczące wymagań jakościowych i ilościowych substancji leczniczych, surowców farmaceutycznych i produktów leczniczych 2) omawia wnioski z przeprowadzonych analiz i wskazuje nieprawidłowości w wynikach analiz
10) omawia programy komputerowe i narzędzia informatyczne wspomagające wykonywanie uprawnionych zadań w laboratorium	1) wykorzystuje dostępne oprogramowanie komputerowe do przeprowadzania analiz i rejestrowania wyników 2) wykorzystuje techniki informatyczne do przetwarzania i przesyłu danych związanych z kontrolą laboratoryjną
MED.09.5. Zaopatrywanie w wyroby medyczne, suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz produkty kosmetyczne na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji

Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje wyroby medyczne do zaopatrzenia indywidualnego	1) wskazuje różnice między wyrobami medycznymi a innymi typami produktów, takimi jak: produkty lecznicze, kosmetyczne, suplementy diety, środki spożywcze i biobójcze 2) wskazuje rodzaje wyrobów medycznych (wyroby medyczne na zamówienie, wyroby medyczne do diagnostyki in vitro, zestawy zabiegowe) oraz klasy wyrobów medycznych 3) dokonuje kategoryzacji wyrobów medycznych do zaopatrzenia indywidualnego i omawia kategorie wyrobów medycznych 4) przedstawia przykładowe wyroby medyczne w ramach grup kategoryzacyjnych z uwzględnieniem rodzajów i materiałów
2) dobiera wyroby medyczne do potrzeb pacjenta	1) sprawdza oznakowanie wyrobu medycznego 2) wskazuje dokumentację, która musi być dołączona do wyrobu medycznego 3) rozróżnia prawidłowe i nieprawidłowe oznakowanie lub instrukcje używania wyrobu 4) omawia zasady dopasowywania wyrobów medycznych do ciała pacjenta ze względu na kategorie i grupy produktowe 5) dobiera wyroby medyczne w grupach produktowych
3) rozróżnia rodzaje produktów kosmetycznych oraz określa ich zastosowanie	1) opisuje rodzaje produktów kosmetycznych 2) opisuje produkty kosmetyczne do higieny i pielęgnacji twarzy 3) opisuje produkty kosmetyczne do higieny i pielęgnacji ciała 4) opisuje produkty kosmetyczne do higieny i pielęgnacji włosów 5) opisuje produkty kosmetyczne do higieny intymnej
4) dobiera środki kosmetyczne dla pacjenta	1) dobiera środki kosmetyczne na podstawie informacji uzyskanych od pacjenta na temat stosowanych środków kosmetycznych, suplementów diety, ziół
5) omawia suplementy diety	1) omawia rodzaje suplementów diety 2) opisuje przepisy dopuszczające do obrotu suplementy diety na terenie Rzeczypospolitej Polskiej 3) wymienia zagrożenia związane z nadużywaniem suplementów diety
6) udziela informacji w zakresie stosowania roślin leczniczych i przetworów roślinnych	1) wymienia surowce roślinne stosowane w lecznictwie 2) omawia metody pozyskiwania surowców roślinnych 3) wymienia grupy substancji czynnych zawartych w surowcach roślinnych 4) wymienia preparaty roślinne stosowane w poszczególnych jednostkach chorobowych 5) opisuje działanie roślin leczniczych, leków roślinnych oraz mieszanek ziołowych 6) określa działanie poszczególnych substancji czynnych zawartych w surowcach roślinnych
MED.09.6. Prowadzenie obrotu produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi w aptekach, punktach aptecznych oraz placówkach obrotu pozaaptecznego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się terminologią w związku z wykonywaniem zadań zawodowych	1) rozróżnia substancje czynne ze względu na siłę i mechanizm działania 2) rozróżnia substancje czynne ze względu na przynależność do grupy farmakologicznej 3) rozróżnia i stosuje nazwy polskie i łacińskie substancji czynnych zawartych w preparatach leczniczych
2) identyfikuje grupy leków	1) opisuje grupy leków ze względu na właściwości farmakologiczne i podział ATC (klasyfikacja anatomiczno-terapeutyczno-chemiczna) 2) wymienia grupy leków ze względu na mechanizm ich działania
3) opisuje informacje o leku zawarte w ulotce	1) wymienia informacje o leku zawarte w ulotce 2) omawia informacje o leku zawarte w ulotce – w odniesieniu do leków, które technik farmaceutyczny może wydawać zgodnie z przepisami prawa
4) charakteryzuje postacie produktów leczniczych	1) korzysta z Urzędowego Wykazu Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wykazu leków refundowanych 2) opisuje postacie produktów leczniczych w szczególności do: a) stosowania doustnego b) stosowania miejscowego c) stosowania doodbytniczego d) stosowania dopochwowego
5) przygotowuje zamówienia produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz pozostałych produktów dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów prawa	1) przygotowuje zamówienia produktów leczniczych OTC (over-the-counter drugs) i wyrobów medycznych 2) przygotowuje zamówienia produktów kosmetycznych i suplementów diety
6) przestrzega zasad przyjmowania i magazynowania produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz pozostałych produktów dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów prawa	1) wyjaśnia znaczenie serii w kontekście przechowywania produktów leczniczych 2) wyjaśnia znaczenie terminu ważności w kontekście przechowywania produktów leczniczych 3) przyjmuje produkty lecznicze i wyroby medyczne oraz pozostałe produkty dopuszczone do obrotu na podstawie przepisów prawa, uwzględniając ich postać, skład i właściwości zgodnie z zaleceniami wytwórcy i inspekcji farmaceutycznej 4) opisuje zasady magazynowania produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz pozostałych produktów dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów prawa, uwzględniając ich postać, skład i właściwości zgodnie z zaleceniami wytwórcy i inspekcji farmaceutycznej
7) ocenia zmiany zachodzące w produktach leczniczych i pozostałych produktach dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów prawa podczas ich przechowywania	1) ocenia organoleptycznie zmiany zachodzące w produktach leczniczych i pozostałych produktach dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów prawa podczas ich przechowywania 2) opisuje procedury postępowania z przeterminowanym produktem leczniczym
8) stosuje przepisy prawa dotyczące wydawania produktów leczniczych i pozostałych produktów dopuszczonych do obrotu na	1) wymienia rodzaje i przeznaczenie dokumentów uprawniających do wydania poszczególnych produktów z apteki

podstawie przepisów prawa zgodnie z uprawnieniami zawodowymi	2) wyjaśnia zasady wystawiania i realizacji recept, zapotrzebowań oraz zleceń na środki zaopatrzenia medycznego
9) wydaje produkty lecznicze i wyroby medyczne oraz inne produkty dostępne w aptece zgodnie z uprawnieniami zawodowymi	1) wydaje produkty lecznicze i wyroby medyczne zgodnie z uprawnieniami zawodowymi określonymi w przepisach prawa 2) przestrzega przepisów prawa oraz uprawnień zawodowych podczas wydawania produktów leczniczych i produktów dostępnych w aptece
10) udziela informacji o produktach leczniczych i innych produktach dopuszczonych do obrotu w zakresie wynikającym z ulotki zgodnie z uprawnieniami zawodowymi określonymi w przepisach dotyczących prawa farmaceutycznego	1) udziela informacji o produktach leczniczych OTC, wyrobach kosmetycznych, wyrobach medycznych i suplementach diety 2) wymienia możliwe działania niepożądane określone w ulotce załączonej do produktu leczniczego 3) wymienia działanie produktów leczniczych 4) opisuje warunki przechowywania wydawanych produktów leczniczych 5) opisuje sposób użycia wydawanych produktów leczniczych
11) przestrzega zasad wstrzymywania, wycofywania oraz ponownego dopuszczania do obrotu produktów leczniczych	1) stosuje zasady postępowania w przypadku wstrzymywania w obrocie produktów leczniczych 2) stosuje zasady postępowania w przypadku wycofania z obrotu produktów leczniczych 3) stosuje zasady postępowania w przypadku ponownego dopuszczania do obrotu produktów leczniczych
12) przestrzega zasad postępowania reklamacyjnego	1) przyjmuje reklamowany produkt 2) dokonuje zgłoszenia reklamacji 3) monitoruje przebieg postępowania reklamacyjnego
13) wypełnia dokumentację aptieczną	1) wypełnia dokumentację związaną ze sporządzanym lekiem recepturowym 2) wypełnia dokumentację związaną ze sporządzanym lekiem aptecznym
14) stosuje różne metody przeprowadzania inwentaryzacji	1) rozróżnia rodzaje inwentaryzacji 2) rozróżnia etapy inwentaryzacji 3) sporządza dokumentację przebiegu inwentaryzacji
15) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) posługuje się aptecznym oprogramowaniem komputerowym podczas realizacji zadań zawodowych 2) wykorzystuje techniki informatyczne do szybkiego przesyłu danych
MED.09.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych

d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach)

	oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.09.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) identyfikuje naturalne potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) omawia pojęcie potrzeb indywidualnych i potrzeb społecznych 2) wyjaśnia znaczenie pojęcia: empatia i asertywność
2) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) omawia pojęcie wysokiej jakości usług 2) opisuje znaczenie empatii w procesie świadczenia usług 3) opisuje wpływ kompetencji zawodowych na jakość świadczonych usług
3) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) opisuje zasady etyki w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami 2) stosuje zasady kultury osobistej w kontaktach z klientem 3) opisuje zasady i procedury obowiązujące na zajmowany stanowisku 4) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) opisuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) podaje przykłady naruszania norm i procedur postępowania
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany związane z organizacją pracy i modernizacjami stanowiska pracy	1) korzysta ze szkoleń w miejscu pracy 2) przystosowuje się do zmodernizowanych warunków pracy 3) aktualizuje wiedzę i umiejętności zawodowe
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) opisuje pojęcie stresu 2) opisuje typy reakcji na stres 3) opisuje metody radzenia sobie ze stresem
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) podaje źródła aktualnych informacji prawnych, zawodowych i naukowych, którymi posługuje się w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
8) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) jasno i precyzyjnie wyraża się w mowie i w piśmie

	2) rozwiązuje problemy przez nawiązanie kontaktu ze współpracownikami 3) doskonali swoje zdolności interpersonalne
9) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) definiuje pojęcie konfliktu 2) wymienia pozytywne i negatywne skutki konfliktu 3) opisuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z odbiorcami usług i współpracownikami
10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

MED.09.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) planuje pracę zespołu 2) dokonuje analizy przydzielonych zadań 3) monitoruje realizację zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) mobilizuje współpracowników do wykonywania zadań 3) wydaje dyspozycje osobom realizującym poszczególne zadania 4) ocenia proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania zadań	1) ustala kryteria jakości realizowanych zadań 2) ocenia jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 3) udziela informacji zwrotnej odnośnie oceny wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych w celu poprawy warunków i jakości pracy 2) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy 3) proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK FARMACEUTYCZNY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.09. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa

Pracownia technologii postaci leku (dla grupy ośmiu uczniów) wyposażona w:

- szafy na surowce farmaceutyczne,
- biblioteczkę wyposażoną w aktualną Farmakopeę Polską, Urzędowy Wykaz Produktów Leczniczych, instrukcje, regulaminy, zestaw przepisów prawa dotyczący farmacji, receptariusze, książki, czasopisma, stanowiska przy stołach recepturowych (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowiska do sporządzania leku jałowego, wyposażone w lożę z laminarnym nawiewem jałowego powietrza,
- stoły recepturowe z szafkami do przechowywania niezbędnego sprzętu lub szafy półkami na substancje (jedno stanowisko dla trzech uczniów),
- zlewy kwasoodporne i zasadoodporne,
- zestaw sit farmakopealnych,
- wagi apteczne proszkowe z dokładnością do 0,001 g i do odważania płynów z dokładnością do 0,01 g (jeden komplet na jedno stanowisko) lub wagę wielozakresową (jedna waga na stanowisko),
- areometry,
- łaźnię wodną,
- butle lub pojemniki z wodą do receptury,
- lodówki,
- mikser recepturowy do sporządzania maści i masy czopkowej (jeden dla sześciu uczniów),
- kapsułkarkę ręczną,
- formy do czopków i globulek,
- sterylizator powietrzny (suszarkę) i autoklaw,
- opakowania do sterylizacji,
- opakowania do sporządzonych leków (butelki z zamknięciem, słoiki, pudełka do maści i do czopków, kapsułki do proszków dozowanych, torebki apteczne (papierowe) – białe i pomarańczowe),
- prasę do wytłaczania czopków,
- surowce farmaceutyczne (substancje lecznicze i pomocnicze) oraz leki gotowe wykorzystywane w recepturze,
- sygnatury, naklejki z poleceniami,
- sprzęt szklany (zlewki, lejki, bagietki, butelki ze szkła oranżowego),
- sprzęt porcelanowy (moździerze, pistle, parownice),
- sprzęt metalowy (łyżki, szpatułki),
- sprzęt z tworzyw sztucznych (łyżki, zakraplacze, nakrętki, zestawy do sączenia kropli i płynów do oczu, karty celuloidowe), w ilości gwarantującej indywidualne sporządzanie leków,
- aparaturę i sprzęt służący do nauczania w warunkach symulowanych czynności pomocniczych przy:
  - sporządzaniu leków do żywienia pozajelitowego,
  - sporządzaniu leków do żywienia dojelitowego,
  - przygotowywaniu leków cytostatycznych,
  - sporządzaniu produktów radiofarmaceutycznych,
  - przygotowywaniu roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej,
  - wytwarzaniu płynów infuzyjnych,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu.

Pracownia farmakognozji (dla grupy ośmiu uczniów) wyposażona w:
- szafy na substancje roślinne,
- biblioteczkę zawierającą instrukcje do ćwiczeń, książki i czasopisma,
- stanowisko do pracy z mikroskopem (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do badania mieszanek ziołowych,
- stanowisko do badań fitochemicznych,
- stoły laboratoryjne i szafki na sprzęt,
- sprzęt do analizy chromatograficznej: komory chromatograficzne do chromatografii cienkowarstwowej (TLC), płytki do chromatografii cienkowarstwowej (TLC),
- sprzęt do sporządzania i badania wyciągów z surowców: kolby stożkowe, lejki, pipety, mikropipety,
- sprzęt do identyfikacji roślinnych surowców leczniczych: mikroskopy optyczne, szkiełka do badań mikroskopowych i szkiełka zegarkowe,
- materiały i surowce do identyfikowania surowców zielarskich: surowce roślinne suche (pocięte i sproszkowane),

- odczynniki chemiczne do wykonania reakcji charakterystycznych dla substancji czynnych występujących w surowcach zielarskich, mieszanki roślinne i leki gotowe zawierające w swoim składzie substancje pochodzenia roślinnego,
- materiały i surowce do wykonania podstawowych badań fitochemicznych surowców lub specyfików: substancje wzorcowe, rozpuszczalniki do sporządzania wyciągów i faz ruchomych,
- odczynniki do wywoływania chromatogramów, lampę UV o zakresie 254 nm i 366 nm.

Pracownia analizy leków (dla grupy ośmiu uczniów) wyposażona w:
- stanowiska przy stołach laboratoryjnych do wykonania analizy jakościowej i ilościowej miareczkowej oraz przygotowania prób do analizy instrumentalnej (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- stanowisko do analizy instrumentalnej,
- stanowiska do ważenia na wagach analitycznych,
- stanowisko do wykonania chromatografii cienkowarstwowej,
- zlewy kwasoodporne i zasadoodporne,
- dygestorium,
- łaźnię wodną,
- wirówkę,
- aparat do otrzymywania wody oczyszczonej,
- mieszadła automatyczne (np. magnetyczne),
- suszarkę laboratoryjną,
- wagi analityczne elektroniczne,
- butle z wodą oczyszczoną,
- okulary, rękawice ochronne,
- sprzęt szklany (zlewki, lejki, cylindry miarowe, probówki, bagietki szklane, szkiełka zegarkowe, butelki ze szkła oranżowego, kolby stożkowe, kolby miarowe, pipety, biurety),
- sprzęt metalowy (statywy, łączniki, łapy, kółka, trójnogi, szczypce, lejki do sączenia na gorąco, palniki gazowe),
- sprzęt porcelanowy (moździerze, pistle, parownice, łyżki),
- sprzęt gumowy (węże, korki),
- sprzęt do chromatografii cienkowarstwowej: komory chromatograficzne, płytki chromatograficzne,
- odczynniki do wywoływania chromatogramów, lampę UV o zakresie 254 nm i 366 nm,
- pipety automatyczne,
- lampę kwarcową laboratoryjną,
- aparaturę do analizy instrumentalnej: pH-metry, refraktometry, polarymetry, spektrofotometry, aparaty farmakopealne do badania uwalniania substancji leczniczej z różnych postaci leków (z tabletek, maści),
- niezbędne odczynniki chemiczne,
- aparaty do badania doustnych postaci leków: aparat koszyczkowy, aparat łopatkowy, aparat przepływowy, komorę przenikania (cylinder, perforowany krążek, ubijak, krążki bibułowe), zestaw farmakopealnych sit aptecznych,
- aparaty do badania zewnętrznych postaci leków: penetrometr, tekstuometr, aparat do badania czasu topnienia i deformacji czopków, pehametr, areometr,
- łaźnię wodną,
- oprogramowanie umożliwiające prowadzenie rejestracji i analizy wyników badań zgodnie z systemami jakościowymi (Dobra Praktyka Laboratoryjna).

Pracownia apteczna (dla grupy ośmiu uczniów) wyposażona w sprzęt i aparaturę symulującą warunki w aptece ogólnodostępnej i szpitalnej, w szczególności w:
- stół ekspedycyjny wyposażony w szuflady do przechowywania wyodrębnionych asortymentowo produktów leczniczych i wyrobów medycznych,
- szafy ekspedycyjne zamykane do wysokości co najmniej 60 cm od podłogi,
- szafy magazynowe zamykane lub regały oraz łatwo zmywalne podesty,
- lodówkę lub szafę chłodniczą z urządzeniem do pomiaru temperatury, przeznaczoną wyłącznie do przechowywania leków,
- termometry i higrometry we wszystkich pomieszczeniach, w których przechowuje się lub sporządza produkty lecznicze oraz przechowuje się wyroby medyczne,
- opakowania symulujące produkty lecznicze, suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego,

- stanowisko komputerowe (jedno stanowisko dla dwóch uczniów, które może być zlokalizowane w pracowni komputerowej) z pakietem programów biurowych, oprogramowaniem do ewidencjonowania oraz wydawania produktów leczniczych i wyrobów medycznych, z drukarką, ze skanerem lub czytnikiem kodu paskowego.

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- tablicę multimedialną,
- systemy multimedialne do symulacyjnej nauki podstaw anatomii i fizjologii,
- tablice poglądowe,
- biblioteczkę na książki i czasopisma,
- modele i plansze anatomiczne, przezrocza, foliogramy, filmy dydaktyczne,
- atlasy i albumy anatomiczne,
- fantom człowieka do ćwiczeń z zakresu anatomii,
- fantomy BLS (Basic Life Support) niemowlęcia, dziecka i osoby dorosłej do udzielania pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- model skóry i przydatków skóry,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- środki opatrunkowe.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: apteki ogólnodostępne wyposażone w stanowisko do sporządzania leków recepturowych, w tym aseptycznych, i apteki szpitalne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin), w tym 4 tygodnie (140 godzin) w aptece ogólnodostępnej i 2 tygodnie (70 godzin) w aptece szpitalnej.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.09. Sporządzanie i w wytwarzanie produktów leczniczych oraz prowadzenie obrotu produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu w aptece na podstawie przepisów prawa	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.09.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.09.2. Podstawy zawodu technik farmaceutyczny	144
MED.09.3. Sporządzanie i wytwarzanie produktów leczniczych i preparatów leczniczych na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	576
MED.09.4. Współuczestniczenie w analizie produktów leczniczych i wyrobów medycznych w laboratoriach na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	336
MED.09.5. Zaopatrywanie w wyroby medyczne, suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz produkty kosmetyczne na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	224
MED.09.6. Prowadzenie obrotu produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi w aptekach, punktach aptecznych oraz placówkach obrotu pozaaptecznego oraz innymi produktami dopuszczonymi do obrotu na podstawie i w zakresie określonym w przepisach prawa obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	416
MED.09.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1792
MED.09.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.09.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły,

zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK MASAŻYSTA 325402

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik masażysta powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu:
1) wykonywania masażu w celach terapeutycznych u osoby chorej;
2) wykonywania masażu w celu wspomagania przebiegu treningu u zawodników sportowych;
3) wykonywania masażu u osoby zdrowej w celu profilaktycznym i relaksacyjnym;
4) prowadzenia działalności profilaktycznej, popularyzującej zachowania prozdrowotne.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu	
MED.10.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania dla dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii w zakresie zawodu 2) wyjaśnia pojęcia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy w związku z realizacją zadań zawodowych 4) rozróżnia znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) omawia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia rodzaje odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów prawa bezpieczeństwa i higieny pracy
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) dostrzega związki przyczynowo-skutkowe między higieną osobistą a zachorowaniem na choroby zakaźne 2) określa patogeny alarmowe 3) stosuje szczególne środki ostrożności w kontakcie z chorobami zakaźnymi oraz zapobiega ich przenoszeniu 4) zapobiega zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu wykonywania czynności zawodowych 5) opisuje przyczyny i skutki współczesnych zagrożeń zdrowia, takich jak: nerwice, AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome), WZW (wirusowe zapalenie wątroby) oraz możliwości zapobiegania im

	6) identyfikuje źródła zagrożeń oraz czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i niebezpieczne, występujące w środowisku pracy
5) przygotowuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera wyposażenie i sprzęt zgodnie z wymaganiami ergonomii i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy 2) stosuje zasady ergonomii podczas wykonywania czynności zawodowych 3) opisuje zasady bezpiecznego przemieszczania pacjenta 4) używa środków i preparatów używanych podczas wykonywania zadań zawodowych zgodnie z przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane w środowisku pracy 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do wykonywanych czynności zawodowych 3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania czynności zawodowych
7) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi	1) opisuje zasady, procedury i standardy w zakresie aseptyki i antyseptyki podczas realizacji zadań zawodowych 2) rozpoznaje czynniki ryzyka zakażeń szpitalnych 3) wykonuje zadania zawodowe zgodnie z procedurami zapobiegania zakażeniom 4) opisuje zasady postępowania z materiałami biologicznie skażonymi występującymi podczas realizacji czynności zawodowych 5) stosuje zasady postępowania z materiałami biologicznie skażonymi występującymi podczas realizacji czynności zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.10.2. Podstawy masażu	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników 2) wymienia przepisy prawa dotyczące wykonywania zadań zawodowych w zawodzie

2) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych	1) opisuje system ubezpieczeń zdrowotnych 2) wskazuje rodzaje ubezpieczeń zdrowotnych 3) wymienia zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego 4) rozróżnia dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne
3) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i europejskim	1) opisuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia w kraju 2) opisuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia w Unii Europejskiej
4) charakteryzuje rynek usług zdrowotnych i medycznych	1) opisuje standardy usług zdrowotnych i medycznych 2) wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu podmiotów leczniczych publicznych i niepublicznych
5) prowadzi dokumentację związaną z wykonywaniem zadań zawodowych zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych	1) sporządza kartę zabiegów masażu zgodnie z przepisami prawa 2) opisuje zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji związanej z wykonywaniem zadań zawodowych zgodnie z przepisami prawa
6) podejmuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki 2) określa czynniki warunkujące utrzymanie zdrowia oraz czynniki negatywnie wpływające na zdrowie 3) opisuje cele i sposoby działań profilaktycznych 4) wymienia cele i zadania polityki zdrowotnej państwa 5) prowadzi działania edukacyjne w zakresie zachowań prozdrowotnych wśród pacjentów 6) planuje działania z zakresu zdrowego stylu życia wśród pacjentów
7) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) opisuje budowę ciała człowieka 2) stosuje określenia topograficzne w poszczególnych obszarach ciała
8) analizuje budowę tkanek, narządów, układów człowieka	1) opisuje budowę tkanek organizmu człowieka 2) opisuje budowę powłoki wspólnej – skóry i jej przydatków 3) opisuje budowę układu ruchu człowieka 4) opisuje budowę i rodzaje kości oraz ich połączeń 5) opisuje budowę i rodzaje mięśni oraz ich narządów pomocniczych 6) wyjaśnia rolę powięzi w prawidłowo funkcjonującym układzie ruchu człowieka 7) opisuje budowę układu nerwowego i narządów zmysłów 8) opisuje budowę układu krążenia i limfatycznego, oddechowego, pokarmowego i moczowo-płciowego 9) opisuje budowę układu wewnątrzwydzielniczego
9) lokalizuje struktury anatomiczne człowieka	1) lokalizuje palpacyjnie podstawowe struktury anatomiczne w układzie kostno-stawowym 2) wymienia mięśnie w układzie ruchu 3) opisuje przyczepy oraz przebieg mięśni szkieletowych 4) lokalizuje palpacyjnie powierzchowne mięśnie szkieletowe 5) lokalizuje sploty nerwowe oraz przebieg nerwów obwodowych 6) lokalizuje powierzchowne naczynia krwionośne 7) lokalizuje pnie i przewody limfatyczne oraz skupiska węzłów limfatycznych

10) charakteryzuje czynność tkanek człowieka	1) opisuje funkcje tkanki mięśniowej 2) opisuje funkcje tkanki łącznej 3) opisuje funkcje tkanki nerwowej 4) opisuje funkcje tkanki nabłonkowej
11) charakteryzuje czynność układu ruchu człowieka	1) opisuje fizjologię i mechanikę skurczu mięśni 2) wyjaśnia mechanizmy regulacji napięcia mięśniowego 3) wyjaśnia podstawowe pojęcia biomechaniczne w zakresie ruchomości stawów 4) opisuje funkcje poszczególnych mięśni szkieletowych
12) charakteryzuje czynność układu nerwowego człowieka	1) opisuje fizjologię układu nerwowego 2) opisuje fizjologię narządów zmysłów 3) opisuje działanie łuku odruchowego
13) charakteryzuje czynność skóry, układów: krążenia, limfatycznego, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i wewnątrzwydzielniczego	1) opisuje funkcje skóry 2) opisuje fizjologię układu krążenia i limfatycznego 3) opisuje fizjologię układu oddechowego, pokarmowego i moczowo-płciowego 4) opisuje wpływ hormonów na czynność organów i układów człowieka
14) opisuje rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach jego życia	1) opisuje cechy rozwoju psychoruchowego człowieka istotne dla prawidłowego wykonywania masażu 2) dostosowuje wykonywanie masażu do rozwoju psychoruchowego człowieka
15) wykonuje techniki masażu klasycznego	1) wymienia techniki masażu klasycznego 2) opisuje wykonanie technik masażu klasycznego 3) wyjaśnia oddziaływanie poszczególnych technik masażu klasycznego na organizm człowieka
16) określa korelację między masażem, kinezyterapią i fizykoterapią	1) wymienia rodzaje zabiegów fizykalnych 2) wyjaśnia wpływ fizykoterapii na organizm człowieka 3) wymienia wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykalnych 4) stosuje masaż, uwzględniając kolejność wykonywania zabiegów fizykalnych 5) wyjaśnia wpływ kinezyterapii na organizm człowieka 6) opisuje zasady wykonywania ćwiczeń 7) dobiera ćwiczenia do potrzeb i stanu pacjenta
17) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) opisuje objawy przemocy 2) opisuje działania przeciwdziałające przemocy 3) wskazuje procedury dotyczące zjawiska przemocy 4) stosuje procedury dotyczące zjawiska przemocy
18) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.10.3. Podstawy masażu w medycynie	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje procesy patologiczne i objawy chorób	1) opisuje objawy procesów patologicznych i zmian chorobowych w organizmie człowieka 2) wyjaśnia etiologię procesów patologicznych

2) analizuje przebieg kliniczny i leczenie jednostek chorobowych	1) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie nieurazowych zaburzeń w obrębie układu narządu ruchu 2) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie urazów w obrębie układu narządu ruchu 3) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie ośrodkowego, obwodowego i wegetatywnego układu nerwowego 4) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie układu krążenia (tętniczego, żylnego i limfatycznego) 5) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie układu oddechowego 6) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie układu pokarmowego 7) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie układu moczowego i płciowego 8) opisuje przyczyny, objawy, mechanizmy i leczenie zaburzeń w obrębie skóry
3) określa wskazania i przeciwwskazania do wykonania poszczególnych rodzajów masażu w medycynie	1) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu klasycznego 2) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonywania manualnego drenażu limfatycznego 3) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapii stóp 4) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu tensegracyjnego, izometrycznego, stawowego oraz masażu w środowisku wodnym 5) opisuje wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu Shantala, masażu kobiety w ciąży i połogu
4) objaśnia zasady wykonywania poszczególnych rodzajów masażu w medycynie	1) opisuje zasady wykonywania masażu klasycznego 2) opisuje zasady wykonywania masażu w środowisku wodnym 3) opisuje zasady wykonywania manualnego drenażu limfatycznego 4) opisuje zasady wykonywania masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego refleksoterapii stóp 5) opisuje zasady wykonywania masażu tensegracyjnego, izometrycznego, stawowego 6) opisuje zasady wykonywania masażu Shantala, masażu kobiety w ciąży i połogu
5) opisuje działanie poszczególnych rodzajów masażu stosowanego w medycynie na organizm człowieka	1) opisuje działanie poszczególnych technik stosowanych w różnych odmianach masażu, w tym masażu klasycznego, na struktury człowieka 2) opisuje zmiany powstałe w ustroju człowieka w wyniku zastosowania masażu w środowisku wodnym 3) opisuje zmiany powstałe w organizmie człowieka w wyniku zastosowania: a) manualnego drenażu limfatycznego b) masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapii stóp

	c) masażu tensegracyjnego, izometrycznego i stawowego d) masażu Shantala kobiety w ciąży i połogu
6) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym	1) wymienia specjalistów należących do zespołu wielodyscyplinarnego 2) opisuje kompetencje specjalistów należących do zespołu wielodyscyplinarnego 3) wyjaśnia rolę masażysty w zespole wielodyscyplinarnym 4) udziela informacji dotyczących prowadzonych działań zawodowych członkom zespołu wielodyscyplinarnego 5) modyfikuje działania zawodowe w oparciu o wnioski zespołu wielodyscyplinarnego
7) określa korelację między masażem w medycynie a kinezyterapią i fizykoterapią stosowanymi w danej jednostce chorobowej	1) wymienia wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów fizykalnych w przebiegu poszczególnych chorób 2) opisuje wpływ zabiegów fizykalnych i kinezyterapii na organizm człowieka w poszczególnych jednostkach chorobowych 3) opisuje wykorzystanie zabiegów fizykalnych i kinezyterapii w poszczególnych jednostkach chorobowych 4) stosuje masaż, zachowując kolejność wykonywania procedur medycznych 5) dobiera ćwiczenia, uwzględniając wskazania lekarskie, jednostkę chorobową oraz aktualny stan pacjenta
MED.10.4. Wykonywanie masażu w medycynie	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dokonuje oceny pacjenta na potrzeby wykonania określonego rodzaju masażu w medycynie	1) przeprowadza wywiad na potrzeby masażu 2) ocenia postawę i budowę ciała pacjenta w celu zaplanowania zabiegu masażu 3) wykonuje pomiary długości, obwodów kończyn, zakresu ruchu w stawach, siły mięśniowej w celu zaplanowania zabiegu masażu 4) wykonuje chwyty i techniki diagnostyczne masażu do oceny struktur organizmu człowieka w celu zaplanowania zabiegu masażu 5) wykonuje ocenę obrzęku w celu zaplanowania zabiegu drenażu limfatycznego 6) przeprowadza badanie palpacyjne okolic występowania ważnych grup węzłów chłonnych 7) lokalizuje aktywne punkty spustowe w celu zaplanowania zabiegu masażu 8) planuje zabieg masażu na podstawie dokonanej oceny
2) przygotowuje pacjenta do masażu stosowanego w medycynie oraz zapewnia mu bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne	1) dobiera pozycję pacjenta w zależności od masowanej okolicy ciała, rodzaju wykonywanego masażu i aktualnego stanu pacjenta z wykorzystaniem stołów, krzeseł, mat do masażu 2) dobiera przybory ułatwiające ułożenie pacjenta w odpowiedniej pozycji 3) wykonuje czynności związane z przygotowaniem pacjenta do masażu 4) informuje pacjenta o planowanym przebiegu zabiegu masażu, możliwych reakcjach organizmu na masaż

3) dobiera rodzaj, metodykę i technikę masażu do jednostek chorobowych, uwzględniając aktualny stan kliniczny pacjenta	1) dobiera rodzaj wykonywanego masażu, uwzględniając wskazania lekarskie, jednostkę chorobową oraz aktualny stan kliniczny pacjenta 2) dobiera metodykę wykonywania masażu, uwzględniając wskazania lekarskie, jednostkę chorobową oraz aktualny stan kliniczny pacjenta 3) dobiera techniki masażu, uwzględniając wskazania lekarskie, jednostkę chorobową oraz aktualny stan kliniczny pacjenta 4) wykonuje w odpowiedniej kolejności techniki masażu 5) dobiera środki poślizgowe i wspomagające masaż, uwzględniając rodzaj skóry pacjenta, stosowane wcześniej zabiegi, zlecenie lekarskie i jednostkę chorobową
4) stosuje techniki masażu na podstawie oceny topograficznej i strukturalnej tkanek i narządów człowieka	1) opisuje możliwe reakcje pacjenta po wykonaniu zabiegu masażu istotne do planowania kolejnych zabiegów 2) ocenia stan pacjenta podczas trwania zabiegu 3) wykonuje masaż na podstawie oceny palpacyjnej struktur anatomicznych człowieka 4) modyfikuje swoje działania adekwatnie do aktualnego stanu pacjenta
5) wykonuje zabieg masażu klasycznego	1) przygotowuje pacjenta do zabiegu masażu zgodnie z tokiem masażu 2) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu klasycznego
6) wykonuje masaż w środowisku wodnym	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu w środowisku wodnym 2) przygotowuje wannę do zabiegu masażu w środowisku wodnym 3) przygotowuje pacjenta do zabiegu masażu w środowisku wodnym
7) wykonuje manualny drenaż limfatyczny w oparciu o stymulację ruchu perystaltycznego w naczyniach chłonnych	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania manualnego drenażu limfatycznego 2) określa obszar drenowania głównych pni chłonnych 3) określa kierunek wykonania manualnego drenażu limfatycznego 4) dobiera pozycję pacjenta w celu ułatwienia odpływu chłonki 5) dobiera sposób wykonania zabiegu manualnego drenażu limfatycznego w przypadku usunięcia węzłów chłonnych 6) wykonuje zabieg manualnego drenażu limfatycznego w przypadku zachowanych węzłów chłonnych oraz w przypadku usunięcia węzłów chłonnych
8) rozróżnia elementy kompleksowej terapii obrzęków	1) opisuje elementy kompleksowej terapii obrzęków (terapia ułożeniowa, ćwiczenia fizyczne i oddechowe, autodrenaż) 2) opisuje zasady stosowania poszczególnych elementów kompleksowej terapii obrzęków w zależności od aktualnego stanu klinicznego pacjenta
9) wykonuje elementy masaży odruchowych w podstawowym zakresie	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapii stóp

	2) opisuje zakres unerwienia segmentarnego skóry i narządów wewnętrznych 3) przygotowuje stanowisko pracy do zabiegu masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapii stóp 4) stosuje techniki diagnostyczne i lecznicze masażu segmentarnego 5) stosuje techniki lecznicze masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapię stóp 6) wykonuje elementy zabiegu z uwzględnieniem zasad masażu łącznotkankowego, okostnowego, segmentarnego, punktowego i refleksoterapii stóp
10) wykonuje masaż: tensegracyjny, izometryczny, stawowy	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu tensegracyjnego, izometrycznego i stawowego 2) przygotowuje stanowisko pracy do zabiegu masażu tensegracyjnego, izometrycznego, stawowego 3) wykonuje zabieg z uwzględnieniem zasad masażu tensegracyjnego, izometrycznego, stawowego
11) wykonuje masaż: Shantala, masaż kobiety w ciąży i połogu	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu Shantala, masażu kobiety w ciąży i połogu 2) przygotowuje stanowisko pracy do zabiegu masażu Shantala, masażu kobiety w ciąży i połogu 3) wykonuje zabieg masażu Shantala, masaż kobiety w ciąży i połogu z uwzględnieniem zasad oraz kolejności opracowania poszczególnych części ciała
12) wykonuje masaż przyrządowy z wykorzystaniem urządzenia do masażu wibracyjnego	1) stosuje wiedzę z anatomii, fizjologii i patofizjologii do wykonywania masażu przyrządowego z wykorzystaniem urządzeń do masażu wibracyjnego 2) przygotowuje stanowisko pracy do zabiegu masażu przyrządowego 3) zachowuje kolejność poszczególnych czynności związanych z obsługą aparatu do masażu przyrządowego 4) wykonuje zabieg masażu na okolicy ciała wskazanej w zleceniu na masaż
MED.10.5. Wykonywanie masażu w sporcie	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera rodzaje masażu do cyklu treningowego zawodnika	1) opisuje fazy cyklu treningowego zawodnika 2) opisuje wpływ różnych rodzajów masażu w sporcie na organizm zawodnika z uwzględnieniem fazy cyklu treningowego 3) określa wskazania i przeciwwskazania do wykonywania poszczególnych rodzajów masażu w sporcie 4) dobiera rodzaj masażu do fazy cyklu treningowego zawodnika
2) dobiera metodykę wykonywania masażu w sporcie w zależności od ogólnej klasyfikacji cyklu treningowego zawodnika	1) opisuje rodzaje masażu stosowane w sporcie: masaż podtrzymujący, przedstartowy, międzystartowy oraz treningowy 2) określa cele masażu w poszczególnych fazach cyklu treningowego 3) opisuje zasady stosowania i dawkowania różnych rodzajów masażu w sporcie w zależności od fazy cyklu treningowego

	4) przygotowuje stanowisko do masażu, uwzględniając rodzaj wykonywanego masażu, aktualny stan zawodnika oraz opcjonalne warunki pracy w związku z miejscem wykonywania zabiegu 5) dobiera środki poślizgowe i wspomagające masaż, uwzględniając rodzaj skóry pacjenta, stosowane wcześniej zabiegi oraz rodzaj zabiegu 6) wykonuje masaż podtrzymujący, przed zawodami, przedstartowy, międzystartowy oraz treningowy
MED.10.6. Wykonywanie masażu prozdrowotnego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje masażu prozdrowotnego	1) wymienia rodzaje masażu prozdrowotnego (profilaktyczny, relaksacyjny, bez przyrządów, gorącymi kamieniami, biurowy) 2) wyjaśnia oddziaływanie poszczególnych rodzajów masażu prozdrowotnego na organizm człowieka 3) wyjaśnia oddziaływanie masażu prozdrowotnego
2) przestrzega zasad masażu prozdrowotnego	1) opisuje zasady wykonywania masażu prozdrowotnego 2) stosuje zasady poszczególnych rodzajów masażu prozdrowotnego
3) wykonuje masaż prozdrowotny	1) określa wskazania i przeciwwskazania do poszczególnych rodzajów masażu prozdrowotnego 2) przygotowuje stanowisko do masażu, uwzględniając rodzaj wykonywanego masażu i aktualny stan pacjenta 3) przygotowuje pacjenta do masażu prozdrowotnego, uwzględniając rodzaj wykonywanego masażu 4) dobiera rodzaj i metodykę masażu prozdrowotnego, uwzględniając aktualny stan i oczekiwania pacjenta 5) dobiera środki poślizgowe i wspomagające masaż, uwzględniając rodzaj skóry pacjenta stosowane wcześniej zabiegi oraz rodzaj zabiegu 6) wykonuje masaż prozdrowotny
MED.10.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 4) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego, współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 2) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.10.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) wyjaśnia pojęcie wysokiej jakości usług 2) opisuje rolę empatii w kontaktach z pacjentem lub klientem 3) opisuje rolę stosowania zasad komunikowania się z pacjentem lub klientem dla zapewnienia wysokiej jakości usług 4) przestrzega zasad dotyczących higieny osobistej i ubioru wpływających na wizerunek zawodu 5) opisuje wpływ kompetencji zawodowych na jakość świadczonych usług
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) opisuje zasady kultury osobistej w kontaktach z pacjentem i ze współpracownikami 2) stosuje zasady komunikowania się z pacjentem lub klientem i współpracownikami 3) wyjaśnia pojęcie etyki zawodu masażysty 4) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 6) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
3) planuje wykonanie zadania	1) określa czynności zawodowe związane z wykonaniem zabiegu masażu 2) określa czas potrzebny na wykonanie poszczególnych czynności zawodowych 3) wykonuje czynności zawodowe zgodnie z założonym planem 4) dokonuje analizy i oceny realizacji planu działania
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) opisuje reguły i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegu masażu oraz w kontaktach ze współpracownikami 2) opisuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 3) opisuje prawa pacjenta 4) przestrzega praw pacjenta podczas wykonywania zadań zawodowych 5) przestrzega prawa w zakresie ochrony własności intelektualnej
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) identyfikuje sytuacje nietypowych 2) modyfikuje działania zawodowe w sytuacjach nietypowych 3) ocenia skuteczność działań podjętych w sytuacji problemowej

6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) opisuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej masażysty 2) opisuje skutki stresu 3) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem 4) stosuje strategie umożliwiające realizację zadań zawodowych w sytuacji stresowej
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje zawodowe 2) wykorzystuje różne źródła informacji w rozpoznawaniu aktualnych tendencji na rynku usług masażu 3) opisuje znaczenie kształcenia ustawicznego 4) wskazuje możliwości doskonalenia zawodowego 5) planuje własny rozwój zawodowy
8) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje aktywne metody słuchania 2) komunikuje się w sposób zrozumiały dla pacjenta lub klienta w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta 3) komunikuje się z pacjentem w języku migowym w podstawowym zakresie (nie dotyczy zawodu technik masażysta nauczanego w technikum)
9) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) omawia główne przyczyny konfliktów międzyludzkich 2) rozpoznaje fazy konfliktów międzyludzkich 3) wskazuje skutki konfliktów międzyludzkich w życiu zawodowym w odniesieniu do pacjenta lub klienta oraz współpracowników 4) opisuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z pacjentem lub klientem oraz współpracownikami
MED.10.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) planuje pracę zespołu 2) dokonuje analizy przydzielonych zadań 3) monitoruje realizację zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) mobilizuje współpracowników do wykonywania zadań 3) ocenia proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) ustala kryteria jakości realizowanych zadań 2) ocenia jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 3) udziela informacji zwrotnej odnośnie oceny wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych w celu poprawy warunków i jakości pracy 2) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy 3) proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK MASAŻYSTA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem

odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- modele i plansze z zakresu anatomii ogólnej,
- filmy dydaktyczne,
- programy komputerowe,
- atlasy z zakresu anatomii ogólnej,
- atlasy z zakresu anatomii palpacyjnej,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- kołnierze ortopedyczne,
- środki opatrunkowe,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i specjalistycznych wspomagających wykonywanie zawodu,
- projektor multimedialny.

Pracownia masażu wyposażona w:
- stanowiska do masażu wyposażone w stoły do masażu z regulowaną wysokością (jeden stół dla dwóch uczniów),
- krzesła do masażu,
- sprzęt do masażu przyrządowego – przyrząd do masażu wibracyjnego (jeden komplet na jedno stanowisko do masażu),
- zestaw do masażu gorącymi kamieniami bazaltowymi (jeden mały zestaw kamieni bazaltowych na jedno stanowisko do masażu),
- parawany,
- taborety obrotowe i krzesła,
- wieszak,
- podajniki ze środkiem myjącym i dezynfekującym,
- szafki na środki ułatwiające i wspomagające masaż,
- szafki na prześcieradła, podkłady, ręczniki do masażu,
- asystor (jeden na jedno stanowisko do masażu),
- fantomy do masażu dziecka (jeden fantom na jedno stanowisko do masażu),
- rozkładane materace (jeden materac na jedno stanowisko do masażu),
- jednorazowe artykuły higieniczne do masażu,
- koce polarowe (dwa koce na jedno stanowisko do masażu),
- tablice anatomiczne układów: mięśniowego, kostnego, limfatycznego i nerwowego,
- zestaw kształtek – kliny pod barki, pod kończyny i kliny drenażowe, półwałki, wałki, kształtki pod lędźwie oraz inne niezbędne do pozycji ułożeniowych (jeden komplet na jeden stół do masażu),
- komplet bandaży do kompresjoterapii dla kończyny górnej i dolnej (jeden komplet na jedno stanowisko do masażu),
- instalację wodno-kanalizacyjną.

Szkoła zapewnia dostęp do sprzętu do wykonywania masażu w środowisku wodnym.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: podmioty lecznicze oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI

WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.10. Świadczenie usług w zakresie masażu	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.10.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MED.10.2. Podstawy masażu	265
MED.10.3. Podstawy masażu w medycynie	420
MED.10.4. Wykonywanie masażu w medycynie	420
MED.10.5. Wykonywanie masażu w sporcie	64
MED.10.6. Wykonywanie masażu prozdrowotnego	98
MED.10.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1361
MED.10.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.10.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK ORTOPEDA 321403

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik ortopeda powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych:

1) oceniania stanu funkcjonalnego pacjenta wymagającego zaopatrzenia ortopedycznego oraz projektowania i wykonywania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
2) opracowywania indywidualnego planu zaopatrzenia ortopedycznego i zaopatrzenia w środki pomocnicze zgodnie z zaleceniami lekarza, specjalisty fizjoterapii oraz potrzebami pacjenta;
3) dobierania i stosowania procesu technologicznego do wykonywania zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych oraz kierowania tym procesem;
4) dokonywania bieżących napraw przedmiotów ortopedycznych;
5) podejmowania współpracy z placówkami ochrony zdrowia w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz w zakresie wczesnej rehabilitacji pacjenta.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych	
MED.11.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania dla dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii w zakresie zawodu 2) wyjaśnia pojęcia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy w związku z realizacją zadań zawodowych 4) rozróżnia znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) omawia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia rodzaje odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów prawa bezpieczeństwa i higieny pracy
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) rozróżnia czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe występujące w środowisku pracy 2) opisuje szkodliwe działanie niektórych materiałów używanych do produkcji ortez lub protez na zdrowie i życie człowieka 3) opisuje fizyczne, chemiczne i biologiczne zagrożenia, typowe dla miejsca pracy określa metody i środki zapobiegania czynnikom

	szkodliwym występującym w zakładzie ortopedycznym (zwłaszcza pod postacią pyłów, par, gazów, hałasu, wibracji) 4) określa sposoby eliminowania czynników szkodliwych występujących w czasie cyklu produkcyjnego zaopatrzenia ortopedycznego 5) opisuje choroby zawodowe typowe dla zawodu
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, maszynami i sprzętem w technice ortopedycznej 2) określa zasady magazynowania i przechowywania materiałów, elementów oraz gotowych wyrobów ortopedycznych zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera odzież roboczą dostosowaną do wykonywanych czynności 2) dobiera środki ochrony indywidualnej na stanowisku pracy 3) opisuje środki ochrony zbiorowej stosowane podczas produkcji zaopatrzenia ortopedycznego 4) wykorzystuje środki techniczne ochrony przed zagrożeniami
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.11.2. Podstawy techniki ortopedycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) wymienia przepisy prawa regulujące wykonywanie zawodu 2) objaśnia zasady etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników
2) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) stosuje programy komputerowe w projektowaniu zaopatrzenia ortopedycznego 2) stosuje najnowsze urządzenia i programy do diagnostyki oraz analizy statycznej, kinetycznej i kinematycznej narządu ruchu 3) stosuje programy komputerowe w diagnostyce i analizie statycznej, kinetycznej i kinematycznej narządu ruchu
3) planuje działania związane z wprowadzaniem najnowszych rozwiązań	1) wymienia tytuły czasopism oraz adresy stron internetowych (polskich i zagranicznych) z

	artykułami na temat najnowszych technologii w zakresie protetyki ortopedycznej 2) opisuje najnowsze technologie ortopedyczne
4) charakteryzuje budowę i funkcje organizmu człowieka	1) opisuje ogólną budowę organizmu człowieka 2) opisuje budowę tkanek, narządów i układów organizmu człowieka, a w szczególności kośćca, mięśni oraz układu nerwowego, krwionośnego i endokrynnego 3) określa funkcje tkanek, narządów i układów organizmu człowieka, a w szczególności kośćca, mięśni oraz układu nerwowego, krwionośnego i endokrynnego 4) wyjaśnia procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka
5) charakteryzuje procesy patologiczne i objawy chorób	1) określa etiologię, patomechanikę, objawy kliniczne oraz metody terapii w schorzeniach i dysfunkcjach narządu ruchu u dzieci i dorosłych 2) określa przyczyny, rodzaje i poziomy amputacji kończyn 3) określa etiologię, objawy kliniczne, leczenie oraz powikłania w chorobach neurologicznych 4) określa etiologię, objawy kliniczne oraz metody terapii w chorobach układu krążenia 5) określa etiologię, objawy kliniczne, leczenie oraz powikłania w cukrzycy, chorobach cywilizacyjnych i reumatycznych
6) nawiązuje kontakt z pacjentem, jego rodziną, środowiskiem zawodowym i społecznym	1) konstruuje ankietę do wywiadu z pacjentem, jego rodziną, środowiskiem zawodowym i społecznym 2) analizuje dane z wywiadu z pacjentem, jego rodziną, środowiskiem społecznym i zawodowym 3) objaśnia zasady refundacji zaopatrzenia ortopedycznego przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz organizacje społeczne
7) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi	1) rozpoznaje materiały biologicznie skażone 2) opisuje sposoby postępowania z materiałami biologicznie skażonymi 3) uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki oraz bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi 4) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki, antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi
8) przeprowadza badanie podmiotowe oraz ocenia stan funkcjonalny pacjenta w celu zaprojektowania lub doboru zaopatrzenia ortopedycznego	1) wykonuje pomiary antropometryczne pacjenta 2) opisuje mierzone wielkości 3) wyznacza na ciele pacjenta charakterystyczne dla zaopatrzenia miejsca do odciążenia, dociążenia i do modelowania 4) dokonuje analizy biomechanicznej narządu ruchu 5) określa problemy związane z utrzymaniem równowagi ciała pacjenta 6) ocenia stan kikuta do zaprotezowania 7) określa zakresy ruchów w stawach 8) ocenia siłę mięśniową 9) ocenia zaburzenia postawy oraz czynności ruchowych: chodu i czynności chwytnych kończyny górnej
9) posługuje się dokumentacją medyczną w celu opracowania indywidualnego planu zaopatrzenia ortopedycznego	1) określa rodzaje dokumentacji medycznej i zasady jej przechowywania

	2) wypełnia kartę miar i zamówienie na wyrób ortopedyczny 3) opisuje kartę zdrowia pacjenta i wypis ze szpitala 4) stosuje wzory zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne
10) sporządza dokumentację na każdym etapie pracy	1) nanosi pomiary niezbędne do wykonania zaopatrzenia ortopedycznego w karcie miar 2) sporządza dokumentację wykonania zaopatrzenia ortopedycznego w formie opisów, rysunków, wykazu surowców i materiałów, wykazu narzędzi i urządzeń oraz opisu zastosowanej technologii 3) sporządza schemat blokowy procesu technologicznego zaopatrzenia ortopedycznego 4) sporządza kalkulację kosztów wykonania przedmiotu ortopedycznego 5) oblicza koszt wyprodukowania zaopatrzenia ortopedycznego 6) oblicza marżę zakładu ortopedycznego
11) wydaje zaopatrzenie ortopedyczne	1) ocenia dobrane lub wykonane zaopatrzenie ortopedyczne podczas przymiarki 2) sporządza instruktaż eksploatacji i konserwacji ortez, protez, przyrządów i obuwia ortopedycznego
12) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.11.3. Projektowanie, wykonywanie oraz dobieranie ortez	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) projektuje ortezy w zależności od ich funkcji i przeznaczenia	1) opisuje rodzaje ortez 2) opisuje różne konstrukcje ortez 3) dobiera rodzaj ortezy do rodzaju dysfunkcji 4) dobiera rozwiązania konstrukcyjne ortez do typu funkcjonalnego i potrzeb pacjenta 5) opisuje metody wykonania ortez 6) dobiera elementy, półfabrykaty i drobne wyposażenie do wytworzenia ortez 7) dobiera rodzaj zawieszenia ortez 8) opracowuje dokumentację technologiczną i warsztatową ortez
2) dobiera metody wykonania oraz wykonuje miary i negatywy ortez	1) opisuje wyposażenie sali gipsowej 2) określa ustawienie funkcjonalne różnych części ciała do pobrania negatywu w celu wykonania zaopatrzenia ortopedycznego 3) opisuje różne metody wykonywania negatywów 4) organizuje stanowisko pracy do pobierania miar i negatywów 5) konstruuje algorytm czynności wykonania negatywu gipsowego do ortez tułowia, ortez kończyn górnych i kończyn dolnych

	6) wykonuje miary i negatywy ortez różnymi metodami
3) dobiera metody wykonania pozytywu i wykonuje pozytywy ortez	1) używa sprzętu, przyrządów i narzędzi do obróbki gipsu 2) opisuje techniki wykonania odlewów gipsowych 3) dobiera metody wykonania pozytywów ortez kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia 4) wykonuje pozytywy gipsowe ortez kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia 5) określa zasady zabezpieczania i magazynowania materiałów i wyrobów z gipsu
4) wykonuje ortezy	1) wykonuje ortezy lub elementy ortez kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia z tworzyw sztucznych, materiałów metalowych, materiałów włókienniczych, drewna, skóry 2) montuje ortezy z przygotowanych elementów 3) dopasowuje wykonane ortezy do pomiarów i indywidualnych potrzeb pacjenta 4) modyfikuje seryjnie wyprodukowane ortezy do indywidualnych potrzeb pacjenta
5) dobiera oprzyrządowanie do wykonywania zaprojektowanych ortez i protez	1) dobiera narzędzia do wykonania ortez tułowia oraz ortez kończyn górnych i kończyn dolnych 2) dobiera maszyny i urządzenia do wykonania ortez tułowia oraz ortez kończyn górnych i kończyn dolnych
6) dobiera proces technologiczny wykonania ortez zgodnie nowoczesnymi technologiami	1) dobiera proces technologiczny wykonania ortez ze względu na zastosowane surowce, materiały, półfabrykaty i elementy 2) dobiera proces technologiczny wykonania ortez ze względu na rodzaj dysfunkcji, typ funkcjonalny ortezy i wiek pacjenta
7) stosuje metody przetwarzania i obróbki surowców oraz materiałów wykorzystywanych podczas wykonywania ortez	1) określa właściwości materiałów wykorzystywanych do wykonania ortez 2) opisuje zmiany cech materiału w wyniku obróbki 3) dokonuje ręcznej i mechanicznej obróbki materiałów, elementów i półfabrykatów wykorzystywanych podczas wykonywania ortez kończyn górnych, kończyn dolnych i tułowia
8) ocenia jakość wykonania ortez	1) ocenia poprawność ustawienia gorsetów ortopedycznych na pacjencie podczas przymiarki 2) ocenia poprawność ustawienia ortez kończyn górnych i kończyn dolnych na pacjencie podczas przymiarki 3) ocenia funkcjonowanie ortez w czasie chodu i czynności chwytnych 4) rozpoznaje wady jakościowe ortez 5) określa możliwość usunięcia rozpoznanych wad
9) współuczestniczy we wczesnym usprawnianiu narządu ruchu pacjenta z ortezą	1) opisuje wczesne usprawnianie narządu ruchu pacjenta z ortezą 2) opisuje biomechanikę chodu, czynności chwytnych i ruchów tułowia zaopatrzonych w ortezy 3) wyjaśnia znaczenie wczesnego usprawniania narządu ruchu pacjenta z ortezą
MED.11.4. Projektowanie, wykonywanie oraz dobieranie protez	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) projektuje protezy w zależności od ich funkcji i przeznaczenia:	1) opisuje rodzaje protez 2) opisuje różne konstrukcje protez

a) projektuje protezy kończyn dolnych w zależności od poziomu i rodzaju amputacji, wieku i mobilności pacjenta b) projektuje protezy kończyn dolnych w zależności od zastosowanego materiału, wykorzystanych półfabrykatów, elementów oraz stanu i przygotowania kikuta do zaprotezowania c) projektuje protezy kończyny górnej typu biernego i czynnego w zależności od poziomu amputacji i sprawności ruchowej pacjenta	3) dobiera rodzaj protezy do poziomu i rodzaju amputacji oraz stanu kikuta 4) dobiera rozwiązania konstrukcyjne protez do potrzeb pacjenta 5) opisuje metody wykonania protez 6) dobiera elementy, półfabrykaty i drobne wyposażenie do wytworzenia protez 7) dobiera rodzaj zawieszenia protez 8) opracowuje dokumentację technologiczną i warsztatową protez
2) dobiera metody wykonania oraz wykonuje miary i negatywy protez	1) określa ustawienie funkcjonalne kikutów do pobrania negatywu w celu wykonania leja protezowego 2) konstruuje algorytm czynności wykonania negatywu gipsowego do protez kończyn górnych i kończyn dolnych 3) wykonuje miary i negatywy protez różnymi metodami
3) dobiera metody wykonania pozytywu protezy i wykonuje pozytywy protez	1) używa sprzętu, przyrządów i narzędzi do obróbki gipsu 2) dobiera metody wykonania pozytywów protez kończyn górnych i kończyn dolnych 3) wykonuje pozytywy gipsowe protez kończyn górnych i kończyn dolnych
4) wykonuje protezy w zależności od indywidualnych potrzeb pacjenta oraz zastosowanego materiału i półfabrykatów i elementów	1) wykonuje leje protezowe kończyn górnych i kończyn dolnych w zależności od poziomu amputacji, sprawności i wieku pacjenta 2) wykonuje części protez kończyn górnych i kończyn dolnych z tworzyw sztucznych, materiałów metalowych, włókienniczych, drewna, skóry 3) montuje protezy z przygotowanych elementów 4) dopasowuje wykonane protezy do pomiarów i indywidualnych potrzeb pacjenta
5) dobiera oprzyrządowanie do wykonywania zaprojektowanych protez	1) dobiera narzędzia do wykonania protez kończyn górnych i kończyn dolnych 2) dobiera maszyny i urządzenia do wykonania protez kończyn górnych i kończyn dolnych
6) dobiera proces technologiczny wykonania protez zgodnie z nowoczesnymi technologiami	1) dobiera proces technologiczny wykonania protez ze względu na zastosowane surowce, materiały, półfabrykaty i elementy 2) modyfikuje seryjnie wyprodukowane części i elementy protezy dostosowując je do indywidualnych potrzeb pacjenta
7) stosuje metody przetwarzania i obróbki surowców oraz materiałów wykorzystywanych podczas wykonywania protez	1) określa właściwości surowców oraz materiałów stosowanych do wykonania protez 2) opisuje zmiany cech materiału w wyniku obróbki 3) organizuje stanowisko pracy do przetwarzania i obróbki surowców i materiałów 4) wykonuje ręczną i mechaniczną obróbkę surowców, materiałów, elementów i półfabrykatów wykorzystywanych podczas wykonywania protez kończyn górnych i kończyn dolnych
8) ocenia jakość wykonania protez	1) ocenia poprawność dopasowania leja w warunkach statycznych i dynamicznych 2) ocenia funkcjonowanie protezy w czasie chodu i czynności chwytnych

	3) rozpoznaje wady jakościowe protez oraz określa możliwość ich usunięcia 4) ocenia poprawność wykonania protez w fazie do przymiarki 5) ocenia poprawność wykonania protez przygotowanych do odbioru
9) współuczestniczy we wczesnym usprawnianiu narządu ruchu pacjenta z protezą	1) opisuje wczesne usprawnianie i hartowanie poamputacyjne kikuta 2) opisuje usprawnianie po zaprotezowaniu 3) ocenia biomechanikę chodu protezowego i czynności chwytnych 4) wyjaśnia znaczenie wczesnego usprawniania narządu ruchu pacjenta z protezą
MED.11.5. Wykonywanie obuwia ortopedycznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera obuwie ortopedyczne w zależności od rodzaju schorzenia lub rodzaju niepełnosprawności	1) opisuje budowę obuwia ortopedycznego 2) dobiera elementy lecznicze do obuwia ortopedycznego na stopy ze zniekształceniem poddającym się korekcji (nieutrwalonym) 3) opisuje obuwie ortopedyczne na stopy ze zniekształceniem utrwalonym 4) opisuje obuwie ortopedyczne na stopy wrażliwe 5) określa przeznaczenie różnych typów wkładek ortopedycznych 6) dobiera elementy obuwia wyrównującego skrócenie kończyny dolnej 7) dobiera obuwie do aparatów ortopedycznych
2) dobiera metody wykonania oraz wykonuje miary i negatywy obuwia ortopedycznego	1) oznacza punkty pomiarowe na kończynie dolnej 2) dobiera metodę wykonania negatywu 3) dobiera technologię obróbki negatywu 4) wykonuje negatyw gipsowy stopy o różnym zniekształceniu
3) wykonuje kopyta lub pozytywy obuwia ortopedycznego	1) dobiera kopyto do wykonania obuwia ortopedycznego 2) modyfikuje kopyto drewniane 3) wykonuje pozytyw gipsowy stopy
4) dobiera proces technologiczny, oprzyrządowanie i materiały do wykonania obuwia ortopedycznego	1) dobiera proces technologiczny wykonania obuwia ortopedycznego zgodnie z nowoczesnymi technologiami 2) dobiera materiały do wykonania obuwia ortopedycznego 3) dobiera narzędzia, maszyny i urządzenia do wykonania zaprojektowanego obuwia ortopedycznego
5) wykonuje obuwie ortopedyczne z dobranych materiałów	1) wykonuje szablony elementów obuwia ortopedycznego 2) wykonuje elementy obuwia ortopedycznego 3) dokonuje rozkroju elementów cholewki 4) łączy elementy cholewki ze sobą 5) wykonuje spody obuwia ortopedycznego 6) łączy elementy obuwia różnymi metodami 7) wykonuje różne typy wkładek ortopedycznych 8) rozpoznaje wady jakościowe w wykonanym obuwiu ortopedycznym
MED.11.6. Dobieranie i eksploatacja przyrządów ortopedycznych i środków pomocniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) dobiera przyrządy ortopedyczne, epitezy i środki pomocnicze w zależności od rodzaju schorzenia, wieku pacjenta oraz jego indywidualnych potrzeb	1) wymienia rodzaje przyrządów ortopedycznych i środków pomocniczych 2) opisuje konstrukcję lasek, kul, balkoników, pomocy do pionizacji, wózków inwalidzkich 3) dobiera laski, kule, balkoniki, pomoce do pionizacji, wózki inwalidzkie stosownie do rodzaju schorzenia, wieku pacjenta oraz jego indywidualnych potrzeb 4) opisuje konstrukcję pomocy technicznych, epitez i środków pomocniczych 5) opisuje stosowanie przyrządów ortopedycznych, epitez oraz środków pomocniczych w zależności do rodzaju schorzenia, wieku pacjenta oraz jego indywidualnych potrzeb
2) ocenia funkcjonalność przyrządu ortopedycznego, epitezy i środka pomocniczego	1) ocenia funkcjonalność przyrządów ortopedycznych dobranych dla pacjentów z dysfunkcją narządu ruchu 2) ocenia dopasowanie i walory estetyczne epitez 3) ocenia funkcjonalność dobranego środka pomocniczego
3) dokonuje drobnych napraw przyrządów ortopedycznych	1) określa najczęstsze przyczyny i oznaki zużycia przyrządów ortopedycznych 2) ocenia stopień zużycia przyrządu ortopedycznego
4) modernizuje standardowe konstrukcje przyrządów ortopedycznych	1) ocenia możliwość dopasowania przyrządu ortopedycznego do indywidualnych potrzeb pacjenta 2) przekształca konstrukcje przyrządów ortopedycznych, dostosowując je do indywidualnych potrzeb pacjenta
MED.11.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z zawodem d) z usługami świadczonymi w zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową).	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych– reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa

	6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne.
MED.11.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) określa pojęcie wysokiej jakości usług, jakości produktu i jakości rynkowej 2) wskazuje zależność jakości świadczonych usług od jakości i funkcjonalności wykonanego zaopatrzenia ortopedycznego 3) opisuje kompetencje zawodowe w wykonywanym zawodzie mające wpływ na jakość świadczonych usług
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) określa zasady etykiety w komunikacji z przełożonym, ze współpracownikami i pacjentami w codziennych kontaktach 2) przytacza zasady etyczne i prawne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 3) określa zasady rzetelności i lojalności wobec pracodawcy i pacjenta 4) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
3) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) dobiera metody skutecznego rozwiązywania problemów w różnych sytuacjach zawodowych 2) określa zasady utrzymywania poprawnych relacji z odbiorcami usług i współpracownikami
4) planuje wykonanie zadania	1) identyfikuje pojęcie planowania 2) określa etapy planowania 3) określa ujęte w planie zadania do wykonania 4) ustala terminy wykonania zaplanowanych zadań 5) określa środki i narzędzia do wykonania zaplanowanych zadań 6) analizuje proces planowania zadań do wykonania
5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania w pracy 2) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3) podaje przykłady naruszania norm i procedur postępowania podczas wykonywania zadań zawodowych
6) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) wyjaśnia znaczenie zmian zachodzących w branży 2) reaguje elastycznie na nietypową sytuację zawodową 3) wykazuje otwartość na zmiany w zakresie nowych technologii stosowanych w branży 4) ocenia różne opcje działania w nietypowej sytuacji
7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozróżnia sytuacje stresowe w pracy zawodowej 2) wskazuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 3) wymienia objawy stresu 4) opisuje techniki radzenia sobie ze stresem 5) dobiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji podczas wykonywania zadań zawodowych
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje zmiany zachodzące w technice ortopedycznej

	2) analizuje własne kompetencje 3) wyjaśnia znaczenie gotowości do ciągłego aktualizowania wiedzy
9) współpracuje w zespole interdyscyplinarnym	1) określa zasady współpracy w zespole 2) wykonuje przydzielone zadania 3) pomaga współpracownikom w wykonaniu zadania
MED.11.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa zakres pracy własnej podczas planowania pracy zespołu w celu wykonania zaopatrzenia ortopedycznego 2) dokonuje analizy przydzielonych zadań 3) monitoruje pracę zespołu
2) dobiera osoby do wykonania zadań	1) określa kryteria oceny kompetencji i umiejętności pracowników w zespole 2) dobiera zadania zgodnie z umiejętnościami i kompetencjami członków zespołu
3) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) ustala kryteria jakości realizowanych zadań 2) ocenia jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 3) wyjaśnia podstawowe bariery w osiąganiu pożądanej efektywności pracy zespołu
4) stosuje rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK ORTOPEDA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- modele i plansze anatomiczne, duży kościec człowieka, tablice poglądowe postawy człowieka, foliogramy, przeźrocza, filmy dydaktyczne dotyczące anatomii człowieka, atlasy anatomiczne, preparaty tkankowe,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- fantom dorosłego człowieka i dziecka z wymiennymi częściami,
- plansze pierwszej pomocy,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy.

Pracownia ortopedyczno-techniczna wraz ze stanowiskiem obsługi pacjenta wyposażona w:
- przeźrocza, filmy dydaktyczne i czasopisma o tematyce ortopedycznej, filmy z zakresu metod badania pacjenta, atlasy anatomiczne, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, katalogi przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego, normy dotyczące projektowania i wytwarzania przedmiotów ortopedycznych, plansze narzędzi i urządzeń, próbki materiałów stosowanych przy wytwarzaniu przedmiotów ortopedycznych,
- regały, gabloty, szafki na materiały, surowce chemiczne,
- drobny sprzęt krawiecki, manekiny przestrzenne,
- maszynę krawiecką,

- maszynę do szycia skór,
- młotki metalowe i drewniane, noże do rozkroju skór, nożyce krawieckie, pilniki, klucze ampułowe,
- stół do rozkroju materiału,
- stół warsztatowy dwustanowiskowy z imadłami,
- szydła, szpikulce, szczypce,
- żelazko, deskę do prasowania,
- statyw lub półki i szafę przeszkloną do przechowywania wyrobów ortopedycznych,
- entymetr krawiecki, liniał metalowy, kątownik metalowy,
- tablice z zakresu biomechaniki ruchu człowieka, tablice oceny i analizy chodu w protezach,
- modele statyczne i dynamiczne przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego, przykładowe obuwie ortopedyczne,
- materiały stosowane do produkcji obuwia,
- przykładowe protezy, ryciny protez, stopy protezowe, przykładowe ortezy, ryciny ortez, ryciny elementów ortez,
- modele, plansze i tablice anatomiczne, plansze narzędzi i urządzeń,
- przybory do wykonywania i opracowywania projektu technicznego,
- aparaty i sprzęt do pomiarów antropometrycznych, miednicomierz, miarki do pomiaru obwodów kikuta, zlewozmywak z osadnikiem gipsowym,
- nożyce do cięcia gipsu, elektryczną piłę do cięcia gipsu,
- leżankę lekarską, podnóżek, wieszak, krzesła plastikowe, parawan,
- symulatory kikutów kończyn dolnych i górnych,
- lustro, wagę lekarską lub łazienkową,
- przykładowe rysunki wykonawcze, złożeniowe, zestawieniowe, montażowe,
- ramę wyciągową z podwieszkami,
- przyrząd stelażowy do modelowania negatywu leja goleni w podwieszeniu z kompletem pierścieni,
- dwuporęczowe barierki, zestaw schodów z poręczami do kontroli chodu amputowanego, kształtki i wzorniki do modelowania lejów udowych,
- aparaty przymiarkowe do protez goleni i uda.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla nauczyciela i dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) z pakietem programów biurowych z dostępem do internetu oraz drukarkami (jedno urządzenie na cztery stanowiska),
- tablicę interaktywną z oprogramowaniem, ekran projekcyjny, tablicę flipchart,
- szafę i gabloty na środki dydaktyczne i sprzęt,
- filmy i prezentacje multimedialne o tematyce ortopedycznej,
- kasę fiskalną, program do fakturowania, program handlowo magazynowy,
- zbiory przepisów prawa w zakresie funkcjonowania rynku świadczeń zdrowotnych,
- czasopisma branżowe, katalogi,
- przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej i prawa pracy,

Warsztaty szkolne – modelarnia (gipsownia) wyposażona w:

- stół warsztatowy dwustanowiskowy z imadłami,
- stojak do pozytywów,
- stół do sypania gipsu,
- zlewozmywak z osadnikiem gipsowym,
- pojemniki elastyczne do sporządzania papki gipsowej,
- skrzynię na gips, tarniki do gipsu, suszarkę szafkową,
- wiertarkę ręczną z mieszadłami,
- piłę oscylacyjną,
- nożyce do cięcia gipsu,
- ramę wyciągową z pętlą Glissona,
- klocki trójkątne do modelowania negatywu gipsowego przy wyłuszczeniu w stawie biodrowym,
- gumową miseczkę do sporządzania papki gipsowej,
- szpachelkę, pojemnik na wodę, centymetr krawiecki, miarki do kikutów.

Warsztaty szkolne tworzyw sztucznych i laminatów wyposażone w:
- stół warsztatowy dwustanowiskowy z imadłami,
- stół do rozkroju folii i innych materiałów tekstylnych, maty szklanej,
- piec komorowy,
- piec do formowania termoplastów,
- rękawice do tworzyw termoplastycznych,
- szlifierkę, urządzenie podciśnieniowe, wentylator wywiewny, wiertarkę kolumnową, laser, nożyczki, przecinak, ramię wyciągu,
- stół laminacyjny z wyciągiem wentylacyjnym,
- szafę termoizolacyjną z wyciągiem do przechowywania materiałów łatwopalnych,
- uchwyty do zawieszania rękawów z dzianiny ortopedycznej, folii i innych materiałów tekstylnych, wybijak, wydrążarkę z końcówkami, wyrzynarkę, żelazko do prasowania folii PVA,
- szafy na narzędzia,
- materiały i inne pomoce, stopę Sach, adapter stopy, rurę goleni, adapter zaciskowy, staw kolanowy, adapter leja, zamek, lej silikonowy z pinem i bez pinu, pokrycie kosmetyczne, pończoszki kosmetyczne.

Warsztaty szkolne obróbki mechanicznej metali i tworzyw sztucznych wyposażone w:
- piłę taśmową, szlifierkę stołową z kompletem tarcz, tokarkę uniwersalną, wiertarkę stołową z kompletem wierteł, wydrążarkę z końcówkami, imadła, klucze do krępowania szyn, nitownicę,
- piec do grzania tworzyw sztucznych, pistolet do miejscowego podgrzewania tworzyw sztucznych,
- stół warsztatowy lub stoły dwustanowiskowe,
- wyrzynarkę,
- szafki do powieszenia narzędzi lub wózki warsztatowe na narzędzia,
- liniał metalowy, kątomierz zwykły i uniwersalny, głębokościomierz, suwmiarkę, szczelinomierz, przymiar kreskowy,
- zestaw pozytywów gipsowych kończyn górnych i dolnych oraz tułowia.

Warsztaty szkolne krawiecko-kaletnicze wyposażone w:
- stół do rozkroju tkanin i skór,
- maszyny krawieckie: płaską, łaciarkę, kaletniczą, przemysłowo- stębnówką, krawiecką,
- deskę do prasowania,
- ścieniarkę, wycinarkę, rajfel, kantociąg, płytę traserską i noże do rozkroju skór, napownicę z wybijakami do nabijania oczek szewskich,
- żelazko, nożyczki krawieckie, obcinaczki, igły maszynowe półpłaskie różnej grubości, igły do szycia skór, igły do ściegu rymarskiego, mydełka krawieckie, naparstki, kredę krawiecką, radełko, centymetr krawiecki, liniał krawiecki metalowy, manekin do modelowania przestrzennego,
- szablony do wykroju, pociągiel, kopyta drewniane.

Warsztaty szkolne obróbki ręcznej wyposażone w:
- stół warsztatowy,
- szafki do powieszenia narzędzi lub wózki warsztatowe na narzędzia,
- imadła ślusarskie, imadła stolarskie (strugnice),
- wiertarkę ręczną, komplet wierteł do metalu, komplet wierteł do drewna, komplet gwintowników i narzynek, komplet kluczy płaskich, komplet kluczy imbusowych, piłę ręczną uniwersalną oraz ramową do metalu i do drewna,
- młotek, giętarkę, wkrętarki, nitownice, wyrzynarki, szlifierki, wydrążarki, punktaki, przecinaki, wycinaki, klucze do krępowania szyn, nożyce ręczne do cięcia blachy, nożyce dźwigniowe do metalu, pistolet do miejscowego zgrzewania, śrubokręty płaskie, strug do drewna elektryczny, komplet strugów do drewna, zestaw pilników do metalu, szczypce uniwersalne, szczypce czołowe, ściski stolarskie, kowadło ślusarskie, pędzle, wałki, zestaw dłut, centymetr krawiecki, kątomierz warsztatowy uniwersalny, kątownik ślusarski, kątownik stolarski, głębokościomierz, szczelinomierz, suwmiarkę, liniał krawędziowy, rysik traserski, miarę zwijaną, cyrkiel i macki,
- zestaw pozytywów gipsowych kończyn górnych i dolnych oraz tułowia.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: pracownie i zakłady sprzętu ortopedycznego oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.11. Wykonywanie i dobieranie przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.11.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MED.11.2. Podstawy techniki ortopedycznej	150
MED.11.3. Projektowanie, wykonywanie oraz dobieranie ortez	330
MED.11.4. Projektowanie, wykonywanie oraz dobieranie protez	330
MED.11.5. Wykonywanie obuwia ortopedycznego	210
MED.11.6. Dobieranie i eksploatacja przyrządów ortopedycznych i środków pomocniczych	210
MED.11.7. Język obcy zawodowy	60
Razem	1320
MED.11.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.11.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK STERYLIZACJI MEDYCZNEJ 321104

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik sterylizacji medycznej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych:
1) kwalifikowania sprzętu i wyrobów medycznych do procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji;
2) przeprowadzania mycia, dezynfekcji i sterylizacji przy użyciu odpowiednich metod, środków i urządzeń;
3) przeprowadzania kontroli procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji;
4) prowadzenia dokumentacji mycia, dezynfekcji i sterylizacji.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych	
MED.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania dla dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii w zakresie zawodu 2) wyjaśnia pojęcia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy w związku z realizacją zadań zawodowych 4) rozróżnia znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) omawia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia rodzaje odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów prawa bezpieczeństwa i higieny pracy
4) charakteryzuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	1) dostrzega związki przyczynowo-skutkowe między higieną osobistą a zachorowaniem na choroby zakaźne 2) określa patogeny alarmowe 3) stosuje szczególne środki ostrożności w kontakcie z chorobami zakaźnymi oraz zapobiega ich przenoszeniu 4) zapobiega zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu wykonywania czynności zawodowych 5) opisuje przyczyny i skutki współczesnych zagrożeń zdrowia, takich jak: nerwice, AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome), WZW (wirusowe zapalenie wątroby) oraz możliwości zapobiegania im 6) identyfikuje źródła zagrożeń oraz czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i niebezpieczne, występujące w środowisku pracy

5) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym	1) wyjaśnia pojęcie: materiał biologicznie skażony 2) określa zagrożenia w przypadku kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 3) stosuje instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy postępowania z materiałem skażonym szkodliwymi czynnikami biologicznymi 4) wyjaśnia pojęcie antyseptyka i aseptyka 5) stosuje zasady aseptyki i antyseptyki 6) segreguje i gromadzi odpady medyczne w miejscu ich powstania zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi postępowania z materiałem skażonym 7) odróżnia oznaczenia graficzne zagrożeń biologicznych, fizycznych, chemicznych
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas realizacji zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanych procedur w centralnej sterylizatorni lub w innych podmiotach świadczących usługi sterylizacji
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.12.2. Podstawy sterylizacji medycznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) określa budowę położenie i funkcje poszczególnych układów i narządów 3) opisuje procesy życiowe organizmu 4) opisuje procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka
2) stosuje procedury sporządzone w oparciu o przepisy prawa i normy dotyczące realizacji zadań zawodowych	1) opisuje procedury obowiązujące w centralnej sterylizatorni oraz w innych podmiotach świadczących usługi sterylizacji 2) opisuje zasady stosowania norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego dotyczących procesów dekontaminacji
3) charakteryzuje organizację ochrony zdrowia	1) wyjaśnia strukturę systemu ochrony zdrowia 2) wskazuje podstawy prawne funkcjonowania podmiotów opieki zdrowotnej 3) analizuje przepisy prawa dotyczące zawodu 4) wymienia zasady korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej

4) opisuje źródła i sposoby finansowania świadczeń opieki zdrowotnej	1) opisuje finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej 2) opisuje istotę polityki zdrowotnej 3) wymienia źródła i sposoby finansowania świadczeń opieki zdrowotnej 4) opisuje rodzaje dostawców i odbiorców usług medycznych 5) wymienia rodzaje kontraktów na usługi medyczne 6) analizuje prawo medyczne i finansowe w podmiotach wykonujących działalność leczniczą
6) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
5) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy	1) rozróżnia formy i rodzaje przemocy 2) opisuje skutki przemocy 3) rozpoznaje symptomy przemocy 4) wymienia przepisy regulujące postępowanie w przypadku podejrzenia występowania przemocy 5) wymienia instytucje zajmujące się problemami przemocy
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.12.3. Dobieranie metod dekontaminacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne ze względu na zastosowanie, metody mycia, dezynfekcji i sterylizacji medycznej	1) klasyfikuje sprzęt i wyroby medyczne do metody mycia i dezynfekcji 2) rozróżnia sprzęt i wyroby medyczne ze względu na zastosowanie 3) omawia budowę, funkcje i zastosowanie sprzętów i wyrobów medycznych 4) wskazuje wyroby medyczne i sprzęt z określoną krotnością sterylizacji 5) opisuje poszczególne etapy procedury dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych
2) rozróżnia metody dekontaminacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego	1) wymienia metody dekontaminacji 2) dobiera metody dekontaminacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego
3) przeprowadza demontaż i montaż sprzętu oraz wyrobów medycznych o zróżnicowanej budowie geometrycznej w celu zapewnienia dekontaminacji	1) rozkłada na części sprzęt i wyroby medyczne o modułowej budowie 2) składa z elementów zdemontowanych sprzęt i wyroby medyczne 3) wykonuje test sprawności złożonego sprzętu i wyrobu medycznego 4) przygotowuje sprzęt i wyroby medyczne do procesu sterylizacji
4) wykonuje testy funkcyjne sprzętu i wyrobów medycznych	1) zapobiega korozji przez konserwację sprzętu 2) sprawdza sprzęt i wyroby medyczne pod względem ich funkcjonowania 3) opisuje wyniki testów funkcyjnych 4) nazywa uszkodzenia sprzętu, w tym rodzaje korozji na powierzchni sprzętu i wyrobów medycznych

	5) opisuje skutki uszkodzeń sprzętu, wyrobów medycznych
MED.12.4. Wykonywanie mycia i dezynfekcji sprzętu i wyrobów medycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia metody mycia i dezynfekcji	1) opisuje metody mycia i dezynfekcji 2) wymienia zalety i wady poszczególnych metod mycia i dezynfekcji 3) identyfikuje karty charakterystyki preparatów niebezpiecznych 4) ustala metodę mycia i dezynfekcji sprzętu, wyrobu medycznego 5) przygotowuje sprzęt, wyrób medyczny do procesu mycia i dezynfekcji 6) określa punkty krytyczne procesu mycia i dezynfekcji 7) opisuje przyczyny uszkodzenia sprzętu, wyrobów medycznych w wyniku procesu mycia i dezynfekcji 8) opisuje jednoetapowy i wieloetapowy proces mycia i dezynfekcji
2) określa czystość mikrobiologiczną narzędzi zgodnie z klasyfikacją Spauldinga	1) wylicza grupy klasyfikacji wyrobów medycznych według klasyfikacji Spauldinga 2) rozróżnia stopnie czystości mikrobiologicznej według klasyfikacji Spauldinga 3) klasyfikuje sprzęt i wyroby medyczne do metod dekontaminacji zgodnie z klasyfikacją Spauldinga 4) uzasadnia proces dekontaminacji dla wybranego sprzętu i wyrobu medycznego 5) stosuje instrukcje producenta sprzętu i wyrobów medycznych
3) dobiera technologię dekontaminacji zgodnie z instrukcją producenta	1) wymienia przepisy prawa dotyczące wyrobów medycznych 2) korzysta z instrukcji producenta sprzętu i wyrobów medycznych 3) wymienia metody mycia i dezynfekcji sprzętu i wyrobów medycznych zgodnie z instrukcją producenta 4) ustala procedurę mycia i dezynfekcji dla poszczególnych sprzętów i wyrobów medycznych 5) wykazuje brak kompatybilności technologii dekontaminacji z instrukcją producenta
4) przygotowuje roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych o wskazanym stężeniu	1) określa skutki toksycznego działania preparatów dezynfekcyjnych 2) objaśnia sposób przygotowania roztworu roboczego 3) oblicza ilość preparatu dezynfekującego 4) sporządza roztwór roboczy do dezynfekcji manualnej 5) stosuje preparaty zgodnie z ich przeznaczeniem 6) dokonuje analizy kart charakterystyki substancji niebezpiecznej
5) stosuje środki do nawilżania, bakteriostatycznego mycia i oczyszczania sprzętu i wyrobów medycznych	1) zapobiega przysychaniu materiału biologicznego na sprzęcie i wyrobach medycznych 2) dobiera środki do nawilżania oraz mycia bakteriostatycznego sprzętu i wyrobów medycznych 3) wybiera środki adekwatnie do warunków mycia i dezynfekcji sprzętu i wyrobów medycznych 4) używa środków do mycia i oczyszczania manualnego i maszynowego
6) przeprowadza mycie i dezynfekcję z zastosowaniem różnych metod, środków i urządzeń	1) wykonuje manualne mycie i dezynfekcję 2) obsługuje urządzenia myjąco-dezynfekujące

7) charakteryzuje metody dekontaminacji w stacji łóżek oraz ich wyposażenia	1) opisuje zasady funkcjonowania stacji łóżek 2) dobiera metody dekontaminacji w stacji łóżek oraz ich wyposażenia 3) przygotowuje łóżko do procedury mycia i dezynfekcji 4) dokumentuje przeprowadzony proces dekontaminacji w stacji łóżek oraz ich wyposażenia
8) stosuje odpowiednie wskaźniki kontroli procesów mycia oraz dezynfekcji	1) objaśnia zmienne procesów mycia i dezynfekcji 2) odróżnia proces dezynfekcji chemicznej od termicznej 3) opisuje czynnik dezynfekujący w procesach mycia i dezynfekcji 4) opisuje konieczność zastosowania wody demineralizowanej w procesie mycia i dezynfekcji 5) wykonuje kontrolę mycia mechanicznego 6) wykazuje prawidłowość procesu dezynfekcji chemicznej i termicznej 7) dokonuje analizy kontroli procesów mycia i dezynfekcji testem biuretowym 8) prowadzi dokumentację procesu mycia i dezynfekcji 9) analizuje uzyskane wyniki kontroli procesu
9) kontroluje parametry procesu mycia i dezynfekcji	1) analizuje wydruk z urządzenia myjąco-dezynfekującego 2) oblicza ilość zużytych preparatów w procesie 3) stosuje metodę kontroli wzrokowej procesu mycia i dezynfekcji 4) interpretuje wyniki kontroli procesu mycia i dezynfekcji
MED.12.5. Wykonywanie sterylizacji sprzętu i wyrobów medycznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przeprowadza sterylizację sprzętu i wyrobów medycznych przy zastosowaniu różnych metod i urządzeń	1) opisuje rodzaje, parametry i fazy procesu sterylizacji nisko- i wysokotemperaturowej 2) dobiera metody sterylizacji 3) wybiera urządzenie do sterylizacji sprzętu i wyrobu medycznego 4) wybiera program do sterylizacji zgodnie z instrukcją producenta sprzętu i wyrobu medycznego 5) przygotowuje wsad i załadunek do procesu sterylizacji 6) rozpoznaje rodzaje wsadu i załadunku do procesu sterylizacji 7) wyjaśnia sposób przygotowania wsadu i załadunku do procesu sterylizacji
2) przeprowadza kontrolę sprawności urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji	1) opisuje rodzaje kontroli urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji 2) opisuje zasadę działania testów do kontroli urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji 3) stosuje przepisy i normy dotyczące urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji 4) opisuje czynniki mające wpływ na dopuszczenie urządzeń do pracy 5) sprawdza i interpretuje wyniki testów kontroli sprawności urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji 6) decyduje o dopuszczeniu urządzeń wykorzystywanych do sterylizacji do pracy
3) rozróżnia rodzaje barier sterylnych używanych w procesach sterylizacji	1) rozpoznaje rodzaje barier sterylnych jednokrotnego i wielokrotnego użytku 2) rozpoznaje opakowania transportowe i magazynowe 3) dobiera rodzaj bariery sterylnej do procesu sterylizacji, narzędzi i sprzętu medycznego

	4) opisuje wytyczne dla przechowywania opakowanych sterylnych wyrobów medycznych 5) rozpoznaje oznaczenia na opakowaniach jednorazowego użytku 6) omawia pojęcie modułu sterylizacyjnego 7) nazywa wskaźniki kontroli procesu sterylizacji zamieszczone na barierach sterylnych 8) opisuje działanie wskaźników kontroli procesu sterylizacji 9) interpretuje wyniki wskaźników kontroli procesu sterylizacji zamieszczanych na barierach sterylnych
4) przygotowuje pakiety sprzętu i wyrobów medycznych do sterylizacji	1) dopasowuje barierę sterylną do rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego 2) ocenia sposób zapakowania sprzętu medycznego 3) wykonuje pakowanie narzędzi i sprzętu medycznego w opakowania sterylizacyjne jednorazowe lub wielokrotnego użytku 4) wyjaśnia zasady pakowania narzędzi i sprzętu medycznego w opakowania sterylizacyjne 5) opisuje ułożenie pakietów wyrobów medycznych w koszach sterylizacyjnych 6) przygotowuje pakiety wyrobów medycznych zgodnie z procedurami operacyjnymi 7) kompletuje instrumentarium do zabiegów operacyjnych oraz znakowania SBS (system bariery sterylnej)
5) rozróżnia wskaźniki do kontroli procesów sterylizacji	1) opisuje wskaźniki kontroli procesów sterylizacji (fizyczne, chemiczne, biologiczne) 2) rozpoznaje wskaźniki kontroli chemicznej i biologicznej 3) objaśnia sposób działania wskaźników chemicznych i biologicznych 4) opisuje budowę wskaźników chemicznych i biologicznych 5) dobiera wskaźniki chemiczne i biologiczne do metod procesu sterylizacji niskotemperaturowej i wysokotemperaturowej 6) stosuje wskaźniki kontroli fizycznej, chemicznej i biologicznej w procesie sterylizacji 7) opisuje kontrolę procesu sterylizacji z zastosowaniem PCD (Process Challenge Devices)
6) przeprowadza kontrolę cyklu sterylizacji	1) opisuje sposoby przeprowadzania kontroli cyklu sterylizacji 2) określa elementy kontroli cyklu sterylizacji 3) sprawdza wyniki kontroli chemicznej i biologicznej wsadu 4) sprawdza wyniki kontroli wskaźników chemicznych pakietu 5) kontroluje wskaźniki fizyczne procesu sterylizacji 6) weryfikuje wyniki rejestru cyklu
7) kontroluje integralność bariery sterylnej	1) kontroluje wizualnie stan opakowania po procesie sterylizacji 2) ocenia jakość zgrzewów po procesie sterylizacji 3) sprawdza ciągłość zgrzewu w opakowaniach papierowo-foliowych i z folii-TYVEK (folii poliestrowej/polipropylenowej)

8) przeprowadza kontrolę urządzeń służących do zapewnienia szczelności opakowania	1) wymienia rodzaje urządzeń służących do zapewnienia szczelności opakowań 2) opisuje sposób działania urządzeń zgrzewających 3) różnicuje urządzenia służące do zapewnienia szczelności opakowań 4) opisuje proces zgrzewania 5) opisuje parametry procesu zgrzewania 6) kontroluje urządzenia do zapewniania szczelności opakowania 7) dobiera wskaźniki kontroli szczelności opakowania 8) przeprowadza test kontroli szczelności zgrzewu 9) interpretuje wyniki testu kontroli szczelności zgrzewu
9) magazynuje pakiety sprzętu i wyrobów medycznych po procesie sterylizacji	1) opisuje warunki przechowywania pakietów po sterylizacji 2) opisuje pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania pakietów po sterylizacji 3) opisuje rozmieszczenie materiału sterylnego 4) określa termin przydatności do użycia pakietu po sterylizacji 5) sprawdza termin przechowywania pakietów po sterylizacji
10) zwalnia sprzęt i wyroby medyczne po sterylizacji	1) ocenia zapis parametrów krytycznych dla danego procesu sterylizacji 2) decyduje o sterylności wsadu na podstawie wyników wskaźników chemicznych i biologicznych 3) decyduje o wydaniu sterylnego sprzętu i wyrobów medycznych odbiorcy 4) wydaje sprzęt medyczny po sterylizacji 5) wybiera system transportu sterylnego sprzętu i wyrobów medycznych do odbiorcy
11) sporządza dokumentację procesu sterylizacji	1) wypełnia protokół zdawczo-odbiorczy, kartę dekontaminacji narzędzi (kartę mycia i dezynfekcji, kartę sterylizacji, protokół niezgodności i inne), protokół wydania narzędzi, etykietę 2) weryfikuje informacje zawarte w dokumentacji z wynikami kontroli procesów dekontaminacji
12) monitoruje zapotrzebowanie na materiały niezbędne w technologii dekontaminacji	1) sporządza listę materiałów zużywalnych 2) informuje o zapotrzebowaniu na materiały zużywalne 3) określa stany zapasów magazynowych z uwzględnieniem asortymentu oraz terminów przechowywania materiałów 4) przygotowuje inwentaryzację

MED.12.6. Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)

	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.12.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opisuje cechy wysokiej jakości usług	1) określa pojęcie wysokiej jakości usług 2) opisuje znaczenie zasad komunikowania się w zespole 3) omawia znaczenie własnych kompetencji dla świadczenia wysokiej jakości usług
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje ogólne zasady kultury i etyki 2) stosuje zasady i reguły obowiązujące w środowisku pracy 3) kieruje się zasadami rzetelności i lojalności 4) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 5) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
3) planuje wykonanie zadania	1) oblicza czas i budżet zadania 2) wykonuje zadania w wyznaczonym czasie 3) sprawdza jakość wykonania podjętych zadań
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) podejmuje działania przestrzegając norm i procedur postępowania 2) wyjaśnia zasady odpowiedzialności prawnej za wykonywane zadania 3) opisuje przykłady naruszenia norm i procedur postępowania
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) wprowadza inicjatywę własną w nietypowych sytuacjach 2) opisuje sytuacje nietypowe 3) rozróżnia różne sposoby rozwiązania sytuacji 4) wybiera najbardziej trafne rozwiązanie sytuacji
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) opisuje pojęcie stresu 2) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem 3) opisuje negatywne skutki stresu 4) określa przyczyny stresu wynikające z wykonywaniem zadań zawodowych
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wybiera różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych

	2) weryfikuje poziom swojej wiedzy przez ustawiczne doskonalenie zawodowe 3) aktualizuje wiedzę czytając literaturę zawodową 4) uczestniczy w ponadprogramowych kursach, konferencjach i szkoleniach zawodowych
8) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) jasno i precyzyjnie wyraża się w mowie i w piśmie 2) doskonali swoje zdolności interpersonalne
9) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) opisuje zjawisko konfliktu 2) wylicza sytuacje konfliktowe 3) określa poszczególne fazy konfliktu 4) opisuje zasady utrzymania poprawnych relacji z odbiorcami usług i współpracownikami
10) współpracuje w zespole	1) komunikuje się z członkami zespołu 2) integruje działania zespołu 3) współpracuje w rozwiązywaniu konfliktów w zespole
MED.12.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań 2) planuje pracę zespołu 3) monitoruje realizację zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) weryfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole 2) wyznacza zadania według umiejętności członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań w ramach swoich kompetencji 2) kieruje osobami wykonującymi poszczególne zadania
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) omawia kryteria jakości wykonywanych zadań 2) weryfikuje wykonane zadania
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK STERYLIZACJI MEDYCZNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych

Pracownia anatomiczna wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym,
- projektor multimedialny, ekran projekcyjny, tablicę interaktywną z oprogramowaniem specjalistycznym,
- tablicę szkolną białą suchościeralną,
- telewizor,
- stanowisko komputerowe dla dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu.
- modele i plansze anatomiczne, filmy dydaktyczne, atlasy anatomiczne,
- edukacyjne programy komputerowe z zakresu anatomii,

Pracownia dekontaminacji medycznej wyposażona w:
- stanowiska pracy dla uczniów (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w: autoklaw, myjkę narzędziową ultradźwiękową, luminometr, wanienki dezynfekcyjne z pojemnikiem perforowanym, zestaw

mebli nadających się do dezynfekcji, pojemniki na odpady (pedałowe lub na czujnik elektroniczny),
- stanowisko do higienicznego mycia rąk,
- stoły do pakietowania, stojaki mobilne do papieru opakowaniowego,
- zgrzewarkę rotacyjną, metkownicę trzyrzędową, opakowania sterylizacyjne,
- tace, kosze sterylizacyjne,
- podstawowe narzędzia chirurgiczne, lupy z podświetleniem,
- dystrybutor rękawów z obcinarką, preparaty do pielęgnacji i konserwacji narzędzi,
- materiał opatrunkowy,
- wskaźniki chemiczne kontroli (różnych typów i różnego przeznaczenia),
- preparaty myjące i dezynfekcyjne,
- uchwyty stabilizujące sprzęt na tacach, ochrony ostrzy oraz wyposażenia do przeprowadzania testów funkcyjnych,
- środki ochrony indywidualnej,
- filmy dydaktyczne dotyczące systemu dokumentacji elektronicznej technologii dezynfekcji i sterylizacji.

Pracownia pomocy medycznej wyposażona w:
- zestaw wyposażenia prezentacyjnego i komunikacyjnego (komputer z oprogramowaniem biurowym z dostępem do internetu, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, tablica szkolna biała suchościeralna, telewizor),
- wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji,
- apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- aparaty do pomiaru ciśnienia,
- szyny do unieruchomienia złamań, środki opatrunkowe.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: centralne sterylizatornie, podmioty świadczące usługi sterylizacji oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.12. Wykonywanie dekontaminacji sprzętu i wyrobów medycznych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.12.2. Podstawy sterylizacji medycznej	64
MED.12.3. Dobieranie metod dekontaminacji w zależności od rodzaju sprzętu i wyrobu medycznego	110
MED.12.4. Wykonywanie mycia i dezynfekcji sprzętu i wyrobów medycznych	150
MED.12.5. Wykonywanie sterylizacji sprzętu i wyrobów medycznych	172
MED.12.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	592
MED.12.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.12.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TERAPEUTA ZAJĘCIOWY 325907

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie terapeuta zajęciowy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej:

1) budowania relacji terapeutycznych z podopiecznym, jego rodziną, środowiskiem i zespołem wielodyscyplinarnym;
2) rozpoznawania i diagnozowania potrzeb biopsychospołecznych, stanu funkcjonalnego podopiecznego przez terapeutę zajęciowego we współpracy z zespołem wielodyscyplinarnym;
3) planowania indywidualnego i grupowego programu lub planu działań terapeutycznych na podstawie diagnozy terapeutycznej, uwzględniającej możliwości, potrzeby, zainteresowania i sposób funkcjonowania podopiecznego, jego środowisko i specyfikę placówki;
4) organizowania działań w zakresie terapii zajęciowej w celu poprawy funkcjonowania fizycznego, psychicznego i społecznego podopiecznego oraz jego integracji społecznej i zawodowej;
5) ewaluacji procesu terapeutycznego na podstawie dokumentacji i oceny prowadzonej terapii zajęciowej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej	
MED.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) opisuje wymagania dotyczące ergonomii na stanowisku pracy 3) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania 4) rozróżnia rodzaje znaków bezpieczeństwa i sygnałów alarmowych 5) opisuje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) przedstawia prawa i obowiązki pracownika oraz obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) wskazuje prawa i obowiązki pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) wymienia rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) omawia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 3) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy

	4) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania zadań zawodowych 5) wymienia choroby zawodowe typowe dla zawodu
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wyjaśnia pojęcie ergonomia 2) opisuje zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, maszynami i sprzętem na stanowisku pracy 3) przygotowuje stanowisko pracy zgodnie z zasadami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej
6) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) określa zasady doboru środków ochrony indywidualnej i zbiorowej do wykonywanej pracy 2) dobiera środki ochrony indywidualnej 3) dobiera środki ochrony indywidualnej eliminujące lub ograniczające zagrożenia w pracy
7) przestrzega zasad, procedur i standardów w zakresie aseptyki i antyseptyki oraz postępowania z materiałami biologicznie skażonymi	1) rozpoznaje czynniki ryzyka zakażeń, w tym zakażeń szpitalnych 2) opisuje zasady, procedury i standardy postępowania w zakresie aseptyki, antyseptyki 3) uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki oraz bezpieczeństwa związanego z materiałami biologicznie skażonymi
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MED.13.2. Podstawy terapii zajęciowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia prawne i etyczne uwarunkowania zawodu	1) wskazuje zasady etycznego zachowania w stosunku do podopiecznego i współpracowników 2) wymienia przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych w zawodzie (ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych)
2) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych	1) opisuje system ubezpieczeń zdrowotnych 2) wskazuje rodzaje ubezpieczeń zdrowotnych 3) wymienia zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego 4) rozróżnia dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne
2) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia	1) wymienia miejsca pracy terapeuty zajęciowego 2) wyjaśnia rolę terapeuty zajęciowego w organizacji systemu ochrony zdrowia
3) stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych	1) wymienia prawa pacjenta 2) wymienia zadania terapeuty zajęciowego w oparciu o przepisy prawa dotyczące wykonywania zawodu

	3) przestrzega przepisów dotyczących ochronie danych osobowych i informacji niejawnych 4) określa zadania członków zespołu wielodyscyplinarnego
4) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym	1) sporządza notatki służbowe, raporty, arkusze obserwacji, arkusze wywiadu, arkusze diagnozy terapeutycznej, plany terapii (tygodniowe, miesięczne, roczne) zawierające bieżące informacje o pacjencie 2) tworzy plan działań terapeutycznych w oparciu o informacje zespołu wielodyscyplinarnego 3) przekazuje informacje członkom zespołu wielodyscyplinarnego o wynikach pracy terapeutycznej
5) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) sporządza dokumentację terapeuty zajęciowego w wersji elektronicznej 2) dobiera programy komputerowe do przygotowania i prowadzenia zajęć terapeutycznych
6) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MED.13.3. Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu interpersonalnego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa sposoby komunikacji werbalnej i niewerbalnej	1) opisuje proces komunikacji interpersonalnej i jego elementy składowe 2) opisuje sposoby komunikacji werbalnej i niewerbalnej 3) odróżnia komunikację jednokierunkową od dwukierunkowej 4) dobiera sposoby komunikacji werbalnej i niewerbalnej dostosowane do potrzeb i możliwości podopiecznego
2) posługuje się językiem migowym	1) stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń 2) pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych 3) porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej w kontaktach z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym	1) wyjaśnia pojęcie aktywnego słuchania 2) dobiera techniki aktywnego słuchania do rodzaju terapii 3) stosuje techniki aktywnego słuchania w kontaktach z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym
4) dobiera sposoby udzielania informacji zwrotnych	1) omawia rolę i zasady przekazywania informacji zwrotnych omawia zasady przekazywania informacji zwrotnych 2) opisuje elementy konstruktywnej informacji zwrotnej 3) buduje konstruktywną informację zwrotną 4) dostosowuje sposób przekazu do stanu psychofizycznego pacjenta
5) likwiduje bariery i błędy w komunikowaniu się z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym	1) opisuje bariery i błędy komunikacyjne, których źródłem jest nadawca lub odbiorca 2) wymienia bariery i błędy komunikacyjne niezależne od nadawcy i odbiorcy 3) dobiera techniki radzenia sobie z barierami i błędami w komunikacyjne
6) przestrzega zasad asertywnego zachowania w kontaktach	1) opisuje zachowania asertywne, agresywne i uległe 2) formułuje komunikaty asertywne

z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym	3) określa skutki stosowania zachowań asertywnych 4) określa skutki niestosowania zachowań asertywnych
7) rozwiązuje sytuacje konfliktowe i sytuacje trudne z zastosowaniem różnych metod	1) wymienia potencjalne źródła konfliktu 2) rozróżnia sposoby rozwiązywania konfliktów 3) przedstawia zasady negocjacji 4) opisuje techniki negocjacji i rozwiązywania sytuacji trudnych 5) dobiera odpowiednie sposoby rozwiązywania konfliktów
8) określa symptomy występowania przemocy wobec podopiecznego	1) opisuje objawy przemocy fizycznej i psychicznej 2) uwzględnia w planie terapeutycznym działania zapobiegające przemocy 3) analizuje informacje otrzymane od zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy
MED.13.4. Rozpoznawanie i przeprowadzanie diagnozy terapeutycznej z uwzględnieniem sfery fizycznej, psychicznej i społecznej podopiecznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka	1) opisuje elementy budowy organizmu człowieka (układ ruchu, ośrodkowy układ nerwowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy, skóra) 2) opisuje budowę tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 3) omawia funkcje tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 4) wyjaśnia procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka
2) porównuje rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych okresach życia	1) wymienia etapy rozwoju psychofizycznego człowieka 2) opisuje etapy rozwoju psychofizycznego człowieka 3) porównuje stan psychofizyczny podopiecznego z normą rozwojową
3) opisuje przebieg i objawy kliniczne chorób	1) rozpoznaje ogólne objawy procesów chorobowych w organizmie człowieka 2) wyjaśnia etiologię jednostek chorobowych 3) opisuje obraz kliniczny chorób 4) opisuje przebieg podstawowych jednostek chorobowych
4) uzyskuje informacje o podopiecznym na podstawie dokumentacji medycznej, dokumentacji psychologiczno-pedagogicznej, orzeczeń o niepełnosprawności, wywiadu oraz innej dostępnej dokumentacji	1) rozróżnia rodzaje niepełnosprawności zawarte w orzeczeniach o niepełnosprawności 2) analizuje informacje o podopiecznym zawarte w dostępnej dokumentacji dotyczącej podopiecznego
5) przeprowadza wywiad z podopiecznym, jego rodziną, opiekunem prawnym oraz innymi osobami związanymi z podopiecznym	1) rozróżnia rodzaje wywiadów 2) opisuje warunki i zasady przeprowadzenia wywiadu 3) sporządza arkusz wywiadu 4) analizuje informacje uzyskane w wyniku wywiadu
6) prowadzi obserwację terapeutyczną podopiecznego	1) opisuje rodzaje obserwacji podopiecznego 2) opracowuje arkusze obserwacji podopiecznego 3) interpretuje uzyskane informacje z obserwacji podopiecznego
7) rozpoznaje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego, psychicznego, procesów poznawczych i relacji społecznych występujące u podopiecznego	1) wymienia zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego człowieka 2) opisuje procesy psychiczne człowieka 3) opisuje symptomy zaburzeń funkcjonowania w sferze społecznej

	4) rozróżnia stopnie i rodzaje niepełnosprawności 5) analizuje sytuację podopiecznego w zakresie jego zdrowia fizycznego, psychicznego, procesów poznawczych i relacji społecznych
8) określa hierarchię potrzeb, zasobów i możliwości podopiecznego, jego rodziny i środowiska społecznego	1) wymienia potrzeby człowieka 2) opisuje potrzeby człowieka 3) ustala potrzeby, zasoby oraz możliwości podopiecznego i jego rodziny 4) ocenia dostęp do zasobów instytucji i dóbr środowiska życia podopiecznego 5) planuje proces terapeutyczny uwzględniający potrzeby, problemy i zasoby podopiecznego, jego rodziny i środowiska społecznego
9) sporządza diagnozę terapeutyczną podopiecznego	1) określa etapy diagnozy terapeutycznej podopiecznego 2) opracowuje diagnozę problemów, potrzeb i zasobów podopiecznego
MED.13.5. Planowanie indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się terminologią z zakresu terapii zajęciowej	1) podaje definicję terapii zajęciowej 2) omawia pojęcia: metoda, technika, rodzaj, forma terapii zajęciowej 3) omawia fazy terapii zajęciowej 4) opisuje etapy postępowania terapeutycznego
2) sporządza indywidualny plan terapii zajęciowej dla podopiecznego na podstawie diagnozy	1) planuje proces terapeutyczny na podstawie informacji zawartych w diagnozie 2) dobiera środki i pomoce do zajęć terapeutycznych
3) stosuje zalecenia specjalistów w pracy z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym	1) analizuje zalecenia specjalistów i zespołu wielodyscyplinarnego 2) dobiera sposoby pracy z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym do zaleceń specjalistów
4) określa cele i zadania terapii zajęciowej podopiecznego	1) wyznacza cele terapeutyczne dla podopiecznego 2) opisuje formy indywidualne i grupowe organizacji zajęć terapii zajęciowej 3) dobiera metody, techniki terapii dla podopiecznego w odniesieniu do jego stanu zdrowia, potrzeb, problemów oraz stopnia niepełnosprawności 4) dobiera techniki terapii zajęciowej oraz metody terapeutyczne do stanu psychofizycznego podopiecznego
5) dobiera środki, pomoce dydaktyczne oraz materiały i narzędzia do realizacji planu terapii zajęciowej	1) opracowuje wykaz środków i pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji zajęć terapeutycznych 2) dobiera materiały i narzędzia do realizacji planu terapii zajęciowej 3) wykonuje pomoce dydaktyczne do realizacji działań terapeutycznych
6) opracowuje scenariusze do zajęć z terapii zajęciowej	1) wymienia elementy scenariusza zajęć terapeutycznych 2) sporządza scenariusz zajęć terapeutycznych z uwzględnieniem jego podstawowych elementów 3) sporządza scenariusz zajęć z uwzględnieniem diagnozy podopiecznego lub grupy terapeutycznej
7) planuje przebieg treningów umiejętności rozwijających aktywność podopiecznego oraz działania w ramach edukacji prozdrowotnej	1) rozróżnia rodzaje treningów umiejętności społecznych 2) planuje treningi umiejętności społecznych dostosowane do możliwości i potrzeb podopiecznego 3) planuje zajęcia z zakresu edukacji prozdrowotnej z uwzględnieniem możliwości i potrzeb zdrowotnych podopiecznego

8) ocenia efekty terapii zajęciowej prowadzonej z podopiecznym	1) dobiera sposoby oceny efektów terapii zajęciowej prowadzonej z podopiecznym 2) dobiera narzędzia do oceny efektów terapii zajęciowej prowadzonej z podopiecznym
10) podejmuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki	1) opisuje obszary promocji zdrowia i poziomy działań profilaktycznych 2) proponuje działania w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki
MED.13.6. Prowadzenie terapii zajęciowej różnymi metodami i technikami	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad prowadzenia zajęć z zakresu indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej w poszczególnych pracowniach	1) opisuje zasady prowadzenia zajęć z zakresu indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej w poszczególnych pracowniach 2) opracowuje regulaminy obowiązujące w poszczególnych pracowniach
2) dobiera sposoby motywowania podopiecznego do udziału w zajęciach	1) określa rodzaje i sposoby motywowania podopiecznego do pracy z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości 2) proponuje zajęcia terapii zajęciowej zgodnie z zainteresowaniami podopiecznego
3) prowadzi terapię zajęciową z zastosowaniem różnych metod i technik	1) opisuje różne metody i techniki prowadzenia terapii zajęciowej 2) planuje terapię zajęciową z podopiecznymi w różnym wieku, z różnymi schorzeniami i rodzajami niepełnosprawności 3) dokonuje oceny skuteczności przeprowadzonych działań terapeutycznych
4) wyjaśnia znaczenie terapii ruchem w procesie usprawniania	1) określa zadania terapii ruchem 2) analizuje wpływ ruchu na organizm człowieka 3) planuje terapię ruchem
5) kompletuje wyposażenie pracowni terapii zajęciowej	1) opisuje wyposażenie poszczególnych pracowni terapii zajęciowej (komunikacji interpersonalnej, kulinarnej, plastycznej, organizacji czasu wolnego, informatycznej, ergoterapii) 2) planuje wyposażenie poszczególnych pracowni terapii zajęciowej 3) dobiera sprzęt i materiały do prowadzenia terapii zajęciowej w pracowniach
6) pomaga podopiecznemu w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i innych środków pomocniczych	1) rozróżnia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i innych środków pomocniczych 2) określa sposoby korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i innych środków pomocniczych
7) pomaga podopiecznemu w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych w ramach indywidualnych treningów czynności dnia codziennego	1) opisuje sposoby zaspokajania potrzeb fizjologicznych w ramach indywidualnych treningów czynności dnia codziennego 2) planuje sposoby zaspokajania potrzeb fizjologicznych w ramach indywidualnych treningów czynności dnia codziennego
MED.13.7. Monitorowanie i dokumentowanie przebiegu terapii zajęciowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje dokumentację prowadzoną przez terapeutę zajęciowego w różnych typach placówek	1) rozpoznaje rodzaje dokumentacji prowadzonej w pracy terapeutycznej 2) projektuje dokumentację terapeutyczną dostosowaną do typu placówki terapeutycznej

	3) sporządza dokumentację zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w danej placówce
2) ocenia efekty pracy z podopiecznym na podstawie kwestionariuszy, arkuszy oraz narzędzi do diagnozy, planowania i monitorowania stosownie do typu placówki i specyfiki pracy z podopiecznym oraz rodzaju prowadzonej działalności terapeutycznej	1) wypełnia kwestionariusze, arkusze oraz inne narzędzia do oceny efektów pracy z podopiecznym stosownie do typu placówki i specyfiki pracy z podopiecznym oraz rodzaju prowadzonej działalności terapeutycznej 2) dobiera narzędzia do oceny efektów pracy z podopiecznym stosownie do typu placówki i specyfiki pracy z podopiecznym oraz rodzaju prowadzonej działalności terapeutycznej 3) analizuje kwestionariusze, arkusze oraz narzędzia do diagnozy, planowania, monitorowania i oceny efektów pracy z podopiecznym
3) analizuje efekty uzyskane w pracy z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym	1) analizuje czynniki wpływające na efektywność pracy z podopiecznym, jego rodziną i środowiskiem społecznym 2) formułuje wnioski wynikające z pracy z podopiecznym na podstawie zastosowanych narzędzi diagnostycznych
4) wykorzystuje technologie informatyczne w dokumentowaniu pracy	1) wymienia formy dokumentowania pracy z wykorzystaniem technologii informatycznej 2) opisuje i dobiera sposoby wykorzystania technologii informatycznych w dokumentowaniu pracy
5) ocenia efekty przeprowadzonej terapii zajęciowej	1) określa sposoby oceny efektów działań z zakresu terapii zajęciowej 2) prowadzi dokumentację działań z zakresu terapii zajęciowej w formie planów, harmonogramów, konspektów, opracowań 3) analizuje informacje zawarte w dokumentacji działań z zakresu terapii zajęciowej 4) wprowadza zmiany w dokumentacji w zależności od indywidualnych i instytucjonalnych potrzeb
MED.13.8. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

(np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe

językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MED.13.9. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) identyfikuje naturalne potrzeby człowieka i zagrożenia z powodu braku ich zaspokojenia	1) omawia pojęcie potrzeb indywidualnych i potrzeb społecznych 2) opisuje skutki braku zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 2) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
3) planuje wykonanie zadania	1) szacuje czas i budżet zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) ocenia przypadki naruszania procedur postępowania 2) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 2) wyjaśnia pojęcie kreatywności 3) opisuje sposoby reakcji w sytuacjach nietypowych
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna 2) rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych 3) określa skutki stresu 4) opisuje techniki zmniejszające skutki stresu
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia sposoby podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2) podaje sposoby doskonalenia umiejętności zawodowych 3) planuje własny rozwój zawodowy
MED.13.10. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu 3) dokonuje analizy przydzielonych zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) wyznacza czas na wykonanie zadania 3) wymienia sposoby motywowania zespołu
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TERAPEUTA ZAJĘCIOWY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej

Pracownia arteterapii wyposażona w:
- materiały i przybory malarsko-plastyczne,
- materiały i przybory do malowania na szkle, decoupage'u, filcowania, do sutaszu,
- wiklinę papierową,
- różne rodzaje bloków,
- różne rodzaje bibuły,
- kredki, tusze, różne rodzaje klejów,
- materiały do rzeźbienia,
- materiały i przedmioty do ozdabiania,
- materiały do witrażu,
- masy plastyczne: samoutwardzalne, modelinę, plastelinę, masę solną, kukurydzianą, papierową.

Pracownia komunikacji interpersonalnej wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD,
- pomoce dydaktyczne służące do kształtowania umiejętności interpersonalnych, zajęć edukacyjnych z zakresu edukacji psychospołecznej radzenia sobie z przemocą, edukacji seksualnej, aktywizacji zawodowej,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowisko komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i specjalistycznych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych,
- projektor multimedialny.

Pracownia rękodzieła wyposażona w:
- zestaw narzędzi i przyborów krawieckich i dziewiarskich, podręczniki kroju i szycia, podręczniki dziewiarstwa i haftu, żurnale,
- stanowiska: kroju, szycia, prasowania, haftowania, tkania, wykonywania makramy, dziewiarstwa ręcznego, elektronarzędzia, narzędzia ręczne do majsterkowania, różne rodzaje drutu, sznurka, włóczki, nici do haftu.

Pracownia kulinarna wyposażona w:
- sprzęt typowy dla kuchni domowej oraz wyposażenie ułatwiające osobom niepełnosprawnym przygotowywanie posiłków,
- plansze zawierające skład poszczególnych produktów spożywczych,
- książki kucharskie,
- sprzęt gospodarstwa domowego, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z racjonalnym gospodarowaniem własnym budżetem oraz przygotowywaniem posiłków i czynnościami dnia codziennego.

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD, instrumenty muzyczne i zestawy płyt CD, DVD,
- sprzęt sportowy oraz do gier i zabaw ruchowych
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- biblioteczkę,
- gry stolikowe i towarzyskie służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: podmioty lecznicze i jednostki organizacyjne pomocy społecznej lub instytucje świadczące pomoc prowadzone przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 6 tygodni (210 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MED.13. Świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MED.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
MED.13.2. Podstawy terapii zajęciowej	32
MED.13.3. Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu interpersonalnego	160
MED.13.4. Rozpoznawanie i przeprowadzanie diagnozy terapeutycznej z uwzględnieniem sfery fizycznej, psychicznej i społecznej podopiecznego	192
MED.13.5. Planowanie indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej	272
MED.13.6. Prowadzenie terapii zajęciowej różnymi metodami i technikami	576
MED.13.7. Monitorowanie i dokumentowanie przebiegu terapii zajęciowej	64
MED.13.8. Język obcy zawodowy	64
Razem	1392
MED.13.9. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MED.13.10. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów

Załącznik nr 21

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO PRZYPORZĄDKOWANYCH DO BRANŻY POLIGRAFICZNEJ (PGF)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży poligraficznej, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

1) drukarz fleksograficzny;
2) drukarz offsetowy;
3) operator procesów introligatorskich;
4) technik grafiki i poligrafii cyfrowej;
5) technik procesów drukowania[I)];
6) technik procesów introligatorskich;
7) technik reklamy.

[I)] Dla zawodu technik procesów drukowania określono dwie podstawy programowe z wyodrębnionymi kwalifikacjami:
1) PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych oraz PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej;
2) PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych oraz PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej.

DRUKARZ FLEKSOGRAFICZNY 732209

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie drukarz fleksograficzny powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych:
1) wykonywania fleksograficznych form drukowych;
2) drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych	
PGF.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) charakteryzuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, w tym elektrycznością statyczną, ochroną środowiska i ergonomią na stanowisku pracy 2) rozpoznaje rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 3) interpretuje znaczenie znaków zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
2) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowiskach pracy 2) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie drukowania z form drukowych 3) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 4) wskazuje sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy
3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w przygotowalni fleksograficznej oraz w drukarni fleksograficznej
4) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, w tym elektryczności statycznej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w przygotowalni fleksograficznej lub drukarni fleksograficznej 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane w kopioramach i procesorach do obróbki płyt

	fleksograficznych, gilotynach, urządzeniach do naklejania fleksograficznych form drukowych, mieszalnikach farb, na maszynach drukujących, w urządzeniach do czyszczenia wałków i tulei rastrowych, urządzeniach do mycia form drukowych, urządzeniach do mycia części maszyn 6) przestrzega przepisów ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.01.2. Podstawy technologii fleksograficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii z uwzględnieniem fleksografii	1) rozróżnia terminologię z zakresu poligrafii z uwzględnieniem fleksografii oraz sektora opakowaniowego 2) przyporządkowuje terminologię i pojęcia do poszczególnych etapów technologicznych produkcji fleksograficznej
2) charakteryzuje technologie drukowania, ze szczególnym uwzględnieniem fleksografii i etapów przetwarzania wydruków fleksograficznych	1) identyfikuje technologie drukowania z uwzględnieniem rodzaju formy drukowej 2) podaje definicję fleksografii i jej cechy wyróżniające 3) wymienia mocne i słabe strony fleksografii względem innych technologii drukowania 4) identyfikuje wydruk fleksograficzny 5) rozpoznaje operacje procesów przetwórczych w drukarni fleksograficznej, w tym krojenia i inspekcji, laminowania, uszlachetniania, wykrawania, formowania opakowań z zadrukowanych podłoży 6) rozpoznaje rynek fleksograficzny oraz jego otoczenie
3) stosuje wiedzę o barwie jako istotnym walorze produktu fleksograficznego	1) rozróżnia pojęcia barwy i koloru 2) opisuje budowę oka jako narządu rozpoznającego i oceniającego kolory 3) rozróżnia strukturę światła, źródła światła i mechanizmy mieszania kolorów dla celów drukowania 4) rozróżnia pojęcia przestrzeni barwnych oraz metameryzmu lub metamerii i jej rodzajów 5) opisuje tolerancje kolorystyczne 6) odczytuje informacje ze wzornika PMS (Pantone Matching System) 7) korzysta z komory światła dziennego do pomiaru i oceny barwy
4) opisuje podstawy prepressu	1) wymienia zasady przygotowania projektu do druku fleksograficznego 2) wymienia rodzaje i parametry rastrów we fleksografii

	3) opisuje zjawisko Moire'a 4) opisuje podstawy densytometrii 5) dokonuje poprawnie odczytów pól kontrolno-pomiarowych 6) rozpoznaje druk aplowy, kreskowy, rastrowy, procesowy, w tym 4-, 6- i 7-kolorowy 7) wyjaśnia pojęcie balans szarości i konieczność jego stosowania 8) wskazuje zasady oceny kodu kreskowego
5) charakteryzuje ciąg produkcji fleksograficznej	1) rozpoznaje maszyny, urządzenia, wyposażenie i oprogramowanie obejmujące ciąg fleksograficzny 2) określa zastosowanie poszczególnych elementów ciągu produkcji fleksograficznej
6) stosuje podstawową wiedzę o farbach fleksograficznych	1) rozróżnia rodzaje i skład farb fleksograficznych 2) opisuje systemy farbowe dla poszczególnych podłoży i zastosowań 3) określa zasady postępowania z farbami na różnych etapach druku 4) wyjaśnia, jak rozcieńczyć i rozjaśnić farbę (wpływ na kolorystykę) 5) wyjaśnia, czym jest przygotowalnia farb, recepturowanie oraz zagospodarowanie resztek farbowych
7) identyfikuje podłoża do druku fleksograficznego	1) rozpoznaje i opisuje wymagania dla: a) folii i laminatów z tworzyw sztucznych b) papierów, w tym workowych i podłoży samoprzylepnych oraz bibuły c) folii aluminiowej d) tektury falistej 2) stosuje metody badania podłoży w laboratorium i na stanowisku pracy 3) specyfikuje segmenty rynkowe produktów fleksograficznych 4) szereguje produkty fleksograficzne w łańcuchu dostaw
8) stosuje zagadnienia standaryzowania przyrostu punktu rastrowego	1) wyjaśnia pojęcie przyrostu punktu rastrowego oraz jego przyczyny i skutki 2) wymienia czynniki deformacji formy drukowej i sposoby jej minimalizacji 3) opisuje testy kiss-print oraz fingerprint 4) wyjaśnia i mierzy pasemka kontrolne w druku rastrowym
9) wykorzystuje miary niezbędne dla drukowania fleksograficznego	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii i fleksografii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie przyrządów pomiarowych 5) posługuje się miarami poligraficznymi, w tym typowymi dla fleksografii
10) posługuje się dokumentacją techniczną, technologiczną oraz normalizacyjną	1) odczytuje schematy, rysunki techniczne i parametry maszyn, urządzeń oraz wyposażenia zawarte w instrukcjach obsługi 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) opisuje schematy przepływu prac lub zleceń produkcyjnych 4) rozpoznaje i wykorzystuje informacje oraz parametry zlecenia produkcyjnego zawarte w dokumentacji typu karta technologiczna 5) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm, wytycznych oraz z dobrych praktyk produkcyjnych związanych z realizacją zleceń produkcyjnych

	6) opisuje system zapewnienia jakości zgodny z PN-EN ISO 9001
11) opisuje drukowanie innowacyjne	1) rozpoznaje terminologię i pojęcia w zakresie przewodności elektrycznej 2) rozróżnia sektory drukowanej elektroniki związanej z obszarem fleksotroniki 3) opisuje obszary innowacyjnych opakowań i etykiet, w tym aktywnych powłok ochronnych oraz produktów rynkowych, w tym sensorów wykonanych fleksograficznie lub innymi technologiami drukarskimi z wykorzystaniem: farb przewodzących, RFID i podobnych komponentów
12) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.01.3. Wykonywanie fleksograficznych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje form drukowych	1) klasyfikuje formy drukowe na fotopolimerowe i elastomerowe 2) określa cechy płyt drukowych, w tym grubość, twardość, budowę oraz przeznaczenie 3) wymienia technologie wykonywania form drukowych, w tym CtF, CtP, bezpośrednie grawerowanie 4) wymienia etapy procesów wykonywania form drukowych, w tym przygotowanie cyfrowe obrazów do drukowania, naświetlanie, wymywanie, suszenie i doświetlanie 5) identyfikuje zjawiska fizykochemiczne, zachodzące podczas wykonywania form drukowych, jak: naświetlanie UV i inhibicja tlenowa
2) dobiera materiały do wykonywania fleksograficznych form drukowych	1) klasyfikuje materiały do wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym płyty drukowe, filmy fotograficzne i chemia do obróbki płyt 2) określa właściwości materiałów stosowanych do wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym grubość, twardość i odporność na składniki chemiczne farb
3) obsługuje urządzenia do wykonywania fleksograficznych form drukowych	1) klasyfikuje urządzenia do wykonania fleksograficznych form drukowych, takie jak: kopioramy, naświetlarki CtP, wymywarki i suszarki 2) opisuje metodę wykreślania krzywej drukowania maszyny drukującej i wykorzystanie jej do kalibracji naświetlarki, proofera oraz maszyny drukującej 3) dobiera parametry naświetlania płyt fotopolimerowych 4) ustawia parametry pracy urządzeń do wykonania fleksograficznych form drukowych 5) wykonuje fleksograficzne formy drukowe, w tym naświetla, doświetla, myje i suszy
4) ocenia jakość wykonania fleksograficznych form drukowych	1) wymienia parametry fleksograficznych form drukowych podlegające kontroli, np. rysy, zgniecenia, utrata punktów rastrowych, kleistość powierzchni, nachylenie i wysokość elementów drukujących 2) stosuje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości wykonania fleksograficznych form drukowych, np. urządzenia do proofingu, lupkę

	poligraficzną, analogowy lub cyfrowy mikroskop, przyrząd do cyfrowej inspekcji i pomiaru 3) określa rodzaje wad i błędów powstających podczas wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym niewłaściwa wysokość i kształt punktów rastrowych, wypadanie punktów rastrowych, efekt „skórki pomarańczowej” 4) wymienia sposoby eliminacji błędów podczas wykonywania fleksograficznych form drukowych, takie jak: zmiany czasów naświetleń, doświetleń i suszenia, zmiany parametrów wymywania form
PGF.01.4. Podstawy drukowania fleksograficznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia etapy procesu drukowania formami fleksograficznymi	1) wymienia etapy drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych, w tym narząd maszyny drukującej, drukowanie nakładu, suszenie lub utrwalanie UV, uszlachetnianie, w tym laminowanie lub wykrawanie 2) wymienia czynności wykonywane podczas poszczególnych etapów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych i uszlachetniania, w tym laminowania lub wykrawania
2) charakteryzuje fleksograficzne maszyny drukujące	1) rozpoznaje maszyny fleksograficzne do zadruku wąskowstęgowego, szerokowstęgowego i arkuszowego 2) wymienia parametry fleksograficznych maszyn drukujących, w tym szerokość podłoża i druku, zakres długości druku, liczbę zespołów drukujących, rodzaje zadrukowywanych podłoży i sposoby suszenia farb
3) dobiera materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych	1) klasyfikuje materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych, takie jak: podłoża drukowe, farby, lakiery, listwy raklowe 2) rozpoznaje materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych na podstawie ich właściwości fizycznych 3) sprawdza napięcie powierzchniowe farby 4) określa właściwości drukowne farb i lakierów na podstawie pomiarów ich lepkości 5) klasyfikuje i rozróżnia parametry wałków rastrowych
4) nakleja formy drukujące	1) identyfikuje różne rodzaje i przeznaczenie taśm montażowych i systemów tulei rozprężnych oraz grubości oklejanych form drukowych 2) dobiera taśmę montażową do drukowanego wzoru lub motywu 3) nakleja formę drukującą na tuleję drukową, cylinder formowy albo montuje elementy drukujące na folii montażowej 4) stosuje się do specyfikacji nawoju – opracowanej na podstawie karty konfekcji klienta – przy naklejaniu formy drukowej dla drukowania wstęgowego
5) dobiera wałki lub tuleje rastrowe oraz listwy raklowe do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych	1) rozróżnia rodzaje wałków i tulei rastrowych 2) identyfikuje różne rodzaje pomiarów pojemności wałków rastrowych 3) sprawdza stan czystości wałków lub tulei rastrowych 4) mierzy pojemość wałków lub tulei rastrowych oraz dobiera ich parametry do drukowanego motywu 5) rozróżnia rodzaje listew raklowych
6) identyfikuje zespoły i mechanizmy fleksograficznych maszyn drukujących	1) odczytuje schematy techniczne zespołów drukujących, mechanizmów wprowadzania i odbierania podłoży

	drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV fleksograficznych maszyn drukujących 2) określa parametry technologiczne zespołów drukujących, mechanizmów wprowadzania i odbierania podłoży drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV 3) określa czynności przygotowawcze fleksograficznych maszyn drukujących, w tym: a) montaż formy na cylindrze formowym lub tulei rastrowych na cylindrze rozprężnym b) montaż wałków bądź tulei rastrowych c) nawleczenie wstęgi dla zwojowych maszyn drukujących d) działanie mechanizmów wprowadzania i odbierania arkuszowych i zwojowych podłoży drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV e) zasilanie farbą drukarską oraz działanie urządzeń sterujących jej lepkością 4) rozpoznaje i obsługuje systemy inspekcji druku instalowane na maszynach drukujących 5) rozpoznaje i obsługuje systemy automatycznego lub półautomatycznego registra 6) opisuje czynności związane z zakończeniem drukowania, w tym wyjęcie z maszyny zadrukowanego zwoju lub arkuszy, demontaż cylindrów formowych, tulei drukujących lub form drukowych na foliach montażowych i ich czyszczenie, demontaż wałków lub tulei rastrowych i ich czyszczenie 7) rozpoznaje środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych.
7) rozpoznaje popularne błędy drukowania	1) wymienia błędy powstające w procesie drukowania fleksograficznego 2) analizuje błędy, podaje przyczyny ich powstawania i sposoby eliminacji
8) identyfikuje zawartość karty technologicznej lub produkcyjnej dla zlecenia produkcyjnego	1) rozróżnia podstawowe sekcje karty technologicznej: a) sekcja drukowania, w tym: – szerokość i długość nadruku – liniatura elementów tonalnych – rodzaj farby, liczba i sekwencja kolorów – parametry wałków rastrowych – grubość formy i rodzaj taśmy podkładowej – parametry promienników UV dla farb UV oraz temperatury dla zespołów suszących w maszynach wyposażonych w ogrzewanie elektryczne bądź gazowe – parametry podłoża – planowana prędkość produkcyjna b) sekcja przetwarzania nadruku dla drukowania wąskowstęgowego, w tym: – wytłaczanie, wykrawanie, zdejmowanie ażuru, laminowanie, złocenie na zimno i na gorąco lub – satynowanie i arkuszowanie dla drukowania bibułek i serwetek
PGF.01.5. Drukowanie wąskowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych, papierze i folii aluminiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego oraz wymaganiami klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie

	i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) myje maszynę 5) sprawdza gotowość elementów maszyny (czy jest dopuszczona do użytku i posiada aktualny przegląd techniczny) do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperatury cylindrów dociskowych b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura, przepływ powietrza, wydajność promienników UV) e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stan zużycia listew raklowych h) szczelność komór raklowych 6) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe i wykrojniki 7) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 8) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża, w tym aktywację (stopień jonizacji strony drukowanej) dla folii b) farby, w tym jej lepkość, napięcie powierzchniowe oraz dozowanie c) innych materiałów do realizacji zlecenia 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nakleja formy drukowe zgodnie z kartą konfekcji 11) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę i drukuje pierwsze odbitki 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie i pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby, w tym: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporność nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) uzgadnia odbitkę nakładową z klientem lub ją akceptuje w oparciu o dostarczony wzorzec dla kolorów spotowych na podstawie wzornika PMS (Pantone Matching System)
4) drukuje nakład	1) ostatecznie sprawdza jakość odbitek 2) drukuje nakład (nowe zlecenia lub wznowienie),

	sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca, zarówno wizualnie, jak i przy pomocy systemów kontrolno-sterujących 3) zmienia prędkości drukowania, wymienia formy drukujące oraz taśmy podkładowe i podłoża drukowe, aby porównać wpływ różnych parametrów lub zmiennych na finalną odbitkę 4) wymienia zadrukowane role 5) kończy drukowanie nakładu 6) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 7) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) demontuje – wyjmuje z maszyny ostatnią zadrukowaną rolę 2) dobiera środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych 3) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 4) demontuje wałki lub tuleje rastrowe i je czyści 5) zdejmuje ażur i demontuje wykrojnik lub wykrojniki 6) myje fleksograficzną maszynę drukującą 7) zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe i wykrojniki 8) archiwizuje płyty drukowe 9) zapisuje w dokumentacji z jakiego wałka rastrowego był nakładany dany kolor w celu łatwiejszego przezbrojenia maszyny przy dodrukach
PGF.01.6. Drukowanie szerokowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego oraz wymaganiami klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) sprawdza gotowość elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperaturę centralnego cylindra b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura i przepływ powietrza) e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stan zużycia listew raklowych h) sprawdza szczelność komór raklowych 5) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża, w tym aktywację (stopień jonizacji strony drukowanej) dla folii b) farby, w tym jej lepkość

	c) innych materiałów do nowego zlecenia 8) myje maszynę 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej, obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę i drukuje pierwsze odbitki 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie kolorów, pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby, w tym: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporności nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) ostatecznie sprawdza jakość odbitek 8) drukuje nakład (nowego zlecenia lub wznowienia), sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca zarówno wizualnie, jak i przy pomocy systemów kontrolno-sterujących 2) wymienia formy drukujące oraz taśmy podkładowe i podłoża drukowe, aby porównać wpływ różnych parametrów lub zmiennych na finalną odbitkę 3) wymienia zadrukowane role 4) kończy drukowanie nakładu i demontuje ostatnią zadrukowaną rolę 5) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 6) zamyka realizację zlecenia produkcyjnego 7) symuluje i koryguje błędy w druku

PGF.01.7. Drukowanie arkuszowe na tekturze falistej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do ewentualnej wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące lub wałki rastrowe i listwy raklowe, wykrojniki 5) sprawdza gotowość elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) stopień zużycia form drukowych b) prawidłowość montażu po założeniu form drukowych

	c) czystość i brak uszkodzeń wałków rastrowych d) stan zużycia listew raklowych e) szczelność komór raklowych lub otwartych zespołów farbowych 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza: a) jakość tektury falistej przeznaczonej do zadruku b) lepkość farby 8) myje maszynę (jeżeli nie jest myta automatycznie) 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nakłada arkusze do przedpodajnika
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej, obejmującej docisk-dostawienie poszczególnych zespołów farbowych 3) nastawia maszynę po przejściu pierwszych arkuszy do korekty
3) ustawia nadruk nakładu	1) drukuje nakład 2) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie arkusza), nasycenie i pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 3) sprawdza efektywność suszenia farby 4) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 5) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) sprawdza jakość nadruków 2) drukuje nakład (nowe zlecenia lub wznowienie), na bieżąco sprawdzając wizualnie oraz przy pomocy systemów kontrolno-sterujących jakość odbitek względem wzorca 3) kończy drukowanie nakładu 4) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 5) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 2) demontuje wykrojnik lub wykrojniki 3) zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe i wykrojniki
PGF.01.8. Drukowanie na wstędze bibuły	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej, standardu przezbrojenia, instrukcji	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego i wymagań klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) sprawdza gotowości elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperatury cylindrów dociskowych b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura, przepływ powietrza)

	e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stopień zużycia listew raklowych i noża do arkuszowania h) szczelność komór raklowych 5) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża b) farby, w tym jej lepkość, zapach oraz dozowanie c) innych materiałów do realizacji zlecenia 8) myje maszynę 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę, dobiera kolor, drukuje pierwsze odbitki, wprowadza korekty 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie kolorów, pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporność nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) drukuje nakład (nowe zlecenie lub wznowienie), sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca (wizualnie oraz przy pomocy systemów kontrolno-sterujących) 2) zakłada niezadrukowane role oraz wymienia serwetki po arkuszowaniu 3) kończy drukowanie nakładu 4) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 5) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) wyjmuje z maszyny ostatnio zadrukowane i pocięte na arkusze serwetki 2) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 3) demontuje wałki lub tuleje rastrowe i je czyści 4) dobiera środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych 5) myje fleksograficzną maszynę drukującą

	6) sprawdza stan form drukowych po wykonanym nakładzie 7) myje, zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe
PGF.01.9. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia

nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

PGF.01.10. Kompetencje personalne i społeczne

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku pracy 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) planuje wykonanie zadania	1) planuje pracę zespołu 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) analizuje rezultaty działań
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania

	2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
8) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE DRUKARZ FLEKSOGRAFICZNY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych

Pracownia technologii drukowania fleksograficznego wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym
- projektor multimedialny,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące etapy:
  - przygotowanie do druku, w tym:
    - tworzenie koncepcji i projektowanie grafiki drukowanego motywu lub oryginału przyszłego opakowania,
    - repro – proces opracowywania motywów lub oryginałów dla technologii fleksograficznej,
    - wykonywanie form fleksograficznych,
  - drukowanie, w tym:
    - naklejanie form fleksograficznych,
    - narząd maszyn drukujących (szeregowych, z centralnym cylindrem, wieżowych oraz arkuszowych),
    - proces drukowania fleksograficznego,
    - czynności występujące po zakończeniu operacji drukowania,
  - przetwarzanie wydrukowanych produktów fleksografnych w gotowe opakowania występujące w drukarniach fleksograficznych,
- publikacje nieperiodyczne na temat fleksografii oraz opakowań,
- firmowe katalogi, foldery, ulotki, prezentacje multimedialne na temat:
  - urządzeń do wykonywania form drukowych, w tym instrukcje obsługi,
  - maszyn drukujących, w tym instrukcje obsługi,
  - innych urządzeń typu: urządzenia do naklejania fleksograficznych form drukowych, mieszalniki farb, urządzenia do czyszczenia wałków i tulei rastrowych, urządzenia do mycia form drukowych, pompy farbowe,
  - wyposażenia, w tym wałków oraz tulei rastrowych, tulei drukowych, listew raklowych, komór raklowych,
  - materiałów eksploatacyjnych dla fleksografii (podłoża drukowe, farby i lakiery),
  - oprogramowania stosowanego we fleksografii,

- narzędzi kontrolno-pomiarowych, w tym wzorników kolorów, okularów poligraficzne, lup i mikroskopów poligraficzne, komór światła dziennego, przyrządów do pomiaru struktury rastrowej i pojemności wałków rastrowych,
- proofery – reprezentatywne dla całego ciągu technologicznego produkcji fleksograficznej ewentualnie ciągu przetwórczego (dla opcji zintegrowanej „on-line")
- przykłady wydruków testowych oraz nakładowych, w tym już przetworzonych w gotowe, zadrukowane fleksograficznie, opakowania rynkowe,
- standardy, wytyczne i dobre praktyki dotyczące jakości produkcji fleksograficznej.

Szkoła zapewnia dostęp do warsztatów wyposażonych w:
- stanowisko wykonywania form drukowych wyposażone w urządzenia do wykonywania form drukowych, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości form fleksograficznych,
- urządzenie do montażu fleksograficznych form drukujących,
- urządzenie do czyszczenia wałków lub tulei rastrowych,
- stanowiska drukowania fleksograficznego wyposażone we fleksograficzne maszyny drukujące: zwojową (szeregową i z centralnym cylindrem) oraz arkuszową, narzędzia do obsługi maszyn, urządzenia pomocnicze i wyposażenie, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny lepkości farby, stanu i pojemności wałków lub tulei rastrowych, jakości wydruków fleksograficznych,
- stanowisko z oświetleniem znormalizowanym, lupę i mikroskop poligraficzny, spektrofotometr, wzornik kolorów i okulary poligraficzne,
- instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na jedno stanowisko), zestaw przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zbiór norm lub wytycznych dla technologii drukowania fleksograficznego.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.01.2. Podstawy technologii fleksograficznej	60
PGF.01.3. Wykonywanie fleksograficznych form drukowych	60
PGF.01.4. Podstawy drukowania fleksograficznego	45
PGF.01.5. Drukowanie wąskowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych, papierze i folii aluminiowej	205
PGF.01.6. Drukowanie szerokowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych	205
PGF.01.7. Drukowanie arkuszowe na tekturze falistej	160
PGF.01.8. Drukowanie na wstędze bibuły	45
PGF.01.9. Język obcy zawodowy	30
Razem	840
PGF.01.10. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie drukarz fleksograficzny po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych może uzyskać dyplom

zawodowy w zawodzie technik procesów drukowania po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

DRUKARZ OFFSETOWY 732210

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie drukarz offsetowy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych:
1) wykonywania offsetowych form drukowych;
2) drukowania nakładu z offsetowych form drukowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych	
PGF.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią na stanowisku pracy 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) rozpoznaje rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) interpretuje znaczenie znaków zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wykonywaniem zadań zawodowych 2) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 3) rozpoznaje źródła szkodliwych czynników dla zdrowia lub życia człowieka w środowisku pracy 4) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie drukowania z form drukowych 5) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 6) wskazuje sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w drukarni
5) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych

	2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w drukarni 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach drukujących 6) przestrzega przepisów ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.02.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu poligrafii 2) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 3) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami

	3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji, dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.02.3. Wykonywanie offsetowych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) klasyfikuje rodzaje form drukowych	1) rozpoznaje formy drukowe różnych technik drukowania 2) określa cechy form drukowych 3) wymienia technologie wykonywania form drukowych 4) wymienia etapy procesu wykonywania form drukowych 5) identyfikuje zjawiska fizykochemiczne zachodzące podczas wykonywania form drukowych
2) dobiera materiały do wykonywania offsetowych form drukowych	1) klasyfikuje materiały do wykonywania offsetowych form drukowych 2) rozpoznaje materiały do wykonywania offsetowych form drukowych 3) określa właściwości materiałów stosowanych do wykonywania offsetowych form drukowych
3) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania offsetowych form drukowych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia do wykonania offsetowych form drukowych 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonania offsetowych form drukowych 3) wymienia parametry naświetlania offsetowych form drukowych 4) dobiera parametry naświetlania offsetowych form drukowych 5) ustawia parametry maszyn i urządzeń do wykonania offsetowych form drukowych 6) wykonuje offsetowe formy drukowe
4) ocenia jakość wykonania offsetowych form drukowych	1) wymienia parametry jakościowe offsetowych form drukowych 2) dokonuje pomiaru określonych elementów offsetowych form drukowych 3) określa rodzaje błędów powstających podczas wykonywania offsetowych form drukowych 4) wymienia sposoby eliminacji błędów podczas wykonywania offsetowych form drukowych
PGF.02.4. Wykonywanie odbitek z offsetowych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia techniki drukowania z offsetowych form drukowych	1) wymienia techniki drukowania z offsetowych form drukowych 2) wymienia etapy drukowania z offsetowych form drukowych

	3) określa charakterystyczne cechy technik drukowania z offsetowych form drukowych 4) określa zakres zastosowania technik drukowania z offsetowych form drukowych
2) określa parametry offsetowych maszyn drukujących	1) klasyfikuje offsetowe maszyny drukujące 2) rozpoznaje offsetowe maszyny drukujące 3) określa zakres zastosowania offsetowych maszyn drukujących
3) dobiera materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących	1) klasyfikuje materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących 2) rozpoznaje materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących 3) określa właściwości materiałów do procesu drukowania offsetowego
4) identyfikuje zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących	1) odczytuje schematy techniczne zespołów i mechanizmów offsetowych maszyn drukujących 2) wymienia zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących 3) rozpoznaje zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących na podstawie schematów technicznych
5) przygotowuje offsetowe maszyny drukujące do procesu drukowania	1) określa czynności przygotowawcze offsetowych maszyn drukujących 2) ustawia parametry pracy offsetowej maszyny drukującej 3) przygotowuje offsetową maszynę drukującą w celu uzyskania prawidłowej odbitki 4) drukuje odbitki nakładowe techniką offsetową 5) prowadzi bieżącą kontrolę procesu drukowania z drukowych form offsetowych
6) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) wymienia czynności związane z zakończeniem drukowania techniką offsetową 2) dobiera środki do mycia maszyny i drukowych form offsetowych 3) myje offsetową maszynę drukującą 4) zabezpiecza offsetowe formy drukowe
PGF.02.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi (adekwatnie do sytuacji)
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe

a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze i internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.02.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
4) planuje wykonanie zadania	1) określa czas realizacji zadań 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) analizuje rezultaty działań
5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
9) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE DRUKARZ OFFSETOWY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych

Pracownia technologii drukowania wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- projektor multimedialny,

- plansze i prezentacje multimedialne do ilustrowania procesów poligraficznych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące procesy wykonywania form drukowych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn drukujących,
- formy drukowe dla różnych technik drukowania,
- katalogi i foldery urządzeń do wykonywania form drukowych,
- katalogi i foldery maszyn drukujących,
- instrukcje obsługi urządzeń do wykonywania form drukowych,
- instrukcje obsługi maszyn drukujących,
- wzorniki i katalogi podłoży drukowych,
- wzorniki i katalogi farb drukarskich,
- przykłady odbitek drukarskich z różnych technik drukarskich,
- standardy jakości produkcji poligraficznej,
- półprodukty i produkty poligraficzne.

Warsztaty szkolne wyposażone w stanowiska wykonywania form drukowych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w urządzenia do wykonywania form drukowych, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości form offsetowych.

Szkoła zapewnia dostęp do stanowiska drukowania offsetowego (co najmniej jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażonego w maszynę drukującą offsetową arkuszową, narzędzia do obsługi maszyn i urządzeń (jeden zestaw na jedno stanowisko), przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości odbitek drukarskich: lupkę poligraficzną, densytometr lub spektrofotometr, instrukcje stanowiskowe, zestaw przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zbiór norm związanych z produkcją poligraficzną.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.02.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.02.3. Wykonywanie offsetowych form drukowych	360
PGF.02.4. Wykonywanie odbitek z offsetowych form drukowych	330
PGF.02.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	810
PGF.02.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie drukarz offsetowy po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik procesów drukowania po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

OPERATOR PROCESÓW INTROLIGATORSKICH 732305

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie operator procesów introligatorskich powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych:

1) realizacji procesów wykonywania druków luźnych i łączonych;
2) realizacji procesów wykonywania opraw;
3) wykonywania opakowań.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych	
PGF.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) rozróżnia rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) opisuje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 5) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wykonywaniem zadań zawodowych 2) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 3) identyfikuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 4) rozpoznaje źródła szkodliwych czynników dla zdrowia lub życia człowieka w środowisku pracy 5) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie wykonywania druków luźnych i łączonych oraz opraw 6) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 7) ustala sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w zakładzie i na stanowisku pracy 2) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 3) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy

5) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach introligatorskich 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach introligatorskich 6) stosuje się do zasad ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.03.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii 2) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) rozróżnia maszyny i urządzenia stosowane w przygotowaniu do druku	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) opisuje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 3) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii

5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.03.3. Wykonywanie druków luźnych i łączonych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje druków luźnych i łączonych	1) klasyfikuje druki luźne i łączone 2) rozpoznaje druki luźne i łączone 3) określa cechy użytkowe druków luźnych i łączonych
2) dobiera materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych	1) klasyfikuje materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) rozpoznaje materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych 3) wymienia właściwości materiałów i surowców do wykonywania druków luźnych i łączonych 4) dobiera materiały i surowce niezbędne do wytworzenia określonych druków luźnych i łączonych na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania druków luźnych i łączonych 3) dobiera maszyny i urządzenia niezbędne do wytworzenia określonych druków luźnych i łączonych
4) wykonuje obróbkę druków luźnych i łączonych	1) określa zasady obsługi maszyn i urządzeń do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych zgodnie z instrukcją 3) realizuje operacje jednostkowe związane z produkcją druków luźnych i łączonych 4) uzyskuje druki luźne i łączone zgodne z założeniami technologicznymi 5) rozpoznaje wady powstałe podczas procesu wykonywania druków luźnych i łączonych 6) ustala działania prowadzące do eliminacji wad druków luźnych i łączonych w procesie produkcyjnym
5) przygotowuje druki luźne i łączone do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania do ekspedycji druków luźnych i łączonych 2) zabezpiecza druki luźne i łączone przed uszkodzeniem w transporcie 3) pakuje druki luźne i łączone
PGF.03.4. Wykonywanie opraw	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji

Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje opraw	1) klasyfikuje oprawy 2) rozpoznaje oprawy 3) wymienia cechy opraw
2) dobiera materiały i surowce do wykonywania opraw	1) klasyfikuje materiały i surowce do wykonywania opraw 2) rozpoznaje materiały i surowce do wykonywania opraw 3) wymienia właściwości materiałów i surowców do wykonywania opraw 4) dobiera materiały i surowce do wykonywania opraw na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania opraw	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania opraw 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania opraw 3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania określonych opraw
4) prowadzi procesy wykonywania opraw	1) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania opraw 2) realizuje operacje związane z wykonywaniem opraw 3) uzyskuje oprawy zgodne z założeniami technologicznymi 4) rozpoznaje wady powstałe podczas procesów wykonywania opraw 5) ustala działania prowadzące do eliminacji wad opraw w procesie produkcyjnym
5) przygotowuje oprawy do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania opraw do ekspedycji 2) zabezpiecza oprawy przed uszkodzeniem podczas transportu 3) pakuje oprawy
PGF.03.5. Wykonywanie opakowań	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje opakowań	1) klasyfikuje opakowania 2) rozpoznaje opakowania 3) określa cechy użytkowe opakowań
2) dobiera materiały do wykonywania opakowań	1) klasyfikuje materiały do wykonywania opakowań 2) rozpoznaje materiały do wykonywania opakowań 3) wymienia właściwości materiałów do wykonywania opakowań 4) dobiera materiały do wytworzenia opakowań na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania opakowań	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania opakowań 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania opakowań 3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania określonych opakowań
4) prowadzi procesy produkcji opakowań	1) wymienia sposoby uszlachetniania opakowań 2) obsługuje maszyny i urządzenia do produkcji opakowań 3) realizuje operacje jednostkowe związane z produkcją opakowań 4) uzyskuje opakowania, zgodne z założeniami technologicznymi 5) rozpoznaje wady powstałe podczas produkcji opakowań

	6) ustala działania prowadzące do eliminacji wad opakowań w procesie produkcyjnym
5) przygotowuje opakowania do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania opakowań do ekspedycji 2) zabezpiecza opakowania przed uszkodzeniem podczas transportu 3) pakuje opakowania
PGF.03.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację.
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego ijednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

PGF.03.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) planuje wykonanie zadania	1) planuje pracę zespołu 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) analizuje rezultaty działań

4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
8) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPERATOR PROCESÓW INTROLIGATORSKICH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych

Pracownia technologii introligatorstwa wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- projektor multimedialny (jeden na pracownię),
- plansze i prezentacje multimedialne do ilustrowania procesów poligraficznych,
- plansze i prezentacje ilustrujące procesy introligatorskie,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn poligraficznych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn introligatorskich,
- katalogi i foldery maszyn poligraficznych,
- katalogi i foldery maszyn introligatorskich,
- instrukcje obsługi maszyn introligatorskich,
- wzorniki i katalogi materiałów poligraficznych,
- wzorniki i katalogi materiałów introligatorskich.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska do wykonywania druków luźnych i łączonych (jedno stanowisko dla ośmiu uczniów) – wyposażone w krajarkę jednonożową, bigówkę, złamywarkę, zszywarkę drutem, wykrawarkę, foliarkę, narzędzia kontrolno-pomiarowe do oceny jakości druków luźnych i łączonych instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na stanowisko),
- stanowiska wykonywania opraw zeszytowych, klejonych i specjalnych (jedno stanowisko dla ośmiu uczniów) wyposażone w narzędzia kontrolno-pomiarowe do oceny jakości opraw introligatorskich, instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na stanowisko).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.03.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.03.3. Wykonywanie druków luźnych i łączonych	240
PGF.03.4. Wykonywanie opraw	240
PGF.03.5. Wykonywanie opakowań	210
PGF.03.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	810
PGF.03.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie operator procesów introligatorskich po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik procesów introligatorskich, po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

TECHNIK GRAFIKI I POLIGRAFII CYFROWEJ 311943

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych
PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik grafiki i poligrafii cyfrowej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych:
   a) przygotowania materiałów cyfrowych do wykonania projektów graficznych,
   b) opracowania publikacji i prac graficznych do druku,
   c) przygotowania publikacji elektronicznych;

2) w zakresie kwalifikacji PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków:
   a) drukowania cyfrowego,
   b) obróbki druków cyfrowych,
   c) planowania i kontrolowania produkcji poligraficznej,
   d) drukowania i obróbki druków 3D.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych	
PGF.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy stosowane w przepisach 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) określa sposoby postępowania z odpadami i zanieczyszczeniami, powstającymi na stanowiskach pracy technika grafiki i poligrafii cyfrowej 4) określa warunki ergonomii w pracy technika grafiki i poligrafii cyfrowej 5) wskazuje zasady postępowania i zachowania w razie wystąpienia zagrożenia (wypadek przy pracy, awaria, pożar, wybuch)
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) wymienia czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, działające na organizm człowieka 2) wskazuje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) rozróżnia sposoby przeciwdziałania czynnikom szkodliwym 4) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych

4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera przyrządy, urządzenia, maszyny i elementy wyposażenia stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 2) stosuje zasady bezpiecznego posługiwania się przyrządami, urządzeniami, maszynami, narzędziami i elementami wyposażenia stanowiska pracy
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony osobistej do wykonania zadania zawodowego 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas pracy
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.04.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu poligrafii 2) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 3) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii

5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji, dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.04.3. Przygotowanie materiałów graficznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) gromadzi graficzne materiały cyfrowe	1) określa źródła pozyskiwania materiałów cyfrowych 2) skanuje materiały refleksyjne 3) skanuje materiały transparentne 4) rejestruje obrazy technikami fotograficznymi 5) zapisuje pozyskane materiały cyfrowe w odpowiednim formacie 6) kataloguje materiały cyfrowe
2) przygotowuje obiekty bitmapowe do projektu graficznego	1) dobiera oprogramowanie do tworzenia i edycji obiektów bitmapowych 2) modyfikuje rozdzielczość, przestrzeń barw i rozmiar obiektów bitmapowych 3) dokonuje obrotu, skalowania i kadrowania obiektów bitmapowych 4) wykonuje retusz, fotomontaż oraz korekcję barwną i walorową bitmap 5) projektuje obiekty bitmapowe zgodnie z zasadami kompozycji
3) przygotowuje obiekty wektorowe do projektu graficznego	1) dobiera oprogramowanie do tworzenia i edycji obiektów wektorowych 2) tworzy obiekty wektorowe 3) modyfikuje obiekty wektorowe 4) określa zasady symboliki barw 5) wykorzystuje symbolikę barw w tworzeniu i edycji obiektów wektorowych 6) zapisuje obiekty wektorowe w różnych formatach
4) przygotowuje elementy tekstowe do projektu graficznego	1) dobiera narzędzia do edycji tekstów 2) dobiera narzędzia do umieszczenia tekstu w ramce 3) dobiera narzędzia do umieszczenia tekstu na ścieżce 4) dobiera narzędzia do umieszczenia tekstu w obiekcie 5) łączy tekst z grafiką zgodnie z zasadami typografii 6) łamie tekst zgodnie z zasadami typografii 7) modyfikuje parametry tekstu zgodnie z zasadami typografii 8) stosuje narzędzia do sprawdzania pisowni
PGF.04.4. Projektowanie prac graficznych i publikacji	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) stosuje zasady składania i łamania tekstów	1) określa zasady składu tekstów gładkich 2) określa zasady składu tekstów utrudnionych 3) określa zasady łamania tekstu 4) dobiera narzędzia do łamania tekstu 5) stosuje narzędzia do łamania tekstu
2) tworzy kompozycje graficzno-tekstowe prac i publikacji	1) ustala parametry layoutu publikacji 2) tworzy layout publikacji zgodnie z zasadami kompozycji 3) projektuje graficznie akcydensy 4) projektuje graficznie publikacje zwarte
3) przygotowuje graficznie projekty opakowań	1) klasyfikuje opakowania 2) wymiaruje opakowania 3) tworzy siatki opakowań 4) wykonuje projekty opakowań
PGF.04.5. Przygotowanie prac graficznych do drukowania i publikacji	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady przygotowania prac cyfrowych do publikacji	1) określa zasady przygotowania publikacji do druku 2) określa zasady przygotowania e-publikacji
2) przygotowuje materiał cyfrowy do publikowania	1) dobiera parametry zapisu pliku graficznego do sposobu publikacji 2) zapisuje pliki graficzne do publikacji 3) zapisuje pliki graficzne do drukowania 4) dobiera parametry pliku do standardu drukowania 5) dobiera parametry pliku do publikacji elektronicznej
3) wykonuje impozycję prac cyfrowych	1) określa parametry impozycji 2) przestrzega zasad wykonywania impozycji 3) rozmieszcza strony na arkuszu 4) stosuje spady na krawędziach 5) umieszcza na arkuszu skale barwne 6) oznacza linie cięcia, punktury i znaki grzbietowe
4) stosuje proofing cyfrowy	1) wykonuje wydruki próbne 2) weryfikuje poprawność przygotowania prac do druku
PGF.04.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje

obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację.
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.04.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wymienia zasady kultury osobistej i etyki 2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki 3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej
2) planuje wykonywanie zadania	1) szacuje czas i budżet wykonania zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie
3) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	4) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 5) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 6) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 2) wskazuje przypadki naruszania norm i procedur postępowania
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) określa zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie 2) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
PGF.04.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) określa wzorce w celu wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) analizuje przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 2) określa skutki niewłaściwego doboru osób do zadań

3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje stopień realizacji zadania
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje prace zespołu 2) określa jakość wykonywania przydzielonych zadań 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków	
PGF.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń
1) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) wymienia czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, działające na organizm człowieka 2) wskazuje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) rozróżnia sposoby przeciwdziałania czynnikom szkodliwym 4) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania zadań zawodowych
2) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera przyrządy, urządzenia, maszyny i elementy wyposażenia stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 2) stosuje zasady bezpiecznego posługiwania się przyrządami, urządzeniami, maszynami, narzędziami i elementami wyposażenia stanowiska pracy,
3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony osobistej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.05.2. Podstawy poligrafii	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu poligrafii 2) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 3) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.05.3. Drukowanie cyfrowe	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia maszyny do drukowania cyfrowego	1) klasyfikuje maszyny do drukowania cyfrowego 2) dobiera maszynę do wykonania wydruku cyfrowego
2) obsługuje drukujące maszyny cyfrowe	1) dobiera podłoża i materiały do drukowania cyfrowego 2) przygotowuje maszyny cyfrowe do drukowania 3) wykonuje wydruki na maszynach cyfrowych nakładowych 4) wykonuje wydruki na maszynach cyfrowych wielkoformatowych

3) ocenia jakość wydruków cyfrowych	1) określa metody oceny jakości wydruków cyfrowych 2) stosuje przyrządy do oceny jakości wydruków cyfrowych
4) stosuje personalizację wydruków	1) rozróżnia sposoby personalizacji wydruków cyfrowych 2) wykonuje wydruki spersonalizowane
5) wykonuje obróbkę wykończeniową wydruków cyfrowych	1) określa rodzaje obróbki wykończeniowej wydruków cyfrowych 2) dobiera sposoby wykańczania wydruków cyfrowych 3) przygotowuje urządzenia wykończeniowe do wydruków cyfrowych 4) ocenia jakość gotowych produktów poligraficznych
PGF.05.4. Planowanie i kontrolowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala techniczne parametry produktu poligraficznego	1) określa techniczne parametry produktu poligraficznego 2) określa możliwości technologiczne wykonania produktu poligraficznego 3) sporządza schemat technologiczny wykonywania produktu poligraficznego 4) określa techniczne parametry maszyn i urządzeń poligraficznych 5) określa cechy technologiczne materiałów poligraficznych 6) specyfikuje materiały potrzebne do wytworzenia produktu poligraficznego 7) wypełnia kartę technologiczną produkcji
2) wykonuje kalkulacje zapotrzebowania materiałowego	1) oblicza zapotrzebowanie na podłoże drukowe 2) oblicza zapotrzebowanie na materiały z zakresu przygotowania do druku 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały drukarskie 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały introligatorskie i wykończeniowe 5) oblicza koszty materiałów do wykonania produktu poligraficznego 6) oblicza koszty wykonania przygotowania pracy do druku 7) oblicza koszty drukowania 8) oblicza koszty wykonania obróbki introligatorskiej i uszlachetniającej
3) planuje kontrolę procesów drukowania, introligatorskich i wykończeniowych	1) wymienia punkty kontrolne w zakresie przygotowania do druku 2) określa parametry podlegające kontroli w zakresie przygotowania do druku 3) wymienia punkty kontrolne w zakresie procesu drukowania 4) określa parametry podlegające kontroli w zakresie procesu drukowania 5) wymienia punkty kontrolne w zakresie procesów introligatorskich i wykończeniowych 6) określa parametry podlegające kontroli w zakresie procesów introligatorskich i wykończeniowych
4) dobiera urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe	1) rozpoznaje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje oprogramowanie kontrolne do kontroli jakości produkcji poligraficznej

	3) dokonuje pomiarów przyrządami kontrolno-pomiarowymi 4) weryfikuje parametry jakościowe, stosując oprogramowanie kontrolne
5) ocenia jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych	1) interpretuje wyniki pomiarów 2) analizuje wyniki pomiarów z przyrządów kontrolno-pomiarowych 3) porównuje jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych z założeniami technologicznymi
PGF.05.5. Drukowanie 3D	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) gromadzi materiały cyfrowe do druku 3D	1) stosuje programy do modelowania i edycji obiektów 3D 2) zapisuje obiekty 3D w odpowiednich formatach 3) dobiera ustawienia skanera 3D 4) wykonuje skanowanie obiektów 3D 5) ocenia jakość pozyskanego obrazu 3D
2) tworzy obiekty przestrzenne do druku 3D	1) tworzy jednobryłowe obiekty 3D w środowisku cyfrowym 2) tworzy wielobryłowe obiekty 3D w środowisku cyfrowym 3) składa obiekty przestrzenne w projekt do druku 3D 4) wizualizuje stworzone modele 3D 5) eksportuje modele obiektów 3D do druku
3) obsługuje maszyny do druku 3D	1) przygotowuje maszyny i materiały eksploatacyjne do druku 3D 2) dobiera materiały eksploatacyjne do druku 3D 3) przeprowadza kalibrację drukarki 3D 4) przygotowuje podłoża obszaru roboczego do druku 3D 5) wykonuje wydruki 3D
4) wykonuje obróbkę wykończeniową wydruków 3D	1) dobiera metodę obróbki wykończeniowej wydruków 3D 2) posługuje się narzędziami i urządzeniami do obróbki wykończeniowej druków 3D 3) wykonuje obróbkę ręczną wydruków 3D 4) wykonuje obróbkę chemiczną wydruków 3D 5) ocenia jakość gotowych wydruków 3D
PGF.05.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych

	e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym

	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.05.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wymienia zasady kultury osobistej i etyki 2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki 3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań zawodowych	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) podejmuje innowacyjne sposoby realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 2) wskazuje przypadki naruszania norm i procedur postępowania
4) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) określa zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie 2) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
5) współpracuje w zespole	1) ustala warunki wykonania zadań 2) angażuje się w realizację przypisanych zadań 3) sprawdza stopień realizacji zadań
PGF.05.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) określa wzorce w celu wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) analizuje przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 2) określa skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) wskazuje zakończone etapy pracy członków grupy
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje prace zespołu 2) określa jakość wykonywania przydzielonych zadań 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK GRAFIKI I POLIGRAFII CYFROWEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych

Pracownia cyfrowych procesów poligraficznych wyposażona w:
- stanowiska komputerowe do poligraficznych procesów przygotowawczych dla nauczyciela i uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z systemem operacyjnym, podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz pakietem oprogramowania biurowego, oprogramowaniem do edycji tekstów, grafiki bitmapowej i wektorowej, oprogramowaniem edycji do plików PDF, oprogramowaniem do wykonywania impozycji,
- tablety graficzne (jeden tablet dla każdego ucznia),
- projektor multimedialny,
- sieciową drukarkę drukującą w czterech kolorach z dupleksem,
- skanery poligraficzne (jeden skaner dla ośmiu uczniów),
- aparaty fotograficzne (dwa aparaty na grupę),
- przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- wzorniki barw,
- wzorniki podłoży do druku cyfrowego,
- przykładowe wydruki, produkty i półprodukty poligraficzne,
- przykłady projektów graficznych i typograficznych,
- tablice z krojami pism, przykłady kompozycji tekstu i grafiki.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków

Pracownia rysunku technicznego wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela, z systemem operacyjnym, dostępem do sieci lokalnej i internetu oraz pakietem oprogramowania biurowego i oprogramowanie do wykonywania rysunku technicznego,
- projektor multimedialny,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w oprogramowanie do wykonywania rysunku technicznego, z systemem operacyjnym, dostępem do sieci lokalnej i internetu oraz pakietem oprogramowania biurowego,
- pomoce dydaktyczne do kształtowania wyobraźni przestrzennej,
- normy dotyczące zasad wykonywania rysunku technicznego maszynowego.

Pracownia druku cyfrowego:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela, z systemem operacyjnym, podłączone do sieci lokalnej z dostępem i internetu, oprogramowaniem do edycji tekstu, do tworzenia i obróbki grafiki bitmapowej i wektorowej, oprogramowaniem do tworzenia i edycji plików PDF, oprogramowaniem do wykonywania impozycji,
- projektor multimedialny,
- stanowiska komputerowe do obsługi cyfrowych urządzeń drukujących (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z systemem operacyjnym, podłączone do sieci lokalnej z dostępem i internetu, oprogramowaniem do edycji tekstu, do tworzenia i obróbki grafiki bitmapowej i wektorowej, oprogramowaniem do tworzenia i edycji plików PDF, oprogramowaniem do wykonywania impozycji,
- urządzenie do drukowania cyfrowego nakładowego z finiszerem prostym wraz z jednostką sterującą i oprogramowaniem (jedno urzadzenie na grupę),
- urządzenie do drukowania wielkoformatowego wraz z jednostką sterującą i oprogramowaniem (jedno urządzenie na grupę),
- stanowisko do kontroli druku (jedno stanowisko na grupę),
- densytometr refleksyjny (jeden densytometr na grupę).

Pracownia obróbki druków wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela,
- projektor multimedialny,
- urządzenie do krojenia druków dostosowane do formatu drukującego cyfrowego urządzenia nakładowego (jedno urzadzenie na grupę),
- bigówkę (jedna na grupę),
- zszywarkę drutem, albo profesjonalny zszywacz (jedna na grupę),
- laminarkę rolową (jedna na grupę),
- urządzenie do krojenia druków wielkoformatowych,
- przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- złamywarkę (jedna na grupę),
- bindownicę do spiral (jedna na grupę),
- wzorniki barw,
- wzorniki podłoży do druku cyfrowego nakładowego oraz wielkoformatowego,
- przykładowe wydruki cyfrowe nakładowe i wielkoformatowe.

Pracownia planowania i kontrolowania produkcji poligraficznej wyposażona w:
- stanowisko komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- stanowiska komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarki sieciowej (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- specjalistyczne oprogramowanie lub arkusz kalkulacyjny do planowania oraz kalkulacji kosztów produkcji poligraficznej (jeden komplet oprogramowania na jedno stanowisko),
- oprogramowanie do kontroli graficznych plików produkcyjnych,
- przykładowe półprodukty i produkty poligraficzne,
- przykładowe karty technologiczne,
- przykłady zamówień,
- przykłady wykazów kosztów produkcji,
- przykłady cenników,
- poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- zestaw norm stosowanych w poligrafii.

Pracownia obróbki druków wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela i stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w oprogramowanie do tworzenia i obróbki modeli 3D,
- oprogramowanie do generowania kodu dla drukarki 3D,
- oprogramowanie do wizualizacji i modelowania 3D,
- oprogramowanie do obsługi urządzeń 3D,
- system operacyjny z dostępem podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz pakietem oprogramowania biurowego,
- skaner 3D (jeden skaner na grupę),
- drukarkę 3D (jedna drukarka na grupę),
- projektor multimedialny,
- narzędzia, urządzenia i materiały eksploatacyjne do obróbki wydruków 3D,
- środki ochrony indywidualnej (dla każdego ucznia).

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa poligraficzne, graficzne i fotograficzne, przedsiębiorstwa zajmujące się drukiem 3D, studia fotograficzne, reklamowe i poligraficzne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

PGF.04. Przygotowywanie oraz wykonywanie prac graficznych i publikacji cyfrowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin

PGF.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.04.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.04.3. Przygotowanie materiałów graficznych	210
PGF.04.4. Projektowanie prac graficznych i publikacji	210
PGF.04.5. Przygotowanie prac graficznych do drukowania i publikacji	210
PGF.04.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	750
PGF.04.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.04.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

PGF.05. Drukowanie cyfrowe i obróbka druków	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.05.2. Podstawy poligrafii[3)]	60[3)]
PGF.05.3. Drukowanie cyfrowe	210
PGF.05.4. Planowanie i kontrolowanie produkcji poligraficznej	210
PGF.05.5. Drukowanie 3D	90
PGF.05.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	570+60[3)]
PGF.05.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.05.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

TECHNIK PROCESÓW DRUKOWANIA 311935

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych
PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów drukowania powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych:
   a) wykonywania fleksograficznych form drukowych.
   b) drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych;

2) w zakresie kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej:
   a) planowania produkcji poligraficznej,
   b) kontrolowania przebiegu produkcji poligraficznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych	
PGF.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) charakteryzuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, w tym elektrycznością statyczną, ochroną środowiska i ergonomią na stanowisku pracy 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) rozpoznaje rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) interpretuje znaczenie znaków zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowiskach pracy 2) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie drukowania z form drukowych 3) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 4) wskazuje sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w przygotowalni fleksograficznej oraz w drukarni fleksograficznej

5) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, w tym elektryczności statycznej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w przygotowalni fleksograficznej lub drukarni fleksograficznej 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane w kopioramach i procesorach do obróbki płyt fleksograficznych, gilotynach, urządzeniach do naklejania fleksograficznych form drukowych, mieszalnikach farb, na maszynach drukujących, w urządzeniach do czyszczenia wałków i tulei rastrowych, urządzeniach do mycia form drukowych, urządzeniach do mycia części 6) przestrzega przepisów ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.01.2. Podstawy technologii fleksograficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii z uwzględnieniem fleksografii	1) rozróżnia terminologię z zakresu poligrafii z uwzględnieniem fleksografii oraz sektora opakowaniowego 2) przyporządkowuje terminologię i pojęcia do poszczególnych etapów technologicznych produkcji fleksograficznej
2) charakteryzuje technologie drukowania, ze szczególnym uwzględnieniem fleksografii i etapów przetwarzania wydruków fleksograficznych	1) identyfikuje technologie drukowania z uwzględnieniem rodzaju formy drukowej 2) podaje definicję fleksografii i jej cechy wyróżniające 3) wymienia mocne i słabe strony fleksografii względem innych technologii drukowania 4) identyfikuje wydruk fleksograficzny 5) rozpoznaje operacje procesów przetwórczych w drukarni fleksograficznej, w tym krojenia i inspekcji, laminowania, uszlachetniania, wykrawania, formowania opakowań z zadrukowanych podłoży 6) rozpoznaje rynek fleksograficzny oraz jego otoczenie
3) stosuje wiedzę o barwie jako istotnym walorze produktu fleksograficznego	1) rozróżnia pojęcia barwy i koloru 2) opisuje budowę oka jako narządu rozpoznającego i oceniającego kolory

	3) rozróżnia strukturę światła, źródła światła i mechanizmy mieszania kolorów dla celów drukowania 4) rozróżnia pojęcia przestrzeni barwnych oraz metameryzmu lub metamerii i jej rodzajów 5) opisuje tolerancje kolorystyczne 6) odczytuje informacje ze wzornika PMS (Pantone Matching System) 7) korzysta z komory światła dziennego do pomiaru i oceny barwy
4) opisuje podstawy prepressu	1) wymienia zasady przygotowania projektu do druku fleksograficznego 2) wymienia rodzaje i parametry rastrów we fleksografii 3) opisuje zjawisko Moire'a 4) opisuje podstawy densytometrii 5) dokonuje poprawnie odczytów pól kontrolno-pomiarowych 6) rozpoznaje druk aplowy, kreskowy, rastrowy, procesowy, w tym 4-, 6- i 7-kolorowy 7) wyjaśnia pojęcie balans szarości i konieczność jego stosowania 8) wskazuje zasady oceny kodu kreskowego
5) charakteryzuje ciąg produkcji fleksograficznej	1) rozpoznaje maszyny, urządzenia, wyposażenie i oprogramowanie obejmujące ciąg fleksograficzny 2) określa zastosowanie poszczególnych elementów ciągu produkcji fleksograficznej
6) stosuje podstawową wiedzę o farbach fleksograficznych	1) rozróżnia rodzaje i skład farb fleksograficznych 2) opisuje systemy farbowe dla poszczególnych podłoży i zastosowań 3) określa zasady postępowania z farbami na różnych etapach druku 4) wyjaśnia, jak rozcieńczyć i rozjaśnić farbę (wpływ na kolorystykę) 5) wyjaśnia, czym jest przygotowalnia farb, recepturowanie oraz zagospodarowanie resztek farbowych
7) identyfikuje podłoża do druku fleksograficznego	1) rozpoznaje i opisuje wymagania dla: a) folii i laminatów z tworzyw sztucznych b) papierów, w tym workowych i podłoży samoprzylepnych oraz bibuły c) folii aluminiowej d) tektury falistej 2) stosuje metody badania podłoży w laboratorium i na stanowisku pracy 3) specyfikuje segmenty rynkowe produktów fleksograficznych 4) szereguje produkty fleksograficzne w łańcuchu dostaw
8) stosuje zagadnienia standaryzowania przyrostu punktu rastrowego	1) wyjaśnia pojęcie przyrostu punktu rastrowego oraz jego przyczyny i skutki 2) wymienia czynniki deformacji formy drukowej i sposoby jej minimalizacji 3) opisuje testy kiss-print oraz fingerprint 4) wyjaśnia i mierzy pasemka kontrolne w druku rastrowym
9) wykorzystuje miary niezbędne dla drukowania fleksograficznego	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii i fleksografii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie przyrządów pomiarowych 5) posługuje się miarami poligraficznymi, w tym typowymi dla fleksografii

10) posługuje się dokumentacją techniczną, technologiczną oraz normalizacyjną	1) odczytuje schematy, rysunki techniczne i parametry maszyn, urządzeń oraz wyposażenia zawarte w instrukcjach obsługi 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) opisuje schematy przepływu prac lub zleceń produkcyjnych 4) rozpoznaje i wykorzystuje informacje oraz parametry zlecenia produkcyjnego zawarte w dokumentacji typu karta technologiczna 5) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm, wytycznych oraz z dobrych praktyk produkcyjnych związanych z realizacją zleceń produkcyjnych 6) opisuje system zapewnienia jakości zgodny z PN-EN ISO 9001
11) opisuje drukowanie innowacyjne	1) rozpoznaje terminologię i pojęcia w zakresie przewodności elektrycznej 2) rozróżnia sektory drukowanej elektroniki związanej z obszarem fleksotroniki 3) opisuje obszary innowacyjnych opakowań i etykiet, w tym aktywnych powłok ochronnych oraz produktów rynkowych, w tym sensorów wykonanych fleksograficznie lub innymi technologiami drukarskimi z wykorzystaniem: farb przewodzących, RFID i podobnych komponentów
12) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.01.3. Wykonywanie fleksograficznych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje form drukowych	1) klasyfikuje formy drukowe na fotopolimerowe i elastomerowe 2) określa cechy płyt drukowych, w tym grubość, twardość, budowę oraz przeznaczenie 3) wymienia technologie wykonywania form drukowych, w tym CtF, CtP, bezpośrednie grawerowanie 4) wymienia etapy procesów wykonywania form drukowych, w tym przygotowanie cyfrowe obrazów do drukowania, naświetlanie, wymywanie, suszenie i doświetlanie 5) identyfikuje zjawiska fizykochemiczne, zachodzące podczas wykonywania form drukowych, jak: naświetlanie UV i inhibicja tlenowa
2) dobiera materiały do wykonywania fleksograficznych form drukowych	1) klasyfikuje materiały do wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym płyty drukowe, filmy fotograficzne i chemia do obróbki płyt 2) określa właściwości materiałów stosowanych do wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym grubość, twardość i odporność na składniki chemiczne farb
3) obsługuje urządzenia do wykonywania fleksograficznych form drukowych	1) klasyfikuje urządzenia do wykonania fleksograficznych form drukowych, takie jak: kopioramy, naświetlarki CtP, wymywarki i suszarki 2) opisuje metodę wykreślania krzywej maszyny drukującej i wykorzystanie jej do kalibracji naświetlarki, proofera oraz maszyny drukującej 3) dobiera parametry naświetlania płyt fotopolimerowych

	4) ustawia parametry pracy urządzeń do wykonania fleksograficznych form drukowych 5) wykonuje fleksograficzne formy drukowe, w tym naświetla, doświetla, myje i suszy
4) ocenia jakość wykonania fleksograficznych form drukowych	1) wymienia parametry fleksograficznych form drukowych podlegające kontroli, np. rysy, zgniecenia, utrata punktów rastrowych, kleistość powierzchni, nachylenie i wysokość elementów drukujących 2) stosuje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości wykonania fleksograficznych form drukowych, np. urządzenia do proofingu, lupkę poligraficzną, analogowy lub cyfrowy mikroskop, przyrząd do cyfrowej inspekcji i pomiaru 3) określa rodzaje wad i błędów powstających podczas wykonywania fleksograficznych form drukowych, w tym niewłaściwa wysokość i kształt punktów rastrowych, wypadanie punktów rastrowych, efekt „skórki pomarańczowej” 4) wymienia sposoby eliminacji błędów podczas wykonywania fleksograficznych form drukowych, takie jak: zmiany czasów naświetleń, doświetleń i suszenia, zmiany parametrów wymywania form
PGF.01.4. Podstawy drukowania fleksograficznego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia etapy procesu drukowania formami fleksograficznymi	1) wymienia etapy drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych, w tym narząd maszyny drukującej, drukowanie nakładu, suszenie lub utrwalanie UV, uszlachetnianie, w tym laminowanie lub wykrawanie 2) wymienia czynności wykonywane podczas poszczególnych etapów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych i uszlachetniania, w tym laminowania lub wykrawania
2) charakteryzuje fleksograficzne maszyny drukujące	1) rozpoznaje maszyny fleksograficzne do zadruku wąskowstęgowego, szerokowstęgowego i arkuszowego 2) wymienia parametry fleksograficznych maszyn drukujących, w tym szerokość podłoża i druku, zakres długości druku, liczbę zespołów drukujących, rodzaje zadrukowywanych podłoży i sposoby suszenia farb
3) dobiera materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych	1) klasyfikuje materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych, takie jak: podłoża drukowe, farby, lakiery, listwy raklowe 2) rozpoznaje materiały do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych na podstawie ich właściwości fizycznych 3) sprawdza napięcie powierzchniowe farby 4) określa właściwości drukowne farb i lakierów na podstawie pomiarów ich lepkości 5) klasyfikuje i rozróżnia parametry wałków rastrowych
4) nakleja formy drukujące	1) identyfikuje różne rodzaje i przeznaczenie taśm montażowych i systemów tulei rozprężnych oraz grubości oklejanych form drukowych 2) dobiera taśmę montażową do drukowanego wzoru lub motywu 3) nakleja formę drukującą na tuleję drukową, cylinder formowy albo montuje elementy drukujące na folii montażowej

	4) stosuje się do specyfikacji nawoju – opracowanej na podstawie karty konfekcji klienta – przy naklejaniu formy drukowej dla drukowania wstęgowego
5) dobiera wałki lub tuleje rastrowe oraz listwy raklowe do procesu drukowania na maszynach fleksograficznych	1) rozróżnia rodzaje wałków i tulei rastrowych 2) identyfikuje różne rodzaje pomiarów pojemności wałków rastrowych 3) sprawdza stan czystości wałków lub tulei rastrowych 4) mierzy pojemość wałków lub tulei rastrowych oraz dobiera ich parametry do drukowanego motywu 5) rozróżnia rodzaje listew raklowych
6) identyfikuje zespoły i mechanizmy fleksograficznych maszyn drukujących	1) odczytuje schematy techniczne zespołów drukujących, mechanizmów wprowadzania i odbierania podłoży drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV fleksograficznych maszyn drukujących 2) określa parametry technologiczne zespołów drukujących, mechanizmów wprowadzania i odbierania podłoży drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV 3) określa czynności przygotowawcze fleksograficznych maszyn drukujących, w tym: a) montaż formy na cylindrze formowym lub tulei rastrowych na cylindrze rozprężnym b) montaż wałków bądź tulei rastrowych c) nawleczenie wstęgi dla zwojowych maszyn drukujących d) działanie mechanizmów wprowadzania i odbierania arkuszowych i zwojowych podłoży drukowych oraz systemów suszenia, w tym utrwalania UV e) zasilanie farbą drukarską oraz działanie urządzeń sterujących jej lepkością 4) rozpoznaje i obsługuje systemy inspekcji druku instalowane na maszynach drukujących 5) rozpoznaje i obsługuje systemy automatycznego lub półautomatycznego registra 6) opisuje czynności związane z zakończeniem drukowania, w tym wyjęcie z maszyny zadrukowanego zwoju lub arkuszy, demontaż cylindrów formowych, tulei drukujących lub form drukowych na foliach montażowych i ich czyszczenie, demontaż wałków lub tulei rastrowych i ich czyszczenie 7) rozpoznaje środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych.
7) rozpoznaje popularne błędy drukowania	1) wymienia błędy powstające w procesie drukowania fleksograficznego 2) analizuje błędy, podaje przyczyny ich powstawania i sposoby eliminacji
8) identyfikuje zawartość karty technologicznej lub produkcyjnej dla zlecenia produkcyjnego	1) rozróżnia podstawowe sekcje karty technologicznej: a) sekcja drukowania, w tym: – szerokość i długość nadruku – liniatura elementów tonalnych – rodzaj farby, liczba i sekwencja kolorów – parametry wałków rastrowych – grubość formy i rodzaj taśmy podkładowej – parametry promienników UV dla farb UV oraz temperatury dla zespołów suszących w maszynach wyposażonych w ogrzewanie elektryczne bądź gazowe – parametry podłoża – planowana prędkość produkcyjna

	b) sekcja przetwarzania nadruku dla drukowania wąskowstęgowego, w tym: – wytłaczanie, wykrawanie, zdejmowanie ażuru, laminowanie, złocenie na zimno i na gorąco lub – satynowanie i arkuszowanie dla drukowania bibułek i serwetek
PGF.01.5. Drukowanie wąskowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych, papierze i folii aluminiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego oraz wymaganiami klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) myje maszynę 5) sprawdza gotowość elementów maszyny (czy jest dopuszczona do użytku i posiada aktualny przegląd techniczny) do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperatury cylindrów dociskowych b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura, przepływ powietrza, wydajność promienników UV) e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stan zużycia listew raklowych h) szczelność komór raklowych 6) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe i wykrojniki 7) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 8) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża, w tym aktywację (stopień jonizacji strony drukowanej) dla folii b) farby, w tym jej lepkość, napięcie powierzchniowe oraz dozowanie c) innych materiałów do realizacji zlecenia 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nakleja formy drukowe zgodnie z kartą konfekcji 11) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę i drukuje pierwsze odbitki 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie i pasowanie

	kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby, w tym: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporność nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) uzgadnia odbitkę nakładową z klientem lub ją akceptuje w oparciu o dostarczony wzorzec dla kolorów spotowych na podstawie wzornika PMS (Pantone Matching System)
4) drukuje nakład	1) ostatecznie sprawdza jakość odbitek 2) drukuje nakład (nowe zlecenia lub wznowienie), sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca, zarówno wizualnie, jak i przy pomocy systemów kontrolno-sterujących 3) zmienia prędkości drukowania, wymienia formy drukujące oraz taśmy podkładowe i podłoża drukowe, aby porównać wpływ różnych parametrów lub zmiennych na finalną odbitkę 4) wymienia zadrukowane role 5) kończy drukowanie nakładu 6) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 7) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) demontuje – wyjmuje z maszyny ostatnią zadrukowaną rolę 2) dobiera środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych 3) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 4) demontuje wałki lub tuleje rastrowe i je czyści 5) zdejmuje ażur i demontuje wykrojnik lub wykrojniki 6) myje fleksograficzną maszynę drukującą 7) zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe i wykrojniki 8) archiwizuje płyty drukowe 9) zapisuje w dokumentacji z jakiego wałka rastrowego był nakładany dany kolor w celu łatwiejszego przezbrojenia maszyny przy dodrukach
PGF.01.6. Drukowanie szerokowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego oraz wymaganiami klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) sprawdza gotowość elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperaturę centralnego cylindra b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura i przepływ powietrza)

	e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stan zużycia listew raklowych h) sprawdza szczelność komór raklowych 5) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża, w tym aktywację (stopień jonizacji strony drukowanej) dla folii b) farby, w tym jej lepkość c) innych materiałów do nowego zlecenia 8) myje maszynę 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej, obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę i drukuje pierwsze odbitki 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie kolorów, pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby, w tym: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporności nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) ostatecznie sprawdza jakość odbitek 2) drukuje nakład (nowego zlecenia lub wznowienia), sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca zarówno wizualnie, jak i przy pomocy systemów kontrolno-sterujących 3) wymienia formy drukujące oraz taśmy podkładowe i podłoża drukowe, aby porównać wpływ różnych parametrów lub zmiennych na finalną odbitkę 4) wymienia zadrukowane role 5) kończy drukowanie nakładu i demontuje ostatnią zadrukowaną rolę 6) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 7) zamyka realizację zlecenia produkcyjnego 8) symuluje i koryguje błędy w druku
PGF.01.7. Drukowanie arkuszowe na tekturze falistej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego

	2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do ewentualnej wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące lub wałki rastrowe i listwy raklowe, wykrojniki 5) sprawdza gotowość elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) stopień zużycia form drukowych b) prawidłowość montażu po założeniu form drukowych c) czystość i brak uszkodzeń wałków rastrowych d) stan zużycia listew raklowych e) szczelność komór raklowych lub otwartych zespołów farbowych 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza: a) jakość tektury falistej przeznaczonej do zadruku b) lepkość farby 8) myje maszynę (jeżeli nie jest myta automatycznie) 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nakłada arkusze do przedpodajnika
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej, obejmującej docisk-dostawienie poszczególnych zespołów farbowych 3) nastawia maszynę po przejściu pierwszych arkuszy do korekty
3) ustawia nadruk nakładu	1) drukuje nakład 2) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie arkusza), nasycenie i pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 3) sprawdza efektywność suszenia farby 4) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 5) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) sprawdza jakość nadruków 2) drukuje nakład (nowe zlecenia lub wznowienie), na bieżąco sprawdzając wizualnie oraz przy pomocy systemów kontrolno-sterujących jakość odbitek względem wzorca 3) kończy drukowanie nakładu 4) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 5) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 2) demontuje wykrojnik lub wykrojniki 3) zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe i wykrojniki
PGF.01.8. Drukowanie na wstędze bibuły	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) realizuje plan przezbrojenia maszyny na podstawie karty technologicznej, standardu przezbrojenia, instrukcji	1) zapoznaje się z kartą technologiczną nowego zlecenia produkcyjnego i wymagań klienta 2) planuje zakres prac w taki sposób, aby przezbrojenie lub narządzanie było przeprowadzone sprawnie i

	bezpiecznie 3) identyfikuje aktualny stan narządzenia maszyny 4) sprawdza gotowości elementów maszyny lub stan techniczny maszyny do przezbrojenia lub narządzenia maszyny do nowego zlecenia, w tym: a) czystość i temperatury cylindrów dociskowych b) stan łożysk, smarowanie łożysk, smarowanie kół zębatych dla wersji zębatkowej c) kompletność prawidłowego zamontowania wszystkich elementów maszyny d) moduły suszenia i poprawność działania suszenia międzyzespołowego (temperatura, przepływ powietrza) e) stan zamontowania i stopień zużycia form drukowych f) stopień zużycia i czystość wałków rastrowych g) stopień zużycia listew raklowych i noża do arkuszowania h) szczelność komór raklowych 5) lokalizuje i przygotowuje oprzyrządowanie do wymiany, w tym wałki lub tuleje drukujące i rastrowe, listwy raklowe 6) demontuje oprzyrządowanie do wymiany 7) lokalizuje i sprawdza jakość: a) podłoża b) farby, w tym jej lepkość, zapach oraz dozowanie c) innych materiałów do realizacji zlecenia 8) myje maszynę 9) montuje oprzyrządowanie podlegające zamianie 10) nawleka podłoże na maszynę
2) ustawia maszynę do rozpoczęcia procesu drukowania	1) sprawdza kompletność przezbrojenia lub narządzenia maszyny i jej zgodność z kartą technologiczną lub zleceniem produkcyjnym 2) nastawia maszynę do pozycji początkowej obejmującej docisk – dostawienie poszczególnych zespołów farbowych (wałów lub tulei rastrowych do formy drukowej oraz całego zespołu drukującego do cylindra dociskowego) 3) sprawdza poprawność działania podzespołów maszyny przed rozpoczęciem drukowania odbitek próbnych
3) ustawia nadruk nakładu	1) dobiera parametry drukowania 2) uruchamia maszynę, dobiera kolor, drukuje pierwsze odbitki, wprowadza korekty 3) sprawdza ułożenie nadruku na podłożu (naprowadzenie wstęgi), siłę naciągu wstęgi, nasycenie kolorów, pasowanie kolorów oraz zgodność kolorystyczną odbitek 4) sprawdza efektywność suszenia farby: a) czy nadruk na podłożu trzyma się z odpowiednią siłą b) odporność nadruku na zarysowanie, zaginanie i ścieranie 5) lokalizuje i analizuje przyczyny błędów oraz je usuwa 6) zatwierdza z klientem odbitkę nakładową
4) drukuje nakład	1) drukuje nakład (nowe zlecenie lub wznowienie), sprawdzając na bieżąco jakość odbitek względem wzorca (wizualnie oraz przy pomocy systemów kontrolno-sterujących) 2) zakłada niezadrukowane role oraz wymienia serwetki po arkuszowaniu

	3) kończy drukowanie nakładu 4) porównuje pierwszą i ostatnią odbitkę względem wzorca 5) symuluje i koryguje błędy w druku
5) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) wyjmuje z maszyny ostatnio zadrukowane i pocięte na arkusze serwetki 2) demontuje cylindry formowe lub tuleje drukujące i je czyści 3) demontuje wałki lub tuleje rastrowe i je czyści 4) dobiera środki do mycia maszyny i form fleksograficznych oraz tulei lub wałków rastrowych 5) myje fleksograficzną maszynę drukującą 6) sprawdza stan form drukowych po wykonanym nakładzie 7) myje, zabezpiecza i magazynuje formy drukowe oraz tuleje lub wałki rastrowe
PGF.01.9. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko

dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.01.10. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku pracy 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany

	2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
4) planuje wykonanie zadania	1) planuje pracę zespołu 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) analizuje rezultaty działań
5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
9) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej	
PGF.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w zakładzie poligraficznym
2) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń poligraficznych 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w poligrafii 5) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach poligraficznych 6) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach poligraficznych 7) stosuje się do zasad ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych

3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera przyrządy, urządzenia, maszyny i elementy wyposażenia stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 2) wykonuje zalecenia pracodawcy i pracownika odpowiedzialnego za procedury związane z bezpieczeństwem na terenie zakładu produkcyjnego na stanowisku pracy zgodnie z wytycznymi
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 3) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.06.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii 2) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) rozróżnia maszyny i urządzenia stosowane w przygotowaniu do druku	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) opisuje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego

	3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje etapy procesu wykonywania produktu poligraficznego	1) określa parametry techniczne produktu poligraficznego 2) określa możliwości technologiczne wykonania produktu poligraficznego 3) sporządza schemat technologiczny wykonywania produktu poligraficznego 4) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń poligraficznych 5) określa cechy technologiczne materiałów poligraficznych 6) dobiera materiały potrzebne do wykonania produktu poligraficznego 7) wypełnia kartę technologiczną produkcji
2) wykonuje kalkulacje zapotrzebowania materiałowego	1) oblicza zapotrzebowanie na podłoże drukowe 2) oblicza zapotrzebowanie na materiały z zakresu przygotowania do druku 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały drukarskie 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały introligatorskie i wykończeniowe 5) oblicza koszty materiałów do wykonania produktu poligraficznego 6) oblicza koszty wykonania przygotowania pracy do druku 7) oblicza koszty drukowania 8) oblicza koszty wykonania obróbki introligatorskiej i uszlachetniającej
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych	1) wymienia punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych 2) określa parametry podlegające kontroli w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych
2) stosuje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe	1) rozpoznaje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje oprogramowanie kontrolne do kontroli jakości produkcji poligraficznej 3) dokonuje pomiarów przyrządami kontrolno-pomiarowymi

3) ocenia jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych	1) analizuje wyniki pomiarów z przyrządów kontrolno-pomiarowych 2) porównuje jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych z założeniami technologicznymi 3) określa przyczyny błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych 4) podaje sposoby eliminacji błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) odszukuje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem

	3) określa skutki stresu
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
6) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
PGF.06.7. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) określa wzorce wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) formułuje zasady wzajemnej pomocy 2) ustala kolejność wykonywanych zadań 3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy 4) wskazuje zakończone etapy pracy członków grupy
3) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa oczekiwaną jakość wykonania przydzielonych zadań 2) nadzoruje realizację zadań na poszczególnych stanowiskach 3) udziela informacji zwrotnej
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji 2) wskazuje możliwości poprawy organizacji na stanowiskach pracy 3) wskazuje możliwości poprawy warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK PROCESÓW DRUKOWANIA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych

Pracownia technologii drukowania fleksograficznego wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- projektor multimedialny,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące etapy:
- przygotowanie do druku, w tym:
    - tworzenie koncepcji i projektowanie grafiki drukowanego motywu lub oryginału przyszłego opakowania,
    - repro – proces opracowywania motywów lub oryginałów dla technologii fleksograficznej,
    - wykonywanie form fleksograficznych,
  - drukowanie, w tym:
    - naklejanie form fleksograficznych,
    - narząd maszyn drukujących (szeregowych, z centralnym cylindrem, wieżowych oraz arkuszowych),
    - proces drukowania fleksograficznego,
    - czynności występujące po zakończeniu operacji drukowania,

- przetwarzanie wydrukowanych produktów fleksografnych w gotowe opakowania występujące w drukarniach fleksograficznych,
- publikacje nieperiodyczne na temat fleksografii oraz opakowań,
- firmowe katalogi, foldery, ulotki, prezentacje multimedialne na temat:
  - urządzeń do wykonywania form drukowych, w tym instrukcje obsługi,
  - maszyn drukujących, w tym instrukcje obsługi,
  - innych urządzeń typu: urządzenia do naklejania fleksograficznych form drukowych, mieszalniki farb, urządzenia do czyszczenia wałków i tulei rastrowych, urządzenia do mycia form drukowych, pompy farbowe,
  - wyposażenia, w tym wałków oraz tulei rastrowych, tulei drukowych, listew raklowych, komór raklowych,
  - materiałów eksploatacyjnych dla fleksografii (podłoża drukowe, farby i lakiery),
  - oprogramowania stosowanego we fleksografii,
  - narzędzi kontrolno-pomiarowych, w tym wzorniki kolorów, okulary poligraficzne, lupy i mikroskopy poligraficzne, komory światła dziennego, przyrządy do pomiaru struktury rastrowej i pojemności wałków rastrowych,
- proofery – reprezentatywne dla całego ciągu technologicznego produkcji fleksograficznej ewentualnie ciągu przetwórczego (dla opcji zintegrowanej „on-line"),
- przykłady wydruków testowych oraz nakładowych, w tym już przetworzonych w gotowe, zadrukowane fleksograficznie, opakowania rynkowe,
- standardy, wytyczne i dobre praktyki dotyczące jakości produkcji fleksograficznej.

Szkoła zapewnia dostęp do warsztatów wyposażonych w:
- stanowisko wykonywania form drukowych wyposażone w urządzenia do wykonywania form drukowych, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości form fleksograficznych,
- urządzenie do montażu fleksograficznych form drukujących,
- urządzenie do czyszczenia wałków lub tulei rastrowych,
- stanowiska drukowania fleksograficznego wyposażone we fleksograficzne maszyny drukujące: zwojową (szeregową i z centralnym cylindrem) oraz arkuszową, narzędzia do obsługi maszyn, urządzenia pomocnicze i wyposażenie, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny lepkości farby, stanu i pojemności wałków lub tulei rastrowych, jakości wydruków fleksograficznych,
- stanowisko z oświetleniem znormalizowanym, lupę i mikroskop poligraficzny, spektrofotometr, wzornik kolorów i okulary poligraficzne,
- instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na jedno stanowisko), zestaw przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zbiór norm lub wytycznych dla technologii drukowania fleksograficznego.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej

Pracownia planowania i kontroli produkcji poligraficznej wyposażona w:
- stanowisko komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, projektora multimedialnego i urządzenia wielofunkcyjnego,
- stanowiska komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz drukarki sieciowej (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- specjalistyczne oprogramowanie lub arkusz kalkulacyjny do planowania oraz kalkulacji kosztów produkcji poligraficznej (jeden komplet oprogramowania na jedno stanowisko),
- oprogramowanie do kontroli graficznych plików produkcyjnych,
- przykładowe półprodukty i produkty poligraficzne,
- przykładowe karty technologiczne, przykłady zamówień, przykłady wykazów kosztów produkcji, przykłady cenników,
- poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- zestaw norm stosowanych w poligrafii.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa poligraficzne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.01.2. Podstawy technologii fleksograficznej	60
PGF.01.3. Wykonywanie fleksograficznych form drukowych	60
PGF.01.4. Podstawy drukowania fleksograficznego	45
PGF.01.5. Drukowanie wąskowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych, papierze i folii aluminiowej	205
PGF.01.6. Drukowanie szerokowstęgowe na podłożach z tworzyw sztucznych	205
PGF.01.7. Drukowanie arkuszowe na tekturze falistej	160
PGF.01.8. Drukowanie na wstędze bibuły	45
PGF.01.9. Język obcy zawodowy	30
Razem	840
PGF.01.10. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.06.1 Bezpieczeństwo i higiena pracy	10
PGF.06.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	150
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	240
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	490
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.06.7. Organizowanie pracy małych zespołów[3)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów drukowania, po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik procesów introligatorskich po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych.

TECHNIK PROCESÓW DRUKOWANIA 311935

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych
PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów drukowania powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych:
   a) wykonywania offsetowych form drukowych,
   b) drukowania nakładu z offsetowych form drukowych;

2) w zakresie kwalifikacji PGF.06 Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej:
   a) planowania produkcji poligraficznej,
   b) kontrolowania przebiegu produkcji poligraficznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych	
PGF.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią na stanowisku pracy 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) rozpoznaje rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) interpretuje znaczenie znaków zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wykonywaniem zadań zawodowych 2) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 3) rozpoznaje źródła szkodliwych czynników dla zdrowia lub życia człowieka w środowisku pracy 4) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie drukowania z form drukowych 5) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka 6) wskazuje sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy

4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w drukarni
5) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w drukarni 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach drukujących 6) przestrzega przepisów ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.02.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu poligrafii 2) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych

4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) klasyfikuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 3) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji, dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.02.3. Wykonywanie offsetowych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) klasyfikuje rodzaje form drukowych	1) rozpoznaje formy drukowe różnych technik drukowania 2) określa cechy form drukowych 3) wymienia technologie wykonywania form drukowych 4) wymienia etapy procesu wykonywania form drukowych 5) identyfikuje zjawiska fizykochemiczne zachodzące podczas wykonywania form drukowych
2) dobiera materiały do wykonywania offsetowych form drukowych	1) klasyfikuje materiały do wykonywania offsetowych form drukowych 2) rozpoznaje materiały do wykonywania offsetowych form drukowych 3) określa właściwości materiałów stosowanych do wykonywania offsetowych form drukowych
3) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania offsetowych form drukowych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia do wykonania offsetowych form drukowych 2) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonania offsetowych form drukowych 3) wymienia parametry naświetlania offsetowych form drukowych 4) dobiera parametry naświetlania offsetowych form drukowych 5) ustawia parametry maszyn i urządzeń do wykonania offsetowych form drukowych 6) wykonuje offsetowe formy drukowe
4) ocenia jakość wykonania offsetowych form drukowych	1) wymienia parametry jakościowe offsetowych form drukowych 2) dokonuje pomiaru określonych elementów offsetowych form drukowych 3) określa rodzaje błędów powstających podczas wykonywania offsetowych form drukowych 4) wymienia sposoby eliminacji błędów podczas wykonywania offsetowych form drukowych

PGF.02.4. Wykonywanie odbitek z offsetowych form drukowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia techniki drukowania z offsetowych form drukowych	1) wymienia techniki drukowania z offsetowych form drukowych 2) wymienia etapy drukowania z offsetowych form drukowych 3) określa charakterystyczne cechy technik drukowania z offsetowych form drukowych 4) określa zakres zastosowania technik drukowania z offsetowych form drukowych
2) określa parametry offsetowych maszyn drukujących	1) klasyfikuje offsetowe maszyny drukujące 2) rozpoznaje offsetowe maszyny drukujące 3) określa zakres zastosowania offsetowych maszyn drukujących
3) dobiera materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących	1) klasyfikuje materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących 2) rozpoznaje materiały do procesu drukowania na offsetowych maszyn drukujących 3) określa właściwości materiałów do procesu drukowania offsetowego
4) identyfikuje zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących	1) odczytuje schematy techniczne zespołów i mechanizmów offsetowych maszyn drukujących 2) wymienia zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących 3) rozpoznaje zespoły i mechanizmy offsetowych maszyn drukujących na podstawie schematów technicznych
5) przygotowuje offsetowe maszyny drukujące do procesu drukowania	1) określa czynności przygotowawcze offsetowych maszyn drukujących 2) ustawia parametry pracy offsetowej maszyny drukującej 3) przygotowuje offsetową maszynę drukującą w celu uzyskania prawidłowej odbitki 4) drukuje odbitki nakładowe techniką offsetową 5) prowadzi bieżącą kontrolę procesu drukowania z drukowych form offsetowych
6) wykonuje czynności związane z zakończeniem drukowania	1) wymienia czynności związane z zakończeniem drukowania techniką offsetową 2) dobiera środki do mycia maszyny i drukowych form offsetowych 3) myje offsetową maszynę drukującą 4) zabezpiecza offsetowe formy drukowe
PGF.02.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych

d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi (adekwatnie do sytuacji)
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym

	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze i internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.02.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) planuje wykonanie zadania	1) określa czas realizacji zadań 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) analizuje rezultaty działań
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
8) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.06 Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej
PGF.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w zakładzie poligraficznym
2) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń poligraficznych 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w poligrafii 5) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach poligraficznych 6) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach poligraficznych 7) stosuje się do zasad ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera przyrządy, urządzenia, maszyny i elementy wyposażenia stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 2) wykonuje zalecenia pracodawcy i pracownika odpowiedzialnego za procedury związane z bezpieczeństwem na terenie zakładu produkcyjnego na stanowisku pracy
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.06.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii 2) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne

	2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) rozróżnia maszyny i urządzenia stosowane w przygotowaniu do druku	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) opisuje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje etapy procesu wykonywania produktu poligraficznego	1) określa parametry techniczne produktu poligraficznego 2) określa możliwości technologiczne wykonania produktu poligraficznego 3) sporządza schemat technologiczny wykonywania produktu poligraficznego 4) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń poligraficznych 5) określa cechy technologiczne materiałów poligraficznych 6) dobiera materiały potrzebne do wykonania produktu poligraficznego 7) wypełnia kartę technologiczną produkcji

2) wykonuje kalkulacje zapotrzebowania materiałowego	1) oblicza zapotrzebowanie na podłoże drukowe 2) oblicza zapotrzebowanie na materiały z zakresu przygotowania do druku 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały drukarskie 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały introligatorskie i wykończeniowe 5) oblicza koszty materiałów do wykonania produktu poligraficznego 6) oblicza koszty wykonania przygotowania pracy do druku 7) oblicza koszty drukowania 8) oblicza koszty wykonania obróbki introligatorskiej i uszlachetniającej
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych	1) wymienia punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych 2) określa parametry podlegające kontroli w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych
2) dobiera urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe	1) rozpoznaje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje oprogramowanie kontrolne do kontroli jakości produkcji poligraficznej 3) dokonuje pomiarów przyrządami kontrolno-pomiarowymi
3) ocenia jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych	1) analizuje wyniki pomiarów z przyrządów kontrolno-pomiarowych 2) porównuje jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych z założeniami technologicznymi 3) określa przyczyny błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych 4) podaje sposoby eliminacji błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) odszukuje w wypowiedzi lub tekście określone informacje

w zakresie: umożliwiającym realizację zadań zawodowych a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe

a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
6) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
PGF.06.7. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) określa wzorce wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) formułuje zasady wzajemnej pomocy 2) ustala kolejność wykonywanych zadań 3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy 4) wskazuje zakończone etapy pracy członków zespołu
3) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa oczekiwaną jakość wykonania przydzielonych zadań 2) nadzoruje realizację zadań na poszczególnych stanowiskach 3) udziela informacji zwrotnej
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji 2) wskazuje możliwości poprawy organizacji na stanowiskach pracy 3) wskazuje możliwości poprawy warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK PROCESÓW DRUKOWANIA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych:

Pracownia technologii drukowania wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- projektor multimedialny,
- plansze i prezentacje multimedialne do ilustrowania procesów poligraficznych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące procesy wykonywania form drukowych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn drukujących,
- formy drukowe dla różnych technik drukowania,
- katalogi i foldery urządzeń do wykonywania form drukowych,
- katalogi i foldery maszyn drukujących,
- instrukcje obsługi urządzeń do wykonywania form drukowych,
- instrukcje obsługi maszyn drukujących,
- wzorniki i katalogi podłoży drukowych,
- wzorniki i katalogi farb drukarskich,
- przykłady odbitek drukarskich z różnych technik drukarskich,
- standardy jakości produkcji poligraficznej,
- półprodukty i produkty poligraficzne.

Warsztaty szkolne wyposażone w stanowiska wykonywania form drukowych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w: urządzenia do wykonywania form drukowych, przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości form offsetowych.

Szkoła zapewnia dostęp do stanowiska drukowania offsetowego (co najmniej jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażonego w: maszynę drukującą offsetową arkuszową, narzędzia do obsługi maszyn i urządzeń (jeden zestaw na jedno stanowisko), przyrządy kontrolno-pomiarowe do oceny jakości odbitek drukarskich: lupkę poligraficzną, densytometr lub spektrofotometr, instrukcje stanowiskowe, zestaw przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zbiór norm związanych z produkcją poligraficzną.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej:

Pracownia planowania i kontroli produkcji poligraficznej wyposażona w:
- stanowisko komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- stanowiska komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz drukarki sieciowej (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- specjalistyczne oprogramowanie lub arkusz kalkulacyjny do planowania oraz kalkulacji kosztów produkcji poligraficznej (jeden komplet oprogramowania na jedno stanowisko),
- oprogramowanie do kontroli graficznych plików produkcyjnych,
- przykładowe półprodukty i produkty poligraficzne,
- przykładowe karty technologiczne, przykłady zamówień, przykłady wykazów kosztów produkcji, przykłady cenników,
- poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- zestaw norm stosowanych w poligrafii.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa poligraficzne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.02.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.02.3. Wykonywanie offsetowych form drukowych	360
PGF.02.4. Wykonywanie odbitek z offsetowych form drukowych	330
PGF.02.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	810
PGF.02.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.06.1 Bezpieczeństwo i higiena pracy	10
PGF.06.2. Podstawy poligrafii[3)]	60[3)]
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	150
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	240
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	430+60[3)]
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.06.7. Organizowanie pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów drukowania, po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik procesów introligatorskich po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych.

TECHNIK PROCESÓW INTROLIGATORSKICH 311936

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych
PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów introligatorskich powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych:
   a) realizacji procesów wykonywania druków luźnych i łączonych,
   b) realizacji procesów wykonywania opraw,
   c) wykonywania opakowań;

2) w zakresie kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej:
   a) planowania produkcji poligraficznej,
   b) kontrolowania przebiegu produkcji poligraficznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych	
PGF.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) rozróżnia rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów 4) opisuje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) charakteryzuje zagrożenia dla zdrowia lub życia związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) wymienia zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z wykonywaniem zadań zawodowych 2) wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 3) identyfikuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka na stanowisku pracy 4) rozpoznaje źródła szkodliwych czynników dla zdrowia lub życia człowieka w środowisku pracy 5) identyfikuje preparaty chemiczne stosowane w procesie wykonywania druków luźnych i łączonych oraz opraw 6) wymienia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka

	7) ustala sposoby przeciwdziałania zagrożeniom w środowisku pracy
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w zakładzie i na stanowisku pracy 2) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 3) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy
5) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach introligatorskich 5) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach introligatorskich 6) stosuje się do zasad ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.03.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii 2) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) rozróżnia maszyny i urządzenia stosowane w przygotowaniu do druku	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) opisuje maszyny i urządzenia poligraficzne

	3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.03.3. Wykonywanie druków luźnych i łączonych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje druków luźnych i łączonych	1) klasyfikuje druki luźne i łączone 2) rozpoznaje druki luźne i łączone 3) określa cechy użytkowe druków luźnych i łączonych
2) dobiera materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych	1) klasyfikuje materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) rozpoznaje materiały i surowce do wykonywania druków luźnych i łączonych 3) wymienia właściwości materiałów i surowców do wykonywania druków luźnych i łączonych 4) dobiera materiały i surowce niezbędne do wytworzenia określonych druków luźnych i łączonych na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania druków luźnych i łączonych 3) dobiera maszyny i urządzenia niezbędne do wytworzenia określonych druków luźnych i łączonych
4) wykonuje obróbkę druków luźnych i łączonych	1) określa zasady obsługi maszyn i urządzeń do wykonywania druków luźnych i łączonych 2) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania druków luźnych i łączonych zgodnie z instrukcją 3) realizuje operacje jednostkowe związane z produkcją druków luźnych i łączonych 4) uzyskuje druki luźne i łączone zgodne z założeniami technologicznymi 5) rozpoznaje wady powstałe podczas procesu wykonywania druków luźnych i łączonych 6) ustala działania prowadzące do eliminacji wad druków luźnych i łączonych w procesie produkcyjnym

5) przygotowuje druki luźne i łączone do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania do ekspedycji druków luźnych i łączonych 2) zabezpiecza druki luźne i łączone przed uszkodzeniem w transporcie 3) pakuje druki luźne i łączone
PGF.03.4. Wykonywanie opraw	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje opraw	1) klasyfikuje oprawy 2) rozpoznaje oprawy 3) wymienia cechy opraw
2) dobiera materiały i surowce do wykonywania opraw	1) klasyfikuje materiały i surowce do wykonywania opraw 2) rozpoznaje materiały i surowce do wykonywania opraw 3) wymienia właściwości materiałów i surowców do wykonywania opraw 4) dobiera materiały i surowce do wykonywania opraw na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania opraw	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania opraw 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania opraw
4) prowadzi procesy wykonywania opraw	1) obsługuje maszyny i urządzenia do wykonywania opraw 2) realizuje operacje związane z wykonywaniem opraw 3) uzyskuje oprawy zgodne z założeniami technologicznymi 4) rozpoznaje wady powstałe podczas procesów wykonywania opraw 5) ustala działania prowadzące do eliminacji wad opraw w procesie produkcyjnym
5) przygotowuje oprawy do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania opraw do ekspedycji 2) zabezpiecza oprawy przed uszkodzeniem podczas transportu 3) pakuje oprawy
PGF.03.5. Wykonywanie opakowań	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia rodzaje opakowań	1) klasyfikuje opakowania 2) rozpoznaje opakowania 3) określa cechy użytkowe opakowań
2) dobiera materiały do wykonywania opakowań	1) klasyfikuje materiały do wykonywania opakowań 2) rozpoznaje materiały do wykonywania opakowań 3) wymienia właściwości materiałów do wykonywania opakowań 4) dobiera materiały do wytworzenia opakowań na podstawie ich właściwości
3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania opakowań	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia do wykonywania opakowań 2) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wykonywania opakowań 3) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania określonych opakowań
4) prowadzi procesy produkcji opakowań	1) wymienia sposoby uszlachetniania opakowań 2) obsługuje maszyny i urządzenia do produkcji opakowań 3) realizuje operacje jednostkowe związane z produkcją opakowań

	4) uzyskuje opakowania, zgodne z założeniami technologicznymi 5) rozpoznaje wady powstałe podczas produkcji opakowań 6) ustala działania prowadzące do eliminacji wad opakowań w procesie produkcyjnym
5) przygotowuje opakowania do ekspedycji	1) określa zasady przygotowania opakowań do ekspedycji 2) zabezpiecza opakowania przed uszkodzeniem podczas transportu 3) pakuje opakowania
PGF.03.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat,	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych,	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze i internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.03.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) planuje wykonanie zadania	1) planuje pracę zespołu 2) określa czas realizacji zadań

	3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) analizuje rezultaty działań
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
8) współpracuje w zespole	1) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 2) określa działania realizowane wspólnie przez zespół 3) stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej	
PGF.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) dobiera środki ochrony indywidualnej do wykonania zadań zawodowych 2) wskazuje zastosowanie danego środka ochrony indywidualnej pracownika na stanowisku pracy 3) rozpoznaje środki ochrony zbiorowej w zakładzie poligraficznym
2) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii na stanowisku pracy	1) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach i urządzeniach do wykonywania zadań zawodowych 2) stosuje się do instrukcji stanowiskowych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń poligraficznych 3) rozpoznaje oznaczenia etykiet stosowanych preparatów chemicznych 4) odczytuje karty techniczne i karty charakterystyk preparatów chemicznych stosowanych w poligrafii 5) identyfikuje oznakowanie bezpieczeństwa na maszynach poligraficznych 6) rozróżnia zabezpieczenia przeciwurazowe stosowane na maszynach poligraficznych 7) stosuje się do zasad ochrony środowiska w zakresie utylizacji odpadów z poszczególnych procesów poligraficznych
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) dobiera przyrządy, urządzenia, maszyny i elementy wyposażenia stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii 2) wykonuje zalecenia pracodawcy i pracownika odpowiedzialnego za procedury związane z bezpieczeństwem na terenie zakładu produkcyjnego na stanowisku pracy

4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego np. omdlenie, zawał, udar 3) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.06.2. Podstawy poligrafii	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje terminologię z zakresu poligrafii	1) wyjaśnia pojęcia z zakresu poligrafii 2) przyporządkowuje pojęcia do działów poligrafii 3) wyjaśnia znaczenie pojęć z zakresu poligrafii
2) charakteryzuje procesy poligraficzne	1) rozróżnia procesy produkcji poligraficzne 2) rozpoznaje półprodukty procesu przygotowania do druku 3) rozpoznaje półprodukty procesu drukowania 4) rozpoznaje półprodukty i produkty procesów introligatorskich i wykończeniowych 5) wymienia czynności w ramach poligraficznych operacji produkcyjnych 6) wymienia techniki drukowania 7) dokonuje podziału technik drukowania ze względu na rodzaj formy drukowej 8) określa zastosowanie technik drukowania
3) rozróżnia maszyny i urządzenia stosowane w przygotowaniu do druku	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia poligraficzne 2) opisuje maszyny i urządzenia poligraficzne 3) określa zastosowanie maszyn i urządzeń poligraficznych
4) charakteryzuje materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii	1) rozróżnia materiały, półprodukty i produkty stosowane w poligrafii 2) określa właściwości materiałów, półproduktów i produktów stosowanych w poligrafii
5) posługuje się miarami poligraficznymi	1) rozróżnia miary stosowane w poligrafii 2) dokonuje przeliczeń między miarami 3) rozpoznaje poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe 4) określa zastosowanie poligraficznych przyrządów kontrolno-pomiarowych
6) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) odczytuje schematy oraz rysunki techniczne maszyn i urządzeń 2) stosuje zasady rysunku zawodowego 3) odczytuje charakterystyki i parametry maszyn i urządzeń
7) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej

	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje etapy procesu wykonywania produktu poligraficznego	1) określa parametry techniczne produktu poligraficznego 2) określa możliwości technologiczne wykonania produktu poligraficznego 3) sporządza schemat technologiczny wykonywania produktu poligraficznego 4) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń poligraficznych 5) określa cechy technologiczne materiałów poligraficznych 6) dobiera materiały potrzebne do wykonania produktu poligraficznego 7) wypełnia kartę technologiczną produkcji
2) wykonuje kalkulacje zapotrzebowania materiałowego	1) oblicza zapotrzebowanie na podłoże drukowe 2) oblicza zapotrzebowanie na materiały z zakresu przygotowania do druku 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały drukarskie 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały introligatorskie i wykończeniowe 5) oblicza koszty materiałów do wykonania produktu poligraficznego 6) oblicza koszty wykonania przygotowania pracy do druku 7) oblicza koszty drukowania 8) oblicza koszty wykonania obróbki introligatorskiej i uszlachetniającej
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych	1) wymienia punkty kontrolne w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych 2) określa parametry podlegające kontroli w zakresie procesów przygotowania do druku, procesu drukowania, procesów introligatorskich i wykończeniowych
2) dobiera urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe	1) rozpoznaje urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe produkcji poligraficznej 2) rozpoznaje oprogramowanie kontrolne do kontroli jakości produkcji poligraficznej 3) dokonuje pomiarów przyrządami kontrolno-pomiarowymi
3) ocenia jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych	1) analizuje wyniki pomiarów z przyrządów kontrolno-pomiarowych 2) porównuje jakość materiałów, półproduktów i produktów poligraficznych z założeniami technologicznymi 3) określa przyczyny błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych 4) podaje sposoby eliminacji błędów w poligraficznych procesach produkcyjnych
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych. a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) odszukuje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku 2) stosuje zasady etyki zawodowej
2) wykazuje się kreatywnością i konsekwencją w realizacji zadań	1) dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany 2) wykazuje się innowacyjnością podczas realizacji zadań zawodowych 3) stosuje technikę twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) określa konsekwencje niewłaściwego posługiwania się sprzętem na stanowisku pracy
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa sytuacje mogące wywoływać stres 2) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem 3) określa skutki stresu
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) analizuje własne kompetencje 2) planuje dalszą ścieżkę rozwoju 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
6) stosuje metody i techniki rozwiązywania konfliktów i problemów	1) uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn 2) przedstawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów i problemów
PGF.06.7. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) określa wzorce wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) formułuje zasady wzajemnej pomocy 2) ustala kolejność wykonywanych zadań 3) kieruje pracą zespołu 4) wskazuje zakończone etapy pracy członków grupy
3) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa oczekiwaną jakość wykonania przydzielonych zadań 2) nadzoruje realizację zadań na poszczególnych stanowiskach 3) udziela informacji zwrotnej
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wskazuje wpływ postępu technicznego na doskonalenie jakości produkcji 2) wskazuje możliwości poprawy organizacji na stanowiskach pracy 3) wskazuje możliwości poprawy warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK PROCESÓW INTROLIGATORSKICH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych

Pracownia technologii introligatorstwa wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela oraz stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- projektor multimedialny (jeden na pracownię),
- plansze i prezentacje multimedialne do ilustrowania procesów poligraficznych,
- plansze i prezentacje ilustrujące procesy introligatorskie,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn poligraficznych,
- plansze i prezentacje multimedialne ilustrujące zasady działania maszyn introligatorskich,
- katalogi i foldery maszyn poligraficznych,
- katalogi i foldery maszyn introligatorskich,
- instrukcje obsługi maszyn introligatorskich,
- wzorniki i katalogi materiałów poligraficznych,
- wzorniki i katalogi materiałów introligatorskich.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska do wykonywania druków luźnych i łączonych (jedno stanowisko dla ośmiu uczniów) – wyposażone w krajarkę jednonożową, bigówkę, złamywarkę, zszywarkę drutem, wykrawarkę, foliarkę, narzędzia kontrolno-pomiarowe do oceny jakości druków luźnych i łączonych instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na stanowisko),
- stanowiska wykonywania opraw zeszytowych, klejonych i specjalnych (jedno stanowisko dla ośmiu uczniów) wyposażone w narzędzia kontrolno-pomiarowe do oceny jakości opraw introligatorskich, instrukcje stanowiskowe (jeden zestaw na stanowisko).

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej

Pracownia planowania i kontroli produkcji poligraficznej wyposażona w:

- stanowisko komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym, urządzeniem wielofunkcyjnym,
- stanowiska komputerowe do planowania i kontroli produkcji poligraficznej podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu oraz drukarki sieciowej (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- specjalistyczne oprogramowanie lub arkusz kalkulacyjny do planowania oraz kalkulacji kosztów produkcji poligraficznej (jeden komplet oprogramowania na jedno stanowisko),
- oprogramowanie do kontroli graficznych plików produkcyjnych,
- przykładowe półprodukty i produkty poligraficzne,
- przykładowe karty technologiczne, przykłady zamówień, przykłady wykazów kosztów produkcji, przykłady cenników,
- poligraficzne przyrządy kontrolno-pomiarowe,
- zestaw norm stosowanych w poligrafii.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa poligraficzne oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

PGF.03. Realizacja procesów introligatorskich i opakowaniowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.03.2. Podstawy poligrafii	60
PGF.03.3. Wykonywanie druków luźnych i łączonych	240
PGF.03.4. Wykonywanie opraw	240
PGF.03.5. Wykonywanie opakowań	210
PGF.03.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	810
PGF.03.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.06.1 Bezpieczeństwo i higiena pracy	10
PGF.06.2. Podstawy poligrafii[3)]	60[3)]
PGF.06.3. Planowanie produkcji poligraficznej	150
PGF.06.4. Kontrolowanie produkcji poligraficznej	240
PGF.06.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	430+60[3)]
PGF.06.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.06.7. Organizowanie pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik procesów introligatorskich po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.06. Planowanie i kontrola produkcji poligraficznej może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik procesów drukowania po potwierdzeniu kwalifikacji PGF.01. Realizacja procesów drukowania z użyciem fleksograficznych form drukowych albo PGF.02. Realizacja procesów drukowania z offsetowych form drukowych.

TECHNIK REKLAMY 333907

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego
PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik reklamy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego:
   a) przygotowania elementów strategii reklamowej,
   b) przygotowania elementów kreacji reklamowej,
   c) produkcji reklamy;

2) w zakresie kwalifikacji PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową:
   a) planowania kampanii reklamowej,
   b) organizowania sprzedaży reklamowej,
   c) realizowania kampanii reklamowej,
   d) badania przekazu reklamowego.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego	
PGF.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się pojęciami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią 3) wyjaśnia pojęcia: choroba zawodowa, wypadek przy pracy 4) rozróżnia znaki informacyjne związane z przepisami ochrony przeciwpożarowej 5) wskazuje zasady postępowania na wypadek pożaru w miejscu pracy 6) identyfikuje zastosowanie gaśnic po znormalizowanych oznaczeniach literowych 7) wskazuje zasady recyklingu zużytych części urządzeń biurowych i wyposażenia
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) rozróżnia rodzaje profilaktycznych badań lekarskich 2) rozróżnia rodzaje obligatoryjnych szkoleń 3) identyfikuje system kar dla pracownika z tytułu nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny w trakcie wykonywania pracy 4) wskazuje obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym 3) rozróżnia rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych

4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników chemicznych na organizm człowieka 2) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników biologicznych na organizm człowieka 3) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników psychofizycznych na organizm człowieka 4) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka
5) stosuje środki techniczne i ochrony zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) wskazuje środki ochrony zabezpieczające przed hałasem 2) określa wymagania w zakresie oświetlenia, temperatury i mikroklimatu pomieszczeń 3) rozpoznaje środki ochrony zapobiegające porażeniu prądem 4) rozpoznaje środki ochrony zapobiegające pogorszeniu wzroku i zniekształceniu kręgosłupa 5) rozpoznaje środki ochrony zapobiegające upadkom 6) stosuje środki ochrony zapobiegające porażeniu prądem 7) stosuje środki ochrony zapobiegające pogorszeniu wzroku i zniekształceniu kręgosłupa 8) stosuje środki ochrony zapobiegające upadkom
6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wskazuje właściwe zachowania podczas pracy z urządzeniami biurowymi podłączonymi do sieci elektrycznej 3) identyfikuje czynniki, które należy brać pod uwagę podczas organizacji przestrzeni biurowej zgodnie z zasadami ergonomii 4) określa wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy siedzącej 5) określa wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 6) wskazuje obowiązki pracodawcy w zakresie organizacji czasu pracy dla pracownika pracującego na stanowisku komputerowym 7) wskazuje sytuacje grożące pożarem na stanowisku pracy
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.07.2. Podstawy reklamy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu reklamy	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu reklamy: branding, marka, copy, slogan, banner, billboard, layout, logo, GRP(Gross Rating Point), CTR (click through rate), ATL (Above The Line), BTL (Below The Line) B2B (business to business) B2C (business-to-consumer)
2) charakteryzuje usługi reklamowe	1) podaje przykłady usług reklamowych, w tym stworzenie strategii reklamowej, opracowanie koncepcji kreatywnej, zakup powierzchni reklamowej, napisanie tekstu do ulotki, stworzenie projektu graficznego 2) wymienia cechy charakterystyczne wybranej usługi reklamowej
3) charakteryzuje media i formy reklamy	1) podaje cechy charakterystyczne poszczególnych mediów, takich jak: telewizja, kino, internet i prasa 2) wymienia formy reklamy charakterystyczne dla danego medium, np. audycja sponsorowana, fanpage, reklama radiowa, plansza reklamowa w audycji, lokowanie produktu, sygnał dźwiękowy marki (jingiel), banner na fanpage'u, reklama wideo online, audycja sponsorowana, lokowanie produktu
4) charakteryzuje rodzaje podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą	1) wymienia rodzaje podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą: agencja reklamowa, agencja interaktywna, agencja mediowa i dom produkcyjny 2) opisuje zakres działalności podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą
5) charakteryzuje struktury organizacyjne specyficzne dla agencji reklamowej	1) wymienia działy w agencji reklamowej w tym obsługi klienta, strategii, kreacji, produkcji 2) opisuje zadania realizowane w poszczególnych działach w agencji reklamowej
6) określa rolę reklamy w działaniach biznesowych i marketingowych	1) określa zadania reklamy w biznesie i marketingu 2) określa cele biznesowe i marketingowe działań reklamowych 3) analizuje potencjalne efekty biznesowe i marketingowe działań reklamowych
7) określa funkcję reklamy w kontekście polityczno-społecznym	1) rozróżnia reklamę od propagandy, propagacji, informacji i dzieła sztuki
8) określa znaczenie branży reklamowej w gospodarce	1) opisuje udział reklamy w budowaniu wyników makroekonomicznych 2) wskazuje funkcje reklamy w kreowaniu popytu na towary i usługi
9) charakteryzuje instytucje branży reklamowej	1) wymienia organizacje branżowe, np. Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR, Związek Stowarzyszeń Rada Reklamy, Rada Etyki Mediów, International Advertising Association 2) identyfikuje główne obszary działania organizacji branżowych, takich jak: Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR, Związek Stowarzyszeń, Rada Reklamy, Rada Etyki Mediów, International Advertising Association 3) podaje przykłady najważniejszych konkursów branżowych: Cannes Lions, KTR– konkurs kreatywności, EFFIE (Effie Awards) –konkurs efektywności
10) charakteryzuje narzędzia promocji	1) wyjaśnia znaczenie narzędzi promocji 2) rozróżnia typy działań promocyjnych, np. promocja cenowa, sprzedaż osobista, PR (public relations) i promocja sprzedaży 3) klasyfikuje narzędzia promocji

11) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.07.3. Posługiwanie się zasadami tworzenia przekazu reklamowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje przekaz reklamowy	1) wymienia elementy przekazu reklamowego, np. główny komunikat, korzyści produktowe, argumenty sprzedażowe, symbole 2) określa perswazyjną funkcję przekazu reklamowego 3) wymienia typy argumentów używanych w przekazie reklamowym: racjonalne i emocjonalne 4) rozróżnia argumenty racjonalne i emocjonalne używane w przekazach reklamowym 5) określa znaczenie przekazu reklamowego w procesie zwiększania wartości marki
2) charakteryzuje zasady tworzenia przekazu reklamowego	1) wymienia zasady tworzenia przekazu reklamowego: określenie treści, struktury, kształtu przekazu 2) wymienia cechy przekazu reklamowego, np. atrakcyjność, sugestywność, zapamiętywalność, oryginalność, adekwatność dla odbiorców, etyczność 3) wymienia etapy tworzenia przekazu reklamowego, np. strategia komunikacji, opracowanie idei przewodniej (big idea), opracowanie konkretnej reklamy
3) tworzy strategię przekazu reklamowego	1) opisuje specyfikę planowania strategicznego: długoterminowość, orientacja na cele, efektywność 2) określa cele komunikacji i sposoby ich realizacji przez reklamę 3) określa sposoby mierzenia postępów w realizacji strategii 4) omawia elementy kluczowe dla efektywności przekazu reklamowego, np. spójność działań, konsekwencja, koncentracja środków
4) definiuje odbiorców przekazu reklamowego (grupę docelową)	1) wymienia kryteria opisu grupy docelowej: demografia, socjografia, styl życia, zachowania zakupowe 2) opisuje cechy grupy docelowej niezbędne dla zbudowania perswazyjnej komunikacji, np. motywacje, potrzeby, nastawienie wobec marki
5) tworzy listę wytycznych dla opracowywania przekazu reklamowego (brief kreatywny)	1) wymienia elementy struktury briefu, np. wyzwanie, otoczenie biznesowe, cele komunikacyjne, grupa docelowa, główny przekaz, argumentacja, spodziewana reakcja, tonalność 2) określa zawartość elementów briefu 3) spisuje wytyczne dla planowanych działań reklamowych
PGF.07.4. Stosowanie technik wytwarzania elementów przekazu reklamowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady tworzenia tekstów reklamowych	1) rozróżnia rodzaje i funkcje tekstu reklamowego, np. tytuł, body copy, slogan, Voice Over, reklama audio, post na portalu społecznościowym 2) dobiera formę tekstu reklamowego do treści przekazu 3) tworzy teksty reklamowe, np. tytuł, body copy, slogan, Voice Over, reklama audio, post na portal społecznościowy, reklama AdWords

2) stosuje zasady projektowania graficznego	1) dobiera formę do treści przekazu 2) posługuje się zasadami kompozycji 3) dobiera kolorystykę projektu
3) stosuje techniki wykonywania elementów identyfikacji wizualnej	1) rozróżnia elementy identyfikacji wizualnej, np. logo, sygnet, logotyp, piktogram, brand book 2) dobiera formę elementów identyfikacji wizualnej do treści przekazu 3) wykonuje elementy identyfikacji wizualnej
4) stosuje reklamy drukowane	1) rozróżnia formy reklamy drukowanej, np. ogłoszenie prasowe, plakat, opakowanie, druk bezadresowy lub adresowy, ulotka, kalendarz, zaproszenie 2) dobiera formę reklamy drukowanej do treści przekazu
5) stosuje zasady typografii	1) wymienia rodzaje fontów 2) dobiera rodzaj, charakter i wielkość fontów do układu graficznego i charakteru prezentowanych treści
6) stosuje techniki grafiki komputerowej w wytwarzaniu elementów przekazu reklamowego	1) rozróżnia rodzaje grafiki komputerowej 2) dobiera programy i narzędzia do wykonywania grafiki komputerowej 3) dobiera formę grafiki komputerowej do treści przekazu reklamowego 4) wykonuje obiekty grafiki komputerowej 5) wykonuje kompozycje graficzno-tekstowe
7) stosuje techniki fotograficzne w wytwarzaniu elementów przekazu reklamowego	1) stosuje zasady przygotowywania fotografii do poszczególnych mediów: druk, fotografia w mediach cyfrowych – online, fotografia w mediach ruchomych 2) dobiera styl zdjęcia do przekazu reklamowego 3) dobiera sprzęt do wykonania fotografii reklamowej 4) wykonuje fotografie do reklamy 5) dokonuje retuszu cyfrowego fotografii
8) stosuje techniki multimedialne w wytwarzaniu elementów przekazu reklamowego	1) rozróżnia formy reklamy audio, np. reklama radiowa, podcast, digital audio 2) rozróżnia formy reklamy wideo, np. reklama telewizyjna, reklama kinowa, film interaktywny, teledysk, czołówka serialu lub filmu, reklama online wideo, reklama wykorzystująca rzeczywistość VR (Virtual reality) 3) dobiera formę reklamy multimedialnej do przekazu reklamowego 4) wykonuje scenariusz reklamy audio 5) wykonuje storyboard i shootingboard filmu reklamowego 6) wykonuje reklamę radiową 7) wykonuje reklamę wideo
9) wykorzystuje media cyfrowe w wytwarzaniu elementów przekazu reklamowego	1) rozróżnia formy reklamy cyfrowej w mediach, np. strona www, kampania online, użycie platform społecznościowych, urządzenia mobilne 2) dobiera formy reklamy cyfrowej do treści przekazu 3) opisuje specyfikę tworzenia przekazu dostosowanego do urządzeń mobilnych 4) zamieszcza elementy przekazu reklamowego na witrynach internetowych, w tym na platformach społecznościowych 5) zamieszcza elementy przekazu reklamowego w mediach społecznościowych 6) zamieszcza elementy przekazu reklamowego na portalach internetowych 7) opisuje sposoby budowania baz odbiorców komunikacji e-mail 8) opisuje sposoby segmentacji odbiorców e-mail

	9) wysyła e-mail do bazy odbiorców za pomocą specjalistycznych narzędzi
PGF.07.5. Wykonywanie projektów reklamy zgodnie z wytycznymi	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje projekty reklamy zewnętrznej	1) wymienia rodzaje reklamy zewnętrznej 2) dobiera adekwatne do briefu formy reklamy zewnętrznej 3) wykonuje reklamę zewnętrzną, np. ambient, billboard, event, marketing doświadczeń, materiały i instalacje w punkcie sprzedaży, na ekranach cyfrowych
2) posługuje się dokumentacją dotyczącą przygotowania reklamy	1) odczytuje szkic, makietę, projekt 2) odczytuje informacje z briefu niezbędne do wykonania projektów reklamy 3) odczytuje dokumentację technologiczną 4) ustala parametry technologiczne wyrobu 5) przygotowuje kalkulację wykonania reklamy
3) wykonuje projekty reklamy do umieszczenia w mediach cyfrowych	1) wykonuje elementy przekazu reklamowego do zamieszczenia na witrynie internetowej 2) wykonuje elementy przekazu reklamowego do umieszczenia w mediach społecznościowych 3) wykonuje elementy przekazu reklamowego do zamieszczenia na portalach internetowych 4) wykonuje elementy przekazu reklamowego do zamieszczenia na platformach sprzedażowych: sklep internetowy, platforma aukcyjna 5) wykonuje elementy przekazu, uwzględniając specyfikę kanałów komunikacji reklamowej w internecie: e-mailing, urządzenie mobilne
PGF.07.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np.	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi, 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje rozwiązania związane z realizacją czynności zawodowych 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe, 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki w komunikacji z innymi osobami w środowisku pracy	1) rozpoznaje formy i rodzaje komunikacji 2) identyfikuje zasady dobrej komunikacji bezpośredniej, np. zasady chronomiki, mimika twarzy, kontakt wzrokowy, gesty, wygląd zewnętrzny, postawa ciała, dotyk, zasady proksemiki, spójności przekazu werbalnego z niewerbalnym, techniki skutecznego słuchania 3) wskazuje bariery w komunikowaniu się 4) identyfikuje kanały przekazywania informacji, np. korespondencja papierowa i elektroniczna, kontakt bezpośredni i rozmowy telefoniczne, kontakt niewerbalny 5) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej 6) rozpoznaje zasady budowania dobrych relacji międzyludzkich w pracy biurowej 7) rozpoznaje zasady etyczne w pracy biurowej, np, powiernictwo, dobro klienta, odpowiedzialność moralna 8) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 9) wskazuje przepisy prawa związane z ochroną własności intelektualnej 10) rozpoznaje kategorie własności intelektualnej występujące w pracy biurowej, np. bazy danych, prawa autorskie, know-how, autorskie dokumenty, znaki towarowe, licencje
2) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 2) identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność człowieka, np. osobowość, temperament, empatia, motywacja 3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 4) identyfikuje źródła zmian organizacyjnych 5) porządkuje etapy wprowadzania zmiany 6) wymienia przyczyny oporu wobec zmian w środowisku pracy
3) planuje wykonanie zadania	1) wymienia etapy planowania 2) formułuje cel zgodnie z koncepcją wyznaczania celów w dziedzinie planowania 3) sporządza listę kontrolną czynności niezbędnych do wykonania zadania 4) grupuje zadania według kryterium ważności i pilności 5) określa terminy wykonania zadań i rezerwy czasowe 6) szacuje budżet planowanego zadania

	7) określa środki i narzędzia do wykonania zadań
4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) identyfikuje przyczyny i skutki zachowań ryzykownych 3) rozpoznaje przypadki naruszania norm i procedur postępowania
5) współpracuje w zespole	1) formułuje wnioski na podstawie opinii członków zespołu 2) ustala warunki współpracy w zespole 3) rozpoznaje zachowania destrukcyjne i hamujące współpracę w zespole 4) rozpoznaje kluczowe role w zespole 5) identyfikuje funkcje konfliktu w organizacji 6) rozpoznaje sposoby rozwiązywania konfliktu w zespole
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres 2) wskazuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy biurowej 3) rozpoznaje skutki stresu 4) rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój zawodowy człowieka 2) rozróżnia pojęcia kwalifikacje i kompetencje zawodowe 3) identyfikuje elementy kompetencji zawodowych dla pracownika biurowego 4) rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 5) sporządza ścieżkę indywidualnej kariery zawodowej
PGF.07.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozróżnia zadania indywidualne i zespołowe 2) systematyzuje etapy procesu planowania pracy zespołu 3) identyfikuje zadania cząstkowe 4) identyfikuje zbiory zadań cząstkowych 5) sporządza harmonogram realizacji zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) grupuje zadania cząstkowe według kryterium kompetencji niezbędnych do ich wykonania w zespole 2) rozpoznaje kompetencje osób pracujących w zespole 3) przydziela zadania według kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) wymienia style kierowania 2) dobiera styl kierowania do warunków i możliwości zespołu 3) wydaje dyspozycje osobom realizującym poszczególne zadania 4) identyfikuje czynniki motywacyjne 5) rozpoznaje sposoby wzmacniania zachowań pracowników 6) identyfikuje zasady efektywnego motywowania pracowników 7) dobiera narzędzia motywowania do warunków i potrzeb zespołu pracowników 8) rozróżnia poziomy delegowania uprawnień 9) wskazuje korzyści z delegowania uprawnień

4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) systematyzuje etapy oceny jakości wykonania przydzielonych zadań 2) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 3) udziela informacji zwrotnej
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) rozróżnia usprawnienia techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy 2) identyfikuje obszary wymagające usprawnień 3) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakość pracy 4) wskazuje czynności związane z wprowadzaniem zmian poprawiających warunki i jakość pracy w organizacji

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową	
PGF.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników chemicznych na organizm człowieka 2) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników biologicznych na organizm człowieka 3) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników psychofizycznych na organizm człowieka 4) rozpoznaje skutki oddziaływania czynników niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka 5) wyjaśnia pojęcia choroba zawodowa, wypadek przy pracy
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) wskazuje środki ochrony zabezpieczające przed hałasem 2) określa wymagania w zakresie oświetlenia, temperatury i mikroklimatu pomieszczeń 3) stosuje środki ochrony zapobiegające porażeniu prądem 4) stosuje środki ochrony zapobiegające pogorszeniu wzroku i zniekształceniu kręgosłupa 5) stosuje środki ochrony zapobiegające upadkom
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) identyfikuje czynniki, które należy brać pod uwagę podczas organizacji przestrzeni biurowej zgodnie z zasadami ergonomii 2) określa wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy siedzącej 3) określa wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 4) wskazuje zasady ergonomii koncepcyjnej w zakresie kształtowania urządzeń wykorzystywanych w pracy biurowej 5) wskazuje obowiązki pracodawcy w zakresie organizacji czasu pracy dla pracownika pracującego przy komputerze 6) wskazuje sytuacje grożące pożarem podczas pracy biurowej

4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany zagrożenia zdrowia i życia 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
PGF.08.2. Podstawy reklamy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu reklamy	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu reklamy: branding, marka, copy, slogan, banner, billboard, layout, logo, GRP(Gross Rating Point), CTR (click through rate), ATL (Above The Line), BTL (Below The Line) B2B (5business to business) B2C (business-to-consumer)
2) charakteryzuje usługi reklamowe	1) podaje przykłady usług reklamowych, w tym stworzenie strategii reklamowej, opracowanie koncepcji kreatywnej, zakup powierzchni reklamowej, napisanie tekstu do ulotki i stworzenie projektu graficznego 2) wymienia cechy charakterystyczne wybranej usługi reklamowej
3) charakteryzuje media i formy reklamy	1) podaje cechy charakterystyczne poszczególnych mediów: telewizja, kino, internet, prasa, event, mobile 2) wymienia formy reklamy charakterystyczne dla danego medium: audycja sponsorowana, fanpage, reklama radiowa, plansza reklamowa w audycji, lokowanie produktu, sygnał dźwiękowy marki (jingiel), banner na fanpage'u, reklama wideo online, audycja sponsorowana, lokowanie produktu
4) charakteryzuje rodzaje podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą	3) wymienia rodzaje podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą: agencja reklamowa, agencja interaktywna, agencja mediowa i dom produkcyjny 4) opisuje zakres działalności podmiotów gospodarczych zajmujących się reklamą
5) charakteryzuje struktury organizacyjne specyficzne dla agencji reklamowej	1) wymienia działy w agencji reklamowej, w tym obsługi klienta, strategii, kreacji, produkcji 2) opisuje zadania realizowane w poszczególnych działach w agencji reklamowej
6) określa rolę reklamy w działaniach biznesowych i marketingowych	1) określa zadania reklamy w biznesie i marketingu 2) określa cele biznesowe i marketingowe działań reklamowych 3) analizuje potencjalne efekty biznesowe i marketingowe działań reklamowych
7) określa funkcję reklamy w kontekście polityczno-społecznym	1) rozróżnia reklamę od propagandy, propagacji, informacji i dzieła sztuki

8) określa znaczenie branży reklamowej w gospodarce	1) opisuje udział reklamy w budowaniu wyników makroekonomicznych 2) wskazuje funkcje reklamy w kreowaniu popytu na towary i usługi
9) charakteryzuje instytucje otoczenia branży reklamowej	1) wymienia organizacje branżowe, w tym Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR, Związek Stowarzyszeń Rada Reklamy, Rada Etyki Mediów, International Advertising Association 2) identyfikuje główne obszary działania organizacji branżowych, takich jak: Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR, Związek Stowarzyszeń Rada Reklamy, Rada Etyki Mediów, International Advertising Association 3) podaje przykłady najważniejszych konkursów branżowych: Cannes Lions, KTR– konkurs kreatywności, EFFIE (Effie Awards) – konkurs efektywnści
10) charakteryzuje narzędzia promocji	1) wyjaśnia znaczenie narzędzi promocji 2) rozróżnia typy działań promocyjnych, np. promocja cenowa, sprzedaż osobista, PR (public relations) i promocja sprzedaży 3) klasyfikuje narzędzia promocji
11) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
PGF.08.3. Planowanie kampanii reklamowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje techniki kreatywne w procesie powstawania reklamy	1) wymienia przykłady technik twórczego myślenia 2) stosuje techniki rozwijania umiejętności twórczych 3) dobiera techniki twórczego myślenia do zadania w procesie tworzenia reklamy: strategia komunikacji, koncepcja kreatywna, tworzenie nowych nośników
2) wykorzystuje wiedzę z zakresu psychologii reklamy	1) wskazuje cechy komunikatów, np. spójny, dopasowany do odbiorcy, precyzyjny 2) wymienia rodzaje komunikatów perswazyjnych: emocjonalny i racjonalny 3) dokonuje analizy zachowania konsumenta 4) wykorzystuje motywację emocjonalną odbiorcy reklamy w tworzeniu przekazu reklamowego 5) wykorzystuje kolor i kształt jako narzędzie oddziaływania na psychikę odbiorcy reklamy 6) dokonuje analizy znaczenia społeczno-kulturowego symboli
3) przestrzega norm etycznych w działalności reklamowej	1) wymienia zasady określone w kodeksie etyki reklamy 2) stosuje normy etyczne w działalności reklamowej 3) dokonuje analizy wykorzystania człowieka w reklamie przez pryzmat stosowanych archetypów kulturowych
4) stosuje przepisy prawa w zakresie reklamy	1) określa specyficzne dla branży reklamowej przepisy prawa 2) stosuje przepisy prawa w zakresie reklamy 3) określa specyficzne dla branży reklamowej aspekty prawa autorskiego: sposoby korzystania z wizerunku, licencjonowanie, banki zdjęć

5) opracowuje strategię komunikacji marki	1) określa cele komunikacji i ich charakter, w tym cele wizerunkowe, sprzedażowe 2) opisuje grupę docelową działań komunikacyjnych 3) określa potrzebę konsumentów, w tym konsumencki insight 4) określa główny przekaz reklamy 5) określa komunikowane korzyści konsumenckie 6) dobiera argumenty wspierające komunikowanie korzyści 7) określa osobowość marki 8) określa charakter i ton przekazu 9) tworzy listę wytycznych (brief)
6) opracowuje plan kampanii reklamowej	1) definiuje cele reklamowe wynikające ze strategii marki i z celów marketingowych 2) określa cele kampanii reklamowej 3) tworzy strategie reklamowe na podstawie założonych celów 4) planuje etapy kampanii reklamowej 5) określa budżet kampanii reklamowej 6) tworzy plan mediów 7) optymalizuje parametry kampanii medialnej: budżet, zasięg, częstotliwość kontaktu 8) tworzy plan kampanii reklamowej
7) sprzedaje zleceniodawcy kampanię reklamową	1) dokonuje analizy potrzeb zleceniodawcy 2) dokonuje syntezy potrzeb zleceniodawcy 3) dokonuje analizy planu kampanii reklamowej w kontekście potrzeb zleceniodawcy 4) przygotowuje prezentację sprzedażowej kampanii reklamowej dla zleceniodawcy 5) przedstawia zleceniodawcy przygotowany dla niego projekt kampanii reklamowej 6) uzasadnia projekt w świetle pytań i zarzutów zleceniodawcy
PGF.08.4. Realizowanie kampanii reklamowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) zarządza informacjami w procesie realizacji kampanii reklamowej	1) gromadzi informacje w celu realizacji kampanii reklamowej 2) dokonuje analizy informacji w celu realizacji kampanii reklamowej 3) syntetyzuje informacje w celu realizacji kampanii reklamowej 4) udostępnia przetworzone informacje w celu realizacji kampanii reklamowej
2) zarządza procesem realizacji kampanii reklamowej	1) określa zadania w ramach planu kampanii reklamowej 2) rozdziela zadania w ramach kampanii zgodnie z dostępnymi zasobami, budżetem i harmonogramem 3) monitoruje postęp realizacji zadań 4) weryfikuje jakość przygotowanych elementów kampanii reklamowej 5) realizuje emisję kampanii reklamowej 6) przygotowuje raport dla zleceniodawcy podsumowujący stan realizacji kampanii reklamowej
PGF.08.5. Dokonywanie analizy skuteczności i efektywności kampanii reklamowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) planuje badania skuteczności i efektywności kampanii reklamowej	1) rozróżnia pojęcia skuteczności (dotarcie) i efektywności (zmiana postaw) reklamy 2) wymienia metody i techniki badań skuteczności i efektywności reklamy, w tym cati, cawi, wywiad indywidualny, wywiad zogniskowany, desk research 3) dobiera metody i techniki umożliwiające zbieranie danych służących do analizy skuteczności i efektywności kampanii reklamowej 4) konfiguruje oprogramowanie umożliwiające zbieranie danych służących do analizy skuteczności i efektywności internetowej kampanii reklamowej
2) opracowuje oraz interpretuje wyniki badań skuteczności i efektywności kampanii reklamowej	1) przetwarza dane z badań skuteczności i efektywności kampanii reklamowej 2) dokonuje analizy wyników badań skuteczności i efektywności kampanii reklamowej 3) dokonuje analizy wyników badań skuteczności i efektywności kampanii reklamowej w mediach cyfrowych: dotarcie, efektywność kreacji, efektywność stron docelowych 4) interpretuje wyniki badań skuteczności i efektywności kampanii reklamowej 5) ocenia skuteczność i efektywność kampanii reklamowej na podstawie założonych wskaźników
3) prezentuje wnioski z badań dotyczących oceny skuteczności i efektywności prowadzonej kampanii reklamowej	1) przygotowuje wnioski z badań w formie raportów lub prezentacji 2) prezentuje wyniki badań dotyczących oceny skuteczności i efektywności prowadzonej kampanii reklamowej
4) opisuje skuteczność i efektywność kampanii reklamowej posługując się kryteriami konkursu efektywności EFFIE	1) planuje kolejność czynności związanych z przystąpieniem do konkursu efektywności EFFIE 2) przygotowuje potencjalne zgłoszenie do konkursu efektywności EFFIE

PGF.08.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem e) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, (np. prezentację)

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze i internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
PGF.08.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki w środowisku pracy	1) identyfikuje zasady dobrej komunikacji bezpośredniej, np. zasady chronomiki, mimika twarzy, kontakt wzrokowy, gesty, wygląd zewnętrzny, postawa ciała, dotyk, zasady proksemiki, spójności przekazu werbalnego z niewerbalnym, techniki skutecznego słuchania 2) identyfikuje kanały przekazywania informacji w biurze, np. korespondencja papierowa i elektroniczna, kontakt bezpośredni i rozmowy telefoniczne, kontakt niewerbalny 3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej 4) rozpoznaje zasady budowania dobrych relacji międzyludzkich w pracy biurowej 5) rozpoznaje zasady etyczne w pracy, np. powiernictwo, dobro klienta i odpowiedzialność moralna 6) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 7) wskazuje przepisy prawa związane z ochroną własności intelektualnej 8) rozpoznaje kategorie własności intelektualnej występujące w pracy biurowej, np. bazy danych, prawa autorskie, know-how, autorskie dokumenty, znaki towarowe i licencje
2) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 2) identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność człowieka, np. osobowość, temperament, empatia, motywacja 3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 4) identyfikuje źródła zmian organizacyjnych 5) porządkuje etapy wprowadzania zmiany 6) identyfikuje metody przezwyciężania oporu przy wprowadzaniu zmian w organizacji
3) planuje wykonanie zadania	1) wymienia etapy planowania 2) formułuje cel zgodnie z koncepcją wyznaczania celów w dziedzinie planowania 3) sporządza listę kontrolną czynności niezbędnych do wykonania zadania 4) grupuje zadania według kryterium ważności i pilności 5) określa terminy wykonania zadań i rezerwy czasowe 6) szacuje budżet planowanego zadania 7) określa środki i narzędzia do wykonania zadań

4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania 2) identyfikuje przyczyny i skutki zachowań ryzykownych 3) rozpoznaje przypadki naruszania norm i procedur postępowania
5) współpracuje w zespole	1) formułuje wnioski na podstawie opinii członków zespołu 2) ustala warunki współpracy w zespole 3) rozpoznaje zachowania destrukcyjne i hamujące współpracę w zespole 4) rozpoznaje kluczowe role w zespole 5) identyfikuje funkcje konfliktu w organizacji 6) rozpoznaje sposoby rozwiązywania konfliktu w zespole
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres 2) wskazuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy biurowej 3) rozpoznaje skutki stresu 4) rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój zawodowy człowieka 2) rozróżnia pojęcia: kwalifikacje i kompetencje zawodowe 3) identyfikuje elementy kompetencji zawodowych dla pracownika biurowego 4) rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 5) sporządza ścieżkę indywidualnej kariery zawodowej

PGF.08.8. Organizacja pracy małych zespołów

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozróżnia zadania indywidualne i zespołowe 2) systematyzuje etapy procesu planowania pracy zespołu 3) identyfikuje zadania cząstkowe 4) identyfikuje zbiory zadań cząstkowych 5) sporządza harmonogram realizacji zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) grupuje zadania cząstkowe według kryterium kompetencji niezbędnych do ich wykonania 2) rozpoznaje kompetencje osób pracujących w zespole 3) przydziela zadania według kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) wymienia style kierowania 2) dobiera styl kierowania do warunków i możliwości zespołu 3) identyfikuje zasady efektywnego motywowania zespołu 4) dobiera narzędzia motywowania do warunków i potrzeb zespołu pracowników 5) rozróżnia poziomy delegowania uprawnień 6) wskazuje korzyści z delegowania uprawnień
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) systematyzuje etapy oceny jakości wykonania przydzielonych zadań 2) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów 3) udziela informacji zwrotnej

5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) rozróżnia usprawnienia techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy 2) identyfikuje obszary wymagające usprawnień 3) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakość pracy 4) wskazuje czynności związane z wprowadzaniem zmian poprawiających warunki i jakość pracy w organizacji

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK REKLAMY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego

Pracownia grafiki komputerowej i multimediów wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla nauczyciela i uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym,
- pakiet oprogramowania biurowego,
- oprogramowanie do tworzenia i obróbki grafiki komputerowej,
- oprogramowanie do obróbki zdjęć,
- oprogramowanie do obróbki audio i wideo,
- głośniki i mikrofon,
- projektor multimedialny (jeden na pracownię),
- sieciową drukarkę drukującą w kolorze w formacie A3 (jedna na pracownię),
- skaner (jeden na pracownię),
- kamery cyfrowe,
- cyfrowe aparaty fotograficzne,
- urządzenia do cyfrowej rejestracji audio,
- flipchart,
- literaturę zawodową.
- studia przypadków działań reklamowych

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową:

Pracownia zarządzania kampanią reklamową wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla nauczyciela i uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z systemem operacyjnym, pakietem oprogramowania biurowego,
- projektor multimedialny (jeden na pracownię),
- sieciową drukarkę w kolorze w formacie A4 (jedna na pracownię),
- skaner (jeden na pracownię),
- flipchart,
- literaturę zawodową.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa branży reklamowej, działy marketingu organizacji oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

PGF.07. Wykonywanie przekazu reklamowego

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.07.2. Podstawy reklamy	120
PGF.07.3. Posługiwanie się zasadami tworzenia przekazu reklamowego	120
PGF.07.4. Stosowanie technik wytwarzania elementów przekazu reklamowego	210
PGF.07.5. Wykonywanie projektów reklamy zgodnie z wytycznymi	210
PGF.07.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	720
PGF.07.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.07.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

PGF.08. Zarządzanie kampanią reklamową	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
PGF.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
PGF.08.2. Podstawy reklamy[3)]	120[3)]
PGF.08.3. Planowanie kampanii reklamowej	150
PGF.08.4. Realizowanie kampanii reklamowej	150
PGF.08.5. Dokonywanie analizy skuteczności i efektywności kampanii reklamowej	120
PGF.08.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	480+120[3)]
PGF.08.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
PGF.08.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

Załącznik nr 22

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO PRZYPORZĄDKOWANYCH DO BRANŻY POMOCY SPOŁECZNEJ (SPO)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży pomocy społecznej, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

1) asystent osoby niepełnosprawnej;
2) opiekun osoby starszej;
3) opiekun w domu pomocy społecznej;
4) opiekunka dziecięca;
5) opiekunka środowiskowa.

ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ 341201

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej:

1) planowania, wraz z osobą niepełnosprawną lub jej rodziną, kompleksowego wsparcia;
2) świadczenia opieki i wsparcia w zakresie samodzielnego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej;
3) wsparcia osoby niepełnosprawnej w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
4) udzielania pomocy osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z różnych form kompleksowej rehabilitacji.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej	
SPO.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami

	3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.01.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) przedstawia funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

	2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby niepełnosprawnej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.01.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających osobie niepełnosprawnej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby niepełnosprawnej	1) wymienia rodzaje dokumentacji dotyczące sytuacji zdrowotnej osoby niepełnosprawnej, w tym orzeczenie o niepełnosprawności, plan opieki i wsparcia, karta informacyjna 2) pomaga osobie niepełnosprawnej w wypełnianiu dokumentacji np.: wniosku o dofinansowanie sprzętu pomocniczego, ortopedycznego oraz likwidacji barier architektonicznych 3) przestrzega zasad przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji osoby niepełnosprawnej
2) rozpoznaje warunki życia osoby niepełnosprawnej	1) opisuje czynniki wpływające na warunki życia osoby niepełnosprawnej 2) rozróżnia sposoby gromadzenia informacji w celu rozpoznania warunków życia osoby niepełnosprawnej
3) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) określa funkcje organizmu człowieka 3) opisuje procesy życiowe organizmu człowieka 4) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
4) charakteryzuje objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów u osoby niepełnosprawnej	1) rozróżnia objawy patologiczne ze strony poszczególnych układów i narządów 2) wskazuje przyczyny występowania poszczególnych zaburzeń chorobowych 3) prowadzi obserwację zachowań i parametrów życiowych u osoby niepełnosprawnej
5) określa rodzaje i stopnie niepełnosprawności	1) rozróżnia rodzaje niepełnosprawności 2) opisuje stopnie niepełnosprawności
6) charakteryzuje skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny	1) rozpoznaje problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny 2) określa problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny 3) określa przyczyny powstania problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny

		4)	omawia skutki problemów psychospołecznych osoby niepełnosprawnej i jej rodziny
7)	rozpoznaje możliwości i ograniczenia osoby niepełnosprawnej wynikające z wieku, stanu zdrowia fizycznego, psychicznego i niepełnosprawności	1) 2)	opisuje stan biopsychofizyczny osoby niepełnosprawnej rozróżnia ograniczenia i możliwości osoby niepełnosprawnej wynikające z rodzaju i stopnia niepełnosprawności
8)	określa potrzeby i problemy biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej	1) 2)	wymienia potrzeby i problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne osoby niepełnosprawnej na podstawie dokumentacji medycznej, socjalnej, rozmowy i obserwacji
9)	przestrzega zasady holistycznego podejścia w zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów osoby niepełnosprawnej	1) 2) 3)	definiuje holistyczne podejście do osoby niepełnosprawnej opisuje prawa osoby niepełnosprawnej dobiera metody i sposoby zaspokajania indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej
10)	stosuje metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych	1) 2) 3)	rozróżnia metody komunikowania się z osobą niepełnosprawną opisuje zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej określa zasady skutecznej negocjacji
11)	organizuje działania prowadzące do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych	1) 2)	uczestniczy w działaniach prowadzących do usuwania barier architektonicznych i komunikacyjnych pomaga w przygotowaniu dokumentów związanych z pozyskaniem środków na likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych
12)	opracowuje indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej	1) 2) 3)	rozróżnia informacje dotyczące stanu fizycznego, psychicznego i sytuacji społecznej osoby niepełnosprawnej gromadzi informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej sporządza indywidualny plan wsparcia osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem jej problemów i potrzeb
13)	stosuje metody, techniki i narzędzia do realizacji działań opiekuńczo-wspierających na rzecz osoby niepełnosprawnej	1) 2)	ustala metody, techniki i narzędzia stosowane w działaniach opiekuńczo-wspierających dobiera metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań oraz potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej
14)	monitoruje podjęte działania opiekuńczo-wspierające	1) 2) 3)	określa działania opiekuńczo-wspierające dotyczące osoby niepełnosprawnej ocenia skuteczność podjętych działań opiekuńczo-wspierających dokonuje ewaluacji podjętych działań opiekuńczo-wspierających
15)	prowadzi dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną	1) 2) 3)	wypełnia dokumentację pracy z osobą niepełnosprawną uzyskuje niezbędne informacje dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby niepełnosprawnej w zakresie wykonywanych zadań zawodowych przetwarza dane zawarte w dokumentacji osoby niepełnosprawnej zgodnie z przepisami prawa
16)	stosuje alternatywne i wspomagające metody komunikacji z osobą niepełnosprawną	1) 2)	rozróżnia systemy znaków manualnych, w tym język migowy, fonogesty, język Makaton, Coghama rozróżnia systemy znaków graficznych, w tym system Blissa, piktogramy PIC (Pictogram Ideogram Communication), PCS (Picture

	Communication Symbols), Rebus (Rebus system), programy komputerowe stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną sensorycznie 3) rozróżnia systemy znaków przestrzenno-dotykowych, w tym klocki słowne Premacka, alfabet Lorma stosowane w komunikacji z osobą niepełnosprawną intelektualnie i sensorycznie
SPO.01.4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje standardy i procedury podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających	1) opisuje procedury i standardy usług opiekuńczo-wspierających 2) organizuje prace opiekuńczo-wspierające z uwzględnieniem standardów i procedur 3) identyfikuje zagrożenia dla asystenta osoby niepełnosprawnej wynikające z nieprzestrzegania procedur podczas wykonywania usług opiekuńczo-wspierających
2) charakteryzuje objawy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej	1) wymienia zaburzenia psychosomatyczne występujące u osoby niepełnosprawnej 2) rozróżnia symptomy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej
3) określa zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych	1) opisuje zasady, metody i techniki wykonywania czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych 2) dobiera metody i techniki do wykonywanych czynności higienicznych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych
4) stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby niepełnosprawnej	1) rozróżnia narzędzia, środki i materiały stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych 2) dobiera narzędzia, środki i materiały do wykonywanych czynności higienicznych i pielęgnacyjnych 3) stosuje narzędzia, środki i materiały do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
5) wspiera osobę niepełnosprawną w wykonywaniu czynności dnia codziennego	1) rozpoznaje potrzeby osoby niepełnosprawnej dotyczące pomocy w zakresie czynności dnia codziennego 2) dobiera metody i techniki dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej 3) podejmuje działania wspierające osobę niepełnosprawną w zakresie czynności dnia codziennego
6) wspiera osobę niepełnosprawną w prowadzeniu gospodarstwa domowego	1) pomaga osobie niepełnosprawnej dobrać sprzęty, narzędzia i środki do prowadzenia gospodarstwa domowego 2) asystuje osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu gospodarstwa domowego
7) pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie niepełnosprawnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę bez naruszania powłok skórnych

8) wspomaga osobę niepełnosprawną podczas wykonywania podstawowych ćwiczeń usprawniających oraz gimnastyki oddechowej	1) wymienia zasady obowiązujące podczas wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowych 2) rozróżnia rodzaje ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej 3) współpracuje ze specjalistą w zakresie wykonywania ćwiczeń usprawniających i gimnastyki oddechowej
9) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej	1) wymienia podmioty opieki zdrowotnej 2) opisuje rodzaje świadczeń opieki zdrowotnej 3) asystuje osobie niepełnosprawnej podczas korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej
10) wspiera osobę niepełnosprawną w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych	1) wymienia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych 2) opisuje procedury obsługi sprzętu rehabilitacyjnego i korzystania z przedmiotów ortopedycznych 3) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych
11) współpracuje z wolontariuszami w opiece nad osobą niepełnosprawną	1) opisuje zasady wolontariatu w pracy z osobą niepełnosprawną 2) opisuje zakres działań wolontariuszy
12) przygotowuje osobę niepełnosprawną do samoopieki	1) rozpoznaje możliwości osoby niepełnosprawnej do samoopieki 2) mobilizuje osobę niepełnosprawną do podejmowania czynności w zakresie samoopieki
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	1) rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2) współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej
2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej	1) określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej 2) rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej
3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	1) wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej 2) pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności
4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego	1) rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej 2) charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 3) wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego 4) określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego 5) wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym
5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości	1) rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego 2) wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania

	zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości 3) dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań
6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem	1) określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem 2) wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem
7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej	1) charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej 2) określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej 3) określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej
8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym	1) wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2) rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego
9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym	1) wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych 2) wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego 3) określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego
10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji	1) wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej 2) wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji 3) udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej iinnych instytucji
11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia	1) określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 2) pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia
12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	1) identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów 2) wymienia prawa osoby niepełnosprawnej 3) informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach 4) świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów
13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych	1) dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych 2) podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwieniu spraw urzędowych
SPO.01.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich 2) charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 3) omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 4) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 5) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania 4) wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
3) planuje wykonanie zadania	1) szacuje czas i budżet podejmowanego zadania 2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji

4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania 2) analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 2) identyfikuje źródła zmian w otoczeniu 3) wyjaśnia pojęcie kreatywności 4) rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 5) identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność
6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna 2) rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych 3) rozpoznaje skutki stresu 4) wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu 5) rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem
7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2) podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych 3) rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 4) planuje własny rozwój zawodowy
8) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu

SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) wyznacza zadania członkom zespołu 2) wyjaśnia instrukcję wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne	1) dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2) dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej

Pracownia umiejętności asystenckich wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, ekran projekcyjny,
- fantomy do nauki czynności higienicznych,
- łóżka szpitalne, szafki i stoliki przyłóżkowe, parawan,
- sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności pielęgnacyjnych u osoby leżącej i całkowicie unieruchomionej,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, niemowlęcia i dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- defibrylator treningowy AED (Automatyczny Elektryczny Defibrylator),
- materiały opatrunkowe, aparat do pomiaru ciśnienia, termometry, środki ochrony indywidualnej, sprzęt stomijny, nowoczesne wstrzykiwacze insulinowe, środki higieniczne i opatrunkowe,
- sprzęt gospodarstwa domowego, zastawę kuchenną, zastawę stołową, pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie prac kulinarnych dla osób z ograniczoną sprawnością w zakresie małej motoryki oraz niewidomych, słabowidzących i głuchoniewidomych.

Pracownia usprawniania ruchowego wyposażona w sprzęt rehabilitacyjny: laski, kule, wózek inwalidzki, balkonik, piłeczki sensoryczne, jeżyki, wałeczki, półwałeczki sensomotoryczne.

Pracownia terapii zajęciowej wyposażona w niezbędny sprzęt, przybory i materiały do arteterapii, muzykoterapii, ludoterapii, biblioterapii.

Pracownia komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC) wyposażona w pomoce techniczne ułatwiające poznanie:
- systemów znaków manualnych (np. język migowy, fonogesty, język Makaton, Coghamo),
- systemów znaków graficznych (np. system Blissa, piktogramy PIC, PCS, Rebus, program komputerowy MÓWik),
- systemów znaków przestrzenno-dotykowych (np. klocki słowne Premacka, alfabet Lorma).

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla uczniów podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością, środowisko zamieszkania osoby niepełnosprawnej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.01.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.01.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających osobie niepełnosprawnej	128
SPO.01.4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego	160
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej	160

SPO.01.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	714
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUN OSOBY STARSZEJ 341202

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekun osoby starszej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej:

1) ustalenia i klasyfikowania problemów opiekuńczych i potrzeb osoby starszej;
2) diagnozowania zasobów i możliwości środowiska lokalnego, rodzinnego i instytucjonalnego w stworzeniu sieci wsparcia osoby starszej;
3) dobierania odpowiednich metod i technik, zapewniających kompleksową opiekę osobie starszej;
4) mobilizowania osoby starszej do aktywności.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny

	pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych 2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji

	2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	uczeń:
1) rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej	1) różnicuje pojęcia: potrzeba i problem 2) określa potrzeby człowieka 3) dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej 4) opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej
2) pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych	1) określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej 2) opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej 3) rozróżnia zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka 4) rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej
3) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) opisuje procesy życiowe organizmu człowieka 3) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
4) analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej	1) ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych 2) ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą 3) rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie
5) rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej	1) wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej 2) wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej 3) rozróżnia choroby wieku starczego
6) rozpoznaje warunki życia osoby starszej	1) ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej 2) analizuje sytuację materialną osoby starszej 3) określa warunki mieszkaniowe osoby starszej 4) charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej 5) rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej
7) dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej	1) wymienia parametry życiowe 2) określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka 3) określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka 4) dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji

8) planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą	1) posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających 2) ustala plan działań opiekuńczo-wspierających 3) weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji
9) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej	1) określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 2) analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 3) prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starszej	1) analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej 2) interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej 3) sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej
2) współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz	1) rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej 2) wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej 3) mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej
3) organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej	1) wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej 2) opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego 3) dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego
4) organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej	1) wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia 2) dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej 3) opisuje zasady wolontariatu 4) wskazuje zakres działań wolontariuszy
5) organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej	1) rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej 2) opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej 3) planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej 4) sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej
7) motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej: a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem	1) zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem 2) wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem 3) prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia
8) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego	1) rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego 2) wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego 3) dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej

9) współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej	1) wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej 2) opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych 3) określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe 4) zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej 5) organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej	1) ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym 2) określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej 3) przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej
2) dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających	1) wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających 2) stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
3) opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej	1) sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej 2) sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej
4) wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej	1) planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności 2) wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami
5) wykonuje zabiegi przeciwzapalne u osoby starszej	1) opisuje procesy zapalne 2) rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych 3) stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych
6) pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
7) pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego	1) wymienia przyczyny stomii 2) rozpoznaje rodzaje stomii 3) wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii 4) prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami

8) prowadzi profilaktykę przeciwodleżynową u osoby starszej	1) wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej 2) ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej 3) klasyfikuje stopnie odleżyn 4) stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwodleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej
9) wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osoba starszą	1) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego 2) omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety 3) wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety
10) podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą	1) rozróżnia etapy umierania 2) rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego 3) zaspokaja potrzeby człowieka umierającego
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego	1) ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego 2) ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego 3) wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia 4) prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia 5) uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej
2) pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1) opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych 2) objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej 3) udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej
3) przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki	1) ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki 2) wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki 3) opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece
4) mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego	1) rozpoznaje zainteresowania osoby starszej 2) określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego 3) wymienia sposoby spędzania wolnego czasu 4) planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego
5) organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego	1) rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego 2) rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego 3) planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego
6) wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym	1) ocenia możliwości psychiczne osoby starszej 2) ocenia możliwości fizyczne osoby starszej 3) określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym

7) pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru	1) prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru 2) obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru 3) prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy
SPO.02.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia

zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	1) wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej 2) dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji 3) wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła 2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osoba starszą 3) opisuje skutki łamania zasad etycznych 4) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 5) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) podaje definicję pojęcia konflikt 2) wymienia fazy konfliktu 3) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 4) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym
5) planuje wykonanie zadania	1) analizuje możliwości realizacji zadania 2) planuje czas przeznaczony na realizację zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych 2) wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej 3) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych 4) wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji trudnej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów 2) podaje propozycje rozwiązywania problemów 3) ocenia skuteczność podjętych działań
10) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu 3) wyjaśnia instrukcję wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

5)	wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) 2)	dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN OSOBY STARSZEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

Pracownia opiekuńczo-higieniczna wyposażona w:
- łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem,
- fantom osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- szafki i stoliki przyłóżkowe z regulowanym blatem,
- materace przeciwodleżynowe, pościel, bieliznę pościelową i osobistą, parawany,
- pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady,
- urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych,
- wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia krwi,
- taborety, krzesła, łatwoślizgi, stoliki zabiegowe, tace, basen, kaczki, kule łokciowe,
- środki pomocnicze: cewniki, worki do zbiórki moczu, worki stomijne, pieluchomajtki,
- apteczkę pierwszej pomocy,
- udogodnienia przeciwodleżynowe,
- wózek inwalidzki, balkonik.

Pracownia umiejętności społecznych i arteterapii wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD,
- materiały i przybory malarsko-plastyczne, materiały i przybory do malowania na szkle, decoupage'u, filcowania, wiklinę papierową, masy plastyczne: modelinę, plastelinę, masę solną, kukurydzianą, papierową.

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD i zestawy płyt CD, DVD,
- instrumenty muzyczne
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania.

Pracownia gospodarstwa domowego i kulinarna wyposażona w:
- zestaw mebli kuchni domowej oraz wyposażenie ułatwiające osobom starszym samodzielne przygotowywanie posiłków,
- plansze ilustrujące skład poszczególnych produktów spożywczych,
- książki kucharskie,
- zastawę stołową,
- sprzęt gospodarstwa domowego.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,

- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, środowisko zamieszkania podopiecznego, oddziały szpitalne, hospicja oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej	254
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej	192
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej	320
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej	128
SPO.02.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1160
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUN W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ 341203

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekun w domu pomocy społecznej powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej:
1) diagnozowania stanu biopsychospołecznego osoby podopiecznej;
2) zapewnienia opieki osobie podopiecznej;
3) utrzymywania sprawności osoby podopiecznej i aktywizowania jej do samodzielności życiowej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	
SPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z

	wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.03.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

	2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.03.3. Organizowanie usług opiekuńczo-wspierających dla osoby podopiecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji biopsychospołecznej osoby podopiecznej	1) wymienia rodzaje dokumentacji osoby podopiecznej 2) analizuje dane dotyczące stanu biopsychospołecznego osoby podopiecznej zawarte w dokumentacji 3) dokumentuje pracę z osobą podopieczną 4) przetwarza dane osobowe zawarte w dokumentacji osoby podopiecznej zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych
2) rozpoznaje warunki, potrzeby i problemy osoby podopiecznej	1) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne osoby podopiecznej 2) rozpoznaje problemy osoby podopiecznej 3) opisuje czynniki wpływająca na zaspokojenie potrzeb osoby podopiecznej
3) charakteryzuje zasoby środowiska osoby podopiecznej	1) opisuje środowisko życia osoby podopiecznej 2) określa zasoby środowiska osoby podopiecznej 3) wykorzystuje zasoby środowiska osoby podopiecznej
4) ocenia możliwości i deficyty biopsychospołeczne wynikające z wieku, chorób i niepełnosprawności osoby podopiecznej	1) opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby podopiecznej 2) wymienia objawy chorobowe i rodzaje niepełnosprawności występujące u osoby podopiecznej 3) stosuje metody i techniki rozpoznawa deficytów biopsychospołecznych osoby podopiecznej 4) rozpoznaje deficyty biopsychospołeczne u osoby podopiecznej 5) określa możliwości i deficyty wynikające z wieku, chorób i niepełnosprawności osoby podopiecznej
5) dobiera metody, techniki i narzędzia do zaplanowanych działań opiekuńczych dla osoby podopiecznej	1) opisuje metody i techniki działań opiekuńczych 2) dostosowuje metody i techniki do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej 3) posługuje się odpowiednimi metodami, technikami oraz narzędziami w wykonywaniu działań opiekuńczych u osoby podopiecznej

6) określa zaburzenia psychofizyczne u osoby podopiecznej	1) charakteryzuje zaburzenia psychofizyczne występujące u osoby podopiecznej 2) rozpoznaje objawy zaburzeń psychofizycznych u osoby podopiecznej
SPO.03.4. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) współpracuje z członkami zespołu terapeutyczno-opiekuńczego	1) wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2) charakteryzuje zadania członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 3) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym
2) stosuje indywidualny plan wsparcia dla osoby podopiecznej	1) opisuje cel indywidualnego planu wsparcia 2) określa rolę pracownika pierwszego kontaktu 3) sporządza indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej 4) ocenia stopień realizacji indywidualnego planu wsparcia osoby podopiecznej 5) modyfikuje indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej
3) wykonuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej zgodnie z procedurami i standardami opieki	1) charakteryzuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej 2) stosuje procedury i standardy opieki w pracy z osobą podopieczną 3) rozpoznaje wskazania i przeciwwskazania związane z wykonywaniem czynności opiekuńczo-higienicznych u osoby podopiecznej 4) dokumentuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby podopiecznej
4) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 3) opisuje procesy życiowe organizmu ludzkiego
5) dokonuje pomiarów parametrów życiowych	1) wymienia parametry życiowe 2) opisuje normy parametrów życiowych 3) dokonuje pomiarów podstawowych parametrów życiowych 4) monitoruje wartości pomiarów życiowych 5) wspiera podopiecznego w samodzielnych pomiarach w ramach samokontroli 6) zapisuje wyniki dokonanych pomiarów w dokumentacji osoby podopiecznej 7) przekazuje pielęgniarce informacje o zaobserwowanych zmianach w stanie zdrowia osoby podopiecznej
6) udziela wsparcia emocjonalnego i pomocy w zaspokajaniu potrzeb dnia codziennego osobie podopiecznej	1) opisuje stany emocjonalne i sposoby radzenia sobie z emocjami osoby podopiecznej 2) uczestniczy w zaspokajaniu potrzeb dnia codziennego osoby podopiecznej 3) wspiera osobę podopieczną w utrzymaniu prawidłowego stanu emocjonalnego 4) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie zaspokajania potrzeb emocjonalnych osoby podopiecznej

7) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
8) dokonuje systematycznej ewaluacji pracy z osobą podopieczną	1) charakteryzuje procesy wsparcia i opieki osoby podopiecznej 2) opisuje efekty pracy z osobą podopieczną 3) określa obszary zmian dotyczących wsparcia i opieki nad osobą podopieczną
SPO.03.5. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) udziela osobie podopiecznej pomocy w korzystaniu ze sprzętu pomocniczego	1) opisuje rodzaje sprzętu pomocniczego 2) opisuje dysfunkcje i potrzeby osoby podopiecznej 3) wspiera osobę podopieczną w korzystaniu ze sprzętu pomocniczego 4) ocenia efekty udzielonej pomocy osobie podopiecznej
2) przygotowuje osobę podopieczną do samoopieki, samopielęgnacji oraz prowadzenia zdrowego stylu życia	1) opisuje czynniki warunkujące zdrowy styl życia 2) charakteryzuje potrzeby w zakresie samoopieki i samopielęgnacji osoby podopiecznej 3) mobilizuje osobę podopieczną do prowadzenia zdrowego stylu życia 4) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie wdrożenia osoby podopiecznej do zdrowego stylu życia
3) pomaga osobie podopiecznej w organizowaniu gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej	1) opisuje warunki świadczonych usług w domu pomocy społecznej 2) określa potrzeby i możliwości w zakresie tworzenia gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej 3) organizuje pomoc w tworzeniu gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej 4) ocenia efekty pracy z osobą podopieczną w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego
4) udziela wsparcia w podtrzymywaniu pozytywnych relacji osoby podopiecznej z osobami z najbliższego otoczenia	1) opisuje najbliższe otoczenie podopiecznego 2) mobilizuje podopiecznego do budowania pozytywnych relacji z najbliższym otoczeniem (mieszkańcami, pracownikami zespołu terapeutyczno-opiekuńczego, rodziną, bliskimi, znajomymi)
5) udziela wsparcia w rozwiązywaniu problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej	1) rozpoznaje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej w codziennym funkcjonowaniu 2) wspiera osobę podopieczną w rozwiązywaniu problemów 3) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego w zakresie rozwiązywania problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej

6) wspiera osobę podopieczną w wyborze aktywnych form spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości	1) charakteryzuje aktywne formy spędzania czasu wolnego 2) rozpoznaje potrzeby i możliwości osoby podopiecznej w zakresie spędzania czasu wolnego 3) przedstawia osobie podopiecznej możliwości aktywnych form spędzania czasu wolnego, dostosowując je do jej potrzeb i możliwości 4) mobilizuje podopiecznego do aktywnego spędzania czasu wolnego
7) mobilizuje osobę podopieczną do aktywności w zależności od wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	1) rozpoznaje potrzeby i możliwości aktywizowania osoby podopiecznej 2) charakteryzuje rodzaje, metody, techniki i formy terapii zajęciowej 3) organizuje działania aktywizujące osobę podopieczną 4) dobiera możliwe formy aktywności w zależności od wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności podopiecznego 5) współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie aktywizowania osoby podopiecznej 6) dokumentuje podejmowane działania
8) aktywizuje osoby z najbliższego środowiska osoby podopiecznej	1) określa najbliższe środowisko osoby podopiecznej 2) współpracuje z ważnymi dla osoby podopiecznej osobami z najbliższego środowiska 3) wspiera osobę podopieczną w budowaniu relacji w najbliższym otoczeniu
9) rozpoznaje zasoby środowiska rodzinnego oraz instytucjonalnego osoby podopiecznej	1) charakteryzuje zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie podopiecznej 2) tworzy prawidłowe relacje ze środowiskiem rodzinnym i instytucjonalnym 3) współpracuje ze środowiskiem rodzinnym oraz instytucjonalnym osoby podopiecznej
SPO.03.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z dokumentacją związaną z danym zawodem c) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np.	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje, filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe

b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.03.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą podopieczną 2) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 3) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania 4) wymienia kompetencje opiekuna w domu pomocy społecznej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
3) charakteryzuje pojęcie konfliktu	1) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 2) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 3) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym
4) planuje wykonanie zadania	1) analizuje możliwości realizacji zadania 2) planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych 3) ocenia stopień realizacji zadania 4) analizuje skutki realizacji zadania
5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji nietypowej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach nietypowych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy, umiejętności zawodowych i kompetencje opiekuna w domu pomocy społecznej 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
7) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.03.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu

	3) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) dokonuje analizy jakości warunków pracy w domu pomocy społecznej 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

Pracownia umiejętności opiekuńczo-higienicznych wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny,
- łóżka rehabilitacyjne,
- fantomy osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- wózek kąpielowy, szafki i stoliki przyłóżkowe, stolik „przyjaciel”, wózek inwalidzki, chodzik, parawan, łatwoślizgi, podnośniki, bieliznę pościelową i osobistą, pojemniki na odpady,
- materace przeciwodleżynowe,
- sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej,
- udogodnienia dla chorych (np. poręcze i ławeczki, drabinki, kółka silikonowe pod pośladki, łokcie i pięty),
- materiał opatrunkowy, sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny,
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej i dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- aparat do pomiaru ciśnienia krwi, termometry,
- środki ochrony indywidualnej, sprzęt stomijny, materiały higieniczne i opatrunkowe,
- środki pomocnicze: cewniki, worki do zbiórki moczu, pieluchomajtki.

Pracownia usprawniania ruchowego wyposażona w sprzęt rehabilitacyjny: laski, kule, podnośnik jezdny, wózek inwalidzki, balkonik, piłeczki sensoryczne, jeżyki, wałeczki, półwałeczki sensomotoryczne.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, oddziały szpitalne, hospicja oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie

w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

SPO.03. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.03.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.03.3. Organizowanie usług opiekuńczo-wspierających dla osoby podopiecznej	288
SPO.03.4. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej	288
SPO.03.5. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	320
SPO.03.6. Język obcy zawodowy	64
Razem	1162
SPO.03.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
SPO.03.8. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUNKA DZIECIĘCA 325905

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka dziecięca powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka:

1) planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej;
2) pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i z niepełnosprawnością;
3) prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka;
4) promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

	2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem	1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem 2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka 3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa
2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka	1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka 2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka 3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka 4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci
3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka 3) określa wpływ procesów emocjonalno-motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka	1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka

	2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka 3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci 4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków 5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy 6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy
5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym	1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom 3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym
6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki	1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki 2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)
7) przedstawia modele i funkcje rodziny	1) omawia funkcje rodziny 2) opisuje modele rodziny 3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny	1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny
9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym	1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi 2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka

	2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem 3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo-wychowawczej 4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów 5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka
2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego 2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka
4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego	1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne 2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy 3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego 4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka	1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa 5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka
6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka	1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka 2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka 3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka
7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka	1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka 2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka 3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku 4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych 5) przygotowuje posiłki dla dziecka

8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego	1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego 2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego 3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem 4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko
9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych 2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko 3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka
10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem 2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością 3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka
2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka	1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów	1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka
6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom	1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego 2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: a) układu ruchu b) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego c) układu krążenia d) układu oddechowego e) układu pokarmowego f) układu moczowego i płciowego 3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych 4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych 5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych 6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku 7) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
7) monitoruje parametry życiowe dziecka	1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała 2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka 3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka 4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji
8) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością 2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością 3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych 4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego 5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością 6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych

9) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
10) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka 2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka 3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka
11) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgnacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
12) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem 2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka 2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka 2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową 3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka 3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka 4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka 2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym 3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka

6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa 2) klasyfikuje rodzaje zabaw 3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych 4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych 5) dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze 6) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze 7) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka 2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka 3) klasyfikuje utwory literackie 4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka 5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci 6) przedstawia inscenizacje dla dzieci
8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka	1) podaje definicje osobowości 2) opisuje elementy składowe osobowości 3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka 4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka 5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi 6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej 7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka
9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka 2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka
10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków 2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji 3) wspiera dziecko w procesie adaptacji
11) określa istotę i fazy choroby sierocej	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca 2) omawia fazy choroby sierocej 3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sierocej
12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe 2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka 2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym
14) wspiera harmonijny rozwój dziecka	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów

	2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka 3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi 4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka 5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania
15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych	1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka 2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów 3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej	1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych 2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej 3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukiełki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem

	4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka 3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź,
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych 2) opisuje skutki łamania zasad etycznych 3) omawia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy 4) omawia postępowanie etyczne opiekunki dziecięcej w relacji z dzieckiem i rodzicem lub opiekunem prawnym 5) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 6) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) opisuje zasady komunikacji interpersonalnej 3) opisuje aktywne metody słuchania 4) opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach
3) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	1) wymienia rodzaje usług świadczonych dziecku 2) opisuje usługi świadczone na rzecz dziecka 3) dobiera rodzaj usług do potrzeb dziecka 4) dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji 5) określa kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych	1) wyjaśnia pojęcie: konflikt 2) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 3) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 4) opisuje fazy konfliktu 5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 6) stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami
5) planuje wykonanie zadania	1) planuje realizację zadań zawodowych 2) analizuje możliwości realizacji zadania 3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 4) ocenia stopień realizacji zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) omawia obowiązki opiekunki dziecięcej w placówkach opiekuńczych 2) opisuje odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem 3) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji trudnej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu dziecka
8) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych 2) podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej 3) wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych 4) opisuje sposoby radzenia sobie ze stresem 5) dostosowuje metodę radzenia sobie ze stresem do sytuacji w środowisku pracy
9) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) omawia możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego

10) dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych	1) wymienia metody komunikacji 2) opisuje metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej 3) dostosowuje metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy 4) opisuje pojęcie negocjacje 5) rozróżnia sposoby negocjacji 6) opisuje funkcje negocjacji 7) stosuje negocjacje w środowisku pracy
11) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zadania zespołu 2) wyznacza zadania członkom zespołu 3) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) sprawdza proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej członkom zespołu
5) wprowadza rozwiązania, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUNKA DZIECIĘCA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

Pracownia wychowania dziecka wyposażona w:
- zabawki,
- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- kąciki tematyczne,
- stół i krzesełka dostosowane do małego dziecka,
- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,

- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Pracownia pielęgnowania dziecka wyposażona w:
- łóżeczka dla niemowląt,
- stoły do przewijania,
- fantomy niemowlęcia i dziecka starszego,
- stolik zabiegowy, wagę lekarską,
- kącik do kąpieli,
- kącik do karmienia niemowlęcia,
- kącik higieniczny,
- instalację bieżącej wody,
- bieliznę pościelową, odzież i bieliznę dziecięcą,
- środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku dziecięcego.

Pracownia muzyczna wyposażona w:
- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:
- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,
- instalację ciepłej wody,
- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarkę, skaner.

Pracownia pierwszej pomocy wyposażona w:
- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- wyroby medyczne do bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran,
- przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia u dzieci,
- apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad dziećmi, (żłobki, przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego, domy małego dziecka, policyjne izby dziecka, oddziały szpitalne, hospicja, klubiki dziecięce) oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół

prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	144
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	256
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	256
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	352
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	224
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	1328
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA 341204

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych:
1) organizowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej;
2) sprawowania opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej;
3) pomagania osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego;
4) motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH KRYTERIÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych	
SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami

	3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem	1) rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka 2) charakteryzuje role społeczne 3) wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
2) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia	1) opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
3) charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym	1) opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości 2) opisuje interakcje interpersonalne 3) opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
4) opisuje funkcje rodziny	1) wymienia funkcje rodziny 2) określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
5) określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa	1) wymienia cele polityki społecznej państwa 2) opisuje zadania polityki społecznej państwa 3) wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
6) identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie	1) opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych 2) wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
7) charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy	1) opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy 2) określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy

8) wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych	1) wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych 2) charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
9) posługuje się językiem migowym	1) stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 2) określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 3) doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia potrzeby biopsychospołeczne człowieka i sposoby ich zaspokajania	1) rozróżnia potrzeby biopsychospołeczne człowieka 2) opisuje potrzeby biopsychospołeczne człowieka 3) dobiera sposoby zaspokajania potrzeb w zależności od sytuacji osoby podopiecznej
2) charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka	1) objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka 2) omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
3) rozpoznaje objawy chorobowe poszczególnych układów i narządów osoby podopiecznej	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu patologii 2) określa etiologię i patomechanizm chorób społecznych i cywilizacyjnych 3) opisuje objawy chorobowe, a zwłaszcza objawy chorób narządu ruchu oraz układu krwionośnego, oddechowego, pokarmowego i nerwowego 4) opisuje objawy zaburzeń zdrowia psychicznego
4) planuje działania opiekuńcze wspólnie z osobą podopieczną	1) rozpoznaje możliwości osoby podopiecznej do sprawowania samoopieki 2) ocenia ograniczenia osoby podopiecznej 3) dobiera planowane działania do stanu osoby podopiecznej 4) dobiera działania do indywidualnych potrzeb osoby podopiecznej
5) rozpoznaje na podstawie analizy dokumentacji sytuację zdrowotną, społeczną i materialną osoby podopiecznej	1) określa rodzaje dokumentacji, która może służyć do analizy sytuacji zdrowotnej, społecznej i materialnej osoby podopiecznej 2) opisuje sytuację zdrowotną, społeczną i materialną osoby podopiecznej na podstawie analizy dokumentacji 3) wskazuje zależność sytuacji zdrowotnej i społecznej od warunków życia osoby podopiecznej
6) organizuje środowisko życia osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb i problemów	1) rozpoznaje potrzeby osoby podopiecznej 2) rozpoznaje sytuację społeczną, materialną zdrowotną osoby podopiecznej 3) rozpoznaje problemy osoby podopiecznej

	4) określa udogodnienia ułatwiające codzienne życie osobie podopiecznej
7) dobiera metody i techniki pracy socjalnej do potrzeb osoby podopiecznej	1) wymienia metody pracy socjalnej 2) rozróżnia techniki pracy socjalnej 3) dobiera narzędzia do realizacji zaplanowanych działań
8) opracowuje indywidualny plan opieki nad osobą podopieczną i pomocy tej osobie	1) wymienia elementy indywidualnego planu opieki 2) opracowuje indywidualny plan opieki w zależności od sytuacji osoby podopiecznej 3) opracowuje indywidualny plan opieki z uwzględnieniem technik, metod i narzędzi pracy
9) dobiera techniki, metody i narzędzia pracy z osobą podopieczną do realizacji działań opiekuńczych	1) opisuje techniki, metody i narzędzia pracy z osobą podopieczną 2) stosuje metody pracy opiekuńczej i metody aktywizujące osobę podopieczną
10) organizuje wsparcie na rzecz osoby podopiecznej i współpracuje z jej środowiskiem	1) ocenia możliwości wsparcia osoby podopiecznej w środowisku lokalnym 2) wskazuje możliwości wsparcia osoby podopiecznej ze strony środowiska lokalnego 3) współdziała z innymi osobami, organizacjami i instytucjami, realizując wsparcie na rzecz osoby podopiecznej 4) opisuje zasady współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi na rzecz osoby podopiecznej 5) planuje techniki monitorowania działań opiekuńczych
11) prowadzi dokumentację pracy z osobą podopieczną	1) wymienia rodzaje dokumentów obowiązujących w pracy z osobą podopieczną 2) dokumentuje prowadzone działania 3) analizuje prowadzoną dokumentację 4) wprowadza zmiany w prowadzonej dokumentacji po przeprowadzonej analizie
SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) świadczy usługi opiekuńcze zgodnie z procedurami i standardami opieki	1) wymienia czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne u osoby podopiecznej 2) wykonuje czynności opiekuńcze i pielęgnacyjne zgodnie z procedurami i standardami opieki
2) rozpoznaje objawy zaburzeń psychosomatycznych zagrażających zdrowiu lub życiu osoby podopiecznej	1) opisuje zaburzenia psychosomatyczne układów i narządów osoby podopiecznej 2) interpretuje objawy zaburzeń u osoby podopiecznej zagrażające zdrowiu lub życiu 3) udziela pomocy w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia osoby podopiecznej
3) wykonuje zabiegi higieniczne i pielęgnacyjne u osoby podopiecznej	1) wymienia środki i materiały do wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych 2) dobiera narzędzia do wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych 3) wymienia kolejność czynności podejmowanych podczas zabiegów higienicznych
4) opiekuje się osobą podopieczną w różnych fazach choroby przewlekłej	1) opisuje etapy choroby przewlekłej 2) opisuje zmiany zachodzące w rodzinie powstałe na skutek choroby przewlekłej osoby podopiecznej

	3) rozpoznaje potrzeby osoby podopiecznej w różnych fazach choroby przewlekłej 4) opisuje zasady postępowania opiekuńczego adekwatnie do rozpoznanej fazy choroby przewlekłej
5) zapobiega odleżynom i odparzeniom u osoby podopiecznej	1) wymienia czynniki sprzyjające powstawaniu odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 2) określa zagrożenia wynikające z powstania odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 3) klasyfikuje stopnie odleżyn 4) dobiera środki zapobiegające powstawaniu odleżyn i odparzeń u osoby podopiecznej 5) opisuje czynności należące do profilaktyki przeciwodleżynowej
6) wykonuje zlecone przez lekarza zabiegi przeciwzapalne u osoby podopiecznej	1) opisuje przyczyny i objawy procesu zapalnego 2) rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych 3) opisuje rodzaje okładów i kompresów 4) rozróżnia techniki wykonywania okładów i kompresów 5) stosuje algorytmy czynności w wykonywaniu zabiegów przeciwzapalnych
7) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
8) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej	1) wymienia instytucje opieki zdrowotnej 2) rozróżnia rodzaje świadczeń opieki zdrowotnej 3) planuje pomoc osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej
9) pomaga osobie z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych	1) rozróżnia rodzaje sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych 2) opracowuje wskazówki dla podopiecznego i jego rodziny dotyczące używania i konserwacji sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych 3) stosuje sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne w zależności od możliwości i potrzeb osoby podopiecznej zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy
SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) pomaga osobie podopiecznej w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu finansami osobistymi	1) przedstawia zasady pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego osobie podopiecznej 2) planuje rodzaje czynności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, np. zakupy, pranie, pomoc w przygotowywaniu posiłków 3) dobiera sposoby planowania budżetu osobie podopiecznej

2) dobiera metody i środki do utrzymania mieszkania w czystości	1) wymienia środki stosowane do utrzymania w czystości mieszkania osoby podopiecznej 2) dobiera środki i narzędzia do utrzymania w czystości mieszkania osoby podopiecznej 3) wykonuje czynności pomagające osobie podopiecznej w utrzymaniu czystości otoczenia
3) przestrzega zasad zdrowego stylu życia osoby podopiecznej oraz prowadzi profilaktykę i promocję zdrowia z zakresu zdrowego stylu życia	1) wyjaśnia pojęcie profilaktyki i promocji zdrowia 2) opisuje czynniki zdrowego stylu życia 3) objaśnia zasady zdrowego odżywiania 4) wykazuje się znajomością zasad żywienia dietetycznego 5) przygotowuje dietetyczne posiłki
4) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej	1) wymienia rodzaje pomocy społecznej 2) dobiera rodzaj pomocy w zależności od sytuacji osoby podopiecznej 3) wnioskuje do instytucji społecznej o pomoc dla osoby podopiecznej
5) stosuje procedury sanitarno-epidemiologiczne podczas wykonywania czynności opiekuńczych	1) wymienia procedury sanitarno-epidemiologiczne podczas wykonywania czynności higienicznych 2) stosuje procedury higieniczne dotyczące narzędzi i sprzętu medycznego
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych	1) rozróżnia występujące problemy społeczne 2) wymienia przyczyny występowania problemów społecznych 3) wymienia metody rozwiązywania problemów społecznych 4) opisuje metody rozwiązywania problemów społecznych
2) pomaga osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych	1) diagnozuje problemy społeczne i osobiste osoby podopiecznej 2) opisuje działania opiekunki środowiskowej pomagające osobie podopiecznej w rozwiazywaniu problemów 3) opisuje sposoby zapobiegania wykluczeniu społecznemu osoby podopiecznej
3) określa metody integracji osoby podopiecznej ze środowiskiem lokalnym	1) opisuje sposoby integracji ze środowiskiem lokalnym 2) dobiera sposoby integracji do możliwości osoby podopiecznej
4) podtrzymuje relacje międzyludzkie w najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej	1) określa relacje sąsiedzkie 2) rozpoznaje możliwości utrzymania kontaktów społecznych osoby podopiecznej 3) opisuje zasoby najbliższego otoczenia osoby podopiecznej
5) określa formy i metody organizowania czasu wolnego	1) wymienia formy organizowania czasu wolnego 2) różnicuje sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną 3) ustala sposoby spędzania czasu wolnego przez osobę podopieczną 4) rozpoznaje zasoby kulturalne i rekreacyjne środowiska lokalnego
6) organizuje różne formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania	1) opisuje sposoby spędzania czasu wolnego

zainteresowań osoby podopiecznej z uwzględnieniem jej potrzeb, możliwości oraz zasobów środowiska lokalnego	2) rozpoznaje potrzeby kulturowe osoby podopiecznej 3) sporządza wykaz możliwości spędzenia czasu wolnego w lokalnym środowisku 4) dobiera zajęcia do możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej
7) analizuje metody usprawniania i aktywizowania osoby podopiecznej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności	1) rozróżnia metody usprawniania osoby podopiecznej 2) ocenia możliwości aktywizacji osoby podopiecznej 3) dobiera formy aktywizacji do potrzeb i możliwości osoby podopiecznej
8) planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej dla osoby podopiecznej	1) rozróżnia metody, techniki i formy terapii zajęciowej 2) identyfikuje potrzeby osoby podopiecznej w planowaniu terapii zajęciowej 3) stosuje elementy terapii zajęciowej
9) przygotowuje osobę podopieczną oraz jej rodzinę do samoopieki i samopielęgnacji	1) ocenia możliwości osoby podopiecznej do samoopieki i samopielęgnacji 2) opracowuje zalecenia dla rodziny dotyczące wspierania osoby podopiecznej i pomocy jej w samoopiece i samopielęgnacji 3) opisuje sposoby wspierania osoby podopiecznej i jej rodziny w samoopiece i samopielęgnacji
10) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności	1) wymienia pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności 2) opisuje zasady technicznej obsługi urządzeń ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności
11) przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywizowania osoby podopiecznej	1) wymienia metody aktywizowania osoby podopiecznej 2) wskazuje sposoby aktywizacji osoby podopiecznej 3) rozpoznaje zainteresowania osoby podopiecznej 4) dobiera rodzaje aktywności do możliwości osoby podopiecznej i jej zainteresowań 5) wskazuje zasady bezpieczeństwa, które należy uwzględnić, realizując proces aktywizacji osoby podopiecznej
SPO.05.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu

	a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3)	samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterach 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4)	uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5)	zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym

	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przedstawia cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka	1) wymienia rodzaje usług świadczonych osobie podopiecznej 2) dobiera rodzaj usług do potrzeb podopiecznego 3) określa kompetencje opiekunki środowiskowej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	7) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych 8) opisuje skutki łamania zasad etycznych 9) omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 10) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 11) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2) określa zasady komunikacji interpersonalnej 3) charakteryzuje aktywne metody słuchania
4) opisuje pojęcie konfliktu w związku z realizacją zadań zawodowych	1) wyjaśnia pojęcie konfliktu 2) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich 3) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów 4) opisuje fazy konfliktu 5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich |w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 6) stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z podopiecznym i współpracownikami
5) planuje wykonanie zadania	1) planuje czas przeznaczony na realizację zadań zawodowych 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) ocenia stopień realizacji zadania 4) analizuje skutki realizacji zadania
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) wyjaśnia pojęcie odpowiedzialności w związku z realizacją zadań zawodowych 2) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych

7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy 2) podejmuje działania w sytuacji nietypowej 3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach nietypowych 4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza sobie cele rozwojowe 4) planuje własny rozwój zawodowy
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów 2) podaje propozycje rozwiązywania problemów 3) ocenia skuteczność podjętych działań
10) współpracuje w zespole	1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4) analizuje efekty pracy zespołu 5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) wyznacza zadania członkom zespołu 2) wyjaśnia sposób wykonania zadania
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2) wskazuje osoby do wykonania zadania 3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) monitoruje proces wykonywania zadań
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2) ocenia efekty pracy zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy 2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych

Pracownia opiekuńczo-higieniczna wyposażona w:
- łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem,
- fantomy osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych,
- szafki i stoliki przyłóżkowe z regulowanym blatem,
- materace przeciwodleżynowe, pościel, bieliznę pościelową i osobistą, parawany,
- pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady,
- urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych,

- wyroby medyczne do pielęgnacji osoby leżącej, środki pielęgnacyjne,
- termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia, glukometr,
- apteczkę pierwszej pomocy,
- udogodnienia przeciwodleżynowe,
- wózek inwalidzki, balkonik,
- fantom BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej i dziecka do prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej, maseczki do sztucznej wentylacji jednorazowego użytku,
- maty do ćwiczeń, koce termoizolacyjne,
- kołnierze ortopedyczne, szyny do unieruchamiania złamań, opaski dziane i elastyczne różnej wielkości,
- środki opatrunkowe, środki ochrony osobistej, środki czystości.

Pracownia umiejętności społecznych i arteterapii wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD,
- materiały i przybory malarsko-plastyczne, materiały i przybory do malowania na szkle, decoupage'u, filcowania, wiklinę papierową, masy plastyczne: modelinę, plastelinę, masę solną, kukurydzianą, papierową.

Pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w:
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD, i zestawy płyt CD, DVD
- instrumenty muzyczne,
- sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych,
- sprzęt turystyczny,
- sprzęt fotograficzny,
- biblioteczkę,
- gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze,
- sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania.

Pracownia gospodarstwa domowego i kulinarna wyposażona w:
- zestaw mebli kuchni domowej oraz wyposażenie ułatwiające osobom starszym samodzielne przygotowywanie posiłków,
- plansze ilustrujące skład poszczególnych produktów spożywczych,
- książki kucharskie,
- zastawę stołową,
- sprzęt gospodarstwa domowego.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, środowisko zamieszkania podopiecznego oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk: 4 tygodnie (140 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
SPO.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	32

SPO.05.2. Podstawy pomocy społecznej	170
SPO.05.3. Organizowanie prac opiekuńczych	112
SPO.05.4. Wykonywanie czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych	128
SPO.05.5. Wspieranie osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego	128
SPO.05.6. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej	128
SPO.05.7. Język obcy zawodowy	64
Razem	762
SPO.05.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
SPO.05.9. Organizacja pracy małych zespołów[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej kształcącej w formie stacjonarnej lub zaocznej, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Załącznik nr 23

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO PRZYPORZĄDKOWANYCH DO BRANŻY PRZEMYSŁU MODY (MOD)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży przemysłu mody, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

1) garbarz skór;
2) kaletnik;
3) krawiec;
4) kuśnierz;
5) obuwnik;
6) operator maszyn w przemyśle włókienniczym;
7) pracownik pomocniczy krawca[I)];
8) rękodzielnik wyrobów włókienniczych;
9) technik garbarz;
10) technik obuwnik;
11) technik przemysłu mody;
12) technik technologii wyrobów skórzanych[II)];
13) technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
14) technik włókiennik.

I) Zawód o charakterze pomocniczym dla zawodu krawiec.

II) Dla zawodu technik technologii wyrobów skórzanych określono dwie podstawy programowe z wyodrębnionymi kwalifikacjami:

1) MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych oraz MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych;
2) MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych.

GARBARZ SKÓR 753501

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.01. Wyprawianie skór

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie garbarz skór powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór:

1) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór surowych i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne;
2) sporządzania kąpieli roboczych i przeprowadzania procesów obróbki skór;
3) przygotowania zestawów wykończalniczych oraz prowadzenia wykończania właściwego skór;
4) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych do obróbki skór;
5) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.01. Wyprawianie skór	
MOD.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.01.2. Podstawy garbarstwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych	1) wyjaśnia znaczenie rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych w praktyce zawodowej 2) wyjaśnia zasady rzutowania i wymiarowania w rysunku technicznym 3) wyjaśnia znaczenie rysunków złożeniowych, wykonawczych, montażowych i schematów rysunkowych 4) wyjaśnia zasady szkicowania przedmiotów, części maszyn i odwzorowania elementów maszyn 5) rozróżnia rodzaje pisma technicznego i linii rysunkowych 6) posługuje się terminologią stosowaną w rysunku technicznym
2) sporządza rysunek techniczny maszynowy	1) używa przyborów rysunkowych i kreślarskich do wykonania rysunków technicznych 2) wykonuje rysunki figur płaskich, brył i przekrojów części maszyn 3) wykonuje szkice i proste rysunki techniczne 4) rysuje schematy działania maszyn i urządzeń garbarskich 5) rysuje schematy linii produkcyjnych w procesach wyprawy skór
3) charakteryzuje budowę i zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi garbarskich	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z dziedziny elektrotechniki i elektroniki 2) rozróżnia części maszyn i urządzeń garbarskich 3) wyjaśnia zastosowanie części maszyn w urządzeniach i maszynach garbarskich 4) rozróżnia elementy automatyki przemysłowej 5) wyjaśnia zasady działania pomp, wentylatorów i sprężarek 6) rozpoznaje rodzaje napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 7) wyjaśnia zasady działania napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 8) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń garbarskich 9) wyjaśnia znaczenie przestrzegania terminów przeglądów technicznych narzędzi, maszyn i urządzeń garbarskich 10) wyjaśnia znaczenie przestrzegania zasad konserwacji narzędzi, maszyn i urządzeń produkcyjnych 11) uzasadnia potrzebę zastosowania automatyki przemysłowej parku maszynowego zakładu garbarskiego
4) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.01.3. Przygotowanie surowca skórzanego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje surowców skórzanych oraz ich przydatność	1) określa budowę histologiczną skór 2) określa budowę okrywy włosowej i właściwości skór futerkowych

	3) rozpoznaje rodzaje skór surowych i półproduktów skórzanych 4) rozpoznaje wady i uszkodzenia skór surowych i półproduktów skórzanych 5) rozpoznaje wady i uszkodzenia okrywy włosowej 6) określa przeznaczenie asortymentowe surowców skórzanych
2) wykonuje czynności dotyczące konserwacji surowców skórzanych	1) określa środki do konserwacji skór 2) przygotowuje chemiczne środki konserwujące 3) stosuje różne metody konserwacji surowca przeznaczonego na skóry licowe 4) dobiera metody konserwacji surowca przeznaczonego na skóry futerkowe 5) wykonuje czynności konserwujące surowce skórzane
3) wykonuje czynności związane z magazynowaniem surowców skórzanych	1) przygotowuje stanowisko do magazynowania surowców skórzanych 2) stosuje urządzenia do magazynowania surowców skórzanych 3) posługuje się przyrządami pomiarowymi do ustalenia parametrów skór surowych i półproduktów skórzanych przeznaczonych do magazynowania 4) określa warunki magazynowania surowców skórzanych 5) dobiera surowce skórzane do magazynowania 6) przygotowuje surowce skórzane do magazynowania
MOD.01.4. Garbowanie i wykończanie skór	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza roztwory robocze i zestawy wykończalnicze zgodnie z recepturami i instrukcjami technologicznymi	1) odczytuje instrukcje i receptury technologiczne wyprawy i wykończania skór 2) identyfikuje środki chemiczne i gotowe preparaty stosowane do wyprawy i wykończania skór 3) stosuje zasady mieszania i łączenia środków chemicznych podczas sporządzania roztworów roboczych i zestawów wykończalniczych do wyprawy skór 4) stosuje naczynia, urządzenia i agregaty do sporządzania kąpieli technologicznych 5) stosuje naczynia, urządzenia i agregaty do sporządzania zestawów wykończalniczych 6) przygotowuje odważone ilości składników garbarskich 7) przygotowuje zestawy wykończalnicze i kąpiele technologiczne
2) wykonuje czynności związane z prowadzeniem procesów chemicznej obróbki skór	1) przygotowuje urządzenia, narzędzia i przyrządy do prowadzenia procesów chemicznej obróbki skór 2) przygotowuje skóry do chemicznej obróbki 3) obsługuje urządzenia i reaktory do chemicznej obróbki skór 4) prowadzi procesy przygotowania do garbowania skór 5) prowadzi proces garbowania i wykończania kąpielowego skór
3) wykonuje czynności związane z prowadzeniem wykończania właściwego skór	1) wykonuje procesy przygotowania do wykończania właściwego skór 2) prowadzi proces nakładania powłok wykończalniczych skór licowych

	3) wykonuje czynności uszlachetniania tkanki skórnej 4) prowadzi proces wykończania skór futerkowych na biało 5) wykonuje czynności uszlachetniania okrywy włosowej 6) wykonuje czynności uszlachetniania tkanki skórnej skór futerkowych 7) obsługuje urządzenia stosowane do prowadzenia procesów wykończania właściwego skór
4) obsługuje agregaty, maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki i transportu skór	1) obsługuje urządzenia do mechanicznego transportu skór na stanowiska pracy 2) obsługuje maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki skór 3) obsługuje maszyny i urządzenia do pomiaru parametrów skór 4) wprowadza parametry pracy agregatów, maszyn i urządzeń przeznaczonych do mechanicznej obróbki skór 5) stosuje specjalistyczne urządzenia do transportu i mieszania środków chemicznych 6) posługuje się narzędziami do przenoszenia i podawania skór na elementy robocze maszyn garbarskich 7) obsługuje urządzenia pomiarowe do oznaczania masy, grubości i powierzchni skór
5) obsługuje maszyny i urządzenia sterowane komputerowo	1) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych 2) stosuje edytory tekstu i arkusze kalkulacyjne podczas wykonywania zadań zawodowych 3) wprowadza dane do programów komputerowych stosowanych w procesach wyprawy skór 4) analizuje informacje przetwarzane przez programy komputerowe stosowane w procesach wyprawy skór
6) wykonuje ręczną obróbkę skór	1) przeprowadza obróbkę ręczną tkanki skórnej 2) przeprowadza obróbkę ręczną okrywy włosowej 3) dobiera narzędzia, urządzenia i przyrządy do ręcznej obróbki tkanki skórnej 4) dobiera narzędzia, urządzenia i przyrządy do ręcznej obróbki okrywy włosowej 5) wykonuje czynności związane z konserwacją narzędzi i urządzeń do ręcznej obróbki skór
7) wykonuje czynności związane z kontrolą procesów wyprawy skór	1) stosuje przyrządy pomiarowe do przeprowadzenia kontroli międzyoperacyjnej 2) przeprowadza kontrolę procesów wyprawy skór 3) ocenia skóry po mechanicznej obróbce
8) wykonuje czynności związane z magazynowaniem wyrobów gotowych	1) przygotowuje pomieszczenia magazynu wyrobów gotowych do magazynowania skór 2) wykonuje czynności związane z magazynowaniem skór zgodnie z wymogami technologicznymi 3) kontroluje parametry magazynowania skór 4) sprawdza stan skór podczas magazynowania 5) rozpoznaje rodzaj wyprawionych skór
MOD.01.5. Wykonywanie renowacji wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia jakość skór w wyrobach przeznaczonych do renowacji	1) rozpoznaje rodzaje skór licowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji

	2) rozpoznaje rodzaje skór futerkowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji 3) ocenia wady i uszkodzenia skór licowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji 4) ocenia wady i uszkodzenia skór futerkowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji
2) wykonuje czynności związane z renowacją wyrobów skórzanych	1) dobiera środki i materiały do renowacji wyrobów ze skór licowych 2) dobiera środki i materiały do renowacji wyrobów ze skór futerkowych 3) dobiera metody czyszczenia i odnawiania wyrobów skórzanych 4) przeprowadza czyszczenie i renowację wyrobów ze skór licowych 5) przeprowadza czyszczenie i renowację wyrobów ze skór futerkowych
3) sporządza kosztorys wykonania usługi renowacji wyrobów skórzanych	1) wymienia składniki kosztów usług renowacji wyrobów skórzanych 2) określa zakres pracy do wykonania przy renowacji wyrobu skórzanego 3) określa koszty bezpośrednie, pośrednie i koszt całkowity wykonania usługi renowacji wyrobów skórzanych
MOD.01.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania

	2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE GARBARZ SKÓR

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- plansze i tablice poglądowe, takie jak: histologiczna budowa skóry, podział topograficzny różnych rodzajów skór, charakterystyka skór surowych i półproduktów skórzanych, charakterystyka skór wyprawionych, charakterystyka różnych rodzajów włosa i okrywy włosowej,
- próbki i eksponaty skór wyprawionych, próbki środków stosowanych w procesach wyprawy skór,
- opisy technologiczne procesów produkcyjnych,
- próbki półproduktów prezentujących różne etapy wyprawy skór,
- katalogi wad i uszkodzeń powstających podczas produkcji skór oraz w trakcie użytkowania wyrobów skórzanych,
- materiały dydaktyczne ilustrujące przebieg procesów wyprawy różnych rodzajów skór, normy dotyczące mechanicznej i chemicznej obróbki skór, dokumentację techniczną i technologiczną, prospekty, katalogi, eksponaty, modele i schematy narzędzi, przyrządów i urządzeń stosowanych w procesach wyprawy skór,
- urządzenia do wykonywania technologicznych prób wyprawy skór, takie jak: bęben garbarski doświadczalny o pojemności roboczej 50 dm^3 (jedno urządzenie dla ośmiu uczniów),
- odmięśniarkę talerzową, aparat Wacker'a, kabinę natryskową z ekranem wodnym, pistolet natryskowy do malowania skór, sprężarkę z silnikiem i zbiornikiem powietrza, kosę kuśnierską, boczek garbarski, podest do układania skór, nóż do rozkroju skór, naczynia plastykowe do sporządzania kąpieli o pojemności 1 dm^3 i 10 dm^3 (jedno urządzenie dla czterech uczniów),
- stół laboratoryjny do przygotowania i wykonywania ćwiczeń,
- sprzęt laboratoryjny oraz urządzenia pomiarowe, takie jak: termometr kąpielowy, termometr pokojowy, higrometr, grubościomierz, pH-metr, areometr, wagę techniczną (jedna dla pięciu uczniów), kubek Forda, nóż do wycinania próbek, planimetr, stoper i przymiar liniowy z podziałką 150 cm, (jeden zestaw dla pięciu uczniów)
- środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w garbarstwie,
- środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, charakterystyki techniczne podstawowych maszyn i urządzeń stosowanych do chemicznej i mechanicznej obróbki skór w procesie wyprawy, przykładowe receptury wyprawy podstawowych asortymentów skór, katalogi zestawów środków do wykończania i uszlachetniania tkanki skórnej i okrywy włosowej, instrukcje sporządzania zestawów technologicznych, katalogi zestawów kolorystycznych i deseniowych do uszlachetniania skór, zestaw norm dotyczących surowców skórzanych, środków stosowanych do wyprawy oraz skór wyprawionych, instrukcje do wykonywania ćwiczeń.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- magazyn surowców skórzanych przystosowany do sortowania i konserwacji skór wyposażony w:

  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: podest drewniany do układania skór, regały (półki) do układania skór o małej powierzchni, stół do sortowania skór, boczek drewniany garbarski do rozkroju skór, wózek – platformę do transportu skór i środków konserwujących,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: waga przemysłowa, termometr pokojowy, termometr w obudowie do badania temperatury skór w stosie, higrometr,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentacja obowiązująca w magazynie surowców skórzanych, zestaw norm dotyczących surowców skórzanych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- magazyn składowania i przechowywania środków chemicznych i materiałów pomocniczych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe, podesty drewniane, wózki transportowe i taczki,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: termometr pokojowy, higrometr, waga techniczna i waga przemysłowa,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą w magazynie środków chemicznych i materiałów pomocniczych oraz zestaw norm dotyczących składowania i przechowywania środków chemicznych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- stanowisko przygotowania skór do garbowania, garbowania skór i ich wykończania wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, takie jak: bęben garbarski do moczenia, wapnienia, odwapniania i wytrawiania skór o częstotliwości obrotu 2–6 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, cytrok futrzarski do moczenia, prania i garbowania skór, cytrok futrzarski do kąpielowego wykończania skór z okrywą włosową, bęben garbarski do garbowania i zobojętniania skór o częstotliwości obrotu 6–8 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, bęben garbarski do tłuszczenia i barwienia skór o częstotliwości obrotu 10–12 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, naczynie do nastawiania roztworów roboczych farb i zestawów kryjących garbarskich,
  - odmięśniarkę do skór, odmięśniarkę talerzową do skór, kosę kuśnierską, dwojarkę do skór, wyżymaczkę do skór, strugarkę do skór, suszarnię do skór, bęben siatkowy (trociniak), rozbijaczkę futrzarską, czesarkę okrywy włosowej, strzyżarkę okrywy włosowej, prasowaczkę okrywy włosowej, kabinę natryskową z wentylatorem wyciągowym i kurtyną wodną, pistolet natryskowy pneumatyczny, kompresor (sprężarkę ze zbiornikiem sprężonego powietrza), prasę hydrauliczną do prasowania skór, boczki garbarskie do układania skór, podesty drewniane do układania skór i wózki transportowe,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne: wagę techniczną, wagę przemysłową, termometr kąpielowy, termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację produkcyjną,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące na stanowiskach chemicznej i mechanicznej obróbki skór,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- stanowisko kontroli międzyoperacyjnej wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: stół do sortowania skór,

  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: planimetr, grubościomierz, przymiar liniowy, zestaw wskaźników kolorymetrycznych i papierków wskaźnikowych do oznaczania pH, pH-metr, areometr i termometr kąpielowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej, zestaw norm dotyczących kontroli międzyoperacyjnej,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- magazyn wyrobów gotowych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe do układania, i przechowywania skór, podesty drewniane do układania i przechowywania skór, wózki transportowe, podnośniki,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne: higrometr, termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą w magazynie wyrobów gotowych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w magazynie wyrobów gotowych, odzież ochronną i środki ochrony osobistej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy,
  - zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.01. Wyprawianie skór	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.01.2. Podstawy garbarstwa	90
MOD.01.3. Przygotowanie surowca skórzanego	110
MOD.01.4. Garbowanie i wykończanie skór	410
MOD.01.5. Wykonywanie renowacji wyrobów skórzanych	80
MOD.01.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	750
MOD.01.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie garbarz skór po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik garbarz po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

KALETNIK 753702

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kaletnik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych:

1) sporządzania dokumentacji wyrobu kaletniczego na potrzeby zamówienia;
2) użytkowania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich;
3) wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich;
4) wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich;
5) sporządzania kalkulacji kosztów produkcji i usług kaletniczych i rymarskich.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych	
MOD.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy

	5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.02.2. Podstawy kaletnictwa i rymarstwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości skór wyprawionych	1) wymienia rodzaje skór wyprawionych stosowanych w kaletnictwie i rymarstwie 2) określa budowę histologiczną skór wyprawionych 3) omawia właściwości fizyczne i chemiczne skór wyprawionych

	4) wskazuje urządzenia do badania właściwości skór galanteryjnych i rymarskich stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych 5) określa metody garbowania i wykończania skór 6) określa sposoby wykończania skór licowych przeznaczonych na wyroby kaletnicze
2) charakteryzuje zagadnienia związane z topografią skór wyprawionych	1) rozpoznaje poszczególne części układu topograficznego skór wyprawionych 2) określa kierunki ciągliwości skóry 3) opisuje właściwości poszczególnych części topograficznych skór 4) określa możliwość wykorzystania poszczególnych części topograficznych skór w produkcji wyrobów kaletniczych
3) charakteryzuje zagadnienia związane z jakością skór wyprawionych	1) wskazuje przyczyny powstawania wad wymierzalnych i niewymierzalnych skór wyprawionych 2) rozpoznaje rodzaje wad wymierzalnych i niewymierzalnych skór wyprawionych 3) klasyfikuje skóry wyprawione ze względu na wielkość powierzchni użytkowej 4) charakteryzuje urządzenia do badania właściwości skór wyprawionych przeznaczonych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) ocenia jakość skór wyprawionych pod względem możliwości wykorzystania ich w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 6) określa warunki magazynowania i ich wpływ na jakość materiałów skórzanych stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych 7) klasyfikuje skóry według przeznaczenia na wyroby kaletnicze i rymarskie
4) charakteryzuje właściwości materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) rozróżnia materiały nieskórzane i pomocnicze stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) opisuje tworzywa sztuczne, skóropodobne i termoplastyczne, wyroby włókiennicze, papiernicze i metalowe, w odniesieniu do ich właściwości i przeznaczenia 3) określa właściwości klejów stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) charakteryzuje urządzenia do badania właściwości materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków przeznaczonych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) określa warunki magazynowania i ich wpływ na jakość materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich
5) charakteryzuje odpady powstające podczas rozkroju skór wyprawionych i materiałów nieskórzanych	1) określa sposoby usuwania uszkodzeń mechanicznych i wad skóry 2) określa klasy odpadu skór i materiałów nieskórzanych 3) rozróżnia rodzaje oraz klasy odpadu powstającego podczas rozkroju ręcznego i wycinania mechanicznego 4) określa przeznaczenie odpadów użytkowych skór i materiałów nieskórzanych

	5) wskazuje sposoby wykorzystania skór uszkodzonych i odpadów w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) wykonuje szkice i rysunki techniczne	1) definiuje pojęcia, takie jak: rysunek artystyczny, ilustracyjny, modelowy i techniczny 2) rozróżnia przybory i materiały kreślarskie do wykonywania rysunków 3) omawia rodzaje rysunków technicznych i zasady ich wykonywania 4) objaśnia oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych, w tym ich zastosowanie 5) wykonuje rysunki z natury, pamięci i wyobraźni 6) wykonuje odręczne szkice oraz rysunki modelowe wyrobów kaletniczych, stosując zestawienia kolorystyczne 7) określa wielkości i proporcje wyrobów kaletniczych odpowiednio do ich przeznaczenia 8) wykonuje rysunki techniczne wyrobów kaletniczych 9) stosuje zasady wymiarowania części składowych wyrobu w rysunkach technicznych 10) stosuje oznaczenia i symbole w rysunkach technicznych 11) stosuje normy podczas wykonywania rysunków technicznych wyrobów kaletniczych
7) posługuje się dokumentacją techniczno-technologiczną przy wykonywaniu i kontroli jakości wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia elementy dokumentacji techniczno-technologicznej 2) opisuje elementy składowe dokumentacji techniczno-technologicznej 3) stosuje dokumentację techniczno-technologiczną do wykonywania makiet i prototypów wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 4) stosuje dokumentację techniczno-technologiczną do kontroli jakości wyrobów gotowych
8) charakteryzuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w procesie produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane do rozkroju, przygotowywania, produkcji i wykończania wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) wymienia narzędzia i urządzenia do szycia ręcznego elementów i wyrobów kaletniczych i rymarskich
9) eliminuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń oraz uszkodzenia narzędzi stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) opisuje mechanizmy maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) opisuje usterki maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich, które mogą wystąpić na każdym etapie produkcji 3) opisuje uszkodzenia narzędzi, które mogą powstać w trakcie ich użytkowania 4) reguluje pracę maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) konserwuje maszyny, urządzenia oraz narzędzia stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 6) przeprowadza naprawy maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich
10) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zadania z obszaru produkcji wyrobów skórzanych, do których można zastosować programy komputerowe 2) rozróżnia programy komputerowe do edycji tekstu, wykonywania obliczeń i rysunków technicznych

	3) stosuje programy komputerowe do wykonywania zadań zawodowych 4) używa maszyn i urządzeń sterowanych komputerowo
11) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.02.3. Wytwarzanie wyrobów kaletniczych i rymarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje wyroby kaletnicze i rymarskie	1) określa cechy użytkowe i konstrukcyjne wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) klasyfikuje wyroby kaletnicze i rymarskie według wielkości i przeznaczenia użytkowego 3) klasyfikuje wyroby kaletnicze i rymarskie według konstrukcji, zastosowanych materiałów i sposobu ich łączenia
2) sporządza skróconą dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu kaletniczego i rymarskiego	1) określa składniki skróconej dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu kaletniczego i rymarskiego 2) wykonuje skrócony opis wyrobu kaletniczego i rymarskiego 3) wykonuje na podstawie rysunków technicznych wzorniki do krojenia i wzorniki montażowe poszczególnych części składowych wyrobu kaletniczego i rymarskiego 4) oblicza normy zużycia materiałów na potrzeby produkcji jednostkowej wyrobów kaletniczych i rymarskich
3) charakteryzuje materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki kaletnicze i rymarskie	1) dobiera materiały podstawowe, uwzględniając rodzaj, konstrukcję i przeznaczenie wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) dobiera materiały pomocnicze oraz dodatki kaletnicze i rymarskie do produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) selekcjonuje materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki kaletnicze i rymarskie
4) stosuje metody i techniki rozkroju ręcznego oraz wycinania mechanicznego materiałów	1) omawia metody i techniki rozkroju ręcznego oraz wycinania mechanicznego materiałów 2) wykonuje rozkrój ręczny i mechaniczny skór, tworzyw skóropodobnych, termoplastycznych, materiałów włókienniczych oraz papierniczych 3) określa sposoby oznaczania i kompletowania wyciętych elementów
5) wykonuje montaż wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) przygotowuje do montażu elementy wyrobu kaletniczego i rymarskiego 2) określa techniki klejenia, suszenia i zawijania brzegów wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) dobiera metody i techniki wykończenia brzegów 4) omawia rodzaje szwów stosowanych do łączenia maszynowego wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) zdobi elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich różnymi technikami 6) określa rodzaje okuć i ich przeznaczenie 7) dobiera nici i igły do szycia maszynowego, ręcznego w kaletnictwie oraz rymarstwie 8) zgrzewa wyroby z folii termoplastycznych

	9) łączy elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) posługuje się narzędziami do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) dobiera narzędzia do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) stosuje narzędzia do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z przeznaczeniem
7) używa maszyn i urządzeń stosowanych podczas wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) stosuje maszyny, w tym sterowane komputerowo, do rozkroju skór, tworzyw skóropodobnych, termoplastycznych, materiałów włókienniczych oraz papierniczych na elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich, zgodnie z instrukcją obsługi 2) stosuje maszyny, w tym sterowane komputerowo, do montażu i wykończenia wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z instrukcją obsługi
8) prowadzi kontrolę i ocenę jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich	1) omawia zadania kontroli jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 2) określa metody kontroli jakości materiałów podstawowych i pomocniczych oraz wyrobów gotowych 3) stosuje kontrolę organoleptyczną skór licowych miękkich i twardych 4) stosuje kontrolę organoleptyczną tworzyw skóropodobnych i materiałów włókienniczych 5) stosuje kontrolę organoleptyczną materiałów pomocniczych 6) opisuje kontrolę międzyoperacyjną i końcową podczas produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 7) omawia wady powstałe w procesie technologicznym wyrobów kaletniczych i rymarskich 8) określa wady materiałowe i wykonania wyrobów kaletniczych i rymarskich 9) określa przeznaczenie przyrządów pomiarowych stosowanych podczas kontroli jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 10) kontroluje gotowe wyroby kaletnicze oraz rymarskie zgodnie z dokumentacją 11) klasyfikuje do odpowiedniego gatunku wyroby gotowe kaletnicze i rymarskie
9) charakteryzuje zasady pakowania, przechowywania i transportu materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich	1) określa sposoby pakowania jednostkowego, zbiorczego i transportowego wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) pakuje materiały lub wyroby kaletnicze i rymarskie 3) określa temperaturę i wilgotność w magazynie wyrobów gotowych 4) określa zasady magazynowania oraz przechowywania materiałów podstawowych stosowanych w produkcji kaletniczej i rymarskiej 5) określa zasady magazynowania oraz przechowywania materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w produkcji kaletniczej i rymarskiej 6) określa zasady transportu materiałów i wyrobów galanteryjnych 7) przygotowuje materiały i wyroby kaletnicze oraz rymarskie do magazynowania i transportu
10) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa normę zużycia materiałów podstawowych na wyroby kaletnicze i rymarskie 2) określa normę zużycia materiałów pomocniczych i dodatków na wyroby kaletnicze i rymarskie

	3) oblicza koszty jednostkowe zużycia materiałowego dla wyrobu kaletniczego i rymarskiego 4) oblicza koszty całkowite wytworzenia wyrobu kaletniczego i rymarskiego 5) oblicza koszt wykonania wyrobu kaletniczego i rymarskiego na indywidualne zamówienie
MOD.02.4. Naprawa oraz renowacja wyrobów kaletniczych i rymarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje wad, sposoby usuwania wad i uszkodzeń oraz renowację wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia rodzaje wad i uszkodzeń w wyrobie kaletniczym i rymarskim 2) ocenia wady i uszkodzenia wyrobów kaletniczych i rymarskich pod względem możliwości naprawy oraz renowacji 3) określa sposoby i zakres naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) dobiera rodzaje materiałów i środków przeznaczonych do naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
2) sporządza kosztorysy napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa normę zużycia materiałów niezbędnych do wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) określa normę zużycia środków do naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) oblicza koszty wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) oblicza koszty materiałowe wykonania usługi naprawy bądź renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) oblicza koszty całkowite wykonania usługi naprawy bądź renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
3) charakteryzuje metody i techniki wykonywania napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia metody i techniki wykonania naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) rozróżnia środki do czyszczenia i retuszowania wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów 3) rozróżnia środki do barwienia i lakierowania wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów
4) posługuje się narzędziami do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia narzędzia do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) dobiera narzędzia do wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) stosuje narzędzia do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
5) wykonuje naprawy i renowacje wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia sposoby przygotowania wyrobów kaletniczych i rymarskich do naprawy i renowacji 2) dobiera środki do czyszczenia, retuszowania, barwienia i lakierowania powierzchni wyrobów kaletniczych i rymarskich, w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów 3) stosuje metody i techniki wykonywania napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) używa maszyn i urządzeń stosowanych w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia maszyny i urządzenia stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) rozróżnia maszyny stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od ich budowy

	3) dobiera maszyny i urządzenia, w tym sterowane komputerowo, do wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) stosuje maszyny i urządzenia, w tym sterowane komputerowo, do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z instrukcją obsługi 5) konserwuje maszyny i urządzenia stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
7) ocenia jakość wykonania usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia narzędzia pomiarowe do oceny jakości wykonanej usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) stosuje narzędzia pomiarowe do oceny jakości wykonanej naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) ocenia jakość usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich, wykonanej zgodnie z indywidualnym zamówieniem
MOD.02.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko,

czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.02.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe

	3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE KALETNIK

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych

Pracownia projektowania i modelowania wyrobów kaletniczych wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do komputerowego wspomagania projektowania, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do komputerowego wspomagania projektowania,
- drukarkę umożliwiającą drukowanie w formacie A3 (jedna drukarka dla ośmiu uczniów),
- stanowiska rysunkowe z przyborami kreślarskimi (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- zestawy barw (plansze),
- modele i przekroje brył geometrycznych,
- części maszyn do produkcji wyrobów kaletniczych,
- wzory wyrobów kaletniczych i ich części składowe,
- stelaże do organizowania wystaw, manekiny,
- zestawy skór wyprawionych licowych i futerkowych,
- katalogi materiałów wykończeniowych i zdobniczych,
- formy i szablony wyrobów kaletniczych,
- konstrukcje wyrobów kaletniczych,
- katalogi i żurnale wyrobów skórzanych,
- normy dotyczące wyrobów kaletniczych.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska badawcze (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem, lupę, przyrządy laboratoryjne wraz z odczynnikami chemicznymi do wyprawy i barwienia skór, przyrządy pomiarowe do wyznaczania parametrów budowy skór, wyrobów papierniczych, włókienniczych, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych i aklimatyzacji próbek, planimetr, grubościomierz, zrywarkę, skrętomierz, zestaw skór licowych galanteryjnych, kolekcje włókien naturalnych i chemicznych oraz próbki, takie jak: wyroby włókiennicze, tworzywa skóropodobne i sztuczne, materiały papiernicze,
- okucia, łączniki, elementy zdobnicze,
- tablice przedstawiające układ topograficzny i budowę skór,
- schematy procesów i metod wyprawy skór,
- instrukcje obsługi urządzeń pomiarowych,
- normy dotyczące laboratoryjnych badań surowców, półproduktów i wyrobów skórzanych, włókienniczych i papierniczych, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów,
- normy dotyczące klasyfikacji skór licowych.

Pracownia technologii wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich wyposażona w:
- materiały stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- wzorniki i wzorce sposobów łączenia części składowych w wyrobie,
- narzędzia i przyrządy stosowane w procesie wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn i urządzeń,
- instrukcje obsługi oraz konserwacji maszyn, urządzeń i narzędzi,
- dokumentacje techniczne wyrobów kaletniczych, prospekty, foldery,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- literaturę i czasopisma zawodowe.

Warsztaty szkolne wyposażone w:

- stanowiska rozkroju ręcznego (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w stół do rozkroju oraz narzędzia do rozkroju ręcznego, takie jak: kołodka, noże, wzorniki, przyciski metalowe, miarkę stalową,
- stanowiska rozkroju maszynowego (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w wycinarki mechaniczne i elektrohydrauliczne wraz z oprzyrządowaniem, takim jak: wykrojniki, kloce,
- stanowiska przygotowania wykrojonych elementów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w stół do przygotowania elementów wyrobów kaletniczych oraz kostki, żłobniki, młotki, wycinaki na dziurki, nagłowniaki, płytki ołowiane, liniarki, narzędzia i urządzenia do sitodruku, szczypce tnące i uniwersalne, łopatki do wpychania brzegu wyrobu w zamek ramkowy i nożyki do obcinania zawinięć,
- stanowiska do montażu wyrobów kaletniczych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszyny szwalnicze z oprzyrządowaniem oraz nożyczki,
- stanowiska do szycia ręcznego (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w konika rymarskiego, szydła, noże i nożyczki,
- stanowiska klejenia (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stoły z wyciągami do nanoszenia kleju, suszarki, pędzle, pojemnik na klej i wygładzarki,
- stanowiska do kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentację technologiczną, przyrządy do kontroli jakości półproduktów i wyrobów skórzanych,
- zgrzewarkę, zgrzewarko-wycinarkę, ścieniarkę, nożyce stołowe, krajarkę, gilotynę, deseniarkę, pojemniki do kompletowania wykrojonych elementów, regały, stojaki na skóry, pojemniki na odpady, planimetr, grubościomierz, wagę dziesiętną, instrukcje obsługi maszyn stanowiących wyposażenie warsztatów oraz narzędzia do ich regulacji.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.02.2. Podstawy kaletnictwa i rymarstwa	120
MOD.02.3. Wytwarzanie wyrobów kaletniczych i rymarskich	440
MOD.02.4. Naprawa oraz renowacja wyrobów kaletniczych i rymarskich	140
MOD.02.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.02.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kaletnik po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

KRAWIEC 753105

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie krawiec powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych:
1) projektowania wyrobów odzieżowych;
2) konstruowania podstawowych wyrobów odzieżowych;
3) modelowania podstawowych wyrobów odzieżowych;
4) dobierania materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych;
5) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych;
6) wykonywania wyrobów odzieżowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	
MOD.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.03.2. Podstawy odzieżownictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje grupy wyrobów odzieżowych	1) opisuje wyroby odzieżowe w zależności od przeznaczenia, takie jak: bieliźniane, sportowe, wieczorowe, koktajlowe i niemowlęce 2) rozróżnia wyroby odzieżowe w zależności od technologii wytwarzania, takie jak: wyroby odzieżowe z tkanin, materiałów powlekanych, dzianin i włóknin
2) charakteryzuje właściwości surowców i wyrobów włókienniczych	1) wymienia surowce i wyroby włókiennicze 2) posługuje się metodami identyfikacji włókien

	3) identyfikuje rodzaje włókien na podstawie opisu, rysunków przekrojów i właściwości 4) określa właściwości fizyczne i chemiczne włókien 5) określa właściwości technologiczne włókien 6) określa wpływ właściwości włókien na cechy użytkowe wyrobów włókienniczych 7) wskazuje zastosowanie włókien 8) rozróżnia tkaniny i rozpoznaje ich własności użytkowe 9) rozróżnia wyroby dziane i wskazuje ich zastosowanie 10) wymienia różnice między włókniną, przędziną i tkaniną oraz wskazuje ich zastosowanie 11) rozróżnia wyroby włókiennicze, takie jak: filce, wyroby laminowane i powlekane oraz wskazuje ich zastosowanie
3) wykonuje badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) określa celowość wykonywania badań surowców i wyrobów włókienniczych 2) rozpoznaje urządzenia i przyrządy do badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych 3) opisuje parametry budowy wyrobów włókienniczych 4) określa właściwości wyrobów włókienniczych na podstawie badań organoleptycznych 5) wymienia wskaźniki użytkowe wyrobów włókienniczych 6) określa zastosowanie wyrobów włókienniczych w oparciu o wyniki badań organoleptycznych 7) stosuje metody badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych
4) opracowuje kompozycje kolorystyczne	1) rozróżnia barwy zasadnicze, pochodne i neutralne 2) klasyfikuje barwy w zależności od kontrastu, jasności i temperatury (ciepłe i zimne) 3) opisuje układy barw i kompozycji kolorystycznych 4) dobiera kompozycje barw dopełniających i kontrastowych 5) dobiera kolorystykę do projektowanych wyrobów odzieżowych, typów sylwetki i urody 6) rozpoznaje barwy złamane i zgaszone 7) rozpoznaje zestawienia tonalne i chromatyczne 8) proponuje zestawienia wzorów i kolorów w projektach wyrobów odzieżowych 9) stosuje układy barw kompozycji kolorystycznych 10) stosuje techniki rysunkowe i malarskie podczas tworzenia kompozycji kolorystycznych
5) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów krawieckich	1) określa przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich 2) rozpoznaje znaki i symbole krawieckie 3) dobiera rodzaj pomiaru krawieckiego w zależności od rodzaju wykonywanych wyrobów odzieżowych 4) stosuje przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich 5) zapisuje wyniki pomiarów krawieckich z zastosowaniem symboli krawieckich
6) stosuje maszyny i urządzenia w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia stosowane podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w różnych fazach procesu technologicznego 2) stosuje maszyny i urządzenia przygotowawcze i krojcze

	3) stosuje maszyny i urządzenia w krojowni 4) stosuje maszyny i urządzenia podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w szwalni 5) stosuje maszyny i urządzenia stosowane w procesie obróbki parowo-cieplnej 6) określa mechanizmy w maszynach szwalniczych 7) stosuje oprzyrządowanie maszyn szwalniczych
7) określa sposoby konserwacji materiałów i wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje i stosuje znaki informujące o sposobie konserwacji wyrobu odzieżowego 2) dobiera sposoby konserwacji w zależności od składu surowcowego 3) dobiera sposoby usuwania plam i zabrudzeń z wyrobu odzieżowego w zależności od ich pochodzenia i rodzaju wykończenia wyrobu
8) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.03.3. Projektowanie wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń	Uczeń
1) wykonuje podstawowe projekty plastyczne wyrobów odzieżowych	1) analizuje aktualne trendy w modzie 2) korzysta z projektów plastycznych wyrobów odzieżowych dostępnych w różnych źródłach 3) odczytuje projekty plastyczne wyrobów odzieżowych 4) wskazuje znaczenie kolorów w projektowanych wyrobach odzieżowych 5) rozróżnia typy sylwetki i podstawowe typy urody 6) dobiera materiały odzieżowe do wyrobów odzieżowych na podstawie projektów 7) dobiera dodatki krawieckie na podstawie projektów wyrobów odzieżowych 8) dobiera fason i rodzaj tkaniny w zależności od typu sylwetki 9) sporządza podstawowy projekt plastyczny wyrobu odzieżowego
2) określa materiały odzieżowe, dodatki krawieckie i materiały zdobnicze	1) dobiera metody zdobienia elementów wyrobów odzieżowych 2) stosuje materiały odzieżowe, takie jak: wzmacniające, usztywniające, wypełniające, termoizolacyjne i podszewkowe w zależności od przeznaczenia 3) rozróżnia materiały odzieżowe na podstawie opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 4) określa właściwości materiałów odzieżowych ze względu na ich przeznaczenie, takie jak: tkanina sukienkowa, płaszczowa i podszewka, na podstawie opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 5) dobiera dodatki krawieckie ze względu na przeznaczenie, takie jak: nici i guziki na podstawie opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 6) stosuje zasady doboru materiałów i dodatków krawieckich z uwzględnieniem ich właściwości użytkowych

	7) stosuje nowatorskie metody zdobienia elementów wyrobów odzieżowych
3) wykonuje rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych 2) odczytuje informacje zawarte na rysunkach żurnalowych i modelowych w dokumentacji wyrobów odzieżowych 3) odczytuje elementy rysunków żurnalowych, takie jak: fałda, marszczenie i długość wyrobu 4) odczytuje rysunki modelowe, takie jak: cięcia technologiczne, miejsce stębnowania, wykończenie i zapięcia 5) sporządza rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych na podstawie opisu modelu
4) wykonuje pomiary krawieckie	1) stosuje znaki i symbole krawieckie podczas wykonania pomiarów krawieckich 2) określa zasady wykonania pomiarów krawieckich 3) posługuje się przyborami i przyrządami do wykonania pomiarów krawieckich 4) posługuje się tabelami wymiarów antropometrycznych 5) wskazuje pomiary krawieckie do wykonania określonych wyrobów odzieżowych 6) wykonuje pomiary krawieckie dla figur nietypowych
5) wykonuje konstrukcje spódnicy, bluzki i spodni	1) posługuje się tabelami wymiarów antropometrycznych podczas wykonywania siatek konstrukcyjnych 2) oblicza wielkość odcinków konstrukcyjnych i dodatku konstrukcyjnego w zależności od rodzaju wyrobu 3) oblicza wielkość odcinków konstrukcyjnych i dodatku konstrukcyjnego na figury z wadami postawy 4) wykonuje siatkę konstrukcyjną wyrobów odzieżowych, takich jak: spódnice, spodnie i bluzki 5) wykonuje formy wyrobu odzieżowego 6) wykonuje konstrukcję form odzieżowych dla figur z wadami postawy
6) wykonuje modelowanie form wyrobu odzieżowego	1) wskazuje sposoby modelowania form wyrobu odzieżowego na podstawie rysunku żurnalowego lub modelowego 2) wykonuje modelowanie wtórne lub przestrzenne spódnicy rozkloszowanej, poszerzonej i z fałdami, żakietu, rękawów krótkich i długich, kołnierzy, spodni typu „dżinsy” i sukni typu „princessa", kimono i raglan 3) wykonuje modelowanie form na figury z wadami postawy, takie jak: bluzki z cięciem pionowym lub poziomym, spódnice rozkloszowane i spodnie typu „dżinsy”
7) wykonuje szablony wyrobów odzieżowych	1) wskazuje różnicę między formą a szablonem odzieżowym 2) rozpoznaje szablony wyrobów odzieżowych 3) określa zastosowanie szablonu wyrobu odzieżowego 4) opisuje szablony wyrobów odzieżowych
8) wykonuje rysunki techniczne wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje symbole odzieżowe stosowane w rysunku technicznym odzieżowym

	2) odczytuje informacje z rysunków instruktażowych wykonania węzłów technologicznych wyrobu odzieżowego 3) stosuje zasady wykonania rysunku technicznego wyrobów odzieżowych 4) stosuje programy komputerowe do sporządzania rysunków technicznych wyrobów odzieżowych
9) wykonuje układy szablonów wyrobów odzieżowych	1) rozróżnia rodzaje układów szablonów 2) dobiera układy szablonów w zależności od rodzaju materiału 3) sporządza układy szablonów do rozkroju wyrobów odzieżowych
10) charakteryzuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych	1) opisuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych 2) dobiera metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych 3) stosuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych
MOD.03.4. Wykonywanie wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń	Uczeń
1) posługuje się dokumentacją wyrobów odzieżowych	1) odczytuje rysunek modelowy 2) posługuje się rysunkiem technicznym wyrobu odzieżowego 3) odczytuje rysunki instruktażowe węzłów technologicznych wyrobu odzieżowego 4) określa typy i metody produkcji na podstawie dokumentacji wyrobu odzieżowego 5) opisuje systemy organizacji produkcji 6) wykonuje operacje technologiczne zgodnie z dokumentacją wyrobu odzieżowego
2) ocenia zapotrzebowanie na materiały odzieżowe i dodatki krawieckie do wykonania wyrobów odzieżowych	1) oblicza zużycie materiałów odzieżowych i dodatków krawieckich podczas wykonywania wyrobów odzieżowych 2) określa zapotrzebowanie na dodatki krawieckie 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały odzieżowe do wykonania określonej liczby wyrobów odzieżowych 4) oblicza ilość materiałów odzieżowych i liczbę dodatków krawieckich potrzebnych do wykonania przeróbek i napraw wyrobów odzieżowych
3) dokonuje rozkroju materiałów odzieżowych	1) określa sposoby dokonywania rozkroju materiałów odzieżowych 2) dobiera sposoby dokonywania rozkroju materiałów odzieżowych 3) dobiera urządzenia, narzędzia i przyrządy do rozkroju materiałów odzieżowych 4) przygotowuje układy szablonów elementów wyrobów odzieżowych na materiale 5) rozkroi materiał odzieżowy korzystając z szablonu 6) sortuje odpady powstałe podczas rozkroju materiału w zależności od wielkości odpadu i składu surowcowego
4) obsługuje maszyny i urządzenia szwalnicze	1) wymienia maszyny szwalnicze stosowane do wykonania określonych operacji technologicznych 2) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania wyrobów odzieżowych 3) ustawia parametry szycia zgodnie z dokumentacją techniczną wyrobu odzieżowego 4) dobiera oprzyrządowanie maszyn szwalniczych do określonych operacji technologicznych

	5) rozpoznaje przyczyny zakłócenia pracy maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych 6) wskazuje sposoby usunięcia przyczyn nieprawidłowej pracy mechanizmów maszyn i urządzeń szwalniczych 7) posługuje się instrukcjami podczas obsługi maszyn i urządzeń szwalniczych w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych
5) stosuje ściegi ręczne i maszynowe podczas wykonywania wyrobów odzieżowych	1) rozróżnia ściegi ręczne i maszynowe 2) dobiera ściegi ręczne do określonych operacji technologicznych 3) określa zastosowanie ściegów ręcznych i maszynowych 4) określa zastosowanie ściegów podczas wykonywania wyrobów odzieżowych 5) dobiera rodzaje ściegów maszynowych do określonych operacji technologicznych w zależności od rodzaju i grubości stosowanych nici 6) dobiera ściegi maszynowe do określonych operacji technologicznych
6) łączy elementy wyrobów odzieżowych	1) wskazuje sposoby łączenia elementów wyrobów odzieżowych 2) dobiera narzędzia i przybory krawieckie do łączenia elementów wyrobów odzieżowych 3) dobiera techniki łączenia elementów wyrobów włókienniczych w zależności od rodzaju materiału, takie jak: połączenia nitkowe i beznitkowe 4) łączy elementy wyrobów odzieżowych z zastosowaniem określonych ściegów i szwów 5) łączy elementy wyrobu odzieżowego na podstawie rysunków instruktażowych
7) charakteryzuje procesy obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia do termicznej obróbki odzieży 2) dobiera procesy obróbki parowo-cieplnej do materiałów i wyrobów odzieżowych 3) wykonuje czynności związane z procesem obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych 4) dobiera parametry w procesie klejenia elementów wyrobu odzieżowego 5) dobiera parametry prasowania w zależności od składu surowcowego i rodzaju wykończenia materiału i wyrobu odzieżowego 6) stosuje proces obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych
8) charakteryzuje etapy wykonywania przeróbek i napraw odzieży miarowej	1) stosuje określenia, znaki i symbole krawieckie 2) rozpoznaje uszkodzenia wyrobów odzieżowych 3) dobiera sposób usunięcia uszkodzenia wyrobu odzieżowego 4) określa rodzaj i zakres prac związanych z przeróbką lub naprawą wyrobu odzieżowego 5) wykonuje prace związane z przeróbką lub naprawą wyrobu odzieżowego 6) oblicza koszty wykonania przeróbek lub napraw wyrobu odzieżowego 7) określa rodzaj i zakres prac związanych z wykonaniem przeróbek lub napraw odzieży miarowej

	8) wykonuje usługi krawieckie, takie jak: przeróbki i naprawy odzieży miarowej 9) oblicza koszty wykonania przeróbki i naprawy odzieży miarowej
9) ocenia jakość wykonanych wyrobów odzieżowych i usług krawieckich	1) określa rodzaje i sposoby kontroli wyrobów odzieżowych 2) identyfikuje rodzaje błędów w zależności od przyczyny powstania 3) ocenia jakość materiałów przeznaczonych do wykonania wyrobów odzieżowych i usług krawieckich 4) dokonuje oceny poprawności wykonania pracy na każdym etapie procesu produkcji odzieży 5) określa jakość wykonanych usług krawieckich i wyrobów odzieżowych
MOD.03.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.03.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy

	4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 4) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 5) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE KRAWIEC

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do analizy wyników badań laboratoryjnych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem do identyfikacji włókien, lupę tkacką, pralkę laboratoryjną,
- zestawy próbek surowców włókienniczych, wyrobów włókienniczych, materiałów odzieżowych wykonanych różnymi technikami, zestawy dodatków krawieckich,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumenty techniczno-technologiczne wyrobów odzieżowych, normy dotyczące klasyfikacji włókien.

Pracownia projektowania i modelowania odzieży wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych, urządzeniem wielofunkcyjnym umożliwiającym drukowanie w formacie A3 i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem do wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych,
- stoły kreślarskie, materiały i przybory kreślarskie,
- damskie, męskie i dziecięce manekiny krawieckie,
- przybory i przyrządy do wykonania pomiarów krawieckich oraz narzędzia do wykonywania pomiarów antropometrycznych,
- lustro, parawan, dodatki krawieckie i próbki materiałów odzieżowych,
- plansze przedstawiające sylwetki ludzkie, konstrukcje i modelowanie odzieży damskiej, męskiej i dziecięcej, modelowanie na płaszczyźnie i modelowanie przestrzenne form wyrobów odzieżowych na figury nietypowe,
- rysunki techniczne wyrobów odzieżowych i plansze kolorystyki,
- literaturę zawodową z zakresu modelowania odzieży, standardy konstrukcji oraz tabele wymiarów, żurnale mody i albumy projektów odzieży.

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- schematy kinematyczne maszyn szwalniczych,
- plansze przedstawiające działanie mechanizmów tworzących ścieg oraz powstawanie ściegów w maszynach szwalniczych,
- katalogi maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w przemyśle odzieżowym, katalogi ściegów i szwów maszynowych,
- dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów odzieżowych,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych i tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska szycia ręcznego (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w manekiny krawieckie, przybory do szycia ręcznego, nożyczki, dodatki krawieckie,
- stanowiska rozkroju i klejenia (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół, narzędzia, przybory do rozkroju i klejarkę,
- stanowiska prasowania (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do prasowania, żelazko elektryczno-parowe i przybory do prasowania,
- stanowiska montażu wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę stębnówkę płaską z oprzyrządowaniem,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentację wyrobów odzieżowych, manekiny krawieckie damskie, męskie i dziecięce, wieszaki i taśmę krawiecką,
- maszyny owerlok,
- elementy odzieży wykonane w etapach i w całości oraz wzory węzłów technologicznych,
- maszyny, takie jak: dziurkarka, guzikarka, podszywarka, renderka,

- regały, stojaki na wykroje i pojemniki na segregowane odpady,
- instrukcje obsługi maszyn szwalniczych oraz narzędzia stosowane podczas obsługi maszyn.

Szkoła zapewnia dostęp do stanowisk wyposażonych w:
- maszyny owerlok,
- elementy odzieży wykonane w etapach i w całości oraz wzory węzłów technologicznych,
- maszyny, takie jak: dziurkarka guzikarka, podszywarka, renderka,
- instrukcje obsługi maszyn szwalniczych oraz narzędzia stosowane podczas obsługi maszyn.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.03.2. Podstawy odzieżownictwa	100
MOD.03.3. Projektowanie wyrobów odzieżowych	200
MOD.03.4. Wykonywanie wyrobów odzieżowych	400
MOD.03.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.03.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie krawiec po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik przemysłu mody po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

KUŚNIERZ 753106

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kuśnierz powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich:
1) konstruowania i modelowania wyrobów kuśnierskich;
2) dobierania i oceny jakości skór futerkowych i dodatków do wyrobu kuśnierskiego;
3) obsługiwania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kuśnierskich;
4) wykonywania wyrobów kuśnierskich;
5) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kuśnierskich.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich	
MOD.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.04.2. Podstawy kuśnierstwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości skór wyprawionych	1) rozróżnia rodzaje skór wyprawionych 2) określa budowę histologiczną skór wyprawionych 3) określa przeznaczenie skór wyprawionych
2) charakteryzuje właściwości skór futrzarskich	1) rozróżnia rodzaje skór futrzarskich i ich imitacje 2) dokonuje podziału skór futrzarskich ze względu na pochodzenie, takie jak: szlachetne, półszlachetne i pospolite 3) określa tkankę skórną skór futrzarskich 4) określa właściwości i charakter okrywy włosowej

	5) określa sposoby garbowania i uszlachetniania skór futrzarskich
3) charakteryzuje zagadnienia związane z topografią skór wyprawionych	1) dokonuje podziału skór futrzarskich szlachetnych na części topograficzne 2) dokonuje podziału skór futrzarskich pospolitych na części topograficzne 3) rozróżnia rodzaje włosów w skórach futrzarskich 4) określa charakter okrywy włosowej skór futrzarskich w poszczególnych jej częściach topograficznych 5) określa charakter tkanki skórnej w zależności od budowy topograficznej skóry futrzarskiej
4) charakteryzuje zagadnienia związane z jakością skór wyprawionych	1) identyfikuje wady i uszkodzenia skór futrzarskich powstałe za życia zwierzęcia, wynikające ze sposobu wyprawy i magazynowania 2) omawia przyczyny powstawania wad i uszkodzeń za życia zwierzęcia 3) określa przyczyny powstawania wad i uszkodzeń skór futrzarskich w procesie garbowania 4) określa przyczyny powstawania wad i uszkodzeń skór futrzarskich wynikających z niewłaściwego magazynowania
5) charakteryzuje właściwości materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w kuśnierstwie	1) rozpoznaje płaskie wyroby włókiennicze stosowane w kuśnierstwie 2) rozróżnia nici do szycia wyrobów futerkowych 3) określa właściwości materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w kuśnierstwie
6) charakteryzuje odpady powstające podczas rozkroju skór futrzarskich	1) definiuje podstawy klasyfikacji odpadów ze skór futrzarskich 2) klasyfikuje odpady ze skór futrzarskich 3) wskazuje możliwości wykorzystania odpadów ze skór szlachetnych 4) wskazuje możliwości wykorzystania odpadów ze skór pospolitych
7) odczytuje oznaczenia i symbole stosowane na rysunkach technicznych	1) określa rodzaje rysunków technicznych i zasady ich wykonywania 2) objaśnia oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych, w tym ich zastosowanie
8) posługuje się dokumentacją technologiczną	1) wymienia rodzaje dokumentacji technologicznej wyrobu kuśnierskiego 2) rozróżnia rodzaje dokumentacji technologicznej wyrobu kuśnierskiego 3) odczytuje rysunki zawarte w dokumentacji 4) odczytuje symbole rysunkowe szwów i innych zabiegów technologicznych stosowanych w kuśnierstwie 5) stosuje technologie opisane w dokumentacji podczas wykonania wyrobu kuśnierskiego
9) charakteryzuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w procesie produkcji wyrobów kuśnierskich	1) wymienia narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów kuśnierskich 2) rozróżnia narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów kuśnierskich 3) określa zastosowanie narzędzi kuśnierskich 4) określa funkcje maszyn podstawowych i specjalnych stosowanych w kuśnierstwie 5) omawia budowę maszyn szwalniczych stosowanych w kuśnierstwie 6) wyjaśnia zasady działania maszyn szwalniczych, takich jak: maszyny kuśnierskie i maszyny stębnowe

10) lokalizuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń	1) określa przyczyny powstawania nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 2) identyfikuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 3) określa sposoby usuwania usterek maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie
11) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zakres stosowania specjalistycznego oprogramowania komputerowego w procesie wytwarzania wyrobów futrzarskich 2) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych do tworzenia rysunków 3) stosuje specjalistyczne oprogramowanie komputerowe w projektowaniu, konstruowaniu i modelowaniu form odzieży 4) stosuje specjalistyczne oprogramowanie komputerowe wspomagające opracowanie dokumentacji techniczno-technologicznej i organizowanie produkcji 5) wykonuje projekty wyrobów futrzarskich w oparciu o skanowane fotografie, rysunki lub szkice 6) korzysta z programu komputerowego do stopniowania form i przygotowywania układu szablonów
12) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.04.3. Wykonywanie wyrobów kuśnierskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje asortyment wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia grupy asortymentowe wyrobów kuśnierskich 2) określa przeznaczenie wyrobów kuśnierskich 3) omawia wyroby kuśnierskie ze względu na rodzaj zastosowanych skór
2) wykonuje rysunki wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia rodzaje rysunków stosowanych podczas tworzenia projektu wyrobu kuśnierskiego 2) wykonuje rysunek żurnalowy, modelowy i techniczny wyrobów kuśnierskich 3) sporządza rysunki wyrobów kuśnierskich przy użyciu różnych technik
3) opracowuje formy i szablony wyrobów kuśnierskich	1) określa zasady doboru różnych rodzajów wyrobów kuśnierskich do typu sylwetki 2) posługuje się tabelami pomiarów antropometrycznych 3) definiuje podstawowe pojęcia z zakresu konstrukcji i modelowania form wyrobów kuśnierskich 4) rozpoznaje układy rozmieszczenia skór futrzarskich na szablonach elementów wyrobów kuśnierskich 5) rozróżnia rodzaje modelowania form wyrobów kuśnierskich 6) wykonuje konstrukcje form wyrobów kuśnierskich 7) modeluje formy wyrobów kuśnierskich 8) wykonuje szablony wyrobu kuśnierskiego
4) posługuje się przyrządami i urządzeniami pomiarowymi	1) dobiera urządzenia do badania właściwości chemicznych i fizycznych skór

	2) określa własności chemiczne i fizyczne materiałów kuśnierskich za pomocą przyrządów i urządzeń pomiarowych 3) używa przyrządów i urządzeń pomiarowych zgodnie z instrukcjami obsługi
5) posługuje się narzędziami i przyborami stosowanymi do wykonywania wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia narzędzia i przybory stosowane do wykonywania wyrobów kuśnierskich 2) dobiera narzędzia i przybory do określonych zadań 3) używa narzędzi i przyborów podczas wykonywania wyrobów kuśnierskich
6) wykonuje wyroby kuśnierskie	1) wymienia etapy procesu wytwarzania wyrobu kuśnierskiego 2) dobiera skóry do wykonania wyrobu kuśnierskiego, uwzględniając technologię produkcji 3) dobiera techniki kroju skór w zależności od rodzaju skór futrzarskich 4) dobiera sposoby usuwania uszkodzeń skór futrzarskich w zależności od miejsca oraz wielkości wady lub uszkodzenia 5) dokonuje rozkroju skór futerkowych na elementy wyrobu kuśnierskiego 6) dobiera materiały pomocnicze i dodatki krawieckie do wykonania wyrobu kuśnierskiego 7) dokonuje rozkroju materiałów pomocniczych 8) konfekcjonuje elementy wyrobu kuśnierskiego 9) łączy elementy wyrobu kuśnierskiego w całość 10) dokonuje kosmetyki wyrobu kuśnierskiego
7) obsługuje maszyny i urządzenia stosowane w kuśnierstwie	1) dobiera urządzenia i maszyny podstawowe i specjalne, uwzględniając rodzaj operacji technologicznej 2) klasyfikuje igły maszynowe 3) dobiera rodzaj i grubość igły do rodzaju maszyny, rodzaju zszywanych materiałów oraz stosowanych nici 4) używa maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 5) konserwuje maszyny i urządzenia kuśnierskie
8) prowadzi kontrolę i ocenę jakości materiałów i wyrobów kuśnierskich	1) omawia zadania kontroli jakości 2) określa metody kontroli jakości materiałów podstawowych i pomocniczych oraz gotowych wyrobów kuśnierskich 3) ocenia organoleptycznie jakość tkanki skórnej skór futerkowych 4) ocenia organoleptycznie jakość okrywy włosowej skór 5) ocenia jakość materiałów pomocniczych 6) przeprowadza kontrolę międzyoperacyjną w poszczególnych fazach produkcji wyrobu kuśnierskiego 7) kontroluje jakość gotowych wyrobów kuśnierskich 8) klasyfikuje jakościowo wyroby kuśnierskie
9) charakteryzuje zasady pakowania, magazynowania i transportu materiałów i wyrobów kuśnierskich	1) określa zasady magazynowania skór szlachetnych wyprawionych zdjętych workowo 2) stosuje zasady magazynowania skór pospolitych wyprawionych zdjętych na płasko 3) określa zasady magazynowania materiałów kuśnierskich 4) określa zasady magazynowania gotowych wyrobów kuśnierskich

	5) dobiera urządzenia do określania parametrów mikroklimatu pomieszczeń magazynowych 6) rozpoznaje szkodniki skór futerkowych 7) określa sposoby zwalczania szkodników skór futerkowych 8) przygotowuje materiały i wyroby kuśnierskie do pakowania, magazynowania i transportu
10) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania wyrobów kuśnierskich	1) sporządza normę zużycia materiałów podstawowych na wyroby kuśnierskie 2) sporządza normę zużycia materiałów pomocniczych i dodatków na wyroby kuśnierskie 3) oblicza koszty jednostkowe zużycia materiałowego dla wyrobu kuśnierskiego 4) oblicza koszty całkowite wytwarzania wyrobu kuśnierskiego 5) oblicza koszt wykonania wyrobu kuśnierskiego na indywidualne zamówienie
MOD.04.4. Wykonywanie napraw, przeróbek i renowacji wyrobów kuśnierskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan wyrobów kuśnierskich	1) dokonuje oceny stanu zużycia wyrobów kuśnierskich przeznaczonych do przeróbki lub renowacji 2) rozpoznaje wady i uszkodzenia powstałe podczas użytkowania wyrobów kuśnierskich 3) określa zakres naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich
2) sporządza kosztorys naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich	1) dokonuje kalkulacji kosztów materiałów podstawowych i pomocniczych oraz dodatków 2) dokonuje wstępnej kalkulacji robocizny naprawy, przeróbki lub renowacji wyrobów kuśnierskich 3) określa orientacyjny koszt wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich 4) wymienia składniki kosztów wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich 5) określa koszty bezpośrednie, pośrednie i koszt całkowity wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich
3) wykonuje naprawy i renowację wyrobów kuśnierskich	1) określa techniki napraw i renowacji wyrobów kuśnierskich 2) wykonuje naprawy uszkodzonych połączeń nitkowych i rozdarć 3) wykonuje naprawy uszkodzeń powstałych po stronie okrywy włosowej, takich jak: wytarcia włosa, golizna i spilśnienie
4) wykonuje przeróbki wyrobów kuśnierskich	1) wykonuje pomiary krawieckie niezbędne do wykonania przeróbki wyrobu kuśnierskiego 2) ustala zakres wykonania przeróbki wyrobu kuśnierskiego z uwzględnieniem typu sylwetki i wymagań klienta 3) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania przeróbki wyrobów kuśnierskich 4) dokonuje przymiarki przeróbki wyrobu kuśnierskiego na figurze klienta 5) nanosi poprawki wyrobu kuśnierskiego 6) wykończa wyrób kuśnierski po wykonaniu przeróbki

5) ocenia jakość wykonania pracy	1) rozpoznaje błędy powstałe w trakcie wykonywania przeróbki wyrobów kuśnierskich 2) klasyfikuje błędy przeróbki wyrobów kuśnierskich 3) wskazuje sposoby usuwania powstałych błędów przeróbki wyrobów kuśnierskich
MOD.04.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia

nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.04.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań

	6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE KUŚNIERZ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz

umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich

Pracownia projektowania i modelowania wyrobów kuśnierskich wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym i oprogramowaniem wspomagającym projektowanie,
- drukarkę umożliwiającą drukowanie w formacie A3 (jedno urządzenie dla dziesięciu stanowisk komputerowych),
- zestawy barw, modele przekroju brył geometrycznych,
- stelaże do organizowania wystaw, manekiny, zestawy próbek skór wyprawionych licowych i futerkowych,
- modele wyrobów kuśnierskich,
- zestawy próbek materiałów wykończeniowych, zdobniczych i dodatków krawieckich,
- formy i szablony wyrobów kuśnierskich oraz plansze ilustrujące budowę sylwetki ludzkiej,
- przybory i przyrządy do wykonania pomiarów krawieckich oraz narzędzia do wykonywania pomiarów antropometrycznych,
- konstrukcje podstawowych wyrobów kuśnierskich,
- katalogi i żurnale wyrobów kuśnierskich oraz normy dotyczące wyrobów kuśnierskich.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska badań materiałów i wyrobów ze skór (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem, lupę i przyrządy laboratoryjne wraz z zestawem odczynników do badania skór,
- przyrządy pomiarowe do wyznaczania parametrów budowy skór, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów,
- przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych i aklimatyzacji próbek,
- planimetr i grubościomierz, zrywarkę,
- aparat do badania odporności wybarwień na tarcie, czynniki mokre, termostabilizację i światło sztuczne,
- próbki skór futerkowych,
- zestawy próbek włókien,
- katalog wyrobów włókienniczych,
- schematy procesów wyprawy skór,
- normy techniczne dotyczące badań laboratoryjnych skór futerkowych wyprawionych i uszlachetnionych, instrukcje obsługi urządzeń pomiarowych.

Pracownia technologii wyrobów kuśnierskich wyposażona w:
- próbki skór licowych, futerkowych i materiałów pomocniczych stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich,
- narzędzia i przybory kuśnierskie oraz części maszyn do produkcji wyrobów kuśnierskich,
- katalogi wyrobów kuśnierskich,
- plansze przedstawiające etapy procesu wytwarzania wyrobów kuśnierskich,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn i urządzeń,
- dokumentację wyrobów kuśnierskich,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska dobierania skór (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do sortowania i dobierania skór, planimetr, grubościomierz, wagę dziesiętną,
- stanowiska przygotowania i rozkroju skór futerkowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w blat do nabijania skór, kleszcze kuśnierskie, narzędzia do wyciągania gwoździ kuśnierskich, grzebień do czesania okrywy włosowej, przybory do nawilżania skór, stół do krojenia, noże kuśnierskie i szablony elementów wyrobów kuśnierskich,

- stanowiska łączenia elementów wyrobów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę kuśnierską wraz z oprzyrządowaniem, stół do pracy ręcznej, przybory do szycia ręcznego, materiały pomocnicze oraz dokumentację wyrobów,
- stanowiska rozkroju i łączenia elementów materiałów wykończeniowych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół do rozkroju materiałów, nożyce, szablony, przyciski metalowe, maszynę (stębnówkę płaską) i dodatki krawieckie,
- stanowisko prasowania (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół do prasowania lub deskę do prasowania, żelazko z termostatem, rękawnik i poduszkę prasowalniczą,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentacje techniczno-technologiczne, przyrządy stosowane do kontroli jakości wyrobów skórzanych, manekiny męskie, damskie i dziecięce, stojaki i wieszaki,
- maszynę do rozkroju skór futerkowych, maszynę do trzepania skór, urządzenie suszarnicze, pojemniki na wykrojone komplety elementów wyrobu, pojemniki na odpady, instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia do ich regulacji i katalogi wyrobów kuśnierskich.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.04.2. Podstawy kuśnierstwa	120
MOD.04.3. Wykonywanie wyrobów kuśnierskich	390
MOD.04.4. Wykonywanie napraw, przeróbek i renowacji wyrobów kuśnierskich	190
MOD.04.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.04.6. Kompetencje personalne i społeczne [2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kuśnierz po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

OBUWNIK 753602

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.05. Wytwarzanie obuwia

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie obuwnik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia:
1) przygotowywania i rozkroju materiałów na elementy wierzchów i spodów obuwia;
2) wykonywania operacji związanych z obróbką i montażem elementów spodowych obuwia;
3) wykonywania operacji montażu cholewek;
4) wykonywania operacji związanych z montażem i wykończaniem obuwia.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.05. Wytwarzanie obuwia	
MOD.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.05.2. Podstawy obuwnictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza szkice i rysunki techniczne	1) rozróżnia rysunek artystyczny, ilustracyjny i techniczny 2) wymienia zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego 3) stosuje stopnie uproszczenia rysunku technicznego 4) odczytuje symbole graficzne stosowane w rysunku technicznym 5) wykonuje szkice elementów maszyn obuwniczych

	6) wykonuje schematy techniczne maszyn i urządzeń obuwniczych z wykorzystaniem zasad rysunku technicznego 7) wykonuje odręczne szkice i rysunki obuwia oraz elementów składowych obuwia
2) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) rozróżnia rodzaje dokumentacji 2) definiuje dokumentację techniczną i technologiczną 3) stosuje dokumentacją techniczną i technologiczną użytkowania maszyn i urządzeń obuwniczych
3) charakteryzuje budowę maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych	1) rozróżnia części maszyn i urządzeń obuwniczych 2) opisuje budowę maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wyjaśnia zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych 4) rozróżnia rodzaje napędów maszyn obuwniczych 5) wyjaśnia zasady działania napędów maszyn obuwniczych
4) rozróżnia rodzaje skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych i papierniczych	1) wymienia rodzaje materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) rozróżnia materiały obuwnicze stosowane na wierzchy i spody obuwia 3) opisuje budowę histologiczną skóry naturalnej 4) opisuje skład chemiczny skóry 5) identyfikuje skóry w zależności od sposobu garbowania i sposobu wykończenia 6) dokonuje podziału skór naturalnych pod względem surowca i rodzaju wyprawy 7) identyfikuje materiały włókiennicze i papiernicze stosowane do produkcji obuwia 8) identyfikuje tworzywa sztuczne i skóropodobne do produkcji obuwia 9) opisuje materiały włókiennicze, tworzywa sztuczne, skóropodobne oraz papiernicze stosowane do produkcji obuwia
5) ocenia przydatność skóry wyprawionej do produkcji obuwia	1) opisuje wady i uszkodzenia skór wyprawionych 2) rozróżnia wady i uszkodzenia skór wyprawionych 3) dokonuje podziału skór wyprawionych pod względem ich gatunku jakościowego 4) ocenia możliwość wykorzystania do produkcji obuwia skór posiadających wady i uszkodzenia
6) określa topograficzny układ skór	1) rozróżnia części w układzie topograficznym skór 2) opisuje części układu topograficznego skór 3) wskazuje kierunki ciągliwości skóry w układzie topograficznym 4) określa właściwości skóry, uwzględniając jej topografię
7) oznacza właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia	1) rozróżnia właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) opisuje właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 3) wymienia urządzenia i aparaturę stosowaną do oznaczania właściwości materiałów obuwniczych 4) opisuje urządzenia i aparaturę do oznaczania właściwości chemicznych, fizycznych i mechanicznych materiałów stosowanych do produkcji obuwia 5) wykonuje pomiary i badania służące oznaczeniu właściwości materiałów
8) stosuje maszyny i urządzenia obuwnicze	1) wymienia parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych

	2) określa parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wskazuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 4) przygotowuje maszyny i urządzenia obuwnicze do pracy 5) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń
9) charakteryzuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) wymienia zadania, do wykonania których można zastosować w obuwnictwie programy komputerowe 2) wymienia maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 3) opisuje maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 4) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.05.3. Przygotowanie i rozkrój materiałów na elementy składowe wierzchów i spodów obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesie rozkroju materiałów	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi do rozkroju 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do rozkroju 3) opisuje parametry pracy maszyn, urządzeń i narzędzi do rozkroju materiałów 4) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń 5) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi
2) używa maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia	1) rozróżnia maszyny i urządzenia do rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do rozkroju 3) dobiera maszyny i urządzenia stosowane do rozkroju 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń w czasie wykonywania rozkroju 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do rozkroju 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju
3) charakteryzuje elementy składowe obuwia	1) wskazuje elementy składowe wierzchu i spodu w różnych typach i rodzajach obuwia 2) określa funkcje i właściwości elementów składowych wierzchu i spodu obuwia 3) rozróżnia elementy wierzchu obuwia 4) rozróżnia elementy spodu obuwia

4) charakteryzuje materiały do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia	1) stosuje zasady doboru materiałów podstawowych i pomocniczych do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia 2) określa kryteria doboru materiałów do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia 3) dokonuje podziału materiałów stosowanych na wierzchy i spody obuwia 4) określa przydatność materiałów do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia
5) wycina elementy obuwia	1) stosuje zasady, systemy i metody rozkroju materiałów obuwniczych 2) kompletuje wycięte elementy obuwia zgodnie z dokumentacją
6) klasyfikuje odpady technologiczne powstające podczas rozkroju materiałów	1) rozróżnia rodzaje oraz klasy odpadu technologicznego powstającego podczas rozkroju ręcznego i mechanicznego 2) sortuje odpady technologiczne 3) określa możliwości zastosowania odpadów technologicznych skór i materiałów nieskórzanych
MOD.05.4. Wykonywanie obróbki i montażu elementów spodu obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 4) opisuje parametry pracy narzędzi, maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia
2) używa maszyn, urządzeń i narzędzi do obróbki i montażu elementów spodu obuwia	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia do obróbki i montażu elementów spodu 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do obróbki i montażu elementów spodu 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi do obróbki i montażu elementów spodu obuwia
3) wykonuje czynności związane z produkcją elementów spodu obuwia	1) wymienia metody formowania elementów spodu obuwia 2) wymienia czynności przy formowaniu elementów spodu obuwia metodą wulkanizacji

	3) wymienia czynności przy formowaniu elementów spodu obuwia metodą nalewania, wtrysku, wulkanizacji i nalewania 4) wykonuje elementy spodu obuwia formowane metodą nalewania, wtrysku, wulkanizacji i nalewania
4) wykonuje obróbkę i montaż elementów spodu obuwia	1) dobiera metody i techniki obróbki elementów spodu w zależności od zastosowanego materiału i systemu montażu 2) wymienia kolejność czynności przy obróbce i montażu elementów spodu obuwia 3) wykonuje czynności związane z obróbką i montażem elementów spodu obuwia
5) ocenia jakość wytwarzanych elementów spodu obuwia	1) formułuje ocenę poprawności wykonania elementów spodu obuwia w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną 2) wskazuje wady wykonanych elementów spodu obuwia 3) ocenia wpływ wad w wykonaniu elementów spodu obuwia na jakość gotowego obuwia
MOD.05.5. Wytwarzanie cholewek	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do wytwarzania cholewek	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym narzędzi, urządzeń i maszyn do wytwarzania cholewek 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do wytwarzania cholewek 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn i urządzeń produkcyjnych stosowanych do wytwarzania cholewek 4) opisuje parametry pracy narzędzi, maszyn i urządzeń do wytwarzania cholewek 5) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do wytwarzania cholewek
2) stosuje maszyny, urządzenia i narzędzia w procesie wytwarzania cholewek	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane w procesie wytwarzania cholewek 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do obróbki, montażu i wykończenia cholewek 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do wytwarzania cholewek 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do wytwarzania cholewek 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesie wytwarzania cholewek
3) wykonuje operacje technologiczne związane z przygotowaniem elementów cholewek do montażu	1) rozpoznaje metody i techniki obróbki elementów cholewki 2) określa parametry techniczne procesu obróbki elementów cholewki

	3) wymienia rodzaje i techniki ścieniania brzegów elementów cholewek 4) wykonuje ścienianie brzegów elementów cholewki 5) wymienia metody wykończenia brzegów elementów cholewek 6) wykonuje czynności związane z wykończeniem brzegów elementów cholewki 7) wymienia operacje związane z naklejaniem podszewek, elementów wypełniających i wzmacniających cholewkę 8) wykonuje operacje związane z naklejaniem podszewek, elementów wypełniających i wzmacniających cholewkę 9) wykonuje znakowanie miejsc łączenia i szycia elementów cholewki
4) dobiera materiały pomocnicze do montażu i wykończenia cholewek	1) określa kryteria doboru nici i igieł do szycia cholewek 2) opisuje rodzaje nici i igieł stosowanych do szycia cholewek 3) dobiera nici i igły do szycia cholewek 4) opisuje właściwości klejów stosowanych podczas montażu cholewek 5) dobiera kleje do wstępnego łączenia elementów cholewek 6) opisuje materiały pomocnicze do montażu i wykończenia cholewek 7) ocenia przydatność materiałów pomocniczych do montażu i wykończenia cholewek
5) rozpoznaje połączenia elementów cholewek	1) wymienia techniki łączenia elementów cholewek 2) rozpoznaje rodzaje ściegów i szwów stosowanych przy szyciu cholewek 3) określa zasady montażu elementów cholewki za pomocą klejenia 4) określa zasady zgrzewania elementów cholewki
6) wykonuje cholewki	1) wymienia operacje technologiczne w procesie wytwarzania różnych typów cholewek 2) wyjaśnia zasady łączenia elementów wierzchów i podszewek w różnych typach cholewek 3) wyjaśnia zasady łączenia wierzchów z podszewką w różnych typach cholewek 4) omawia połączenia elementów wierzchu w zależności od typu i konstrukcji cholewki oraz materiału 5) stosuje wybrane rodzaje ściegów i szwów przy szyciu cholewek 6) wykonuje łączenie elementów wierzchu 7) wykonuje łączenie elementów podszewki 8) wykonuje łączenie elementów wierzchu z podszewką w różnych typach cholewek 9) wykonuje operacje technologiczne wklejania podnosków 10) wykonuje operacje technologiczne związane z wykończeniem cholewek
7) ocenia jakość wykonanych cholewek	1) formułuje ocenę poprawności wykonania cholewek w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną 2) wskazuje wady wykonanych cholewek 3) ocenia wpływ wad w wykonaniu cholewek na jakość gotowego obuwia
MOD.05.6. Wykonywanie operacji montażu i wykończenia obuwia	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 2) wymienia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, narzędzi i urządzeń produkcyjnych 4) opisuje parametry pracy maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 5) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń 6) kontroluje stan techniczny maszyn, narzędzi i urządzeń 7) stosuje działania związane z wydłużeniem czasu eksploatacji maszyn, narzędzi i urządzeń produkcyjnych
2) używa maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia	1) rozróżnia maszyny, narzędzia i urządzenia do montażu i wykończenia obuwia 2) opisuje zastosowanie i zasady maszyn, urządzeń i narzędzi do montażu i wykończenia obuwia 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do montażu i wykończenia obuwia 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową podczas obsługi maszyn do montażu i wykończenia obuwia 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do montażu i wykończenia obuwia
3) charakteryzuje budowę kopyt do produkcji obuwia	1) określa podział i budowę kopyt do produkcji obuwia 2) rozróżnia rodzaje kopyt do produkcji obuwia 3) wymienia rodzaje numeracji kopyt do produkcji obuwia 4) wymienia sposób oznaczenia tęgości obuwia 5) rozróżnia rodzaje numeracji i tęgości kopyt 6) wskazuje kopyta do produkcji różnego typu obuwia 7) dobiera kopyta do produkcji obuwia
4) wykonuje operacje technologiczne związane z przygotowaniem cholewek do ćwiekowania	1) wyjaśnia zjawiska fizyczne zachodzące w czasie procesu przygotowania cholewek do ćwiekowania 2) stosuje zasady nawilżania cholewek 3) wymienia zasady wklejania i formowania zakładek 4) wykonuje operacje wklejania i formowania zakładek 5) dobiera rozwiązania technologiczne do procesu przygotowania cholewek do ćwiekowania 6) stosuje rozwiązania technologiczne związane z procesem przygotowania cholewek do ćwiekowania

5) wykonuje operacje technologiczne związane z procesem ćwiekowania cholewek	1) rozróżnia zjawiska fizyczne zachodzące podczas ćwiekowania cholewek 2) rozróżnia sposoby i metody ćwiekowania cholewek 3) rozróżnia materiały pomocnicze stosowane w procesie ćwiekowania 4) dobiera materiały pomocnicze stosowane w procesie ćwiekowania 5) stosuje różne techniki ćwiekowania cholewek 6) omawia zjawiska fizyczne procesu utrwalania kształtu cholewki 7) omawia metody stabilizacji cholewek 8) utrwala kształt zaćwiekowanych cholewek
6) charakteryzuje czynności związane z mechanicznym i chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu	1) określa czynności związane z mechanicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 2) określa czynności związane z chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 3) dobiera materiały pomocnicze do przygotowania cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 4) wykonuje czynności związane z mechanicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 5) wykonuje czynności związane z chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu
7) wykonuje montaż obuwia różnymi technikami	1) wymienia systemy montażu obuwia 2) rozróżnia systemy montażu obuwia 3) wymienia operacje technologiczne różnych systemów montażu 4) stosuje materiały pomocnicze do montażu obuwia 5) stosuje różne systemy montażu obuwia
8) wykonuje operacje wykończenia obuwia	1) wymienia techniki wykończenia obuwia 2) omawia materiały stosowane do wykończenia obuwia 3) dobiera materiały i techniki wykończenia obuwia
9) ocenia jakość obuwia	1) ocenia zgodność wykonanego obuwia ze wzorem referencyjnym i dokumentacją 2) formułuje ocenę poprawności wykonania obuwia w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną 3) określa wady wykonania obuwia 4) rozróżnia wady materiałowe i produkcyjne gotowego obuwia 5) klasyfikuje wyroby gotowe, określając ich gatunek
10) wykonuje czynności związane z pakowaniem obuwia	1) dobiera opakowania jednostkowe i zbiorcze do pakowanego obuwia 2) stosuje zasady pakowania jednostkowego i zbiorczego
MOD.05.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy

b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.05.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje na wybranych przykładach metody i techniki rozwiązywania problemów
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OBUWNIK

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- próbki skór i innych materiałów na wierzchy i spody obuwia, narzędzia i przyrządy stosowane w procesie wytwarzania obuwia, modele różnych typów obuwia, cholewki różnych typów i ich części składowe oraz elementy spodów obuwia,
- materiały dydaktyczne ilustrujące sposób wykonania operacji technologicznych, rysunki i schematy ilustrujące kierunki najmniejszej ciągliwości, oznaczanie i cechowanie obuwia oraz elementów obuwia, wzorce szwów i ściegów, napędów i układów kinematycznych, elementy obuwia, półprodukty oraz obuwie z typowymi i niedopuszczalnymi wadami materiałowymi i produkcyjnymi, części maszyn, połączenia maszyn i mechanizmy robocze maszyn i urządzeń, filmy dydaktyczne dotyczące wykonania operacji

technologicznych, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, instrukcje stosowania klejów i środków wykończalniczych oraz wzory opakowań.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- próbki materiałów podstawowych i pomocniczych,
- tablice i foliogramy ilustrujące topograficzną i histologiczną budowę skóry, schematy procesów produkcji materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych, schematy procesu wyprawy skór, tablice ilustrujące wady i uszkodzenia materiałów,
- aparaturę kontrolno-pomiarową oraz normy dotyczące oceny materiałów.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wykonywania elementów obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w wycinarkę, dwojarkę, perforowarkę, numerowarkę, przybijarkę usztywniaczy, formowarkę podpodeszew, ścierarkę, ścieniarkę zakładek, formowarkę zakładek, frezarkę brzegów,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z programem CAM (Computer Aided Manufacturing) do wycinania elementów,
- urządzenia i narzędzia, takie jak: wycinaki, matryce do perforowania, formy do formowania elementów spodu, nóż szewski, nożyce, podkłady do wycinania i urządzenie do składania materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych w warstwy,
- stojak na skóry wierzchnie, regały na narzędzia, pojemniki na wycięte elementy, grubościomierz, lupę, plansze poglądowe, takie jak: układ topograficzny skóry, kierunki najmniejszej ciągliwości skóry, metody i systemy rozkroju skór, wzorcowy układ elementów obuwia na materiale i części składowe obuwia,
- stanowiska montażu cholewek (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w ścieniarkę brzegów elementów, nakładarkę podnosków, nakładarkę międzypodszewek, żelazko elektryczne, opalarkę brzegów, palnik gazowy, maszynę płaską jednoigłową, maszynę płaską zygzak, maszynę słupkową i płaską dwuigłową, maszynę słupkową jednoigłową z mechanizmem obcinającym, rozprasowywacz szwów, lamowarkę, krążkowarkę ręczną i mechaniczną, stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, młoteczek z nakłuwakiem do zawijania, zawijarkę, młotek szewski, nóż szewski, dziurkacz do wycinania otworów, igły maszynowe, regały i pojemniki na części obuwia, wykresy ścieniania elementów (plansze poglądowe),
- stanowiska montażu obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w klamerkowarkę, obciągarkę zakładek, przyczepiarkę pięt, ćwiekarkę, stabilizator kształtu cholewki, draparkę, aktywizator błony klejowej, prasę do przyklejania spodów, przybijarkę obcasów, szczotkarkę, wygładzarkę cholewek, wyzuwarkę kopyt, urządzenia i narzędzia, takie jak: stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, komplet kopyt, nóż szewski, wyciągacz klamerek, kleszcze, młotek, obcęgi, oprzyrządowanie do ćwiekarek, wymienne frezy, pojemniki na kopyta, regał na cholewki i obuwie, plansze poglądowe z wzorcami wykonania operacji technologicznych, tablice z wykazem błędów materiałowych i produkcyjnych, oraz instrukcje obsługi maszyn i urządzeń.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.05. Wytwarzanie obuwia	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.05.2. Podstawy obuwnictwa	90
MOD.05.3. Przygotowanie i rozkrój materiałów na elementy składowe wierzchów i spodów obuwia	120
MOD.05.4. Wykonywanie obróbki i montażu elementów spodu obuwia	160
MOD.05.5. Wytwarzanie cholewek	190
MOD.05.6. Wykonywanie operacji montażu i wykończenia obuwia	220
MOD.05.7. Język obcy zawodowy	30
Razem	840
MOD.05.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie obuwnik po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik obuwnik po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

OPERATOR MASZYN W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM 815204

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych:

1) przygotowania surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych;
2) obsługiwania maszyn włókienniczych i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych;
3) wytwarzania wyrobów włókienniczych;
4) wykończania wyrobów włókienniczych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych	
MOD.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.06.2. Podstawy włókiennictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych	1) identyfikuje włókna ze względu na ich pochodzenie 2) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 3) przeprowadza pomiary właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 4) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych

	5) wskazuje zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 6) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje technologie otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) określa sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych 2) opisuje technologie otrzymywania włókien, takich jak: len, konopie, jedwab naturalny, bawełna i wełna 3) rozróżnia metody uszlachetniania włókien naturalnych 4) opisuje technologie otrzymywania włókien chemicznych 5) opisuje technologie otrzymywania półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) definiuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) definiuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje technologie wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje procesy wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od rodzaju przerabianego surowca 2) opisuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia i rodzaju przerabianego surowca
5) klasyfikuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 2) posługuje się odpowiednim rodzajem linii kreślarskich 3) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 4) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych 5) objaśnia symbole graficzne w rysunkach technicznych 6) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) charakteryzuje maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wymienia i opisuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 4) wyodrębnia podzespoły maszyn i urządzeń włókienniczych
8) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) dobiera program komputerowy do wykonania wyrobów włókienniczych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych
9) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej

	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.06.3. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wymienia maszyny do poszczególnych systemów przędzenia 2) wymienia urządzenia pomocnicze do danego systemu przędzenia 3) określa parametry maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) opisuje maszyny stosowane do przygotowywania surowców do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 5) opisuje przebieg procesu przędzalniczego oraz oczekiwane efekty 6) wskazuje nieprawidłowości przebiegu procesu przędzalniczego
2) charakteryzuje sposoby przygotowywania surowców do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wyjaśnia cel procesu wstępnej obróbki mechanicznej włókien w przędzalni 2) opisuje sposoby przygotowywania surowców naturalnych pochodzenia roślinnego do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) opisuje sposoby przygotowywania surowców naturalnych pochodzenia zwierzęcego do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) opisuje sposoby przygotowywania surowców chemicznych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 5) przygotowuje surowce do przędzenia
3) wykonuje czynności związane z zasilaniem maszyn i urządzeń w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) składuje surowce do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych przy maszynie 2) wskazuje miejsca zasilania maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby zasilania maszyny w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) wymienia czynności związane z zasilaniem maszyn w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych
4) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) analizuje zapisy instrukcji obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) stosuje się do zapisów instrukcji obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) porównuje zgodność parametrów maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych z dokumentacją techniczno-ruchową
5) reguluje parametry maszyn i urządzeń używanych w procesie wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej parametry maszyn i urządzeń używanych w procesie wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) ustawia parametry maszyny zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 3) kontroluje parametry maszyn zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną

6) koryguje nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) rozpoznaje nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) określa przyczyny powstawania nieprawidłowości pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) usuwa nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) kontroluje pracę maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych po usunięciu nieprawidłowości`
7) charakteryzuje czynności związane z odbiorem przetworzonych surowców	1) odbiera z maszyny przetworzony surowiec 2) składuje przetworzony surowiec w wyznaczonych miejscach 3) określa warunki przechowywania przetworzonych surowców
8) wykonuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach wymagające czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) wymienia czynności związane z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) dobiera sposób konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w dokumentację techniczno-ruchową 4) wykonuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń zgodnie z instrukcją 5) kontroluje stan maszyn i urządzeń po wykonanych czynnościach czyszczenia i konserwacji 6) dokonuje w dokumentacji techniczno-ruchowej zapisów wykonanych czynności konserwacji maszyn i urządzeń
9) ocenia jakość wytworzonych liniowych wyrobów włókienniczych	1) określa błędy surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 2) wymienia błędy przygotowanych surowców i półproduktów oraz liniowych wyrobów włókienniczych 3) rozpoznaje błędy w przygotowanych surowcach i półproduktach oraz w liniowych wyrobach włókienniczych 4) wskazuje metody oceny surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 5) określa sposoby kontroli parametrów technologicznych surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 6) wykonuje kontrolę międzyoperacyjną parametrów technologicznych surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 7) dokonuje oceny jakościowej surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych na podstawie kryteriów jakościowych
MOD.06.4. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa parametry liniowych wyrobów włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) identyfikuje surowce i wyroby liniowe do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych

	2) wymienia parametry technologiczne wyrobów liniowych przeznaczonych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
2) charakteryzuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) omawia technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wyjaśnia różnice między technologiami wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) rozróżnia poszczególne etapy wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wymienia maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby doboru maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny
4) wykonuje czynności związane z zasilaniem w półprodukty włókiennicze maszyn do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) wykonuje czynności związane ze składowaniem półproduktów włókienniczych przy maszynie do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca zasilania maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w półprodukty włókiennicze 3) określa sposoby zasilania maszyny w półprodukty włókiennicze 4) opisuje czynności związane z zasilaniem maszyn w półprodukty włókiennicze
5) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) analizuje treści zawarte w instrukcjach obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) odczytuje parametry maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) stosuje się do zapisów instrukcji obsługi maszyn i urządzeń
6) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej parametry maszyn i urządzeń zależnych od technik wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca regulacji parametrów techniczno-technologicznych maszyn i urządzeń 3) ustawia parametry maszyny zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 4) sprawdza zgodność parametrów techniczno-technologicznych maszyn stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych z dokumentacją techniczno-technologiczną
7) koryguje nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) rozróżnia nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) określa przyczyny występowania nieprawidłowości w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby usuwania nieprawidłowości występujących w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 4) usuwa nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 5) kontroluje pracę maszyny i urządzenia po usunięciu nieprawidłowości
8) wskazuje błędy w wytworzonych płaskich wyrobach włókienniczych	1) opisuje i rozpoznaje błędy płaskich wyrobów włókienniczych

	2) klasyfikuje błędy w wytworzonych płaskich wyrobach włókienniczych 3) rozpoznaje przyczyny powstawania błędów wytworzonych w płaskich wyrobach włókienniczych 4) rozróżnia błędy płaskich wyrobów włókienniczych, uwzględniając ich charakter
9) charakteryzuje czynności związane z odbiorem wytworzonych płaskich wyrobów włókienniczych	1) określa miejsca odbioru płaskich wyrobów włókienniczych z maszyn 2) określa czynności związane z odbiorem płaskich wyrobów włókienniczych 3) wykonuje czynności związane z odbiorem płaskich wyrobów włókienniczych z maszyn 4) składuje w określony sposób w wyznaczonym miejscu wytworzone płaskie wyroby włókiennicze 5) omawia warunki fizyczne przechowywania wytworzonych płaskich wyrobów włókienniczych
10) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 5) dokonuje w dokumentacji zapisów wykonanych prac czyszczenia i konserwacji maszyn oraz urządzeń
11) ocenia jakość wykonanych płaskich wyrobów włókienniczych	1) określa rodzaje błędów w płaskich wyrobach włókienniczych 2) rozpoznaje błędy w płaskich wyrobach włókienniczych 3) określa jakość płaskich wyrobów włókienniczych metodą organoleptyczną 4) kontroluje podstawowe parametry płaskich wyrobów włókienniczych przy pomocy urządzeń pomiarowych
MOD.06.5. Przygotowanie surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje technologie wykończalnicze w zależności od składu surowcowego, postaci wyrobów włókienniczych oraz ich przeznaczenia	1) opisuje operacje wykończalnicze obróbki wstępnej wyrobów włókienniczych w podziale na operacje mechaniczne i chemiczne 2) opisuje operacje wykończalnicze wyrobów włókienniczych 3) określa chemiczne operacje wykończalnicze oraz środki chemiczne w zależności od składu surowcowego i postaci wyrobów włókienniczych 4) określa sposoby stosowania środków chemicznych w procesie prania wyrobów włókienniczych zależności od składu surowcowego i postaci wyrobów włókienniczych 5) omawia różnice między operacjami wykończalniczymi wyrobów włókienniczych

	6) opisuje czynności związane z przygotowaniem wyrobów włókienniczych do mechanicznych operacji wykończalniczych
2) stosuje podstawy barwometrii	1) wykorzystuje podstawowe systemy barwometryczne 2) opisuje barwy podstawowe i złożone, zasady mieszania barw oraz rozróżnia intensywność i odcienie barw 3) opisuje technologie barwienia w zależności od składu surowcowego wyrobów włókienniczych 4) określa barwniki i środki pomocnicze do barwienia wyrobów włókienniczych oraz ich właściwości 5) opisuje technologie drukowania wyrobów włókienniczych 6) określa barwniki i środki pomocnicze do procesu drukowania wyrobów włókienniczych oraz ich właściwości 7) opisuje technologie uszlachetnia 8) posługuje się dokumentacją techniczno-technologiczną w procesie uszlachetniania wyrobów włókienniczych
3) przygotowuje środki chemiczne do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje środki chemiczne do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 2) stosuje się do zapisów w dokumentacji techniczno-technologicznej wskazującej sposób przygotowania środków chemicznych do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby przygotowania środków chemicznych do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 4) określa zasady przygotowania środków chemicznych w procesach wykończania wyrobów włókienniczych
4) stosuje przepisy prawa i przestrzega zasad dotyczących stosowania i przechowywania środków chemicznych	1) określa rodzaje środków chemicznych na podstawie zapisów w kartach charakterystyki 2) wymienia zasady stosowania i przechowywania środków chemicznych 3) stosuje się do przepisów prawa i zapisów w karcie charakterystyki środków chemicznych podczas stosowania i przechowywania środków chemicznych 4) wymienia zagrożenia związane ze stosowaniem środków chemicznych
5) przygotowuje maszyny i urządzenia do procesów wykończania wyrobów włókienniczych	1) wymienia rodzaje maszyn oraz urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) wskazuje punkty regulacji parametrów maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 3) reguluje parametry maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacja techniczno-technologiczną 4) kontroluje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych
6) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn stosowanych podczas przygotowania surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	1) analizuje treści zawarte w instrukcjach obsługi maszyn stosowanych podczas przygotowania surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania 2) stosuje się do zapisów zawartych w instrukcjach obsługi maszyn 3) wskazuje parametry maszyn i urządzeń wymagające sprawdzenia i regulacji

	4) sprawdza zgodność parametrów maszyn stosowanych podczas przygotowania wyrobów włókienniczych do procesu wykończalniczych z dokumentacją techniczno-ruchową
7) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje w maszynach i urządzeniach stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych miejsca wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) określa sposoby wykonywania czynności związanych z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 3) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 4) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 6) dokonuje w dokumentacji zapisów wykonanych czynności czyszczenia i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych
MOD.06.6. Obsługa maszyn i urządzeń wykończalniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera technologie wykończania wyrobów włókienniczych	1) rozróżnia technologie wykończania wyrobów włókienniczych 2) omawia różnice między technologiami wykończania wyrobów włókienniczych 3) wybiera technologie wykończania wyrobów włókienniczych
2) dobiera maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych	1) wymienia rodzaje maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) określa możliwości maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 3) wybiera maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych
3) wykonuje czynności związane z wykończaniem wyrobów włókienniczych	1) opisuje operacje wykończania wyrobów włókienniczych 2) prezentuje czynności związane z wykończaniem wyrobów włókienniczych 3) obsługuje maszyny i urządzenia stosowane do wykończania wyrobów włókienniczych
4) kontroluje zgodność przebiegu procesu wykończania wyrobów włókienniczych z założeniami technologicznymi i wzorcami	1) analizuje treść dokumentacji technologicznej procesu produkcyjnego 2) stosuje zapisy zawarte w dokumentacji technologicznej procesu produkcyjnego 3) porównuje wyrób włókienniczy z wzorcem
5) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych zgodnie z dokumentacją technologiczną	1) definiuje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca regulacji parametrów pracy maszyn i urządzeń 3) ustawia parametry maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją technologiczną

	4) kontroluje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych
6) koryguje nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych	1) rozpoznaje nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 3) wskazuje przyczyny nieprawidłowości występujących w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 4) omawia sposoby usuwania nieprawidłowości występujących w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 5) usuwa nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 6) kontroluje pracę maszyn i urządzeń po usunięciu nieprawidłowości
7) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych	1) analizuje treść instrukcji obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 2) stosuje zapisy zawarte w instrukcji obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 3) sprawdza zgodność parametrów maszyny wykończalniczej z dokumentacją techniczno-ruchową
8) charakteryzuje czynności związane z odbiorem i magazynowaniem wykończonych wyrobów włókienniczych	1) określa miejsca odbioru wykończonych wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje czynności związane z odbiorem wykończonych wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby odbioru wykończonych wyrobów włókienniczych 4) wykonuje czynności związane z odbiorem wykończonych wyrobów włókienniczych 5) określa sposoby i miejsce magazynowania wykończonych wyrobów włókienniczych 6) wykonuje czynności związane z magazynowaniem wykończonych wyrobów włókienniczych
9) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) określa sposoby wykonywania czynności związanych z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 3) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 4) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 5) wykonuje czynności konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 6) dokonuje w dokumentacji techniczno-ruchowej zapisów wykonanych czynności czyszczenia i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych

10) ocenia jakość wykończonych wyrobów włókienniczych	1) określa błędy wykończonych wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia metody oceny organoleptycznej wykończonych wyrobów włókienniczych 3) określa jakość wyrobów włókienniczych metodą organoleptyczną 4) kontroluje parametry wykończonych wyrobów włókienniczych przy pomocy urządzeń pomiarowych 5) kontroluje zgodność wykończonych wyrobów włókienniczych z wzorcem
MOD.06.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

MOD.06.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie

	4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPERATOR MASZYN W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych

Pracownia technologii wyrobów włókienniczych wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- normy dotyczące rysunku technicznego, oznaczania splotów tkackich i dziewiarskich oraz parametrów włóknin,
- instrukcje obsługi maszyn oraz urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- dokumentacje technologiczne wyrobów włókienniczych,
- stanowiska poglądowe wyposażone w modele maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- części robocze maszyn włókienniczych.

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,,
- stanowisko do badań surowców i wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w tablice i plansze poglądowe z zakresu włókiennictwa, próbki surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych, próbki barwników i środków pomocniczych, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, wagę laboratoryjną, lupy tkackie, grubościomierz,
- narzędzia pomiarowe, takie jak: suwmiarka i mikrometr,
- urządzenia pomiarowe, takie jak: termometr, higrometr,
- instrukcje obsługi aparatów i urządzeń pomiarowych.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w przewijarki, cewiarki, łączniarki do nitek, skręcarki, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę analityczną, motak, skrętomierz, wagę kątową, surowiec włókienniczy w postaci luźnego włókna lub nawojów, półprodukty z różnych, surowców, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji, artykuły techniczne do obsługi maszyn, instrukcje maszynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu włókienniczego, biblioteczkę z literaturą zawodową, normy z zakresu włókiennictwa, katalogi maszyn, urządzeń, artykułów technicznych stosowanych we włókiennictwie oraz przykładowe dokumentacje techniczno-technologiczne liniowych wyrobów włókienniczych,
- stanowiska wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: włókniny, tkaniny i dzianiny (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w maszyny wytwarzające płaskie wyroby włókiennicze: krosna pasmanteryjne oraz artykuły techniczne do maszyn, wózki transportowe, stojaki do osnów i wyrobów, pojemniki, wagę, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji i różnych kształtach nawojów, instrukcje maszynowe i dokumentację techniczno-technologiczną płaskich wyrobów włókienniczych,
- stanowiska procesów wykończalniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w laboratoryjne aparaty barwiące surowce, liniowe i płaskie wyroby włókiennicze, maszyny i urządzenia do drukowania płaskich wyrobów włókienniczych, urządzenia do przygotowywania farb drukarskich, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, surowce włókiennicze, przędze z włókien naturalnych i chemicznych lub ich mieszanki o różnej numeracji na różnych kształtach nawojów,

materiały włókiennicze, recepty procesów wykończalniczych, instrukcje maszynowe, dokumentacje magazynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów włókienniczych.

Szkoła zapewnia dostęp do:
- zrywarki do przędzy i wyrobów,
- maszyn przygotowawczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: przewijarki, snowadła, wiązarki osnów, klejarki,
- maszyn wytwarzających płaskie wyroby włókiennicze: krosna, igłowarki, szydełkarki i osnowarki.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.06.2. Podstawy włókiennictwa	80
MOD.06.3. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	180
MOD.06.4. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	150
MOD.06.5. Przygotowanie surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	130
MOD.06.6. Obsługa maszyn i urządzeń wykończalniczych	160
MOD.06.7. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.06.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik włókiennik po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

PRACOWNIK POMOCNICZY KRAWCA 932915

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pracownik pomocniczy krawca powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych:

1) wykonywania prac pomocniczych związanych z organizacją stanowiska pracy i obsługą klientów w zakładzie krawieckim;
2) przygotowywania materiałów odzieżowych i dodatków krawieckich do wyrobów odzieżowych w zakresie niezbędnym do wykonania pomocniczych prac krawca;
3) wykonywania czynności związanych z wytwarzaniem i wykończaniem prostych wyrobów odzieżowych i bieliźnianych;
4) wykonywania czynności związanych z naprawą i przeróbką prostych wyrobów odzieżowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych	
MOD.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje pojęcia i zasady organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) rozpoznaje pojęcia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii 2) wymienia zasady z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii 3) wskazuje sposoby ochrony przeciwpożarowej 4) wskazuje działania zapobiegające wyrządzeniu szkód środowisku 5) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy oraz ochrony środowiska	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) wskazuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wskazuje konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami 2) przygotowuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania powierzonych zadań zawodowych	1) wskazuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej niezbędne podczas wykonywania powierzonych zadań zawodowych

	2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju powierzonych zadań zawodowych
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.07.2. Podstawy krawiectwa pracownika pomocniczego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje wyrobów odzieżowych i określa ich przeznaczenie	1) rozróżnia rodzaje podstawowych wyrobów odzieżowych 2) rozróżnia podstawowe elementy wyrobów odzieżowych 3) dobiera wyroby na górną i dolną część ciała
2) rozróżnia surowce włókiennicze	1) dokonuje klasyfikacji włókien 2) określa pochodzenie podstawowych surowców włókienniczych
3) charakteryzuje materiały odzieżowe i dodatki krawieckie	1) klasyfikuje materiały odzieżowe 2) rozróżnia podstawowe materiały odzieżowe 3) klasyfikuje dodatki krawieckie 4) rozróżnia rodzaje podstawowych dodatków krawieckich
4) charakteryzuje właściwości i zastosowanie materiałów odzieżowych i dodatków krawieckich	1) ocenia organoleptycznie właściwości użytkowe i konfekcyjne materiałów odzieżowych 2) wskazuje przeznaczenie materiału odzieżowego 3) dobiera dodatki krawieckie do rodzaju materiałów odzieżowych i przeznaczenia wyrobów odzieżowych
5) wskazuje przeznaczenie przyborów i narzędzi krawieckich	1) rozpoznaje przybory i narzędzia krawieckie do cięcia, szycia i ozdabiania materiałów odzieżowych 2) wskazuje narzędzia do obróbki parowo-cieplnej
6) charakteryzuje rodzaje ściegów ręcznych oraz określa ich zastosowanie	1) rozpoznaje rodzaje ściegów ręcznych podstawowych i ozdobnych 2) rozpoznaje rodzaje ściegów ręcznych podstawowych i ozdobnych na podstawie rysunku sposobu ich wykonania 3) wskazuje zastosowanie ściegów ręcznych podstawowych i ozdobnych
7) wykonuje proste ściegi ręczne	1) dobiera ściegi ręczne jako element zdobniczy do wykonania prostego wyrobu odzieżowego 2) wykonuje ściegi ręczne w określonych operacjach technologicznych
8) charakteryzuje szwy maszynowe i określa ich zastosowanie	1) rozpoznaje podstawowe szwy maszynowe na podstawie opisu i symbolu szwu

	2) wskazuje zastosowanie szwów maszynowych 3) dobiera szwy maszynowe do rodzaju materiału odzieżowego i operacji technologicznej
9) charakteryzuje rodzaje maszyn i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania odzieży	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia stosowane w procesie wytwarzania odzieży 2) wskazuje zastosowanie maszyn i urządzeń w procesie wytwarzania odzieży
MOD.07.3. Wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje sposoby wykonywania podstawowych wyrobów odzieżowych	1) wskazuje etapy wytwarzania podstawowych wyrobów odzieżowych 2) rozpoznaje podstawowe węzły technologiczne 3) określa kolejność wykonania podstawowych operacji technologicznych na podstawie rysunków instruktażowych
2) asystuje przy zdejmowaniu pomiarów z sylwetki klienta	1) przygotowuje stanowisko do obsługi klienta 2) dobiera przybory i narzędzia do zdejmowania pomiarów z sylwetki klienta 3) podaje nazwy podstawowych pomiarów krawieckich 4) notuje pomiary oraz sugestie do dalszej pracy przy wytwarzaniu prostych wyrobów odzieżowych
3) wykrawa elementy prostych wyrobów odzieżowych	1) przestrzega zasad rozkroju materiałów odzieżowych 2) rozróżnia narzędzia i urządzenia krojcze 3) posługuje się narzędziami krojczymi 4) wykrawa elementy prostych wyrobów odzieżowych przeznaczonych na górną i dolną część ciała
4) charakteryzuje oprzyrządowanie maszyn szwalniczych	1) rozpoznaje oprzyrządowanie maszyn szwalniczych 2) wskazuje oprzyrządowanie do wykonania określonej operacji technologicznej 3) objaśnia przeznaczenie oprzyrządowania w danej operacji technologicznej
5) charakteryzuje podstawowe maszyny szwalnicze	1) wskazuje nieprawidłowości w działaniu prostych mechanizmów maszyn szwalniczych 2) rozpoznaje nieprawidłowości w działaniu prostych mechanizmów maszyn szwalniczych 3) dokonuje regulacji ściegu w podstawowych maszynach szwalniczych 4) wskazuje przyczyny powstawania nieprawidłowego ściegu podstawowej maszyny szwalniczej 5) obsługuje podstawowe maszyny szwalnicze z oprzyrządowaniem 6) konserwuje podstawowe maszyny szwalnicze
6) opracowuje proste szablony wyrobów odzieżowych	1) definiuje formę i szablon odzieżowy 2) wskazuje różnicę między formą odzieżową a szablonem odzieżowym 3) przekształca formę odzieżową na szablon odzieżowy 4) wykonuje szablony prostych elementów wyrobów odzieżowych 5) opisuje szablony prostych elementów odzieżowych
7) sporządza proste układy szablonów	1) wskazuje zasady układu szablonów na materiale odzieżowym

	2) układa szablony na materiale odzieżowym 3) dokonuje obrysu szablonu, zachowując jego pierwotny kształt
8) utrzymuje czystość i porządek na stanowisku pracy przeznaczonym do ręcznego i maszynowego wykonywania prostych wyrobów odzieżowych	1) układa przybory i narzędzia zgodnie z zasadami ergonomii 2) utrzymuje czystość narzędzi, przyborów i stanowiska pracy 3) stosuje odzież ochronną 4) używa przyborów, narzędzi oraz maszyn zgodnie z ich przeznaczeniem 5) segreguje odpady poprodukcyjne 6) porządkuje stanowisko pracy w trakcie wykonywania powierzonych zadań oraz po zakończeniu pracy
MOD.07.4. Wykończanie prostych wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje czynności związane z wykończaniem prostych wyrobów odzieżowych w zakresie niezbędnym do wykonania pomocniczych prac krawca	1) oczyszcza wyroby odzieżowe z pozostałości powstałych w czasie produkcji 2) gromadzi proste gotowe wyroby 3) kompletuje proste gotowe wyroby 4) przygotowuje wyroby do pakowania
2) dobiera i stosuje metody wykonywania obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych	1) podkleja elementy prostych wyrobów odzieżowych 2) określa parametry prasowania z uwzględnieniem rodzaju materiału odzieżowego 3) dobiera parametry obróbki parowo-cieplnej w zależności od rodzaju materiału odzieżowego 4) prasuje elementy wyrobów odzieżowych i proste wyroby odzieżowe
3) wykonuje nieskomplikowane prace związane z przeróbką lub naprawą prostych wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje uszkodzenia wyrobu odzieżowego 2) dokonuje wymiany uszkodzonych elementów prostych wyrobów odzieżowych 3) dobiera sposoby wykonywania przeróbek prostych wyrobów odzieżowych 4) dobiera przybory, narzędzia i maszyny szwalnicze niezbędne do naprawy lub przeróbki prostych wyrobów odzieżowych 5) przygotowuje prosty wyrób odzieżowy do przeróbki 6) wykonuje naprawy lub przeróbki prostych wyrobów odzieżowych
4) łączy elementy prostych wyrobów odzieżowych	1) dobiera szwy maszynowe do łączenia elementów prostych wyrobów odzieżowych 2) stosuje zasady łączenia elementów prostych wyrobów odzieżowych 3) stosuje ściegi maszynowe w zależności od rodzaju materiału odzieżowego 4) stosuje szwy maszynowe do łączenia elementów prostych wyrobów odzieżowych
5) wykonuje proste prace związane z pakowaniem i magazynowaniem wyrobów odzieżowych	1) przygotowuje narzędzia, przybory, materiały opakunkowe 2) przygotowuje gotowe wyroby odzieżowe do pakowania 3) sortuje gotowe wyroby odzieżowe przeznaczone do pakowania 4) oznakowuje gotowe wyroby odzieżowe 5) przekazuje do magazynu gotowe wyroby odzieżowe
MOD.07.5. Wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dokonuje rozkroju podstawowych wyrobów bieliźnianych	1) wykonuje obrys szablonów zachowując ich pierwotny kształt 2) wykrawa elementy prostych wyrobów bieliźnianych
2) wykonuje czynności związane z szyciem podstawowych wyrobów bieliźnianych	1) dobiera szwy maszynowe do rodzaju operacji technologicznej 2) łączy elementy wyrobów bieliźnianych przez zastosowanie prostych szwów maszynowych
3) wykonuje prace związane z wykończeniem wyrobów bieźnianych	1) oczyszcza wyrób bieliźniany z pozostałości powstałych w czasie produkcji 2) montuje dodatki krawieckie do wyrobu bieliźnianego 3) prasuje wyroby bieliźniane
MOD.07.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny,	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
MOD.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
2) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę
3) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
4) doskonali umiejętności zawodowe	1) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 2) analizuje własne kompetencje 3) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego
5) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
6) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE PRACOWNIK POMOCNICZY KRAWCA

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych

Pracownia technologiczna wyposażona jest w:
- stanowisko dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym oraz wizualizerem,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z komputerami podłączonymi do sieci lokalnej z dostępem do internetu, wyposażonymi w pakiet programów biurowych,
- środki dydaktyczne do kształtowania wyobraźni przestrzennej,
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- schematy kinematyczne maszyn szwalniczych,
- plansze przedstawiające działanie mechanizmów tworzących ścieg oraz powstawanie ściegów w maszynach szwalniczych,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi ściegów i szwów maszynowych,

- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów odzieżowych,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych i tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska szycia ręcznego (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w manekiny krawieckie, przybory do szycia ręcznego, nożyczki i dodatki krawieckie,
- stanowiska rozkroju ręcznego (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w stół oraz narzędzia do rozkroju ręcznego, takie jak: nożyczki, wzorniki i przyciski metalowe,
- stanowiska prasowania (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do prasowania lub deskę do prasowania, żelazko elektryczno-parowe, przybory do prasowania i zaparzaczkę,
- stanowiska montażu wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę stębnówkę płaską z oprzyrządowaniem,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentację wyrobów odzieżowych, manekiny krawieckie damskie, męskie i dziecięce, wieszaki i miarę krawiecką,
- stanowisko obsługi klienta wyposażone w parawan, lustro, krzesło, wieszak na ubranie, stolik oraz czasopisma i żurnale z modą,
- eksponaty odzieży we fragmentach i w całości oraz wzory węzłów technologicznych,
- regały i stojaki na wykroje.

Szkoła zapewnia dostęp do stanowisk wyposażonych w:
- maszyny owerlok,
- dziurkarkę odzieżową i guzikarkę,
- instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia stosowane podczas użytkowania maszyn.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.07.2. Podstawy krawiectwa pracownika pomocniczego	320
MOD.07.3. Wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	300
MOD.07.4. Wykończanie prostych wyrobów odzieżowych	300
MOD.07.5. Wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	280
MOD.07.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	1260
MOD.07.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

RĘKODZIELNIK WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH 731808

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE
MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie rękodzielnik wyrobów włókienniczych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych:

1) przygotowywania surowców i półproduktów do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych;
2) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania wyrobów włókienniczych;
3) wytwarzania i wykończania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych;
4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	
MOD.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych

5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.08.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych (sztucznych i syntetycznych)	1) identyfikuje surowce włókiennicze ze względu na ich pochodzenie 2) określa właściwości surowców włókienniczych 3) rozpoznaje rodzaje włókien naturalnych, sztucznych i syntetycznych 4) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 5) przeprowadza pomiary właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 6) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych

	7) uzasadnia zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 8) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych 9) posługuje się metodami badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) opisuje sposoby otrzymywania włókien naturalnych i chemicznych 2) opisuje sposoby uszlachetniania włókien naturalnych 3) opisuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) opisuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje procesy wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje przebieg procesu wytwarzania wyrobów liniowych w zależności od rodzaju surowca włókienniczego 2) opisuje przebieg procesu wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania
5) charakteryzuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych 4) określa metody wykorzystania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 2) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 3) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych 4) stosuje oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych 5) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) rozróżnia maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca 2) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania 3) wskazuje maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca
8) charakteryzuje części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
9) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) wskazuje program komputerowy do wykonania zadań zawodowych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych

10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.08.3. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa rodzaje nitek stosowanych w rękodzielniczych wyrobach tkanych i haftowanych	1) wskazuje nitki stosowane w rękodzielniczych wyrobach tkanych ze względu na rodzaj surowca 2) wskazuje nitki stosowane w tkanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na technikę wytwarzania 3) wskazuje nitki stosowane w haftowanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na rodzaj surowca 4) wskazuje nitki stosowane w haftowanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na technikę wytwarzania 5) określa parametry nitek stosowanych w haftowanych wyrobach rękodzielniczych
2) klasyfikuje rodzaje wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa rodzaje wyrobów rękodzielniczych tkanych ze względu na technikę wytwarzania 2) rozpoznaje rękodzielnicze wyroby tkane według przeznaczenia 3) rozróżnia rodzaje i techniki haftów 4) rozpoznaje rodzaje rękodzielniczych wyrobów haftowanych 5) rozróżnia rodzaje splotów tkackich zasadniczych i pochodnych
3) określa wpływ składu surowcowego na jakość wyrobów tkanych i haftowanych oraz ich przechowywanie	1) określa właściwości surowców stosowanych do wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych 2) określa właściwości wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców 3) określa jakość wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców 4) wskazuje warunki przechowywania wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców
4) prezentuje właściwości użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) omawia właściwości technologiczne i użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych 2) uzasadnia wpływ parametrów budowy nitek na właściwości użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych
5) określa parametry budowy wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa parametry budowy rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) oblicza parametry budowy rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych
6) wykonuje rysunki splotów tkackich zasadniczych oraz splotów tkackich pochodnych od zasadniczych	1) wykonuje rysunki schematyczne splotów tkackich zasadniczych i splotów tkackich pochodnych od zasadniczych 2) wykonuje rysunki dyspozycyjne splotów tkackich pochodnych od zasadniczych 3) stosuje uproszczenia w rysunkach splotów tkackich 4) wykonuje przekroje nitek w rysunkach dyspozycyjnych
7) sporządza projekty plastyczne wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) stosuje różne źródła inspiracji wzorniczej 2) rozróżnia rodzaje projektów plastycznych 3) wykonuje szkic projektu plastycznego wyrobu rękodzielniczego tkanego i haftowanego
8) dobiera surowce do wykonywania wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa surowce na wątek do wykonania tkackiego wyrobu rękodzielniczego

	2) określa surowce na osnowę do wykonania tkackiego wyrobu rękodzielniczego 3) określa surowce do wykonania wyrobu rękodzielniczego haftowanego 4) określa surowce pomocnicze do wykonania wyrobu rękodzielniczego haftowanego
9) dobiera techniki wykonywania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) omawia techniki wykonywania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) wskazuje technikę wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 3) porównuje właściwości wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych wykonanych różnymi technikami
10) przygotowuje krosno rękodzielnicze oraz artykuły pomocnicze do wytworzenia tkanych wyrobów rękodzielniczych	1) dobiera osnowę i wątek do ręcznego i maszynowego wytworzenia tkanych wyrobów rękodzielniczych 2) rozpoznaje artykuły pomocnicze do wykonywania tkanych wyrobów rękodzielniczych 3) dobiera artykuły pomocnicze do wykonywania tkanych wyrobów rękodzielniczych 4) określa wpływ parametrów budowy nitek osnowy i wątku na jakość wyrobów rękodzielniczych 5) montuje elementy krosna do tkania ręcznego
11) dobiera narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego	1) rozróżnia rodzaje narzędzi do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego 2) rozróżnia rodzaje artykułów pomocniczych do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego 3) stosuje narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania określonego rękodzielniczego wyrobu haftowanego
12) wykonuje i wykończa rękodzielnicze wyroby tkane i haftowane	1) stosuje różne techniki do wykonania tkanego rękodzielniczego wyrobu zgodnie z założeniami projektu 2) stosuje różne techniki do wykonania haftowanego wyrobu rękodzielniczego zgodnie z założeniami projektu
13) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) określa rodzaj błędu w rękodzielniczym wyrobie tkanym 2) określa przyczyny powstania wad i błędów w rękodzielniczych wyrobach tkackich 3) ocenia błędy w rękodzielniczych wyrobach tkackich powstałe podczas tkania 4) wskazuje sposoby usuwania błędów w rękodzielniczych wyrobach tkackich 5) rozróżnia błędy rękodzielniczych wyrobów haftowanych 6) ocenia błędy w rękodzielniczych wyrobach haftowanych 7) wskazuje przyczyny powstania błędów rękodzielniczych wyrobów haftowanych 8) wskazuje sposoby usuwania błędów w rękodzielniczych wyrobach haftowanych 9) ocenia stopień zgodności wyrobu rękodzielniczego z projektem plastycznym
14) wykonuje prace związane z konserwacją narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) dobiera sposób konserwacji narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) opracowuje harmonogram prac związanych z konserwacją narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych

	3) konserwuje narzędzia i urządzenia stosowane do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych
15) sporządza kalkulacje kosztów wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 2) ustala czas wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 3) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 4) określa czas wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego
MOD.08.4. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich oraz ich przeznaczenie użytkowe	1) wskazuje rękodzielnicze wyroby dziane i koronkarskie, uwzględniając technikę ich wytwarzania i przeznaczenie użytkowe 2) wskazuje zastosowanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich 3) określa przeznaczenie użytkowe rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich
2) oblicza parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego	1) określa parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego 2) oblicza parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego
3) charakteryzuje sploty dzianin i wyrobów koronkarskich	1) opisuje sploty koronkarskie, uwzględniając ich przeznaczenie 2) rozróżnia rodzaje splotów dziewiarskich 3) rozróżnia rodzaje splotów koronkarskich 4) określa zastosowanie splotów dziewiarskich 5) określa zastosowanie splotów koronkarskich
4) wykonuje rysunki schematyczne podstawowych i pochodnych splotów dziewiarskich	1) stosuje oznaczenia schematyczne na rysunkach podstawowych splotów dziewiarskich 2) stosuje oznaczenia schematyczne na rysunkach pochodnych splotów dziewiarskich 3) odwzorowuje na rysunku splot zastosowany w wyrobie włókienniczym
5) charakteryzuje projekty plastyczne rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) wykonuje szkic projektu plastycznego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 2) dobiera rodzaj splotu dzianego i koronkarskiego zgodnie z założeniami projektu 3) dobiera kolorystykę projektując wyrób dziany i koronkarski 4) wykonuje projekt plastyczny rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego
6) dobiera techniki wykonywania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych	1) wskazuje technikę wykonywania dzianych wyrobów rękodzielniczych w zależności od ich przeznaczenia 2) wskazuje technikę wykonywania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych w zależności od ich przeznaczenia
7) rozróżnia maszyny, narzędzia oraz przybory do wykonywania wyrobów dzianych i koronkarskich	1) dobiera maszyny, narzędzia i przybory do wykonywania dzianych wyrobów rękodzielniczych 2) dobiera maszyny, narzędzia i przybory do wykonywania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych
8) przygotowuje wyroby liniowe do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) określa czynności przygotowujące liniowe wyroby włókiennicze do wytworzenia rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego

	2) przygotowuje wyroby liniowe do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskiego
9) wykonuje rękodzielnicze wyroby dziane i koronkarskie	1) przygotowuje maszyny do wytwarzania określonego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 2) przygotowuje artykuły pomocnicze do wytwarzania określonego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 3) dobiera techniki wykończania do rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 4) prowadzi proces wykończenia rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego zgodnie z założonymi warunkami
10) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) rozróżnia błędy dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych 2) określa przyczyny powstania wad i błędów dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych 3) usuwa w dzianych i koronkarskich wyrobach rękodzielniczych błędy powstałe podczas wytwarzania 4) określa sposoby zapobiegania powstawaniu błędów w koronkarskich wyrobach rękodzielniczych
11) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych	1) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 2) ustala czas wykonania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 3) oblicza koszty robocizny dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 4) oblicza koszty wytwarzania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego
MOD.08.5. Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa rodzaje uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia rodzaje uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) określa przyczyny uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
2) charakteryzuje metody renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) określa metody renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera metody renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) dobiera metody konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
3) charakteryzuje czynności związane z naprawą, renowacją i konserwacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dokonuje oceny rodzaju uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) określa zakres napraw, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) dobiera metodę naprawy, renowacji lub konserwacji do określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 4) opracowuje plan czynności związanych z naprawą, renowacją lub konserwacją określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
4) charakteryzuje maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

5) charakteryzuje materiały i środki do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia materiały i środki do konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera materiały i środki do konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
6) sporządza zapotrzebowanie na materiały podstawowe i pomocnicze do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) sporządza wykaz materiałów podstawowych i pomocniczych potrzebnych do konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) sporządza wykaz materiałów podstawowych i pomocniczych potrzebnych do renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały podstawowe w zależności od rodzaju usługi związanej z konserwacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały pomocnicze w zależności od rodzaju usługi związanej z renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
7) sporządza kalkulacje kosztów związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) ustala normę czasu wykonania konserwacji lub renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) oblicza koszt robocizny za wykonanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) oblicza koszt materiałów podstawowych i pomocniczych na wykonanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 4) ustala cenę wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych na podstawie sporządzonej kalkulacji kosztów
8) wykonuje konserwację i renowację włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera metodę wykonania renowacji lub konserwacji określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 2) dobiera maszyny i urządzenia oraz materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania renowacji lub konserwacji określonego wyrobu włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
9) ocenia jakość wykonanych konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego	1) rozpoznaje błędy wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 2) ocenia organoleptycznie jakość wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
10) optymalizuje warunki klimatyczne w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera przyrządy do oceny warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) zapisuje wyniki pomiarów warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) reguluje przyrządy do oceny warunków klimatycznych 4) określa wartości parametrów klimatycznych dla pomieszczeń, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 5) stosuje przyrządy do wyznaczania warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
MOD.08.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.08.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE RĘKODZIELNIK WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem do identyfikacji włókien i lupę tkacką, pralkę laboratoryjną,
- zestawy próbek surowców włókienniczych, wyrobów włókienniczych, materiałów odzieżowych wykonanych różnymi technikami oraz zestawy dodatków krawieckich,

- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi ściegów i szwów maszynowych,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumentacje techniczno-technologiczne wyrobów odzieżowych oraz normy dotyczące klasyfikacji włókien,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych, tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży,
- mikroskop do identyfikacji włókien, sprzęt laboratoryjny, odczynniki chemiczne do identyfikacji włókien, lupę tkacką i kalkulator,
- przyrządy, takie jak: zrywarka do przędzy i wyrobów, grubościomierz, urządzenie do badania równowagi skrętu przędzy, skrętomierz, termosuszarka, psychrometr, motowidło, przyrządy do aklimatyzacji próbek, eksykator, termometr do pomiaru temperatury powietrza, higrometr i sprawdzian pasmowy,
- katalogi surowców włókienniczych, półproduktów i wyrobów włókienniczych,
- instrukcje obsługi aparatury i urządzeń oraz instrukcje wykonywania badań, takich jak: parametry budowy wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych warunków klimatycznych w pomieszczeniu.

Pracownia technologii włókienniczych wyrobów dekoracyjnych wyposażona w:
- modele maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn, części i elementy robocze maszyn,
- katalogi surowców i wyrobów włókienniczych oraz środków pomocniczych,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, katalogi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
- dokumenty techniczno-technologiczne.

Pracownia projektowania wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem graficznym wspomagającym projektowanie, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem graficznym wspomagającym projektowanie,
- drukarki, skanery i plotery (jedno urządzenie dla czterech stanowisk komputerowych),
- stanowiska projektowania wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w materiały i przybory rysunkowe,
- drukarkę kolorową umożliwiającą drukowanie w formacie A3,
- sztalugi, ruchome podium dla modeli, komplet obiektów modelowych do sporządzania rysunków z natury, plansze pisma technicznego, koło barw, rysunki techniczne płaskich wyrobów włókienniczych, rysunki schematyczne sylwetki kobiecej, męskiej i dziecięcej oraz sylwetki w ruchu, albumy współczesnych i dawnych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, takich jak: tkaniny artystyczne, dzianiny, koronki i hafty oraz albumy dzieł sztuki.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska przygotowania surowców włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wannę do przygotowania surowców do farbowania, kotły do kąpieli barwiącej, mieszadła, wirówkę, pojemniki na barwniki, wagę laboratoryjną, wagę szalkową, zestaw naczyń laboratoryjnych oraz środki do bielenia i prania włókien,
  stanowiska wytwarzania tkanych wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w kołowrotek, snowarkę ręczną, cewiarkę ręczną, motowidła, nawijarki, krosna rękodzielnicze: poziome i pionowe, urządzenia i materiały, takie jak: ubijak, tarczówki tkackie, czółenka tkackie, rozpinki tkackie, przędze wełniane i bawełniane po obróbce ręcznej i mechanicznej, nici osnowowe lniane, sznurki, modele, takie jak: wzorniki splotów zasadniczych i pochodnych, wzornicę dla krosna ręcznego ,
- stanowiska wytwarzania dzianych wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w przewijarkę krzyżowo-stożkową, motowidła, nawijarki, szydełka o różnej numeracji, druty o różnej numeracji, szydełkarkę płaską, maszyny szwalnicze, takie jak: stębnówka płaska, stębnówka łańcuszkowa, owerlok, urządzenia i materiały, takie jak: igły do szycia ręcznego o różnej numeracji, nici do szycia ręcznego i maszynowego, lupa tkacka, taśma centymetrowa, waga szalkowa, przędza dziewiarska, dodatki krawieckie, plansze splotów dziewiarskich podstawowych i pochodnych,
- stanowiska wytwarzania haftów i koronek (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w stolik koronkarski, wałek koronkarski, klocki koronkarskie, czółenka do koronek, krosno hafciarskie, igły do

haftowania, tamborki, przekłuwacz, szydełko, ramki oraz kształtki do wytwarzania koronek, tekturę na wałek koronkarski, kalkę koronkarską, tkaniny pod haft oraz nici do wyrobu koronek,

– stanowiska wykończania wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół lub deskę do prasowania, żelazko elektryczno-parowe, zaparzaczkę, materiały i przybory krawieckie, materiały do wykonywania zdobień, zestawy wyrobów tkackich, dziewiarskich, haftów i koronek, stojaki do dzianin, pojemniki na wodę oraz składowane wyroby, dokumentacje techniczno-technologiczne, katalogi ściegów ręcznych, koronkowych i maszynowych, katalogi dodatków wykończeniowych, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia do ich regulacji.

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONEJ W ZAWODZIE[1)]

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.08.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	150
MOD.08.3. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	290
MOD.08.4. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	250
MOD.08.5. Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	70
MOD.08.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	820
MOD.08.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie rękodzielnik wyrobów włókienniczych po potwierdzeniu kwalifikacji w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych po potwierdzeniu kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

TECHNIK GARBARZ 311912

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.01. Wyprawianie skór
MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik garbarz powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór:
   a) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór surowych i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne,
   b) sporządzania kąpieli roboczych i przeprowadzania procesów obróbki skór,
   c) przygotowania zestawów wykończalniczych oraz prowadzenia wykończenia właściwego skór,
   d) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych do obróbki skór,
   e) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór:
   a) organizowania oraz nadzorowania przygotowania surowców skórzanych do wyprawy,
   b) organizowania oraz nadzorowania przebiegu procesu wyprawy skór,
   c) oceniania jakościowego skór wyprawionych i wyrobów skórzanych przeznaczonych do renowacji oraz organizowania i wykonywania ich odnowy.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.01. Wyprawianie skór	
MOD.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.01.2. Podstawy garbarstwa	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych	1) wyjaśnia znaczenie rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych w praktyce zawodowej 2) wyjaśnia zasady rzutowania i wymiarowania w rysunku technicznym 3) wyjaśnia znaczenie rysunków złożeniowych, wykonawczych, montażowych i schematów rysunkowych 4) wyjaśnia zasady szkicowania przedmiotów, części maszyn i odwzorowania elementów maszyn 5) rozróżnia rodzaje pisma technicznego i linii rysunkowych 6) posługuje się terminologią stosowaną w rysunku technicznym
2) sporządza rysunek techniczny maszynowy	1) używa przyborów rysunkowych i kreślarskich do wykonania rysunków technicznych 2) wykonuje rysunki figur płaskich, brył i przekrojów części maszyn 3) wykonuje szkice i proste rysunki techniczne 4) rysuje schematy działania maszyn i urządzeń garbarskich 5) rysuje schematy linii produkcyjnych w procesach wyprawy skór
3) charakteryzuje budowę i zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi garbarskich	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z dziedziny elektrotechniki i elektroniki 2) rozróżnia części maszyn i urządzeń garbarskich 3) wyjaśnia zastosowanie części maszyn w urządzeniach i maszynach garbarskich 4) rozróżnia elementy automatyki przemysłowej 5) wyjaśnia zasady działania pomp, wentylatorów i sprężarek 6) rozpoznaje rodzaje napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 7) wyjaśnia zasady działania napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 8) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń garbarskich 9) wyjaśnia znaczenie przestrzegania terminów przeglądów technicznych narzędzi, maszyn i urządzeń garbarskich 10) wyjaśnia znaczenie przestrzegania zasad konserwacji narzędzi, maszyn i urządzeń produkcyjnych 11) uzasadnia potrzebę zastosowania automatyki przemysłowej parku maszynowego zakładu garbarskiego
4) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.01.3. Przygotowanie surowca skórzanego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje surowców skórzanych oraz ich przydatność	1) określa budowę histologiczną skór

	2) określa budowę okrywy włosowej i właściwości skór futerkowych 3) rozpoznaje rodzaje skór surowych i półproduktów skórzanych 4) rozpoznaje wady i uszkodzenia skór surowych i półproduktów skórzanych 5) rozpoznaje wady i uszkodzenia okrywy włosowej 6) określa przeznaczenie asortymentowe surowców skórzanych
2) wykonuje czynności dotyczące konserwacji surowców skórzanych	1) określa środki do konserwacji skór 2) przygotowuje chemiczne środki konserwujące 3) stosuje różne metody konserwacji surowca przeznaczonego na skóry licowe 4) dobiera metody konserwacji surowca przeznaczonego na skóry futerkowe 5) wykonuje czynności konserwujące surowce skórzane
3) wykonuje czynności związane z magazynowaniem surowców skórzanych	1) przygotowuje stanowisko do magazynowania surowców skórzanych 2) stosuje urządzenia do magazynowania surowców skórzanych 3) posługuje się przyrządami pomiarowymi do ustalenia parametrów skór surowych i półproduktów skórzanych przeznaczonych do magazynowania 4) określa warunki magazynowania surowców skórzanych 5) dobiera surowce skórzane do magazynowania 6) przygotowuje surowce skórzane do magazynowania
MOD.01.4. Garbowanie i wykończanie skór	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza roztwory robocze i zestawy wykończalnicze zgodnie z recepturami i instrukcjami technologicznymi	1) odczytuje instrukcje i receptury technologiczne wyprawy i wykończania skór 2) identyfikuje środki chemiczne i gotowe preparaty stosowane do wyprawy i wykończania skór 3) stosuje zasady mieszania i łączenia środków chemicznych podczas sporządzania roztworów roboczych i zestawów wykończalniczych do wyprawy skór 4) stosuje naczynia, urządzenia i agregaty do sporządzania kąpieli technologicznych 5) stosuje naczynia, urządzenia i agregaty do sporządzania zestawów wykończalniczych 6) przygotowuje odważone ilości składników garbarskich 7) przygotowuje zestawy wykończalnicze i kąpiele technologiczne
2) wykonuje czynności związane z prowadzeniem procesów chemicznej obróbki skór	1) przygotowuje urządzenia, narzędzia i przyrządy do prowadzenia procesów chemicznej obróbki skór 2) przygotowuje skóry do chemicznej obróbki 3) obsługuje urządzenia i reaktory do chemicznej obróbki skór 4) prowadzi procesy przygotowania do garbowania skór 5) prowadzi proces garbowania i wykończania kąpielowego skór

3) wykonuje czynności związane z prowadzeniem wykończania właściwego skór	1) wykonuje procesy przygotowania do wykończania właściwego skór 2) prowadzi proces nakładania powłok wykończalniczych skór licowych 3) wykonuje czynności uszlachetniania tkanki skórnej 4) prowadzi proces wykończania skór futerkowych na biało 5) wykonuje czynności uszlachetniania okrywy włosowej 6) wykonuje czynności uszlachetniania tkanki skórnej skór futerkowych 7) obsługuje urządzenia stosowane do prowadzenia procesów wykończania właściwego skór
4) obsługuje agregaty, maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki i transportu skór	1) obsługuje urządzenia do mechanicznego transportu skór na stanowiska pracy 2) obsługuje maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki skór 3) obsługuje maszyny i urządzenia do pomiaru parametrów skór 4) wprowadza parametry pracy agregatów, maszyn i urządzeń przeznaczonych do mechanicznej obróbki skór 5) stosuje specjalistyczne urządzenia do transportu i mieszania środków chemicznych 6) posługuje się narzędziami do przenoszenia i podawania skór na elementy robocze maszyn garbarskich 7) obsługuje urządzenia pomiarowe do oznaczania masy, grubości i powierzchni skór
5) obsługuje maszyny i urządzenia sterowane komputerowo	1) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych 2) stosuje edytory tekstu i arkusze kalkulacyjne podczas wykonywania zadań zawodowych 3) wprowadza dane do programów komputerowych stosowanych w procesach wyprawy skór 4) analizuje informacje przetwarzane przez programy komputerowe stosowane w procesach wyprawy skór
6) wykonuje ręczną obróbkę skór	1) przeprowadza obróbkę ręczną tkanki skórnej 2) przeprowadza obróbkę ręczną okrywy włosowej 3) dobiera narzędzia, urządzenia i przyrządy do ręcznej obróbki tkanki skórnej 4) dobiera narzędzia, urządzenia i przyrządy do ręcznej obróbki okrywy włosowej 5) wykonuje czynności związane z konserwacją narzędzi i urządzeń do ręcznej obróbki skór
7) wykonuje czynności związane z kontrolą procesów wyprawy skór	1) stosuje przyrządy pomiarowe do przeprowadzenia kontroli międzyoperacyjnej 2) przeprowadza kontrolę procesów wyprawy skór 3) ocenia skóry po mechanicznej obróbce
8) wykonuje czynności związane z magazynowaniem wyrobów gotowych	1) przygotowuje pomieszczenia magazynu wyrobów gotowych do magazynowania skór 2) wykonuje czynności związane z magazynowaniem skór zgodnie z wymogami technologicznymi 3) kontroluje parametry magazynowania skór 4) sprawdza stan skór podczas magazynowania 5) rozpoznaje rodzaj wyprawionych skór
MOD.01.5. Wykonywanie renowacji wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji

Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia jakość skór w wyrobach przeznaczonych do renowacji	1) rozpoznaje rodzaje skór licowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji 2) rozpoznaje rodzaje skór futerkowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji 3) ocenia wady i uszkodzenia skór licowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji 4) ocenia wady i uszkodzenia skór futerkowych w wyrobach przeznaczonych do renowacji
2) wykonuje czynności związane z renowacją wyrobów skórzanych	1) dobiera środki i materiały do renowacji wyrobów ze skór licowych 2) dobiera środki i materiały do renowacji wyrobów ze skór futerkowych 3) dobiera metody czyszczenia i odnawiania wyrobów skórzanych 4) przeprowadza czyszczenie i renowację wyrobów ze skór licowych 5) przeprowadza czyszczenie i renowację wyrobów ze skór futerkowych
3) sporządza kosztorys wykonania usługi renowacji wyrobów skórzanych	1) wymienia składniki kosztów usług renowacji wyrobów skórzanych 2) określa zakres pracy do wykonania przy renowacji wyrobu skórzanego 3) określa koszty bezpośrednie, pośrednie i koszt całkowity wykonania usługi renowacji wyrobów skórzanych
MOD.01.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji

Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania

	2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór	
MOD.09.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii i przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 3) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.09.2. Podstawy garbarstwa	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych	1) wyjaśnia znaczenie rysunku technicznego maszynowego i uproszczeń rysunkowych w praktyce zawodowej 2) wyjaśnia zasady rzutowania i wymiarowania w rysunku technicznym 3) wyjaśnia znaczenie rysunków złożeniowych, wykonawczych, montażowych i schematów rysunkowych 4) wyjaśnia zasady szkicowania przedmiotów, części maszyn i odwzorowania elementów maszyn 5) rozróżnia rodzaje pisma technicznego i linii rysunkowych 6) posługuje się terminologią stosowaną w rysunku technicznym
2) sporządza rysunek techniczny maszynowy	1) używa przyborów rysunkowych i kreślarskich do wykonania rysunków technicznych 2) wykonuje rysunki figur płaskich, brył i przekrojów części maszyn 3) wykonuje szkice i proste rysunki techniczne 4) rysuje schematy działania maszyn i urządzeń garbarskich 5) rysuje schematy linii produkcyjnych w procesach wyprawy skór
3) charakteryzuje budowę i zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi garbarskich	1) wyjaśnia podstawowe pojęcia z dziedziny elektrotechniki i elektroniki 2) rozróżnia części maszyn i urządzeń garbarskich 3) wyjaśnia zastosowanie części maszyn w urządzeniach i maszynach garbarskich 4) rozróżnia elementy automatyki przemysłowej 5) wyjaśnia zasady działania pomp, wentylatorów i sprężarek 6) rozpoznaje rodzaje napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 7) wyjaśnia zasady działania napędów stosowanych w maszynach i urządzeniach garbarskich 8) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń garbarskich 9) wyjaśnia znaczenie przestrzegania terminów przeglądów technicznych narzędzi, maszyn i urządzeń garbarskich 10) wyjaśnia znaczenie przestrzegania zasad konserwacji narzędzi, maszyn i urządzeń produkcyjnych 11) uzasadnia potrzebę zastosowania automatyki przemysłowej parku maszynowego zakładu garbarskiego
4) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.09.3. Nadzorowanie procesu wyprawy skór	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje surowce i środki chemiczne do wyprawy skór na określony asortyment wyrobów	1) rozróżnia środki chemiczne do wyprawy skór 2) opracowuje dokumentację zaopatrzeniową surowca skórzanego na planowany asortyment skór wyprawionych 3) opracowuje dokumentację zaopatrzeniową środków chemicznych do produkcji skór 4) dobiera środki chemiczne do wyprawy skór na planowany asortyment skór 5) dobiera surowce do wyprawy skór na określony asortyment wyrobów 6) dobiera skóry w partię produkcyjną
2) nadzoruje konserwację oraz magazynowanie skór i półproduktów skórzanych	1) kieruje organizacją procesu konserwacji skór i półproduktów skórzanych 2) dobiera metodę konserwacji i środki konserwujące skór surowych w zależności od ich rodzaju i właściwości fizycznych 3) kieruje organizacją procesu magazynowania skór i półproduktów skórzanych 4) określa sposoby magazynowania skór surowych i półproduktów skórzanych w zależności od ich właściwości fizycznych i stanu zakonserwowania 5) dobiera sposób magazynowania skór i półproduktów skórzanych
3) posługuje się dokumentacją techniczno-technologiczną procesu wyprawy skór	1) prowadzi dokumentację obiegu skór w procesie wyprawy 2) stosuje dokumentację techniczno-technologiczną procesu wyprawy skór
4) charakteryzuje przebieg kolejnych etapów procesu wyprawy skór	1) organizuje przebieg procesów technologicznych wyprawy skór 2) prowadzi chemiczne procesy przygotowania do garbowania 3) wykonuje mechaniczną obróbkę przygotowującą skóry do garbowania 4) prowadzi proces garbowania 5) organizuje procesy wykończania kąpielowego skór 6) organizuje procesy mechanicznego przygotowania skór do wykończania 7) prowadzi proces suszenia skór 8) prowadzi wykończanie właściwe skór 9) kontroluje przebieg procesów technologicznych wyprawy skór 10) sporządza rozliczenia ilościowe skór i materiałów pomocniczych 11) analizuje wyniki przeprowadzanej kontroli międzyoperacyjnej wyprawy skór 12) podejmuje decyzję o dalszym przebiegu procesów wyprawy skór na podstawie przeprowadzonej analizy wyników kontroli międzyoperacyjnej
5) rozsortowuje półprodukty skórzane na określone asortymenty skór wyprawionych	1) dokonuje przeglądu i oceny jakościowej półproduktów skórzanych 2) określa przydatność posortowanych półproduktów skórzanych według przeznaczeń garbarskich
MOD.09.4. Przygotowanie zestawów technologicznych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opracowuje instrukcje dotyczące sporządzania roztworów i zestawów technologicznych	1) rozpoznaje środki chemiczne służące do zestawiania roztworów technologicznych wyprawy skór 2) dobiera środki chemiczne służące do sporządzania roztworów technologicznych stosowanych w wyprawie skór

	3) decyduje o wprowadzeniu środków chemicznych lub gotowych preparatów do zestawów technologicznych wyprawy skór 4) określa parametry procesu oraz skład i ilość środków garbarskich wprowadzanych podczas procesu obróbki skór 5) ustala parametry procesu zgodnie z dokumentacją dotycząca obróbki skór 6) opracowuje sposób sporządzania i dozowania roztworów technologicznych w wyprawie skór 7) opracowuje instrukcję użycia gotowego preparatu lub środka chemicznego w technologicznych zestawach wyprawy skór
2) nadzoruje sporządzanie roztworów i zestawów technologicznych	1) stosuje karty charakterystyki środków chemicznych do sporządzania zestawów technologicznych wyprawy i wykończania skór 2) kontroluje parametry technologiczne podczas sporządzania roztworów i zestawów technologicznych do wyprawy i wykończania właściwego skór
MOD.09.5. Określanie jakości skór	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przeprowadza kontrolę międzyoperacyjną procesu wyprawy skór	1) przygotowuje próbki zestawów technologicznych i kąpieli roboczych do badań laboratoryjnych 2) kontroluje przebieg procesów chemicznej obróbki skór 3) kontroluje wykonanie procesów mechanicznej obróbki skór 4) przygotowuje próbki półfabrykatów i skór wyprawionych do badań laboratoryjnych 5) dobiera metody badań do oceny właściwości półproduktów skórzanych i skór wyprawionych 6) odczytuje wyniki badania laboratoryjnego skór wyprawionych 7) wykonuje badania laboratoryjne półproduktów skórzanych w kolejnych etapach wyprawy skór
2) ocenia przydatność asortymentową skór wyprawionych na podstawie badań i oznaczeń laboratoryjnych	1) ocenia organoleptycznie właściwości skór wyprawionych 2) interpretuje wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych na skórach wyprawionych 3) analizuje wyniki badań laboratoryjnych w celu określenia właściwości fizycznych i chemicznych skór wyprawionych 4) określa przydatność użytkową skór wyprawionych do zaplanowanego asortymentu
3) dokonuje klasyfikacji jakościowej skór wyprawionych	1) organizuje stanowisko odbioru jakościowego skór wyprawionych 2) przygotowuje stanowisko do sortowania skór wyprawionych 3) przygotowuje stanowisko do składowania oraz transportu skór do i od stanowiska odbioru jakościowego 4) stosuje normy odbioru jakościowego skór wyprawionych 5) określa wady i uszkodzenia skór wyprawionych 6) określa klasę jakości skór wyprawionych
MOD.09.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

MOD.09.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) negocjuje warunki porozumień	1) charakteryzuje właściwą postawę osoby prowadzącej negocjacje 2) wskazuje sposoby negocjowania warunków porozumienia
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.09.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) porządkuje etapy realizacji przydzielonych zadań 2) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole na podstawie efektów ich pracy 3) określa cele podejmowanych zadań 4) dobiera metody realizacji podejmowanych zadań 5) określa sposoby oceny efektów pracy
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) porządkuje zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu 2) stosuje metody motywacji dla poszczególnych członków zespołu do wykonywania zadań zawodowych 3) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań

	4) określa zasady kontroli jakości wykonanych zadań według przyjętych kryteriów
3) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) określa rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakość pracy 2) planuje zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK GARBARZ

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- plansze i tablice poglądowe, takie jak: histologiczna budowa skóry, podział topograficzny różnych rodzajów skór, charakterystyka skór surowych i półproduktów skórzanych, charakterystyka skór wyprawionych, charakterystyka różnych rodzajów włosa i okrywy włosowej,
- próbki i eksponaty skór wyprawionych, próbki środków stosowanych w procesach wyprawy skór,
- opisy technologiczne procesów produkcyjnych,
- próbki półproduktów prezentujących różne etapy wyprawy skór,
- katalogi wad i uszkodzeń powstających podczas produkcji skór oraz w trakcie użytkowania wyrobów skórzanych,
- materiały dydaktyczne ilustrujące przebieg procesów wyprawy różnych rodzajów skór, normy dotyczące mechanicznej i chemicznej obróbki skór, dokumentację techniczną i technologiczną, prospekty, katalogi, eksponaty, modele i schematy narzędzi, przyrządów i urządzeń stosowanych w procesach wyprawy skór,
- urządzenia do wykonywania technologicznych prób wyprawy skór, takie jak: bęben garbarski doświadczalny o pojemności roboczej 50 dm^3 (jedno urządzenie dla ośmiu uczniów),
- odmięśniarkę talerzową, aparat Wacker'a, kabinę natryskową z ekranem wodnym, pistolet natryskowy do malowania skór, sprężarkę z silnikiem i zbiornikiem powietrza, kosę kuśnierską, boczek garbarski, podest do układania skór, nóż do rozkroju skór, naczynia plastykowe do sporządzania kąpieli o pojemności 1 dm^3 i 10 dm^3 (jedno urządzenie dla czterech uczniów),
- stół laboratoryjny do przygotowania i wykonywania ćwiczeń,
- sprzęt laboratoryjny oraz urządzenia pomiarowe, takie jak: termometr kąpielowy, termometr pokojowy, higrometr, grubościomierz, pH-metr, areometr, wagę techniczną (jedna dla pięciu uczniów), kubek Forda, nóż do wycinania próbek, planimetr, stoper i przymiar liniowy z podziałką 150 cm (jeden zestaw dla pięciu uczniów),
- środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w garbarstwie,
- środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, charakterystyki techniczne podstawowych maszyn i urządzeń stosowanych do chemicznej i mechanicznej obróbki skór w procesie wyprawy, przykładowe receptury wyprawy podstawowych asortymentów skór, katalogi zestawów środków do wykończania i uszlachetniania tkanki skórnej i okrywy włosowej, instrukcje sporządzania zestawów technologicznych, katalogi zestawów kolorystycznych i deseniowych do uszlachetniania skór, zestaw norm dotyczących surowców skórzanych, środków stosowanych do wyprawy oraz skór wyprawionych, instrukcje do wykonywania ćwiczeń.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- magazyn surowców skórzanych przystosowany do sortowania i konserwacji skór wyposażony w:

  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: podest drewniany do układania skór, regały (półki) do układania skór o małej powierzchni, stół do sortowania skór, boczek drewniany garbarski do rozkroju skór, wózek – platformę do transportu skór i środków konserwujących,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: waga przemysłowa, termometr pokojowy, termometr w obudowie do badania temperatury skór w stosie, higrometr,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą w magazynie surowców skórzanych, zestaw norm dotyczących surowców skórzanych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- magazyn składowania i przechowywania środków chemicznych i materiałów pomocniczych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe, podesty drewniane, wózki transportowe i taczki,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: termometr pokojowy, higrometr, waga techniczna i waga przemysłowa,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą w magazynie środków chemicznych i materiałów pomocniczych oraz zestaw norm dotyczących składowania i przechowywania środków chemicznych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- stanowisko przygotowania skór do garbowania, garbowania skór i ich wykończania wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, takie jak: bęben garbarski do moczenia, wapnienia, odwapniania i wytrawiania skór o częstotliwości obrotu 2–6 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, cytrok futrzarski do moczenia, prania i garbowania skór, cytrok futrzarski do kąpielowego wykończania skór z okrywą włosową, bęben garbarski do garbowania i zobojętniania skór o częstotliwości obrotu 6–8 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, bęben garbarski do tłuszczenia i barwienia skór o częstotliwości obrotu 10–12 obr./min. z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, naczynie do nastawiania roztworów roboczych farb i zestawów kryjących garbarskich,
  - odmięśniarkę do skór, odmięśniarkę talerzową do skór, kosę kuśnierską, dwojarkę do skór, wyżymaczkę do skór, strugarkę do skór, suszarnię do skór, bęben siatkowy (trociniak), rozbijaczkę futrzarską, czesarkę okrywy włosowej, strzyżarkę okrywy włosowej, prasowaczkę okrywy włosowej, kabinę natryskową z wentylatorem wyciągowym i kurtyną wodną, pistolet natryskowy pneumatyczny, kompresor (sprężarkę ze zbiornikiem sprężonego powietrza), prasę hydrauliczną do prasowania skór, boczki garbarskie do układania skór, podesty drewniane do układania skór i wózki transportowe,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne: wagę techniczną, wagę przemysłową, termometr kąpielowy, termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację produkcyjną,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące na stanowiskach chemicznej i mechanicznej obróbki skór,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- stanowisko kontroli międzyoperacyjnej wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: stół do sortowania skór,

  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: planimetr, grubościomierz, przymiar liniowy, zestaw wskaźników kolorymetrycznych i papierków wskaźnikowych do oznaczania pH, pH-metr, areometr i termometr kąpielowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej, zestaw norm dotyczących kontroli międzyoperacyjnej,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne i nakrycie głowy,
- magazyn wyrobów gotowych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe do układania i przechowywania skór, podesty drewniane do układania i przechowywania skór, wózki transportowe, podnośniki,
  - urządzenia pomiarowe i diagnostyczne: higrometr, termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, dokumentację obowiązującą w magazynie wyrobów gotowych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w magazynie wyrobów gotowych,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: odzież ochronną i środki ochrony osobistej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy,
- zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne.

Wyposażenie niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- modele narzędzi i urządzeń stosowanych w garbarstwie,
- plansze i tablice poglądowe, wykresy i schematy tematyczne, takie jak: budowa histologiczna skóry, podział topograficzny różnych rodzajów skór, schematy metod wyprawy skór, podział i cechy charakterystyczne związków chemicznych używanych do wyprawy skór: garbniki, barwniki, tłuszcze, środki wykończalnicze do skór, mechanizmy garbowania, barwienia i wykończania skór różnych rodzajów i asortymentów, wartości parametrów charakterystycznych w technologii wyprawy skór, opisy technologiczne procesów produkcyjnych, materiały dydaktyczne ilustrujące przebieg procesów wyprawy różnych rodzajów skór, próbki środków stosowanych w procesach wyprawy skór, próbki półproduktów dotyczących różnych etapów wyprawy skór, próbki skór wyprawionych, katalogi wad i uszkodzeń powstających podczas produkcji skór oraz w trakcie użytkowania wyrobów, ilustracje, schematy działania i charakterystyki techniczne przyrządów, maszyn i urządzeń garbarskich, przykładowe receptury i przepisy technologiczne produkcji podstawowych asortymentów skór, normy dotyczące mechanicznej i chemicznej obróbki skór, normy zużycia środków chemicznych i preparatów garbarskich, instrukcje wykonywania zestawów i roztworów technologicznych, przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w garbarstwie, plansze i tablice poglądowe zabezpieczenia przeciwpożarowego, eksponaty odzieży ochronnej i zabezpieczeń indywidualnych obowiązujące w garbarstwie,
- maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: aparat Wacker'a (jeden na piętnastu uczniów), kabina natryskowa z ekranem wodnym (jedna dla piętnastu uczniów), pistolet natryskowy do malowania skór (jeden na piętnastu uczniów), stół laboratoryjny do przygotowywania i wykonywania ćwiczeń,
- sprzęt i urządzenia pomiarowe, diagnostyczne, takie jak: termometr kąpielowy, pH-metr, areometr (jeden komplet na piętnastu uczniów), waga laboratoryjna, waga techniczna i kubek Forda,
- modele narzędzi i urządzeń stosowanych w garbarstwie,
- materiały, surowce, półfabrykaty i inne środki, takie jak: szkło laboratoryjne: zlewki i cylindry miarowe,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa dotyczące garbarstwa: dokumentację techniczno-technologiczną wyprawy

różnych asortymentów skór, komplet dokumentów produkcyjnych, katalogi środków chemicznych i gotowych preparatów stosowanych w procesach wyprawy, wykończania i uszlachetniania skór, katalogi zestawów kolorystycznych i deseniowych do uszlachetniania skór, zestawy norm obowiązujących w garbarstwie, charakterystyki techniczne podstawowych maszyn i urządzeń, wzory receptur i przepisów wyprawy podstawowych asortymentów skór, katalogi zestawów środków do wykończania i uszlachetniania tkanki skórnej i okrywy włosowej, instrukcje sporządzania zestawów technologicznych,
- zestawy próbek skór: różnych rodzajów, metod wyprawy, metod wykończenia i uszlachetniania tkanki skórnej i okrywy włosowej, katalogi zestawów kolorystycznych i deseniowych do uszlachetniania skór, komplet norm przedmiotowych i czynnościowych oraz instrukcje wykonywania ćwiczeń,
- środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w garbarstwie,
- środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne, nakrycie głowy zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- plansze, tablice poglądowe, wykresy i schematy tematyczne, takie jak: budowa histologiczna skóry, podział topograficzny różnych rodzajów skór, schematy różnych metod wyprawy skór, podział i cechy charakterystyczne związków chemicznych używanych do wyprawy skór, takie jak: garbniki, barwniki, tłuszcze, środki wykończalnicze do skór, mechanizmy garbowania, barwienia i wykończania skór różnych rodzajów i asortymentów, normy zużycia materiałów podstawowych i pomocniczych, wpływ parametrów technologicznych na procesy wyprawy skór, ilustracje, rysunki i schematy działania przyrządów, maszyn i urządzeń garbarskich,
- stanowiska dla uczniów (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: wycinarka próbek z kompletem wycinaków do próbek laboratoryjnych (jedna dla piętnastu uczniów), suszarka laboratoryjna (jedna dla piętnastu uczniów), szafa klimatyzacyjna (jedna dla piętnastu uczniów), piec laboratoryjny (jeden dla piętnastu uczniów),
- sprzęt i urządzenia pomiarowe oraz diagnostyczne, takie jak: suwmiarka z noniuszem, fleksometr Balle'go (jeden dla piętnastu uczniów), zrywarka (jedna dla piętnastu uczniów), aparat do badania skóry na przepuszczalność pary wodnej i powietrza (jeden dla piętnastu uczniów), aparat do badania odporności skóry na nasiąkliwość i przepuszczalność wody (jeden na piętnastu uczniów), aparat do badania odporności skóry na ścieranie (jeden dla piętnastu uczniów), aparat do badania odporności lica skóry i powłok wykończalniczych na tarcie suche i mokre (jeden dla piętnastu uczniów), higrometr (jeden dla piętnastu uczniów), mikroskop optyczny, lupa (jedna dla ucznia), grubościomierz, planimetr (jeden dla pięciu uczniów), kubek Forda (jeden dla pięciu uczniów), stoper (jeden dla pięciu uczniów), przymiar liniowy 150 cm, termometr pokojowy 0÷50°C, termometr laboratoryjny 0°÷150°C, areometr – 1 komplet (jeden dla piętnastu uczniów), pH-metr, waga laboratoryjna, waga techniczna (jedna dla pięciu uczniów), zestaw do oznaczania temperatury skurczu skóry (jeden dla ośmiu uczniów),
- materiały, surowce, półfabrykaty i inne środki niezbędne w procesie kształcenia, takie jak: zestaw wskaźników i papierków wskaźnikowych do kolorymetrycznego oznaczania pH, noże do wycinania próbek, szkło laboratoryjne typu probówki, zlewki, cylindry, kolby, zestawy próbek skór: różnych rodzajów, różnych metod wyprawy, różnych metod wykończenia i uszlachetniania tkanki skórnej i okrywy włosowej, wyprawione skóry różnych zwierząt, katalog próbek z wadami występującymi w skórach, odczynniki chemiczne, próbki środków stosowanych w procesach wyprawy,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa właściwe dla pracowni, takie jak: rysunki i schematy działania przyrządów pomiarowych, instrukcje obsługi aparatury pomiarowej, instrukcje wykonywania ćwiczeń, oznaczeń i badań, zestawy norm dotyczących surowców skórzanych, półproduktów, skór gotowych, zestawy norm dotyczących środków i preparatów chemicznych stosowanych w procesach wyprawy skór,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej, takie jak: fartuch ochronny, okulary ochronne, rękawice ochronne.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- magazyn surowców skórzanych wyposażony w:

  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt takie jak: podesty drewniane do układania skór, regały (półki do układania skór o małej powierzchni), stół do sortowania skór, boczek drewniany garbarski do rozkroju skór, wózek (platformę do transportu skór i środków konserwujących),
  - sprzęt i urządzenia pomiarowe, diagnostyczne, takie jak: waga przemysłowa, termometr pokojowy, termometr do badania temperatury stosu w obudowie, higrometr, przymiar liniowy, grubościomierz, biblioteczka zawodowa wyposażona w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa dotyczące garbarstwa, takie jak: dokumentacja obowiązująca w magazynie surowców skórzanych i zestaw norm obowiązujących w magazynie,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- magazyn środków chemicznych i materiałów pomocniczych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe, podesty drewniane, wózki transportowe, taczki,
  - sprzęt i urządzenia pomiarowe i diagnostyczne: termometr pokojowy, higrometr, wagę techniczną, wagę przemysłową,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, takie jak: instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska: dokumentację obowiązującą w magazynie środków chemicznych i materiałów pomocniczych, zestaw norm obowiązujących w magazynie,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w magazynie środków chemicznych i materiałów pomocniczych,
  - środki ochrony indywidualnej: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie, zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- stanowiska chemicznej i mechanicznej obróbki skór wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: bęben garbarski do moczenia, wapnienia, odwapniania i wytrawiania skór o częstotliwości obrotu 2–6 obr./min, z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, cytrok futrzarski do moczenia, prania i garbowania skór, cytrok futrzarski do kąpielowego wykończania skór z okrywą włosową, bęben garbarski do garbowania i zobojętniania skór o częstotliwości obrotu 6–8 obr./min, z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, bęben garbarski do tłuszczenia i barwienia skór o częstotliwości obrotu 10–12 obr./min, z faską do nastawiania kąpieli technologicznych, naczynie do nastawiania roztworów roboczych farb i zestawów kryjących garbarskich, odmięśniarkę do skór, odmięśniarkę talerzową, kosę kuśnierską, dwojarkę do skór, wyżymaczkę do skór, strugarkę do skór, suszarnię do skór i bęben siatkowy – trociniak, rozbijarkę futrzarską, czesarkę okrywy włosowej, strzyżarkę okrywy włosowej, prasowaczkę okrywy włosowej, kabinę natryskową z wentylatorem wyciągowym i kurtyną wodną, pistolet natryskowy pneumatyczny, kompresor (sprężarkę ze zbiornikiem sprężonego powietrza), prasę hydrauliczną do prasowania skór, boczki garbarskie do układania skór, podesty drewniane do układania skór i wózki transportowe,
  - sprzęt i urządzenia pomiarowe i diagnostyczne, takie jak: wagę techniczną, wagę przemysłową i termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa, takie jak: dokumentacja obowiązująca na stanowiskach chemicznej i mechanicznej obróbki skór, instrukcje obsługi agregatów, maszyn i urządzeń garbarskich, instrukcje i opisy zestawiania kąpieli i roztworów technologicznych, instrukcje wykonywania czynności i procesów technologicznych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie i zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- stanowisko kontroli międzyoperacyjnej wyposażone w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt takie jak: stół do sortowania skór, sprzęt i urządzenia pomiarowe oraz diagnostyczne, takie jak: stanowisko do wykonywania oznaczeń kontrolnych, planimetr, grubościomierz, przymiar liniowy, zestaw wskaźników kolorymetrycznych i papierków wskaźnikowych do oznaczania pH, pH-metr, areometr i termometr kąpielowy,

  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa, takie jak: dokumentacja obowiązująca na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej i zestaw norm obowiązujących na stanowisku kontroli międzyoperacyjnej,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska, środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie i zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne,
- magazyn wyrobów gotowych wyposażony w:
  - maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inny sprzęt, takie jak: regały magazynowe do układania i przechowywania skór, podesty drewniane do układania i przechowywania skór, wózki transportowe i podnośniki,
  - sprzęt i urządzenia pomiarowe oraz diagnostyczne, takie jak: higrometr i termometr pokojowy,
  - biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumenty, instrukcje, normy, procedury, przewodniki, regulaminy, przepisy prawa, takie jak: dokumentacja obowiązująca w magazynie wyrobów gotowych i zestaw norm obowiązujących w magazynie wyrobów gotowych,
  - środki zapewniające przestrzeganie zasad ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, takie jak: przepisy prawa i regulaminy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary, nakrycie głowy, zbiornik na ścieki garbarskie i zbiornik na stałe garbarskie odpady poprodukcyjne.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa garbarskie oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.01. Wyprawianie skór	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.01.2. Podstawy garbarstwa	90
MOD.01.3. Przygotowanie surowca skórzanego	110
MOD.01.4. Garbowanie i wykończanie skór	410
MOD.01.5. Wykonywanie renowacji wyrobów skórzanych	80
MOD.01.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	750
MOD.01.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.09.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.09.2. Podstawy garbarstwa[3)]	90[3)]
MOD.09.3. Nadzorowanie procesu wyprawy skór	175
MOD.09.4. Przygotowanie zestawów technologicznych	145
MOD.09.5. Określanie jakości skór	130
MOD.09.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	510+90[3)]
MOD.09.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.09.8. Organizacja pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana, w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK OBUWNIK 311916

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.05. Wytwarzanie obuwia
MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik obuwnik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia:
   a) przygotowywania i rozkroju materiałów na elementy wierzchów i spodów obuwia,
   b) wykonywania operacji związanych z obróbką i montażem elementów spodowych obuwia,
   c) wykonywania operacji montażu cholewek,
   d) wykonywania operacji związanych z montażem i wykończaniem obuwia;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia:
   a) organizowania prac związanych z technicznym przygotowaniem produkcji,
   b) oceniania jakości i identyfikowania nieprawidłowości procesów technologicznych wytwarzania obuwia.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.05.Wytwarzanie obuwia	
MOD.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka

	4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.05.2. Podstawy obuwnictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza szkice i rysunki techniczne	1) rozróżnia rysunek artystyczny, ilustracyjny i techniczny 2) wymienia zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego

	3) stosuje stopnie uproszczenia rysunku technicznego 4) odczytuje symbole graficzne stosowane w rysunku technicznym 5) wykonuje szkice elementów maszyn obuwniczych 6) wykonuje schematy techniczne maszyn i urządzeń obuwniczych z wykorzystaniem zasad rysunku technicznego 7) wykonuje odręczne szkice i rysunki obuwia oraz elementów składowych obuwia
2) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) rozróżnia rodzaje dokumentacji 2) definiuje dokumentację techniczną i technologiczną 3) stosuje dokumentacją techniczną i technologiczną użytkowania maszyn i urządzeń obuwniczych
3) charakteryzuje budowę maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych	1) rozróżnia części maszyn i urządzeń obuwniczych 2) opisuje budowę maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wyjaśnia zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych 4) rozróżnia rodzaje napędów maszyn obuwniczych 5) wyjaśnia zasady działania napędów maszyn obuwniczych
4) rozróżnia rodzaje skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych i papierniczych	1) wymienia rodzaje materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) rozróżnia materiały obuwnicze stosowane na wierzchy i spody obuwia 3) opisuje budowę histologiczną skóry naturalnej 4) opisuje skład chemiczny skóry 5) identyfikuje skóry w zależności od sposobu garbowania i sposobu wykończenia 6) dokonuje podziału skór naturalnych pod względem surowca i rodzaju wyprawy 7) identyfikuje materiały włókiennicze i papiernicze stosowane do produkcji obuwia 8) identyfikuje tworzywa sztuczne i skóropodobne do produkcji obuwia 9) opisuje materiały włókiennicze, tworzywa sztuczne, skóropodobne oraz papiernicze stosowane do produkcji obuwia
5) ocenia przydatność skóry wyprawionej do produkcji obuwia	1) opisuje wady i uszkodzenia skór wyprawionych 2) rozróżnia wady i uszkodzenia skór wyprawionych 3) dokonuje podziału skór wyprawionych pod względem ich gatunku jakościowego 4) ocenia możliwość wykorzystania do produkcji obuwia skór posiadających wady i uszkodzenia
6) określa topograficzny układ skór	1) rozróżnia części w układzie topograficznym skór 2) opisuje części układu topograficznego skór 3) wskazuje kierunki ciągliwości skóry w układzie topograficznym 4) określa właściwości skóry, uwzględniając jej topografię
7) oznacza właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia	1) rozróżnia właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) opisuje właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 3) wymienia urządzenia i aparaturę stosowaną do oznaczania właściwości materiałów obuwniczych 4) opisuje urządzenia i aparaturę do oznaczania właściwości chemicznych, fizycznych i mechanicznych materiałów stosowanych do produkcji obuwia

	5) wykonuje pomiary i badania służące oznaczeniu właściwości materiałów
8) stosuje maszyny i urządzenia obuwnicze	1) wymienia parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 2) określa parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wskazuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 4) przygotowuje maszyny i urządzenia obuwnicze do pracy 5) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń
9) charakteryzuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) wymienia zadania, do wykonania których można zastosować w obuwnictwie programy komputerowe 2) wymienia maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 3) opisuje maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 4) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.05.3. Przygotowanie i rozkrój materiałów na elementy składowe wierzchów i spodów obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesie rozkroju materiałów	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi do rozkroju 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do rozkroju 3) opisuje parametry pracy maszyn, urządzeń i narzędzi do rozkroju materiałów 4) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń 5) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi
2) używa maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia	1) rozróżnia maszyny i urządzenia do rozkroju materiałów na wierzchy i spody obuwia 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do rozkroju 3) dobiera maszyny i urządzenia stosowane do rozkroju 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń w czasie wykonywania rozkroju 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do rozkroju 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do rozkroju
3) charakteryzuje elementy składowe obuwia	1) wskazuje elementy składowe wierzchu i spodu w różnych typach i rodzajach obuwia

	2) określa funkcje i właściwości elementów składowych wierzchu i spodu obuwia 3) rozróżnia elementy wierzchu obuwia 4) rozróżnia elementy spodu obuwia
4) charakteryzuje materiały do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia	1) stosuje zasady doboru materiałów podstawowych i pomocniczych do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia 2) określa kryteria doboru materiałów do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia 3) dokonuje podziału materiałów stosowanych na wierzchy i spody obuwia 4) określa przydatność materiałów do wytwarzania wierzchów i spodów obuwia
5) wycina elementy obuwia	1) stosuje zasady, systemy i metody rozkroju materiałów obuwniczych 2) kompletuje wycięte elementy obuwia zgodnie z dokumentacją
6) klasyfikuje odpady technologiczne powstające podczas rozkroju materiałów	1) rozróżnia rodzaje oraz klasy odpadu technologicznego powstającego podczas rozkroju ręcznego i mechanicznego 2) sortuje odpady technologiczne 3) określa możliwości zastosowania odpadów technologicznych skór i materiałów nieskórzanych
MOD.05.4. Wykonywanie obróbki i montażu elementów spodu obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 4) opisuje parametry pracy narzędzi, maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia
2) używa maszyn, urządzeń i narzędzi do obróbki i montażu elementów spodu obuwia	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia do obróbki i montażu elementów spodu 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do obróbki i montażu elementów spodu 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do obróbki i montażu elementów spodu obuwia 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi do obróbki i montażu elementów spodu obuwia

3) wykonuje czynności związane z produkcją elementów spodu obuwia	1) wymienia metody formowania elementów spodu obuwia 2) wymienia czynności przy formowaniu elementów spodu obuwia metodą wulkanizacji 3) wymienia czynności przy formowaniu elementów spodu obuwia metodą nalewania, wtrysku, wulkanizacji i nalewania 4) wykonuje elementy spodu obuwia formowane metodą nalewania, wtrysku, wulkanizacji i nalewania
4) wykonuje obróbkę i montaż elementów spodu obuwia	1) dobiera metody i techniki obróbki elementów spodu w zależności od zastosowanego materiału i systemu montażu 2) wymienia kolejność czynności przy obróbce i montażu elementów spodu obuwia 3) wykonuje czynności związane z obróbką i montażem elementów spodu obuwia
5) ocenia jakość wytwarzanych elementów spodu obuwia	1) formułuje ocenę poprawności wykonania elementów spodu obuwia w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną 2) wskazuje wady wykonanych elementów spodu obuwia 3) ocenia wpływ wad w wykonaniu elementów spodu obuwia na jakość gotowego obuwia
MOD.05.5. Wytwarzanie cholewek	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do wytwarzania cholewek	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym narzędzi, urządzeń i maszyn do wytwarzania cholewek 2) rozróżnia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do wytwarzania cholewek 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn i urządzeń produkcyjnych stosowanych do wytwarzania cholewek 4) opisuje parametry pracy narzędzi, maszyn i urządzeń do wytwarzania cholewek 5) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn do wytwarzania cholewek
2) stosuje maszyny, urządzenia i narzędzia w procesie wytwarzania cholewek	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane w procesie wytwarzania cholewek 2) opisuje zastosowanie i zasady działania maszyn i urządzeń do obróbki, montażu i wykończenia cholewek 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do wytwarzania cholewek 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania cholewek 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową przy obsłudze maszyn do wytwarzania cholewek 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesie wytwarzania cholewek

3) wykonuje operacje technologiczne związane z przygotowaniem elementów cholewek do montażu	1) rozpoznaje metody i techniki obróbki elementów cholewki 2) określa parametry techniczne procesu obróbki elementów cholewki 3) wymienia rodzaje i techniki ścieniania brzegów elementów cholewek 4) wykonuje ścienianie brzegów elementów cholewki 5) wymienia metody wykończenia brzegów elementów cholewek 6) wykonuje czynności związane z wykończeniem brzegów elementów cholewki 7) wymienia operacje związane z naklejaniem podszewek, elementów wypełniających i wzmacniających cholewkę 8) wykonuje operacje związane z naklejaniem podszewek, elementów wypełniających i wzmacniających cholewkę 9) wykonuje znakowanie miejsc łączenia i szycia elementów cholewki
4) dobiera materiały pomocnicze do montażu i wykończenia cholewek	1) określa kryteria doboru nici i igieł do szycia cholewek 2) opisuje rodzaje nici i igieł stosowanych do szycia cholewek 3) dobiera nici i igły do szycia cholewek 4) opisuje właściwości klejów stosowanych podczas montażu cholewek 5) dobiera kleje do wstępnego łączenia elementów cholewek 6) opisuje materiały pomocnicze do montażu i wykończenia cholewek 7) ocenia przydatność materiałów pomocniczych do montażu i wykończenia cholewek
5) rozpoznaje połączenia elementów cholewek	1) wymienia techniki łączenia elementów cholewek 2) rozpoznaje rodzaje ściegów i szwów stosowanych przy szyciu cholewek 3) określa zasady montażu elementów cholewki za pomocą klejenia 4) określa zasady zgrzewania elementów cholewki
6) wykonuje cholewki	1) wymienia operacje technologiczne w procesie wytwarzania różnych typów cholewek 2) wyjaśnia zasady łączenia elementów wierzchów i podszewek w różnych typach cholewek 3) wyjaśnia zasady łączenia wierzchów z podszewką w różnych typach cholewek 4) omawia połączenia elementów wierzchu w zależności od typu i konstrukcji cholewki oraz materiału 5) stosuje wybrane rodzaje ściegów i szwów przy szyciu cholewek 6) wykonuje łączenie elementów wierzchu 7) wykonuje łączenie elementów podszewki 8) wykonuje łączenie elementów wierzchu z podszewką w różnych typach cholewek 9) wykonuje operacje technologiczne wklejania podnosków 10) wykonuje operacje technologiczne związane z wykończeniem cholewek
7) ocenia jakość wykonanych cholewek	1) formułuje ocenę poprawności wykonania cholewek w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną

	2) wskazuje wady wykonanych cholewek 3) ocenia wpływ wad w wykonaniu cholewek na jakość gotowego obuwia
MOD.05.6. Wykonywanie operacji montażu i wykończenia obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia	1) wskazuje parametry związane ze stanem technicznym maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 2) wymienia czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 3) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, narzędzi i urządzeń produkcyjnych 4) opisuje parametry pracy maszyn, narzędzi i urządzeń do montażu i wykończenia obuwia 5) wskazuje czynniki wpływające na zużycie mechanizmów roboczych maszyn i urządzeń 6) kontroluje stan techniczny maszyn, narzędzi i urządzeń 7) stosuje działania związane z wydłużeniem czasu eksploatacji maszyn, narzędzi i urządzeń produkcyjnych
2) używa maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia	1) rozróżnia maszyny, narzędzia i urządzenia do montażu i wykończenia obuwia 2) opisuje zastosowanie i zasady maszyn, urządzeń i narzędzi do montażu i wykończenia obuwia 3) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do montażu i wykończenia obuwia 4) ustawia i reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 5) nadzoruje pracę maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 6) usuwa typowe usterki i nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych do montażu i wykończenia obuwia 7) stosuje dokumentację techniczno-ruchową podczas obsługi maszyn do montażu i wykończenia obuwia 8) wykonuje czynności związane z bieżącą konserwacją maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych do montażu i wykończenia obuwia
3) charakteryzuje budowę kopyt do produkcji obuwia	1) określa podział i budowę kopyt do produkcji obuwia 2) rozróżnia rodzaje kopyt do produkcji obuwia 3) wymienia rodzaje numeracji kopyt do produkcji obuwia 4) wymienia sposób oznaczenia tęgości obuwia 5) rozróżnia rodzaje numeracji i tęgości kopyt 6) wskazuje kopyta do produkcji różnego typu obuwia 7) dobiera kopyta do produkcji obuwia
4) wykonuje operacje technologiczne związane z przygotowaniem cholewek do ćwiekowania	1) wyjaśnia zjawiska fizyczne zachodzące w czasie procesu przygotowania cholewek do ćwiekowania 2) stosuje zasady nawilżania cholewek 3) wymienia zasady wklejania i formowania zakładek 4) wykonuje operacje wklejania i formowania zakładek

	5) dobiera rozwiązania technologiczne do procesu przygotowania cholewek do ćwiekowania 6) stosuje rozwiązania technologiczne związane z procesem przygotowania cholewek do ćwiekowania
5) wykonuje operacje technologiczne związane z procesem ćwiekowania cholewek	1) rozróżnia zjawiska fizyczne zachodzące podczas ćwiekowania cholewek 2) rozróżnia sposoby i metody ćwiekowania cholewek 3) rozróżnia materiały pomocnicze stosowane w procesie ćwiekowania 4) dobiera materiały pomocnicze stosowane w procesie ćwiekowania 5) stosuje różne techniki ćwiekowania cholewek 6) omawia zjawiska fizyczne procesu utrwalania kształtu cholewki 7) omawia metody stabilizacji cholewek 8) utrwala kształt zaćwiekowanych cholewek
6) charakteryzuje czynności związane z mechanicznym i chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu	1) określa czynności związane z mechanicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 2) określa czynności związane z chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 3) dobiera materiały pomocnicze do przygotowania cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 4) wykonuje czynności związane z mechanicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu 5) wykonuje czynności związane z chemicznym przygotowaniem cholewek i elementów spodu obuwia do montażu
7) wykonuje montaż obuwia różnymi technikami	1) wymienia systemy montażu obuwia 2) rozróżnia systemy montażu obuwia 3) wymienia operacje technologiczne różnych systemów montażu 4) stosuje materiały pomocnicze do montażu obuwia 5) stosuje różne systemy montażu obuwia
8) wykonuje operacje wykończenia obuwia	1) wymienia techniki wykończenia obuwia 2) omawia materiały stosowane do wykończenia obuwia 3) dobiera materiały i techniki wykończenia obuwia
9) ocenia jakość obuwia	1) ocenia zgodność wykonanego obuwia ze wzorem referencyjnym i dokumentacją 2) formułuje ocenę poprawności wykonania obuwia w oparciu o przeprowadzoną kontrolę organoleptyczną 3) określa wady wykonania obuwia 4) rozróżnia wady materiałowe i produkcyjne gotowego obuwia 5) klasyfikuje wyroby gotowe, określając ich gatunek
10) wykonuje czynności związane z pakowaniem obuwia	1) dobiera opakowania jednostkowe i zbiorcze do pakowanego obuwia 2) stosuje zasady pakowania jednostkowego i zbiorczego
MOD.05.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.05.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy

4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje na wybranych przykładach metody i techniki rozwiązywania problemów
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia	
MOD.10.1.Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) wymienia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych 2) omawia zasady bezpiecznego użytkowania maszyn i narzędzi 3) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania w zakładzie obuwniczym

	4) dobiera środki gaśnicze do określonej sytuacji zagrożenia w zakładzie obuwniczym 5) wymienia przepisy dotyczące ochrony środowiska 6) określa skutki zanieczyszczeń dla środowiska spowodowane działalnością zakładu obuwniczego 7) wymienia źródła zanieczyszczeń powstałych w zakładzie obuwniczym 8) opisuje działania mające na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska 9) wyjaśnia zasady gospodarowania odpadami powstającymi podczas produkcji obuwia
2) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) przygotowuje stanowisko pracy, uwzględniając obowiązujące wymagania ergonomii, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) dobiera wyposażenie, maszyny, urządzenia i narzędzia zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 3) stosuje zalecenia dotyczące ergonomii i bezpieczeństwa zawarte w instrukcjach użytkowania maszyn i urządzeń 4) dobiera środki ochrony zalecane na stanowisku pracy 5) omawia możliwość wystąpienia na stanowisku pracy zagrożenia zdrowia lub życia 6) rozmieszcza na stanowisku pracy wyposażenie, maszyny, urządzenia i narzędzia zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i ergonomii
3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane w czasie wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.10.2. Podstawy obuwnictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) sporządza szkice i rysunki techniczne	1) rozróżnia rysunek artystyczny, ilustracyjny i techniczny 2) wymienia zasady sporządzania rysunku technicznego maszynowego

	3) stosuje stopnie uproszczenia rysunku technicznego 4) odczytuje symbole graficzne stosowane w rysunku technicznym 5) wykonuje szkice elementów maszyn obuwniczych 6) wykonuje schematy techniczne maszyn i urządzeń obuwniczych z wykorzystaniem zasad rysunku technicznego 7) wykonuje odręczne szkice i rysunki obuwia oraz elementów składowych obuwia
2) posługuje się dokumentacją techniczną i technologiczną	1) rozróżnia rodzaje dokumentacji 2) definiuje dokumentację techniczną i technologiczną 3) stosuje dokumentacją techniczną i technologiczną użytkowania maszyn i urządzeń obuwniczych
3) charakteryzuje budowę maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych	1) rozróżnia części maszyn i urządzeń obuwniczych 2) opisuje budowę maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wyjaśnia zasady działania maszyn, urządzeń i narzędzi obuwniczych 4) rozróżnia rodzaje napędów maszyn obuwniczych 5) wyjaśnia zasady działania napędów maszyn obuwniczych
4) rozróżnia rodzaje skór, tworzyw sztucznych i skóropodobnych, wyrobów włókienniczych i papierniczych	1) wymienia rodzaje materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) rozróżnia materiały obuwnicze stosowane na wierzchy i spody obuwia 3) opisuje budowę histologiczną skóry naturalnej 4) opisuje skład chemiczny skóry 5) identyfikuje skóry w zależności od sposobu garbowania i sposobu wykończenia 6) dokonuje podziału skór naturalnych pod względem surowca i rodzaju wyprawy 7) identyfikuje materiały włókiennicze i papiernicze stosowane do produkcji obuwia 8) identyfikuje tworzywa sztuczne i skóropodobne do produkcji obuwia 9) opisuje materiały włókiennicze, tworzywa sztuczne, skóropodobne oraz papiernicze stosowane do produkcji obuwia
5) ocenia przydatność skóry wyprawionej do produkcji obuwia	1) opisuje wady i uszkodzenia skór wyprawionych 2) rozróżnia wady i uszkodzenia skór wyprawionych 3) dokonuje podziału skór wyprawionych pod względem ich gatunku jakościowego 4) ocenia możliwość wykorzystania do produkcji obuwia skór posiadających wady i uszkodzenia
6) określa topograficzny układ skór	1) rozróżnia części w układzie topograficznym skór 2) opisuje części układu topograficznego skór 3) wskazuje kierunki ciągliwości skóry w układzie topograficznym 4) określa właściwości skóry, uwzględniając jej topografię
7) oznacza właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia	1) rozróżnia właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 2) opisuje właściwości materiałów stosowanych do produkcji obuwia 3) wymienia urządzenia i aparaturę stosowaną do oznaczania właściwości materiałów obuwniczych 4) opisuje urządzenia i aparaturę do oznaczania właściwości chemicznych, fizycznych i mechanicznych materiałów stosowanych do produkcji obuwia

	5) wykonuje pomiary i badania służące oznaczeniu właściwości materiałów
8) stosuje maszyny i urządzenia obuwnicze	1) wymienia parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 2) określa parametry pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 3) wskazuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń obuwniczych 4) przygotowuje maszyny i urządzenia obuwnicze do pracy 5) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń
9) charakteryzuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) wymienia zadania, do wykonania których można zastosować w obuwnictwie programy komputerowe 2) wymienia maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 3) opisuje maszyny i urządzenia obuwnicze sterowane komputerowo 4) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.10.3. Badanie właściwości materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje metody badań materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia	1) dokonuje podziału metod badań materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia 2) opisuje metody badań materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia 3) dobiera metody badań do oznaczania właściwości materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia 4) stosuje narzędzia i sprzęt do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia na podstawie badań laboratoryjnych
2) określa właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia na podstawie badań laboratoryjnych	1) wymienia badania laboratoryjne stosowane do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia 2) wymienia urządzenia i aparaturę badawczą stosowaną w badaniach laboratoryjnych do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia 3) rozróżnia przyrządy do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia 4) opisuje przebieg badań laboratoryjnych materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia 5) stosuje urządzenia i aparaturę badawczą do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia 6) wykonuje badania laboratoryjne materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia na podstawie badań laboratoryjnych

	7) analizuje wyniki badań laboratoryjnych właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w procesie produkcji obuwia
3) określa przydatność materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia	1) opisuje metody organoleptyczne badań właściwości materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia 2) wykonuje badania organoleptyczne materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia w celu określenia przydatności do produkcji obuwia 3) analizuje wyniki badań organoleptycznych materiałów 4) klasyfikuje materiały ze względu na ich przydatność do produkcji obuwia
4) charakteryzuje parametry technologiczne materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia	1) wymienia parametry technologiczne materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia 2) określa zależności między parametrami technologicznymi materiału stosowanego w produkcji obuwia a jego właściwościami użytkowymi 3) opisuje właściwości wybranych materiałów stosowanych w produkcji obuwia 4) ocenia materiały stosowane w procesie produkcji obuwia pod względem wymagań technologicznych i użytkowych
5) dobiera materiały pomocnicze do łączenia elementów obuwia	1) klasyfikuje materiały pomocnicze do łączenia elementów obuwia 2) opisuje właściwości materiałów pomocniczych do łączenia elementów obuwia 3) wskazuje zastosowanie materiałów pomocniczych do łączenia elementów obuwia 4) ocenia przydatność materiałów pomocniczych do łączenia elementów obuwia
6) dobiera materiały i środki do wykończenia obuwia	1) klasyfikuje materiały i środki do wykończenia obuwia 2) opisuje właściwości materiałów i środków do wykończenia obuwia w procesie produkcji obuwia 3) wskazuje zastosowanie materiałów stosowanych do wykończenia obuwia w procesie produkcji obuwia 4) ocenia przydatność materiałów i środki do wykończenia obuwia
MOD.10.4. Planowanie i nadzorowanie procesu produkcji obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług	1) wymienia podstawowe kryteria klasyfikacyjne Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług 2) określa zasady budowy i tworzenia schematu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług 3) omawia sposób klasyfikowania produktów do poszczególnych grup Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług 4) stosuje symbole Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług dla obuwia i materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia
2) planuje rozmieszczenie stanowisk roboczych w procesie produkcji obuwia	1) określa kryteria rozmieszczenia stanowisk roboczych stosowanych w procesie produkcji obuwia 2) dobiera maszyny i urządzenia do stanowisk roboczych stosowanych w procesie produkcji obuwia

	3) planuje rozmieszczenie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji obuwia 4) sporządza schemat organizacyjny rozmieszczenia stanowisk roboczych stosowanych w procesie produkcji obuwia
3) charakteryzuje formy organizacji produkcji obuwia	1) wymienia formy organizacji produkcji obuwia 2) opisuje formy organizacji produkcji obuwia 3) dobiera formy organizacji produkcji obuwia 4) ocenia przydatność i możliwość zastosowania wybranej formy organizacji produkcji obuwia 5) wskazuje powiązania kooperacyjne między stanowiskami roboczymi i modułami produkcyjnymi 6) wskazuje formę organizacji produkcji obuwia dla określonych modułów produkcyjnych 7) planuje układ stanowisk roboczych dla realizacji modułów produkcyjnych
4) nadzoruje proces produkcji obuwia	1) wymienia zadania nadzoru i kontroli w procesie produkcji obuwia 2) opisuje metody nadzoru i kontroli w procesie produkcji obuwia 3) ustala kolejność działań kontrolnych w czasie procesu produkcji obuwia 4) dobiera metody oceny gotowego wyrobu 5) prowadzi nadzór kolejnych etapów procesu produkcji obuwia
5) określa normy zużycia materiałów podstawowych i pomocniczych w procesie produkcji obuwia	1) wymienia metody wyznaczania norm zużycia materiałów podstawowych i pomocniczych w procesie produkcji obuwia 2) oblicza powierzchnię netto, brutto elementów oraz procent odpadu międzywzornikowego 3) ocenia dany wzór obuwia pod względem jego ekonomiczności 4) dokonuje kalkulacji zużycia materiałów podstawowych i pomocniczych w procesie produkcji obuwia
6) ustala normy czasu pracy w procesie produkcji obuwia	1) wymienia metody normowania czasu pracy 2) porównuje metody ustalania norm czasu pracy 3) dobiera metody normowania czasu pracy 4) wyjaśnia strukturę czasu roboczego 5) wymienia metody pomiaru zużycia czasu pracy 6) dobiera metody pomiaru zużycia czasu pracy 7) oblicza normę pracy dla jednostki i serii wyrobów 8) analizuje wykorzystanie czasu pracy na stanowiskach roboczych
MOD.10.5. Projektowanie i konstruowanie obuwia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje zasady projektowania i konstruowania obuwia	1) wymienia metody projektowania i konstruowania obuwia 2) opisuje metody projektowania i konstruowania obuwia 3) wykreśla siatkę konstrukcyjną na podstawie przekroju stopy 4) dobiera metody projektowania i konstruowania wzorów obuwia w zależności od systemu montażu 5) stosuje zasady projektowania i konstruowania obuwia 6) stosuje programy komputerowe wspomagające projektowanie obuwia

2) sporządza dokumentację techniczną i technologiczną obuwia	1) sporządza zestawienie elementów składowych dla wybranych wzorów obuwia 2) sporządza zestawienie materiałów podstawowych i pomocniczych dla wybranych wzorów obuwia 3) dobiera rozwiązania technologiczne dla poszczególnych etapów produkcji wybranych wzorów obuwia 4) sporządza wykaz maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w produkcji wybranych wzorów obuwia 5) wykonuje schematy organizacyjne rozkroju, opracowania, szwalni, montażu dla wybranych wzorów obuwia 6) wykonuje wykresy ścieniania elementów obuwia
3) opracowuje projekty obuwia	1) wykonuje szkice i rysunki żurnalowe różnych wzorów obuwia 2) wykonuje kopię środkową kopyta wybraną metodą projektowania i konstruowania 3) wykonuje kapturek kontrolny kopyta i kopię podstawy kopyta 4) sporządza modele podstawowe wierzchów i podszewek różnych wzorów obuwia 5) wykonuje projekty podeszew do różnych typów obuwia 6) sporządza rysunki złożeniowe wzorników wierzchów, podszewek i międzypodszewek dla różnych wzorów obuwia 7) opracowuje wzorniki elementów składowych wierzchów i podszewek dla różnych wzorów obuwia 8) sporządza pierwowzór cholewki 9) ocenia pasowność cholewki 10) wykonuje projekty obcasów do różnych typów obuwia 11) opracowuje wzorniki elementów składowych spodów i sporządza ich zestawienie
4) charakteryzuje materiały podstawowe i pomocnicze do produkcji obuwia	1) klasyfikuje materiały stosowane w produkcji obuwia 2) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze, uwzględniając właściwości użytkowe obuwia 3) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze, uwzględniając technologię wykonania obuwia 4) wykonuje zestawienia materiałów podstawowych i pomocniczych do produkcji wybranych typów obuwia 5) ocenia przydatność wybranych materiałów podstawowych i pomocniczych do produkcji obuwia do produkcji obuwia 6) analizuje poprawność wyboru układów materiałowych do wybranych typów obuwia 7) projektuje kompozycje układów materiałowych do różnych typów i wzorów obuwia
MOD.10.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:

czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.10.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) negocjuje warunki porozumień	1) charakteryzuje właściwą postawę osoby prowadzącej negocjacje 2) wskazuje sposoby negocjowania warunków porozumienia
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.10.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) porządkuje etapy realizacji przydzielonych zadań 2) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole na podstawie efektów ich pracy 3) określa cele podejmowanych zadań 4) dobiera metody realizacji podejmowanych zadań 5) określa sposoby oceny efektów pracy
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) porządkuje zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu 2) stosuje metody motywacji dla poszczególnych członków zespołu do wykonywania zadań

	zawodowych 3) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań 4) określa zasady kontroli jakości wykonanych zadań według przyjętych kryteriów
3) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) określa rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakość pracy 2) planuje zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK OBUWNIK

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- próbki skór i innych materiałów na wierzchy i spody obuwia, narzędzia i przyrządy stosowane w procesie wytwarzania obuwia, modele różnych typów obuwia, cholewki różnych typów i ich części składowe oraz elementy spodów obuwia,
- materiały dydaktyczne ilustrujące sposób wykonania operacji technologicznych, rysunki i schematy ilustrujące kierunki najmniejszej ciągliwości, oznaczanie i cechowanie obuwia oraz elementów obuwia, wzorce szwów i ściegów, napędów i układów kinematycznych, elementy obuwia, półprodukty oraz obuwie z typowymi i niedopuszczalnymi wadami materiałowymi i produkcyjnymi, części maszyn, połączenia maszyn i mechanizmy robocze maszyn i urządzeń, filmy dydaktyczne dotyczące wykonania operacji technologicznych, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, instrukcje stosowania klejów i środków wykończalniczych oraz wzory opakowań.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- próbki materiałów podstawowych i pomocniczych,
- tablice i foliogramy ilustrujące topograficzną i histologiczną budowę skóry, schematy procesów produkcji materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych, schematy procesu wyprawy skór, tablice ilustrujące wady i uszkodzenia materiałów,
- aparaturę kontrolno-pomiarową oraz normy dotyczące oceny materiałów.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wykonywania elementów obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w wycinarkę, dwojarkę, perforowarkę, numerowarkę, przybijarkę usztywniaczy, formowarkę podpodeszew, ścierarkę, ścieniarkę zakładek, formowarkę zakładek, frezarkę brzegów,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z programem CAM (Computer Aided Manufacturing) do wycinania elementów,
- urządzenia i narzędzia, takie jak: wycinaki, matryce do perforowania, formy do formowania elementów spodu, nóż szewski, nożyce, podkłady do wycinania i urządzenie do składania materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych w warstwy,
- stojak na skóry wierzchnie, regały na narzędzia, pojemniki na wycięte elementy, grubościomierz, lupę, plansze poglądowe, takie jak: układ topograficzny skóry, kierunki najmniejszej ciągliwości skóry, metody i systemy rozkroju skór, wzorcowy układ elementów obuwia na materiale i części składowe obuwia,
- stanowiska montażu cholewek (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w ścieniarkę brzegów elementów, nakładarkę podnosków, nakładarkę międzypodszewek, żelazko elektryczne, opalarkę brzegów, palnik gazowy, maszynę płaską jednoigłową, maszynę płaską zygzak, maszynę słupkową i płaską dwuigłową, maszynę słupkową jednoigłową z mechanizmem obcinającym, rozprasowywacz szwów, lamowarkę, krążkowarkę ręczną i mechaniczną, stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, młoteczek z nakłuwakiem do zawijania, zawijarkę, młotek szewski, nóż szewski, dziurkacz do wycinania otworów, igły maszynowe, regały i pojemniki na części obuwia, wykresy ścieniania elementów (plansze poglądowe),
- stanowiska montażu obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w klamerkowarkę, obciągarkę zakładek, przyczepiarkę pięt, ćwiekarkę, stabilizator kształtu cholewki, draparkę, aktywizator

błony klejowej, prasę do przyklejania spodów, przybijarkę obcasów, szczotkarkę, wygładzarkę cholewek, wyzuwarkę kopyt, urządzenia i narzędzia, takie jak: stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, komplet kopyt, nóż szewski, wyciągacz klamerek, kleszcze, młotek, obcęgi, oprzyrządowanie do ćwiekarek, wymienne frezy, pojemniki na kopyta, regał na cholewki i obuwie, plansze poglądowe z wzorcami wykonania operacji technologicznych, tablice z wykazem błędów materiałowych i produkcyjnych, oraz instrukcje obsługi maszyn i urządzeń.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesu wytwarzania obuwia

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- próbki skór i innych materiałów na wierzchy i spody obuwia, narzędzia i przyrządy stosowane w procesie wytwarzania obuwia, modele różnych typów obuwia, cholewki różnych typów i ich części składowe oraz elementy spodów obuwia,
- materiały dydaktyczne ilustrujące sposób wykonania operacji technologicznych, rysunki i schematy ilustrujące kierunki najmniejszej ciągliwości, oznaczanie i cechowanie obuwia i elementów obuwia, wzorce szwów i ściegów, napędów i układów kinematycznych, elementy, półprodukty oraz obuwie z typowymi i niedopuszczalnymi wadami materiałowymi i produkcyjnymi,
- części maszyn, połączenia maszyn i mechanizmy robocze maszyn i urządzeń, filmy dydaktyczne dotyczące wykonania operacji technologicznych, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, instrukcje stosowania klejów i środków wykończalniczych oraz wzory opakowań.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- próbki materiałów podstawowych i pomocniczych,
- tablice i foliogramy ilustrujące topograficzną i histologiczną budowę skóry, schematy procesów produkcji materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych, schematy procesu wyprawy skór, tablice ilustrujące wady i uszkodzenia materiałów, aparaturę kontrolno-pomiarową, normy dotyczące oceny materiałów.

Pracownia projektowania obuwia wyposażona w:
- stanowiska rysunkowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w materiały, przybory rysunkowe i malarskie,
- modele brył i figur geometrycznych, modele obuwia, katalogi wyrobów obuwniczych, zestawy kopyt, materiały do wykonywania modeli oraz modele anatomiczne człowieka,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie obuwia, projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie obuwia,
- urządzenia wielofunkcyjne i plotery (jedno urządzenie na cztery stanowiska),
- opracowywania dokumentacji projektowo-konstrukcyjnej.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wykonywania elementów obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w wycinarkę, dwojarkę, perforowarkę, numerowarkę, przybijarkę usztywniaczy, formowarkę podpodeszew, ścierarkę, ścieniarkę zakładek, formowarkę zakładek, frezarkę brzegów,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z systemem CAM (Computer Aided Manufacturing) do wycinania elementów,
- urządzenia i narzędzia, takie jak: wycinaki, matryce do perforowania, formy do formowania elementów spodu, nóż szewski, nożyce, podkłady do wycinania, urządzenie do składania materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych w warstwy,
- stojak na skóry wierzchnie, regały na narzędzia, pojemniki na wycięte elementy, grubościomierz, lupę, plansze poglądowe, takie jak: układ topograficzny skóry, kierunki najmniejszej ciągliwości skóry, metody i systemy rozkroju skór, wzorcowy układ elementów obuwia na materiale, części składowe obuwia),
- stanowiska montażu cholewek (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w ścieniarkę brzegów elementów, nakładarkę podnosków, nakładarkę międzypodszewek, żelazko elektryczne, opalarkę brzegów, palnik gazowy, maszynę płaską jednoigłową, maszynę płaską „zygzak”, maszynę słupkową i płaską dwuigłową, maszynę słupkową jednoigłową z mechanizmem obcinającym, rozprasowywacz szwów, lamowarkę, krążkowarkę ręczną i mechaniczną, stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, młoteczek z nakłuwakiem do zawijania, zawijarkę, młotek szewski, nóż szewski, dziurkacz do wycinania otworów, igły maszynowe, regały i pojemniki na części obuwia, wykresy ścieniania elementów (plansze poglądowe),

- środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, takie jak: fartuch ochronny, rękawice ochronne, okulary ochronne, nakrycie głowy, zbiornik na odpady poprodukcyjne,
- stanowiska montażu obuwia (jedno stanowisko dla czterech uczniów) wyposażone w klamerkowarkę, obciągarkę zakładek, przyczepiarkę pięt, ćwiekarkę, stabilizator kształtu cholewki, draparkę, aktywizator błony klejowej, prasę do przyklejania spodów, przybijarkę obcasów, szczotkarkę, wygładzarkę cholewek, wyzuwarkę kopyt,
- urządzenia i narzędzia, takie jak: stół metalowy z wyciągiem wentylacyjnym, komplet kopyt, nóż szewski, wyciągacz klamerek, kleszcze, młotek, obcęgi, oprzyrządowanie do ćwiekarek, wymienne frezy, pojemniki na kopyta, regał na cholewki i obuwie, plansze poglądowe ze wzorcami wykonania operacji technologicznych, tablice z wykazem błędów materiałowych i produkcyjnych, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa obuwnicze oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.05. Wytwarzanie obuwia	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.05.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.05.2. Podstawy obuwnictwa	90
MOD.05.3.Przygotowanie i rozkrój materiałów na elementy składowe wierzchów i spodów obuwia	120
MOD.05.4. Wykonywanie obróbki i montażu elementów spodu obuwia	160
MOD.05.5. Wytwarzanie cholewek	190
MOD.05.6. Wykonywanie operacji montażu i wykończenia obuwia	220
MOD.05.7. Język obcy zawodowy	30
Razem	840
MOD.05.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD. 10. Organizacja i prowadzenie procesu wytwarzania obuwia	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.10.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.10.2. Podstawy obuwnictwa[3)]	90[3)]
MOD.10.3. Badanie właściwości materiałów stosowanych w procesie produkcji obuwia	60
MOD.10.4. Planowanie i nadzorowanie procesu produkcji obuwia	120
MOD.10.5. Projektowanie i konstruowanie obuwia	210
MOD.10.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	450+90[3)]
MOD.10.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.10.8. Organizacja pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana, w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK PRZEMYSŁU MODY 311941

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych
MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik przemysłu mody powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych:
   a) projektowania wyrobów odzieżowych,
   b) konstruowania podstawowych wyrobów odzieżowych,
   c) modelowania podstawowych wyrobów odzieżowych,
   d) dobierania materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych,
   e) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych,
   f) wykonywania wyrobów odzieżowych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych:
   a) projektowania kolekcji odzieżowych,
   b) opracowywania dokumentacji wyrobów odzieżowych,
   c) organizowania procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych,
   d) kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych,
   e) prowadzenia działań związanych z marketingiem wyrobów odzieżowych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	
MOD.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.03.2. Podstawy odzieżownictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje grupy wyrobów odzieżowych	1) opisuje wyroby odzieżowe w zależności od przeznaczenia, takie jak: bieliźniane, sportowe, wieczorowe, koktajlowe i niemowlęce 2) rozróżnia wyroby odzieżowe w zależności od technologii wytwarzania, takie jak: wyroby odzieżowe z tkanin, materiałów powlekanych, dzianin i włóknin
2) charakteryzuje właściwości surowców i wyrobów włókienniczych	1) wymienia surowce i wyroby włókiennicze 2) posługuje się metodami identyfikacji włókien 3) identyfikuje rodzaje włókien na podstawie opisu, rysunków przekrojów i właściwości 4) określa właściwości fizyczne i chemiczne włókien 5) określa właściwości technologiczne włókien 6) określa wpływ właściwości włókien na cechy użytkowe wyrobów włókienniczych 7) wskazuje zastosowanie włókien 8) rozróżnia tkaniny i rozpoznaje ich własności użytkowe 9) rozróżnia wyroby dziane i wskazuje ich zastosowanie 10) wymienia różnice między włókniną, przędziną i tkaniną oraz wskazuje ich zastosowanie 11) rozróżnia wyroby włókiennicze, takie jak: filce, wyroby laminowane i powlekane oraz wskazuje ich zastosowanie
3) wykonuje badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) określa celowość wykonywania badań surowców i wyrobów włókienniczych 2) rozpoznaje urządzenia i przyrządy do badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych 3) opisuje parametry budowy wyrobów włókienniczych 4) określa właściwości wyrobów włókienniczych na podstawie badań organoleptycznych 5) wymienia wskaźniki użytkowe wyrobów włókienniczych 6) określa zastosowanie wyrobów włókienniczych w oparciu o wyniki badań organoleptycznych 7) stosuje metody badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych
4) opracowuje kompozycje kolorystyczne	1) rozróżnia barwy zasadnicze, pochodne i neutralne 2) klasyfikuje barwy w zależności od kontrastu, jasności i temperatury (ciepłe i zimne) 3) opisuje układy barw i kompozycji kolorystycznych 4) dobiera kompozycje barw dopełniających i kontrastowych 5) dobiera kolorystykę do projektowanych wyrobów odzieżowych, typów sylwetki i urody 6) rozpoznaje barwy złamane i zgaszone 7) rozpoznaje zestawienia tonalne i chromatyczne 8) proponuje zestawienia wzorów i kolorów w projektach wyrobów odzieżowych 9) stosuje układy barw kompozycji kolorystycznych 10) stosuje techniki rysunkowe i malarskie podczas tworzenia kompozycji kolorystycznych
5) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów krawieckich	1) określa przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich 2) rozpoznaje znaki i symbole krawieckie 3) dobiera rodzaj pomiaru krawieckiego w zależności od rodzaju wykonywanych wyrobów odzieżowych

	4) stosuje przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich 5) zapisuje wyniki pomiarów krawieckich z zastosowaniem symboli krawieckich
6) stosuje maszyny i urządzenia w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia stosowane podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w różnych fazach procesu technologicznego 2) stosuje maszyny i urządzenia przygotowawcze i krojcze 3) stosuje maszyny i urządzenia w krojowni 4) stosuje maszyny i urządzenia podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w szwalni 5) stosuje maszyny i urządzenia stosowane w procesie obróbki parowo-cieplnej 6) określa mechanizmy w maszynach szwalniczych 7) stosuje oprzyrządowanie maszyn szwalniczych
7) określa sposoby konserwacji materiałów i wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje i stosuje znaki informujące o sposobie konserwacji wyrobu odzieżowego 2) dobiera sposoby konserwacji w zależności od składu surowcowego 3) dobiera sposoby usuwania plam i zabrudzeń z wyrobu odzieżowego w zależności od ich pochodzenia i rodzaju wykończenia wyrobu
8) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.03.3. Projektowanie wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń	Uczeń
1) wykonuje podstawowe projekty plastyczne wyrobów odzieżowych	1) analizuje aktualne trendy w modzie 2) korzysta z projektów plastycznych wyrobów odzieżowych dostępnych w różnych źródłach 3) odczytuje projekty plastyczne wyrobów odzieżowych 4) wskazuje znaczenie kolorów w projektowanych wyrobach odzieżowych 5) rozróżnia typy sylwetki i podstawowe typy urody 6) dobiera materiały odzieżowe do wyrobów odzieżowych na podstawie projektów 7) dobiera dodatki krawieckie na podstawie projektów wyrobów odzieżowych 8) dobiera fason i rodzaj tkaniny w zależności od typu sylwetki 9) sporządza podstawowy projekt plastyczny wyrobu odzieżowego
2) określa materiały odzieżowe, dodatki krawieckie i materiały zdobnicze	1) dobiera metody zdobienia elementów wyrobów odzieżowych 2) stosuje materiały odzieżowe, takie jak: wzmacniające, usztywniające, wypełniające, termoizolacyjne i podszewkowe w zależności od przeznaczenia 3) rozróżnia materiały odzieżowe na podstawie opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 4) określa właściwości materiałów odzieżowych ze względu na ich przeznaczenie, takie jak: tkanina sukienkowa, płaszczowa i podszewka, na podstawie

	opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 5) dobiera dodatki krawieckie ze względu na przeznaczenie, takie jak: nici i guziki na podstawie opisów, rysunków i oznaczeń zawartych w normach i dokumentacji technologicznej 6) stosuje zasady doboru materiałów i dodatków krawieckich z uwzględnieniem ich właściwości użytkowych 7) stosuje nowatorskie metody zdobienia elementów wyrobów odzieżowych
3) wykonuje rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych 2) odczytuje informacje zawarte na rysunkach żurnalowych i modelowych w dokumentacji wyrobów odzieżowych 3) odczytuje elementy rysunków żurnalowych, takie jak: fałda, marszczenie i długość wyrobu 4) odczytuje rysunki modelowe, takie jak: cięcia technologiczne, miejsce stębnowania, wykończenie i zapięcia 5) sporządza rysunki żurnalowe i modelowe wyrobów odzieżowych na podstawie opisu modelu
4) wykonuje pomiary krawieckie	1) stosuje znaki i symbole krawieckie podczas wykonania pomiarów krawieckich 2) określa zasady wykonania pomiarów krawieckich 3) posługuje się przyborami i przyrządami do wykonania pomiarów krawieckich 4) posługuje się tabelami wymiarów antropometrycznych 5) wskazuje pomiary krawieckie do wykonania określonych wyrobów odzieżowych 6) wykonuje pomiary krawieckie dla figur nietypowych
5) wykonuje konstrukcje spódnicy, bluzki i spodni	1) posługuje się tabelami wymiarów antropometrycznych podczas wykonywania siatek konstrukcyjnych 2) oblicza wielkość odcinków konstrukcyjnych i dodatku konstrukcyjnego w zależności od rodzaju wyrobu 3) oblicza wielkość odcinków konstrukcyjnych i dodatku konstrukcyjnego na figury z wadami postawy 4) wykonuje siatkę konstrukcyjną wyrobów odzieżowych, takich jak: spódnice, spodnie i bluzki 5) wykonuje formy wyrobu odzieżowego 6) wykonuje konstrukcję form odzieżowych dla figur z wadami postawy
6) wykonuje modelowanie form wyrobu odzieżowego	1) wskazuje sposoby modelowania form wyrobu odzieżowego na podstawie rysunku żurnalowego lub modelowego 2) wykonuje modelowanie wtórne lub przestrzenne spódnicy rozkloszowanej, poszerzonej i z fałdami, żakietu, rękawów krótkich i długich, kołnierzy, spodni typu „dżinsy” i sukni typu „princessa", kimono i raglan 3) wykonuje modelowanie form na figury z wadami postawy, takie jak: bluzki z cięciem pionowym lub poziomym, spódnice rozkloszowane i spodnie typu „dżinsy”

7) wykonuje szablony wyrobów odzieżowych	1) wskazuje różnicę między formą a szablonem odzieżowym 2) rozpoznaje szablony wyrobów odzieżowych 3) określa zastosowanie szablonu wyrobu odzieżowego 4) opisuje szablony wyrobów odzieżowych
8) wykonuje rysunki techniczne wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje symbole odzieżowe stosowane w rysunku technicznym odzieżowym 2) odczytuje informacje z rysunków instruktażowych wykonania węzłów technologicznych wyrobu odzieżowego 3) stosuje zasady wykonania rysunku technicznego wyrobów odzieżowych 4) stosuje programy komputerowe do sporządzania rysunków technicznych wyrobów odzieżowych
9) wykonuje układy szablonów wyrobów odzieżowych	1) rozróżnia rodzaje układów szablonów 2) dobiera układy szablonów w zależności od rodzaju materiału 3) sporządza układy szablonów do rozkroju wyrobów odzieżowych
10) charakteryzuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych	1) opisuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych 2) dobiera metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych 3) stosuje metody wykończania i uszlachetniania wyrobów odzieżowych
MOD.03.4. Wykonywanie wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń	Uczeń
1) posługuje się dokumentacją wyrobów odzieżowych	1) odczytuje rysunek modelowy 2) posługuje się rysunkiem technicznym wyrobu odzieżowego 3) odczytuje rysunki instruktażowe węzłów technologicznych wyrobu odzieżowego 4) określa typy i metody produkcji na podstawie dokumentacji wyrobu odzieżowego 5) opisuje systemy organizacji produkcji 6) wykonuje operacje technologiczne zgodnie z dokumentacją wyrobu odzieżowego
2) ocenia zapotrzebowanie na materiały odzieżowe i dodatki krawieckie do wykonania wyrobów odzieżowych	1) oblicza zużycie materiałów odzieżowych i dodatków krawieckich podczas wykonywania wyrobów odzieżowych 2) określa zapotrzebowanie na dodatki krawieckie 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały odzieżowe do wykonania określonej liczby wyrobów odzieżowych 4) oblicza ilość materiałów odzieżowych i liczbę dodatków krawieckich potrzebnych do wykonania przeróbek i napraw wyrobów odzieżowych
3) dokonuje rozkroju materiałów odzieżowych	1) określa sposoby dokonywania rozkroju materiałów odzieżowych 2) dobiera sposoby dokonywania rozkroju materiałów odzieżowych 3) dobiera urządzenia, narzędzia i przyrządy do rozkroju materiałów odzieżowych 4) przygotowuje układy szablonów elementów wyrobów odzieżowych na materiale 5) rozkroi materiał odzieżowy korzystając z szablonu 6) sortuje odpady powstałe podczas rozkroju materiału w zależności od wielkości odpadu i składu surowcowego
4) obsługuje maszyny i urządzenia szwalnicze	1) wymienia maszyny szwalnicze stosowane do

	wykonania określonych operacji technologicznych 2) dobiera maszyny i urządzenia do wykonywania wyrobów odzieżowych 3) ustawia parametry szycia zgodnie z dokumentacją techniczną wyrobu odzieżowego 4) dobiera oprzyrządowanie maszyn szwalniczych do określonych operacji technologicznych 5) rozpoznaje przyczyny zakłócenia pracy maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych 6) wskazuje sposoby usunięcia przyczyn nieprawidłowej pracy mechanizmów maszyn i urządzeń szwalniczych 7) posługuje się instrukcjami podczas obsługi maszyn i urządzeń szwalniczych w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych
5) stosuje ściegi ręczne i maszynowe podczas wykonywania wyrobów odzieżowych	1) rozróżnia ściegi ręczne i maszynowe 2) dobiera ściegi ręczne do określonych operacji technologicznych 3) określa zastosowanie ściegów ręcznych i maszynowych 4) określa zastosowanie ściegów podczas wykonywania wyrobów odzieżowych 5) dobiera rodzaje ściegów maszynowych do określonych operacji technologicznych w zależności od rodzaju i grubości stosowanych nici 6) dobiera ściegi maszynowe do określonych operacji technologicznych
6) łączy elementy wyrobów odzieżowych	1) wskazuje sposoby łączenia elementów wyrobów odzieżowych 2) dobiera narzędzia i przybory krawieckie do łączenia elementów wyrobów odzieżowych 3) dobiera techniki łączenia elementów wyrobów włókienniczych w zależności od rodzaju materiału, takie jak: połączenia nitkowe i beznitkowe 4) łączy elementy wyrobów odzieżowych z zastosowaniem określonych ściegów i szwów 5) łączy elementy wyrobu odzieżowego na podstawie rysunków instruktażowych
7) charakteryzuje procesy obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia do termicznej obróbki odzieży 2) dobiera procesy obróbki parowo-cieplnej do materiałów i wyrobów odzieżowych 3) wykonuje czynności związane z procesem obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych 4) dobiera parametry w procesie klejenia elementów wyrobu odzieżowego 5) dobiera parametry prasowania w zależności od składu surowcowego i rodzaju wykończenia materiału i wyrobu odzieżowego 6) stosuje proces obróbki parowo-cieplnej materiałów i wyrobów odzieżowych
8) charakteryzuje etapy wykonywania przeróbek i napraw odzieży miarowej	1) stosuje określenia, znaki i symbole krawieckie 2) rozpoznaje uszkodzenia wyrobów odzieżowych 3) dobiera sposób usunięcia uszkodzenia wyrobu odzieżowego 4) określa rodzaj i zakres prac związanych z przeróbką lub naprawą wyrobu odzieżowego

	5) wykonuje prace związane z przeróbką lub naprawą wyrobu odzieżowego 6) oblicza koszty wykonania przeróbek lub napraw wyrobu odzieżowego 7) określa rodzaj i zakres prac związanych z wykonaniem przeróbek lub napraw odzieży miarowej 8) wykonuje usługi krawieckie, takie jak: przeróbki i naprawy odzieży miarowej 9) oblicza koszty wykonania przeróbki i naprawy odzieży miarowej
9) ocenia jakość wykonanych wyrobów odzieżowych i usług krawieckich	1) określa rodzaje i sposoby kontroli wyrobów odzieżowych 2) identyfikuje rodzaje błędów w zależności od przyczyny powstania 3) ocenia jakość materiałów przeznaczonych do wykonania wyrobów odzieżowych i usług krawieckich 4) dokonuje oceny poprawności wykonania pracy na każdym etapie procesu produkcji odzieży 5) określa jakość wykonanych usług krawieckich i wyrobów odzieżowych
MOD.03.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.03.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy

	2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	
MOD.11.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy 4) definiuje pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 5) rozpoznaje objawy typowych chorób zawodowych
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

MOD.11.2. Podstawy odzieżownictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje grupy wyrobów odzieżowych	1) opisuje wyroby odzieżowe w zależności od przeznaczenia, takie jak: bieliźniane, sportowe, wieczorowe, koktajlowe i niemowlęce 2) rozróżnia wyroby odzieżowe w zależności od technologii wytwarzania, takie jak: wyroby odzieżowe z tkanin, materiałów powlekanych, dzianin i włóknin
2) charakteryzuje właściwości surowców i wyrobów włókienniczych	1) wymienia surowce i wyroby włókiennicze 2) posługuje się metodami identyfikacji włókien 3) identyfikuje rodzaje włókien na podstawie opisu, rysunków przekrojów i właściwości 4) określa właściwości fizyczne i chemiczne włókien 5) określa właściwości technologiczne włókien 6) określa wpływ właściwości włókien na cechy użytkowe wyrobów włókienniczych 7) wskazuje zastosowanie włókien 8) rozróżnia tkaniny i rozpoznaje ich własności użytkowe 9) rozróżnia wyroby dziane i wskazuje ich zastosowanie 10) wymienia różnice między włókniną, przędziną i tkaniną oraz wskazuje ich zastosowanie 11) rozróżnia wyroby włókiennicze, takie jak: filce, wyroby laminowane i powlekane oraz wskazuje ich zastosowanie
3) wykonuje badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) określa celowość wykonywania badań surowców i wyrobów włókienniczych 2) rozpoznaje urządzenia i przyrządy do badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych 3) opisuje parametry budowy wyrobów włókienniczych 4) określa właściwości wyrobów włókienniczych na podstawie badań organoleptycznych 5) wymienia wskaźniki użytkowe wyrobów włókienniczych 6) określa zastosowanie wyrobów włókienniczych w oparciu o wyniki badań organoleptycznych 7) stosuje metody badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych
4) opracowuje kompozycje kolorystyczne	1) rozróżnia barwy zasadnicze, pochodne i neutralne 2) klasyfikuje barwy w zależności od kontrastu, jasności i temperatury (ciepłe i zimne) 3) opisuje układy barw i kompozycji kolorystycznych 4) dobiera kompozycje barw dopełniających i kontrastowych 5) dobiera kolorystykę do projektowanych wyrobów odzieżowych, typów sylwetki i urody 6) rozpoznaje barwy złamane i zgaszone 7) rozpoznaje zestawienia tonalne i chromatyczne 8) proponuje zestawienia wzorów i kolorów w projektach wyrobów odzieżowych 9) stosuje układy barw kompozycji kolorystycznych 10) stosuje techniki rysunkowe i malarskie podczas tworzenia kompozycji kolorystycznych
5) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów krawieckich	1) określa przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich

	2) rozpoznaje znaki i symbole krawieckie 3) dobiera rodzaj pomiaru krawieckiego w zależności od rodzaju wykonywanych wyrobów odzieżowych 4) stosuje przybory i przyrządy do wykonywania pomiarów krawieckich 5) zapisuje wyniki pomiarów krawieckich z zastosowaniem symboli krawieckich
6) stosuje maszyny i urządzenia w procesie wytwarzania wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje maszyny i urządzenia stosowane podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w różnych fazach procesu technologicznego 2) stosuje maszyny i urządzenia przygotowawcze i krojcze 3) stosuje maszyny i urządzenia w krojowni 4) stosuje maszyny i urządzenia podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych w szwalni 5) stosuje maszyny i urządzenia stosowane w procesie obróbki parowo-cieplnej 6) określa mechanizmy w maszynach szwalniczych 7) stosuje oprzyrządowanie maszyn szwalniczych
7) określa sposoby konserwacji materiałów i wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje i stosuje znaki informujące o sposobie konserwacji wyrobu odzieżowego 2) dobiera sposoby konserwacji w zależności od składu surowcowego 3) dobiera sposoby usuwania plam i zabrudzeń z wyrobu odzieżowego w zależności od ich pochodzenia i rodzaju wykończenia wyrobu
8) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.11.3. Przygotowanie procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) opracowuje dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów odzieżowych	1) opisuje elementy dokumentacji techniczno-technologicznej procesu produkcyjnego 2) odczytuje graficzne zapisy (rysunki instruktażowe) wykonania węzłów technologicznych wyrobów i elementów wyrobu 3) określa kolejność czynności na podstawie opisu i rysunku modelowego podczas wykonywania wyrobów odzieżowych
2) charakteryzuje sposoby warstwowania materiałów odzieżowych	1) sprawdza jakość materiałów odzieżowych przed rozkrojem 2) wykorzystuje sposoby warstwowania materiałów odzieżowych w zależności od jego rodzaju 3) dobiera maszyny i urządzenia do warstwowania materiałów odzieżowych
3) planuje proces rozkroju materiałów odzieżowych	1) dobiera urządzenie do rozkroju małych elementów 2) planuje układy szablonów 3) określa zastosowanie krajarek przenośnych i stacjonarnych 4) dobiera wysokość nakładu podczas krojenia nożem pionowym i tarczowym 5) planuje kolejność prac związanych z rozkrojem materiałów odzieżowych 6) określa zastosowanie maszyn i urządzeń krojczych 7) stosuje maszyny i urządzenia do rozkroju materiałów odzieżowych

	8) określa zastosowanie komputerowego systemu przygotowania produkcji w krojowni 9) sporządza układy kroju z wykorzystaniem programów komputerowych
4) charakteryzuje techniki klejenia elementów wyrobów odzieżowych	1) rozpoznaje rodzaje materiałów wzmacniających 2) dobiera techniki klejenia elementów wyrobów odzieżowych w zależności od rodzaju materiału 3) dobiera rodzaj materiałów klejowych do elementów wyrobów odzieżowych 4) dobiera rodzaj urządzenia do stosowanej techniki klejenia elementów wyrobów odzieżowych 5) stosuje techniki klejenia elementów wyrobów odzieżowych
5) charakteryzuje sposoby znakowania i kompletowania wykrojów	1) dobiera sposoby znakowania wykrojów w zależności od rodzaju materiału odzieżowego 2) określa sposoby znakowania miejsc wykonania zabiegów technologicznych 3) stosuje urządzenia do znakowania zewnętrznych i wewnętrznych punktów spotkań w wykrojach 4) stosuje urządzenia do numerowania wykrojów
6) planuje wykorzystanie odpadów materiałów odzieżowych	1) klasyfikuje odpady materiałów odzieżowych 2) wskazuje sposoby wykorzystania odpadów materiałów odzieżowych
7) określa metody i systemy organizacji produkcji wyrobów odzieżowych	1) dobiera systemy organizacji produkcji w zakładzie odzieżowym 2) dobiera metodę w zależności od typu produkcji 3) oblicza obciążenie stanowisk produkcyjnych 4) planuje rozmieszczenie stanowisk pracy w procesie produkcji wyrobów odzieżowych 5) planuje kontrolę międzyoperacyjną
8) dobiera maszyny szwalnicze i urządzenia do produkcji wyrobów odzieżowych	1) dobiera maszyny szwalnicze i urządzenia w zależności od rodzaju wykonywanej operacji technologicznej 2) dobiera oprzyrządowanie maszyn szwalniczych w zależności od rodzaju wykonywanej operacji technologicznej 3) określa zastosowanie maszyn szwalniczych i urządzeń do produkcji wyrobów odzieżowych
9) dobiera maszyny i urządzenia do obróbki termicznej	1) dobiera maszyny i urządzenia do obróbki termicznej gotowego wyrobu odzieżowego 2) dobiera maszyny i urządzenia do obróbki termicznej elementów wyrobów odzieżowych 3) dobiera techniki prasowania, takie jak: zaprasowanie, rozprasowanie 4) określa parametry procesu obróbki termicznej takie jak: czas, temperaturę, docisk 5) określa zastosowanie maszyn i urządzeń do obróbki termicznej
11) organizuje transport wewnętrzny w zakładzie odzieżowym	1) wskazuje sposób przekazywania wyrobów na stanowiska zgodnie z przebiegiem procesu produkcyjnego 2) określa rodzaj transportu wewnętrznego w zależności od systemu produkcji 3) rozróżnia urządzenia transportu wewnętrznego na podstawie rysunków i schematów 4) wskazuje sposób przekazywania produkcji między wydziałami produkcyjnymi 5) organizuje bezpieczną pracę przy transporcie wewnętrznym

12) ocenia jakość wykonanych wyrobów odzieżowych	1) klasyfikuje rodzaje błędów w wyrobach odzieżowych 2) klasyfikuje wyroby odzieżowe na podstawie kategorii błędu 3) posługuje się dokumentacją wyrobów odzieżowych 4) ocenia zgodność wykonania wyrobu odzieżowego z dokumentacją techniczno-technologiczną tego wyrobu 5) określa jakość wyrobu odzieżowego na podstawie kategorii błędu 6) określa stopnie jakości wyrobów odzieżowych w zależności od liczby błędów
13) charakteryzuje sposoby metkowania, pakowania i przechowywania gotowych wyrobów odzieżowych	1) określa miejsce umieszczenia wszywek, metek i etykiet w gotowym wyrobie odzieżowym 2) dobiera sposób pakowania gotowych wyrobów odzieżowych 3) określa warunki przechowywania w magazynie gotowych wyrobów odzieżowych
MOD.11.4. Organizowanie działań związanych z marketingiem oraz sprzedażą wyrobów odzieżowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa potrzeby grup docelowych klientów	1) wskazuje źródła informacji o aktualnych trendach w modzie 2) opisuje rynek mody wyrobów odzieżowych 3) określa typy klientów 4) identyfikuje rodzaje potrzeb klientów 5) określa cechy wspólne określonej grupy docelowej
2) projektuje wyroby odzieżowe, uwzględniając aktualne trendy w modzie	1) określa źródła inspiracji kulturą regionalną, historyczną 2) identyfikuje trendy w modzie w danym sezonie 3) dobiera elementy charakterystyczne dla trendów w modzie do projektowanych wyrobów odzieżowych 4) stosuje obowiązujące na dany sezon tkaniny, kolory, dodatki, elementy zdobnicze i fasony 5) określa cechy kolekcji wyrobów odzieżowych 6) projektuje kolekcje wyrobów odzieżowych uwzględniając aktualne trendy w modzie i grupy docelowe klientów
3) określa instrumenty promocji wyrobów odzieżowych stosowane na rynku mody	1) dobiera instrumenty promocji wyrobów odzieżowych 2) wskazuje narzędzia promocji i sprzedaży wyrobów odzieżowych 3) określa cele promocji wyrobów odzieżowych 4) identyfikuje rodzaje nośników reklamy zewnętrznej 5) dobiera metody promocji kolekcji wyrobów odzieżowych 6) identyfikuje rodzaje nośników reklamy internetowej 7) wskazuje narzędzia wykorzystywane w public relations 8) wskazuje nazwy portali społecznościowych wykorzystywanych do promocji marki modowej
4) organizuje działania związane z kontraktacją kolekcji wyrobów odzieżowych	1) określa działania związane z kontraktacją kolekcji wyrobów odzieżowych 2) dobiera proces wyboru i zamówienia kolekcji wyrobów odzieżowych 3) rozróżnia zasady kontraktacji kolekcji odzieży
5) wyznacza strategie i kanały dystrybucji wyrobów odzieżowych	1) określa funkcje dystrybucji 2) wymienia pośredników w kanałach dystrybucji 3) wskazuje rodzaje kanałów dystrybucji 4) wymienia strategie dystrybucji

	5) stosuje kryteria doboru kanałów dystrybucji wyrobów odzieżowych
6) określa działania z zakresu marketingu mody	1) rozpoznaje działania z zakresu marketingu mody 2) wskazuje elementy tworzenia tożsamości marki i rozpoznawalności przez potencjalnych klientów na rynku 3) wymienia kategorie marek 4) wymienia elementy marketingu 5) wskazuje narzędzia komunikacji służące promocji marek modowych
7) aranżuje przestrzeń wystawową i sprzedażową salonów odzieżowych	1) wymienia narzędzia sprzedaży wizualnej 2) rozróżnia rodzaje powierzchni wystawowej i sprzedażowej 3) rozpoznaje rodzaje wystaw 4) stosuje zasady wykonania kompozycji wystawy sprzedażowej 5) dobiera sprzęt wystawowy 6) wyróżnia strefy salonów odzieżowych 7) wymienia zasady ekspozycji towarów w poszczególnych strefach salonów odzieżowych 8) wskazuje zasady pozycjonowania produktów 9) wykonuje projekt graficzny zagospodarowania przestrzeni sklepowej 10) wykonuje projekt graficzny przestrzeni wystawowej i sprzedażowej salonów odzieżowych 11) określa zasady projektowania przestrzeni wystawowej i sprzedażowej 12) stosuje zasady działalności marketingowej w procesie aranżowania przestrzeni salonów odzieżowych
8) opracowuje koncepcje sprzedaży internetowej wyrobów odzieżowych	1) wymienia cechy sklepu internetowego 2) stosuje przepisy prawa dotyczące sprzedaży internetowej wyrobów odzieżowych 3) omawia „zasadę trzech e” w obsłudze klienta: etyka, estetyka, etykieta 4) przestrzega zasad kultury w sprzedaży internetowej wyrobów odzieżowych 5) określa metody i narzędzia sprzedaży internetowej wyrobów odzieżowych 6) omawia zasady sprzedaży internetowej
MOD.11.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu

a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym

	4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.11.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu

6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) negocjuje warunki porozumień	1) charakteryzuje właściwą postawę osoby prowadzącej negocjacje 2) wskazuje sposoby negocjowania warunków porozumienia
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.11.7. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa strukturę grupy 2) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 3) planuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) oszacowuje czas potrzebny na realizację określonego zadania 5) komunikuje się ze współpracownikami 6) wskazuje prawidłowe wzorce współpracy w grupie 7) przydziela zadania członkom zespołu zgodnie z harmonogramem planowanych prac
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) ocenia przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań zgodnie z harmonogramem prac 2) formułuje zasady wzajemnej pomocy 3) koordynuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) wydaje dyspozycje osobom wykonującym poszczególne zadania 5) monitoruje proces wykonywania zadań 6) opracowuje dokumentację dotyczącą realizacji zadania według panujących standardów
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje efekty pracy zespołu

	2) ocenia pracę poszczególnych członków zespołu pod względem zgodności z warunkami technicznymi odbioru prac 3) udziela wskazówek w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych pod względem warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK PRZEMYSŁU MODY

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do analizy wyników badań laboratoryjnych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem do identyfikacji włókien, lupę tkacką, pralkę laboratoryjną,
- zestawy próbek surowców włókienniczych, wyrobów włókienniczych, materiałów odzieżowych wykonanych różnymi technikami, zestawy dodatków krawieckich,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumenty techniczno-technologiczne wyrobów odzieżowych, normy dotyczące klasyfikacji włókien.

Pracownia projektowania i modelowania odzieży wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych, urządzeniem wielofunkcyjnym umożliwiającym drukowanie w formacie A3 i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowanie do wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych, stoły kreślarskie, materiały i przybory kreślarskie,
- damskie, męskie i dziecięce manekiny krawieckie,
- przybory i przyrządy do wykonania pomiarów krawieckich oraz narzędzia do wykonywania pomiarów antropometrycznych,
- lustro, parawan, dodatki krawieckie i próbki materiałów odzieżowych,
- plansze przedstawiające sylwetki ludzkie, konstrukcje i modelowanie odzieży damskiej, męskiej i dziecięcej, modelowanie na płaszczyźnie i modelowanie przestrzenne form wyrobów odzieżowych na figury nietypowe,
- rysunki techniczne wyrobów odzieżowych i plansze kolorystyki,
- literaturę zawodową z zakresu modelowania odzieży, standardy konstrukcji oraz tabele wymiarów, żurnale mody i albumy projektów odzieży.

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- schematy kinematyczne maszyn szwalniczych,
- plansze przedstawiające działanie mechanizmów tworzących ścieg oraz powstawanie ściegów w maszynach szwalniczych,
- katalogi maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w przemyśle odzieżowym, katalogi ściegów i szwów maszynowych,

- dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów odzieżowych,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych i tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska szycia ręcznego (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w manekiny krawieckie, przybory do szycia ręcznego, nożyczki, dodatki krawieckie,
- stanowiska rozkroju i klejenia (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół, narzędzia, przybory do rozkroju i klejarkę,
- stanowiska prasowania (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do prasowania, żelazko elektryczno-parowe i przybory do prasowania,
- stanowiska montażu wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę stębnówkę płaską z oprzyrządowaniem,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentację wyrobów odzieżowych, manekiny krawieckie damskie, męskie i dziecięce, wieszaki i taśmę krawiecką,
- maszyny owerlok,
- elementy odzieży wykonane w etapach i w całości oraz wzory węzłów technologicznych,
- maszyny, takie jak: dziurkarka, guzikarka, podszywarka, renderka,
- regały, stojaki na wykroje i pojemniki na segregowane odpady,
- instrukcje obsługi maszyn szwalniczych oraz narzędzia stosowane podczas obsługi maszyn.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w: wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem do identyfikacji włókien, lupę tkacką, pralkę laboratoryjną,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, oprogramowaniem do analizy wyników badań laboratoryjnych oraz urządzeniem wielofunkcyjnym,
- zestawy próbek surowców włókienniczych, wyrobów włókienniczych, materiałów odzieżowych wykonanych różnymi technikami, zestawy dodatków krawieckich,
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi ściegów i szwów maszynowych,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów odzieżowych, normy dotyczące klasyfikacji włókien,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych, tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży,
- mikroskop do identyfikacji włókien, sprzęt laboratoryjny, odczynniki chemiczne do identyfikacji włókien, lupę tkacką, kalkulator,
- przyrządy takie jak: zrywarka do przędzy i wyrobów, grubościomierz, urządzenie do badania równowagi skrętu przędzy, skrętomierz, termosuszarka, psychrometr, motowidło, przyrządy do aklimatyzacji próbek, eksykator, termometr do pomiaru temperatury powietrza, higrometr, sprawdzian pasmowy,
- katalogi surowców włókienniczych, półproduktów i wyrobów włókienniczych,
- instrukcje obsługi aparatury i urządzeń, instrukcje wykonywania badań.

Pracownia projektowania i modelowania odzieży wyposażona w:
- stanowiska komputerowe dla ucznia (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych,
- stoły kreślarskie, materiały i przybory kreślarskie,
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem wspomagania procesu projektowania i modelowania wyrobów odzieżowych,
- urządzenie wielofunkcyjne umożliwiające drukowanie w formacie A3,
- projektor multimedialny,
- damskie, męskie i dziecięce manekiny krawieckie,

- lustro, parawan, dodatki krawieckie, próbki materiałów odzieżowych,
- plansze przedstawiające sylwetki ludzkie, konstrukcje i modelowanie odzieży damskiej, męskiej i dziecięcej, modelowanie konstrukcyjne i wtórne odzieży na figury nietypowe,
- rysunki techniczne wyrobów odzieżowych, plansze kolorystyki,
- literaturę zawodową z zakresu modelowania odzieży, standardy konstrukcji oraz tabele wymiarów, żurnale mody i albumy projektów odzieży.

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- schematy kinematyczne maszyn szwalniczych,
- plansze przedstawiające działanie mechanizmów tworzących ścieg oraz powstawanie ściegów w maszynach szwalniczych,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym, katalogi ściegów i szwów maszynowych,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym,
- dokumentacje techniczno-technologiczne wyrobów odzieżowych,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych, tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży.

Pracownia wytwarzania wyrobów odzieżowych wyposażone w:
- stanowiska szycia ręcznego (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w manekiny krawieckie, przybory do szycia ręcznego, nożyczki, dodatki krawieckie,
- stanowiska rozkroju i klejenia (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół, narzędzia, przybory do rozkroju, klejarkę,
- stanowiska prasowania (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do prasowania, żelazko elektryczno-parowe, przybory do prasowania,
- stanowiska montażu wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę stębnówkę płaską z oprzyrządowaniem,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentacje wyrobów odzieżowych, manekiny krawieckie damskie, męskie i dziecięce, wieszaki, taśmę krawiecką,
- elementy odzieży wykonane w etapach i w całości oraz wzory węzłów technologicznych,
- regały, stojaki na wykroje, pojemniki na segregowane odpady,
- instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia stosowane podczas obsługi maszyn.
- manekiny krawieckie damskie, męskie i dziecięce, wieszaki, taśmę krawiecką.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stębnówki jednoigłowe (jedna dla jednego ucznia),
- stębnówki dwuigłowe z wyłączaną igłą, automatyczne (jedna dla sześciu uczniów),
- dziurkarkę bieliźnianą sterowaną elektronicznie,
- ryglówkę sterowaną elektronicznie
- guzikarkę z automatycznym obcinaniem nici,
- overlock jednoigłowy pięcionitkowy,
- interlock trzyigłowy, pięcionitkowy z dolnym i górnym przeplotem,
- owerlock dwuigłowy, czteronitkowy z dolnym transportem różnicowym,
- dziurkarkę dwunitkową oczkową dla dziurek odzieżowych,
- stębnówkę jednoigłową o ściegu łańcuszkowym z transportem dolnym,
- maszynę łańcuszkową ramieniową trzyigłową sześcionitkową z transportem dolnym, pullerem, wyposażoną w zwijacz materiałów,
- gumiarkę dwunastoigłową z łożem cylindrycznym szyjącą ściegiem łańcuszkowym,
- żelazko ze stopą teflonową 1,8 kg,
- stół do prasowania z odsysaniem i podgrzewaną płytą,
- wytwornicę pary na jedno lub dwa żelazka,
- klejarkę taśmową o ruchu ciągłym, z regulacją temperatury,
- krajarkę z nożem pionowym,
- stół krojczy o długości 6 m.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa odzieżowe oraz inne podmioty stanowiące potencjalne

miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.03.2. Podstawy odzieżownictwa	100
MOD.03.3. Projektowanie wyrobów odzieżowych	200
MOD.03.4. Wykonywanie wyrobów odzieżowych	400
MOD.03.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.03.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.11.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.11.2. Podstawy odzieżownictwa[3)]	100[3)]
MOD.11.3. Przygotowanie procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych	280
MOD.11.4. Organizowanie działań związanych z marketingiem oraz sprzedażą wyrobów odzieżowych	150
MOD.11.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	490+100[3)]
MOD.11.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.11.7. Organizacja pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana, w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH 311926

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych
MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych:
   a) sporządzania dokumentacji wyrobu kaletniczego na potrzeby zamówienia,
   b) użytkowania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kaletniczych,
   c) wytwarzania wyrobów kaletniczych,
   d) wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych,
   e) sporządzania kalkulacji kosztów produkcji i usług kaletniczych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych:
   a) określania właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych,
   b) dobierania surowców i materiałów do wykonania wyrobów skórzanych,
   c) sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej,
   d) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcyjnym,
   e) organizowania i kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów skórzanych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych	
MOD.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy

	3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.02.2. Podstawy kaletnictwa i rymarstwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości skór wyprawionych	1) wymienia rodzaje skór wyprawionych stosowanych w kaletnictwie i rymarstwie

	2) określa budowę histologiczną skór wyprawionych 3) omawia właściwości fizyczne i chemiczne skór wyprawionych 4) wskazuje urządzenia do badania właściwości skór galanteryjnych i rymarskich stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych 5) określa metody garbowania i wykończania skór 6) określa sposoby wykończania skór licowych przeznaczonych na wyroby kaletnicze
2) charakteryzuje zagadnienia związane z topografią skór wyprawionych	1) rozpoznaje poszczególne części układu topograficznego skór wyprawionych 2) określa kierunki ciągliwości skóry 3) opisuje właściwości poszczególnych części topograficznych skór 4) określa możliwość wykorzystania poszczególnych części topograficznych skór w produkcji wyrobów kaletniczych
3) charakteryzuje zagadnienia związane z jakością skór wyprawionych	1) wskazuje przyczyny powstawania wad wymierzalnych i niewymierzalnych skór wyprawionych 2) rozpoznaje rodzaje wad wymierzalnych i niewymierzalnych skór wyprawionych 3) klasyfikuje skóry wyprawione ze względu na wielkość powierzchni użytkowej 4) charakteryzuje urządzenia do badania właściwości skór wyprawionych przeznaczonych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) ocenia jakość skór wyprawionych pod względem możliwości wykorzystania ich w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 6) określa warunki magazynowania i ich wpływ na jakość materiałów skórzanych stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych 7) klasyfikuje skóry według przeznaczenia na wyroby kaletnicze i rymarskie
4) charakteryzuje właściwości materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) rozróżnia materiały nieskórzane i pomocnicze stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) opisuje tworzywa sztuczne, skóropodobne i termoplastyczne, wyroby włókiennicze, papiernicze i metalowe, w odniesieniu do ich właściwości i przeznaczenia 3) określa właściwości klejów stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) charakteryzuje urządzenia do badania właściwości materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków przeznaczonych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) określa warunki magazynowania i ich wpływ na jakość materiałów nieskórzanych i pomocniczych oraz dodatków stosowanych do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich
5) charakteryzuje odpady powstające podczas rozkroju skór wyprawionych i materiałów nieskórzanych	1) określa sposoby usuwania uszkodzeń mechanicznych i wad skóry 2) określa klasy odpadu skór i materiałów nieskórzanych 3) rozróżnia rodzaje oraz klasy odpadu powstającego podczas rozkroju ręcznego i wycinania mechanicznego

	4) określa przeznaczenie odpadów użytkowych skór i materiałów nieskórzanych 5) wskazuje sposoby wykorzystania skór uszkodzonych i odpadów w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) wykonuje szkice i rysunki techniczne	1) definiuje pojęcia, takie jak: rysunek artystyczny, ilustracyjny, modelowy i techniczny 2) rozróżnia przybory i materiały kreślarskie do wykonywania rysunków 3) omawia rodzaje rysunków technicznych i zasady ich wykonywania 4) objaśnia oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych, w tym ich zastosowanie 5) wykonuje rysunki z natury, pamięci i wyobraźni 6) wykonuje odręczne szkice oraz rysunki modelowe wyrobów kaletniczych, stosując zestawienia kolorystyczne 7) określa wielkości i proporcje wyrobów kaletniczych odpowiednio do ich przeznaczenia 8) wykonuje rysunki techniczne wyrobów kaletniczych 9) stosuje zasady wymiarowania części składowych wyrobu w rysunkach technicznych 10) stosuje oznaczenia i symbole w rysunkach technicznych 11) stosuje normy podczas wykonywania rysunków technicznych wyrobów kaletniczych
7) posługuje się dokumentacją techniczno-technologiczną przy wykonywaniu i kontroli jakości wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia elementy dokumentacji techniczno-technologicznej 2) opisuje elementy składowe dokumentacji techniczno-technologicznej 3) stosuje dokumentację techniczno-technologiczną do wykonywania makiet i prototypów wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 4) stosuje dokumentację techniczno-technologiczną do kontroli jakości wyrobów gotowych
8) charakteryzuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w procesie produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane do rozkroju, przygotowywania, produkcji i wykończania wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) wymienia narzędzia i urządzenia do szycia ręcznego elementów i wyrobów kaletniczych i rymarskich
9) eliminuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń oraz uszkodzenia narzędzi stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) opisuje mechanizmy maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) opisuje usterki maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich, które mogą wystąpić na każdym etapie produkcji 3) opisuje uszkodzenia narzędzi, które mogą powstać w trakcie ich użytkowania 4) reguluje pracę maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) konserwuje maszyny, urządzenia oraz narzędzia stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 6) przeprowadza naprawy maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich
10) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zadania z obszaru produkcji wyrobów skórzanych, do których można zastosować programy komputerowe

	2) rozróżnia programy komputerowe do edycji tekstu, wykonywania obliczeń i rysunków technicznych 3) stosuje programy komputerowe do wykonywania zadań zawodowych 4) używa maszyn i urządzeń sterowanych komputerowo
11) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.02.3. Wytwarzanie wyrobów kaletniczych i rymarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje wyroby kaletnicze i rymarskie	1) określa cechy użytkowe i konstrukcyjne wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) klasyfikuje wyroby kaletnicze i rymarskie według wielkości i przeznaczenia użytkowego 3) klasyfikuje wyroby kaletnicze i rymarskie według konstrukcji, zastosowanych materiałów i sposobu ich łączenia
2) sporządza skróconą dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu kaletniczego i rymarskiego	1) określa składniki skróconej dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu kaletniczego i rymarskiego 2) wykonuje skrócony opis wyrobu kaletniczego i rymarskiego 3) wykonuje na podstawie rysunków technicznych wzorniki do krojenia i wzorniki montażowe poszczególnych części składowych wyrobu kaletniczego i rymarskiego 4) oblicza normy zużycia materiałów na potrzeby produkcji jednostkowej wyrobów kaletniczych i rymarskich
3) charakteryzuje materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki kaletnicze i rymarskie	1) dobiera materiały podstawowe, uwzględniając rodzaj, konstrukcję i przeznaczenie wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) dobiera materiały pomocnicze oraz dodatki kaletnicze i rymarskie do produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) selekcjonuje materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki kaletnicze i rymarskie
4) stosuje metody i techniki rozkroju ręcznego oraz wycinania mechanicznego materiałów	1) omawia metody i techniki rozkroju ręcznego oraz wycinania mechanicznego materiałów 2) wykonuje rozkrój ręczny i mechaniczny skór, tworzyw skóropodobnych, termoplastycznych, materiałów włókienniczych oraz papierniczych 3) określa sposoby oznaczania i kompletowania wyciętych elementów
5) wykonuje montaż wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) przygotowuje do montażu elementy wyrobu kaletniczego i rymarskiego 2) określa techniki klejenia, suszenia i zawijania brzegów wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) dobiera metody i techniki wykończenia brzegów 4) omawia rodzaje szwów stosowanych do łączenia maszynowego wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) zdobi elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich różnymi technikami 6) określa rodzaje okuć i ich przeznaczenie

	7) dobiera nici i igły do szycia maszynowego, ręcznego w kaletnictwie oraz rymarstwie 8) zgrzewa wyroby z folii termoplastycznych 9) łączy elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) posługuje się narzędziami do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) dobiera narzędzia do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) stosuje narzędzia do wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z przeznaczeniem
7) używa maszyn i urządzeń stosowanych podczas wykonywania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) stosuje maszyny, w tym sterowane komputerowo, do rozkroju skór, tworzyw skóropodobnych, termoplastycznych, materiałów włókienniczych oraz papierniczych na elementy wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z instrukcją obsługi 2) stosuje maszyny, w tym sterowane komputerowo, do montażu i wykończenia wyrobów kaletniczych i rymarskich, zgodnie z instrukcją obsługi
8) prowadzi kontrolę i ocenę jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich	1) omawia zadania kontroli jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 2) określa metody kontroli jakości materiałów podstawowych i pomocniczych oraz wyrobów gotowych 3) stosuje kontrolę organoleptyczną skór licowych miękkich i twardych 4) stosuje kontrolę organoleptyczną tworzyw skóropodobnych i materiałów włókienniczych 5) stosuje kontrolę organoleptyczną materiałów pomocniczych 6) opisuje kontrolę międzyoperacyjną i końcową podczas produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich 7) omawia wady powstałe w procesie technologicznym wyrobów kaletniczych i rymarskich 8) określa wady materiałowe i wykonania wyrobów kaletniczych i rymarskich 9) określa przeznaczenie przyrządów pomiarowych stosowanych podczas kontroli jakości materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich 10) kontroluje gotowe wyroby kaletnicze oraz rymarskie zgodnie z dokumentacją 11) klasyfikuje do odpowiedniego gatunku wyroby gotowe kaletnicze i rymarskie
9) charakteryzuje zasady pakowania, przechowywania i transportu materiałów i wyrobów kaletniczych oraz rymarskich	1) określa sposoby pakowania jednostkowego, zbiorczego i transportowego wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) pakuje materiały lub wyroby kaletnicze i rymarskie 3) określa temperaturę i wilgotność w magazynie wyrobów gotowych 4) określa zasady magazynowania oraz przechowywania materiałów podstawowych stosowanych w produkcji kaletniczej i rymarskiej 5) określa zasady magazynowania oraz przechowywania materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w produkcji kaletniczej i rymarskiej 6) określa zasady transportu materiałów i wyrobów galanteryjnych 7) przygotowuje materiały i wyroby kaletnicze oraz rymarskie do magazynowania i transportu
10) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa normę zużycia materiałów podstawowych na wyroby kaletnicze i rymarskie

	2) określa normę zużycia materiałów pomocniczych i dodatków na wyroby kaletnicze i rymarskie 3) oblicza koszty jednostkowe zużycia materiałowego dla wyrobu kaletniczego i rymarskiego 4) oblicza koszty całkowite wytworzenia wyrobu kaletniczego i rymarskiego 5) oblicza koszt wykonania wyrobu kaletniczego i rymarskiego na indywidualne zamówienie
MOD.02.4. Naprawa oraz renowacja wyrobów kaletniczych i rymarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje wad, sposoby usuwania wad i uszkodzeń oraz renowację wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia rodzaje wad i uszkodzeń w wyrobie kaletniczym i rymarskim 2) ocenia wady i uszkodzenia wyrobów kaletniczych i rymarskich pod względem możliwości naprawy oraz renowacji 3) określa sposoby i zakres naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) dobiera rodzaje materiałów i środków przeznaczonych do naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
2) sporządza kosztorysy napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) określa normę zużycia materiałów niezbędnych do wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) określa normę zużycia środków do naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) oblicza koszty wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) oblicza koszty materiałowe wykonania usługi naprawy bądź renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 5) oblicza koszty całkowite wykonania usługi naprawy bądź renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
3) charakteryzuje metody i techniki wykonywania napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia metody i techniki wykonania naprawy oraz renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) rozróżnia środki do czyszczenia i retuszowania wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów 3) rozróżnia środki do barwienia i lakierowania wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów
4) posługuje się narzędziami do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia narzędzia do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) dobiera narzędzia do wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) stosuje narzędzia do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
5) wykonuje naprawy i renowacje wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) omawia sposoby przygotowania wyrobów kaletniczych i rymarskich do naprawy i renowacji 2) dobiera środki do czyszczenia, retuszowania, barwienia i lakierowania powierzchni wyrobów kaletniczych i rymarskich, w zależności od rodzaju zastosowanych materiałów 3) stosuje metody i techniki wykonywania napraw i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
6) używa maszyn i urządzeń stosowanych w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia maszyny i urządzenia stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich

	2) rozróżnia maszyny stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich w zależności od ich budowy 3) dobiera maszyny i urządzenia, w tym sterowane komputerowo, do wykonania naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 4) stosuje maszyny i urządzenia, w tym sterowane komputerowo, do renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich zgodnie z instrukcją obsługi 5) konserwuje maszyny i urządzenia stosowane w naprawie i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich
7) ocenia jakość wykonania usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich	1) wymienia narzędzia pomiarowe do oceny jakości wykonanej usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 2) stosuje narzędzia pomiarowe do oceny jakości wykonanej naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich 3) ocenia jakość usługi naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich, wykonanej zgodnie z indywidualnym zamówieniem
MOD.02.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.02.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy

	2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu

	4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	
MOD.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy 4) definiuje pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 5) rozpoznaje objawy typowych chorób zawodowych
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia

	zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.12.2. Podstawy technologii wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) projektuje wyroby skórzane, wykorzystując wiedzę z zakresu kolorystyki i kompozycji plastycznej	1) omawia cechy charakterystyczne wyrobów skórzanych 2) klasyfikuje materiały stosowane do produkcji wyrobów skórzanych 3) rozróżnia barwy zasadnicze, pochodne i neutralne 4) stosuje zasady sporządzania rysunku odręcznego 5) określa prawidłową kompozycję pracy plastycznej 6) omawia linie mody, style, fasony 7) wyjaśnia wpływ barw i ich zestawień na wygląd wyrobu 8) dobiera dodatki i akcenty kolorystyczne stosowane w wyrobach skórzanych 9) dobiera zdobienia do wyrobów skórzanych 10) wykonuje szkice podstawowymi technikami rysunkowymi 11) projektuje wzory i fasony wyrobów skórzanych
2) określa fizykochemiczne i użytkowe właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	1) określa metody badań właściwości materiałów stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 2) rozróżnia rodzaje skór wyprawionych 3) dokonuje organoleptycznej oceny właściwości skór wyprawionych 4) dokonuje organoleptycznej oceny materiałów włókienniczych 5) interpretuje informacje zawarte w normach dotyczących oceny właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych określa zastosowanie skór i innych materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych na podstawie ich właściwości
3) charakteryzuje warunki klimatyczne w pomieszczeniach produkcyjnych	1) omawia warunki higieniczne i zdrowotne w pomieszczeniach produkcyjnych 2) określa temperaturę i wilgotność powietrza w pomieszczeniach produkcyjnych 3) rozróżnia rodzaje klimatyzacji i wentylacji stosowane w pomieszczeniach produkcyjnych 4) wymienia skutki niewłaściwej wentylacji i klimatyzacji w pomieszczeniach produkcyjnych
4) charakteryzuje połączenia części maszyn i urządzeń mechanicznych stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych	1) rozpoznaje części maszyn i urządzeń mechanicznych stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych 2) określa typy i rodzaje połączeń części maszyn i urządzeń mechanicznych podczas produkcji wyrobów skórzanych 3) wyjaśnia zasady działania napędów maszyn i urządzeń stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych
5) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane do produkcji wyrobów skórzanych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia w zależności od ich budowy 2) rozróżnia części maszyn i ich konstrukcję

	3) klasyfikuje maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów skórzanych w zależności od zasady działania i zastosowania 4) wyjaśnia zasadę działania maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 5) dobiera maszyny i urządzenia przydatne w procesach produkcji wyrobów skórzanych
6) przeprowadza zabiegi konserwacyjne maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych	1) przygotowuje do pracy maszyny i urządzenia stosowane do produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera parametry pracy maszyn i urządzeń 3) usuwa nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń 4) określa zespoły mechanizmów w maszynach i urządzeniach stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 5) określa zasady eksploatacji maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 6) wykonuje zabiegi konserwacyjne maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych
7) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zadania z obszaru produkcji wyrobów skórzanych, do których można zastosować programy komputerowe 2) rozróżnia programy komputerowe do edycji tekstu, wykonywania obliczeń i rysunków 3) stosuje programy komputerowe do wykonywania zadań zawodowych w przemyśle skórzanym 4) używa maszyn i urządzeń sterowanych komputerowo
8) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.12.3. Określanie właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje metody badań laboratoryjnych materiałów i półproduktów	1) omawia sposób pobierania i przygotowania próbek do badań laboratoryjnych materiałów i półproduktów 2) określa metody badań laboratoryjnych właściwości fizycznych i chemicznych materiałów i półproduktów oraz półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych
2) określa właściwości materiałów i półproduktów na podstawie badań laboratoryjnych stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	1) dobiera metody badań właściwości fizycznych i chemicznych materiałów oraz półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera urządzenia i aparaturę do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 3) rozpoznaje przyrządy stosowane do oceny materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 4) wykonuje badania laboratoryjne materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 5) analizuje wyniki badań laboratoryjnych właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych
3) charakteryzuje wymagania technologiczne dotyczące różnych rodzajów i gatunków skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych	1) określa wymagania technologiczne dotyczące różnych rodzajów i gatunków skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych

	2) rozpoznaje wady i uszkodzenia skór wyprawionych 3) wykonuje badania organoleptyczne materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych w celu określenia przydatności do produkcji wyrobów skórzanych 4) określa przeznaczenie skór wyprawionych 5) określa przydatność materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych do produkcji wyrobów skórzanych
4) dobiera materiały do produkcji wyrobów skórzanych	1) dobiera materiały podstawowe i materiały pomocnicze do produkcji wyrobów skórzanych 2) ocenia przydatność wybranych materiałów do produkcji wyrobów skórzanych
5) określa właściwości i zastosowanie różnych rodzajów klejów	1) klasyfikuje kleje stosowane do łączenia elementów wyrobów skórzanych 2) opisuje właściwości klejów stosowanych do łączenia elementów wyrobów skórzanych 3) określa czynniki wpływające na proces klejenia 4) dobiera kleje dla wybranych operacji technologicznych w produkcji wyrobów skórzanych
MOD.12.4. Sporządzanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu skórzanego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przygotowuje szablony wyrobów skórzanych	1) wykonuje rysunki techniczne szablonów do rozkroju i montażu zaprojektowanego wyrobu skórzanego 2) stosuje zasady rysunku technicznego podczas wykonywania rysunków konstrukcyjnych elementów wyrobu skórzanego 3) omawia oznaczenia stosowane na szablonach wyrobów skórzanych 4) opracowuje szablony dokumentacyjne lub kontrolne do rozkroju i montażu zaprojektowanego wyrobu skórzanego
2) wykonuje pierwowzory wyrobów skórzanych	1) określa cel wykonania makiety wyrobu skórzanego 2) wykonuje makietę wyrobu skórzanego 3) określa cel wykonania pierwowzoru wyrobu skórzanego
3) opracowuje opis materiałowy i technologiczny wyrobów skórzanych	1) sporządza opis materiałowy zaprojektowanych wyrobów skórzanych 2) planuje fazy, zabiegi i czynności wykonywania wyrobów skórzanych
4) dobiera narzędzia, maszyny i urządzenia do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych	1) określa metody organizacji procesu wyrobów skórzanych 2) planuje stanowiska robocze do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych 3) oblicza obłożenie stanowiska pracy 4) dobiera wyposażenie stanowisk pracy do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych
5) ustala normy zużycia materiału przeznaczonego na wyroby skórzane	1) określa rodzaje norm zużycia materiałów przeznaczonego na wyroby skórzane (teoretyczna i techniczna) 2) oblicza powierzchnię szablonów 3) oblicza teoretyczną normę zużycia materiału przeznaczonego na wyroby skórzane (materiały podstawowe i dodatki) 4) sporządza układ szablonów 5) oblicza procent odpadu materiałów
6) określa koszty jednostkowe oraz koszty produkcji wyrobów skórzanych	1) określa składniki kosztów produkcji wyrobów skórzanych

	2) oblicza koszty bezpośrednie i pośrednie produkcji wyrobów skórzanych 3) sporządza kalkulację kosztów produkcji wyrobów skórzanych
7) sporządza normy czasu pracy produkcji wyrobów skórzanych	1) stosuje metody normowania czasu pracy na stanowisku roboczym w produkcji wyrobów skórzanych 2) ustala czas pracy produkcji wyrobów skórzanych dla potrzeb normowania
MOD.12.5. Kierowanie procesami wytwarzania wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala parametry techniczne narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych w odniesieniu do dokumentacji technicznej	1) określa wymagania techniczne dotyczące narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 2) interpretuje informacje zawarte w dokumentacji technicznej odnoszące się do użytkowania narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 3) instaluje oprzyrządowanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 4) rozróżnia cechy zużytych lub niesprawnych narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych
2) nadzoruje wykonywanie rozkroju skór, tworzyw skóropodobnych i materiałów włókienniczych w produkcji wyrobów skórzanych	1) wyjaśnia znaczenie racjonalnego gospodarowania surowcem w produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera techniki ręcznego rozkroju z uwzględnieniem rodzaju skór 3) dobiera maszyny i urządzenia do rozkroju skór i materiałów włókienniczych w produkcji wyrobów skórzanych 4) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych do rozkroju warstwowego w produkcji wyrobów skórzanych 5) dobiera urządzenia do znakowania wykrojów skórzanych 6) dobiera wyposażenie stanowisk rozkroju skór, materiałów włókienniczych, tworzyw skóropodobnych materiałów termoplastycznych w produkcji wyrobów skórzanych
3) przestrzega zasad przygotowania elementów do montażu wyrobów skórzanych	1) określa kolejność czynności przygotowania do montażu wykrojonych elementów wyrobów skórzanych 2) określa kolejność czynności przygotowania do montażu wykrojonych elementów wyrobów futrzarskich 3) dobiera techniki zdobienia elementów wyrobów skórzanych 4) dobiera techniki przygotowania elementów wyrobów skórzanych do montażu 5) dobiera techniki konfekcjonowania elementów wyrobów futrzarskich
4) określa metody i techniki łączenia elementów w gotowe wyroby skórzane	1) rozróżnia ściegi i szwy stosowane podczas szycia ręcznego i maszynowego wyrobów skórzanych 2) określa techniki zszywania elementów wyrobów skórzanych w całość 3) określa metody i techniki klejenia elementów składowych wyrobów skórzanych

	4) określa techniki zgrzewania elementów z tworzyw termoplastycznych 5) określa techniki montażu okuć w wyrobach skórzanych
5) nadzoruje przebieg procesu montażu wyrobów skórzanych	1) określa kolejność czynności podczas łączenia elementów składowych wyrobu skórzanego w całość 2) dobiera ściegi i szwy do rodzaju zszywanych materiałów 3) dobiera kleje do łączenia elementów w zależności od rodzaju i właściwości materiałów 4) dobiera parametry procesu zgrzewania tworzyw termoplastycznych 5) organizuje proces montażu wyrobów skórzanych 6) organizuje proces wykończenia wyrobów skórzanych 7) kontroluje zgodność procesu montażu i wykończenia z dokumentacją techniczną wyrobów
6) dokonuje kontroli międzyoperacyjnej i oceny jakości gotowych wyrobów skórzanych	1) określa sposoby przeprowadzania kontroli jakości gotowych wyrobów skórzanych 2) określa sposoby przeprowadzania kontroli międzyoperacyjnej w poszczególnych fazach procesu technologicznego 3) posługuje się przyrządami pomiarowymi stosowanymi w kontroli międzyoperacyjnej oraz ocenie jakości wyrobów gotowych 4) określa przyczyny powstawania błędów w procesie wykonywania wyrobów skórzanych 5) określa wskaźniki klasyfikacji gotowych wyrobów skórzanych
MOD.12.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko, 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym, w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)

6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.12.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) określa czas realizacji zadań 2) realizuje działania w wyznaczonym czasie 3) monitoruje realizację zaplanowanych działań 4) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 5) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu

	3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) negocjuje warunki porozumień	1) charakteryzuje właściwą postawę osoby prowadzącej negocjacje 2) wskazuje sposoby negocjowania warunków porozumienia
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.12.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa strukturę grupy 2) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 3) planuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) oszacowuje czas potrzebny na realizację określonego zadania 5) komunikuje się ze współpracownikami 6) wskazuje prawidłowe wzorce współpracy w grupie 7) przydziela zadania członkom zespołu zgodnie z harmonogramem planowanych prac
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) ocenia przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań zgodnie z harmonogramem prac 2) formułuje zasady wzajemnej pomocy 3) koordynuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) wydaje dyspozycje osobom wykonującym poszczególne zadania 5) monitoruje proces wykonywania zadań 6) opracowuje dokumentację dotyczącą realizacji zadania według panujących standardów
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje efekty pracy zespołu 2) ocenia pracę poszczególnych członków zespołu pod względem zgodności z warunkami technicznymi odbioru prac 3) udziela wskazówek w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych pod względem warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych

Pracownia projektowania i modelowania wyrobów kaletniczych wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do komputerowego wspomagania projektowania, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączony do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem do komputerowego wspomagania projektowania,
- drukarkę umożliwiającą drukowanie w formacie A3 (jedna drukarka dla ośmiu uczniów),
- stanowiska rysunkowe z przyborami kreślarskimi (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- zestawy barw (plansze),
- modele i przekroje brył geometrycznych,
- części maszyn do produkcji wyrobów kaletniczych,
- wzory wyrobów kaletniczych i ich części składowe,
- stelaże do organizowania wystaw, manekiny,
- zestawy skór wyprawionych licowych i futerkowych,
- katalogi materiałów wykończeniowych i zdobniczych,
- formy i szablony wyrobów kaletniczych,
- konstrukcje wyrobów kaletniczych,
- katalogi i żurnale wyrobów skórzanych,
- normy dotyczące wyrobów kaletniczych.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska badawcze (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem, lupę, przyrządy laboratoryjne wraz z odczynnikami chemicznymi do wyprawy i barwienia skór, przyrządy pomiarowe do wyznaczania parametrów budowy skór, wyrobów papierniczych, włókienniczych, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych i aklimatyzacji próbek, planimetr, grubościomierz, zrywarkę, skrętomierz, zestaw skór licowych galanteryjnych, kolekcje włókien naturalnych i chemicznych oraz próbki, takie jak: wyroby włókiennicze, tworzywa skóropodobne i sztuczne, materiały papiernicze,
- okucia, łączniki, elementy zdobnicze,
- tablice przedstawiające układ topograficzny i budowę skór,
- schematy procesów i metod wyprawy skór,
- instrukcje obsługi urządzeń pomiarowych,
- normy dotyczące laboratoryjnych badań surowców, półproduktów i wyrobów skórzanych, włókienniczych i papierniczych, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów,
- normy dotyczące klasyfikacji skór licowych.

Pracownia technologii wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich wyposażona w:
- materiały stosowane w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- wzorniki i wzorce sposobów łączenia części składowych w wyrobie,
- narzędzia i przyrządy stosowane w procesie wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn i urządzeń,

- instrukcje obsługi oraz konserwacji maszyn, urządzeń i narzędzi,
- dokumentacje techniczne wyrobów kaletniczych, prospekty, foldery,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kaletniczych i rymarskich,
- literaturę i czasopisma zawodowe.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska rozkroju ręcznego (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w stół do rozkroju oraz narzędzia do rozkroju ręcznego, takie jak: kołodka, noże, wzorniki, przyciski metalowe, miarkę stalową,
- stanowiska rozkroju maszynowego (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w wycinarki mechaniczne i elektrohydrauliczne wraz z oprzyrządowaniem, takim jak wykrojniki, kloce,
- stanowiska przygotowania wykrojonych elementów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w stół do przygotowania elementów wyrobów kaletniczych oraz kostki, żłobniki, młotki, wycinaki na dziurki, nagłowniaki, płytki ołowiane, liniarki, narzędzia i urządzenia do sitodruku, szczypce tnące i uniwersalne, łopatki do wpychania brzegu wyrobu w zamek ramkowy i nożyki do obcinania zawinięć,
- stanowiska do montażu wyrobów kaletniczych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszyny szwalnicze z oprzyrządowaniem oraz nożyczki,
- stanowiska do szycia ręcznego (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w konika rymarskiego, szydła, noże i nożyczki,
- stanowiska klejenia (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stoły z wyciągami do nanoszenia kleju, suszarki, pędzle, pojemnik na klej i wygładzarki,
- stanowiska do kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentację technologiczną, przyrządy do kontroli jakości półproduktów i wyrobów skórzanych,
- zgrzewarkę, zgrzewarko-wycinarkę, ścieniarkę, nożyce stołowe, krajarkę, gilotynę, deseniarkę, pojemniki do kompletowania wykrojonych elementów, regały, stojaki na skóry, pojemniki na odpady, planimetr, grubościomierz, wagę dziesiętną, instrukcje obsługi maszyn stanowiących wyposażenie warsztatów oraz narzędzia do ich regulacji.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

Pracownia projektowania wyrobów wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie wyrobów skórzanych, oprogramowaniem wspomagającym przebieg procesów technologicznych oraz zarządzania procesem produkcji, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla pięciu ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie wyrobów skórzanych, oprogramowaniem wspomagającym przebieg procesów technologicznych oraz zarządzania procesem produkcji,
- stanowiska rysunkowe z przyborami kreślarskimi (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stelaże i manekiny, zestawy skór wyprawionych, takich jak: licowych i futerkowych,
- eksponaty oraz modele wyrobów kaletniczych i kuśnierskich,
- zestawy materiałów wykończeniowych i zdobniczych oraz dodatki metalowe,
- formy i szablony wyrobów, plansze ilustrujące budowę sylwetki człowieka, przykłady konstrukcji wyrobów,
- katalogi i żurnale wyrobów skórzanych,

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów ze skór (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- wagę laboratoryjną,
- mikroskop z oprzyrządowaniem, lupy, przyrządy laboratoryjne z zestawem odczynników chemicznych,
- przyrządy pomiarowe, próbki klejów, zrywarkę, aparat do badania odporności na ścieranie, aparat do badania przepuszczalności powietrza, aparat do badania odporności wybarwień na tarcie, czynniki mokre, termostabilizację i światło sztuczne,
- planimetr, grubościomierz, skrętomierz, zestawy skór futerkowych i licowych, próbki włókien naturalnych i chemicznych, próbki materiałów włókienniczych, schematy procesów wyprawy skór.

Pracownia technologiczna wyposażona w:

- skóry licowe, futerkowe, tworzywa skóropodobne, tworzywa sztuczne, materiały włókiennicze, materiały papiernicze, wyroby metalowe, eksponaty wyrobów i części składowych, narzędzia i przybory,
- modele maszyn i urządzeń, schematy kinematyczne maszyn i urządzeń, schematy technologiczne, przykłady dokumentacji technicznej i technologicznej, foldery, katalogi, prospekty maszyn i urządzeń i czasopisma specjalistyczne.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją lub sprzedażą wyrobów skórzanych oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.02.2. Podstawy kaletnictwa i rymarstwa	120
MOD.02.3. Wytwarzanie wyrobów kaletniczych i rymarskich	440
MOD.02.4. Naprawa oraz renowacja wyrobów kaletniczych i rymarskich	140
MOD.02.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.02.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.12.2. Podstawy technologii wyrobów skórzanych	120
MOD.12.3. Określanie właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	100
MOD.12.4. Sporządzanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu skórzanego	130
MOD.12.5. Kierowanie procesami wytwarzania wyrobów skórzanych	180
MOD.12.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	590
MOD.12.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.12.8. Organizacja pracy małych zespołów[3)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH 311926

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE:
MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich
MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich:
   a) konstruowania i modelowania wyrobów kuśnierskich,
   b) dobierania i oceny jakości skór futerkowych i dodatków do wyrobu kuśnierskiego,
   c) obsługiwania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kuśnierskich,
   d) wykonywania wyrobów kuśnierskich,
   e) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kuśnierskich;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych:
   a) określania właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych,
   b) dobierania surowców i materiałów do wykonania wyrobów skórzanych,
   c) sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej,
   d) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcyjnym.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich	
MOD.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy

	3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.04.2. Podstawy kuśnierstwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości skór wyprawionych	1) rozróżnia rodzaje skór wyprawionych 2) określa budowę histologiczną skór wyprawionych 3) określa przeznaczenie skór wyprawionych
2) charakteryzuje właściwości skór futrzarskich	1) rozróżnia rodzaje skór futrzarskich i ich imitacje

	2) dokonuje podziału skór futrzarskich ze względu na pochodzenie, takie jak: szlachetne, półszlachetne i pospolite 3) określa tkankę skórną skór futrzarskich 4) określa właściwości i charakter okrywy włosowej 5) określa sposoby garbowania i uszlachetniania skór futrzarskich
3) charakteryzuje zagadnienia związane z topografią skór wyprawionych	1) dokonuje podziału skór futrzarskich szlachetnych na części topograficzne 2) dokonuje podziału skór futrzarskich pospolitych na części topograficzne 3) rozróżnia rodzaje włosów w skórach futrzarskich 4) określa charakter okrywy włosowej skór futrzarskich w poszczególnych jej częściach topograficznych 5) określa charakter tkanki skórnej w zależności od budowy topograficznej skóry futrzarskiej
4) charakteryzuje zagadnienia związane z jakością skór wyprawionych	1) identyfikuje wady i uszkodzenia skór futrzarskich powstałe za życia zwierzęcia, wynikające ze sposobu wyprawy i magazynowania 2) omawia przyczyny powstawania wad i uszkodzeń za życia zwierzęcia 3) określa przyczyny powstawania wad i uszkodzeń skór futrzarskich w procesie garbowania 4) określa przyczyny powstawania wad i uszkodzeń skór futrzarskich wynikających z niewłaściwego magazynowania
5) charakteryzuje właściwości materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w kuśnierstwie	1) rozpoznaje płaskie wyroby włókiennicze stosowane w kuśnierstwie 2) rozróżnia nici do szycia wyrobów futerkowych 3) określa właściwości materiałów pomocniczych i dodatków stosowanych w kuśnierstwie
6) charakteryzuje odpady powstające podczas rozkroju skór futrzarskich	1) definiuje podstawy klasyfikacji odpadów ze skór futrzarskich 2) klasyfikuje odpady ze skór futrzarskich 3) wskazuje możliwości wykorzystania odpadów ze skór szlachetnych 4) wskazuje możliwości wykorzystania odpadów ze skór pospolitych
7) odczytuje oznaczenia i symbole stosowane na rysunkach technicznych	1) określa rodzaje rysunków technicznych i zasady ich wykonywania 2) objaśnia oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych, w tym ich zastosowanie
8) posługuje się dokumentacją technologiczną	1) wymienia rodzaje dokumentacji technologicznej wyrobu kuśnierskiego 2) rozróżnia rodzaje dokumentacji technologicznej wyrobu kuśnierskiego 3) odczytuje rysunki zawarte w dokumentacji 4) odczytuje symbole rysunkowe szwów i innych zabiegów technologicznych stosowanych w kuśnierstwie 5) stosuje technologie opisane w dokumentacji podczas wykonania wyrobu kuśnierskiego

9) charakteryzuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w procesie produkcji wyrobów kuśnierskich	1) wymienia narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów kuśnierskich 2) rozróżnia narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów kuśnierskich 3) określa zastosowanie narzędzi kuśnierskich 4) określa funkcje maszyn podstawowych i specjalnych stosowanych w kuśnierstwie 5) omawia budowę maszyn szwalniczych stosowanych w kuśnierstwie 6) wyjaśnia zasady działania maszyn szwalniczych, takich jak: maszyny kuśnierskie i maszyny stębnowe
10) lokalizuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń	1) określa przyczyny powstawania nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 2) identyfikuje nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 3) określa sposoby usuwania usterek maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie
11) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zakres stosowania specjalistycznego oprogramowania komputerowego w procesie wytwarzania wyrobów futrzarskich 2) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych do tworzenia rysunków 3) stosuje specjalistyczne oprogramowanie komputerowe w projektowaniu, konstruowaniu i modelowaniu form odzieży 4) stosuje specjalistyczne oprogramowanie komputerowe wspomagające opracowanie dokumentacji techniczno-technologicznej i organizowanie produkcji 5) wykonuje projekty wyrobów futrzarskich w oparciu o skanowane fotografie, rysunki lub szkice 6) korzysta z programu komputerowego do stopniowania form i przygotowywania układu szablonów
12) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.04.3. Wykonywanie wyrobów kuśnierskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje asortyment wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia grupy asortymentowe wyrobów kuśnierskich 2) określa przeznaczenie wyrobów kuśnierskich 3) omawia wyroby kuśnierskie ze względu na rodzaj zastosowanych skór
2) wykonuje rysunki wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia rodzaje rysunków stosowanych podczas tworzenia projektu wyrobu kuśnierskiego 2) wykonuje rysunek żurnalowy, modelowy i techniczny wyrobów kuśnierskich 3) sporządza rysunki wyrobów kuśnierskich przy użyciu różnych technik
3) opracowuje formy i szablony wyrobów kuśnierskich	1) określa zasady doboru różnych rodzajów wyrobów kuśnierskich do typu sylwetki 2) posługuje się tabelami pomiarów antropometrycznych 3) definiuje podstawowe pojęcia z zakresu konstrukcji i modelowania form wyrobów kuśnierskich 4) rozpoznaje układy rozmieszczenia skór futrzarskich na szablonach elementów wyrobów kuśnierskich

	5) rozróżnia rodzaje modelowania form wyrobów kuśnierskich 6) wykonuje konstrukcje form wyrobów kuśnierskich 7) modeluje formy wyrobów kuśnierskich 8) wykonuje szablony wyrobu kuśnierskiego
4) posługuje się przyrządami i urządzeniami pomiarowymi	1) dobiera urządzenia do badania właściwości chemicznych i fizycznych skór 2) określa własności chemiczne i fizyczne materiałów kuśnierskich za pomocą przyrządów i urządzeń pomiarowych 3) używa przyrządów i urządzeń pomiarowych zgodnie z instrukcjami obsługi
5) posługuje się narzędziami i przyborami stosowanymi do wykonywania wyrobów kuśnierskich	1) rozróżnia narzędzia i przybory stosowane do wykonywania wyrobów kuśnierskich 2) dobiera narzędzia i przybory do określonych zadań 3) używa narzędzi i przyborów podczas wykonywania wyrobów kuśnierskich
6) wykonuje wyroby kuśnierskie	1) wymienia etapy procesu wytwarzania wyrobu kuśnierskiego 2) dobiera skóry do wykonania wyrobu kuśnierskiego, uwzględniając technologię produkcji 3) dobiera techniki kroju skór w zależności od rodzaju skór futrzarskich 4) dobiera sposoby usuwania uszkodzeń skór futrzarskich w zależności od miejsca oraz wielkości wady lub uszkodzenia 5) dokonuje rozkroju skór futerkowych na elementy wyrobu kuśnierskiego 6) dobiera materiały pomocnicze i dodatki krawieckie do wykonania wyrobu kuśnierskiego 7) dokonuje rozkroju materiałów pomocniczych 8) konfekcjonuje elementy wyrobu kuśnierskiego 9) łączy elementy wyrobu kuśnierskiego w całość 10) dokonuje kosmetyki wyrobu kuśnierskiego
7) obsługuje maszyny i urządzenia stosowane w kuśnierstwie	1) dobiera urządzenia i maszyny podstawowe i specjalne, uwzględniając rodzaj operacji technologicznej 2) klasyfikuje igły maszynowe 3) dobiera rodzaj i grubość igły do rodzaju maszyny, rodzaju zszywanych materiałów oraz stosowanych nici 4) używa maszyn i urządzeń stosowanych w kuśnierstwie 5) konserwuje maszyny i urządzenia kuśnierskie
8) prowadzi kontrolę i ocenę jakości materiałów i wyrobów kuśnierskich	1) omawia zadania kontroli jakości 2) określa metody kontroli jakości materiałów podstawowych i pomocniczych oraz gotowych wyrobów kuśnierskich 3) ocenia organoleptycznie jakość tkanki skórnej skór futerkowych 4) ocenia organoleptycznie jakość okrywy włosowej skór 5) ocenia jakość materiałów pomocniczych 6) przeprowadza kontrolę międzyoperacyjną w poszczególnych fazach produkcji wyrobu kuśnierskiego 7) kontroluje jakość gotowych wyrobów kuśnierskich 8) klasyfikuje jakościowo wyroby kuśnierskie
9) charakteryzuje zasady pakowania, magazynowania i transportu materiałów i wyrobów kuśnierskich	1) określa zasady magazynowania skór szlachetnych wyprawionych zdjętych workowo 2) stosuje zasady magazynowania skór pospolitych wyprawionych zdjętych na płasko

	3) określa zasady magazynowania materiałów kuśnierskich 4) określa zasady magazynowania gotowych wyrobów kuśnierskich 5) dobiera urządzenia do określania parametrów mikroklimatu pomieszczeń magazynowych 6) rozpoznaje szkodniki skór futerkowych 7) określa sposoby zwalczania szkodników skór futerkowych 8) przygotowuje materiały i wyroby kuśnierskie do pakowania, magazynowania i transportu
10) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania wyrobów kuśnierskich	1) sporządza normę zużycia materiałów podstawowych na wyroby kuśnierskie 2) sporządza normę zużycia materiałów pomocniczych i dodatków na wyroby kuśnierskie 3) oblicza koszty jednostkowe zużycia materiałowego dla wyrobu kuśnierskiego 4) oblicza koszty całkowite wytwarzania wyrobu kuśnierskiego 5) oblicza koszt wykonania wyrobu kuśnierskiego na indywidualne zamówienie
MOD.04.4. Wykonywanie napraw, przeróbek i renowacji wyrobów kuśnierskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan wyrobów kuśnierskich	1) dokonuje oceny stanu zużycia wyrobów kuśnierskich przeznaczonych do przeróbki lub renowacji 2) rozpoznaje wady i uszkodzenia powstałe podczas użytkowania wyrobów kuśnierskich 3) określa zakres naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich
2) sporządza kosztorys naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich	1) dokonuje kalkulacji kosztów materiałów podstawowych i pomocniczych oraz dodatków 2) dokonuje wstępnej kalkulacji robocizny naprawy przeróbki lub renowacji wyrobów kuśnierskich 3) określa orientacyjny koszt wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich 4) wymienia składniki kosztów wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich 5) określa koszty bezpośrednie, pośrednie i koszt całkowity wykonania naprawy, przeróbki i renowacji wyrobów kuśnierskich
3) wykonuje naprawy i renowację wyrobów kuśnierskich	1) określa techniki napraw i renowacji wyrobów kuśnierskich 2) wykonuje naprawy uszkodzonych połączeń nitkowych i rozdarć 3) wykonuje naprawy uszkodzeń powstałych po stronie okrywy włosowej, takich jak: wytarcie włosa, golizna i spilśnienie
4) wykonuje przeróbki wyrobów kuśnierskich	1) wykonuje pomiary krawieckie niezbędne do wykonania przeróbki wyrobu kuśnierskiego 2) ustala zakres wykonania przeróbki wyrobu kuśnierskiego z uwzględnieniem typu sylwetki i wymagań klienta 3) dobiera materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania przeróbki wyrobów kuśnierskich 4) dokonuje przymiarki przeróbki wyrobu kuśnierskiego na figurze klienta 5) nanosi poprawki wyrobu kuśnierskiego 6) wykończa wyrób kuśnierski po wykonaniu przeróbki

5) ocenia jakość wykonania pracy	1) rozpoznaje błędy powstałe w trakcie wykonywania przeróbki wyrobów kuśnierskich 2) klasyfikuje błędy przeróbki wyrobów kuśnierskich 3) wskazuje sposoby usuwania powstałych błędów przeróbki wyrobów kuśnierskich
MOD.04.5. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały,	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia

adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

MOD.04.6. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wykonywanym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) określa czas realizacji zadań 2) realizuje działania w wyznaczonym czasie 3) monitoruje realizację zaplanowanych działań 4) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 5) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku

	pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	
MOD.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy 4) definiuje pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 5) rozpoznaje objawy typowych chorób zawodowych
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.12.2. Podstawy technologii wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) projektuje wyroby skórzane, wykorzystując wiedzę z zakresu kolorystyki i kompozycji plastycznej	1) omawia cechy charakterystyczne wyrobów skórzanych 2) klasyfikuje materiały stosowane do produkcji wyrobów skórzanych 3) rozróżnia barwy zasadnicze, pochodne i neutralne 4) stosuje zasady sporządzania rysunku odręcznego 5) określa prawidłową kompozycję pracy plastycznej 6) omawia linie mody, style, fasony 7) wyjaśnia wpływ barw i ich zestawień na wygląd wyrobu 8) dobiera dodatki i akcenty kolorystyczne stosowane w wyrobach skórzanych 9) dobiera zdobienia do wyrobów skórzanych 10) wykonuje szkice podstawowymi technikami rysunkowymi 11) projektuje wzory i fasony wyrobów skórzanych
2) określa fizykochemiczne i użytkowe właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	1) określa metody badań właściwości materiałów stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 2) rozróżnia rodzaje skór wyprawionych 3) dokonuje organoleptycznej oceny właściwości skór wyprawionych 4) dokonuje organoleptycznej oceny materiałów włókienniczych 5) interpretuje informacje zawarte w normach dotyczących oceny właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych określa zastosowanie skór i innych materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych na podstawie ich właściwości
3) charakteryzuje warunki klimatyczne w pomieszczeniach produkcyjnych	1) omawia warunki higieniczne i zdrowotne w pomieszczeniach produkcyjnych 2) określa temperaturę i wilgotność powietrza w pomieszczeniach produkcyjnych 3) rozróżnia rodzaje klimatyzacji i wentylacji stosowane w pomieszczeniach produkcyjnych 4) wymienia skutki niewłaściwej wentylacji i klimatyzacji w pomieszczeniach produkcyjnych
4) charakteryzuje połączenia części maszyn i urządzeń mechanicznych stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych	1) rozpoznaje części maszyn i urządzeń mechanicznych stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych 2) określa typy i rodzaje połączeń części maszyn i urządzeń mechanicznych podczas produkcji wyrobów skórzanych 3) wyjaśnia zasady działania napędów maszyn i urządzeń stosowanych podczas produkcji wyrobów skórzanych
5) charakteryzuje maszyny i urządzenia stosowane do produkcji wyrobów skórzanych	1) klasyfikuje maszyny i urządzenia w zależności od ich budowy 2) rozróżnia części maszyn i ich konstrukcję 3) klasyfikuje maszyny i urządzenia stosowane w produkcji wyrobów skórzanych w zależności od zasady działania i zastosowania 4) wyjaśnia zasadę działania maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 5) dobiera maszyny i urządzenia przydatne w procesach produkcji wyrobów skórzanych

6) przeprowadza zabiegi konserwacyjne maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych	1) przygotowuje do pracy maszyny i urządzenia stosowane do produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera parametry pracy maszyn i urządzeń 3) usuwa nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń 4) określa zespoły mechanizmów w maszynach i urządzeniach stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 5) określa zasady eksploatacji maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych 6) wykonuje zabiegi konserwacyjne maszyn i urządzeń stosowanych do produkcji wyrobów skórzanych
7) posługuje się programami komputerowymi wspomagającymi wykonywanie zadań zawodowych	1) określa zadania z obszaru produkcji wyrobów skórzanych, do których można zastosować programy komputerowe 2) rozróżnia programy komputerowe do edycji tekstu, wykonywania obliczeń i rysunków 3) stosuje programy komputerowe do wykonywania zadań zawodowych w przemyśle skórzanym 4) używa maszyn i urządzeń sterowanych komputerowo
8) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.12.3. Określanie właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje metody badań laboratoryjnych materiałów i półproduktów	1) omawia sposób pobierania i przygotowania próbek do badań laboratoryjnych materiałów i półproduktów 2) określa metody badań laboratoryjnych właściwości fizycznych i chemicznych materiałów i półproduktów oraz półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych
2) określa właściwości materiałów i półproduktów na podstawie badań laboratoryjnych stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	1) dobiera metody badań właściwości fizycznych i chemicznych materiałów oraz półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera urządzenia i aparaturę do oceny właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 3) rozpoznaje przyrządy stosowane do oceny materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 4) wykonuje badania laboratoryjne materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych 5) analizuje wyniki badań laboratoryjnych właściwości materiałów i półproduktów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych
3) charakteryzuje wymagania technologiczne dotyczące różnych rodzajów i gatunków skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych	1) określa wymagania technologiczne dotyczące różnych rodzajów i gatunków skór, materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych 2) rozpoznaje wady i uszkodzenia skór wyprawionych 3) wykonuje badania organoleptyczne materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych w celu określenia przydatności do produkcji wyrobów skórzanych 4) określa przeznaczenie skór wyprawionych

	5) określa przydatność materiałów skóropodobnych, materiałów włókienniczych i tworzyw sztucznych do produkcji wyrobów skórzanych
4) dobiera materiały do produkcji wyrobów skórzanych	1) dobiera materiały podstawowe i materiały pomocnicze do produkcji wyrobów skórzanych 2) ocenia przydatność wybranych materiałów do produkcji wyrobów skórzanych
5) określa właściwości i zastosowanie różnych rodzajów klejów	1) klasyfikuje kleje stosowane do łączenia elementów wyrobów skórzanych 2) opisuje właściwości klejów stosowanych do łączenia elementów wyrobów skórzanych 3) określa czynniki wpływające na proces klejenia 4) dobiera kleje dla wybranych operacji technologicznych w produkcji wyrobów skórzanych
MOD.12.4. Sporządzanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu skórzanego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przygotowuje szablony wyrobów skórzanych	1) wykonuje rysunki techniczne szablonów do rozkroju i montażu zaprojektowanego wyrobu skórzanego 2) stosuje zasady rysunku technicznego podczas wykonywania rysunków konstrukcyjnych elementów wyrobu skórzanego 3) omawia oznaczenia stosowane na szablonach wyrobów skórzanych 4) opracowuje szablony dokumentacyjne lub kontrolne do rozkroju i montażu zaprojektowanego wyrobu skórzanego
2) wykonuje pierwowzory wyrobów skórzanych	1) określa cel wykonania makiety wyrobu skórzanego 2) wykonuje makietę wyrobu skórzanego 3) określa cel wykonania pierwowzoru wyrobu skórzanego
3) opracowuje opis materiałowy i technologiczny wyrobów skórzanych	1) sporządza opis materiałowy zaprojektowanych wyrobów skórzanych 2) planuje fazy, zabiegi i czynności wykonywania wyrobów skórzanych
4) dobiera narzędzia, maszyny i urządzenia do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych	1) określa metody organizacji procesu wyrobów skórzanych 2) planuje stanowiska robocze do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych 3) oblicza obłożenie stanowiska pracy 4) dobiera wyposażenie stanowisk pracy do procesu wytwarzania wyrobów skórzanych
5) ustala normy zużycia materiału przeznaczonego na wyroby skórzane	1) określa rodzaje norm zużycia materiałów przeznaczonego na wyroby skórzane (teoretyczna i techniczna) 2) oblicza powierzchnię szablonów 3) oblicza teoretyczną normę zużycia materiału przeznaczonego na wyroby skórzane (materiały podstawowe i dodatki) 4) sporządza układ szablonów 5) oblicza procent odpadu materiałów
6) określa koszty jednostkowe oraz koszty produkcji wyrobów skórzanych	1) określa składniki kosztów produkcji wyrobów skórzanych 2) oblicza koszty bezpośrednie i pośrednie produkcji wyrobów skórzanych 3) sporządza kalkulację kosztów produkcji wyrobów skórzanych
7) sporządza normy czasu pracy produkcji wyrobów skórzanych	1) stosuje metody normowania czasu pracy na stanowisku roboczym w produkcji wyrobów skórzanych

	2) ustala czas pracy produkcji wyrobów skórzanych dla potrzeb normowania
MOD.12.5. Kierowanie procesami wytwarzania wyrobów skórzanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ustala parametry techniczne narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych w odniesieniu do dokumentacji technicznej	1) określa wymagania techniczne dotyczące narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 2) interpretuje informacje zawarte w dokumentacji technicznej odnoszące się do użytkowania narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 3) instaluje oprzyrządowanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych 4) rozróżnia cechy zużytych lub niesprawnych narzędzi, narzędzi, maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji wyrobów skórzanych
2) nadzoruje wykonywanie rozkroju skór, tworzyw skóropodobnych i materiałów włókienniczych w produkcji wyrobów skórzanych	1) wyjaśnia znaczenie racjonalnego gospodarowania surowcem w produkcji wyrobów skórzanych 2) dobiera techniki ręcznego rozkroju z uwzględnieniem rodzaju skór 3) dobiera maszyny i urządzenia do rozkroju skór i materiałów włókienniczych w produkcji wyrobów skórzanych 4) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania materiałów włókienniczych i tworzyw skóropodobnych do rozkroju warstwowego w produkcji wyrobów skórzanych 5) dobiera urządzenia do znakowania wykrojów skórzanych 6) dobiera wyposażenie stanowisk rozkroju skór, materiałów włókienniczych, tworzyw skóropodobnych materiałów termoplastycznych w produkcji wyrobów skórzanych
3) przestrzega zasad przygotowania elementów do montażu wyrobów skórzanych	1) określa kolejność czynności przygotowania do montażu wykrojonych elementów wyrobów skórzanych 2) określa kolejność czynności przygotowania do montażu wykrojonych elementów wyrobów futrzarskich 3) dobiera techniki zdobienia elementów wyrobów skórzanych 4) dobiera techniki przygotowania elementów wyrobów skórzanych do montażu 5) dobiera techniki konfekcjonowania elementów wyrobów futrzarskich
4) określa metody i techniki łączenia elementów w gotowe wyroby skórzane	1) rozróżnia ściegi i szwy stosowane podczas szycia ręcznego i maszynowego wyrobów skórzanych 2) określa techniki zszywania elementów wyrobów skórzanych w całość 3) określa metody i techniki klejenia elementów składowych wyrobów skórzanych 4) określa techniki zgrzewania elementów z tworzyw termoplastycznych 5) określa techniki montażu okuć w wyrobach skórzanych
5) nadzoruje przebieg procesu montażu wyrobów skórzanych	1) określa kolejność czynności podczas łączenia elementów składowych wyrobu skórzanego w całość

	2) dobiera ściegi i szwy do rodzaju zszywanych materiałów 3) dobiera kleje do łączenia elementów w zależności od rodzaju i właściwości materiałów 4) dobiera parametry procesu zgrzewania tworzyw termoplastycznych 5) organizuje proces montażu wyrobów skórzanych 6) organizuje proces wykończenia wyrobów skórzanych 7) kontroluje zgodność procesu montażu i wykończenia z dokumentacją techniczną wyrobów
6) dokonuje kontroli międzyoperacyjnej i oceny jakości gotowych wyrobów skórzanych	1) określa sposoby przeprowadzania kontroli jakości gotowych wyrobów skórzanych 2) określa sposoby przeprowadzania kontroli międzyoperacyjnej w poszczególnych fazach procesu technologicznego 3) posługuje się przyrządami pomiarowymi stosowanymi w kontroli międzyoperacyjnej oraz ocenie jakości wyrobów gotowych 4) określa przyczyny powstawania błędów w procesie wykonywania wyrobów skórzanych 5) określa wskaźniki klasyfikacji gotowych wyrobów skórzanych
MOD.12.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi

umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.12.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy

	2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) określa czas realizacji zadań 2) realizuje działania w wyznaczonym czasie 3) monitoruje realizację zaplanowanych działań 4) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 5) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) negocjuje warunki porozumień	1) charakteryzuje postawę osoby prowadzącej negocjacje 2) wskazuje sposoby negocjowania warunków porozumienia
9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu

10) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.12.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) określa strukturę grupy 2) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 3) planuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) oszacowuje czas potrzebny na realizację określonego zadania 5) komunikuje się ze współpracownikami 6) wskazuje prawidłowe wzorce współpracy w grupie 7) przydziela zadania członkom zespołu zgodnie z harmonogramem planowanych prac
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) ocenia przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadania 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań zgodnie z harmonogramem prac 2) formułuje zasady wzajemnej pomocy 3) koordynuje realizację zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia 4) wydaje dyspozycje osobom wykonującym poszczególne zadania 5) monitoruje proces wykonywania zadań 6) opracowuje dokumentację dotyczącą realizacji zadania według panujących standardów
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) kontroluje efekty pracy zespołu 2) ocenia pracę poszczególnych członków zespołu pod względem zgodności z warunkami technicznymi odbioru prac 3) udziela wskazówek w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy	1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych pod względem warunków i jakości pracy 2) proponuje rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich

Pracownia projektowania i modelowania wyrobów kuśnierskich wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym i oprogramowaniem wspomagającym projektowanie,
- drukarkę umożliwiającą drukowanie w formacie A3 (jedno urządzenie dla dziesięciu stanowisk komputerowych),
- zestawy barw, modele przekroju brył geometrycznych,
- stelaże do organizowania wystaw, manekiny, zestawy próbek skór wyprawionych licowych i futerkowych,
- modele wyrobów kuśnierskich,
- zestawy próbek materiałów wykończeniowych, zdobniczych i dodatków krawieckich,
- formy i szablony wyrobów kuśnierskich oraz plansze ilustrujące budowę sylwetki ludzkiej,
- przybory i przyrządy do wykonania pomiarów krawieckich oraz narzędzia do wykonywania pomiarów antropometrycznych,
- konstrukcje podstawowych wyrobów kuśnierskich,
- katalogi i żurnale wyrobów kuśnierskich oraz normy dotyczące wyrobów kuśnierskich.

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska badań materiałów i wyrobów ze skór (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem, lupę i przyrządy laboratoryjne wraz z zestawem odczynników do badania skór,
- przyrządy pomiarowe do wyznaczania parametrów budowy skór, tworzyw skóropodobnych i sztucznych oraz klejów,
- przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych i aklimatyzacji próbek,
- planimetr i grubościomierz, zrywarkę,
- aparat do badania odporności wybarwień na tarcie, czynniki mokre, termostabilizację i światło sztuczne,
- próbki skór futerkowych,
- zestawy próbek włókien,
- katalog wyrobów włókienniczych,
- schematy procesów wyprawy skór,
- normy techniczne dotyczące badań laboratoryjnych skór futerkowych wyprawionych i uszlachetnionych, instrukcje obsługi urządzeń pomiarowych.

Pracownia technologii wyrobów kuśnierskich wyposażona w:
- próbki skór licowych, futerkowych i materiałów pomocniczych stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich,
- narzędzia i przybory kuśnierskie oraz części maszyn do produkcji wyrobów kuśnierskich,
- katalogi wyrobów kuśnierskich,
- plansze przedstawiające etapy procesu wytwarzania wyrobów kuśnierskich,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn i urządzeń,
- dokumentację wyrobów kuśnierskich,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji wyrobów kuśnierskich.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska dobierania skór (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w stół do sortowania i dobierania skór, planimetr, grubościomierz, wagę dziesiętną,
- stanowiska przygotowania i rozkroju skór futerkowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w blat do nabijania skór, kleszcze kuśnierskie, narzędzia do wyciągania gwoździ kuśnierskich, grzebień do czesania okrywy włosowej, przybory do nawilżania skór, stół do krojenia, noże kuśnierskie i szablony elementów wyrobów kuśnierskich,
- stanowiska łączenia elementów wyrobów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w maszynę kuśnierską wraz z oprzyrządowaniem, stół do pracy ręcznej, przybory do szycia ręcznego, materiały pomocnicze oraz dokumentację wyrobów,
- stanowiska rozkroju i łączenia elementów materiałów wykończeniowych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół do rozkroju materiałów, nożyce, szablony, przyciski metalowe, maszynę (stębnówkę płaską) i dodatki krawieckie,

- stanowisko prasowania (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół do prasowania lub deskę do prasowania, żelazko z termostatem, rękawnik i poduszkę prasowalniczą,
- stanowiska kontroli jakości i pakowania wyrobów gotowych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w dokumentacje techniczno-technologiczne, przyrządy stosowane do kontroli jakości wyrobów skórzanych, manekiny męskie, damskie i dziecięce, stojaki i wieszaki,
- maszynę do rozkroju skór futerkowych, maszynę do trzepania skór, urządzenie suszarnicze, pojemniki na wykrojone komplety elementów wyrobu, pojemniki na odpady, instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia do ich regulacji i katalogi wyrobów kuśnierskich.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

Pracownia projektowania wyrobów wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie wyrobów skórzanych, oprogramowaniem wspomagającym przebieg procesów technologicznych oraz zarządzania procesem produkcji, urządzeniem wielofunkcyjnym, ploterem i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla pięciu ucznia) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym projektowanie wyrobów skórzanych, oprogramowaniem wspomagającym przebieg procesów technologicznych oraz zarządzania procesem produkcji,
- stanowiska rysunkowe z przyborami kreślarskimi (jedno stanowisko dla jednego ucznia),
- stelaże i manekiny, zestawy skór wyprawionych, takich jak: licowych i futerkowych,
- eksponaty oraz modele wyrobów kaletniczych i kuśnierskich,
- zestawy materiałów wykończeniowych i zdobniczych oraz dodatki metalowe,
- formy i szablony wyrobów, plansze ilustrujące budowę sylwetki człowieka, przykłady konstrukcji wyrobów,
- katalogi i żurnale wyrobów skórzanych,

Pracownia materiałoznawstwa wyposażona w:
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów ze skór (jedno stanowisko dla dwóch uczniów),
- wagę laboratoryjną,
- mikroskop z oprzyrządowaniem, lupy, przyrządy laboratoryjne z zestawem odczynników chemicznych,
- przyrządy pomiarowe, próbki klejów, zrywarkę, aparat do badania odporności na ścieranie, aparat do badania przepuszczalności powietrza, aparat do badania odporności wybarwień na tarcie, czynniki mokre, termostabilizację i światło sztuczne,
- planimetr, grubościomierz, skrętomierz, zestawy skór futerkowych i licowych, próbki włókien naturalnych i chemicznych, próbki materiałów włókienniczych, schematy procesów wyprawy skór.

Pracownia technologiczna wyposażona w:
- skóry licowe, futerkowe, tworzywa skóropodobne, tworzywa sztuczne, materiały włókiennicze, materiały papiernicze, wyroby metalowe, eksponaty wyrobów i części składowych, narzędzia i przybory,
- modele maszyn i urządzeń, schematy kinematyczne maszyn i urządzeń, schematy technologiczne, przykłady dokumentacji technicznej i technologicznej, foldery, katalogi, prospekty maszyn i urządzeń i czasopisma specjalistyczne.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją lub sprzedażą wyrobów skórzanych oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.04.2. Podstawy kuśnierstwa	120
MOD.04.3. Wykonywanie wyrobów kuśnierskich	390

MOD.04.4. Wykonywanie napraw, przeróbek i renowacji wyrobów kuśnierskich	190
MOD.04.5. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.04.6. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.12.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.12.2. Podstawy technologii wyrobów skórzanych	120
MOD.12.3. Określanie właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych	100
MOD.12.4. Sporządzanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobu skórzanego	130
MOD.12.5. Kierowanie procesami wytwarzania wyrobów skórzanych	180
MOD.12.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	590
MOD.12.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.12.8. Organizacja pracy małych zespołów[3)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK WŁÓKIENNICZYCH WYROBÓW DEKORACYJNYCH 311931

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych
MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych:
   a) przygotowywania surowców i półproduktów do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych,
   b) obsługiwania maszyn i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania wyrobów włókienniczych,
   c) wytwarzania i wykończania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych,
   d) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych:
   a) wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
   b) sporządzania dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
   c) wytwarzania i wykończania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
   d) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW
Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	
MOD.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.08.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych (sztucznych i syntetycznych)	1) identyfikuje surowce włókiennicze ze względu na ich pochodzenie 2) określa właściwości surowców włókienniczych

	3) rozpoznaje rodzaje włókien naturalnych, sztucznych i syntetycznych 4) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 5) przeprowadza pomiary właściwości i fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 6) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 7) uzasadnia zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 8) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych 9) posługuje się metodami badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) opisuje sposoby otrzymywania włókien naturalnych i chemicznych 2) opisuje sposoby uszlachetniania włókien naturalnych 3) opisuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) opisuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje procesy wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje przebieg procesu wytwarzania wyrobów liniowych w zależności od rodzaju surowca włókienniczego 2) opisuje przebieg procesu wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania
5) charakteryzuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych 4) określa metody wykorzystania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 2) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 3) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych 4) stosuje oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych 5) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) rozróżnia maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca 2) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania 3) wskazuje maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca

8) charakteryzuje części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
9) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) wskazuje program komputerowy do wykonania zadań zawodowych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.08.3. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa rodzaje nitek stosowanych w rękodzielniczych wyrobach tkanych i haftowanych	1) wskazuje nitki stosowane w rękodzielniczych wyrobach tkanych ze względu na rodzaj surowca 2) wskazuje nitki stosowane w tkanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na technikę wytwarzania 3) wskazuje nitki stosowane w haftowanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na rodzaj surowca 4) wskazuje nitki stosowane w haftowanych wyrobach rękodzielniczych ze względu na technikę wytwarzania 5) określa parametry nitek stosowanych w haftowanych wyrobach rękodzielniczych
2) klasyfikuje rodzaje wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa rodzaje wyrobów rękodzielniczych tkanych ze względu na technikę wytwarzania 2) rozpoznaje rękodzielnicze wyroby tkane według przeznaczenia 3) rozróżnia rodzaje i techniki haftów 4) rozpoznaje rodzaje rękodzielniczych wyrobów haftowanych 5) rozróżnia rodzaje splotów tkackich zasadniczych i pochodnych
3) określa wpływ składu surowcowego na jakość wyrobów tkanych i haftowanych oraz ich przechowywanie	1) określa właściwości surowców stosowanych do wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych 2) określa właściwości wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców 3) określa jakość wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców 4) wskazuje warunki przechowywania wyrobów tkanych i haftowanych wykonanych z różnych surowców
4) prezentuje właściwości użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) omawia właściwości technologiczne i użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych 2) uzasadnia wpływ parametrów budowy nitek na właściwości użytkowe wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych
5) określa parametry budowy wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa parametry budowy rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) oblicza parametry budowy rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych
6) wykonuje rysunki splotów tkackich zasadniczych oraz splotów tkackich pochodnych od zasadniczych	1) wykonuje rysunki schematyczne splotów tkackich zasadniczych i splotów tkackich pochodnych od zasadniczych 2) wykonuje rysunki dyspozycyjne splotów tkackich pochodnych od zasadniczych 3) stosuje uproszczenia w rysunkach splotów tkackich

	4) wykonuje przekroje nitek w rysunkach dyspozycyjnych
7) sporządza projekty plastyczne wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) stosuje różne źródła inspiracji wzorniczej 2) rozróżnia rodzaje projektów plastycznych 3) wykonuje szkic projektu plastycznego wyrobu rękodzielniczego tkanego i haftowanego
8) dobiera surowce do wykonywania wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych	1) określa surowce na wątek do wykonania tkackiego wyrobu rękodzielniczego 2) określa surowce na osnowę do wykonania tkackiego wyrobu rękodzielniczego 3) określa surowce do wykonania wyrobu rękodzielniczego haftowanego 4) określa surowce pomocnicze do wykonania wyrobu rękodzielniczego haftowanego
9) dobiera techniki wykonywania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) omawia techniki wykonywania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) wskazuje technikę wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 3) porównuje właściwości wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych wykonanych różnymi technikami
10) przygotowuje krosno rękodzielnicze oraz artykuły pomocnicze do wytworzenia tkanych wyrobów rękodzielniczych	1) dobiera osnowę i wątek do ręcznego i maszynowego wytworzenia tkanych wyrobów rękodzielniczych 2) rozpoznaje artykuły pomocnicze do wykonywania tkanych wyrobów rękodzielniczych 3) dobiera artykuły pomocnicze do wykonywania tkanych wyrobów rękodzielniczych 4) określa wpływ parametrów budowy nitek osnowy i wątku na jakość wyrobów rękodzielniczych 5) montuje elementy krosna do tkania ręcznego
11) dobiera narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego	1) rozróżnia rodzaje narzędzi do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego 2) rozróżnia rodzaje artykułów pomocniczych do wykonania rękodzielniczego wyrobu haftowanego 3) stosuje narzędzia i artykuły pomocnicze do wykonania określonego rękodzielniczego wyrobu haftowanego
12) wykonuje i wykończa rękodzielnicze wyroby tkane i haftowane	1) stosuje różne techniki do wykonania tkanego rękodzielniczego wyrobu zgodnie z założeniami projektu 2) stosuje różne techniki do wykonania haftowanego wyrobu rękodzielniczego zgodnie z założeniami projektu
13) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) określa rodzaj błędu w rękodzielniczym wyrobie tkanym 2) określa przyczyny powstania wad i błędów w rękodzielniczych wyrobach tkackich 3) ocenia błędy w rękodzielniczych wyrobach tkackich powstałe podczas tkania 4) wskazuje sposoby usuwania błędów w rękodzielniczych wyrobach tkackich 5) rozróżnia błędy rękodzielniczych wyrobów haftowanych 6) ocenia błędy w rękodzielniczych wyrobach haftowanych 7) wskazuje przyczyny powstania błędów rękodzielniczych wyrobów haftowanych 8) wskazuje sposoby usuwania błędów w rękodzielniczych wyrobach haftowanych 9) ocenia stopień zgodności wyrobu rękodzielniczego z projektem plastycznym

14) wykonuje prace związane z konserwacją narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) dobiera sposób konserwacji narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 2) opracowuje harmonogram prac związanych z konserwacją narzędzi i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych 3) konserwuje narzędzia i urządzenia stosowane do ręcznego wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych
15) sporządza kalkulacje kosztów wytwarzania rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	1) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 2) ustala czas wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 3) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego 4) określa czas wykonania rękodzielniczego wyrobu tkanego i haftowanego
MOD.08.4. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje rodzaje rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich oraz ich przeznaczenie użytkowe	1) wskazuje rękodzielnicze wyroby dziane i koronkarskie, uwzględniając technikę ich wytwarzania i przeznaczenie użytkowe 2) wskazuje zastosowanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich 3) określa przeznaczenie użytkowe rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich
2) oblicza parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego	1) określa parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego 2) oblicza parametry budowy dzianiny i wyrobu koronkarskiego
3) charakteryzuje sploty dzianin i wyrobów koronkarskich	1) opisuje sploty koronkarskie, uwzględniając ich przeznaczenie 2) rozróżnia rodzaje splotów dziewiarskich 3) rozróżnia rodzaje splotów koronkarskich 4) określa zastosowanie splotów dziewiarskich 5) określa zastosowanie splotów koronkarskich
4) wykonuje rysunki schematyczne podstawowych i pochodnych splotów dziewiarskich	1) stosuje oznaczenia schematyczne na rysunkach podstawowych splotów dziewiarskich 2) stosuje oznaczenia schematyczne na rysunkach pochodnych splotów dziewiarskich 3) odwzorowuje na rysunku splot zastosowany w wyrobie włókienniczym
5) charakteryzuje projekty plastyczne rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) wykonuje szkic projektu plastycznego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 2) dobiera rodzaj splotu dzianego i koronkarskiego zgodnie z założeniami projektu 3) dobiera kolorystykę projektując wyrób dziany i koronkarski 4) wykonuje projekt plastyczny rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego
6) dobiera techniki wykonywania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych	1) wskazuje technikę wykonywania dzianych wyrobów rękodzielniczych w zależności od ich przeznaczenia 2) wskazuje technikę wykonywania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych w zależności od ich przeznaczenia

7) rozróżnia maszyny, narzędzia oraz przybory do wykonywania wyrobów dzianych i koronkarskich	1) dobiera maszyny, narzędzia i przybory do wykonywania dzianych wyrobów rękodzielniczych 2) dobiera maszyny, narzędzia i przybory do wykonywania koronkarskich wyrobów rękodzielniczych
8) przygotowuje wyroby liniowe do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) określa czynności przygotowujące liniowe wyroby włókiennicze do wytworzenia rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 2) przygotowuje wyroby liniowe do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskiego
9) wykonuje rękodzielnicze wyroby dziane i koronkarskie	1) przygotowuje maszyny do wytwarzania określonego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 2) przygotowuje artykuły pomocnicze do wytwarzania określonego rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 3) dobiera techniki wykończania do rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego 4) prowadzi proces wykończenia rękodzielniczego wyrobu dzianego i koronkarskiego zgodnie z założonymi warunkami
10) ocenia jakość rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	1) rozróżnia błędy dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych 2) określa przyczyny powstania wad i błędów dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych 3) usuwa w dzianych i koronkarskich wyrobach rękodzielniczych błędy powstałe podczas wytwarzania 4) określa sposoby zapobiegania powstawaniu błędów w koronkarskich wyrobach rękodzielniczych
11) sporządza kalkulację kosztów wytwarzania dzianych i koronkarskich wyrobów rękodzielniczych	1) oblicza zapotrzebowanie na surowce potrzebne do wykonania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 2) ustala czas wykonania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 3) oblicza koszty robocizny dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego 4) oblicza koszty wytwarzania dzianego i koronkarskiego wyrobu rękodzielniczego
MOD.08.5. Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa rodzaje uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia rodzaje uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) określa przyczyny uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
2) charakteryzuje metody renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) określa metody renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera metody renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) dobiera metody konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
3) charakteryzuje czynności związane z naprawą, renowacją i konserwacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dokonuje oceny rodzaju uszkodzeń włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) określa zakres napraw, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) dobiera metodę naprawy, renowacji lub konserwacji do określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 4) opracowuje plan czynności związanych z naprawą, renowacją lub konserwacją określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego

4) charakteryzuje maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera maszyny, urządzenia i narzędzia do naprawy, renowacji i konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
5) charakteryzuje materiały i środki do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) rozróżnia materiały i środki do konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) dobiera materiały i środki do konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
6) sporządza zapotrzebowanie na materiały podstawowe i pomocnicze do konserwacji oraz renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) sporządza wykaz materiałów podstawowych i pomocniczych potrzebnych do konserwacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) sporządza wykaz materiałów podstawowych i pomocniczych potrzebnych do renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) oblicza zapotrzebowanie na materiały podstawowe w zależności od rodzaju usługi związanej z konserwacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 4) oblicza zapotrzebowanie na materiały pomocnicze w zależności od rodzaju usługi związanej z renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
7) sporządza kalkulacje kosztów związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) ustala normę czasu wykonania konserwacji lub renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) oblicza koszt robocizny za wykonanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) oblicza koszt materiałów podstawowych i pomocniczych na wykonanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 4) ustala cenę wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych na podstawie sporządzonej kalkulacji kosztów
8) wykonuje konserwację i renowację włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera metodę wykonania renowacji lub konserwacji określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 2) dobiera maszyny i urządzenia oraz materiały podstawowe i pomocnicze do wykonania renowacji lub konserwacji określonego wyrobu włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
9) ocenia jakość wykonanych konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego	1) rozpoznaje błędy wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 2) ocenia organoleptycznie jakość wykonanej konserwacji i renowacji włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
10) optymalizuje warunki klimatyczne w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera przyrządy do oceny warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) zapisuje wyniki pomiarów warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) reguluje przyrządy do oceny warunków klimatycznych 4) określa wartości parametrów klimatycznych dla pomieszczeń, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 5) stosuje przyrządy do wyznaczania warunków klimatycznych w pomieszczeniach, w których wykonuje się renowacje i konserwacje włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
MOD.08.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

MOD.08.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	
MOD.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy 4) definiuje pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 5) rozpoznaje objawy typowych chorób zawodowych

2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.13.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych (sztucznych i syntetycznych)	1) identyfikuje surowce włókiennicze ze względu na ich pochodzenie 2) określa właściwości surowców włókienniczych 3) rozpoznaje rodzaje włókien naturalnych, sztucznych i syntetycznych 4) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 5) przeprowadza pomiary właściwości i fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 6) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 7) uzasadnia zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 8) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych

	9) posługuje się metodami badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) opisuje sposoby otrzymywania włókien naturalnych i chemicznych 2) opisuje sposoby uszlachetniania włókien naturalnych 3) opisuje sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) opisuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje procesy wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje przebieg procesu wytwarzania wyrobów liniowych w zależności od rodzaju surowca włókienniczego 2) opisuje przebieg procesu wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania
5) charakteryzuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych 4) określa metody wykorzystania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 2) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 3) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych 4) stosuje oznaczenia i symbole stosowane w rysunkach technicznych 5) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) rozróżnia maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca 2) wskazuje maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od techniki wytwarzania 3) wskazuje maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych w zależności od przerabianego surowca
8) charakteryzuje części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
9) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) wskazuje program komputerowy do wykonania zadań zawodowych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych
10) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.13.3. Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia techniki wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) omawia techniki wytwarzania wyrobów włókienniczych 2) porównuje wyroby włókiennicze wykonane różnymi technikami

	3) porównuje techniki wytwarzania wyrobów włókienniczych ze względu na stosowane maszyny i urządzenia
2) dobiera metody badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) rozróżnia metody badania surowców i wyrobów włókienniczych 2) dobiera metodę badania parametrów surowców włókienniczych 3) dobiera metodę badania parametrów wyrobów włókienniczych
3) dobiera przyrządy i aparaturę do badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) dobiera przyrządy do badania parametrów budowy i właściwości użytkowych surowców i wyrobów włókienniczych 2) wybiera aparaturę do badania parametrów budowy i właściwości użytkowych surowców i wyrobów włókienniczych 3) przygotowuje aparaturę do badania surowców i wyrobów włókienniczych.
4) wykonuje pomiary parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych	1) ustala warunki przeprowadzania pomiarów parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych 2) określa czynniki wpływające na badane parametry strukturalne i użytkowe wyrobów włókienniczych 3) dobiera metodę badania pomiarów parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych
5) opracowuje wyniki badań laboratoryjnych	1) określa wskaźniki wyznaczane podczas opracowywania wyników badań laboratoryjnych 2) oblicza wskaźniki badań laboratoryjnych zgodnie z zasadami
6) interpretuje wyniki badań laboratoryjnych	1) analizuje otrzymane wyniki badań laboratoryjnych 2) porównuje otrzymane wyniki badań laboratoryjnych z dokumentacją techniczną wyrobu
7) określa właściwości konfekcyjne wyrobów włókienniczych	1) klasyfikuje właściwości konfekcyjne wyrobów włókienniczych 2) określa rodzaje czynników mających wpływ na właściwości konfekcyjne wyrobów włókienniczych 3) porównuje właściwości konfekcyjne wyrobów włókienniczych
8) określa właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe wyrobów włókienniczych	1) klasyfikuje właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe wskazanych wyrobów włókienniczych 2) określa czynniki mające wpływ na właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe wyrobów włókienniczych 3) porównuje wyroby włókiennicze o różnych właściwościach higienicznych, estetycznych i wytrzymałościowych
MOD.13.4. Projektowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz planowanie procesów ich wytwarzania	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) projektuje wyroby włókiennicze z zastosowaniem technik komputerowych	1) określa zasady wykonywania projektów płaskich wyrobów włókienniczych 2) dobiera technikę komputerową do wykonania projektu wyrobu włókienniczego 3) wykonuje projekt wyrobu włókienniczego
2) przestrzega zasad prezentacji i ekspozycji prac plastycznych i projektów	1) określa zasady prezentacji i ekspozycji prac plastycznych i projektów 2) określa zasady kwalifikowania prac do prezentacji i ekspozycji 3) organizuje prezentacje i ekspozycje prac plastycznych i projektów
3) rozpoznaje surowce oraz techniki wykonania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) określa właściwości wskazanych surowców stosowanych do wykonania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) rozróżnia techniki wykonania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

	3) porównuje pod względem właściwości włókiennicze wyroby dekoracyjne wykonane różnymi technikami z zastosowaniem różnych surowców
4) projektuje włókiennicze wyroby dekoracyjne, uwzględniając ich właściwości użytkowe	1) dobiera elementy wzornicze i kolorystyczne projektowanego wyrobu dekoracyjnego 2) dobiera metodę wykonania projektu włókienniczego wyrobu dekoracyjnego z uwzględnieniem jego przeznaczenia 3) określa właściwości użytkowe projektowanego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 4) wykonuje projekt wyrobu dekoracyjnego
5) opracowuje koncepcję zastosowania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych do określonego wnętrza lub obiektu	1) określa zastosowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) prognozuje warunki eksploatacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych w określonych wnętrzach lub obiektach 3) uzasadnia zastosowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych do określonego wnętrza lub obiektu
6) dobiera surowce oraz techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera surowce do wyrobu dekoracyjnego 2) uzasadnia wybór surowców do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) określa zasady doboru techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 4) uzasadnia dobór techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
7) wykonuje rysunki splotów stosowanych we włókienniczych wyrobach dekoracyjnych	1) rozpoznaje sploty stosowane we włókienniczych wyrobach dekoracyjnych 2) omawia parametry splotów stosowanych we włókienniczych wyrobach dekoracyjnych 3) określa zasady wykonywania rysunków splotów włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
8) opracowuje dokumentację projektową włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) ustala elementy dokumentacji projektowej wyrobu dekoracyjnego 2) wprowadza zmiany do dokumentacji projektowej wynikające z potrzeb klienta
9) dobiera metody wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) dobiera skład surowcowy włókienniczego wyrobu dekoracyjnego 2) dobiera parametry liniowych wyrobów włókienniczych zastosowanych do wytworzenia wyrobu dekoracyjnego 3) dobiera maszyny i urządzenia do wytworzenia wyrobu dekoracyjnego 4) określa warunki techniczno-technologiczne wykonania wyrobu dekoracyjnego z uwzględnieniem jego przeznaczenia i warunków określonych w umowie na wykonanie usługi
10) optymalizuje warunki klimatyczne w pomieszczeniu, w którym wytwarza się włókiennicze wyroby dekoracyjne	1) dobiera przyrządy do oceny warunków klimatycznych 2) określa parametry warunków klimatycznych 3) określa zasady dokonywania oceny warunków klimatycznych 4) wykonuje pomiary temperatury i wilgotności względnej powietrza w pomieszczeniu, w którym wytwarza się włókiennicze wyroby dekoracyjne
11) planuje czynności związane z wytwarzaniem włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) ustala zakres prac związanych z wytwarzaniem włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) sporządza harmonogram prac wytwarzania włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
MOD.13.5. Organizowanie i kontrolowanie procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) ocenia stan techniczny maszyn i urządzeń	1) rozróżnia elementy zespołów maszyn i urządzeń

	2) analizuje schematy maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów dekoracyjnych 3) sprawdza stan techniczny mechanizmów maszyn i urządzeń 4) kontroluje poprawność działania maszyn i urządzeń
2) przestrzega zasad montażu i demontażu zespołów maszyn i urządzeń mechanicznych	1) określa zasady montażu oraz demontażu maszyn i urządzeń mechanicznych 2) rozróżnia narzędzia do montażu i demontażu maszyn i urządzeń mechanicznych 3) określa parametry podlegające kontroli pracy maszyn i urządzeń mechanicznych 4) opracowuje plan kontroli pracy maszyn i urządzeń mechanicznych 5) sprawdza pracę maszyn i urządzeń używanych w procesie produkcyjnym 6) sporządza informacje o stanie technicznym maszyn i urządzeń mechanicznych 7) opracowuje plan bieżącego przeglądu stanu technicznego maszyn i urządzeń mechanicznych 8) opracowuje plan okresowych przeglądów maszyn i urządzeń mechanicznych
3) charakteryzuje rodzaje maszyn i urządzeń elektrycznych	1) rozróżnia rodzaje maszyn i urządzeń elektrycznych 2) wskazuje zastosowanie maszyn i urządzeń elektrycznych
4) przygotowuje maszyny i urządzenia do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych zgodnie z założeniami technicznym i technologicznymi	1) identyfikuje maszyny i urządzenia do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) określa zakres prac wykonywanych na poszczególnych maszynach i urządzeniach do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 3) wykonuje wstępny rozruch maszyn i urządzeń do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
5) kontroluje przebieg procesu technologicznego zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) stosuje kontrolę międzyoperacyjną przebiegu procesu technologicznego 2) przeprowadza bieżącą kontrolę zgodności wytwarzanego wyrobu z projektem plastycznym 3) prowadzi bieżącą kontrolę zgodności wytwarzanego wyrobu z dokumentacją techniczno-technologiczną
6) rozpoznaje nieprawidłowości przebiegu procesu technologicznego	1) rozpoznaje rodzaje nieprawidłowości powstałych podczas procesu technologicznego w wyniku użycia wadliwego surowca 2) rozpoznaje rodzaje nieprawidłowości powstałych podczas procesu technologicznego w wyniku nieprawidłowej pracy maszyn i urządzeń 3) rozpoznaje nieprawidłowości powstałe podczas procesu technologicznego w wyniku błędów obsługi maszyn i urządzeń
7) dobiera sposoby korygowania nieprawidłowości procesu technologicznego	1) ustala sposób postępowania w zakresie korygowania nieprawidłowości przebiegu procesu technologicznego 2) dobiera sposoby usuwania powstałych błędów w procesie technologicznym
8) prowadzi dokumentację przebiegu procesu wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	1) określa elementy dokumentacji przebiegu procesu technologicznego wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 2) opracowuje dokumentację przebiegu procesu wytwarzania określonego włókienniczego wyrobu dekoracyjnego
MOD.13.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych)	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:

umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz,	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym, 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

MOD.13.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia

	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.13.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) ustala kolejność wykonywania zadań 2) przydziela poszczególne zadania członkom zespołu zgodnie z przyjęta rolą 3) monitoruje pracę zespołu 4) określa czynniki związane z procesami rozwoju grupy 5) wprowadza modyfikacje w pracy zespołu
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) omawia skutki niewłaściwego doboru osób do wykonywanych zadań 2) rozpoznaje możliwości i umiejętności poszczególnych członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) buduje ideę wzajemnej pomocy 2) motywuje członków zespołu do wykonywania powierzonych zadań
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu 2) stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej 3) udziela informacji zwrotnej

	4) rozróżnia podstawowe bariery w osiąganiu pożądanej efektywności pracy zespołu 5) dokonuje samooceny pod względem rozwoju osobowego i rozwoju organizacji 6) ocenia postęp realizacji przydzielonych zadań
5) wprowadza rozwiązania techniczno-technologiczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość prac	1) aktualizuje wiedzę w zakresie nowych rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych 2) inicjuje wprowadzanie nowych rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych 3) ocenia skutki wprowadzenia zmian

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK WŁÓKIENNICZYCH WYROBÓW DEKORACYJNYCH

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska do badań materiałów i wyrobów odzieżowych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wagę laboratoryjną, mikroskop z oprzyrządowaniem do identyfikacji włókien i lupę tkacką, pralkę laboratoryjną,
- zestawy próbek surowców włókienniczych, wyrobów włókienniczych, materiałów odzieżowych wykonanych różnymi technikami oraz zestawy dodatków krawieckich,
- modele maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle odzieżowym,
- katalogi ściegów i szwów maszynowych,
- normy obowiązujące w przemyśle odzieżowym, dokumentacje techniczno-technologiczne wyrobów odzieżowych oraz normy dotyczące klasyfikacji włókien,
- tablice z symbolami graficznymi węzłów technologicznych, tablice znaków informacyjnych dotyczących konserwacji odzieży,
- mikroskop do identyfikacji włókien, sprzęt laboratoryjny, odczynniki chemiczne do identyfikacji włókien, lupę tkacką i kalkulator,
- przyrządy takie jak: zrywarka do przędzy i wyrobów, grubościomierz, urządzenie do badania równowagi skrętu przędzy, skrętomierz, termosuszarka, psychrometr, motowidło, przyrządy do aklimatyzacji próbek, eksykator, termometr do pomiaru temperatury powietrza, higrometr i sprawdzian pasmowy,
- katalogi surowców włókienniczych, półproduktów i wyrobów włókienniczych,
- instrukcje obsługi aparatury i urządzeń oraz instrukcje wykonywania badań, takich jak: parametry budowy wyrobów rękodzielniczych tkanych i haftowanych warunków klimatycznych w pomieszczeniu.

Pracownia technologii włókienniczych wyrobów dekoracyjnych wyposażona w:
- modele maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
- schematy kinematyczne i technologiczne maszyn, części i elementy robocze maszyn,
- katalogi surowców i wyrobów włókienniczych oraz środków pomocniczych,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, katalogi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,
- dokumenty techniczno-technologiczne.

Pracownia projektowania wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem graficznym wspomagającym projektowanie, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia) podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem graficznym wspomagającym projektowanie,
- drukarki, skanery i plotery (jedno urządzenie dla czterech stanowisk komputerowych),
- stanowiska projektowania wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w materiały i przybory rysunkowe,
- drukarkę kolorową umożliwiającą drukowanie w formacie A3,
- sztalugi, ruchome podium dla modeli, komplet obiektów modelowych do sporządzania rysunków z natury, plansze pisma technicznego, koło barw, rysunki techniczne płaskich wyrobów włókienniczych, rysunki schematyczne sylwetki kobiecej, męskiej i dziecięcej oraz sylwetki w ruchu, albumy współczesnych i dawnych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, takich jak: tkaniny artystyczne, dzianiny, koronki i hafty oraz albumy dzieł sztuki.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska przygotowania surowców włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w wannę do przygotowania surowców do farbowania, kotły do kąpieli barwiącej, mieszadła, wirówkę, pojemniki na barwniki, wagę laboratoryjną, wagę szalkową, zestaw naczyń laboratoryjnych oraz środki do bielenia i prania włókien,
- stanowiska wytwarzania tkanych wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w kołowrotek, snowarkę ręczną, cewiarkę ręczną, motowidła, nawijarki, krosna rękodzielnicze: poziome i pionowe, urządzenia i materiały, takie jak: ubijak, tarczówki tkackie, czółenka tkackie, rozpinki tkackie, przędze wełniane i bawełniane po obróbce ręcznej i mechanicznej, nici osnowowe lniane, sznurki, modele, takie jak: wzorniki splotów zasadniczych i pochodnych, wzornicę dla krosna ręcznego,
- stanowiska wytwarzania dzianych wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w przewijarkę krzyżowo-stożkową, motowidła, nawijarki, szydełka o różnej numeracji, druty o różnej numeracji, szydełkarkę płaską, maszyny szwalnicze, takie jak: stębnówka płaska, stębnówka łańcuszkowa, owerlok, urządzenia i materiały, takie jak: igły do szycia ręcznego o różnej numeracji, nici do szycia ręcznego i maszynowego, lupa tkacka, taśma centymetrowa, waga szalkowa, przędza dziewiarska, dodatki krawieckie, plansze splotów dziewiarskich podstawowych i pochodnych,
- stanowiska wytwarzania haftów i koronek (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w stolik koronkarski, wałek koronkarski, klocki koronkarskie, czółenka do koronek, krosno hafciarskie, igły do haftowania, tamborki, przekłuwacz, szydełko, ramki oraz kształtki do wytwarzania koronek, tekturę na wałek koronkarski, kalkę koronkarską, tkaniny pod haft oraz nici do wyrobu koronek,
- stanowiska wykończania wyrobów dekoracyjnych (jedno stanowisko dla sześciu uczniów) wyposażone w stół lub deskę do prasowania, żelazko elektryczno-parowe, zaparzaczkę, materiały i przybory krawieckie, materiały do wykonywania zdobień, zestawy wyrobów tkackich, dziewiarskich, haftów i koronek, stojaki do dzianin, pojemniki na wodę oraz składowane wyroby, dokumentacje techniczno-technologiczne, katalogi ściegów ręcznych, koronkowych i maszynowych, katalogi dodatków wykończeniowych, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia do ich regulacji.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

Pracownia technologii wyrobów włókienniczych wyposażona w:
- stanowisko dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowisko komputerowe (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu wyposażone w pakiet programów biurowych oraz oprogramowanie wspomagające wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- normy dotyczące rysunku technicznego, oznaczania splotów tkackich i dziewiarskich, parametrów włóknin,
- instrukcje obsługi maszyn oraz urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- dokumenty techniczno-technologiczne wyrobów włókienniczych,
- stanowiska poglądowe wyposażone w modele maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- części robocze maszyn włókienniczych.

Pracownia włókiennicza wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z oprogramowaniem biurowym, z drukarką, projektorem multimedialnym i ekranem projekcyjnym,
- stanowisko komputerowe (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu wyposażone w pakiet programów biurowych oraz oprogramowanie wspomagające wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- stanowisko do badań surowców i wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w tablice i plansze poglądowe z zakresu włókiennictwa, próbki surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych, próbki barwników i środków pomocniczych, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, wagę laboratoryjną, lupy tkackie, grubościomierz,
- zrywarkę do przędzy i wyrobów,
- narzędzia pomiarowe, takie jak: suwmiarka, mikrometr,
- urządzenia pomiarowe (termometr, higrometr),
- instrukcje obsługi aparatów i urządzeń pomiarowych.

Warsztaty szkolne wyposażone w:

- stanowiska wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w przewijarki, cewiarki, łączniarki do nitek, skręcarki, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę analityczną, motak, skrętomierz, wagę kątową, surowiec włókienniczy w postaci luźnego włókna lub nawojów, półprodukty z różnych surowców, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji, artykuły techniczne do obsługi maszyn, instrukcje maszynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu włókienniczego, biblioteczkę z literaturą zawodową, normy z zakresu włókiennictwa, katalogi maszyn, urządzeń, artykułów technicznych stosowanych we włókiennictwie, przykładowe dokumenty techniczno-technologiczne liniowych wyrobów włókienniczych,
- stanowiska wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: włóknin, tkanin i dzianin (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w maszyny przygotowawcze do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych przewijarki, snowadła, wiązarkę osnów, klejarkę, maszyny wytwarzające płaskie wyroby włókiennicze: krosna, igłowarki, szydełkarki, osnowarki, krosna pasmanteryjne oraz artykuły techniczne do maszyn, wózki transportowe, stojaki do osnów i wyrobów, pojemniki, wagę, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji i różnych kształtach nawojów, instrukcje maszynowe i dokumentacje techniczno-technologiczne płaskich wyrobów włókienniczych,
- stanowiska procesów wykończalniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w laboratoryjne aparaty barwiące surowce, liniowe i płaskie wyroby włókiennicze, maszyny i urządzenia do drukowania płaskich wyrobów włókienniczych, urządzenia do przygotowywania farb drukarskich, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, surowce włókiennicze (przędze z włókien naturalnych i chemicznych lub ich mieszanki o różnej numeracji na różnych kształtach nawojów), materiały włókiennicze, recepty procesów wykończalniczych, instrukcje maszynowe, dokumentacje magazynowe, dokumentacje techniczno-technologiczna wyrobów włókienniczych,
- stanowiska przygotowania surowców włókienniczych wyposażone w wannę do przygotowania surowców do farbowania, kotły do kąpieli barwiącej, mieszadła, wirówkę, pojemniki na barwniki, wagę laboratoryjną, wagę szalkową, zestaw naczyń laboratoryjnych, środki do bielenia i prania włókien,
- stanowiska wytwarzania tkanych wyrobów dekoracyjnych wyposażone w kołowrotek, snowarkę ręczną, cewiarkę ręczną, motowidła, nawijarki, krosna rękodzielnicze: poziome i pionowe, urządzenia i materiały: ubijak, tarczówki tkackie, czółenka tkackie, rozpinki tkackie, przędze wełniane i bawełniane z obróbki ręcznej i mechanicznej, nici osnowowe lniane, sznurki, modele: wzorniki splotów zasadniczych i pochodnych, wzornicę dla krosna ręcznego,
- stanowiska wytwarzania dzianych wyrobów dekoracyjnych wyposażone w przewijarkę krzyżowo-stożkową, motowidła, nawijarki, szydełka o różnej numeracji i druty o różnej numeracji, szydełkarkę płaską, maszyny szwalnicze: stębnówkę płaską, stębnówkę łańcuszkową, owerlok, urządzenia i materiały: igły do szycia ręcznego o różnej numeracji, nici do szycia ręcznego i maszynowego, lupę tkacką, taśmę centymetrową, wagę szalkową, przędzę dziewiarską, dodatki krawieckie, plansze splotów dziewiarskich podstawowych i pochodnych,
- stanowiska wytwarzania haftów i koronek wyposażone w stolik koronkarski, wałek koronkarski, klocki koronkarskie, czółenka do koronek, krosno hafciarskie, igły do haftowania, tamborki, przekłuwacz, szydełko, ramki oraz kształtki do wytwarzania koronek, tektura na wałek koronkarski, kalka koronkarska, tkaniny pod haft, nici do wyrobu koronek,

– stanowiska wykończania wyrobów dekoracyjnych wyposażone w stół lub deskę do prasowania, żelazko elektryczno-parowe, zaparzaczka, materiały i przybory krawieckie, materiały do wykonywania zdobień, zestawy wyrobów tkackich, dziewiarskich, haftów i koronek, stojaki do dzianin, pojemniki na wodę oraz składowane wyroby, dokumenty techniczno-technologiczne, katalogi ściegów ręcznych, koronkowych i maszynowych, katalogi dodatków wykończeniowych i zdobniczych, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, instrukcje obsługi maszyn oraz narzędzia do ich regulacji.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa włókiennicze, odzieżowe, pracownie rękodzieła artystycznego, pracownie teatralne, muzealne, konserwatorskie i pracownie krawieckie oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.08.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.08.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	150
MOD.08.3. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów tkanych i haftowanych	290
MOD.08.4. Wykonywanie rękodzielniczych wyrobów dzianych i koronkarskich	250
MOD.08.5. Wykonywanie konserwacji i renowacji włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	70
MOD.08.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	820
MOD.08.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.13.2. Podstawy wytwarzania wyrobów włókienniczych	150[3)]
MOD.13.3. Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych	60
MOD.13.4. Projektowanie włókienniczych wyrobów dekoracyjnych oraz planowanie procesów ich wytwarzania	150
MOD.13.5. Organizowanie i kontrolowanie procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	150
MOD.13.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	420+150[3)]
MOD.13.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.13.8. Organizacja pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana. w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

TECHNIK WŁÓKIENNIK 311932

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE
MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych
MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA
Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik włókiennik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD. 06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych:
   a) przygotowania surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
   b) obsługiwania maszyn włókienniczych i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
   c) wytwarzania wyrobów włókienniczych,
   d) wykończania wyrobów włókienniczych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych:
   a) wykonywania projektów wyrobów włókienniczych,
   b) opracowywania dokumentacji wyrobów włókienniczych,
   c) badania parametrów surowców i wyrobów włókienniczych,
   d) kontrolowania procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych	
MOD.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	1) posługuje się terminologią dotyczącą bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 2) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska 3) określa warunki organizacji pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy 4) określa działania zapobiegające wyrządzeniu szkód w środowisku 5) opisuje wymagania dotyczące ergonomii pracy 6) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres ich stosowania
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

	3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje wymagania ograniczające wpływ czynników szkodliwych i uciążliwych na organizm człowieka 4) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom życia i zdrowia w miejscu pracy 5) wyjaśnia pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 6) wymienia objawy typowych chorób zawodowych
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
6) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) wskazuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) stosuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

MOD.06.2. Podstawy włókiennictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych	1) identyfikuje włókna ze względu na ich pochodzenie 2) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 3) przeprowadza pomiary właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 4) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 5) wskazuje zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 6) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje technologie otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) określa sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych 2) opisuje technologie otrzymywania włókien , takich jak: len, konopie, jedwab naturalny, bawełna i wełna 3) rozróżnia metody uszlachetniania włókien naturalnych 4) opisuje technologie otrzymywania włókien chemicznych 5) opisuje technologie otrzymywania półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) definiuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) definiuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje technologie wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje procesy wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od rodzaju przerabianego surowca 2) opisuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia i rodzaju przerabianego surowca
5) klasyfikuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 2) posługuje się odpowiednim rodzajem linii kreślarskich 3) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 4) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych 5) objaśnia symbole graficzne w rysunkach technicznych 6) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) charakteryzuje maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wymienia i opisuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych

	3) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 4) wyodrębnia podzespoły maszyn i urządzeń włókienniczych
8) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) dobiera program komputerowy do wykonania wyrobów włókienniczych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych
9) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.06.3. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wymienia maszyny do poszczególnych systemów przędzenia 2) wymienia urządzenia pomocnicze do danego systemu przędzenia 3) określa parametry maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) opisuje maszyny stosowane do przygotowywania surowców do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 5) opisuje przebieg procesu przędzalniczego oraz oczekiwane efekty 6) wskazuje nieprawidłowości przebiegu procesu przędzalniczego
2) charakteryzuje sposoby przygotowywania surowców do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wyjaśnia cel procesu wstępnej obróbki mechanicznej włókien w przędzalni 2) opisuje sposoby przygotowywania surowców naturalnych pochodzenia roślinnego do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) opisuje sposoby przygotowywania surowców naturalnych pochodzenia zwierzęcego do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) opisuje sposoby przygotowywania surowców chemicznych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 5) przygotowuje surowce do przędzenia
3) wykonuje czynności związane z zasilaniem maszyn i urządzeń w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) składuje surowce do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych przy maszynie 2) wskazuje miejsca zasilania maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby zasilania maszyny w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) wymienia czynności związane z zasilaniem maszyn w surowce i półprodukty do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych
4) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) analizuje zapisy instrukcji obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) stosuje się do zapisów instrukcji obsługi maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych

	3) porównuje zgodność parametrów maszyn włókienniczych stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych z dokumentacją techniczno-ruchową
5) reguluje parametry maszyn i urządzeń używanych w procesie wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej parametry maszyn i urządzeń używanych w procesie wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) ustawia parametry maszyny zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 3) kontroluje parametry maszyn zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną
6) koryguje nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) rozpoznaje nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) określa przyczyny powstawania nieprawidłowości pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) usuwa nieprawidłowości występujące podczas pracy maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 4) kontroluje pracę maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych po usunięciu nieprawidłowości`
7) charakteryzuje czynności związane z odbiorem przetworzonych surowców	1) odbiera z maszyny przetworzony surowiec 2) składuje przetworzony surowiec w wyznaczonych miejscach 3) określa warunki przechowywania przetworzonych surowców
8) wykonuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach wymagające czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) wymienia czynności związane z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) dobiera sposób konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w oparciu dokumentację techniczno-ruchową 4) wykonuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń zgodnie z instrukcją 5) kontroluje stan maszyn i urządzeń po wykonanych czynnościach czyszczenia i konserwacji 6) dokonuje w dokumentacji techniczno-ruchową zapisów wykonanych czynności konserwacji maszyn i urządzeń
9) ocenia jakość wytworzonych liniowych wyrobów włókienniczych	1) określa błędy surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 2) wymienia błędy przygotowanych surowców i półproduktów oraz liniowych wyrobów włókienniczych 3) rozpoznaje błędy w przygotowanych surowcach i półproduktach oraz w liniowych wyrobach włókienniczych 4) wskazuje metody oceny surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 5) określa sposoby kontroli parametrów technologicznych surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych

	6) wykonuje kontrolę międzyoperacyjną parametrów technologicznych surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych 7) dokonuje oceny jakościowej surowców, półproduktów i liniowych wyrobów włókienniczych na podstawie kryteriów jakościowych
MOD.06.4. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa parametry liniowych wyrobów włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) identyfikuje surowce i wyroby liniowe do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wymienia parametry technologiczne wyrobów liniowych przeznaczonych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
2) charakteryzuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) omawia technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wyjaśnia różnice między technologiami wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) rozróżnia poszczególne etapy wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych
3) charakteryzuje maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny	1) określa parametry techniczne maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wymienia maszyny i urządzenia do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby doboru maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: tkaniny, dzianiny, włókniny i przędziny
4) wykonuje czynności związane z zasilaniem w półprodukty włókiennicze maszyn do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) wykonuje czynności związane ze składowaniem półproduktów włókienniczych przy maszynie do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca zasilania maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w półprodukty włókiennicze 3) określa sposoby zasilania maszyny w półprodukty włókiennicze 4) opisuje czynności związane z zasilaniem maszyn w półprodukty włókiennicze
5) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) analizuje treści zawarte w instrukcjach obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) odczytuje parametry maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) stosuje się do zapisów instrukcji obsługi maszyn i urządzeń
6) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) odczytuje z dokumentacji techniczno-technologicznej parametry maszyn i urządzeń zależnych od technik wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca regulacji parametrów techniczno-technologicznych maszyn i urządzeń 3) ustawia parametry maszyny zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 4) sprawdza zgodność parametrów techniczno-technologicznych maszyn stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych z dokumentacją techniczno-technologiczną
7) koryguje nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) rozróżnia nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych

	2) określa przyczyny występowania nieprawidłowości w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby usuwania nieprawidłowości występujących w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 4) usuwa nieprawidłowości występujące w procesie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 5) kontroluje pracę maszyny i urządzenia po usunięciu nieprawidłowości
8) wskazuje błędy w wytworzonych płaskich wyrobach włókienniczych	1) opisuje i rozpoznaje błędy płaskich wyrobów włókienniczych 2) klasyfikuje błędy w wytworzonych płaskich wyrobach włókienniczych 3) rozpoznaje przyczyny powstawania błędów wytworzonych w płaskich wyrobach włókienniczych 4) rozróżnia błędy płaskich wyrobów włókienniczych, uwzględniając ich charakter
9) charakteryzuje czynności związane z odbiorem wytworzonych płaskich wyrobów włókienniczych	1) określa miejsca odbioru płaskich wyrobów włókienniczych z maszyn 2) określa czynności związane z odbiorem płaskich wyrobów włókienniczych z maszyn 3) wykonuje czynności związane z odbiorem płaskich wyrobów włókienniczych z maszyn 4) składuje w określony sposób w wyznaczonym miejscu wytworzone płaskie wyroby włókiennicze 5) omawia warunki fizyczne przechowywania wytworzonych płaskich wyrobów włókienniczych
10) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 5) dokonuje w dokumentacji zapisów wykonanych prac czyszczenia i konserwacji maszyn oraz urządzeń
11) ocenia jakość wykonanych płaskich wyrobów włókienniczych	1) określa rodzaje błędów w płaskich wyrobach włókienniczych 2) rozpoznaje błędy w płaskich wyrobach włókienniczych 3) określa jakość płaskich wyrobów włókienniczych metodą organoleptyczną 4) kontroluje podstawowe parametry płaskich wyrobów włókienniczych przy pomocy urządzeń pomiarowych
MOD.06.5. Przygotowanie surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje technologie wykończalnicze w zależności od składu surowcowego, postaci	1) opisuje operacje wykończalnicze obróbki wstępnej wyrobów włókienniczych w podziale na operacje mechaniczne i chemiczne

wyrobów włókienniczych oraz ich przeznaczenia	2) opisuje operacje wykończalnicze wyrobów włókienniczych 3) określa chemiczne operacje wykończalnicze oraz środki chemiczne w zależności od składu surowcowego i postaci wyrobów włókienniczych 4) określa sposoby stosowania środków chemicznych w procesie prania wyrobów włókienniczych zależności od składu surowcowego i postaci wyrobów włókienniczych 5) omawia różnice między operacjami wykończalniczymi wyrobów włókienniczych 6) opisuje czynności związane z przygotowaniem wyrobów włókienniczych do mechanicznych operacji wykończalniczych
2) stosuje podstawy barwometrii	1) wykorzystuje podstawowe systemy barwometryczne 2) opisuje barwy podstawowe i złożone, zasady mieszania barw oraz rozróżnia intensywność i odcienie barw 3) opisuje technologie barwienia w zależności od składu surowcowego wyrobów włókienniczych 4) określa barwniki i środki pomocnicze do barwienia wyrobów włókienniczych oraz ich właściwości 5) opisuje technologie drukowania wyrobów włókienniczych 6) określa barwniki i środki pomocnicze do procesu drukowania wyrobów włókienniczych oraz ich właściwości 7) opisuje technologie uszlachetnia 8) posługuje się dokumentacją techniczno-technologiczną w procesie uszlachetniania wyrobów włókienniczych
3) przygotowuje środki chemiczne do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje środki chemiczne do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 2) stosuje się do zapisów w dokumentacji techniczno-technologicznej wskazującej sposób przygotowania środków chemicznych do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby przygotowania środków chemicznych do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych 4) określa zasady przygotowania środków chemicznych w procesach wykończania wyrobów włókienniczych
4) stosuje przepisy prawa i przestrzega zasad dotyczących stosowania i przechowywania środków chemicznych	1) określa rodzaje środków chemicznych na podstawie zapisów w kartach charakterystyki 2) wymienia zasady stosowania i przechowywania środków chemicznych 3) stosuje się do przepisów prawa i zapisów w karcie charakterystyki środków chemicznych podczas stosowania i przechowywania środków chemicznych 4) wymienia zagrożenia związane ze stosowaniem środków chemicznych
5) przygotowuje maszyny i urządzenia do procesów wykończania wyrobów włókienniczych	1) wymienia rodzaje maszyn oraz urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) wskazuje punkty regulacji parametrów maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 3) reguluje parametry maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacja techniczno-technologiczną

	4) kontroluje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych
6) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn stosowanych podczas przygotowania surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	1) analizuje treści zawarte w instrukcjach obsługi maszyn stosowanych podczas przygotowania surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania 2) stosuje się do zapisów zawartych w instrukcjach obsługi maszyn 3) wskazuje parametry maszyn i urządzeń wymagające sprawdzenia i regulacji 4) sprawdza zgodność parametrów maszyn stosowanych podczas przygotowania wyrobów włókienniczych do procesu wykończalniczych z dokumentacją techniczno-ruchową
7) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje w maszynach i urządzeniach stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych miejsca wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) określa sposoby wykonywania czynności związanych z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 3) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 4) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych 6) dokonuje w dokumentacji zapisów wykonanych czynności czyszczenia i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych podczas procesów wykończania wyrobów włókienniczych

MOD.06.6. Obsługa maszyn i urządzeń wykończalniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera technologie wykończania wyrobów włókienniczych	1) rozróżnia technologie wykończania wyrobów włókienniczych 2) omawia różnice między technologiami wykończania wyrobów włókienniczych 3) wybiera technologie wykończania wyrobów włókienniczych
2) dobiera maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych	1) wymienia rodzaje maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) określa możliwości maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 3) wybiera maszyny i urządzenia do wykończania wyrobów włókienniczych
3) wykonuje czynności związane z wykończaniem wyrobów włókienniczych	1) opisuje operacje wykończania wyrobów włókienniczych 2) prezentuje czynności związane z wykończaniem wyrobów włókienniczych 3) obsługuje maszyny i urządzenia stosowane do wykończania wyrobów włókienniczych

4) kontroluje zgodność przebiegu procesu wykończania wyrobów włókienniczych z założeniami technologicznymi i wzorcami	1) analizuje treść dokumentacji techniczno-technologicznej procesu produkcyjnego 2) stosuje zapisy zawarte w dokumentacji techniczno-technologicznej procesu produkcyjnego 3) porównuje wyrób włókienniczy z wzorcem
5) reguluje parametry pracy maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną	1) definiuje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych 2) wskazuje miejsca regulacji parametrów pracy maszyn i urządzeń 3) ustawia parametry maszyn i urządzeń zgodnie z dokumentacją techniczno-technologiczną 4) kontroluje parametry maszyn i urządzeń do wykończania wyrobów włókienniczych
6) koryguje nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych	1) rozpoznaje nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 3) wskazuje przyczyny nieprawidłowości występujących w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 4) omawia sposoby usuwania nieprawidłowości występujących w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 5) usuwa nieprawidłowości występujące w procesie wykończania wyrobów włókienniczych 6) kontroluje pracę maszyn i urządzeń po usunięciu nieprawidłowości
7) posługuje się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych	1) analizuje treść instrukcji obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 2) stosuje zapisy zawarte w instrukcji obsługi maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 3) sprawdza zgodność parametrów maszyny wykończalniczej z dokumentacją techniczno-ruchową
8) charakteryzuje czynności związane z odbiorem i magazynowaniem wykończonych wyrobów włókienniczych	1) określa miejsca odbioru wykończonych wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje czynności związane z odbiorem wykończonych wyrobów włókienniczych 3) wskazuje sposoby odbioru wykończonych wyrobów włókienniczych 4) wykonuje czynności związane z odbiorem wykończonych wyrobów włókienniczych 5) określa sposoby i miejsce magazynowania wykończonych wyrobów włókienniczych 6) wykonuje czynności związane z magazynowaniem wykończonych wyrobów włókienniczych
9) charakteryzuje czynności związane z czyszczeniem i konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych	1) wskazuje miejsca w maszynach i urządzeniach stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych wyznaczone do czyszczenia i konserwacji zgodnie z instrukcją obsługi 2) określa sposoby wykonywania czynności związanych z czyszczeniem maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 3) wykonuje czynności czyszczenia maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych

	4) określa sposoby wykonywania czynności związanych z konserwacją maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych w oparciu o dokumentację techniczno-ruchową 5) wykonuje czynności konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych 6) dokonuje w dokumentacji techniczno-ruchowej zapisów wykonanych czynności czyszczenia i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania wyrobów włókienniczych
10) ocenia jakość wykończonych wyrobów włókienniczych	1) określa błędy wykończonych wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia metody oceny organoleptycznej wykończonych wyrobów włókienniczych 3) określa jakość wyrobów włókienniczych metodą organoleptyczną 4) kontroluje parametry wykończonych wyrobów włókienniczych przy pomocy urządzeń pomiarowych 5) kontroluje zgodność wykończonych wyrobów włókienniczych z wzorcem
MOD.06.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi

w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym 2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.06.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie 6) wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole

	3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	
MOD.14.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka występujące w środowisku pracy oraz sposoby zapobiegania im	1) wymienia czynniki szkodliwe w środowisku pracy 2) opisuje źródła i rodzaje zagrożeń występujących w środowisku pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy 4) definiuje pojęcia: wypadek przy pracy, choroba zawodowa 5) rozpoznaje objawy typowych chorób zawodowych
2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych 2) dobiera środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje bezpieczne i higieniczne warunki pracy na stanowisku pracy 2) identyfikuje znaki informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej 3) opisuje zastosowanie gaśnic na podstawie znormalizowanych oznaczeń literowych 4) opisuje zasady zachowania podczas wykonywania zadań zawodowych z użyciem urządzeń podłączonych do sieci elektrycznej 5) opisuje zasady ochrony przeciwpożarowej 6) wyjaśnia zasady prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz w zakresie ochrony powietrza w przedsiębiorstwie 7) wyjaśnia zasady recyklingu zużytych materiałów pomocniczych
4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	1) opisuje zasady organizacji stanowisk pracy związanych z użytkowaniem urządzeń stosowanych podczas wykonywania prac na stanowisku sprzedaży pracy 2) opisuje wymagania ergonomiczne dla stanowiska pracy przy komputerze 3) określa działania zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy 4) korzysta z instrukcji obsługi urządzeń technicznych podczas wykonywania zadań zawodowych
5) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby

	6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiażdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
MOD.14.2. Podstawy włókiennictwa	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych	1) identyfikuje włókna ze względu na ich pochodzenie 2) stosuje metody badań właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 3) przeprowadza pomiary właściwości fizykochemicznych włókien naturalnych i chemicznych 4) określa zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 5) wskazuje zastosowanie włókien naturalnych i chemicznych 6) opisuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych
2) charakteryzuje technologie otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) określa sposoby otrzymywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych 2) opisuje technologie otrzymywania włókien, takich jak: len, konopie, jedwab naturalny, bawełna i wełna 3) rozróżnia metody uszlachetniania włókien naturalnych 4) opisuje technologie otrzymywania włókien chemicznych 5) opisuje technologie otrzymywania półproduktów i wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia
3) charakteryzuje parametry budowy wyrobów włókienniczych	1) definiuje parametry budowy liniowych wyrobów włókienniczych 2) definiuje parametry budowy płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje technologie wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje procesy wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych w zależności od rodzaju przerabianego surowca 2) opisuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych w zależności od przeznaczenia i rodzaju przerabianego surowca
5) klasyfikuje odpady powstałe podczas wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje odpady powstałe podczas wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) wskazuje sposoby zagospodarowania odpadów włókienniczych
6) sporządza szkice i rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych	1) omawia zasady sporządzania rysunku technicznego 2) posługuje się odpowiednim rodzajem linii kreślarskich 3) wykonuje szkice części maszyn i urządzeń włókienniczych zgodnie z zasadami rysunku technicznego 4) wykonuje rysunki techniczne części maszyn i urządzeń włókienniczych

	5) objaśnia symbole graficzne w rysunkach technicznych 6) wykonuje rysunki techniczne z zastosowaniem oznaczeń i symboli
7) charakteryzuje maszyny i urządzenia włókiennicze do wytwarzania określonego wyrobu włókienniczego	1) wymienia i opisuje maszyny i urządzenia do wytwarzania liniowych i płaskich wyrobów włókienniczych 2) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 3) identyfikuje części maszyn i urządzeń włókienniczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 4) wyodrębnia podzespoły maszyn i urządzeń włókienniczych
8) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	1) dobiera program komputerowy do wykonania wyrobów włókienniczych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych
9) posługuje się normami i stosuje procedurę oceny zgodności	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
MOD.14.3. Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje technologie wytwarzania wyrobów włókienniczych	1) opisuje technologie wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych 2) opisuje technologie wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych 3) wskazuje różnice między wyrobami włókienniczymi wytworzonymi różnymi technikami
2) dobiera metody badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) opisuje metody badań organoleptycznych surowców i wyrobów włókienniczych 2) opisuje metody badań laboratoryjnych surowców i wyrobów włókienniczych 3) opisuje metody badań surowców i wyrobów włókienniczych w zależności od stopnia ich przetworzenia 4) stosuje metody badań surowców i wyrobów włókienniczych
3) dobiera przyrządy i aparaturę do badania surowców i wyrobów włókienniczych	1) opisuje przyrządy i aparaturę do badania surowców włókienniczych 2) opisuje przyrządy i aparaturę do badania liniowych wyrobów włókienniczych 3) opisuje przyrządy i aparaturę do badania płaskich wyrobów włókienniczych
4) wykonuje pomiary parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych	1) dobiera przyrządy i metody badań do wykonania pomiarów parametrów strukturalnych i użytkowych wyrobów włókienniczych 2) przedstawia sposób pobierania prób wyrobów włókienniczych do wykonania badań strukturalnych i użytkowych
5) opracowuje i interpretuje wyniki badań laboratoryjnych	1) sporządza zestawienie wyników badań laboratoryjnych 2) analizuje zestawienie wyników badań laboratoryjnych

	3) weryfikuje zestawienie wyników badań laboratoryjnych
6) określa właściwości konfekcyjne i użytkowe wyrobów włókienniczych	1) opisuje właściwości konfekcyjne i użytkowe wyrobów włókienniczych 2) porównuje właściwości użytkowe wyrobów włókienniczych
7) określa właściwości higieniczne, estetyczne i wytrzymałościowe wyrobów włókienniczych	1) omawia wymogi dotyczące właściwości higienicznych, estetycznych i wytrzymałościowych wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia metody oceny właściwości higienicznych, estetycznych i wytrzymałościowych wyrobów włókienniczych 3) wskazuje metody oceny właściwości higienicznych, estetycznych i wytrzymałościowych określonych wyrobów włókienniczych
3) charakteryzuje sposoby konserwacji wyrobów włókienniczych	1) omawia sposoby konserwacji wyrobów włókienniczych 2) określa sposoby konserwacji wyrobów włókienniczych w zależności od składu surowcowego 3) stosuje oznakowanie sposobu konserwacji wyrobów włókienniczych zgodnie z normami
MOD.14.4. Opracowywanie projektów i dokumentacji wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) projektuje wyroby włókiennicze z zastosowaniem technik komputerowych	1) wykorzystuje programy komputerowe do projektowania splotów tkackich i dziewiarskich 2) wykorzystuje programy komputerowe do doboru barwników dla uzyskania założeń kolorystycznych 3) wykonuje projekty wyrobów włókienniczych 4) wykonuje projekty kolorystyczne wyrobów włókienniczych
2) wykonuje rysunki dyspozycyjne wyrobów włókienniczych	1) omawia zasady wykonywania rysunków splotów tkackich podstawowych i pochodnych 2) omawia zasady wykonywania splotów dziewiarskich podstawowych i pochodnych 3) wykonuje rysunki splotów tkackich podstawowych i pochodnych 4) wykonuje rysunki splotów dziewiarskich podstawowych i pochodnych 5) stosuje techniki komputerowe do wykonywania rysunków dyspozycyjnych splotów tkackich i dziewiarskich wyrobów włókienniczych
3) charakteryzuje technologie wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) dobiera technologie wytwarzania i wykończania liniowych wyrobów włókienniczych 2) dobiera technologie i wytwarzania i wykończania płaskich wyrobów włókienniczych
4) charakteryzuje maszyny i urządzenia do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) dobiera maszyny i urządzenia do wytwarzania i wykończania liniowych wyrobów włókienniczych 2) dobiera maszyny i urządzenia do wytwarzania i wykończania płaskich wyrobów włókienniczych
5) sporządza dokumentację technologiczną wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) sporządza dokumentację technologiczną procesu wytwarzania i wykończania liniowych wyrobów włókienniczych 2) sporządza dokumentację technologiczną procesu wytwarzania i wykończania płaskich wyrobów włókienniczych 3) stosuje receptury wykorzystywane w procesach wykończalniczych

6) określa sposoby i warunki przechowywania surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych	1) opisuje warunki przechowywania surowców w zależności od pochodzenia i właściwości 2) opisuje warunki przechowywania półproduktów w zależności od stopnia przetworzenia 3) opisuje warunki przechowywania wyrobów włókienniczych
7) przeprowadza kontrolę międzyoperacyjną wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) wymienia metody kontroli międzyoperacyjnej wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 2) opisuje metody kontroli międzyoperacyjnej wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 3) sporządza zestawienia wyników kontroli międzyoperacyjnej wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 4) sporządza analizę wyników kontroli międzyoperacyjnej wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych
8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) dobiera programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych 2) obsługuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie wyrobów włókienniczych 3) przygotowuje dokumentację wyrobu włókienniczego z zastosowaniem programu komputerowego 4) analizuje wyniki badań wyrobów włókienniczych z zastosowaniem programów komputerowych
MOD.14.5. Kontrolowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się schematami technologicznymi maszyn i urządzeń	1) rozpoznaje oznaczenia graficzne stosowane na schematach technologicznych maszyn i urządzeń 2) identyfikuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania maszyn i urządzeń
2) charakteryzuje funkcje zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) rozpoznaje rodzaje mechanizmów i ich funkcje w maszynach i urządzeniach do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 2) rozróżnia funkcje zespołów napędowych maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 3) rozróżnia funkcje zespołów roboczych maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych
3) posługuje się schematami technologicznymi i rysunkami technicznymi maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) odczytuje schematy technologiczne i rysunki techniczne maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 2) wskazuje zespoły maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych na schematach technologicznych i rysunkach technicznych 3) wykorzystuje instrukcje technologiczne i stanowiskowe dotyczące maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych
4) monitoruje parametry procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) prowadzi obserwacje procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 2) analizuje parametry procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 3) sporządza rejestr wyników monitorowania procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych

5) kontroluje parametry wyrobów włókienniczych zgodnie z planem kontroli międzyoperacyjnej	1) dokonuje pomiarów parametrów wyrobów włókienniczych zgodnie z planem kontroli międzyoperacyjnej 2) dokonuje analizy wyników kontroli międzyoperacyjnej 3) zapisuje wyniki kontroli parametrów wyrobów włókienniczych
6) wyznacza i ocenia warunki klimatyczne w pomieszczeniach produkcyjnych	1) omawia warunki klimatyczne pomieszczeń produkcyjnych w zależności od rodzaju przerabianego surowca włókienniczego 2) rozpoznaje przyrządy pomiarowe do oceny parametrów warunków klimatycznych 3) monitoruje warunki klimatyczne w pomieszczeniach produkcyjnych i rejestruje je
7) ocenia stan techniczny maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) odczytuje dokumentację techniczno-ruchową maszyn i urządzeń do wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych 2) weryfikuje ustawienia zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów włókienniczych 3) sporządza rejestr wykonanych regulacji i napraw
8) określa nieprawidłowości występujące w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	1) klasyfikuje stwierdzone nieprawidłowości 2) identyfikuje miejsca występowania nieprawidłowości i przyczyny ich powstawania
9) określa błędy w wyrobach włókienniczych powstałe w procesie technologicznym	1) rozpoznaje rodzaje błędów w wyrobach włókienniczych 2) oznacza błędy w wyrobach włókienniczych powstałe w procesie technologicznym
10) nadzoruje stosowanie środków chemicznych w procesach wykończania wyrobów włókienniczych	1) opisuje środki chemiczne i sposoby ich stosowania 2) nadzoruje organizację stanowisk pracy zgodnie z zaleceniami bezpieczeństwa 3) nadzoruje używanie środków ochrony osobistej i zbiorowej przez pracowników stosujących środki chemiczne
MOD.14.6. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela odpowiedzi klientowi, wyjaśnia zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca klienta 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. w wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. w filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:	1) posługuje się słownikiem dwujęzycznym i jednojęzycznym

a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	2) pracuje z tekstem w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 3) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
MOD.14.7. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy 2) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 3) respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 4) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie 5) wskazuje przykłady zachowań etycznych
2) planuje wykonanie zadania	1) omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy 2) określa czas realizacji zadań 3) realizuje działania w wyznaczonym czasie 4) monitoruje realizację zaplanowanych działań 5) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań 6) dokonuje samooceny wykonanej pracy
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1) przewiduje skutki, w tym prawne, podejmowanych działań 2) wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę 3) ocenia podejmowane działania 4) przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, oraz niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje społeczne i gospodarcze 2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia 3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nietypowych sytuacjach
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych 2) wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji 3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 4) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem 5) rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) określa skutki stresu
6) doskonali umiejętności zawodowe	1) pozyskuje z różnych źródeł informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu 2) określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu

	3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza cele własnego rozwoju zawodowego 5) planuje drogę doskonalenia się w zawodzie wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne 2) stosuje aktywne metody słuchania 3) prowadzi dyskusje 4) udziela informacji zwrotnej
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania 2) opisuje techniki rozwiązywania problemów 3) wskazuje, na wybranych przykładach, metody i techniki rozwiązywania problemu
9) współpracuje w zespole	1) pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania 2) przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole 3) angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu 4) modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu
MOD.14.8. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) przygotowuje podział zadań w zespole 2) analizuje zakres przydzielonych zadań 3) wyznacza czas i sposób wykonania przydzielonych zadań
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje zakres umiejętności i kompetencji członków zespołu 2) dokonuje podziału czynności na poszczególnych członków zespołu
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) opracowuje harmonogram wykonania przydzielonych zadań 2) kieruje osoby do przydzielonych zadań
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	1) sporządza harmonogram kontroli wykonania pracy 2) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań 3) dokonuje oceny jakości wykonanej pracy
5) wprowadza rozwiązania techniczno-technologiczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość prac	1) aktualizuje wiedzę w zakresie nowych rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych 2) inicjuje wprowadzanie nowych rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych 3) ocenia skutki wprowadzenia zmian

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK WŁÓKIENNIK

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych

Pracownia technologii wyrobów włókienniczych wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowanie wspomagające wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,

- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- normy dotyczące rysunku technicznego, oznaczania splotów tkackich i dziewiarskich oraz parametrów włóknin,
- instrukcje obsługi maszyn oraz urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- dokumentacje techniczno-technologiczne wyrobów włókienniczych,
- stanowiska poglądowe wyposażone w modele maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- części robocze maszyn włókienniczych.

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu i oprogramowaniem biurowym, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu i oprogramowaniem biurowym
- stanowisko do badań surowców i wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w tablice i plansze poglądowe z zakresu włókiennictwa, próbki surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych, próbki barwników i środków pomocniczych, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, wagę laboratoryjną, lupy tkackie, grubościomierz,
- narzędzia pomiarowe, takie jak: suwmiarka i mikrometr,
- urządzenia pomiarowe, takie jak: termometr, higrometr,
- instrukcje obsługi aparatów i urządzeń pomiarowych.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w przewijarki, cewiarki, łączniarki do nitek, skręcarki, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę analityczną, motak, skrętomierz, wagę kątową, surowiec włókienniczy w postaci luźnego włókna lub nawojów, półprodukty z różnych, surowców, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji, artykuły techniczne do obsługi maszyn, instrukcje maszynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu włókienniczego, biblioteczkę z literaturą zawodową, normy z zakresu włókiennictwa, katalogi maszyn, urządzeń, artykułów technicznych stosowanych we włókiennictwie oraz przykładowe dokumentacje techniczno-technologiczne liniowych wyrobów włókienniczych,
- stanowiska wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: włókniny, tkaniny i dzianiny (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w maszyny wytwarzające płaskie wyroby włókiennicze: krosna pasmanteryjne oraz artykuły techniczne do maszyn, wózki transportowe, stojaki do osnów i wyrobów, pojemniki, wagę, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji i różnych kształtach nawojów, instrukcje maszynowe i dokumentację techniczno-technologiczną płaskich wyrobów włókienniczych,
- stanowiska procesów wykończalniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w laboratoryjne aparaty barwiące surowce, liniowe i płaskie wyroby włókiennicze, maszyny i urządzenia do drukowania płaskich wyrobów włókienniczych, urządzenia do przygotowywania farb drukarskich, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, surowce włókiennicze, przędze z włókien naturalnych i chemicznych lub ich mieszanki o różnej numeracji na różnych kształtach nawojów, materiały włókiennicze, recepty procesów wykończalniczych, instrukcje maszynowe, dokumentacje magazynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobów włókienniczych.

Szkoła zapewnia dostęp do:
- zrywarki do przędzy i wyrobów,
- maszyn przygotowawczych do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: przewijarki, snowadła, wiązarki osnów, klejarki,
- maszyn wytwarzających płaskie wyroby włókiennicze: krosna, igłowarki, szydełkarki i osnowarki.

Wyposażenie niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych

Pracownia technologii wyrobów włókienniczych wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- normy dotyczące rysunku technicznego, oznaczania splotów tkackich i dziewiarskich, parametrów włóknin,
- instrukcje obsługi maszyn oraz urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych
- dokumenty techniczno-technologiczne wyrobów włókienniczych,
- stanowiska poglądowe wyposażone w modele maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,
- części robocze maszyn włókienniczych.

Pracownia włókiennicza wyposażona w:
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej, z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych, urządzeniem wielofunkcyjnym i projektorem multimedialnym,
- stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, oprogramowaniem biurowym, oprogramowaniem wspomagającym wykonywanie rysunków technicznych i rysunków splotów włókienniczych,
- stanowisko do badań surowców i wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) wyposażone w tablice i plansze poglądowe z zakresu włókiennictwa, próbki surowców, półproduktów i wyrobów włókienniczych, próbki barwników i środków pomocniczych, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, wagę laboratoryjną, lupy tkackie, grubościomierz,
- narzędzia pomiarowe, takie jak: suwmiarka, mikrometr,
- urządzenia pomiarowe (termometr, higrometr),
- instrukcje obsługi aparatów i urządzeń pomiarowych.

Warsztaty szkolne wyposażone w:
- stanowiska wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w przewijarki, cewiarki, łączniarki do nitek, skręcarki, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę analityczną, motak, skrętomierz, wagę kątową, surowiec włókienniczy w postaci luźnego włókna lub nawojów, półprodukty z różnych surowców, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji, artykuły techniczne do obsługi maszyn, instrukcje maszynowe, dokumentację techniczno-technologiczną wyrobu włókienniczego, biblioteczkę z literaturą zawodową, normy z zakresu włókiennictwa, katalogi maszyn, urządzeń, artykułów technicznych stosowanych we włókiennictwie, przykładowe dokumenty techniczno-technologiczne liniowych wyrobów włókienniczych,
- stanowiska wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych, takich jak: włóknin, tkanin i dzianin (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w maszyny wytwarzające płaskie wyroby włókiennicze: krosna pasmanteryjne oraz artykuły techniczne do maszyn, wózki transportowe, stojaki do osnów i wyrobów, pojemniki, wagę, przędzę z włókien naturalnych, chemicznych lub ich mieszanek o różnej numeracji i różnych kształtach nawojów, instrukcje maszynowe i dokumenty techniczno-technologiczne płaskich wyrobów włókienniczych,
- stanowiska procesów wykończalniczych (jedno stanowisko dla trzech uczniów) wyposażone w laboratoryjne aparaty barwiarskie surowce, liniowe i płaskie wyroby włókiennicze, maszyny i urządzenia do drukowania płaskich wyrobów włókienniczych, urządzenia do przygotowywania farb drukarskich, wózki transportowe, stojaki, pojemniki na wyroby włókiennicze, wagę, przyrządy do pomiaru warunków klimatycznych w pomieszczeniach laboratoryjnych i produkcyjnych, surowce włókiennicze (przędze z włókien naturalnych i chemicznych lub ich mieszanki o różnej numeracji na różnych kształtach nawojów), materiały włókiennicze, recepty procesów wykończalniczych, instrukcje

maszynowe, dokumentacje magazynowe, dokumenty techniczno-technologiczne wyrobów włókienniczych.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: przedsiębiorstwa włókiennicze oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE[1)]

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.06.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.06.2. Podstawy włókiennictwa	80
MOD.06.3.Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania liniowych wyrobów włókienniczych	180
MOD.06.4. Obsługa maszyn i urządzeń do wytwarzania płaskich wyrobów włókienniczych	150
MOD.06.5. Przygotowanie surowców i wyrobów włókienniczych do procesu wykończania	130
MOD.06.6. Obsługa maszyn i urządzeń wykończalniczych	160
MOD.06.7. Język obcy zawodowy	30
Razem	760
MOD.06.8. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	

MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MOD.14.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
MOD.14.2. Podstawy włókiennictwa[3)]	80[3)]
MOD.14.3. Badanie parametrów surowców i wyrobów włókienniczych	160
MOD.14.4. Opracowywanie projektów i dokumentacji wyrobów włókienniczych	150
MOD.14.5. Kontrolowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych	150
MOD.14.6. Język obcy zawodowy	30
Razem	520+80[3)]
MOD.14.7. Kompetencje personalne i społeczne[2)]	
MOD.14.8. Organizacja pracy małych zespołów[4)]	

[1)] W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

[2)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

[3)] Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana, w przypadku gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.

[4)] Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.